

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Blicher, Steen Steensen.; St. St. Blicher ; [udg. af P. L. Møller].

Titel | Title:

Gamle og nye Noveller

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Vol. 1; Deel 1-2

Udgivet år og sted | Publication time and place: Kjøbenhavn : C.A. Reitzel, 1846-47

Fysiske størrelse | Physical extent:

1-7 i 4 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

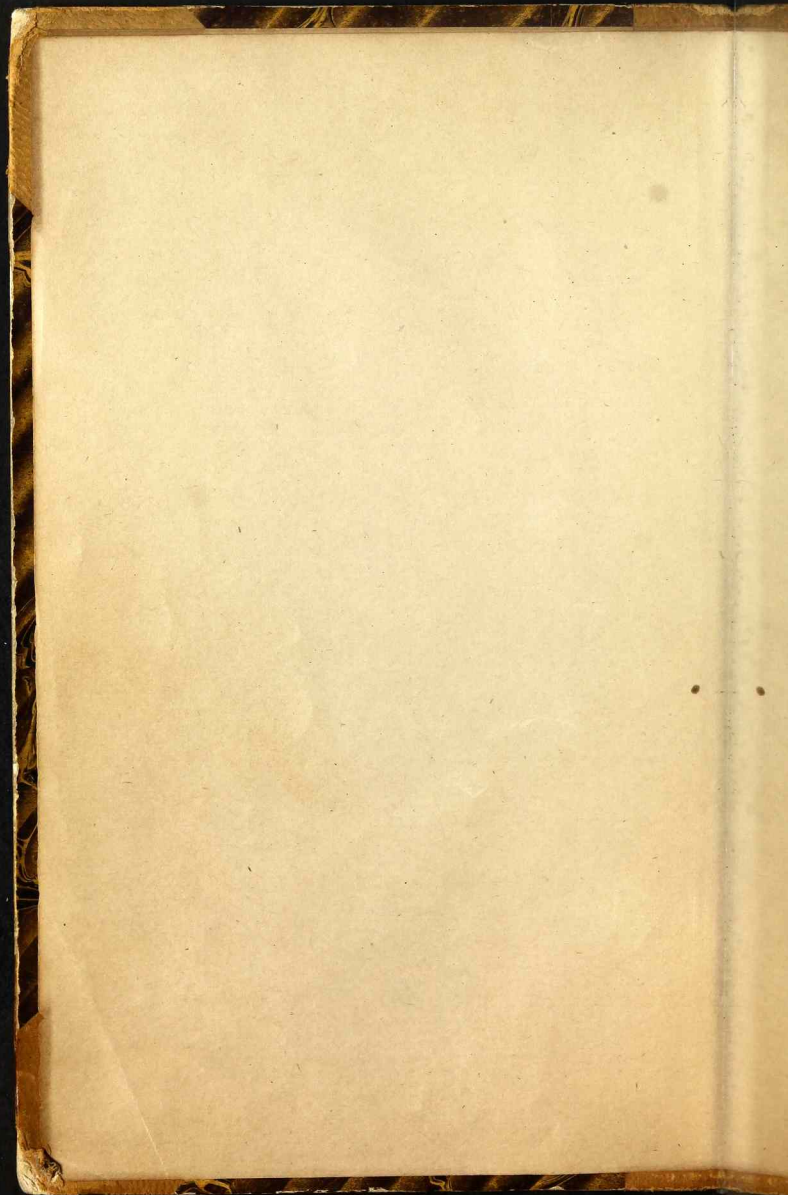
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

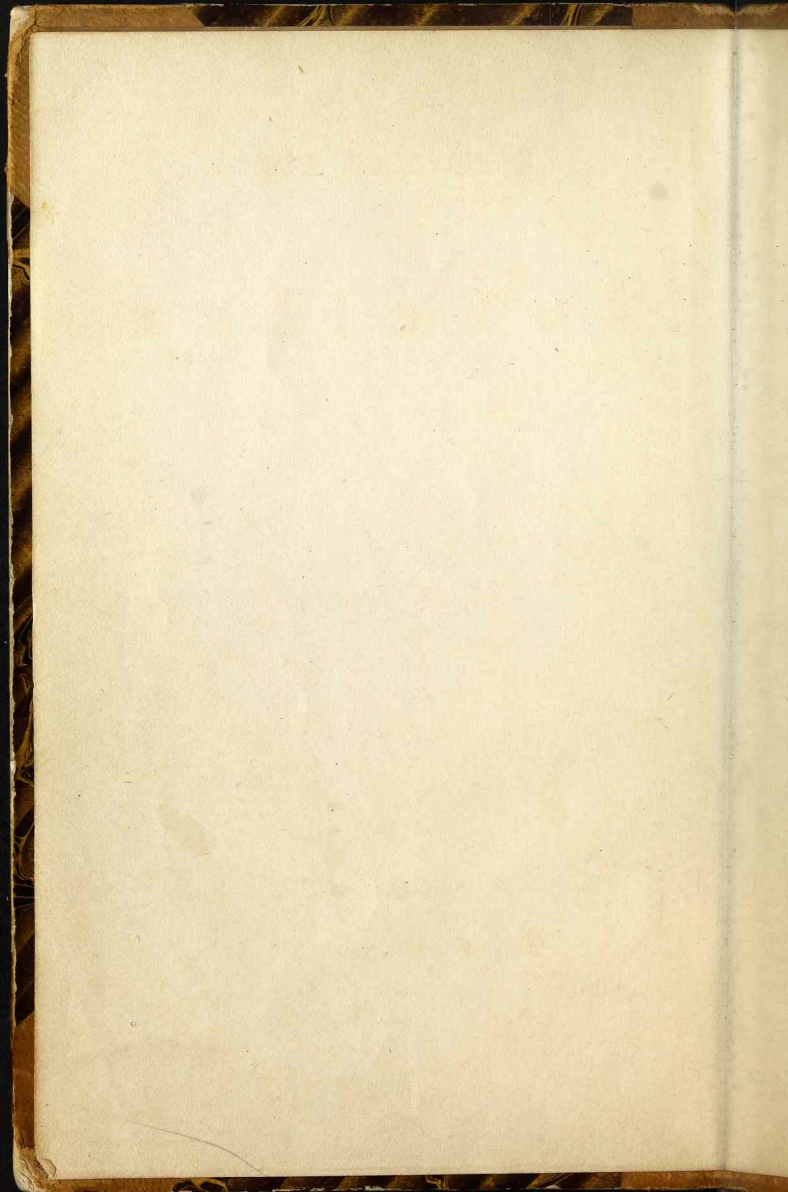

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130021448363

Gamle og nye

N o v e l l e r

af

St. St. Blicher.

Første Deel.

Kjøbenhavn.

Førlagt af Universitetsboghandler C. H. Keigel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1846.

© 1881

1881

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
KØBENHAVN

1881

1881

1881

Indhold.

	Side
Til Kongen.....	III.
Erindringer o. s. v.....	V.
Josepha.....	1.
Præsten i Thorning.....	19.
Kjeltringsliv.....	27.
Himmelbjerget.....	51.
Skibsjournal.....	82.
Eremitten ved Grenaae.....	105.
Jordbærret.....	124.
Bettesanden (Nye).....	141.
Lella Johra og Lella Gradudja (Nye).....	177.

Til Kongen!

I firehundred Aar har Christianer
Med Frederiker hersket over Daner,
Holdt Ledet lukket for det skjonne Vænge.
Nu prøver udenfra man det at sprænge.
Du Ottende ved Bommen stande fast,
Som han den Fjerde ved den danske Mast!

I svare Tider Du dit Scepter tog,
Endnu Du ikke til med Sværdet slog,
Endnu Du holder Palmen i din Haand.
End er ej kuet Gammeldanmarks Aand.
Men i det Fjerne Varselstordner rumle,
Og Skyer tyknes meer og mere skumle.

Spred dem med Guds og Folkets Hjelp, o Konge!
Selv gammel see Du Danemark det Unge!
Det Iduns Æble i Dit Æble skue,
At Folkelivet reent og skjært maae lue!
Da sidder fast, o Drot! Din Arvekroner.
Maae denne Sang en Spaadom for Dig tone!

Vor Folkekonge! Dig af Folkelivet
Jeg tegner, saasom Musen mig har givet,
Hvad der er rigtig Dansk — Alt er det ikke,
Som smukt og stort tiltrækker vore Blikke.
Tidt Sandhed kaldes broget — ikke saa
Mitt Billede skal for min Konge staae!

St. St. Blicher.

Erindringer

af

Steen Steensen Blichers Liv,

optegneede af ham selv.

Han er opfaldt efter Etatsraad Steen de Steensen til Nunsberg, og født i Bium, Lysgaard Herred, den 11te October 1782, i Midtpunktet af Nørrejylland, paa Skjellet mellem Heden og Marken. Hans Fader var den i sit 91de Aar afdøde, som topographisk og theologisk Forfatter og latinisk Digter bekendte Præst, Niels Blicher, hvis Fader, Bedstefader, Oldefader og Tiptoldefader, alle havde været Landsbypræster her i Jylland, og hvis Tiptiptoldefader var en Bondesøn fra Byen Horsens i Kjør Herred i Vestsjælland. Denne heed Dve Horsens; men da han var kommen i Kjøbmandslære i Aalborg hos en Blicher eller Blücher, maaskee fra Byen Blücher i det nordlige Thyddland, ægte de han dennes Datter, under Vilkaar at antage hans Slægtnavn. S. S. Blichers Farmoder var en Ganzel, der udledte sin Herkomst fra Reformatoren Morten Luther, saavel som fra en Grev Lindemann i Pfalz.

S. S. Blichers Moder var en født Curtz, hendes Moder en født Steensen, — Søster til ovennævnte Statsraad og til en Generallieutenant Georg v. Steensen, der tjente sig op fra Lieutenant under Frederik den Store i Syvaarskrigen, og endnu i 1806 som Fæstningscommandant tappert forsvarede Meisse i Schlesien mod den franske General Vandamme.

S. S. Blichers Mormoder var en Datterdatterdatter af Biskop Doctor Niels Bang i Odense († 1676). Denne Bisp og Adelsmand, hvis Bibel (en af Christian IVdes) endnu er i S. S. Blichers Eje, og — som der er skrevet foran i samme — havde hans og Hustrus, Ane Erikzdatters, Baaben i Solv befæstet paa Bindet (Solvet er borte, paa Stifterne nær, thi S. S. Blicher har faaet den af fremmed Børge), nedledte sin Herkomst fra Abfalons Farsfader Skjalm Hvides Søn Afsker Nygs Søn Esbern Snare.

S. S. Blicher havde i sin Barndom et svagt Næmme, og hans Sjæleevner udviklede sig meget langsomt. Han blev underviist i de gamle Sprog af sin Fader, til han i en Alder af 14½ Aar kom ind som den nederste i Mesterlectien i Randers lærde Skole under Rector Peter Estrup, hvem han stedse har i hjerlig og taknemmelig Erindring. Han fandt i sin Skolegang ingen saa værdig som denne Rector til at bære Aristides's skønne Tilnavn, „den Retfærdige,“ og han har kjendt saa Mennesker, der saaledes forstode at gjøre sig elskede.

Under hans, og den ligeledes afsoode lærde og grundige Conrector Lunds Vejledning, kom B., der ved sin Indtrædelse i Skolen ikke havde lært andet end at oversætte nogle latinske Forfattere og Johannes's græske Evangelium, ved usfortroden Selvanstrængelse saavidt, at han i Efteraaret 1799, ikke fulde 17 Aar gammel, og langt hurtigere end han selv og andre havde haabet, tog Artium med Udmærkelse (7 Laud. og 4 præ cæteris). Næste Foraar tog han Philosophicum og manglede kun eet + i Udmærkelse. Dette Halvaar har en for ham uudslettelig Reminiscens: hans Manuductor var den — som Landsbypæst endnu levende — Termini, hvis grundige, venlige, ja faderlige „Haandleiding“, kan haabes erindret af flere end Præsten i Spentrup. Denne vil fra hiin Periode anføre en Ungdomsstreg. Physiken behagede ham ikke synderligt. Man lærte den Tid og hørte Forelæsninger over Hauchs Ledetraad i Videnskaben; men aldrig meer end Halvparten — Sommer- eller Vintercursus. B. sluddrede med sine Pensa, og blev een og anden Gang advaret og formanet af den brave Manuductor. Gik saa B. isinde at spille sin Lærer et Puds: han læste og lærte hele Hauchs Physik, og angav den til Examen til største Forundring for Termini og alle hans Kammerater, der vidste, hvordan han havde sludsket med denne Videnskab. Professoren — den vakre Masheim, gik ind med ham i Gasarterne og Electriciteten, og fandt sig, efter vel en halv Times Examination, saa

tilfredsstillet, at han ej alene gav Candidaten „præ cæteris“ med „Slange“, men reiste sig og holdt en Slags Toasttale til ham. Termini smilte ret iuderlig til ham, gned sine Hænder, og kaldte ham en stor Skjelm. Foraaaret efter tog B. Philologicum med 2 Lauder og 2 præ cæteris. Og samme Eстераar modtog han en Huuslærerpost paa Falster, hvor han forblev i tvende Aar, og indgik med sin ældste Lærling, Laurits Fosø, der var to Aar yngre end han selv, et Benskab, som endnu bestaaer, aldrig afbrudt, og aldrig kølnet; — den nuværende Borgermester i Næsilde maae straffe B., hvis han farer med Usandhed. — Med en anden, men ældre Ven indgik han ogsaa her en ligesaa kjer og fast Forbindelse — Morvens kongelige Skjald, hvis mægtige Harpeflag vel have medvirket til den jydskes poetiske Retning. Det var Gulddaasens Digter, Agronomen Dlusjen paa Glæssens Seminar, som gav B. den høifotske Harpe ihænde.

I Lapscaarene vilde han gjerne være en „Mahonifyr“; thi var det ham ikke nok, at have lært Dandskonst i Jylland; hans Fødder maatte i Hovedstaden lystre, først en Figurant, derefter en Solodandsker Poulsen, med ved hvis lille Datter han dandsede Menuet, saa han svædte ved det, efterat han de første Timer havde maattet øve sig for et stort Speil. Nu har han ingen videre Nytte af denne kostbare Information (en Rigsdaler Timen).

Han gik tillige i Fagteskole hos Mester Steen (Underofficier ved Gården); der kom han ogsaa i Sved, ja

engang endog i Blod. Han kunde allerede bruge en Fleuret, dog neppe bedre end til et vixhand. Saa raaber Læreren i en „Gang,“ til ham: „tag Dem iagt! nu faaer De den lige i Brystet!“ Han afsødede rigtig nok denne „botte“ som Fransken kalder det; men Lærens Fleuret sprang istykker mod hans Pæreplade tæt ved Duppen, og Stumpen gav ham en Rift i Armen; hans pene Manskjetskjorte fik en langt farligere Skramme. Steen smed sit Vaaben, soer ængstelig hen til ham, undersøgte det ubetydelige Streiffstik, bedende ham inderligt om Forladelse. Han svarede naturligtvis: at han ikke behøvede nogen, men den som havde gjort Fleureten.

Men til et heroisk Optrin blev han sammesteds Vidne. Just som Timen en Dag skulde begynde, befandt vi os fire og tre Studenter og en Officeer paa Fægtersalen; den Sidste kom i Mundhuggerie med den ene Student, der snart gav hiin en Munddask, paa hvilken jo fulgte en Udfordring. Idetsamme kommer Steen til og siger: „Hr. Landsmand (norsk), De er stærk, og den bedste af alle mine Elever; Hr. Lieutenanten spinkel, og endnu ikke ret færdig i at bruge hans Panier, det er ikke *Partie égale*; vi to, Hr. S. . . .! er det. Om De, og de andre Herrer synes om det, saa træder jeg i Lieutenantens Sted, paa Vilkaar: at første Blodsdraabe ender Affæren og redder Hr. Lieutenantens Vre, og dernæst: at det Hele fra først til sidst bliver en Hemmelighed mellem os Fem.“

Det blev saa lige til nu; er endda ikke røbet, und-

tagen for den brave Steens Vedkommende. — I den improviserede Gressfag fik og gav han en ubetydelig Smøre.

Fra Efteraaret 1803 til 1807 opholdt B. sig, paa nogle Sommerrejser nær, i Hovedstaden, mest i Selskab med de Døde — de nemlig, som bestandig gaae igjen paa Jorden, og som i Kjøbenhavn særdeles og i Mængde spøge bag Slottet og paa Runds-Kirkes Loft. Han lagde sig især efter de levende Sprog, Historien, Geographien og — Poesien (det var i denne Periode, at han oversatte sin Ossian.) Til at holde Lærere — naar de skulde due noget — i Sprogene, havde han ikke Gyne. Han tog det derfor paa en anden Maneer: Alle de Ord og fremmede Talemaader, han ikke forstod, dem skrev han under Læsningen ud den ene Dag, for den anden at slaae dem op i Lexica — paa de offentlige Bibliotheker; thi saadanne Bøger vare ham og for dyre. Den eneste Underviisning, — men den var ham og meget nyttig — bestod deri: at han gav en Mariner, en indfødt Londoner, The og Aftensmad for at snakke med sig. Og blev B. saa færdig i Udtalen, at fleer end een Engellænder har antaget ham for Landsmand.

Et Aar før Syvaarskrigen blev han antaget til Hovmester for to smaae danske Bestindianere, hvis Forældre satte dem af i Kjøbenhavn, og rejste kort efter tilbage til St. Croix. Han skulde lære dem Dansk, blandt andet spadserere med dem, og have dem under Opsyn til deres Sengetid. Den yngste, en sersaars Dreng, havde

en ubændig Lyst til Sabler, Chacoter, og alt saadant, og vilde absolut blive Officeer. Denne Stand var Mozderen en Affty — hun har maaskee havt sine Grunde — thi paalagde hun B. indstændig: at stræbe at udrydde Toms Lyst til Krigerstanden. Da intet andet vilde frugte, tog han ham paa en Spadseretour med ind i Castellet paa en Tid, da han vidste, en Soldat skulde løbe Spidsrod. Han gloer med Fornøielse paa de to Rader pene Soldater, da Synderen kommer frem, og bliver afflædt. Han spørger; B. svarer, at det er Gen som skal gjøres til Officier. Nu begynder denne sin Gang til velbekjendt Musik. Tom sprang af Glæde; men da den vordende Officeer kom op igjen, og fremviste med Jammertoner sin blodige Ryg, stak Tom i Straal, og tabte ganske sin Lyst til Grens Stand.

I 1807 stod B. selv som Mariner*) og saae paa Kjøbenhavns Bombardement; men da denne, den kostbareste af alle Illuminationer, var forbi, og da hans Smule Linned, øvrige Klæder og Bøger, imidlertid brændte (med lille Rammestæde,) og hans Limeinformationer ophørte, saae han sig nødsaget til at forlade den mishandlede Hovedstad, og søge dagligt Brød hos sin Fader i Randlev**). Her forblev han henved et Aar, da

*) Saaledes tituleredes 8de Compagnie af Studenterchøret.

***) Denne, som 1779 var bleven Præst i Bium, var nemlig 1796 forflyttet til Randlev i Hads-Herred, Arthuus Stift, hvor han forblev, til han 1824 resignerede.

han først hen i Efteraaret 1808 drog tilbage til Kjøbenhavn, for at tænke paa Embedseramen. Da Faderen, formedelst gammel Gjæld, hverken havde Raad til at forsyne ham tilstrækkeligt, eller ret længe, med Mynt, blev det en nødvendig Opgave: at tage Attestats paa et halvt Aar, og det paa halv Gage og halv Tøring. Til den Ende slog han og en Slægtning sig sammen om Logis og Kost. Det første var knapt, og den anden — han havde nær sagt — mager; men en Ven havde fra Jylland medgivet ham en heel Side røget Flest. En Skive af samme, til Kartofler, udgjorde i de to første Maaneder deres sædvanlige Middagsmad. Rigtignok gif han og Fatteren for det meste om Søndagen paa Spisekvarter, og trakterede deres tarvelige Mæder med en Tallerken Suppe og en halv Portion Steg; men denne Overdaadighed var dog ikke istand til at ødelægge deres Finantssvæsen. Efter de to Maaneders Poenitence begyndte dog Skjæbnen at smile til B.: Han fik Walkendorphs Collegium*), hvilket Logis han deelte med Fatteren; og ovenikjøbet satte en samtidig Pengesforstærkning ham i en hidtil ukjendt Velstand, saa at han endog kunde gjøre sin Rettighed som Medlem af det gamle borgerlige Selskab (ved Gammelstrand) gjældende**). Hans Levevis var

*) Før Bombardementet havde han og havt Kloster, og paa en kort Tid Regents.

***) I 1806 havde B. en meget fordelagtig Huuslærerpost i Kbhvn.; og da var det, at han indtraadte i Klubben.

saadan: Om Morgenen Kl. 4 à 5 stod han op, og læste alvorlig til Collegietid; efter denne læste han atter til 7 a 8 om Aftenen, da gik han i Klubben, og restaurede sine trætte Sjælekræfter ved Kort og let Pøssiar, Pølsegilde og Dands.

I Foraaret 1809 gik B. op til Attestats, og erholdt Karakteren „Laudabilis, inprimis ob specimen scriptum.“ Aaret efter prædikede han for Dimiss, og fik Laud.; men for Kathetisering kun et Haud.; hvilket baade er det første og det sidste han har erholdt for nogen Disciplin.

Lidlig paa Aaret 1810 modtog han en Adjunctpost ved Randers Skole, og giftede sig samme Sommer med sin Aaret forud afdøde Farbroders*) Enke, Erneste Juliane Berg, som dengang gik i sit 17de Aar.**)

Under den nu stedse stigende Forringelse af Coursen, hvorved hans Løn (400 Rbd.) ikke strakte til Livsophold for ham med Familie den fjerde Deel af Aaret, følte han mere og mere trængende Nødvendigheden af en Forandring i den oeconomiske Stilling; og drog desaaarsag i Efteraaret 1811 til sin Fader i Randlev, som Forpagter

*) Præsten Peder Daniel Blicher i Spentrup.

***) Hans Fødselsdag var den 11te October, hans Bryllupsdag den 11te Juni, og den 11te December 1827 er en mærkelig Terminsdag for ham — ikke i Pengevæsen, men i Skjæbnens Gang, dog Verden støtter vel ikke om at vide, hvad han selv ønskede at glemme.

af dennes Præstegaards=Uvl, for som saadan at skaffe sig sit Livsophold, medens han samtidig dannede sig til praktisk Gejstlig, i Haab om snar Befordring til gejstligt Embede. Men der hengik alligevel paa niende Aar, inden han erholdt et saadant (nemlig Thorning og Lysgaard, i Lysgaard Herred, Viborg Stift); og der havde maaskee hængaaet ni til, hvis han ikke ogsaa havde været — Jæger: ikke Bogen, men Bøssen befordrede ham. Dette kom saaledes. B. havde gjort Bekjendtskab med en nærboende høj Adelsmand og Godsejer, med hvem han jevnlig øvede Nimrods Kunst. Da alle Ansøgninger om Præstekald intet virkede, Familien voksede, og Finantserne forværrede sig (Randlevs Præstegaards=Mark indeholder kun nogle og fyrgetyve Tor. Land), skriver han en Bekjendtgjørelse omtrent saalydende: „En theologisk Kandidat søger Ansættelse som Skovrider eller Skytte hos et Hershaf. Han tilbyder i den Tid, som bliver tilovers fra hans egentlige Bestilling, at undervise i Latin, Græsk, Tydsk, Fransk, Engelsk og Italiensk. Paa Duellighed som Jæger kan fremvises de paalideligste Attester.“ Om en saadan bad han da sin høje Belynder, den ovenberorte Herre, og viste ham, paa Forlangende, sin forehavende Bekjendtgjørelse. Den vakkre Mand bad ham at tilbageholde Annoncen i nogen Tid, indtil endnu eet Forsøg paa gejstlig Befordring var mislykket. Han rejste til Kbhvn., og B. fik det første Embede, han søgte, og

ovenkjøbet Tilbud: at maatte vælge mellem tre dengang vacante. Det var i Efteraaret 1819.

Da B. modtog dette Embede, var hans Gjæld ikkun et Par hundrede Daler. Men her steg den. Han blev tvungen til at overtage en forfalden Præstegaard uden Afkortning, reparere og for en stor Deel ombygge samme. Familien forsøgede sig, og Indtægterne formindskedes*): kort, da han efter sex Aars Tjeneste, 1825, blev befordret til hans nuhavende Kald, Spentrup og Gaslum, i Nørre-Hald Herred i Aarhus Stift, medbragte han henved 5000 Rbd. Gjæld, og 6 Aars Skatterestancer, der, efter Cancelliepræsident Raas's Død, bleve inddrevne, og af hvilke han først 1837 betalte det sidste Afdrag. Dgsaa har han, deels ved uforudseelig, deels ved ufor- skyldt Banstjæbne, seet sig gjentagen tilbagefat. Alligevel, skjøndt han, foruden sin Stedsøn, har havt 10 egne Børn at forsørge, og derhos tre af sin bortdøde Broders, har han nu faaet alle sine Beter udslattede, og endda nogle Slentringer tilovers. Men besynderligt nok! hans Credits Forringelse stod i Forhold til Gjældens; og da en Creditor med skjærende Bitterhed havde rørt ham paa det ømmeste Sted (Lovens Sværd skulde herimod have været ham en Rappenaalskriv), saa besluttede han

*) I de fem af disse Aar kunde han ikke udbringe sin Tiende til højere end circa 13 Mk. af Tønde Hartkorn. — Det øvrige i Forhold.

ved offentlig Auction at sælge saameget af sine rørlige Ejendomme, at Alle kunde tilfredsstilles. Han vilde dog kunnet redde det allernødvendigste, og erhvervet sig den Ro, han i tyve Aar havde savnet.

Auctionen blev anknyndiget, Registrering foretaget; — da see! som Nøden var størst, var og Hjælpen nærmest: Digterens Belyndere reddede Præsten ved ædelmodigt Sammenskud, og trende Brødre, Sønner af hiin Dvøistgaard, der 1807 ved Kjøge — saagodtsom ene — med sit Blod beseglede Danmarks Væ, hædrede Helstens Drapasanger ved en Gave, hvis Lige knap nogen Romantikers Phantaste endnu har skjænket nogen Minnesanger eller Troubadour.

Blicher har — foruden en Stedson — 10 levende Børn (ingen døde), 7 Sønner og 3 Døttre.

Den ældste af hans egne Sønner, 34 Aar gammel, har været pers. Capellan i 4 Aar; men maae siden ernære Kone og Børn som Huuslærer. Han har, i Henseende til Befordring, arvet Faderens Banskjæbne. Den næstældste staaer i Begreb med at tage theologisk Attestats. Den tredie er ved Befordringsvæsenet. De tre næste ved Landvæsenet. Den yngste ved Handelen. — Den ældste Datter er ugift og hjemme; den næstældste lykkelig gift med en duelig og brav Landmand; den tredie Pige er kun 13 Aar gammel og den yngste af dem alle*).

*) Da det muligt i Fremtiden kunde have sin Nytte, hidsetter han her deres Navne:

B. er kommen, saa at sige, dødsfødt til Verden, og først ved Hjælp af varme Melkebade, som Lægen J. P. Rogert i Viborg anvendte, vandt han tillive. Spinself og svagelig var han i sin Dyrert; men gennemgik dog heldig næsten alle de almindelige Børnesygdomme. Alligevel var han i sit femtende Aar udvoret, og tiltog i Kræfter og Sundhed, indtil han 4 Aar efter, 1801, ved uforsigtig Badning og ved en altfor lang og udmattende Svømming i stærk Hede, paadrog sig en saadan Brystsivagthed og Nervesvækkelse, at han af flere Læger blev opgivet, under den Førmening, at han havde en ulægelig Svindsot. Virkelig kunde han neppe gaae hundrede Skridt, uden at vorde træt og aandepusten; og den strænge Diæt, der blev ham foreffreven, de Lægemidler, han over Aar og Dag brugte, syntes aldeles ikke at ville fjerne den bebudede Dødstime. Uden nogenfinde at være sengeliggende, kunde han tilsidst ikke uden Anstrængelse gaae over sit eget Stuegulv. Han var

Peder Daniel, født i Randers den 14de Marts 1811.
 Jens Frederik, født i Randlev den 26de Januar 1813.
 Christiane, født i Randlev den 17de September 1814.
 Christian Charles, født i Randlev den 26de Juli 1816.
 Malvina, født i Randlev den 5te November 1818.
 Niels Jørgen, født i Thorning den 18de Marts 1821.
 Francisco, født i Thorning den 6te Juni 1823.
 Theodor Eberhard, født i Thorning den 31te Marts 1826.
 Hans Gustav, født i Spentrup den 7de Juni 1828.
 Kirstine Marie, født i Spentrup den 1ste Marts 1832.

bragt Graven saa nær, at man aldeles opgav hans medicinske Behandling.

Da besluttede han at følge en ganske anden Regime: at søge Bevægelse ved Jagten, give de angrebne Lunger Elasticitet ved Fløjtespil, og istedenfor den ham foreskrevne strænge Diæt at nyde alslags Spise og Drikke, naturligviis med Maade; ja han havde endog Mod nok til (i Novbr. 1801) at paatage sig den føromtalte Huuslærerplads paa Falster. I Førfningen saae det maadeligt ud for ham: Bøssen var ham for tung, og hvert andet eller tredie Minut maatte han standse ligesaa længe, før at trække Aande: han kunde neppe blæse 4 Takter tilende uden at pausere, og Falstringernes fede Flest trykkede sig ved Nedsarten. Men han lod sig ikke forknytte, blev ved Dag for Dag at lægge flere Skridt, flere Takter, og flere Mundfulde til, og efterhaanden gik det stedse bedre og bedre. Den formeentlige Phtisis blev bortmanet, og den Dødsdømte fik — som man seer — lang Genstand. Man meente, at han havde forladt Kjøbenhavn med en ulægelig Svindsot, men efter 2 Mars Forløb vendte han i Efteraaret 1803 tilbage til Byen, sundere og stærkere end nogenstinde tilforn.

B. har, ved egen Erfaring, faaet høje Tanker om de Kræfter, og den Fornyelsesevne, hvormed Skaberens har saa mildelig udstyret det menneskelige Legeme; samt om den Virkning, med hvilken en fast Villie — ogsaa den Ulynliges Gave — allierer sig med de physiske

Egenskaber: det dødsfødte Barn, den svagelige Dreng, den skrantende Ungling, den Mand, der tre Gange har undergaaet Typhus, og for neppe otte Aar siden en tremaaneders, formeentlig dødelig Sygdom, er nu, i sit 63de Aar, saa ungdomskraftig, at han paa Jagten gaaer dem, han kunde være Fader og Bedstefader til, stoktrætte, uden selv at føle Noget til Udmattelse. Kun Sønnen er hans Husbond. Han skal derpaa anføre nogle enkelte Exempler.

Under Kjöbenhavn's Belejring var Diæten uordentlig, Sønnen urolig og aførudt. Da Bombardementet begyndte, havde han just lavet sig t'il i Sengen at tage sig Dprejsning; men han maatte nu Kl. 8 om Aftenen i Gevær og paa Bolden. Efter her i over 7 Timer at have betragtet Bomber og Raketter og deres frygtelige Virkninger, kunde han ikke længer modstaae Søvnighedens Indvirkning, og bad derfor sin Captajn om Tilladelse at maatte sætte sig tilhvile ved et Træ. Her sov han nu i mere end tre Timer, saa sødeligt som, efter et gammelt Mundheld, i sin Moders Dragkiste.

Aaret efter gif han engang — en Time før Dag — to Miil til Klapsjagt i dyb Sne, traskede omkring paa denne, og stod med vaade Fødder og Been lige til Aften; forblev saa, uden at skifte med Tørt, siddende ved Spisebordet og Punschebollen til Kloffen 3 om Natten, gif derpaa mod en bidende Nordenvind $1\frac{1}{2}$ Miil med en Jagtbroder til dennes Hjem, hvor han lagde sig i

en dyueløs Alfove paa bare Galm, sov i de vaade Klæder et Par Timer, vandrede derpaa den halve Miil til sit eget Hjem, klædte sig om, og — gif paa Jagt.

En anden Gang — det var ved St. Hansdagstid — drog han paa Sælhundejagt. Ved Solens Nedgang marcherede han fra Randlev til Villose ved Havet — tre Fjerdingvej, roede selv femte (fire vare bestandig ved Marerne) til Rejsgrunden oppe under Helgenæs, laa der til hen paa Eftermiddagen, for at opvarte Sælhundene, naar de vilde op paa Grunden at tage sig en Luur. Jagten var heldig, men Beværetningen knap; thi under Henroningen havde een af Jægerne uheldigviis slaaet Brandeviinsflasken istykker, førend man havde faaet noget af Indholden; og en Anden havde handlet ligesaa usforsvarligt med den ene af de to Dlsflasker. — Det var en heed Dag og blikstille. Tørsten tvang til at søge Land. Helgenæs var af Veien; man søgte da Thuns. Da man ankom dertil, vare Alle saa fortørstede, at man ej engang fik Baaden truffet op paa Grunden, før der blev løbet, som om Skap, op til Byen; man tylkede sig med Melkevand, løb ned igjen til Baaden, og roede tilbage til det Sted, hvorfra man om Aftenen var uddragen. Lidt efter Solens Nedgang ankom man her, og uden at nyde det mindste, begav man sig paa Hjemvejen; men vel ikke Sjettedelen var tilbage lagt, da B. gaaende sov ind, og ikke vaagnede, før han rendte Hovedet mod sin Formands Ryg, idet denne

standsede, for at aabne Laagen i Præstegaardsporten. — Hvo der vilde antage dette for en poetisk Fiction, tog aldeles fejl; thi det er en bogstavelig Sandhed, skjøndt den rigtignok har været ham selv ubegribelig.

Hvad angaaer den lidt forhen berørte Restauration — han gad sige: Regenerations-Gyve, med hvilken den Almægtige har beriget det Støv, i hvilket han indblæste sin Aande, da frembyder B. herpaa et hartad vidunderligt Beviis. — I Sommeren 1837 fik han under en, ellers temmelig let, rheumatisk Feber en uheldig valgt, eller egentlig forsilde anvendt Medicin (Guiaq-Rum), der virkede saa fordærveligt paa ham, at Lægen, en ellers duelig og brav Mand, opgav og forlod ham. I henved to Maaneder henlaae han, næsten uden anden Næring end Sulfervand, og hentæredes saaledes, at han ikke havde synderlig andet end Skind og Been tilbage. Da kom hans næstældste Søn, hvem han havde tilskrevet om at ile hjem fra Kjøbenhavn, og ordne hans oeconomicke og poetiske Sager før hans Død. Denne kjærlige Søn foreslog ham: at hente een, til Randers nysselig ankommen, ganske ung Læge. Mere af Føjelighed, end fordi han heraf fattede noget Haab, indvilgede han i Sønnens Begjæring, og see! den unge Mirakelmand — Møller er hans Navn — kaldte den hendsende Levekraft frem af dens dybe og lange Slummer. B. holdt fast ved sit Valgsprog: „Herre! naar du nedbøier mig, da gjør du mig stærk!“ og han gjenvandt næsten i

arithmetisk Progresſion, ej allene ſin bedſte Ungdomskraft, men, ſom han tykkes, endnu noget derover. Og er det ej allene i det Phyiſke, men og i det Mandelige — eller, om man ſaa vil, i det Psykiſke — at han uafſadelig føler og fryder ſig ved ſin Gjenfødeſe*). — Lægen var ſelv nær ved at forbauses over Curenſ lykkelige Udfald — ſaa lidet Haab havde ogſaa han — men B. forklarede ham: at det var et gammelhærdet og læderſejgt Jægerlegeme, paa hvilket han havde gjort ſit heldige Experiment.

Endnu een, men langt koſteligere Erfaring. — Under hele denne legemlige Henſvinden, under dette henſiende Planteliv, vedligeholdte Sjælen ſtedſe ſin Sundhed, aabenbarede derved ſin uendelige Uafhængighed af det materielle Organ for dens Virkſomhed. Ej allene „Min formeentlige Svanesang“, men og en munter Novelle — ikke allene ſkrev, men meeſt dicterede han, da Haanden ikke længer formaaede at føre Pennen**).

*) Han gjenkjender dagligt de ſamme Indtryk, ſom ſandſelige Gjenſtande, Luſtphænomenet, den eller den Blomſt, den eller den Muſik, frembragte i det lette, livsglade Ungdomsſind.

**.) Saavel i denne Sygdom, ſom i næſten alle de andre, B. har overſtaaet, har han uafbrudt beholdt Samlingen, hvormed han dog i Typhus var mindre tilfreds. Enhver, ſom har prøvet det, veed, hvor piinlig Bevidſtheden er i denne Sygdom — ſaa fuld af Livſkjede og Mandſfortærelſe.

B's kjæreste Læsning, endog i Dreungeaarene, var Rejsebeskrivelser; og deraf fødtes naturligen en Rejse-lyst, den han først i sit 54de Aar fik det i sin Magt, nogenlunde at tilfredsstille, idet han 1836 med kongelig Bevilling og Understøttelse besøgte Naboriget Sverrig, indtil Stockholm og Upsala, og to Aar derefter Hanses- stæderne og Vestkysten af Hertugdømmerne og Nørre- jylland, lige indtil Ringkjøbing. — Den sidste Reise har han beskrevet i „Bestilig Profil af den cimbriske Halvøe“ (hvori dog hele Vestkysten indtil Skagen er medtaget); og af den anden har han i sin „Svitthod“ fremsat iso- lerede poetiske Momenter, og siden beskrevet den mere sammenhængende i ubunden Stil. — Herinde i Fædre- landet har han gjort sig bekendt med flere Egne af Derne og med hele Jylland.

Der gives maaskee faa Mennesker — naar und- tages de, som førte et længere Krigerliv, — der have sluppet vel, skjøndt just ikke altid heelt sundet, ud af saa- mange Livsfarer, som B.

Allerede som Aarsbarn var B. ikke langt fra Dø- den: Faderens Ven, daværende Rector Schiødt i Ran- ders, var i Feriebesøg i Bium, og tog saa engang Bar- net, kjælede for det, og hvystede det omkring, men slog uforsigtigviis dets Pande imod en Bjelke i Loftet, saa det daanede, og den arme Rector var nær ved det samme. Barnet kom jo tillive igjen, som vittterligt er; men det skal have været med Nød og neppe.

Et Aarstid eller saa deræfter, — han havde nylig begyndt at gaae ene, og kan naturligtviis ikke selv hufte Begivenheden, men den senere af Faderen gjentagne Fortælling — skeete det en Sommeraften, at Gaardhunden satte sig til at tude lige opad mod Kirkeporten. Under denne Mæstoso komme Tjenestefolkene hjem fra Marken, og en af dem siger i Forbigaaende „Hvem mon det er, Pasop nu tuder ud?“ — Hertil svarer Rygteren — som bestandig var anseet for synsk: „Kan I ikke see, at det er Forpagterens Kone, de bære til Graven?“ — B.s Fader havde paa den Tid en Forpagter, boende i Præstegaarden, hvis Kone var frugtsommelig. Nogle Dage efter skeer det, at en Biemand af Byen, som i Sværmetiden daglig havde Tilsyn med Bierne i Haven, glemmer at lukke en Laage, da han gaar ind at tage vare paa en nysudfaret Sværm. Et Ungnød kommer fra Tosten farende ind i Haugen, gjør sine velbekjendte Caprioler, og, inden Biemanden kan forhindre det, smækker en Kube overende. Ved saadan en Begivenhed anfælde de opirrede Beboere alt Levende. — Ungnødet blev det første Offer, og en Hest, der stod tøjret i Tosten tæt ved Haven, det næste — begge bleve stukne ihjel. Den lille B. skulde havt samme Skjæbne, hvis han ikke et Øjeblik iforvejen var bleven ført ind i Huset fra sin Leg med Blomsterne i Haugen. — Skjøndt Catastrophen ikke egentlig angaaer ham selv, finder han det, med Hensyn til den nære Livsfare, for Fuldstændig-

heds Skyld, rigtigst at tilføje den. — Niemanden, som i Kalb stedse havde Flor for Ansigtet og Lufvanter paa Hænderne, havde ikke sikket sine Underparter saa vel, at jo nogle Bier havde fundet Vej gjennem Smaahuller i hans Burer. Hvad de frygtelige Insecter bestilte derinde, fik vor gamle Niemand at føle, idet han foer ind i Gaarden, og i Costume dandsede een for ham selv serieux Entrée — men et Divertissement comique for Tilskuerne, blandt hvilke den frugtsommelige Kone loe saa voldsomt, at hun paa Stedet foer ilde, og kort efter — døde.

To Gange er B. faldet ned saa højt oppe fra — eengang fra et Loft, en anden Gang fra et Træ, — at han tabte Bevidstheden; men tog dog ingen betydelig Skade. Havde han her let ved at komme ned af Træet, da fandt det modsatte Sted for ham paa Falster. Han havde her i en Skov skudt en Høg, som blev hængende i nogle af de øverste Kviste af en høj og rank Bøg. Sit Bytte maatte B. have Fingre i; det kunde jo ikke være anderledes. Med Møje naaede han op til Toppen; men i det han med den ene Haand griber den dyrebare Høg, gaaer Grenen, han træder paa, istykker, han taber Holdet med den anden Haand, og skrider — dog ikke længere end til en klostet Green, der spænder ham forfra om Halsen. Nu var han i yderste Fare for at kvæles, men heldig nok til i det rette Dieblif at faae saaledes fat med Hænderne, at han kunde høre Halsen ud af dens Klemhærke. Havde dette Redningsmiddel

glippet, vilde den stakkels B. være bleven anseet som Døpfinder af en ny Maade at hænge sig paa.

At Vandet er et farligt Element, har B. mange Gange erfaret. — Da han kort efter sin Indtrædelse i Skolen (i Randers) vilde prøve at svømme i Fjorden, var han uden en øvet Kammerats Hjælp druknet; og var nær ved at gjøre samme Løfte, som hiin Græker: „At han aldrig vilde gaae i Vandet, før han havde lært at svømme.“

Kort efter kunde det alligevel hænde ham. Han var ganske ene i et Knubskib staget ned ad Fjorden efter Bildænder. Han møder en stor Galease, der kommer for fulde Sejl, og da han endnu ikke var saa indøvet i Stagningen, og ikke aner Faren, før Skibet er ham paa nogle faa Favne nær, saa var han uundgaaeligt kantret eller sejlet isænk, hvis Galeasen ikke i rette Tid havde løbet fast paa en Muddergrund, der netop paa dette Sted befandt sig mellem det store og det lille Skib.

I Sommeren 1804, da B. i Hundedagsferien var hjemme, fik han en Dag isinde, at fare ud paa Sølhundejagt. Han medtog en Skolediscipel, som fra Horsens ogsaa var kommen hjem i Ferierne, samt en Bondefarl — der efter sin egen Forsikkring „aldrig endnu havde været i eller paa noget Vand saa dybt, at det kunde naae ham til Skravet.“ — Med disse Consciberede marscherede han nu til sin Charon — Baad-

fører og Færgemand Kas Munk i Kilmose. Denne var med sin store Baad paa Samsø; og kun den lille, som ene brugtes til Fiskefangst i Magsvej, laae i Tangen ved Strandbredden. I Mangel af Nummer Een, behjælper man sig med Nummer To, og B. vilde paa Sælhundejagt — det kunde ikke blive anderledes. Med de to Andres Bistand fik han Baaden — eller snarere Jollen — skudt ud i Vandet, viste dem, hvorledes de skulde bruge Narene, og satte sig selv i Agterenden med Roerpinden i Haanden. Men Gud hjælpe os for Sluproere, han havde! „Langsomt kom Gjertrud, gesvindt kom Johan“; men Baaden kom ikke langt; og Sveden trillede ned ad Sælimiternes Ansigter. B. maatte nu tage den ene Nare i højre Haand, medens Landkrabberne skiftedes til at pladske med den anden. — Om trent en halv Mil fra Land var man saaledes avanceret, da en svær Tordenbyge traf op bag ved, og naaede dem, førend de kunde naae Thun-Røn, hvor Sælhundene skulde tracteres med „blaa Krter“ — som det hedder i Jagtsproget. — Havde der fulgt Orkan med, kunde ingen Redning tænkes; men det var temmelig stille Vejr, og Lynene, der hurtigt fulgte ovenpaa hverandre, foer alle i horizontal Retning, og han mærkede ikke et eneste, som slog ned. Imidlertid bleve hans Roerkarle saa angeste, at den Ene ikke kunde faae et Ord ud gennem de blege Læber, og den Anden gjorde de oprigtigste Løfter: at, dersom han denne Gang beholdt Livet, skulde

han aldrig mere, med sin gode Villie, komme længere paa Vand, end han kunde vade til Land. Aaren faldt den Ene efter den Anden af Hænderne, og B. maatte roe allene for hele Mandskabet. Revlen eller Sandriffet kunde ikke sees formedelst den tykt nedstrømmende Regn og Hagel; men han havde taget sit Bestik saa godt, at han lykkelig landede efter Bestemmelsen. Dyndvaade opholdt man sig her, til Uvejret var truffet over, og da ingen Sælhundede viste sig, roede man tilbage, saa tomhændede som man var kommen. Neppe var man landet, før en stærk Bestenvind rejste sig; og havde man tovet nogle Minutter længer, var man usejlbart kommen til at gjøre Sælhundene Selskab i Dybet.

En, i det mindste for ham selv, mærkkelig Periode i hans Liv, en Rejse, paa hvilken han tvende Gange var nær ved at blive Sælhundenes eller andre Havdyrs Bytte, torde maaskee i anden Henseende mere læserne. — Da der efter Bombardementet 1807 blev sluttet Vaabenstilstand, indtil vore brittiske Benner kunde faae Holmen og Havnen ryddede, tog B., som saa mange Andre, Rejsepas paa det engelske Expeditions-Contoir, og rejste til Corsøer, i den Forventning, at man uden Hindring kunde komme over Store Belt. Det forholdt sig ikke saa: Man sagde os det; endog saa paa Gæstgivergaarden hørte vi det samme, og hvorvel man der maatte have stor Ulejlighed af saa mange Fremmede, — vi vare 98 af flere forskjellige Nationer — og man alt-

saa maatte ønske, jo før heller at faae os paa Døren: saa vilde B. dog ikke fæste ret Liid til dette Udsagn. Desbaarsag foreslog han samtlige Rejsende, at lade Passene, som vare forshuede med Catharts Navn, fremvise for den høistcommanderende engelske Søofficer i Bæltet. Da dette fandt udeelt Bifald, anmodedes B. om at paatage sig dette Hverv. Dette gjorde han, men havde sin haarde Nød med at faae Fartøj til Rejsen: Ejerne vare villige til at overlade ham hvilketsomhelst, han ønskede; men af en højere Bedkommende bleve de ham alle formeente, paa en lille Jolle nær, som dertil var meget læf. — B. har været meget egenfindig med hvad han fik alvorligt ifinde. Han faaer da hyret tre Matroser, der ogsaa laae for Hjemreise til Halvøen, kjøbte to Tællelys og en „Bille“ Hampværk; og saaledes udrustet, efterat Jollen var øst lands og til Nødtørst digtet, stak man i Søen. De to Matroser roede; den tredie maatte snart igjen til at digte, og B. desuagtet til at øse. Da det nærmeste engelske Linieskib laae saavel en Mil syden for Sprogøe, mistvivlede man om at naae det ovenfor Vandet, og besluttede derfor at anstrænge alle Kræfter, for, om muligt, at bjerge Livet paa den langt nærmere De. Det gik an, og her blev foretaget en heel Kalfatring, saa heldig, at Jollen blev nogenledes vandtæt. Samtidigt landede to engelske Barkasser, for at hente Vand. Medens Matroserne vare hermed i Arbejde, nærmede sig en Officer og tvende

Midshipmen (Cadetter). B. sagde den første sit Grinde, og spurgte ham, om han meente, at de Rejsende kunde erholve Licence. „Det veed jeg ikke,“ svarede han, „men“ — idet han smilende pegede paa Fyen — „der er jo ikke saa langt hen, og jeg har ikke Ordre til andet end til at hente Vand.“ Dermed hilste han til Afsked, og gik med Cadetterne hen til deres Følk.

En af Matroserne forstod Engelsk, og paastod, at man skulde benytte det givne Vink. B. forestillede ham og de andre, som stemte i med ham: hvor nederdrægtig det var, at løbe bort med 97 Mennekers Pässe; men først efter at have ladet sig forstaae med, at han kunde faae ifinde at agere Presgang med dem, og overgive dem til Engellænderne, bleve de af andre Tanker, og roede ham hørsommeligen ned til Linieskibet.

Chefen modtog B. med Høflighed, saae paa et Par af Pæssene, og sagde: „at de ikke vare gyl-
dige.“ B. gjorde ham opmærksom paa den engelske Overgenerals Navn. „Jeg bryder mig hverken om Cathcart, eller nogen General“, svarede han koldt, „her staaer jeg kun under Gambier.“ — B. forestillede ham nu: at da han var kommen som en Slags Gesandt fra saa stort og blandet et Selskab af Rejsende, var det ham vigtigt at kunne bevise, hvorledes han havde udført sin Sendelse, og desaaarsag udbad han sig en skriftlig Erklæring. Denne erholdt han og, skjøndt affattet i lacedæmonisk Stil saaledes:

„Cannot pass the Belt without the permission of Admiral Gambier. Dixon, Commodore.“

Medens Dixon var inde i sin Kahyt, for at skrive denne Seddel — hvilket medtog henved en halv Time — kom et Par yngre Officerer (i Sko og Silkestrømper) og converserede den danske Student med fransk Artighed og engelsk Oprigtighed, idet de uden Dmsvøb beklagede den „damned“ Ministerstreg, der nu saaledes havde sat dem ud med deres gamle Blodsforvandte. — Under Samtalen fastede B. eengang Djet udover Rølingen efter sin Jolle ved Falderebstrappen: „Bless me!“ raabte han uvilkaarligt, „what’s the crew about?“ Han saae nemlig et Bombardement, men i en heel anden Maneer end Kjøbenhavns: Biscuiter fløj som Snebolde ud fra Stykportene ned i Jollen. Officererne kig nu ogsaa derned, og sagde: „Her gaaer det Rygte, at der er Hungersnød i Sælland.“ Enden det nu var af Medlidenhed eller Overgiveness, vi fik en god Ballast af Lyebakker tilbage med til Corsøer.

Den af Blicher for Rejseselskabet aflagte Beretning foranledigede naturligtviis den Bestemmelse: at søge at erholde Gambiers Paategning, og blev B. igjen valgt til at udføre den hertil fornødne nye Expedition. Men den mislykkedes: Man kunde ikke faae Lov til at komme ombord hos Søkongen, ej heller til at sende Passene

derud. Man sukkede, eller bandte; men ingen yttrede Misfornoielse med Gesandten, før en Nordamerikaner, — hans Navn var endda Thornton — en rigtig Yankee, lod sig forlyde med: „at B. ikke havde gjort sig nogen Umage, eller ikke gaaet den rette Vej.“ — „Saa kan De jo selv gaae den, min Herre! og her er min Rigsdaler!“ (Enhver Rejsende havde nemlig erlagt en Rdlr. til B. før hans uheldige Tog til Kjøbenhavn) — faldt B. ind, og alle de andre gjorde som han. Thornton rejste, og kom tilbage med samme Bessked som hans Formand. Nu adsplittedes Selskabet: de færreste bleve tilbage, nogle rejste til Kallundborg, andre til Bordingborg, for derfra at forsøge Overfart til Fastlandet, og andre — hvoriblandt Blicher, til Kjøbenhavn. Efter nogle Dages Ophold her blev B. underrettet om, at et Skib fra Randers laae sejlklar udenfor Lodbøden. Der gik han da ombord tilligemed nogle og tyve andre Rejsende; og fik Lejlighed til en anden fredelig Berørelse med hine Dboere. — Vi laae et Par Dage stille for Modvind, eller snarere Mangel paa Vind. Blicher sidder saa i i Middagsstunden paa Kælingen, og læser i en Bog, han havde laant af en af de ombordværende Damer. Et pludseligt Vindkast river Bogen fra ham ud i Søen. Paa Siden af Randerssmakken (den var sladbundet, at hollandsk Herkomst) laae en lille Jagt. En Matros paa denne griber strax en Pøs, og fisker Bogen op. B. takker ham, og beder, at han vil beholde Bogen, da han helst

vilde have den tørret derovre. „I don't understand,“ var Svaret. Forundret over det fremmede Maal, sprang B. ned til ham. Idetsamme kommer Skipperen ud af Kabhytten. B. tiltaler ham paa Engelsk; men faaer til Svar: „Jeg kan ikke forstaae Dem.“ Det gav sig da: at Skipperen var fra Fyen, var taget ude i Kattegattet, bragt til Kjøbenhavn; og istedet for sine egne Folk havde han faaet tre af Opbringerens — en Orlogsfregat. Medens B. fik denne Oplysning, var Matrosen gaaet ned i Kabysen med den vanlidte Bog. B. gif efter ham, for at see til, hvorledes han bar sig ad. Somanden sad der foran det lille Arnested, holdende Bogen mod Ilden, og læsende i en anden, der laae opslagen paa hans Knæ. B., der ubemærket var kommen ned, keeg over hans Skulder, og saae — en catholsk Bønnenbog. Ved nærmere Forespørgsel gav det sig: at denne Matros var en Irlander og Catholik, den anden en Scotlander og Presbyterianer, og den tredie Engelskmand og Anglikaner. Den sidste — Prisemester paa Jagten — en Jernmand, noget over Middelalderen, tildrog sig især B.s Opmærksomhed. En Samtale var snart indledet, og denne djærve „english Tar“ fortalte, med sammenslynge de Arme og et Nafsyn, ligesaa stereotypisk som et Kafselovnsfjæs, baade et og andet af hans stærkt bevægede Liv, blandt andet: at han hin anden April havde været med paa Nelsons Admiralskib, havde været tilstæde, da hans Flagcaptain Chan hed visnok Thompson, og faldt

i Slaget) gjorde „the ever to be lamented noble Tar“ opmærksom paa, at Overadmiralen Parker, der laae med en Division længere mod Osten, havde heiset Signal, for at betyde Nelson, at han ikke maatte indlade sig i Bataille. „Jeg kan ikke see det,“ svarede Nelson med Rifferten for det blinde Dje, og vendte Ryggen til. „Eller De vil ikke see det,“ sagde Thompson, og lod Blodslaget heise.

Endelig fik vi Vinden af Sydost; men den mørke-røde opstaaende Sol forkyndte Storm. Først ved Middagstid naaede vi Højden af Snekestenen; og da det stedse kulede stærkere og stærkere op, foreslog jeg Skipperen: at lægge ind der til næste Morgen. Han gjendrev mig med et „Nej!“ — Vi havde neppe naaet Højden af Hesseløen, før Mørket faldt paa. Det var tyk Luft med Støvregn, og Maanen havde andensteds at bestille. Skipperen, som enten maae have været meget phlegmatisk eller meget feig, gif tilføjs. En gammel Matros, der fungerede baade som Styrmand og som Kof, havde nu allene tredive Menneffers Liv i Gryden. Og havde han, foruden tvende Dreng, kun een Matros, — og det en maadelig — til Hjelp. Det var sidst i October; Natten længere end Dagen. For nu ikke at komme for snart til Jylland, og for hovedfulds, var man nødt til at lægge bi. Stormen steeg. Ved enhver Bending — Koffen koevendte (o: med Vinden) — var Smalsten paa Rippet til at kantro; og eergang blev den vir-

kelig nogle Djeblikke liggende paa Siden. Det var en fedfommelig Nat. Den endnu levende Toldembedsmand F.....v i Th. slog sig sammen med B. om et Tolvskillingsbrød og en lybsk Pølse, hvilket Mundforraad næste Morgen ogsaa var fortæret; thi B. har aldrig været søsyg, men tvertimod altid paa Havet havt en urimelig Madlyst. Denne var aldrig mere falden ham besværlig, hvis Koffen havde bleven ved at raade.

Tillykke var der blandt Passagererne tvende Styrmand. Disse toge nu Commandoen, og lidt efter Solopgang gled Skibet ved Udbyhøj ind i Fjordens smule Bunde. Sikken en Frokost, der da vankede! Madkurve og Flaskesodere, hidtil urørte, gaves til Priis. Selv Captainen, som nu havde udsøvet, bærede Selskabet med sin Nærvarelse og levende Deeltagelse. — At B. paa sine mange Sørejser, til sammenlagte flere tusinde Mile, nogle faa andre Gange har været i Livsfare, det vil findes rimeligt; men da ingen særdeles Omstændigheder hermed vare forbundne, vil han ikke trætte Læserne med ensformige Beskrivelser.

B. har og engang været Medansfører i en Guerilla-krig, — et Tilbagetog, der rigtignok forholder sig til Xenophons og Moreaus som et Infusionsdyr til en Hvalfisk; men hvilket han dog, ved Hjælp af et poetisk Hydro-Drygen-Gas-Mikroskop vil fremsille for Læsernes Dine.

B., hans Fader, som og har gjort af Jagten, den endnu levende Kæmner G.....g i R..., og Herre-

gaardsskytten paa Rodstenseje, seilede i Sommeren 1805 fra den førnævnte Kilmose til Thunøe paa Jagtens Begne. Jagtrettigheden tilhørte Amtmanden i Aarhus; men han havde overladt den til Dens Præst; — den daværende heed Staarup. Ham besøgte man, bad om og fik Tilsladelse til at skyde hvad man kunde paa Nedgangen til Baaden, der laae paa Bestenden af Den. Midtvejs omtrent er et lille vandholdigt Kjør, hvor den medhævende Hønsenhund udspejder et Kulde unge, flyvesærdige Wildænder. Her blev noget at bestille, og det gif Skud paa Skud.

Nogle Heste, som vare tøjrede i Nærheden, bleve herover skye, reev sig løse, og foer omkring til andre, hvem de tildeels forledte til lignende Uorden. Da den gamle B. seer dette, siger han: „Det er fortrædeligt; nu gaaer jeg, og seer til, at I andre snart komme bagefter!“ — Men der var endnu et Par Gællinger tilbage, som man umuligen kunde levne. Og da disse endelig vare komne i Jagttaskerne, og de tre Jægere et lille Stykke bort fra Kjøret, saae de sig omringede af et Dostin eller flere Karle og store Knøse — alle tilhest. — De skjældte og bandte — og det var da egenlig ikke uden Grund, da de løse Heste havde gjort Skade paa Korret; — men alligevel skulde maaskee en høfelig Undskyldning, og Tilbud af nogle Drilkepenge standsset Krigen i dens Udbrud. I det Sted var B. ung, ubesindig og — for at bruge det rette Ord — faad nok, til at give et grovt

og opirrende Svar. Virkningen udeblev ikke; Gen raabte strax: „Lad os tage Bøsserne fra dem, skyd deres Hund, og gi'e dem selv hvad de trænge til!“ Nu svingede alle deres Baaben — Tøjrekøller — og lavede sig til at gjøre en ret alvorlig Choc. Men G. og B. spændte Bøsserne, hævdede dem halvt til Anlæg, og truede med Døden enhver, der kom for nær. Det hjalp; men Skytten, hvis Hjerter sad i Buxerne, havde nær fordærvet alt, idet han gav godt for og bad om Naade. De to andre Jægere havde en dobbelt Fjende at bekjempe, da de fandt en Fjoræder i egen Hær — og denne var dog ikke større, end at den nok kunde behøve Gnighed. Saa ofte Gnjonen klynkede sit „Aah lille Folk! — Aah Herregud!“ hævdedes Fjendens Koller, og forstærkedes hans Artillerie af Eder og Trusler; og G. og B. nødtes til at dele Mundammunition: „Tag jer iagt!“ til Fjenden, og „Hold Kjæft!“ til den upaalidelige Ven. Denne befalede man at føre Avantgarden, som vist nok var strategisk rigtigt. De to Consulere dannede Arriergarden; — Centrum var ikke værdt at tale om. Saaledes blev nu Retiraden fortsat nogle hundrede Stridt uden Tab. Da raabte Gen: „Vi kan ogsaa skyde — Jens, Peer, og Du og Du! riid op til Byen alt hvad træffe kan, og hent os Geværer hos Den og Den!“ De Detascherede fløj afsted. Og fort efter skreg en Anden: „Lad os ned at faae fat i Baaden! saa skal vi vel fange dem!“ — Dermed foer alle de andre ned til Landingsstedet. „Nu er' vi ulyk-

felige" stammede Skytten. „Det kan gjerne være," trøstede ham de andre; „men du behøver ikke at fortælle os det." Napoleon var virkelig ikke i nogen desperatere Forsatning ved Marengo. Dog see! Baadføreren, den snilde Ras Munk, havde itide lagt fra Land, og taget den gamle B. ombord. De tre Allierede vadede da, uden anden Hindring end Eder og Skjældsord ud til Fartøjet, der blev dem til en virkelig Redningsbaad; thi neppe var den under Sejl, før hiint første Detachement ankom med Bøsserne fra Byen. Nu først vaagneede Skyttens Mod: han skød Victoria over Fjendernes Hoveder. Thunsøkrigen endtes da uden enten Blæk- eller Blodtab.

Saaledes sees her et mærkværdigt Exempel paa: hvorledes et godt ansørt Infanterie kan heldigen forsvare sig mod et langt talrigere Cavallerie.

Tre Aar efter var B. igjen paa Jagt paa Thunø; de ellers godmodige Dboere, af hvis Landeværn fra Krigen 1805 den største Deel vistnok endnu var ilive, syntes ganske at have glemt eller tilgivet.

At Jagtvæsenet ellers har ført B., i hans yngre Dage, i baade een og anden Knibe, det er let at begribe; men han er sluppen ud af dem alle med Grøn og med hele Lemmer*). Af Baadestud er han dog kun tvende

*) Forhønavnte G.....g vil ej heller have glemt den Binde, man engang var i paa en vis Holm i Sundet.

Gange truffen — af det ene bærer han Strammen med sig indtil Graven, og, en halv Tomme dybere, havde Røvehaglet faret ham ind i Halsen, istedetfor at streife Kjøvebenet — men ellers har han blot fire Gange været temmelig nærved at vorde skudt eller lemlæstet; dog, „Nærved,“ hedder det jo, „skyder ingen Hare.“ — B. er ved egen Erfaring — som herefter skal vises — kommen til det Resultat: at Jagten ikke medfører nær saa mange Farer, som f. Ex. Kjøren eller Ridning.

Han er væltet i Bogn 34 Gange; de to Gange med løbffe Heste. En Gang fik han Armen af Led, og en anden Gang slog han sig saaledes, at det foraarsagede hiin langvarige og farlige Sygdom. Men de øvrige Gange er han dog sluppen med Forfrækkelsen, der virkelig oftere var vel motiveret, f. Ex. da han med en Bogn fuld af Børn væltede vel tre Allen ned i en Sandgrav (i Bjerbye), uden at der gik andet i Stykker end en Flaske, som dog til al Lykke var tom.

B. har aldrig været nogen Rytter. Han har nok funnet hænge paa en Hest, som en Ildklemme paa en Soe; men han har havt den slemme Bane, at hænge mere ved sine egne forslugtige Ideer, og derved at glemme Ridestolen. Flere Gange er derfor Hesten styrtet med ham. To Gange har han været paa rideløbffe. Den ene af disse Parforetoure vil han dog fortælle, da den virkelig tildrog sig Manges Opmærksomhed. — Det var samme Aar, da han lykkeligt havde tilendbragt Krigen

paa Thunøe, at han laante en Hest for at ride omkring og besøge Slagtninger og Benner. Det var en gammel Støder, der „samlede Tiffillinger op,“ som det hedder her, og doven var den tilligemed. Da B. ej engang var saaledes forsynet hjemmefra som Hudibras, der meente: at een Spore var nok, thi naar man kunde drive den ene af Hestens Sider frem, saa maatte den anden med, — saa anskaffede han sig i Viborg tvende slige Parringsredskaber. Det var af den Slags, hvor Piggen eller Braadden sidder skjult, men ved et Hug med Hælen farer ud. Et saadant, men altfor stærkt, gav han sin Rosinante, et Sted paa Bejen ad Resenbro. Men nu lod Gangeren til at ville oprette, hvad den hidtil havde forsømt: den løb formelig løbsk, ud af Bejen, op ad een Lyngbanke og ned ad en anden. Rytteren tabte sin Pibe og fort derpaa sin Hat — sært nok, at han ikke tabte sig selv, og at Pegasus ikke styrtede. „Es flogen rechts, es flogen links die — Gaiden, Moor und Acker.“ B. kunde ikke mere standset sin Hest, end et Orlogsskib for fulde Sejl. Tvende Sæt Markarbejdere stormede han forbi, og standfede dem i deres Bærk, da de med billig Forundring saae efter „den wilden Jäger ohne Hut.“ Tydsferne have et Mundheld:

„Lass regnen, wenn es regnen will!

Lass der Natur den Lauf!

Denn wenn es nicht mehr regnen will,

Hört es vom seibsten auf.

Naar man i Blichers Tilfælde sætter „laufen“ istedenfor „regnen“, saa veed Læseren Udfaldet af Bersekergangen: en stejl Bakke, den sidste mellem Rytteren og Gudenaæ, bragte hans Furioso til Samlingen, hvortil ogsaa det hidrog, at den blev savet i Munden af Rytterens hele Magt. — Sporepiggen var brækket i et Ribbeen, og der bleven siddende.

Sin sidste Ridetour havde B. for en ti Aar siden, da En havde flyet ham en Hest, der havde den uanstændige Bane: at gaae bagover. Til „Forlands“ var B. ved Dvølsen nogenledes beredt; men „Baglands“ var ham en aldeles ny Manøvre. At Afsenet faldt ham i Skrævet, sprang op, og satte den ene Fod tæt ved hans Ansigt, og B. endda slap derfra med Liv, Lemmer og Halsen, er ham til denne Dag usforklarligt. Men han ansaae Tildragelsen som sidste Vink om: at han herefter aldrig skulde komme paa Hesteryg, der ei var forsynet med Binger.

Iffor oplevede han en Røverhistorie, idet nemlig i en fra fjern Fortid ligetil vore Dage berygtet Skov, fra Tjukningen fremskred ud paa Landevejen en Person iført rødstribt Jakke og ditto Buxer; en rundpullet, meget bredskygget sortgraae Hat bedækkede et Hoved, hvis Ansigt var intet mindre end anbefalende. Han var paa den ene Side af Landeveien, B. gik paa den modsatte en Snees Skridt skjøns forud. Han skraanede nogle Trin hen efter B., lod den ene Haand dingle over

den anden Arm, og sagde i en forstilt klynkende Tone: „Aah! vel han eth komm aa sie po en sølle Arm, A haaer.“ — Udén at standse, men heller ikke forstærkende sin Gang (er man endogsaa bange, maae man ikke røbe det) svarede B.: „Jeg er ikke Doctor, min Ven! forstaaer mig slet ikke paa det.“ — Imidlertid skuldrede B. det eneste Gevær han havde, med Kolben opad, dreiede Ansigtet fra ham, skottede hemmeligt efter ham, og fortsatte sin Gang, han ligeledes sin, gjentagende sin Begjæring. Han kom stedsse nærmere. Med en Halv vending af sit Ansigt om mod ham, svarede B.: „det kan slet ikke nytte Jer — jeg vilde gjerne give Jer noget til Doctorhjelp; men jeg har ikke en Skilling hos mig.“ Dette standsede ham pludseligt — dog gjorde han atter nogle hurtigere Skridt — standsede — stak den daarlige Haand ind i Barmen, formodentlig efter sin Kniv — snoede sig mod Skoven, i hvilken han forsvandt. B. havde stude sit Vaaben, en forspartlig Egestok med krumboiet Haandtag, end høiere i Veiret. B. havde nemlig besluttet at give ham paa Hovedet, i bogstavelig Bemærkning, før hans Kniv kunde komme i Berørelse med B.'s intestina. Grunden for denne Operationsplan var netop Vandittens italiensk-jydske Røverhat, hvis runde tætsluttende Puld tillod Stokkeslaget at virke uhindret. Han var vel og — hvis han ikke eiede en Skal „som en ungersk Dre,“ blev den saa fortumlet i Hovedet, at B. som Sejerherre

kunde fortsat sin Marsch. — Da B. var kommen ud af denne uhyggelige Skov, og ind i nærmeste Kroe, spurgte ham snart Værtinden, om han var gaaet allene gennem Skoven? om han der ikke havde mødt Noget? — „Ikke andre“ svarede B., „end Saadan og Saadan een.“ Manden, som stod hos, hvidskede til hende — dog ikke sagtere, end at B's. lange Dret opfangede det. — „De er, Fahnen taae mæ, ham.“ — „Hvad for en Ham?“ spurgte B. — Han stammede, samlede efter Svar, som da kom saaledes: at han havde seet Gen gaae forbi engang, omtrent saadan klædt, men at han ikke kjendte ham, og ikke vidste, hvor han hørte hjemme. — NB. Almeenmand er langt mere ræd for Kjeltringer end for Politiebedsmænd; og det er ikke saa sært.

Tvende Gange har B. i sine Studenterdage været nærved at skulle duellere; hvilket rigtignok er en ægte oldnordisk Skik, men alligevel slet ikke efter hans Smag. Den ene Gang blev han udfordret af en Dmgangsven, der just befandt sig i en vis exalteret Tilstand. Dog, da denne næste Morgen havde forandret sig til det bedre, kom han med Secundanterne, og jevnede Sagen ved en fyldestgjørende Erklæring, og Ruglen blev udtrukken af Pistolen — thi med dette Vaaben skulde Tvekampen være færdig. Den anden Gang sad B. paa en Restauration ved Aftensbordet. En norsk Stu-

dent, Lieutenant ved Studenterschoret, men nylig suspenderet for nogen Commerce paa Comediehuset, sætter sig hos B., spiser, forlanger en Flaske Viin, skænker for ham, og klinker med ham. Han rejser sig først, og gaaer ind i en anden Stue. Men, da han besandt sig i en exalteret Tilstand, og ifølge deraf havde fort en dithyrambisk eller bacchantisk Passtiar ved Bordet, vakte saadant flere Bordgjæsters Opmærksomhed. Blandt disse sad skraas over for B. en Bekjendt, som, da Evans Offerlave var gaaet, spurgte: „Hvem var det?“ — B. hvidskede, frembøjet over Bordet, til ham: „Det var Exlieutenant“ To Officerer af Linietropperne, der sad i Nærheden, havde hørt hvad B. hvidskede; og den ene sagde, vistnok dreven af en honet Følelse, og ikke ganske umotiveret: „Bruger De saadant Udtryk om den, De for et Øjeblik siden drak Glas om Glas med? De skylder ham Satisfaction.“ — „I saa Fald er jeg beredt til at give den,“ var Svaret, „og den, De anseer for fornærmet, er i næste Børelse.“ Officeren sprang op, og gik derind; B. sad og ventede et Kvarteer eller længer; men da han hverken fornam noget til den Fornærmede eller hans Ugesredder, betalte han sin Fortæring, gik, og har heller aldrig seet nogen af dem siden. Synderligt nok: den anden Officer, der forholdt sig ganske passiv, skød kort efter i en Duel sin Modstanders Arm istykker — i Nærheden af Kjøbenhavn — paa samme

Dag, som hans Broder i Holsteen blev skudt ihjel af en Student, fordi han paa et Bal med Foden havde nedskuppet dennes Lørklæde, hvilket han, formedelst et Svipærinde, havde lagt paa Gulvet, for at betegne sin Plads i Kvadrillen. — Modens Love ere drakoniske. —

At den, der skriver offentlig og om mangeslags Gjenstande, skulde undgaae offentlig Modsigelse, og derved at indvilles i Pennekrig, vilde være ubilligt at forlange. S. S. B. har ogsaa havt nogle saa saadanne Krige, som han kunde have undgaaet. To af disse have havt et for hamtrøsteligt Udfald, idet han ved en Haandsrækning, der velvilligen blev modtaget, fik afsluttet en evig Fred med de tvende Hædersmænd C. Molbeck og H. Bjerregaard. — Ogsaa hans mangeaarige Venfkab med hans aandelige Frende, Ingemann, begyndte med en — ikke Strid — men et digterisk Sammenstød, en Disharmonie, der snart opløstes, og saa sammensmeltede til uforstyrrelig Samklang. —

Det kan jo ikke være andet, end at den, der har skrevet saa meget om Kjærlighed, ogsaa maae have havt selv nogen Erfaring om den Magt, der er ligesaa gammel som Verden. — Neppes syv Aar gammel havde han den første Anelse om samme, idet han forelskede sig i en fjortenaarig Pige, uden at vide, hvad han fælede. Var hun ham ude af Syne — det var allene gjennem Djinene, at Barnehjertet talte — saa faldt en Sky over

Solen, Jorden fordunkledes, Græsset visnede, og Blomsterne skiftede Farve. Kom hun igjen, da brød Solen atter frem og belyste Jorden, Græsset fik sin forrige Friskhed, og Blomsterne ligesaa. Hun er levende endnu, en gammel Enke efter et ulykkelig Ægteskab; men om hun ogsaa faaer dette at læse, hun tænker vel neppe paa, at hun selv var Heltinden i Digterens første Roman. Kun eet Bink, sagtens ubemærket, eller uforstaaet, vil han give hende: Man brugte dengang til Tidsfordriv et Spil, som hedder „Skrabenæse;“ der har aldrig siden noget andet Spil saaledes fængslet ham; han var lige lykkelig, hvad enten han vandt eller tabte; thi enten hendes Fæhaand drog Saugen over hans Næse, eller han berørte hendes med den — Fortryllesen var lige paradisiisk. En smertelig Erfaring maatte tjene til at helbrede ham — som saa mange andre ulykkelige Elskere. Udpyntet fra Munsberg med rød Silkestofskjole, dito Best og Buxer, Silkestrømper og Skoe, kræppet Loupé og Pidst i Nalken, rejste han med sin Fader til den Kjøbstad, hvor hans Fæe havde sin Bopæl. Denne forekom ham som et Slot imod de andre, og med Blikket stadigt hæftet til samme, saldt han over sine egne Been i Rendestenen. Denne Casus havde en høist bedrøvelig Indvirkning paa den unge Elfers Silkestof: den hele ene Side blev tincteret med meleret Graat, saa Etatsraad Steensens forhenværende Galla-drugt nu kom til at ligne en Slaveuniform. — Det

var ikke det værste; men Feen sad i Binduet og — loe! Barmhjertige Læser! Hun loe!!! — Det vil være overflødigt at fortælle Dig, hvo der græd; men Barmnet blev helbredet i samme Djeblik, og jeg mindes ej heller noget betydeligt Recidiv af Sygdommen, før 7 Aar derefter.

Det var en sextenaarig, nygift Kone, paa hvem han nu kastede sine Dine, men ikke ustraffet. Hvad enten den Dejlige fandt et Slags Behag i Knosen, eller og hun vilde have lidt Løjer med ham, eller — snarest — begge Dele; nok er det: hun kysede, klappede, tog ham i Favn, baade under fire og flere Dine, saalænge, at Spøgen gjerne kunde bleven til Alvor, hvis ikke Manden lykkeligviis havde faaet Ansættelse i en fjern Provinds. For B. staaer stedse dette tomaanedlige Paradisliv som et Malerie, der aldrig taber sin friske Colorit. Hendes Ansigt, der var ham som en Engels Ansigt, fattes han blot Malerkunst, for at afbilde saa træffende, at endog den lille bitte Borte under Næsen skulde findes. Lyksalige Bedrag! søde Daarskab! — B. troer stærkt paa, at denne — ikke Sandse — men Sjælernus var hans Indvielse til Digter, hans Hensættelse i det Eden, hvor Phantasiens søde Bedrag, og Hjertets velsignede Daarskab, har saa mangen lykkelig Stund hævet ham over Virkelighedens sørgelige Overdrev. Hans Musa er nu en tredsindstyveaarig Unke; men, kanhænde, mindes hun endnu hiin Skils-

misse, efter hvilken 44 Aar ere henrundne uden et eneste Gjensyn — mindes, hvorledes den arme Dreng stod paa Kirkegaardsmuren i R. og tilbøiede hende sit Farvel, og sit bristende Hjertes sømteste Suk. Ak! da Bognen forsvandt fra hans efterstirrende Blik, da — misundte han dem, der i Dødens Have nu vare sikrede for det urolige Hjertes Storme og Skibbrud.

Som Student spillede B. en dobbelt Ekserrolle; og gif dette saaledes til. — I en Klub (det gamle borgerlige Selskab), hvor han var fast Medlem, var han lige saa fast Deeltager i alle Baller. En heel Vinter igjennem savnede han ved disse kun een eller to Gange en ung, og, som man let begriber, smuk Pige, hvis Navn han ikke veed, fordi han aldrig vidste, ej heller vilde vide det, da han nemlig nu besad mere Fornuftighed end man i Almindelighed tiltroer Poeter, og var dengang og blev siden den Grundsætning troe: ej at tage sig en Kjæreste, før han var i Stand til at tage sig en Kone. Ved ethvert Bal var den dejlige Navnløse hans jevnlige Meddanserinde og Borddame, og saa sammenvante vare de, at hun aldrig af nogen Anden lod sig engagere til Borddansen eller Figaro, før hendes Ubekjendte kom; og han lod hende ej heller sidde over, skjøndt der aldrig var talt et Ord, før han kom og bukkede for hende. B. var ikke egentlig forelsket; hans Følelse lignede snarere den, man fornemmer ved Syn og Gjensyn af et Kunstværk, eller

ved at høre et listigt Musikstykke: Hjertet hæver sig, men med Lethed, med ublandet Glæde, som paa Sylphedinger, og daler igjen uden Modstand eller Smerte. Han troer, at hun under dette Hensyn ganske sympathiserede med ham; thi aldrig opdagede han andet i hendes yndige Ansyn, end mild barnlig-ustyldig Glæde; der var i de aabne mørkblaae Dine aldrig den mindste Taageplet; der opsteeg aldrig et Suf fra det roligt belgende Bryst. — Doubletten ej at forglemme! Under Spillet af den nu fortalte Roman uden Ende, blev der Maskerade i Klubben. Og var derpaa ogsaa en Bildmandinde — skjøndt langt fra ikke uanstændigt, dog forfærdigt klædt — af en Skabning, som ej engang Thorsvaldsen kunde frembringe skjønnere. Denne Vilde havde det forud for Billedhuggerens Værker, at hun kunde bevæge sig, dansse især med saadan en Ynde — ja man kunde sige: saa sylphemæssigt, at de mandlige Tilskuere stod Fare for at blive til Billedstøtter. — Det var Skam at sige, at Tiden faldt B. lang; alligevel længtes han hæftigen efter, at Kl. vilde blive elleve, paa det han kunde faae at skue det Ansigt, der upaatvivleligt skulde fuldende hans stakkels Hjertes Undertrykkelse. Jeg veed ikke min gunstige Læser! om Du nogensinde har havt det Vandheld, at sætte en Oddis-keflasse for Munden, i den Formening, at det var en Drikkeflask, eller om Du skrupsulten har faaet harst Smør paa orret Brød, eller om Du ophedet har erholdt en

Spand koldt Vand over Hovedet? Gja! ubarmhjertige Kloffe! med dit ellevte Slag tilintetgjorde du Phantasien glimrende Boble: et Ansigt, stygt, modbydeligt, krøb frem under Massen — at, hvorfor kunde hun ikke beholde denne bestandig paa! Men saaledes skulde et hundrede Mandfolkehjerter frelses fra Ildsvaade.

Søvrigt kan det forsikres: at B. til ikke saa kort over de tyve Aar var meget bly og taus i Fruentimnerselskab, og har ofte, til inderlig Uergrelse for sig selv, ufrivillig doubleret Marlows Rolle i „Festtagelserne.“ Han mindes endnu levende en saadan Scene. Evende Damer stod i nogen Graastand og talte sagte med hverandre, hvorved de af og til kastede et Bje hen til Træmanden. Han kunde godt fornemme, at Blodet hver Gang steg ham op i Ansigtet. Alligevel spidsede han Drer — han har altid havt denne Sands saa skarp som de færreste have den — og hørte den Ene sige: „Det er dog et ret smukt Menneffe.“ „Na ja!“ svarede den Anden; „men han burde stilles op paa en Piedestal herude i Haugen.“ — Kjære Læser! det gif til Hjertet. Havde han kunnet gjøre sig usynlig i eet Dieblik, han skulde ikke have brugt to dertil. — B. var i sine unge Aar i det Hele undselig, ja endog frygtagtig, lige til et uundgaaeligt afgjørende Dieblik satte Mod i Harehjertet. Da han første Gang, efter Faderens inderlige Duffe, skulde prædike i Randlev Kirke, han forsikrer: at, havde der været en Udgangsdør bag ved Alteret, han var

nepe nogensinde kommen op paa nogen Prækestol. Men see! da han denne første Gang vandt derop „mit Müß und Noth“, forsvandt Frygtens Dæmon med eet — ligesom undertiden Landpinens — og han holdt sin Tale med en Frimodighed, som erhvervede ham saavel Fæderens som Menighedens Bifald.

B. har stedse havt en god Real-Hukommelse; men med den verbale blev han saare svagt begavet. I sit ottende Aar stræbte han forgjæves en heel lang Vinteraften at lære udenad Mottoet paa den kjære Aurora:

„Omnia conando docilis solertia vincit.“

Med bitter Taarer maatte han give sig fortabt, og overgive sin udmattede Hjerne til Sønnen. Da han blev lidt ældre, gif det an, og Hexametret blev eet af de Symbola, der har styrket ham til Udholdenhed, — ja lige til Haardnackenhed, — i velovervejede Planer og Forsætter.

Blandt disse var ogsaa eet, og det naturligen af de nærmeste, at bøde paa omtalte Natursvaghed. Han har gjentaget forsøgt at lære udenad større og mindre Stykker af den og den Digter. Stundom lykkedes det; men — at beholde det, det blev stedse en Umulighed. Saa svag er hans Ordhukommelse, at han aldrig har været Mand for, med Sikkerhed at kunne fremsige end ej sine korteste Digte udenad. Saasnart de ere overdragne til Papiret og tilskjødede Publicum, ere de ikke længer under Forfatterens Bærgemaal. Han vil oprig-

tigen bekjende: at han aldrig skulde skiltes vel ved sin flere Gange gjennemlæste, forte Tale paa Himmelbjerget 1838, hvis han ej havde havt Hovedmomenterne opskrevne inden i sin Hattepul. — Nu, paa de 4 sidste Aar, er det bleven anderledes. Ved at gjennemlæse et Digt, en Tale, 3 højest 4 Gange, lærer han det læste, og husker det. —

Det var først i sine modnere Aar, at Blicher hørte og fulgte Musens Kald, og slog han end i sin tidligere Ungdom stundom Lyrens Strenge, eller gav sine Følelser Luft i Sang og Vers, saa tilhører dog det første blandt hans Digte, der (1814) blev Publicums Gjenstand, Aaret 1810, eller hans Alders 28de Aar, altsaa den Periode af hans Liv, hvor han maatte sige Ungdommens Idealer og dens gyldne Drømme Farvel! —

Hans hidtil udfomne Værker ere følgende:

Døsiens Digte, oversatte af Engelff, 1ste og 2den D., Kbhvn. 1807—9.

Bør Jøden taales i Staten? Aarhus 1813.

Bedømmelse over Skriftet „Moses og Jesus“, Aarhus 1813.

Digte af S. S. Blicher, 1ste D., Aarhus 1814.

Jyllandsrejsen i sex Døgn, udført og beskrevet af S. S. Blicher og S. S. Barbeer i Nibe; Aarhus 1817; (fører ogsaa Titelen: Digte 2den D.)

Abelard og Heloise, et Digt, Kbhvn. 1818.

Generalprøven i Kragehul, Comedie i tre Acter. 3fte opført; Aarhus 1819.

(En som forskyldt, Comedie i 3 Acter, og: Avis-
frieriet, Comedie i 1 Act, ere, saavidt mindes,
ikke særskilt trykte.)

Bautastene, en Samling af Digte, Odense 1823.

Stormnatten den 3die og 4d Febr. 1825, et
Digt, Viborg 1825.

Johanne Gray, Tragedie paa Vers, Kbhvn. 1825.
Opført paa den kongelige Skueplads samme Aar,
men siden henlagt.

Sneeklokken, en Nytaarsgave, Viborg 1826.

Nordlyset, et Maanedsskrift, udg. af S. S. Blicher
i Forening med Bogtrykker J. M. Elmenhoff i Ran-
ders; Randers 1827—29, 12 Bind.

Danmarks nærværende Tilstand kortelig frem-
stillet, Randers 1828.

Noveller, 1ste—5te Bind, Kbhvn. 1833—36.

Samlede Digte, 1ste og 2det Bd., Kbhvn. 1835—36;
med Forfatterens Portræt. Et andet Portræt har
ledsaget Portefeullen for 1840.

Præsten i Wakefield, en Oversættelse af Goldsmiths
„The vicar of Wakefield“; Kbhvn. 1837.

Spithiod, Gfsteraarserindringer fra en Sommerrejse i
Sverrig i Aaret 1836; Randers 1837.

Trækfuglene, en Naturconcert; Kbhvn. 1838.

Vestlig Profil af den cimbriske Hælvøe, en
humoristisk Rejse; Kbhvn. 1839.

Samlede Noveller og Digte, Supplementbind (indeholder, foruden enkelte andre Ting, ogsaa baade „Svithiod“ og „Træksuglene“); Kbhvn. 1840.
Kornmodn, en Samling af Noveller og Digte, Kbhvn. 1840.

Endnu et Bind Noveller 1842, „E Bindstouv“, Fortællinger og Digte i jydsk Bondesprog, „Min Tidsalder“, og tre Novelle-Samlinger under Titel: „Vinterbestilling“.
Viborg Amts Beskrivelse (forfattet efter Landhuusholdnings-Selskabets Anmodning), Kbhvn 1840.

I Forening med Dr. Ekborn i Gøthaborg tilføjede han 1836 Udgivelsen af en „Poetisk Unions-caldender“, men overlod senere Ideen til Udgiveren af Tidsskriftet „Brage og Idun“.

Desforuden har B. leveret til forskjellige Tidsskrifter og periodiske Blade mangfoldige (tildeels anonyme) Stykker: humoristiske, satiriske, politiske, landoekonomiske o. s. v., der vel udgjøre en 60 Ark eller derover, og af hvilke Forfatteren mulig vil foranstalte et samlet Udvalg.
— Endelig var han ogsaa allene Redactor af det periodiske Skrift „Diana“, et Tidsskrift for Jagtelkere, 9 Hefter, Randers 1832—38; hvilket Skrift imidlertid standsede af Mangel paa Affætning.

Utrykte ere:

Elysium, Comedie i 4 Acter, der ligesaa lidt som de tre tidligere anførte Comedier er antagen af Theatredirectionen; dog er den opført af et rejsende Sels

skab med meget Bifald *). — Ogsaa „Avisfrieriet“ er opført paa de fleste Privattheatre i Landet.

Til den Folkcalender, som Trykkefrihedsselskabet agter at udgive, har han leveret „De tre Helligastener“, en Novelle; og nok en Novelle har han leveret til det af Siesby bebudede nye æsthetiske Tidskrift. (Begge optagne i en senere Novellesamling.)

Brændt (i Bombardementet) er:

Fostbrødrene, en Tragedie i 5 Acter.

Af hvad B. har virket for Landoeconomien i Almindelighed og for det kongelige danske Landhuusholdnings-Selskab i Særdeleshed, er (foruden Viborg Amts Beskrivelse) følgende det, som han især troer her at kunde fortjene at nævnes:

Medens han var Landmand, leverede han flere Afhandlinger til Drewsens Landoeconomiske Tidender, hvoriblandt en om en Opfindelse — der siden fandt flere Efterlignere — af Faarefolde paa Triller, og en anden om Bereldrift.

For 16 Aar siden forfattede han en fuldstændig og nøjagtig Afhandling om den høistvigtige Bindeindustrie i Jyllands Hedeegne, og indsendte samme i Manuskript til Landhuusholdnings-Selskabet, blandt hvis bestyrende Medlemmer, saavel som hos Deconomie og Commerce-Collegiet, den circulerede. Af denne Afhandling tryktes

*) Manuskriptet har han laant ud, og aldrig siden kunnet faae tilbage, saa det maae anses for tabt.

et Uddrag i Handels- og Industrie-Tidenden. Men ogsaa her fornagtede sig ikke hans Skjæbne, idet man angav hans Fader som Afhandlingens Forfatter, skjøndt hans eget Navn stod tydelig nok paa Titelbladet. Manuskriptet har han siden aldrig kunnet faae tilbage, og maatte altsaa, ved Viborg Amts Beskrivelse, begynde dette mæssommelige Arbejde forfra igjen.

Maret efter indgav han sin Afhandling om Høringdustrien i Sønderlyng Herred. En lignende er ligeledes indrykket i Viborg Amts Beskrivelse.

1826 begyndte B. i Forening med den derværende Stiftamtmand Schönheyder i Viborg, at foranstalte Indkjøb af jydsk Lærreder til General-Krigs-Commissariatet; og oversendte i en Tid af tre Aar over 30,000 Alen. Varerne vare vel 30 til 40 Procent dyrere, end dem man hidtil havde forskrevet fra Tydskland; men saa vare de igjen 100 Procent bedre og derover. Der var selvfølgelig dobbelt Fordeel herved, da mange tusinde Rigsdaler saaledes kunde komme Landets egne flittige Børn tilgode; men hvad vilde saa Leverandeurerne af det fremmede Lærred have sagt dertil? — Da B. i Maret 1836 var i Sverrig, hjembragte han fra Stockholm, og foreviste den nu afdøde Konge, Prøver af norlandsk Lærred, af Priser fra 24 Skilling indtil 2 Bankdaler (1 Rbd. 3 Mk. dansk) pr. svensk Alen (den svenske Alen er omtrent en Tomme kortere end den danske). Dette

er en Huusindustrie hos den norlandſke Almue, og navnlig i Angermanland; en Industriegreen, der sparer Stockholm og flere Steder ved Østhyften af Sverrig mange tusinde Rigsbankdaler aarligt, som ellers maatte springe for Cambridge og alle de andre fremmede hvide Varer. Salig Frederik VI., der havde den bedste Villie til at fremme Landets Opkomst, bifaldt, under Beundring af saadant svensk Bondearbejde, B.s Forslag at hente nogle faa Norlændere og Norlænderrinder til at undervise den jydſke Almue om den hele Behandling af Hørren til et faa ypperligt Product. „Det maa vi have bragt i Stand!“ raabte den gamle Konge fornøjet; men det blev derved. Han maa, upaatvivlelig formedelst Anders modstræbende Forestillinger, være bleven bragt paa andre Tanker. Jorden frøs atter her for den stakkels Spentrup=Præst.

Derefter har B., i Forening med Amtsforvalter Bilde i Randers, i flere Aar besørget saavel for det Offentlige, som for Private, Indkjøb af Hørgarn til et Beløb af 24,000 Rbd., hvilket, tilligemed Udbredelsen af Talhasper, Blaarkamme, Anskaffelsen af forbedrede Høglers, Uddeling af hensigtsmæssige Bøverror, samt af reent Sædhorfrøe til nedsatte Priser, m. m., har bidraget betydeligt til Høravlens Udvidelse og Lærredets Forædling til gode Handelsvarer. Endelig har B., under Randers Amts Landhuusholdnings=Selskabs Auspicier, besørget en Bryde= og Skattemølle anlagt i sit Pastorat,

og til at bestyre samme forskrevet en, paa de offentlige Hørberegnings=Anstalter oplært, duelig Svend til bemældte Mølle.

Ogsaa for Træplantningen i hans skovløse Omegn har han virket: idet tre af hans Sognemænd formaaedes til at indhegne og beplante af deres Hede to Tønder Land hver. De tvende, til hvilke det kongelige Landhusholdnings=Selskab gav Understøttelse, ere nu, i respective 14de og 15de Aar, i en saa fortrinlig Stand, at de lade intet tilbage at ønske. Selv har B., foruden Plantning i og Udvidelse af sin egen Hauge, i Præstegaards=heden indhegnet og anlagt en 10 Tdr. Land stor Plantage. Han beklager kun, ej at kunne holde den i Fred. Han vilde bygt et Huus deroppe til en Skovfoged (Pletten er 1½ Hjerdingmiil borte), men det forpurrede vedkommende Autoriteter, saa Faarene ødelægge langt stærkere end der kan restaureres, og Kostebindere plyndre hans Birke; saa han nu omsider, med Kosciusko, maa kaste — Spaden og udraabe: „*Finis silvæ!*“

Sluttelig har Blicher som Medlem af Randers Amts Landhusholdnings=Selskab, gjort flere Forslag, af hvilke f. Ex. eet: „Til den jydskke Dvægraces Bedligehold og mest mulige Forædling“ nu er begyndt at iværksættes.

Hvad B. 1838 paa Himmelbjerget forsøgte at virke i en højere Retning end den, hvor man søger Uldstrømper, Lærred og Malfekøer, er vel temmelig almindes

lig bekjendt, og hænger nøje sammen med hans tidt fremfatte og forsvarede inderlige Overbeviisning, at en gjensvakt, kraftig Folkeand er den eneste tænkkelige Betingelse for, at Folkets ærefulde Uafhængighed kan bevares, samt at Almeenvæbning er den bedste Garantie for Almeensfred, da der, hvor enhver, som kan føre Sværdet, ogsaa har lært at bruge det, der skulle vel de fremmede Sværd snarest holde sig i Skeden; — men Birkningerne seer han endnu ikke synderligt til. Han trak Uhret op og stillede det efter Fædrelandsfjerlighedens Meridian; men det lader næsten til at ville gaae med det ligesom med Skjælføers Orgelværk, der jo ingen Bælgetræder behøver. — Efterat have stræbt saameget, og udrettet saalidt, kunde man maaskee ikke undres over, om den jydsk Sisyphus lod Steen nu ligge ved Steen, og gjemte, hvad han videre maatte frembringe, til sit Dødsboes Slutning.

Han har siden berejst de ham hidtil ubekjendte Egne i Fædrelandet, og haaber med sin Puntladers Constitution adaare at see sig om i Norge og Engelland.

Af Vandringer i de sidste Sommere foretog han een til Haderslev heelt tilfods. Af Tilbagevejen kjortes $\frac{1}{3}$, ikke af Træthed, men for Selstabs Skyld. B. glemmer aldrig den Rejse: han tog ind til en Gæstgiver, som var dansk, men snakkede ikke andet end Tydsk — nemlig af samme Slags som v. Borgen i Hejbergs Virtuøs. Saa drog han ind til en Gæstgiver, som var tydsk, men talte Dansk, det kunde han bedre forstaae.

Koch og Lorenzen kunde han ogsaa forstaae. — Den sidste er desværre siden tydfket ihjel. Naa! naa! der er flere hvor han kom fra.

Saa er der en anden Rejse, som han heller ikke er mægtig for at glemme — om han ogsaa vilde. B. lod staae — gaae, vilde han sige, ad Fæstningen til (han behøver ikke at nævne den, for vi gaae ikke vild iblandt dem vi har). Saa kom han over det Sund, hvor man fanger Marsviin, til den By, hvor Niels Bugge faldt i en kongelig Sammenrottelse. Derfra til den By, hvor en Konge faldt i en borgerlig Sammenrottelse: og derfra op paa det Kirketaarn, fra hvilket Svendborg med Omhegn tage sig idyllisk ud. — Gjennem den Juulste Hauge sfreed han over til den lange De, hvor Naturen overgaaer sig selv i Landskabstegning. Han sfred langsomt op og ned gennem denne Maleriudstilling, og sandt dem, der viste ham omkring, ligesaa venlige som Billederne. Culturen culminerer der: endogsaa det firbenede Jagtpersonale ved Tranefær sang Bordpsalmer, skjøndt i barok Maneer og med sælsomme Variationer; Co-daen var en Smorzando. — B's Tilbagegang var Diminuendo.

Et andet Svip har han gjort gennem den Halvøe, som er berømt af sine Heste og sine Fluevinger, videre gennem Mors, hvor han traf paa en Præstemand, som han hellerikke kan glemme — Apropos ved Præstemand: B. var ogsaa i Salling hos en Provst, som gennem

halvtredstindstyve Aar har ligget i hans Sukommelsesliste „behageligt“, som han dog sjældnen har gjensæet — „beklageligt“. Han førte B. ind paa tre Herresæder i sit Hovedsogn — behageligt; skal han aldrig komme der mere, vil det være for ham — beklageligt. Den samme Provst havde ikke glemt: at B. i Stormnatten mellem 3die og 4de Februar 1825, efterat have hørt ham føre an i Musikken til Musikbispens Mozarts Don Juan første Act, løb væk, for at høre en Naturconcert, storartet Prestisissimo. (Sikken Nodestætning! Sort paa Hvidt — som jo ogsaa menneskelige Musikantere spille efter; men de himmelske Blæseinstrumenter have dog langt stærkere Toner; om de just ikke frembringe Harmoniemusik.)

Fra Mors er ikke ret langt til Thy; og der skulde været meget langt, for at holde B. borte fra Thisted. Han kom dog tidligt nok, for at tage Afsked med den poetiske Amtmand. Han havde faaet Bud, og begyndt at pakke ind. Nu er han rejst — Farvel saalænge!

B. gif nedenom og hjem; det vil sige: over Thyholm og den nysjødte Kjøbstad Struer, gjennem Holstebro og Viborg; paa hvilken Vandring han traaskede de tre sidste Mil, ikke „med Foden paa Rasken“, som man siger, men med Støvlerne paa Rasken, fordi disse, ved et Par Ganges Gjennemvædning og Tørring, vare blevne saa indstrumpede, at de skavede Huden af hans Fødder — hans Hosesødder gif det endnu værre.

Saar har han seet sig om i det nordlige og syd-

lige af Gefions De — den hun stjal fra Sverrig. Derefter gennemvandrede han Møen, hvor han var første Gang i sit Liv; den var hans „Himmerigesmundfuld.“

Folkefesten paa Himmelbjerg (over hvilken B. har udgivet en særskilt Beskrivelse), har ynglet. Efterhaanden ere opstaaet lignende, og i samme Tendents: paa Bolbjerg i Hanherred: paa Egebæksvang i Sølland: tre i Sønderjylland, og endnu to i Sølland, samt endnu et Par, om hvilke han kun har havt løselig Beretning.

At vække Almeenaand, fremme og befæste Samdrægtighed, Standslighed for Statens Love, og for Selskabelighedens: at opflamme ubetinget Kjerlighed til Fædrelandet med Hengivenhed for dets Førstemand: at styrke Arbejdskraft i Fred og Stridskraft i Krig*), med eet: at bringe hendsøende Kræfter tillive, opildne de allerede oppvaagnede, virke til hensigtsmæssig heldbringende Ledning af dem, som kortere eller længere have været lysvaagne — dette var B.s, hidtil ikke forsejlede Hensigt.

*) Almeenværnepligt, Almeenvaabenfærdighed = Betingelse for Danmarks kraftige, uafhængige Bestaaen — er det ikke det samme, som Christian den Ottende har paadrevet? —

To be or not to be, that is the question!!!

Gamle og nye Noveller

af

St. St. Blicher.

Første Deel.

Count of the Household

of the Household

Josepha.

I.

Spaniolerne.

Det var sidst paa Vinteren 1808, fortalte den unge Ritmester W., at jeg som femtenaars Knos, i Selskab med Forvalteren paa Herregaarden R....d, reed ud paa Viborgsveien, for at møde de ventede Spanioler.

Der blæste en skarp Sydøstvind, som gjorde Frostens dobbelt følelig; Hestens raske Hovslag knuste Skrogisen i de dybe Hjulspor.

Min Forventning var spændt paa det høieste: paa Toppen af enhver Banke reiste jeg mig i Sæden for at opdage de fremmede Gæster, og erfare, om de virkelig lignede dem, jeg havde seet paa Kobberne i Don Dvirote.

Endeligen kom de — Cavallerie-Regimentet El Rey — langsomt travende paa deres sorte andalusiske Hingste. Hurtigt holdt vi ud i Heden, for at betragte dem, idet de drog forbi. Mit ustabige, frygtfomme Blik deelte sig mellem de raske, modige, fiintbyggede Heste, de brune, sortsmudsede Ryttere og deres smukke Uniformer. Bedøvet af det usædvanlige Syn, fulgte jeg efter dem til Gaarden, hvor Regimentet gjorde Holdt, og adskiltes til Indkvartering i de omliggende Landsbyer.

Vi beholdt en Major, en Cadet og deres Tjenere, samt sex Ryttere. Majoren var en ung, smuk Mand, og blond som en Nordbo. Cadetten, en Knos paa min Alder, med et Ansigt som Melk og Blod — som der staaer i Romanerne. — Saa brune Dine, saa mørke hvælvede Dienbryn, saa røde Kinder — sagde min Moders Kammerpige — vare aldrig seete før i Jylland. Hans milde, skjøndt noget tungsindige, Mine, drog mig strax til ham; og han var den første, som jeg vovede at byde et spansk „Velkommen, Deres Naade!“

Imellem min salig Onkles efterladte Bøger havde jeg fundet adskillige spanske, hvoriblandt ogsaa den berømmelige Ridder af Manchas Levet og Bedrifter. Ved det første Rygte om de spanske Troppers Indmarsch her i Landet, gav jeg mig til af alle Kræfter at studere deres Sprog, hvilket faldt mig saa meget lettere, som jeg var temmelig færdig i det Franste, og var i Besiddelse af et fransk-spansk Lexicon med vedføiet Pronunciation. Aldrig saasnart havde jeg fremsagt min spanske Hilsen, for Cadetten blegnede — jeg troer af Glæde — og Taarer trillede ned over hans Kinder; men Majoren omfavnede mig, og bestormede mig med en Strøm af Ord, der flode saa hurtigt, at jeg ikke fattede Halvdelen af dem.

Beskjæmmet bad jeg stammende, at de vilde tale langsommere.

„Med Glæde,“ raabte han: Du søde Dreng! vi skal nok forstaae hverandre! inden otte Dage skal Du blive en fuldkommen Spanier!“

Beskjendtskabet var nu gjort, eller rettere: et inderligt Venstabskab var stiftet mellem den danske Dreng og de spanske Krigere. Jeg var ret deres Yndling, og kunde næsten aldrig være fra dem. Naar Officererne slap mig, tog Rytterne fat paa mig, slog en Kreds om mig, og gav deres Glæde og Forundring Lust i de meest entusiastiske Udraab. Havde jeg

tilforn næret en hemmelig Frygt for Dolke og Knive, da maatte den snart forsvinde, og afløses af Tillid og Hengivenhed. Jeg maatte tage Deel i deres Lege og Dands; de lærte mig at ride og styre de ellers uregjerlige Hingste ved spansk Tiltale. De lærte mig deres Fædrelands Sange, og Cadetten underviiste mig paa Guitar, hvilket Instrument han spillede til Fuldkommenhed.

Aldrig glemmer jeg disse skønne, frydfulde Dage! Mage til dem fandt jeg hverken før eller siden. Hvilken dyb — dog blid — Bemød betog mig, naar den lille Joseph med en Stemme, som bævede af inderlig Længsel, quod en begejstret Elskovssang eller en Romance om Naturens Skønhed i Valencia's Dale. Hans Hoved lænede sig til den ældre Broders, Majorens, Bryst; hans Dine vare vendte mod Himmelen, medens Fingrene ligesom mekanisk, ham selv uafvidende, legte med Strengene.

Det var aabenbart, at begge Brødrene lede af Hjemvee: de bleve Dag for Dag mere stille og tungsindige. Næsten altid vare de sammen, og ofte, naar jeg pludselig overraskede dem, laae Joseph grædende i Majorens Arm. Jeg listede mig da ud til Pedro eller Sanches, og gallopperede med dem omkring i Marken og Heden.

En Dag kom Breve fra Spanien med Efterretning om Frankernes første Voldsdaad og det i Madrid udfølte spanske Blod: Himmel! hvilken Virkning frembragte denne Hiobs-post! De tilforn saa godmodige Krigere vare med Et som forvandlede til hæpntorstende Bilde. De rædsomme Forhandelser og rasende Jagter opfyldte os alle med Stræk, indtil vi fik Marsagen at vide. Selv den stille, venlige Major beed Lænderne sammen i indædt Harme, og løftede tidt de krampagtigt knyttede Hænder; Joseph var den Æneste, som ikke viste Brede, men vel en dyb, sønderknausende Sorg. Ikke

mange Dage varede dette vilde Dyrer: Stormen lagde sig, og efter den fulgte en sørgelig Stillehed; som naar sorte Tordenskyer have bespændt Synskredsen, og man endnu ikke veed, om de have raset eller ville rase.

Nogen Tid herefter blev der midt om Natten en forfærdelig Larm i Kjøkkenet; jeg hørte flere heftige Stemmer og blandt dem Majorens. Da mit Kammer var lige oven over, kastede jeg nogle Klæder paa mig og iulte derned. Hvad saae jeg? Majoren blot iført Skjorte og Buxer flyvende omkring paa Gulvet imellem det qvindelige Lyende fra den ene til den anden, bedende, raabende, næsten fortviolet over, at Jngen forstod ham. Saasnart han fik Die paa mig, foer han hen til mig, og snart kyskende, snart favnende, snart rivende mig hid og did, streg han paa Spanff:

„En Gjordemoder! for Himlens Skyld en Gjordemoder!
en Gjordemoder!“

„Til hvem?“ spurgte jeg.

„Til Josepha!“ svarte han.

Jeg forklarede Damerne vlieblikkelig, hvad han vilde; men istedet for at hente den forlangte, foer de under Skrig og Fnisen ind i deres Celler.

Kort og godt, jeg maatte selv ud i Stalden, og med et Par af Rytterne hente Gjordemoderen, som boede kun et Par Vøseffud fra Gaarden. Hun kom og med det samme fik jeg Befaling af min Moder at forføie mig tilfængs.

Da jeg om Morgenen kom ned, gjenløb Huset af den mig da ganste ubegribelige Nyhed, at Cadetten havde faaet et Baru.

Som jeg siden erfarede, var den forklædte Cadet Majorens Kone, som mod hendes Faders Billie hemmelig var flygtet efter sin Kjæreste, og havde giftet sig med ham i Italien. Denne var en Hader af Fransmændene, Hiin derimod en ivrig Josephiner, og tilmed Regimentschef ved det spanske

Corps her i Landet: Marsag nok for Josepha til at beholde den engang antagne Forklædning.

Urolighederne i Spanien, i Forbindelse med hendes bestandige Frygt og Iønlige Sorg, havde fremstjyndet hendes Nedkomst, der indtraf eu Maaned før hun ventede; det var altsaa ikke besynderligt, at hun bragte en dødsødt Pige til Verden; men vel: at Ingen før havde anet den lille smukke Cadets virkelige Kjen. Vel paaftod Meiersten, min Moders Pige, og efterhaanden alle de Andre, at de hemmelig havde formodet noget saadant; men bagklog, siger man, er lettere end forklog.

Et Par Dage efter Cadettens Nedkomst blev det atter uroligt mellem de Fremmede; der var en idelig Løben fra Gaarden og til Gaarden. Blandt de forsamlende Hobe hørttes en sty, hemmelig Hvidsten, som af og til blev afbrudt af et hastigt og dæmpet Glædesstrig og lystige Caprioler. I Skumringen var hele Regimentet samlet i og ved Gaarden til Hest med fuld Dypakning; vi saae nu, at de hemmelig vilde forlade os.

Majoren havde hele Dagen gaaet omkring i ængstelig Urolighed, snart i sin Kones Bærelse, snart udenfor; nu kastende sig paa en Stol, nu næsten i samme Dieblik springende op igjen, vridende sine Hænder saa fortvivlet, at man kunde høre Fingrenes Knækken i det næste Bærelse. Det var upaatvivlelig hans stakkels Hustrues Tilstand, der saaledes ængstede ham, og Uvissheden, enten han skulde efterlade hende her eller tage hende med.

Det sidste blev besluttet, og da Regimentet var samlet, blev hun, indhyllet i Sengelæder, lagt paa en Bogn, der langsomt kjørte foran, ledsaget af Majoren og nogle Ryttere. Da han tog Afsked med os, brast de første Taarer fra hans Øjne; en taus, krampagtig Omfavnelse og et dybt hentet Suk var hans hele Farvel.

Da Josepha bares ud til Bognen, rakte hun mig sin Haand; jeg kyste den taus og grædende. — Sorgen havde gjort mig ligesaa stum som de fjære Fremmede.

Lidt efter at de vare bortkjørte, satte hele Regimentet sig i Marsch under det Udraab: „Adio! Adio! Espanja! Espanja! Napoleon caput! Francese caput! Adio gute Danese, Adio!”

Som bedøvet stirrede jeg efter dem; de forsvandt snart i Mørket; kun enkelte Gnister fra de travende Hestes Fodder betegnede deres Bei, og en Buldren, der blev svagere og svagere, tabte sig omsider i Mollebækkens Susen.

Denne Ende paa Bekjendtskabet med disse fjerne Sydlændere havde noget saa spøgelseagtigt ved sig, at det Hele længe forekom mig som en Drom eller et Eventyr, eller som et skjønt Skuespil, naar Tæppet er rullet ned, og man maa summe sig lidt, medens den opdigtede og den virkelige Verden kunne faae Tid at affondre sig fra hinanden.

II.

Hedebranden.

Det var femten Aar siden jeg forlod R.....d. Tre Maaneder efter de mig uforglemmelige Spaniers Bortreise sendte min Fader mig til Kjøbenhavn for at indlemmes i Vandcadetcorpset. Jeg gik Skolen igjennem, fik min Examen, blev Officeer, og tog som saadan Deel i nogle af de sidste Fægtninger i Krigen. Imidlertid vare mine Forældre døde, efter først at have solgt Gaard og Gods til meget høie Priser, og gjort mig, deres eneste Søn, til Eier af en betydelig Formue. Da Garnisonstjenesten ikke synderlig behagede mig, tog jeg min Afsked, og traadte i russisk Tjeneste, som jeg

efter sex Aars Forløb atter orlovede mig fra med et Par Ordener og et Par Skjepper Rubler. I to Aar slagrede jeg en Deel af Europa igjennem, og ankom ifjor Foraar til Kjøbenhavn. Jeg var træt af dette ustadige Liv, og besluttede at slaae mig til Ro i mit Fødeland, da jeg just fik at see i Aviserne, at K.....d var averteret til Salg. Ved en Kommissiönair kjøbte jeg Gaarden, og befandt mig paa Reisen derhen, da Ratten overfaldt mig paa en af de store Heder mellem Veile og Viborg.

Hele Estermiddagen havde jeg forud seet en stærk, vidt-udstrakt Røg. Saa snart Mørket faldt paa, sånede jeg Ilden, som bestandig tiltog i Styrke og Udstrækning. Jeg vidste nu, at det var en Hedebrand, som jeg i min Barndom saa ofte havde betragtet. Saadan en uhyre glimrende Illumination var mig altid et lysteligt Skuespil, og dette syntes mig nu opført ret som for at feire min Gjenkomst til Hjemmet.

Jeg bød Rudsken ile, og nærmede mig Ildhavet mere og mere. Snart syntes de utallige Luer at staae stille og ubevægelige som Lysene i en illumineret Stad; snart slyngede de sig vildt mellem hinanden, eller sloge høit iveiret, alt som Vinden snoede og hævede sig. Tykke, purpurbrammede Røghvirvler lestede hverandre op mod de mørkerøde Skyer.

Jeg var nu kommen saa nær, at jeg kunde see de Slukkende, som med uopholdelig Trævlhed fore hid og did foran Ilden: nogle afgnavende Skorpen med Spader, som de med Hefstighed stødte frem foran sig, andre lobende med Hedetory paa Forkene for at kvæle Luen, og atter andre med flammende Lyngtoppe i Hænderne stak i fulde Løb selv Ild i Heden. Knistren, Bragen, Susen og Buldren fuldendte denne Scenes rædsomme Skjønhed.

Iffe langt fra Ilden indhenteede jeg en Vogn, som kjørte meget langsomt og endelig holdt gandske stille.

„Hvad holde I efter?“ raabte min Kudsk.

„Hvad vi holde efter?“ svartes der: „Har I Lyft til til at kjøre gennem Helvede, saa kan I jo kjøre omkring!“

„Her kan I ikke komme om,“ raabte een af Bønderne, som kom hen til os med sin Fork paa Rakken: „Binden bærer lige over Landeveien, og Ilden har naaet den paa mange Steder.“

„Kan vi ikke kjøre uden om?“ spurgte man paa den forreste Vogn.

„Nei,“ svarte Bonden: „der er en Mose her til Høire; dersom I kjendte til Veien til Venstre, der kunde det maaskee gaae an; men saa maae I kjøre et Stykke tværs over Heden, inden I igien naaer Landeveien.“

„Vil Du vise os Veien?“ sagde jeg.

„Jeg tør ikke vel gaae herfra for Sognefogden!“ svarte han.

„Men om jeg giver Dig en Bankoseddell?“ gjentog jeg.

„Det var en anden Sag,“ lod Svaret nu: „vil I til Viborg?“

„Ja!“

Bonden gav sin Fork fra sig, gik til Venstre hen uden om Ilden og bad os følge efter.

Jeg dreiede først ind i Heden, og den forreste Vogn bag efter mig; men da det gik tværs over gamle tilgroede Hjulspor, saldt Kjørseleu temmelig ujevn, og ved ethvert heftigt Skump hørte jeg et qvindeligt „H!“ fra den anden Vogn. Det var først nu, jeg saae mig om efter den, og fandt, at der paa den var, foruden Kudskene, en søer gammelagtig Mand og et ungt Fruentimmer. Jeg lod gjøre Holdt, stod af, gik hen til dem, og foreslog: at lade Vognene kjøre foran, og selv tilfods følge efter. Forslaget blev antaget, og jeg bød Fruentimmeret min Arm.

Endnu havde jeg ikke ret seet hendes Ansigt, da hun

stod af til den Side, som vendte fra Ilden, men en fuldkommen smuk Figur, hvis Omrids Luerne viste mig, opfordrede mig til at sige hende nogle Artigheder, som f. Ex. at jeg nu befandt mig imellem en dobbelt Ild (jeg gik imellem hende og Ilden), at dette vist ikke var Helvede, som jeg før hørte raabe, siden Englene vare saa nær, o. s. v. Min Tiltale blev saa vittigt besvaret, at jeg blev nysgjerrig for at see den Mund, der talte saa vel.

Pludselig lod jeg, som om jeg gjorde et Feiltrin, for at komme til at gjøre en Bending mod Ilden. Jeg saae! Himmel! jeg saae en virkelig Engel, en Engel saa deilig, saa majestætisk skøn, at — borte var al min Vittighed, alt mit Mod. Havde jeg før sagt for meget, sagde jeg nu for lidt, thi jeg sagde slet intet. Ofte vilde jeg igjen begynde paa den afbrudte Samtale; men Alt hvad der faldt mig ind, syntes mig erkedumt Toi. Kort sagt: jeg begyndte halvt om halvt at troe, jeg var forliebt, endstjøndt der ogsaa faldt mig en anden Fortolkning ind, den nemlig, at dette himmelske Ansigt var mig bekjendt, hvorvel jeg slet ikke kunde komme paa, naar og hvor jeg først havde seet det.

Jeg skammede mig jo længere jo dybere over min pludselige Læshed, og det faldt mig som en Steen fra mit Hjerte, da Pigenes Reisesælle indledte en Samtale om Hedebrande, ledsaget af Spørgsmaal, som jeg, til Lykke, var istand til at besvare. Saaledes naaede vi da atter Landeveien, men da Pigen slap min Arm og hoppede op paa sin egen Vogn, havde jeg en Følelse, omtrent som naar man fra en varm Stue kommer ud i Kulden.

Vognen rullede bort; hun vendte sig endnu engang, og nikkede til mig, men jeg blev staaende, og havde vel staaet der endnu, dersom ikke min Kudst havde spurgt, om jeg ikke nu vilde op at kjøre?

Jeg satte mig op; de Andre havde imidlertid faaet et Forspring, og kjørte tillige rask; men hvor inderligt jeg end vnskede at naae dem, kunde jeg ikke hitte paa, at bede Rudsken ile — nok et Beviis, at det ikke var rigtigt med mig; og troer jeg næsten, at jeg havde en Slags Frygt for at minde ham.

Skjøndt jeg efter nogen Tids Forløb angrede min Dorst-
hed, saa trostede jeg mig dog med, at jeg snart skulde samles
med hende i Kroen. Jeg kom — saae — hende ikke. Jeg
spurgte, man vidste af ingen Vogn at sige — de maatte være
kjorte forbi. Jeg beskrev begge Reisende saa godt jeg kunde
— man kjendte dem ikke, og gjættede snart paa Een, snart
paa en Anden, hvorved jeg blev end mere forvildet. Jeg
vilde efter dem, men hvorhen? Veien deelte sig ved Kroen i
tre Grene, og hvilken skulde jeg følge? Uergerlig, sulten, for-
elsket, gif jeg tilsengs, bandende min egen Dumhed, at jeg
ei engang havde forhørt mig om deres Navne og Bopæl.

III.

Ballet.

Efteraaret og Vinteren vare komne sammen, og strede
om Herredømmet; det vil sige saa meget som, at det var sidst
i November Maaned, da Sne, Slud, Regn, Blæst og Taage
kappedes om at opløse Jorden og formørke Himlen og Hu-
møret. Mit Landvæsen var organiseret, en Aulsforvalter
antaget, amerikanske Plouge, Exstirpatorer, Tærskemaskiner
etc. etc. anskaffede, Schweizerkøer og spanske Faar indkjøbte;
Gaardens Huse vare reparerede og pent oppudsede baade ud-
vendigt og indvendigt; moderne Lysekroner og Lamper, Di-
vaner, Himmelsenge og skjønne Malerier prydede de nylig

gibfede Bærelser — med faa Ord: der fattedes ikke Andet, end en Rone.

Men jeg havde nu fast foresat mig, ikke at ægte nogen Anden, end min Deilige paa Heden, som jeg efter tre Maaneders Forløb endnu ikke havde glemt, skjøndt jeg stundom var nær ved at ansee hele Eventyret for et Luftsyn, og hende selv for en Salamanderfee.

For at adsprede mig lidt og opmuntre mit Sind i det mørke Veir, som og for at gjøre et honet Bekjendtskab med Omegnens honette Folk, havde jeg ved min Forvalter — som heromkring var vel bekjendt — ladet dem Alle paa to Miles Omkreds indbyde til et Bal.

Aftenen kom, og den ene Bogn efter den anden rullede ind i Gaarden med Herrer og Damer. I den marmorflisede Vestibul modtog jeg dem nok saa galant, ifort min rusfiste Husaruniform og smykket med mine Ordener. Her gjenkjendte jeg mangen en Barndoms Ven og Veninde, saae flere nye Ansigter, men Ingen blandt dem Alle, som var istand til at forandre Takten i min Puls.

Saa snart Damer og Cavalerer vare omklædte og pynkede, og Forvalteren forfikkede mig, at de nu vare komne, som vilde komme, aabnede jeg Ballet til Musikken af de tre nærmeste Kjøbstæders blæsende og bestrengede Instrumenter. Jeg havde dandsset Quadrillen igjennem paa sidste Par nær, uden enten saa noie at tage Damerne i Diesyn, eller lægge Mærke til, at just et nysankommen Par havde opstillet sig. Idet jeg gav denne Dame Haand til Rundt, faldt mit Blik paa hendes Ansigt — „o Amor! du Guders og Mennefers Herre!“ — det var hende! havde jeg rørt ved en Sitteraal, et heftigere elektrisk Stød skulde jeg ikke have fornummet. Paa Stødet fulgte en sagte Skjelven; men enten det var min

Haand eller hendes, der skjald, vidste jeg endnu ikke; rimeligviis var det dem begge to.

„Saaledes som sidst,“ begyndte jeg, da Touren var forbi: „maa vi ikke stilles ad.“

„Det var ved Jlden, troer jeg!“ svarte hun rødmande.

„Veed De, at den brænder endnu?“ vedblev jeg.

„Oh!“ sagde hun alvorlig: „Det maa være en anden Jld, det fænger let i Heden —“ —

„Men slukkes vanskelig,“ afbrød jeg.

„Dste gaaer den ud af sig selv,“ lagde hun langsomt til.

„Denne gang ikke!“ sagde med Hestighed, og bød hende op til næste Dands.

Hvorfor skulle jeg gjentage denne Nats forliebte Galstaber? Om Morgenen sad jeg i Kjerlighed til begge Dyrerne, og næste Eftermiddag reed jeg ind i Hr. N....s Gaard, for at høre til hans skjonne Datters Befindende. God Gjerning kan ikke gjøres for tidt, og derfor gjentog jeg mit Besøg, først hveranden Dag og siden hver Dag, indtil min elskede Josepha engang saa hændelsesviis sank til mit Bryst og tilstod mig sin Kjerlighed. Ufortøvet opsogte jeg Faderen, og bad om hans elskværdige Datter.

„Af mit gandske Hjerte,“ svarte han: „under jeg dem Pigen; men — et Ord først: hun er — ikke min Datter! hvorvel jeg elsker hende ligesaa høit, som om hun virkelig var det.“

„Hvorledes?“ raabte jeg: „Hvis er hun da?“

„Vil De endnu have hende?“ spurgte han.

„Om hun saa var Natmandens Datter i H....e,“ svarte jeg: „saa maa og skal hun være min Kone!“

„Belan! Jeg skal da aabenbare Dem hendes Herkomst; men det bliver mellem os — mellem os To alene en evig Hemmelighed. Hun selv veed Intet deraf, og bør Intet vide,

da det kunde være en hensigtsløs Forstyrrelse af hendes No. De erindrer vel den Tid, da Spaniolerne vare herinde?"

"Jo meget godt!"

"Dg at en forklædt Majorinde fik et dødsfød Barn paa R....d?"

"Ja vel, ja vel!"

"Nu da: Gjordemoderen, som vilde forsøge at bringe Barnet tillive, men ikke havde de nødvendige Apparater der- til med sig, førte det hjem, og frembragte efter flere Timers uafbrudte Anstrængelser, virkelig Aandedrættet, og efterhaanden det fuldkomne Liv hos Barnet; men da dette desuagtet var yderst svagt, og hun frygtede for, at det alligevel maatte døe: saa vilde hun ikke berette Forældrene det første lykkelige Udfald af hendes Bestræbelser, før hun kunde gjengive dem det gandske friskt og uden Dødsfare. Endelig var denne over- staaet, og en Morgen tidlig ilede hun til Gaarden, for at overraske Forældrene med denne glædelige Tidende. Da vare de reiste Aftener for. Forfærdet som hun blev, fortaug hun ogsaa Barnets Opvækkelse for Deres salige Forældre, og iiste hjem for at overlægge, hvad hun nu skulde gjøre. Da blev hun netop hentet til min afdøde Kone, som efter en haard Forløsning bragte et dødsfød og virkelig dødt Barn til Verden. Som et Lysglimt foer en Tanke gennem Gjor- demoderens Sjæl. Hun foreslog mig, at antage de bortreiste Spaniers Barn som mit eget; ja endog at lade min Kone selv være uvidende om dette fromme Bedrag. Dg saa skeete det: Om Aftenen bragte hendes Mand — den Eneste, som var Medvidder i Hemmeligheden — den stakkels spanske Glut, tog mit døde Barn med sig, og lod det begrave. Den lille forladte Skabning blev lagt til min Kones Bryst. Hun levede med det i tolv Aar, og døde i den Tro, at det var hendes eget."

„Høiſtforunderligt!“ raabte jeg: „Men, tillad mig! Har De aldrig ſøgt at bringe Barnet igjen til dets rette Forældre?“

„Jo viſt har jeg,“ ſvarte han: „ſkjøndt oprigtig talt, med Frygt for at finde dem, da jeg i ſaa Fald maatte be-
drøve min Kone mere, end jeg forſt havde glædet hende. Jeg har ſkrevet flere Gange til en Eroger i Barcellona, men han har givet mig den Underretning: at Majoren og den formeentlige Cadet rimeligviis ere ſaldne i et Slag mod de Franſke, hvor næſten hele Regimentet El Rey blev ødelagt.“

„Men Navnet Joſepha?“

„Saa hedder min ſalig Kones Moder, ſom endnu lever i Kjøbenhavn, hos hvem min Pleiedatter har været i de ſidſte tre Aar, og fra hvem jeg hentede hende i Sommer, da vi traf ſammen ved Hebebranden.“

Underlig bevæget gif jeg tilbage til Joſepha; hun ſloi til mit Bryſt og hvidſkede: „Er jeg Din?“

„Ja Du er min!“ ſagde jeg, bortkyſſende Glædeſtaaren paa hendes ſjønne Kind; „Du er min, og min allene!“

IV.

Brylluppet.

Vielfen var tilende. Endnu ſtode vi for Brudeſkamlen, og modtogte Selſtabet's Lykonſninger. Indigt blusfede min hulde Brud, mægtigen rørt i ſit kjærlighedsfulde Hjerte. Med ſtille Venlighed talkede hun de hilſende Venner og Veninder — hun ſmiilte, ret egentlig talt, gjennem Laarer. Da hun med barnlig Kjærligheds help Jld omfavne ſin Pleiefader, og næſten hullende trykte ham til ſit Bryſt, da bleve hverken hans eller mine Dine tørre.

„Fader og Moder skal forlade Dig“ — her qvalte Graaden hans Stemme, og med Hestighed kastede han sig om min Hals. Jeg forstod ham, men kunde Intet svare for Kærlse. I min tause Sjæl gjentog jeg, befæstede den høitidelige Eed: trofast, helligt, evigt at elske den faderløse Engel.

Endelig var alt det Ceremonielle forbi, og de dybe, alvorlige Følelser vege for lettere Glæder. Det talrige Selskab blandede, grupperede sig i den store af trende Lysekroner klart oplyste Sal, og snart blev Snak og Spøg og latter lydelig og almindelig. Jeg blev atter og atter lykønsket, nu af Een, nu af en Anden; men mine Dine fulgte uafslædig min deilige Brud, der svævede blandt de øvrige Damer som Maanen mellem Skyerne.

En Stund var saaledes forløben, da min Svigerfader kom og berettede mig: at nede i Dagligstuen vare tvende Reisende, som havde forvildet sig paa Heden; han kunde ikke komme tilrette med dem, da de talte et forunderligt Mismask af gebrokkent Tydsk og andre Sprog, som han ikke ikke kjendte. Da de vare godt klædte, og viste i deres Væsen, at de vare honette Folk, vnskede han at faae dem op til Selskabet, og derfor bad han mig gaae ned at tale med dem. I det samme kom en af Præsterne til og fortalte, at det var Franskmænd, som forjagede fra deres Fædreland formedelst politiske Meninger, havde villet søge et nyt Hjem i den nye Verden, men fordrevne af langvarige Storme vare de for to Dage siden strandede paa Jyllands Vestkyst. Nu vare de paa Reisen til Kjøbenhavn, hvorfra de atter vilde gaae under Seil til Amerika; paa hans Anmodning kom de nu op til Selskabet.

Som han sagde dette, traadte de ind i Salen — den Ene en hoi, skarpladen, midaldrende Mand, den Anden et

kjønt ungt Menneſſe af et blegt, tungſindigt Udſeende. De hilſte til alle Sider med en gratiøs Anſtand, og Præſten og jeg — ſom de Eneſte, der kunde converſere dem — gif dem imode og indledte en Samtale paa Franſk med at beklage deres Uheld.

Den Eldeſte, til hvem jeg iſær henvendte mig, talte godt for ſig, ſkjøndt i et noget tvunget Sprog og med en ſæregen Accent. Jeg formodede derfor, at han ingen Franſkmand var, men en ſydligere Europæer, og ſpurgte: om han maafkee hellere talte Italieniſk eller Spanſk?

Jeg ventede forgjeves paa Svar; han havde ikke hørt hvad jeg ſagde, hans Dine vare derimod ſtivt heſtede paa en Gjenſtand bag ved mig, og Rødme og Dødblegthed afløſte hinanden i hans Anſigt. Jeg ſaae mig om — det var min Brud, han betragtede.

I ſamme Diebliſk blev hun ogſaa ſeet af den anden Fremmede, ſom med det Udraab: „Gieſu Maria!“ blegnede, vaklede og greb ſin ældre Reifeſælles Arm.

„Taler De Spanſk?“ ſpurgte denne med ſvag og ſkjælvende Roſt.

Jeg bejaede det.

„Hvem er den ſjonne Dame?“ vedblev han.

„Juſt idag min Kone!“ ſvarte jeg.

„Tilgiv, min Herre!“ ſagde han: „Synet af Deres Brud kan ikke andet end frappere os; vil De ſelv ſee, om De ikke finder en overordentlig Liighed mellem hende og min Broder?“

Jeg ſaae paa den Ene, paa den Anden, ſaae og ſammenlignede, og nu var Røden til mig at lade hans Spørgsmaal ubefvaret. Jeg kaſtede atter mine Dine paa den Eldeſtes Anſigt, og ſom et Lynglimt foer det gjennem min Sjæl.

„De hedder G...a, og De Josepha?“ raabte jeg.

„D min Gud! ja;“ svarte den Uldste.

„Saa — saa —“ vedblev jeg; overvældet af mine Følelser kunde jeg Intet mere frembringe, men kastede mig om Majorens Hals.

„Min Fader!“ hvidskede jeg og gav mit beklemt Hjerter Luft.

„Min Moder!“ hulkede jeg og omfavnede Josepha: „Jeg er Antonio; det er Deres Datter!“

Hele det forbausede Selskab havde sluttet en stiltiende Kreds omkring os, og ventede med spændt Nysgjerrighed Opøsningen af denne uforklarlige Gaade. Min Svigerfader — som han nu kun et Par Timer havde været per Procuracionem — fattede først Sammenhængen, forte Bruden hen til os og raabte lidt ubesindigt: „See der har Du Dine Forældre!“

Forvirret af alt det Ubegribelige stred hun imod; men Josepha slap mig, slog sine Arme om hende, og trykkede hende til sit Bryst. Den unge Josepha, der saae sig omfavnet af et ubekjendt Mandfolk, gav et Strig og vilde rive sig løs. Moderen slap hende og syntes at tvivle om Virkeligheden af dette Gjenfyn; men da blev hun omfavnet af Faderen.

„Josepha, elskede Josepha!“ raabte jeg: „De ere Dine Forældre!“

Da hang hun besvimet i Faderens Arme — Moderen segnede i mine. Snart oppaagnede de atter, og vi fire lykkelige Mennesker udgode nu vore fulde, glædedrukne Hjerter for Himlen og for hverandre. Spørgsmaal og Svar, Ud- raab og Hjertegn blandede sig i forvirret, frydefuld Tummel, og kun lidt efter lidt opløstes alle Tvivl, opklaredes Mørket, fattede, forstode vi hverandre.

Saa jublende en Bryllupsfest er vel ikke i mange Aar feiret paa de jydffe Heder. Mine elstede Svigerforældres Sorger og Gjenvordigheber have opløst sig i Glæde og Nøglighed, deres Livskraft, deres Kjærlighed er opfrisket paany; de politiffe Storme og Rædsler ere glemte; deres Reife er nu tilende, og tillige min Historie.

Præsten i Thorning.

Tre Mile sønden for Viborg, i den Egn, hvor Svend Grathe fordem mistede Liv og Rige, ligger Bondegården Revl. Gamle og forrevne ere dens lave Bygninger, og synes at være tækkede med Mos. Dens tarvelige Udseende oplives ikke af nogen Have; thi dette Navn kan man neppe give en liden Aaalgård, hvis Tørvediger ere kantede med tynde, forkrumpe Hyldebuste, og hvorover en gammel Ron krummer sig, forpidstet og bøiet fra sin Ungdom af de skarpe Bestevinde. Trindt og vidt omkring er den omgivet af mange lynggroede Bakker, mellem hvilke graagule Moser slynge sig, og løbe næsten alle i hverandre gjennem mangfoldige Bugtninger, snart udvidende sig og ligesom tilbagestrængende de belgefornige Bakker, snart af disse indknebe til smalle Snevringer. Ukjendte, som her vilde finde Vei, skulde snart blive hildebe i denne Labyrinth af Moser, ikke ulig dem, der uden nødvendig Forkundskab, indlade sig i det sindrige Spil, som man kalder „at trække i Dynd.“

Først henimod Esteraaret faaer denne mørke, eensfornige Egn et mere livligt Udseende: i Moserne løfter erica tetralix sine blegroede Blomster, og Bakkerne faae et violet

Stjær af den nu først udstyvende Lyng. Ikke frydeligere er her den levende Natur: Brokfuglen sidder eenlig paa sin Tue, og gjentager halve Dage sine langtrukne, tungfindige Fløitetoner. Moselærken quidder svagt og sørgeligt fra Porsbussen — Trkenens eneste Træe. En enkelt Urflugt, opjaget af en omluffende Ræv, hvirvler sig et stakket Stykke bort, men falder snart igjen og forsvinder i den tætte Lyng. Om menneskelige Beboere mindes man kun, naar en Hyrde dreng, omringet af nogle vantrevne Faar, hvisler paa sin Tostillingsfløite.

Ikke altid vare disse Banke saa øde og nøgne. I gamle Dage vare de tæt bevorede med Gran og Birk, og Moserne vare Søer, bestrøede med talrige Flokke af alle Slags Svømmefugle. Dengang laae, omtrent hvor Keul nu ligger, paa en Odde eller Keul i Søen, en stolt Herreborg. En frodig Åbildhave, og foran denne tvende Rader af høie Graner, omgave og aldeles skjulte Borgen til Landsiden; kun naar man drog over den sidste høie Banke, glede de høide Skorstene hen over Granernes Toppe. Til Søesiden mod Sønden stod Borgen frit, og fra den modsatte Bred saae det ud, som om den hævede sig op af Vandet. Dens Bygningsmaade var som alle andre Slottes paa hiin Tid: umalet Egebindingsværk med mørkerøde Muursteens Taal; tvende Stokværk, det ene bygget ud over det andet med fremragende udhugne Bjelkehoveder; mange lange og smalle Vinduer med bitte smaae Ruder og Blysprøiser. Paa alle fire Hjørner runde udbygte Taarne med Glughuller, og midt foran Huset et større, hvis Platform rakte op over Skorstene, og var prydet med otte Steenkæmper. Saadanne Tvende forsvarede med opløstede Træsabler den høie hvælvede Taarndør. Bag ved Borggaarden, mellem denne og Ladegaarden, løb en dyb og bred Grav, tildeels bevoret med Rør, og over den ferte

en Bindebroe. Paa hver Side af Broen stode firkantede Steenpiller, og ovenpaa disse saaes liggende Løver. Udenfor Ladegaard og Have var en ligedan Grav med Broe, som Borgens yderste Befæstning.

Mange Aar tilbage i Tiden boede her den velbyrdige og mandhaftige Ridder, Henrik Sandberg, gift med velbyrdige og dydzirede Jomfrue, Mette Daae. Deres Egteskab var velsignet med en eneste Datter, navnlig Else, og at see hende vel forsoerget var Forældrenes høieste Nafte.

Mødrene pleie i dette Tilfælde ei alene at onfke, men ogsaa at handle. Fru Mette var ikke mere uirksom end andre Mødre, men havde indledet saa snilde, saavel som ærbare, Underhandlinger med den tappre og gode Mand, Hr. Mogens Munk til Aunsberg, at Dagen til Dennes Søns, Junker Jenses Trolovelse med Jomfue Else allerede var bestemt. Endelig var den kommen, og, paa lidet nær, vel forbi: Det forlovede Par stod foran Præsten, som han, smykkede med vældige Pibekraver; deres Forældre, Slægtninge og Kyndinge i en Halvcirkel bag ved ham. Junkeren saae stift og dristig hen over Præstens Skulder, og Jomfruen bly og beskedent ned til hans Fodder. Han begyndte at tale, hans Stemme var mandig og fuldtonende; uvilkaarlig sammenlignede Jomfruen den med hendes Fæstemands tykke, pluddrende og efter de Tidens Mode læspende Mæle.

Lønligt og hurtigt løftede hun sine Dine op til den Mund, hvorfra disse Toner udgik, og en anden Sammenligning begyndte mellem den velærværdige Mands ungdommeligt skjønne Ansigt og Junkerens Melkesjæs; over en høj, hvid og glat Pande stilte sig et mørkebrunt Haar, og faldt i naturlige Krøller paa Pibekraven. Sorte Bryn hvælvede sig over brune, fyrige Dine. Mellem den smalle Underlæbe og den hæft opstaaende Overlæbe, blinkede sneehvide Tænders

Perlerader, og derunder bevægede sig i Talens Iver, et ziirligt Fipstjæg. Ligesaa hurtigt traf sig Pigens lange Dienhaar ned over det rødmende Ansigts mørkblaae, matglimtende Stjerner.

Hr. Søren var nødt til at see paa den yndige Fæstemøe; men jo tiere han saae, jo mere forvirret blev han: og dette forøgede igjen hendes Forvirring. Kort at fortælle: just som Præsten havde begyndt en Smule at væve, for at faae Tid til igjen at optage Talens tabte Traad, blegnede Jomfruen og begyndte at rave.

„Hun faaer ondt!“ raabte han, og derpaa segnede hun virkelig i den tilslende Moders Arme.

Om denne Besvimelse reiste sig af Angest over Præstens Forlegenhed, eller af Medlidenhed med ham; om den var forstilt for at redde ham, eller frie hende selv fra Forbindelsen med Junkeren, derom vare Meningerne deelte, endskjøndt de maaskee snarere burde været forenede. Hvorom Alting er, saa blev der Intet af Trolovelsen nu, og, da Jomfrue Else aldrig følte sig frist nok, heller ikke siden. Hermed var Junker Jens slet ikke fornøiet, især da han havde en dunkel Anelse om Aarsagen til denne Bortrykkelse af hans Dusters Maal.

Nogen Tid efter hændte det sig, at han og Præsten traf sammen i Viborg paa et offentligt Sted, hvor ogsaa andre Adelsmaad og Officerer vare tilstede. Ophidset af Biin og hemmelig Uergrelse, begyndte Junkeren at sittle paa Præsten og hans Tales synderlige Iblæt. Længe firede Denne af med Kulde og temmelig Sagtmodighed: dette gjorde Modstanderen dristigere og grovere.

„Hr. Junker!“ sagde Hiin opbragt: „J stoler paa den Kjole, jeg bærer, og som J vel veed hindrer mig i at lære Eder Skikkelighed.“

„J stoler selv paa Eders Kjole!“ svarte Junkeren: „Fordi den giver Eder Lov til at være Poltron!“

„Det er der Raad for!“ raabte Præsten, idet han traf Kjolen af: „der ligger Præsten og her staaer Manden; har J endnu Lyft, saa kom an, Junker Jens! Er her Ingen af de gode Venner, som vil laane mig sin Kaarde?“

En Officeer gav ham sin, og tilbød sig at være Secundant; en Anden traadte over paa Junkerens Side, og alle fire reed ud paa Heden, sønden for Byen.

Hr. Søren havde i sine Studenterdage været Karl for sin Kaarde, og flere Gange ved tydske Universtiteter lært kaade Burscher Mores: han var Junkerens Mand saavel. Denne blev jo længere jo mere ophidsset over Modstanderens Kulde og sikkre Parering. Han gjorde et forgjeves Udfald efter det andet; hans Kaarde gled bestandig ud forbi den færdige Fjende, i hvis Bold han stedse befandt sig, men som ædelmodigen staaente ham. Da forenede han al sin Konst og Kraft i tre hurtigt paa hinanden følgende Dobbeltfinter, hvoraf Udfaldet blev, at han selv rendte sit Bryst i Contrapartens Kaarde. Hans Falb gjorde Ende paa Tvekampen.

Saaet forekom Secundanterne saa betænkeligt, at de raadte Præsten, at sætte sig paa sin Hest og flygte. Dette gjorde han: naaede inden en Times Forløb sit Hjem, samlede i en Skynding sine Penge og de nødvendigeste Klæder, og kastede sig paa en anden ligesaa raff Hest.

Bespændt af Frygt, Anger og Uvisshed, lod han staae ud ad Sønden til. Hans Bei faldt forbi Revl. Solen var ved at gaae ned, og de høie Graner udbredte allerede en Dæmring over Gaard og Have. J Skyggen vandrede langsomt, med nedsænkt Hoved, den skjonne Møe. De solbede Hænder holdt en Kost af spraglede Markblomster, og hvo der saaledes saae hende, maatte lettelig gjætte, at hun tænkte paa

en elsket Ven, og endvidere: at Rytteren, der travede hende imøde, var denne Ven, thi saasnart hun saae ham, tabte hun Blomsterne af sine Hænder og boiede dybere ind i Alleen.

„Farvel, ædle Jomfrue!“ sagde han, uden at standse Hesten: „Forlader, saa skal Eder forlades:“

Med den høire Haand trykte han Hatten dybere ned og foer afsted i tordnende Galop.

Forundret, forvirret og hartad bedøvet stirrede hun efter ham, og Mørket faldt paa, før hun kom tilbage til Slottet. Næsten ligesaa hurtig kom det Skrækkens Bud: at Præsten havde ihjelskuffet hendes Fæstemand.

At Jomfruen viste en uforstilt Forfærdelse og derefter en ligesaa uforstilt Sorg, var meget naturligt; men den rette Grund til disse Sindsbevægelser var en Hemmelighed for Alle, undtagen for den sorgende Pige selv. Da imidlertid Forældrene tænkte, at Sorgen gjaldt Junker Jens, maatte de ei allene billige denne, men ogsaa hendes haardnakkede Bægring ved at indgaae nogen anden Forbindelse.

Saaledes henrandt et Par Aar, under hvis Forløb Fru Mette forlod det Timelige, just som hun var i Begreb med anden Gang at bortgive Datterens Haand. Herved erholdt denne sin Frihed; thi Faderen paalagde aldrig noget Menneske Evang, naar han kun selv uforstyrret maatte fiske og jage. Men desværre bleve begge Døle ham formeente; Krigstrompeten kaldte ham fra landlig Ro og Glæde til Kamp mod Sverrigs Krigere. Han maatte forlade sin kjære Datter som Høiftbesalende paa Slottet, efter at han forgjeves havde foreslaaet hende, at begive sig til den gamle Farbroder, Hr. Tyge paa Kjærsholm. Sandt at sige, anede Ingen af dem Krigens ulykkelige Bending: thi aldrig før havde Sandbergernes gamle Herreborg seet en bevæbnet Svensker.

To Maaneder efter Ridderens Afreise, kom hans tvende

Tjenere hjemridende med hans Kaarde og Standart, begge vare ombundne med sort Flor, og forkyndte den gjæve danske Mandts hæderlige Død i uheldig Kamp med Danmarks seirende Fjender. Disse vare indtrængte over Landets Grændser, og droge hver Dag nærmere og nærmere. Endelig vaiede den første fjendtlige Fane over Grathe Hede, og en Rytters hob drog i blinkende Kyraser ind paa Revl. Anføreren var en Mand til Narene af et raat og vildt Udortes, hvis første Diekast satte Stræf i Alle paa Gaarden, kun ikke i dens jomfruelige Hersterinde. Med rolig Værdighed gif hun Kyraseren imøde, tilbød ham Alt hvad Huset formaaede af Spise- og Drikkevarer til ham og hans Folk, og udbad sig en Sauvegarde.

„Den skal J saa, min vakkre Flicka!“ svarte han: „naar J saa vil skjenke vel; lad os allerførst besee Viintjeldereren!“

Som sagt saa gjort: han besøgte Viintjeldererne saa vel, baade den første og alle de andre Dage, at han efter en Maanedes Forløb tomte med sine Rytteres Hjælp den sidste. Og hermed var ogsaa hans Høflighed og gode Lune forbi. Sauvegården maatte betales hver Dag med rede Penge. Tillykke varede det ikke længe, inden han forlod Gaarden, med samt sin fugtige Sauvegarde, efter først at have ret alvorlig tiltalt Frøken Elses Kasse. Neppé var han ude, før en Rytter-Eskadron drog ind, anført af en ung, smuk og beleven Udsmand. Jomfruen gif ham som den Forrige imøde, og fremsførte samme Bøn.

„Behøves neppé, min deilige Dame!“ sagde han: „jeg seer jo, at Gaarden allerede har en himmelsk Sauvegarde.“

Hun beklagede rødmende, at Formanden havde gjort reent Bord i Viintjeldereren.

„Skader intet,“ svarte den galante Kriger: „istedenfor Viin, beder jeg blot om nogle Draaber Nectar.“

Af denne Indgang seer man nok, hvorledes den stakkels Else Sandberg var faren med ham. Dog holdt hun ham ved sin kolde Adfærd og alvorlige Modstand indenfor Sædelighedens Stranker. Maaskee havde den farlige Fjende alligevel tilsidst seiret, dersom han ikke just i rette Tid havde faaet Marschordre.

Derefter kom en Polak, som ikke brød sig stort om Viin og Rys, men var en desto større Elsker af det rene Væsen. Han kunde intet Dansk, og af Tydsk ifkun de tre Ord: Geld, Gold, Silber; men dem anbragte han saa tidt og saa eftertryffeligt, at Jomfru Else, efter nogle Dages Forlob, saae Bunden paa sit Pengestriin. Desforuden havde han den Skik efter hvert Maaltid at tage Skee, Kniv, Gaffel og Bæger til sig.

En Dag indløb den Efterretning, at Brandenborgerne vare i Nærheden, og nu begyndte en ordentlig Plyndring. Hvad der fandtes af Guld, Sølv og Gyldenslyffes Klæder, blev indpakked i en jernbunden Kiste og denne sat paa en Vogn, som skulde kjøre bag efter de bortridende Polakker.

Neppe var den kommen op paa Bakken østen for Gaarden og Søen, før Brandenborgerne foer ned ad den vestre Bakke. Bedækningen, som saae, at den snart vilde blive indhentet, og Kisten saaledes falde i Fjendernes Hænder, løstede den af Vognen, og rullede den ned ad den steile Strænt. Klingende væltede den sig om sin Axe og lige ud i Søen, som her var meget dyb. Der ligger den endnu den Dag idag, dog ikke længer skjult af Vand, men af Torvejord og Lyng. Jevnligen brænder Lys over den, og ofte er der græsset efter den, men forgjeves; Ingen kan finde det rette Sted, thi naar man nærmer sig, forsvinder Lysen, som aldrig viser sig uden i en temmelig Afstand.

Modfalden og næsten bedøvet af saamange Udplyndringer

og Anfægtelser, traadte Jomfru Else den brandenborgske Officeer imøde med disse Ord:

„Kjære Herre! I kommer her til et tomt Huus; Væde og Drikke, Penge og Penges Værd er alt blevet et Bytte for Eders Forgængere. Kun en Nodstilling og nogle Aenodier af mine salig Forældres, haver jeg gjemt, men jeg vil strax vise Eder, hvor det staaer, at I kan gjøre dermed efter Eders Villie.“

Disse Ord, saavel som Dens Skjønhed, der frembragte dem, gjorde et saa heftigt Indtryk paa den barste Kriger, at han længe ikke formaaede at svare.

„Frygt ikke, ædle Jomfru!“ sagde han med svag og næsten skjælvende Røst: „Jeg kommer jo som Ven,“ lagde han til med et særdeles ømt, langt Diefast, der virkede saa forunderligt paa hende, at hun, blegnende og forvirret, pludselig forlod ham.

Først efter tre Dages Forløb fik han Tilladelse igjen at see hende, hvilken Tilladelse derefter hver Dag blev fornyet, og udstrakt til hele Dagen. For at springe til Enden af Historien, kan vi berette: at Treugersdagen vare de Mand og Kone, og Sexugersdagen, da Freden nu var sluttet, fulgtes de ad til Lydsfland, hvorfra man aldrig siden har hørt et Ord om dem.

Nogen Tid efter deres Vortreise fandtes paa en Bindesrude i Officerens Bærelse ridsede disse Ord: „Søren Madsen Lihme, forhen Præst i Thorning, nu Ritmester i Hurbrendenborgsk Tjeneste.“

Kjeltringliv.

Seg har to Ting at gjøre Undskyldning for: Titelen og Fortællingen. Den første er plat, plump, modbydelig maaſtee for en ſiin delicat Smag; den anden er ligesaa. — Ikke fordi jo Skildringen af ſtore Kjeltringer er den intereſſanteſte Side baade i Historien og Romanen; men Man kalder dem ikke ſaa — det er Gæt, og dernæſt maae ſlige piquante Characterer tilhøre Folk af Stand, i det ringeſte Folk af ærlig Stand, og ikke ſaadanne, med hvem ingen Bonde ſpiser af Fad.

Hvo kan nægte, at Claudius og Meſſalina, Pave Sergius og Marozia, Front de Beuf og Ulrica levede ret et Kjeltringliv? men vel at mærke, i Palladſer og ikke i Faarehytter. Hvad der klæder fyrſtelige Perſoner, hellige Prælater, normanſke Riddere, kan ikke ſtikke ſig for jydſke Natmændſfolk; Nero er et ſtort Uhyre — Jens Langkniv en Lumpen Kjeltring.

Det falder aldrig det dannede Menneſte ind at moralisere over den tyrkiſke Sultans Maneer in puncto ſexti; at han holder tre hundrede Maitreſſer, naar en chriſtelig Prinds tit lader ſig noie med tre Stykker — det er et ſtort Ga-

lanterie. Men at en reisende Glarmester har tre Koner, kaldes med Rette et liderligt Levnet. Den moralske Følelse oprøres, naar saadan en Kjeltring kaster Kjøp med den Første den Bedste; men faaer en Konge Lyst til en af sine Undersaatters Koner eller Døttre, siger man smilende: „han kaster Torklædet.“

Det er ikke Tingen selv, som kommer paa Moralens Bægtfskaal; men Hvo, der gjør den, og hvorledes den gjøres: at udsue et fjendtligt Land, kalder Man at brandskatte: at dræbe og lemlæste nogle Tusinde Mennesker, faaer Navn af en glimrende Sejer: at opbrænde en Stad og ødelægge en Provinds, hedder Erobring; men naar vore jydske Kjeltringer brandskatte, det er at udsue; naar en Prævliquant vinder afgjørende Sejr i en Duel paa Tornkæppe eller Fjeldknive, det er et Mord; og skulde han afsøie en Straahytte (som yderst sjældent torde være Tilfælde), det er virkelig Mordbrand. At stjæle et Land, veed Enhver, er et stort Foretagende; at stjæle en Griis eller et Faar, er et gemeent Tyverie: Attila og Semiramis faae Plads i Historien — Stoffer Geneje og Lange Margrethe i Viborg Lugthuus.

Men jeg er nok nær ved, selv at tale som en Kjeltring, og istedetfor de tilsigtede Undskyldninger at steje ud til en Slags Apologie for mine gemene Heltes Kjeltringliv; dog dette er ingenlunde mit Djemærke! jeg har fuldt op med at forsvare mig selv, er endog i denne Henseende temmelig raadvild, veed ej heller anden Tilflugt end denne: en god Ven har opfordret mig. Man troe ingenlunde, at jeg ogsaa heri skulde lyve, og gjøre mig skyldig i det sædvanlige Snerperie! Nej denesinde taler jeg den rene Sandhed, og kan gjerne nævne min Mand, dersom det ikke var for at compromittere ham.

„Skriv os en Kjeltringshistorie!“ har han flere Gange sagt til mig: „den kunde blive snogst nok.“

„Hy!“ har jeg svaret: „det er et gemeent Stof.“

„Hvi saa?“ har han gjensvaret: „indtage ikke Zigeunerne en Plads paa Scotts, Götthes, Müllers og Fleres Malerier? Natmændsfolk ere jo de danste Zigeunere — giv dem saadant Navn, om Du synes.“

Men dette Sidste syntes jeg nu ikke om: Kjeltring er et godt danst Ord, og det vil jeg beholde.

Men inden jeg slutter min Fortale, bør jeg tilføie nogle ikke unødvendige Bemærkninger ved det omhandlede Ord. Kjeltring er en Bencævnelse, som af Almuen tillægges de omvandrede Natmændsfolk i Særdeleshed; men som disse ikke selv vedkjende sig. Det involverer i Bondens Mund, og brugt i denne særegne Betydning, ingen Forbrydelse, saa at det Adjectiv skikkelig gjerne kan forbindes med Substantivet Kjeltring.

De ægte Kjeltringer — ikke dem, der findes adspredte over alle de andre Stænder — udgjøre et isoleret Selskab, en Stat i Staten; og derfor sagde hiin rejsende Franskmænd rigtigere, end han selv vidste: „en Danemarç il y a une nation, qui s'appelle Kieltrings, elle n'est pas si bien cultivée comme les autres danois.“ — Denne Nation da kalder sig selv Rejsende.

En træffende og ret egentlig Bencævnelse! thi Livet er for disse Mennesker, mere end for noget andet, en Rejse. De rejse i ordret Forstand gennem Livet: da de kun sjælden have blivende Sted, men vandre fra By og til By, da de ikke have Hjem, men kun „Herberge.“ De fødes, gifte sig, og døe — Altsammen paa Rejser. At Man derfor vil kalde dem Dmløbere og Bagabonder, finde de med Rette høist fornærmeligt, Romader ere de, og det ligesaa fuldt

som Kalmukker og Beduiner. De ere Rejsende saavel som Mungo Park, Benzoni og Oberst Sundt; men disse falder det Ingen ind at characterisere som Dmlobere, fordi deres Dm- vandringer skeer i det Store — deri stikker det.

Dg finder jeg her et kjønt Træk, der udmærker disse smaa Voyageurs fra mange af de store: de vandre incognito, uden Pretensioner og Presentationer, og pine os ikke bagefter med „Rejser,“ der ofte ere mere trættende at læse end at gjøre. Hvor lærerig er ikke derne Læshed! Ak! at dog Mange vilde efterligne Samme, istedetfor at fylde hele Bind med falske Esterretninger og skjæve Anskuelser — med skjæve Sideblik til de Stormænd eller til de store Skribentere, som ikke have gjort nok af dem — med end mere uforstammet og næsviis Roes til dem, der høist nødvendig saae sig paa saadan Maade fremdragne og stillede offentlig til Skue, som om dette skulde være Betaling for et Maaltid Mad eller et Natteleje — med kaleidoscopiske Landskabsmalerier og sværmeriske Paroxysmer, der begge ere lige dunkle og uforstaaelige — eller med Spisefedler, hvilke stundom dog ere de fedeste Stykker af Bogen, og, da de kunne tjene til at vække Appetiten — tillige de uskyldigste!

Saameget til Indledning.

Tørst — Præveliquanterne*) — Lakvirum) —
Kjeltringlatin — Kjeltringveir.**

Dagen var lummerhed. En hæftig Sydostvind blæste Varme ned — det var en reen Scirocco. Hvidligrode Tør-

*) De Bektalende, den Benævnelse disse Folk indbyrdes give sig selv.

**) Dndt Veir.

denskyer optaarnede sig hen over Horizonten i Østen og Vesten. De lignede en Række af fjerne Snebjerge, hvis Kanter Solen forgylder, afdeelte ved dybe og dunkle Dale. Efterhaanden mistede een Skytop efter den anden sit skarpe Omrids, udtyndede og udvidede sig i lettere, lysere Strimer — Tegn til at „Himlens Artillerie“ begyndte at tordne; men Buldret druknede i Blæstens susende Storm, og Blinkene i Solens Straalehav.

Jeg vandrede frem midt imellem begge de ildsprudende Batterier. Tørsten drev mig; uagtet den stærke Varme tog jeg hurtige Trin, for at naae et Kjør, hvilket jeg med Sikkerhed vidste, skulde befinde sig i den Retning, jeg fulgte; hvor langt det var borte, kunde jeg ikke skjønne, da der paa denne flade Hedestrafning ikke fandtes nogen ophøjet Gjenstand til Mærke; og havde der end været en Saadan, den disige Lufts sittrende Bevægelse vilde dog have forvirret og gjort det ganske utydeligt.

Endelig øjnede jeg Toppen af nogle Bidiebuske og en bleg grøn Stribe i Lyngen. Min Hund, endnu mere vansmagtende end jeg, vejrede høit og sprang foran mig derhen; jeg misundte ham hans Forspring. Desværre uden Narsag. Jeg saae ham snart strabe i Jorden, og vidste nu, at Kjæret var udtørret. Alligevel gif jeg did, for med egne Dine at indhente den sørgelige Erfaring. Her stode vi begge skuffede i vor brændende Forventning. Jeg kastede mig mismodig ned; men min stakkels Ledsager peeb og fantede og strabede ivrig det visne Græs tilside, for at køle det gispende Bryst i den endnu lidt fugtige Engbund.

Beklag os ikke, medlidende Læser! Jeg har kjendt en Mand — et Lyffens Skjodebarn, en Skjæbnens og Menneffenes Kjæledægge, som roste sig af, „at han aldrig i sit Liv havde været rigtig sulten eller tørstig“ — beklager ham!

den Ulykkelige vidste ikke, hvorledes Vand smager; vel endnu meget mindre, hvad det er, udmattet af Gang, svinglende af Hede og brændende Tørst at kaste sig i Vølgenes kolige, styrkende Favn. Denne Lyst ventede mig kun en lille Fjerdingmiil fra det vandløse Kjær, hvor jeg kjendte en med Lyng og Pors indfattet Hedesøe.

Gjensødt til nye Anstrængelser, med hiin ubeskrivelig søde Dirren i alle Nerver, sad jeg lidt ophøjet over Sven i Vindstiden paa en Gravhøj — den eneste i Omkredsen saavidt Djet naaede. Hunden laae ved mine Fødder, og deelte de ambrosiiske Lækkerbidstener, Ost og Brød, da en levende Gjenstand tilbrog sig hans Dymærksomhed; thi han rejste Hovedet lidt i Vejret, stod Dyrerne op, trak Djenbrynene sammen, knurrede og udstødte et Par Smaabjæf. Jeg drejede mig om, og saae et Bæsen nærme sig, som vel kunde forbause baade Menneſter og Hunde. Det var nemlig intet mindre, end en Slags Amphibie eller Hermaphrodit, en uhyre lang Holophernes med Skjorter paa, et Bæsen altsaa — foroven Mand, fornedet Kvinde. Skikkelsen stred, med en Landse i hver Haand, hen imod mig — min Tommelinger falot af sig selv om Hanen paa Geværet. Men snart opdagede jeg, at Landsferne ikke vare Andet end Rjeppe, og endvidere, at Bæsenet var en Dobbeltsfigur med to Hoveder, fire Arme, fire Stokke og fire Been — med korte og klare Ord: det var en Mand baaren af en Kvinde; en noget mindre end halvvoxen Dreng fulgte tæt bag efter. Bæsen løb nedenunder Højen paa den modsatte Side; men da de Kommende havde Solen lige i Djenenene, kunde de ikke see mig — Hunden taug enten af Skræk eller af Forundring.

En Mand, som — figurlig talt — med Taalmødighed bærer sit Huuskors gennem Livet, eller af Kjærlighed sin Kone paa Hænderne, er ingen stor Sjældenhed; men en koin-

delig Korsdragerinde i bogstavelig Mening — nemlig med sin Mand paa Ryggen, var endnu aldrig forekommet mig. Historien om „die Weiber von Weinsberg“ har stedse syntes mig lidt fordægtig: „det er langt borte og længe siden“ Sligt tildrog sig. I alt Fald var det kun en kort Spadseretur og dermed forbi: „einmal ist keinmahl.“ Og disse „ver-rufene Weiber“ anspreedes jo mægtigen, deels af Frygt for Enkestanden, og maaskee af Lyst til at gjøre Opsigt blandt de fjendtlige Herrer Officerer. Her, paa den store øde A-hede, maatte findes andre Aarsager; den første, jeg opdagede, var denne, at Manden manglede begge sine Fødder.

Da det lille Selskab var kommen midt for Højen, gjorde Holdt: Kvinden drejede Ryggen til Skraaningen, bøjede sig tilbage, og aflæssede sin Byrde; derpaa rettede og rattede hun sig nogle Gange, pustede ud, og nedlod sig imellem Manden og Pogen. Den Sidste lagde en lille Pose i hendes Skjød. Der blev fremtaget nogle Fødevarer og spist i al Stilhed. Saasnart det tarvelige Maaltid var endt, begyndtes en kort Samtale, af hvilken jeg kun namsede enkelte Ord; thi den førtes i et Sprog, hvilket jeg af adskillige Udtryk — saasom „Zup,“ „Brall,“ Puffasch,“*) — snart erkjendte for det saakaldte „romaniske.“ Efter nogle Minuters Forløb var Materien udtømt og alle tre lagde sig til at sove.

Jeg rejste mig nu, og gik om paa den anden Side af Højen, for at tage den slumrende Gruppe i Djesyn. Manden var en lille, men — paa det nær, at han manglede Fødder — ret velskabt Figur, med et frisk, brunladent Ansigt; han lod til at være i sin kraftigste Alder. — Kvinden var endnu langt mørkere af Farve; havde store, sorte, sammenløbende Djenbryn, en affumpet Næse, fyldige Kinder, en temmelig

*) Hei Lystighed. — Svür.

bred Mund med tykke Læber, mellem hvilke fremstinnede de misundelsesværdigste snehvide Tænder. Hun var meget før af Bryst og Lemmer, og saae vel ud til at kunne tage sin Mand. — Saavidt havde jeg taget Skue af det synderlige Par; men hvad har Man seet af et Menneſte, naar Sjælens Binduesſtodder ere tillukkede? saameget omtrent som Bindet om en Bog.

Jeg havde allerede vendt mig bort for at gaae videre, da Purken gav sig til at raabe: „Madrum! Padrums! en Hovll en Gronspæt!“*) Kvinden slog et Par sorte, dybtliggende og alvorlige Dine op, satte sig langſomt overende, og nikkede ad mig paa en Maade, ſom er diſſe Menneſter egen, naar de hilſe Nogen. I det ſamme aabnede Manden for tvende ſtore, lyſeblaae, muntre og livlige „Dklinger:“**) han tog Hatten af, men blev liggende i ſin magerlige Stilling.

Jeg taler gjerne fremmede Sprog; ikke for at glimre med mine lingviſtiſke Kundſkaber; men det medfører en ſæregen Behagelighed, ſaaledes at familiarisere ſig med Ud- læendinge, da Man ellers uden dette Meddelelſesmiddel maatte betragte hverandre ſom Døvſtumme. De magiſke Ord løſe Tungen, aabne for Sjælens Tankegjemme, og bringe Liv i hiin ſpirituelle Luſthandel, ved hvilken begge Parter vinde. Tilmed den fødtpirrende Overraſtelse: naar en Rejſſende, der mejsſommeligen flæber ſig frem i det uvante Sprog, nu med eet tiltales i fit liſtige Modersmaal; da ſaae Tanker og Tunge Liv og Binger; Talen ſtrømmer i flydende uſtandſet Lob — den Fremmede er paa eengang hjemme, han er atter iblandt Slægt og Venner.

*) Moder! Fader! en Hund! en Jæger.

**) Dine.

Ikke af nogen her anført Grund — snarere uden Grund, som vi saa ofte tale og handle — fik jeg det Indfald, ikke at ville sætte min rothvelske Praas under en Skjeppe.

Jeg nikkede igjen til mine Arabere med et: „Guddeis Genter!“*)

Et let Smil foer over Kvindens asiatiske Ansigt; men Manden hævede Overkroppen, støttede sig paa begge Haandsflader, og saae med urolige Blik snart paa mig og snart paa Damen.

„Er det dinneses Maie?“**) vedblev jeg.

„Sibe, sibe,“***) svarede han hurtigt, og gav hende tillige et ret venligt Djeftast.

„Det er Mængerie †) for Dinneses at bære din Knasper,“††) sagde jeg til hende.

„Nobes,“†††) svarede hun kort, og baskede med sin Kjep i Lyngen.

Jeg greb nu i Lommen, gav Drengen et Par Skilling — hvorfor Manden meget høfligt takkede — sagde Farvel, og gik.

Først da jeg var kommen et langt Stykke bort, fortrod jeg, at jeg ikke havde spurgt disse Menneſker lidt nøjere ud. Men saaledes gaaer det: jo nærmere vi ere det Ualmindelige, det Mærkelige, jo mindre vækker det Interessen: En Mand kan boe ti Aar paa Nøen, uden at see Klinten, men rejser maaskee til Schweiz, for at see Schreckhorn og Staubbach: en Anden har to Gange været ude at see Rhinsfaldet; men endnu ikke een Gang ved Besterhavet, skjøndt han hver Dag kan høre dets vældige Lørd. Da jeg besaae Rosenborg, ffete det i Selskab med fire Kjøbenhavnere — vi vare der alle Fem for første Gang. Den, der havde Penge og Tid, kunde gjerne saae ifinde at svippe til Norwood eller Siebenbürgen, for at tage en Zigeunerleir i Betragtning; men vore

*) Goddag Folk! **) Kjæreste. ***) Ja. †) Besværlighed. ††) Mand. †††) Nei.

danste Pariaer kunne gaae ham dagligen forbi, uden at vær-
diges et Djekest.

Hvor synderlig — tænkte jeg siden — er dog ikke denne lille Caravane! Hvor uegennyttig, hvor stærk, trofast, ja heroisk er ikke denne Kvindes Kjerlighed til en hjælpeløs Krob-
ling, hvem hun paa sine Skuldre bærer — Gud veed hvor langt og hvor længe! Hvor vældig er dog den usynlige Magt, som har forenet disse tvende Væsner — Drkenens, den vilde Naturs vilde Børn! Og dog imod Naturens Generalregler; thi ellers er det Ranken, der snoer sig om Elmen; den svage Kvinde søger Beskyttelse hos Manden — her er det omvendt.

Under saadanne Tanker vendte jeg om igjen, for at op-
rette min Forsømmelse, og nærmere at lære at kjende det for-
underlige Par, og dets vist nok besynderligere Skjæbne.

Jeg gik over en Fjerdingvei tilbage til Højen; men Ca-
ravanen var allerede borte; saalangt som jeg kunde øjne, var
intet levende Væsen at see.

Det var henimod Aften — jeg maatte tænke paa Nat-
ten. Den By, hvor jeg havde besluttet at tilbringe samme,
var over halvanden Miil borte; og i Mellemrummet fandtes
— saavidt jeg vidste — ingen menneskelig Baaning.

„Sydostblammer og Kvindeklammer vil gjerne endes med
Bånd,“ siger Jyden. Dette kan slaae fejl, især om Ved-
kommende beholde Marken og det sidste Ord; men Rigtigheden
af hiint stadfæstede sig paa een for mig saare følelig Maade.

Blæsten havde lagt sig; men Himlen var overtrukken
med mørke, lavtdrivende Skyer. Tordendronet hørttes lyde-
ligere og lydeligere, og enkelte Lyn glimtede trindt omkring
mig i det Fjerne. Jeg mærkede vel, at jeg ikke kunde und-
gaae Vejret; belavede mig derfor paa en vaad Troie, men
tillige paa Nydelsen af det stolteste Natursyn, vi hertillands
kjende. „Hebe — Nat — Torden og Lynild“ saaledes be-

skrives hiin Skueplads, hvorpaa Veers Banvid raser, frygteligere end selve Elementerne. Her havde jeg jo samme Skueplads, samme Decorationer, samme fortrinlige Maskinerie, og — jeg var ene: ustandset, uforstyrret kunde min Phantase nu flyve paa Stormens Binge og ride paa Tordenens Pile.

Frygt ikke, adstadige Læser! at jeg her skal rive Dig ud af din fornuftige Sjels afmaalte, ordentlige Pasgang. Denne sinde skal jeg ikke pine Dig med hvad jeg har tænkt og følt: thi Noget er af den Bestaaffenhed, at jeg vil beholde det for mig selv alene. Og Noget er af en Genre, at jeg ikke kunde meddele Dig det, om jeg ogsaa vilde. Dersom denne Fortælling skulde falde i Hænderne paa Een, som har ladet sig gjennembløde, for at betragte et natligt Tordenvejr, — en Saadan veed omtrent hvad jeg mener. Andre maae nøjes med hvad jeg saae og hørte.

Det blev Aften — det blev Nat. Uvejret var om mig, var over mig. Thors Vogn buldrede; Arterne gnistrede; Bultefodderne klappede op og ned ad Skyernes Bjerger og Dale; Regn og Hagl styrtede rasende ned. Bælmørke og blændende Lysglimt verlede med hinanden; snart vandrede jeg i synligt, feleligt Mulm; snart laae Heden foran mig i tvivlsomt Lys, og Himmelen viste mig i hurtige Dieblink sit sønderrevne Forhæng. I saadanne Momenter savnede jeg Intet uden Macbeths Hæxer.

Benecks*) — Drillers) — Kjeltringbal.**

Foran mig viste sig et stillestaaende Lys, som forsvandt hvergang et Lyn udbredte sit stærke Skjær, men kom igjen

*) En Kro. **) Bodeasfemlee.

naar det atter blev mørkt. Jeg vidste, paa hvad Lag i Heden jeg omtrent maatte befinde mig; jeg vidste tillige, at her ikke kunde være — i det mindste for et Par Uger siden ikke havde været — nogen menneskelig Baaning.

Jeg standsede af og til, for at iagttage, om Lyset bevægede sig. Nej! — det kunde selvfølgelig hverken være Lygte eller Lygtemand; men vel et af hine hemmelighedsfulde Me-teorerer, der menes at betegne nedgravede Skatte, eller ned-gravede Liig. For disse frygtede jeg ikke, for hine langt mindre: jeg blev da ved at gaae fremad. Stinnet blev stedse større og klarere.

Jeg havde atter gjort Holdt, da et vældigt Lynglimt oplyste foran mig en Gjenstand, der saae ud som et Huus uden Tag. Jeg studsede og tænkte uvilkaarlig paa hine interimistiske Balsale, som Underjordiske siges at oprejse til natlige Drgier. Dog — hvilken fornuftig Bjergmand eller Bjergmandskone vilde vel i saadant et Vejr bestemme sig til at danse oven paa Jorden?

Himmelens Lys udsluktes; men dette jordiske tændtes paany: jeg stirrede, jeg lyttede — svage Toner som af et Strenginstrument, stundom tabende sig i Tordenlarmen og Blæstens Susen, kom til mit Dre! Altsaa alligevel en natlig Dans! og det her paa den vildene Hebe, i den vildene Storm! Skulde jeg blive? gaae tilbage eller frem? Nysgjerrigheden raadte til det Sidste; jeg havde jo aldrig tilforn været i Hereselskab eller Bjergmandscommerce. —

Altter gif jeg et Stykke fremad, fast besluttet at indtrænge saa langt som mueligt i denne rædselsfulde Løndom; men hvis jeg her skulde træffe paa eet af den forfærlige Morganas Slotte, da at blive smukt udenfor og flye. — Jeg kom nu saa nær, at Lyset antog en firkantet Figur — det skinnede

fra et Vindue i det forherede Castel. Jeg holdt atter stille. Strengeligen hortes heel grant! det var en Violin og ingen Harpe. Denne Omstændighed beroligede mig i Henseende til morganiſke Fristelser, men satte mig derimod i Tanken hen til hine Piffeniker, hvor Spillemandene ere Gedebukke, nemlig de bloksbjergſke. Jeg lyttede: Musikken blandedes med Raaben og Latter. Jeg ſtirrede: dunkle Skikkelser ſvævede frem og tilbage derindſfor Vinduet — jeg var ſælſom tilmode.

Imidlertid havde Uvejret fjernet ſig; det holdt op at regne, og en enkelt Stjerne glimtede hiſt og her med „grædende“ Dje gjennem hurtigt drivende Taageſtyer. Det øſterlandſke Huus ſtod nu i kjendeligt Omrids: jeg vovede at træde det ganſte nær; jeg vovede at udſtrække min Haand, for at erfare, om det var af jordiff Stof, eller bygget af ſaadanne Materialier, ſom Feer og Here bruge. Jeg ſolte, jeg ſaae: Hytten var opmuret af — Hedetov, ſaa ſandſelige, ſaa ægte ſom nogen findes.

Her var altsaa en menneſkelig Baaning: ergo kunde her være een, og jeg havde før ſluttet falſt, ſom Man ſaa tit gjør, naar man ſlutter fra poſſe til eſſe. En Anden, mere faſt i ſine Principer, end jeg, vilde have ſagt: „her er intet Huus, for her kan intet være.“ Jeg derimod, ſom ikke er ſtærk i Logica, antog bona fide Huſet for et Huus, og undrede mig aleneſte over, hvorlunde det var kommen her, og til hvad Ende? —

Jeg maae gjøre en Digreſſion, der hverken er lang eller uſorandiget. Den, der har rigtig Lyſt til Dans, er aldrig forlegen for et Vocale: da Franſkmændene (ſom ogſaa ere en ret egentlig danſende Nation) med Storm havde indtaget Conſtantinopel, dandſede de i Sophiakirken ligesaa ſvedige og blodige ſom de kom fra Murene. Da de med Storm havde

indtaget Tuillerierne, dansede de i de kongelige Sale, hvis Gulve vare malede med blodige Roser; da Bastillen var jenvnet med Jorden, dansede de paa Tomten. Dette Sidste huer mig bedst; og sindrig, poetisk, indholdsrig var hiin korte Judschrift paa den simple Stotte, der beteguede Fængselets Sted: „her danser Man.“ Her — nemlig — hvor man før sukkede og hylede; her, hvor der var kun Graad og Tandgnidsel; hvor Despotismens Offere nedstødtes levende i Graven, her, hvor der borde staaet samme Devise over Porten, som ved Indgangen til Dantes Helvede: „lad Haabet blive udenfor!“

Naa da: ogsaa her, midt paa Alheden, en Miil fra det nærmeste Huus: her, hvor tilforn kun hørtes Vindens Suk i Lyngen og Hjeslens Hysten, hvor Vandrerens fremstødtes i „natligt Mulm“ uden Haab om Huuslye og Aftensmad, smægtende efter en varm Kafelovn og et Fad varm Grød — ogsaa her danser Man — jeg blev veltilmode og traadte hen for Vinduet, for at tage Balsalen og de Dansende i Djesyn.

Hvor skal jeg faae en nederlandsk Pensel til at male denne nederlige Scene? Hvorledes skal jeg skildre den, for slige Decorationer ganske fremmede, Læser denne „hyggelige“ Stue med Loft af Leer, Bægge af Leer, Gulv af Leer? hvorlunde skal jeg fremstille ham den ædle Simplicitet i Meublementer? uhyvlede Fyrrebænke, blakkede Egekister, besatte med sorte Leergryder og Fade, med grønne Brændeviinsflasker, og blanke Glas med drejede Træsodder? hvorledes skal jeg bibringe ham en klar Forestilling om Værelsets clair-obscur, en Virkning af fire Tællepraaser, som vare klifrede paa Bæggene? Og fremfor Alt de levende Figurer. Jeg vil holde mig til disse.

Midt paa Gulvet drejede tvende Par sig i den vel-

bekjendte „schwabischen Wirbeltanz;“ men Rotationerne vare saa voldsomme, at det blev mig umueligt at fixere de Dansendes Ansigter. Paa en Bænk ligesom vinduet sad tvende andre Par, hvis blussende Kinder tilkjendegav, at de nylig havde forladt Gulvet. Ved den ene Side af dem, paa Hjørnet af en flad Kiste, sad Spillemanden, og slog Takt med sin Træskohæl, og ved den anden stode to pjaltede Børn stræbende Skoverne af en sort Grødgryde.

Nu var Valtzen ude; men i dette Djeblik fremtraadte en Person, som hidtil havde staaet skjult for mig. Han gik tvert over Gulvet, og forsvandt paa den anden Side. Jeg saa altsaa kun hans Profil, men det var nok for mig til at gjenkjende Tyren. Naar jeg siger, at det var en undersætsig Krabat, med nedhængende Arler og et vældig stort Hoved oven paa dem: at han var meget ramskoppet, havde en bred Mund med tykke Læber, smaae Dine, der, naar han talte, vare i uophørlig Bevægelse — omtrent som man beskriver Bussmændenes — at dette store koparrede Ansigt viste i den hurtigste Afverling but Alvorlighed og raa Lystighed: at hele Karlen havde en saa bestemt, fast og ilende Gang, at Man blot behøvede at see ham bag til, for at sige: „Den Knægt er vist Een af dem, der ikke betænke sig længe paa at putte Kniven i Livet paa hvem, der kommer ham for nær — naar jeg saaledes betegner ham: da er der i det mindste tre Mennesker til, foruden mig, som ville mindes at have seet ham for; om saa kun Een af disse har profitereret af hans rothwelske Privatissima. Jeg behøver vel neppe at forøge Signalementet med den Bemærkning, at han havde den Korsfæstedes Billede indtattoveret paa sin venstre Arm.

Strax derpaa kom denne vor Professor i det rothwelske og romaniske Sprog trædende baglænds ud paa Gulvet, saa om til Spillemanden og nikkede, trampede nogle Gange haardt

i Gulvet og slyngede Armene sammen over Brystet. I saadanne Stilling ventede han den Dame, han havde været henne at engagere, men hvem jeg fra mit nærværende Standpunct endnu ikke kunde see. Musikken begyndte: det var en Slags Reel i raff tofjerdedeel Takt?

Som en — ja hvordan Een? som en Furie? nej dertil var hun alt for knøv — som en Penthesilea

surens, quæ mediis in millibus ardet?

ikke heller; dertil var hun for stumpet, for buttet, for simpelt og fredelig costumeret — som Madame Schall i en Zigeunerdans? det var nærmere ved Meningen; men ellers, naar jeg maae bruge Lignelser af min egen Opfindelse og efter min egen Smag: som en Top, som en Syssefælle, som en Snurrekof, foer ud paa Gulvet, foran og efter og rundenom den letspringende Professor — hvem? Ingen Anden end Korsdragerinden, hende med Manden paa Ryggen.

Det var en virkelig Zigeunerdans, ved hvilken jeg hændelsesviis var bleven Tilskuer. Damens Fodder løb som Trommesluffer og ramte Leergulvet med rappe Dast; Armene vare heller ikke ledige, ligesaa lidet som Fingrene, der træffende efterlignede Castagnetternes Klappren. Med alt dette var der i hendes Bevægelser og Miner slet Intet af en Bayadere eller Dewidaschi; tvertimod var hendes Ansigt saa koldt, mut, ja trodsigt, at det udgjorde den fuldkomneste Contrast med Professorens.

Dennes hele store Fjæs var udspændt i et usforandret, stadigt, stillestaaende Griin: hans smaa Dine stode heelt opspilede, Munden halvt; Overlæben var heelt oppe ved Næsen; Underlæben halvt nede paa Hagen; Man saae baade Tænder og Gummer — usridigt besad han under denne Dans et meget aabent Ansigt.

Jeg var ikke den Eneste, der morede mig over de Dan-

sendes Kunstfærdighed: alle Tilskuere, der stode i en Halvfreds om dem, gav deres Bifald baade lydeligt og synligt tilkjende ved Forundringsraab og Udbrud af Skoggerlatter, ved at skultre sig, gaae Armene, og klappe i Hænderne (med den højre Baghaand i den venstre hule Haand). Tillige drejede de, af Sveed og Glæde glindsende Ansigter sig hurtigen fra den ene Side til den anden — jeg tænkte uvilkaarligen paa Troldene ved Thors Mafferade:

„i deres trokkyldige Munterhed,
med Bukkehorn i Panden,
de gave Stod paa Stod.“

Her fattedes virkelig intet Andet, end denne jotunhejmste Hovedpynt, for at gjøre Illusionen fuldstændig; Zigeunerinden kunde i al Fald passere for en ret taalelig Gerda.

Ogsaa denne Dans fik Ende; Gerda gik tilbage derhen, hvorfra hun var udfaret. Jeg flyttede mig hurtigen om til den anden Side af Vinduet, for at see hvor hun blev af. See! der stod en Kiste og oven paa den sad den fodløse Vandrer; hans raske Meddanserinde paa Livets Bei satte Ryggen til Kisten, Hænderne paa den, og veltigerede baglænds op til ham.

I dette Djeblig hørte jeg en Dør gaae, og ude hos mig stod den lærde Rothwelsker. I Lysstjæret derinde fra Stuen af saaes vi snart Ansigt til Ansigt, og han — gjenkjendte mig ligesaa hastig, som jeg ham, skjøndt med en endnu større Forundring.

Jeg fortalte ham, at jeg vilde til Dørrer; men havde i det vildsomme Bejr taget fejl af Bejen, og derfor søgt efter Lysen i dette Huus. Han tilbød sig tjenstvilligen som Bejviser; hvilken Hofslighedsbeviisning jeg ogsaa taknemmelig modtog, ikke saa meget for Beviisningens Skyld, som for at erholde Forklaring over den Scene, jeg nu havde været Til-

skuer ved, og fornemmelig Dplysning om det synderlige Ugtepar.

Hvad jeg erfarede meddeles herefter, som følger.

Peiter Beenløs og Linka Smølem.

Det forunderlige Huus — fortalte mig min Ledfager — var ikke opbygget ved Hjælp af Aladdins Lampe, ej heller efter nogen Landebesværgers Ordre; men af Dtre Sogns Fattigvæsen og paa Amtets Befaling til den vidtberejste og vidtbekjendte Johannes Axlén, som Præbliquanten beskrev mig: 1) som en lærd Mand, da han baade kunde læse og „skribente,“ 2) som en klog Mand, da han hidtil lykkelig havde undgaaet og trodsset alle Dverstickeres*) Efterstræbelser, 3) som en kæmpestærk Slagsbroder, da han i Legemskræfter alene veeg for „Jens Munkedal, Chresten Stærk i Hucifel og Chresten Jensen i Dtre (hvilke trende Athleter — efter Beskrivelsen og højtideligt besvorne Kjendsgjerninger, sikkert kunde sammenlignes med Milo, Polydamas og Eutellus — med Stærkoddet, Bue Digre og Dm Storolfen — med August den Anden, Marschallen af Saren og Frank).

Denne Materie frembød en meget naturlig Dvergang til Zigeunerinden, der ogsaa maatte besidde en meer end almindelig Styrke, eftersom hun formaaede at bære sin Mand fra Bye til Bye.

„Linka Smølem,“ sagde han, „er stærk som en Ulykke, det kan jeg bevidne; for da jeg engang fik Lyst til at lege en Smule med hende, gav hun mig saa god en

*) Herredsfogeder.

Munddaff, at jeg aldrig skal forlange den bedre — men derfor ere vi lige gode Venner.“

„Saa er hun dog sin Krøbling troe?“ spurgte jeg.

„Som Guld,“ svarte han; „vil Nogen komme hende fornær paa den Maade, er hun værre end en Vindehund.“

„Hvorledes er det gaaet til,“ pøddlev jeg, „at disse to Menneſter ere ſaaledes parrede ſammen?“

„Det ſkal jeg fortælle Dem,“ ſagde han: „Peiter Beenløs — ſom vi kalde ham — og jeg ere fødte paa eet Sted —“

„Hvor?“ afbrød jeg.

„Det veed jeg ikke!“ ſvarte han leende. „Min Moder har ſagt, at det var her omkring paa Heden —“

„Det var i et ſtort Huus,“ bemærkede jeg.

„Ja vel, ja vel!“ raabte han nikkende, „der var højt til Loftet og vidt til Bæggene. — Jeg og Peiter reifte ſammen til vi blev ſtore; ſaa fik vi Lyſt til at ſee os længere om i Verden. I Hvidmatini —“*).

„Det var et langt Spring,“ ſaldt jeg ind.

„Det er mange tusinde Mile,“ ſagde han med en berøſt Mandſ glade Selvfølelſe. — „Fra Blaamatini**) af havde vi været i Selſkab med Smælemer***). Saa traf det ſig engang hverken værre eller bedre, end at vi havde taget Natteleje i en gruſelig ſtor Skov; og om Morgenen, da vi vaagede, var der Krig runden om os; det rabaldrede paa alle Kanter. Et godt Stykke borte var en Hule i et Bjerg; det vidſte Smælemerne, og der vilde vi hen at krybe i Lye. Men Krigen kom nærmer og nærmer, og Ruglerne hvæſede

*) De øſterriſke Stater.

**) De preuſiſke.

**) Zigeunere.

over os, og hug Grene af Træerne; een faldt ned paa Hovedet af en halvvoeren Løs — det var justement Linka, Linka Smælem, som vi kalde hende, Peiters Maie — og hun drattede til Jorden. Alle Smælemer bleve ved at rende, og Ingen vilde bie efter Linka; for hun hørte Ingen til af dem, men vor sjaalen etsteds langt ude i Sonden. Lad os see, om hun ogsaa er død! siger Peiter til mig. Lad hende ligge! siger jeg. Men hun var ikke død; kun slemt forslaaet var hun, og den ene Arm knækket, og hun bad saa ynkelig, at vi vilde tage hende med. Saa tog Peiter hende op, og vi afsted efter de Andre. Da vi kom i Hulen var vi sikke nok, og der blev Linka efterseet og forbunden; men da Krigen var draget forbi, og vi igjen begave os paa Rejsen, var der ingen Anden, som vilde bære Linka end Peiter; gaae kunde hun ikke, og Smælemerne vilde givet hende Lidt at leve af, og saa ladet hende blive tilbage i Hulen. Saaledes blev han da ved at slæbe paa Løsen i mange Dage og langvejs omkring, til hun selv kunde begynde at sætte Fod til Jorden. — Det er ikke for Intet, at hun nu bærer ham igjen; Dvit er god Betaling.“

„Naa,“ faldt jeg atter ind, „og den første Deel af Betalingen var da den, at hun giftede sig med ham?“

„Ja, aaja!“ smidskede han, „vist bleve de gifte et Par Aar derefter — paa en Maade — De veed nok hvorledes vi bruge; det er ellers lige saa kraftigt, som Primer og Skraaler*) kan gjøre det. Hvem, der vil ta'e fremmede Guder, eller løbe fra hinanden, for dem kan det være Gæt og Gæt, enten de ere gifte sammen paa en Landvej eller i en Siangert**).

*) Præst og Degn.

***) En Kirke.

Jeg fandt mig ikke besøjet til at svare Noget paa saa uforstammet en Skose, jeg fandt det under min Værdighed at tage honnette Folk i Forsvar mod saadan en Kjeltring. Han vedblev.

„Men Peiter og Linka holdt trolig ud sammen. Saa traf det sig engang hverken værre eller bedre, end at vi blive tagne tilfange af en Flok Soldater. Hvad der blev af Smælemerne veed jeg ikke, men det veed jeg, at Peiter og jeg fik hver en hvid Rokkelpoj og en Sneller*) paa Nakken, og flere Prygl end Penge, inden vi lærte at friges. Saa kom vi da ogsaa med imod Franskmændene, og Linka fulgte efter vort Regiment med de andre Kvinder og Pakasje. Naar vi ikke vare i Tjenesten, var hun altid hos Peiter, og gjorde ham tilgode det bedste hun kunde. Og det var endda strengt nok; for først var hun grumslinglak**), og siden fik hun Grumslingen at slæbe paa — den samme lille Klør, de endnu har med dem; men hun gav aldrig et Nuf.“

„Et Aarstid eller tre gik det os godt nok endda; men saa kom vi en Dag i et stort Slag, og der fik den sølle Peiter begge Fødderne spolerede af en Kanonkugle. Jeg vidste ikke Noget af ham at sige, før om Aftenen, da vi vare komne i Qvarteer; der kom Linka med ham paa Nakken, og ind i Sygesluen til Feldtskereren. Han skar begge Fødderne af ham, og da han saa var cureret, kunde han gaae hvoet han vilde. Sin Affked havde han — der var intet i Bejen — men Pensionen glemte de. Saa tog Linka ham igjen paa Nakken og Grumslingen ved Haanden og vandrede videre om i Verden. Hun havde det surt nok, kan jeg troe; for hun maatte alene bjerge Foden til dem alle Tre. Men

*) Kittel og Gevær.

**) Frugtstommelig.

hun er aldrig raadvild — den Karl! hun tiggede, og hun spaaede — for hun kan ogsaa spaae — lagde han til med megen Alvorlighed — „baade i Kaffe og i Kort, og af Folks Hænder; og hvad hun siger — det er vist.“

„Saaledes havde hun feget sig igjennem lige fra en Strom der langt ude, de kalde „die Donau“ og ind til Boffelsmatini*). Der slumpede jeg til at finde dem igjen, og siden fulgtes vi ad her hjem —“

„— Men,“ afbrød jeg ham, „Du har jo begge dine Fodder, hvorledes fik da Du din Affed?“

„Den tog jeg selv,“ svarte han grinende; „jeg tyktes den Krig varede mig forlænge, og da jeg saa en Dag stod Skildvagt i en stor Skov — den selsomme, hvor Linka havde faaet Armen slaaet over — fik jeg Lyst til at komme til Danmark igjen. Jeg smed derfor Koffelpoj og Sneller og Patrontaste og hele det Kagerie, og løb min Vej, og det gik prægtigt.“

Under denne Fortælling, som ellers var langt vidtløftigere, mere episk og episodisk, end jeg her finder fornødent at anføre den, havde vi naaet en bedre banet Vej til Ørre. Min berejste Ledfager gik tilbage og jeg frem; skjøndt jeg gjerne endnu engang gad have seet og talt med dette trofaste Kjeltringpar. — Jeg har aldrig seet dem enten før eller siden.

Jeg vil ikke fordølge, at jo denne Historie besvangrede mig med allehaande Tanker, Følelser, Gisninger; men de fleste af dem kom ikke til Verden — kommer der heller ikke.

En mindes jeg endnu — en Gisning — om romanesk eller romanisk, det veed jeg ikke: Hvad om denne Natmandsdame, der nu danser i et Tørvehuus paa Ørre Hede, er en ungarsk Grevinde eller Baronesse? Hvad om

*) Meklenborg.

Fødselen havde bestemt hende til at danse ved wienste Hof-
 baller? at see Baroner, Grever og Fyrster for sine Fødder?
 istedetfor at hun nu maae bære en Kjeltring uden Fødder
 gjennem Livet! Hendes Bugge stod maaskee i „gyldne Sale“
 — hendes Grav i Hjørnet af en jydsk Landsbykirkegaard —
 men hendes trofaste Kjerlighed kan maaskee staae anstrevet
 der, hvor Keiserslotte og Lørvehuse staae Side om Side.

Himmelbjerget.

Danmarks højeste Bjerg havde jeg jo ofte seet, men hidtil endnu ikke besteg. Nogle Gange førte min Vej mig i dets Nærhed; men mine Rejfers Meed tillode intet Sidespring, og jeg maatte lade mig nøje med, i en halv Miils Afstand at betragte det danske Schwarzwald, og i Forbifarten at kaste et hurtigt Blik ned gennem Dalene til den yndige Sø, der bugter sig mellem græs- og løvklædte Der og dybt indstaarne Landtunger. Omfider fik jeg mig løsrevet fra alle Hindringer, og besluttede, at gjøre Himmelbjerget til det eneste Maal for en todags Lystrejse. Min Fætter Ludvig, som nylig var kommen fra Hovedstaden herover, ledsagede mig.

Formiddagen var klar og varm, og lovede os en smuk Aften, men hen paa Eftermiddagen dannede sig lidt efter lidt i Sydvest en Række af hvidlige Skyer med ildfarvede Kanter.

Fætter ændrede dem ikke; men jeg, som tyndigere Bejrspaanand, kjendte disse Tordenens Værksteder, og bebudede ham, „at Aften ej vilde blive Morgen liig.“

Vi rede just i den Retning, at vi havde dem lige imod os, og kunde derfor stadigen bemærke, hvorledes de stedse hævede sig højere og højere, mørknedes ved Roden, og taar- nede sig som Sneffelde op over Himmelbjerget. Vor Phantasie viste os dem som Schweitzeralper, og vi søgte at ind- bilde os selv, at vi befandt os i hiint stolte Klippeland: vi saae Schreckhorn og Wetterhorn og den aldrig berørte Jom- frue: i Skyernes Dale erkjendte vi Gisbræerne; og naar en fremstaaende Knop højede sig, sank og sammensmeltede med den øvrige Bjergskjæde, var det en Lavine, som begrov Huse og Byer i evig Sne.

Endnu videre udmalede vi med barnlig Lyst denne maje- stætiske Alpescene, og forlystede os saa længe med dette Selv- bedrag, til det løsbrydende Uvejr vækkede os af vore Drømmerier. Tordenen buldrede horligere, heftigere, saa vor Indbildnings- kraft forgjæves anstrængte sig for, i denne Dundren at høre Snefrid og Bjergfosses Larmen. Allerede strakte den øverste udtyndede Skyrand sig ud over vore Hoveder, og Skov- strækningen foran os indhylledes, som i en Taage, af den nedstyrtende Regn. Forsilbe rede vi stærkt til, for at naae den nærmeste Bye — gjenneblodte kom vi til Alling, og søgte Lye i en aaben Port.

Gaardens Gjer, en aldrende Bønde, der var for os ganske vildfremmed, tog imod os med gammelbanskt Gjæst frihed: lod vore Heste føre i Stalden, og indbød os selv i sin lune Stue. Strax saasnart han saae vor vaade Tilstand, tilbød han os sine to Sønners Klæder, at drage paa medens vore egne tørredes for den blussende Arne. Begjerligen toge vi mod dette gode Tilbud; og i hans Øverstue — saa kal- des Bedstestuen — gjorde vi snart dette forfriskende Skifte, under Spøg og Latter over vor uventede Travestering. Som Bønderkarle i Søndagsstads traadte vi atter ind til Familien.

Berten gottede sig hjertelig over den skete Forandring, og roste vor Gemeenhed*); hans tvende Døttre smilte, alt som de stottede til os:

„Balkyrierne rødmed,
de vendte sig og loe.“

Kaffeledlen stod allerede paa Skiven, omgivet af chinefiske Kopper. Den oplivende Drik, rigelig forsynet med brunt Sukker og uforsalfket Fløde, skjænktes og ombuden af den ene vakre Datter, bragde atter vort afsolede Blod i det raffeste Omlob; og da først spurgte Faderen om sine Gjæsters Navne, Billaar og Hjemstavn.

Imidlertid var Tordenbygen drevet over. Solen smilede igjen fra det skyfrie Vesten. Fjernt i Osten susete og buldrede det; men her var det mildt og stille: Stormens Aander havde sammenfoldet deres vaade Binger, og Regndiamanterne tindrede paa Løv og Straae — Aftenen torde endnu worde Morgenens liig.

„Op paa Bjerget!“ raabte vi til hverandre.

„Men Deres Klæder?“ faldt Bonden ind.

Vi gik frem i Yderstuen, hvor den anden Datter var beskæftiget med at tørre dem; men endnu dampede de, og for om en god Time kunde hun ikke love os dem i brugelig Stand; dog da vilde det maaskee være for silde at nyde Udsigten fra „Kollen,“ saasom Opstigningen herfra vilde medtage næsten ligesaa lang en Tid.

Hvad var her at gjøre?

Den flinke Bondemand hjalp os ud af Forlegenheden: „dersom De ikke undsee Dem ved Drengenes Klæder,“ sagde han, „kunde De jo beholde dem paa.“

*) Ligefremhed.

„Det er et godt Tilbud!“ svarte vi begge, takkede ham med et hjerteligt Haandslag, og udbad os en Bejviser.

„Den skal jeg selv være!“ sagde han, og fremtog af Krogen en Enebærstok til os hver.

Vi tiltraadte øjeblikkelig vor Vandring, og det endnu muntre stemte ved vor Mafferade; især Fætter, der virkelig tyktes godt om sig selv i den blaae Kofte, der var vel bespættet med store Solvknapper, de lange Rytterstøvler paa Benene, og den højpullede Hat paa Hovedet.

„Jeg vil ret ønske,“ sagde han, „at vi maatte træffe paa andre Rejsende deroppe! det kunde give kostelige Løjer.“

Føreren loe, og indvendte, at han vel neppe kunde tale „Bøndermaal.“

„Jo de ka han trou,“ svarte Fætter; og nu vedblev han at tale Jydsk, til den gode Peder Andersens inderlige Moroe. Denne fandt alligevel en væsentlig Mangel ved den fuldkomne Bonde: de fine og hvide Hænder vilde røbe ham.“

„A ka put em i e Lomm,“ raabte Fætter, der i sit overgivne Lune vidste Raad for Alting.

Zmidlertid naaede vi Aaen — Gudenaee — der her allerede er temmelig bred, og har et næsten umærkeligt Løb, da den egentlig kun er et Stræde, som forbinder tvende Søer. — I et Knubstib fatte vi over, og vare nu i en ganske anden Egn: her begynder Lyngen, hvis mørke Farve danner en fuldkommen Modsetning til det muntre Grønne øster for Aaen.

Endnu havde vi en god Fjerdingmiil at vandre; og da Lyngen, som næsten rækkede os til Knæerne, var vaad af Regnen, fik vi Marsag til at prise vore lange Støvler.

Vi naaede Stoven — den stolte Bøgestov, som her synes mig dobbelt skjøn, fordi den staaer paa saa mørk en Grund. Gjennem skraae Dale bugtede Stien sig stedse opad;

men det tætte Løv betog os Udsigten. Omfider traadte vi atter ud af Skoven, og stode nu paa Himmelbjerget.

Naar jeg hører en skjon Musik, eller seer et indtagende Skuespil, maae jeg altid nyde i Taushed. Intet virker ubehageligere — mere forstyrrende paa min Følelse, end naar nogen da vil gjøre mig opmærksom paa dette eller hiint. Saasnart man siger til mig: „hvor det er skjønt!“ saa bliver det for mig strax mindre skjønt. Disse lydelige Udbrud af Beundringen ere for mig som Dverøsninger med koldt Vand — de aaføle min indvortes Varme. Siden, naar jeg uføremærket er bleven koldere, da bytter jeg gjerne Tanker og Følelser med en Ven — med Flere — finder endogsaa Trang til at udlade dem — om jeg saa maae sige — fra det overlæsfede Sind.

Og saaledes er det vel, at Digteren kommer til at synge højt: i Undfangelsens søde Djeblifte brænder han, men tier; derefter maae han udtømme sig; Tungen eller Pennen maae give det fulde Hjerte Luft. Han er som en Skye, der i Stilhed samler Himmelens Kræfter, og naar dens Tid er kommen, udsøser sin svulmende Forraad, tordner og lynner, og overstrømmer de forbausede Marter.

Uheldig anbragt paa mig var altsaa vor Førers Tjenstvillighed, der strax begyndte med en Cicerones Rundtalenhed at udpege og benævne alle de Kirker, som fra dette Standpunkt kunne sees, raabende ved enhver: „Der seer De!“

Jeg overgav da Fætteren til hans Undervisning, og satte mig affides, for at see, uden at være nødt til at høre.

Naar Stolberg allerbedst har fortyddet sin Homer, slænger han Pennen, og raaber mismodig: „Læser! lær Græff og brænd min Oversættelse! Endogsaa den meest vellykkede staaer ligesaalangt under Originalen, som Himmelbjerget i Jylland under Himmelbjerget i Thibet. Derfor gunstige

Læser! hav mig undskyldt, naar jeg ikke fortæller Dig alt, hvad jeg her saae. Hvad jeg saae, kunde jeg maaskee sige Dig; men hvorledes jeg saae det? Neppel! — Enkelt- hederne kunde jeg fremstille Dig een efter en anden, men Heelheden — alt paa eengang? — dertil —

„om Du endog har Dre,
har Tungen ikke Ord.“

Min Pen er ingen Pensel. Rejs! rejs selv til Himmels- bjerget, og see!

Men Du, som maaskee har staaet paa Toppen af Brocken, eller Dole eller St. Bernhard, smil ikke, fordi jeg gjør saa stort Bæsen af vort stakkels lille Himmelbjerg! det er dog det største, som jeg og de fleste af mine Læsere have seet — hvad for Dig er smaat, er stort for os.

— — — Jeg fornem et Klap paa min Skulder — det var Fætter, der stod bag ved mig. Han fortalte: at Foreren var gaaet hjem for en halv Time siden, og at jeg havde siddet en heel uden Bevægelse og uden Livstegn, paa det nær, at jeg nogle Gange havde blinket med Djnene. Han betroede mig endvidere: at han begyndte halvvejs at kjede sig, og at jeg derfor endelig maatte bryde min dybe Taushed.

„Dg hvad har Du saa egentlig seet?“ lagde han til.

„Det samme som Du,“ svarte jeg, „Luft og Jord og Band.“

„Men nu,“ vedblev han, „stirrer Du ganske mekanisk paa den Bilband hist nede i Soen, Du var vist med dine vidts loftige Tanker paa Dover Klint hos den gamle Kloster?“

„Ganske rigtig,“ sagde jeg; „denne Fisser i sin Vaad lader virkelig ikke storre —“

„Lad ham nu sidde!“ faldt han ind, idet han rakte mig sin Riffert, „og stil den paa hiin Bred! Vil Du troe, vi saae Fremmede?“

Jeg keeg derover, og saae nu en Baad lidt ude fra Landet, der syntes at støvne lige herover; den var fuld af Menneffer, og tre gule Hatte lod formode, at der var Fruentimmer iblandt.

Fætter foreslog, at vi skulde oppebie deres Ankomst, skjøndt det vilde blive silde, inden vi naaede vort Natteherberg i Alling. Det dejlige Vejr afløskede mig let mit Samtykke.

Skjonnere kunde vi heller aldrig have ønsket os det; Solen var nær ved sin Nedgang; men syntes at synke langsommere end sædvanlig — ret som om den tøvede, for end længere at beskue Jordens Indighed, et Værk af dens almægtige Straaler. Alle Vinde vare tilhøile; intet Blad, intet Straae bevægede sig. Søen var et Spejl, hvori den modliggende Egn fordoblede sine Marker, Lunde og Huse. I Dalene mod Vesten opstege enkelte Røgstøtter fra de mellem Træerne skjulte Kulmiler og Baaninger. Men saa stille det var i Luften, saa liveligt var det paa Jorden: Fuglesang i Skoven bag os, og foran os Hedelærkernes verlende Elfskovstoner, der svarte hinanden fra Snebærbussene: fra den sivgroede Søebred hortes Vildbændernes Skræppen, Kommens og Vandhønsens Kluffe; og længere vorte den hjemvendende Fiskers Aareslag og hans Aftenpsalme. Selv fra Markerne hinsides hortes Kvægets Brolen, Gaardhundenes Gjøen, Møllebækkens Susen og Bærkets Klappren.

Nu var Solen dalet; og Bedeløkkernes Klang fra mange Kirker kaldte den trætte Landmand til Søvn og Hvile. Aftenbuggen hævede sig allerede fra alle Enge og Bænde, og snart skjulte den hele Søen. De fjerne Bakker og Skovenes Toppe svømmede paa Taagen. Men op igjennem den lod en munter og sødt sammensmeltende Musik af blæsende Instrumenter. Den nærmede sig mere og mere, og maatte ufejlbarlig komme fra Baaden, vi havde seet udsejle fra hiint Land.

Da Musikken taug, hertes tydeligt de Ankommendes Samtale, og snart derefter den stærkere Larm ved deres Landsfættelse. Vi ventede om faa Minuter at see dem komme op ad Bjerget, men mærkede derimod, at de fjernede sig; thi svagere og svagere lod deres Stemmer, og tabte sig omsider ganske i Skoven mod Vesten. Naar det ikke havde været for den nymodens Musik; gjerne skulde vi taget det Hele for et Feeeventyr, eller for et Tog af Skovens Alfer — et Ellesongebrud.

Ratten faldt paa. Enkelte Stjerner glimtede mat paa den blegblaae Himmel. I Nordvest viste et rødt Segment over Horizonten, hvor Dagens Konge vandrede underneben, og nærmede sig Polen. Trindt om var tyst: kun fjernt ude i Heden lod Hjejens tungsindige Fløsten, og under os over Søen hvinede de forbitrækkende Vandfugles Vingeslag.

„Hjem!“ raabte Fætter.

„Hjem,“ gjentog jeg; men neppe havde vi taget nogle faa Skridt, før vi paa eengang standsede begge med et „Tys!“

Syden for os, paa den Kant af Skoven, hvor igjennem vi vare komne, lod pludselig en tostemmig Tyrolervise. Der er noget ubeskriveligt i disse Dobbelttoner, der hæver Hjertet let og blideligt, og frembringer en Fornemmelse eller Tilstand, hardtad liig den, man troer at befinde sig, naar man flyver i Drømme. Allerlignest lyder den i det Frie og i Bjerget — disse søde Toner's Hjem — og nu i den stille Aftenstund, hvor det lod som om alle de omliggende Bakker bleve vakke af den nysbegyndte Slum, og glade efterlullede Sangen — her var den mod alt andet menneskeligt Kvad, hvad Nattergalens er mod de øvrige Dagsangere i Skoven.

Fætteren greb min Haand, og kryste den, som om han vilde bede mig, ikke ved noget Udraab at forstyrre hans Dremslyst. Da Sangen var tilende, sukede han dybt.

Forundret saae jeg paa den ellers altid muntre Fyr: der stod Lærer i hans Dine. Jeg tilskrev dem Musikkens Magt til at blødgjøre og bevæge endog det letteste og hjælfeste Hjerte; og jeg sagde ham det.

„Ja vel!“ svarede han, „det menneskelige Bryst er en Sangbund, der sjøndt uberørt, dog giver Gjenklang, naar visse Toner anslaaes.“

„Rigtig!“ gjentog jeg, hvø der veed at angive den rette, er ogsaa vis paa at faae Svar; denne Mening antydes jo aabenbart i Sagnet om Tarantelbansen.“

Han sukede atter og vedblev: „men saadanne Toner maae da staae i Sammenhæng med visse Begivenheder, maae vække visse Erindringer — ja —“ her tog han igjen min Haand, og drog mig med sig ned paa en Bindfælde — „ja min Ven! denne Sang tilbagefalder et Minde, som jeg for-gjæves stræber at udslette — vil du høre?“

„Fortæl kun!“ svarede jeg, „allerede aner jeg Emnet af din Historie.“

„Det var en Aften som denne,“ begyndte han, „netop for to Aar siden, at jeg med een af mine Venner befandt mig paa en Lysttuur ved Esrom Søe. Vi blev siddende til silde paa en Skovpynt, for vi kunde beslutte os til Hjemreisen, saa længe fængsledes vi af Stedets og Aftenens Indighed. Vi havde endnu ikke forladt vore Sæder, da en Tyrolersang — just den selvsamme, vi nu hørte — høist behageligt tildrog sig vor Opmærksomhed. Den kom fra den anden Siden af Søen, men nærmede sig lidt efter lidt. Snart hørte vi Aarernes Pladsfen, der ordentlig slog Takt til Musikken, og kort derefter fik vi Dje paa Baaden, der stævneede ind imod os. Da Sangen holdt op, begyndte de derude en svær Commerce, og den blev stedse vildere og vil-

dere jo nærmere de kom Landet. Nu kunde vi tydelig see det lille Fartøj, og dets lystige Besætning.

„Læg Armerne ind!“ raabte Een, „jeg skal vriffe i Land.“
Det skete.

„Jeg veed en nemmere Maade at faae jer allesammen i Land,“ raabte en Anden, idet han sprang op, og skrævende fra Kæling til Kæling satte Baaden i gyngende Bevægelse.

„Lad være! lad være!“ skreeg Een, „dit gale Asen, Du kantrer jo Skibet.“

„J skal ha' Støvet skyllet af jer!“ svarte Galningen, og blev ved at vippe.

Man loe, man bandede; men midt i Larmen løb pludseligt en stærkere Røst: „hold op! hold op! Frits kan ikke svømme.“

Det var allerede for silde: Baaden var fyldt med Vand, og kantroede. Dette skete kun nogle faa Favne fra Strandbredden. Da taug paa eengang alle Mand; vi hørte blot de Svømmendes Pladskan og Puslan, de vare sex.

Men nu skreeg Een: „Frits! kom her! tag om min Hals!“

En anden: „Frits! kom til mig!“ og flere paa eensgang: „Frits! Frits! hvor er du?“

Imidlertid kom et Par op paa Land, og vendte sig, for at see efter dem, der endnu svømmede derude.

Den ene talte højt „tre—fire“ med det hæftige Udraab: „der mangler Een!“ sprang han atter ud, den anden fulgte ham.

Nu kunde ej heller min Ven og jeg blive længer vrkesløse Tilskuere: vi kastede Kjolerne og vare i en Hast mellem de Sogende. At den Sogte maatte være under Baaden, var troligt! vi omringede den derfor alle, hvor den laae med Kolen ivejret; de bedste Svømmere dykkede. Forgæves! han

var ikke der. Men længere borte imellem Korene fik Een omsider Dje paa noget mørkt — det var ham! Han fortes iland — han var livløs. Jvrigt — ængsteligt prøvede man de brugelige Midler; de sloge stedse fejl. Der besluttedes nu at bære ham til nærmeste Huus; man lagde ham paa tvende af de fra Baaden løsevne Loster, og satte sig igang. Mekanistt fulgte vi to efter. Hvilken sørgelig Forskjel paa hiin nylige Lystighed og den nu paafulgte skumle Taushed! Før Sang og Latter, højroftet Ungdomsmunterhed — nu kun Lyden af Liggberernes hurtige Fjed!

Toget var ikke kommen ret langt fra Stedet, da Een af de Forreste drejede Ansigtet om, og sagde: „„hvor er nu Lund?““

Vi saa os alle tilbage, den ulykkelige Fuentast — thi det var ham. — stod derhenne halv skjult af en Buss, og samlede Stene i Lommerne.

„„Han vil drukne sig,““ løb det, „„vi maae have ham med.““

Der gjordes Holdt. Min Ven og jeg tilbød os at bære, medens tvende ilede hen til den Fortvovlede. Det skeete. Vi ser gif videre. Vejen til Huset, hvorhen den Drukne skulde bringes, løb igjennem Skoven. Her var det allerede saa dunkelt, at de to forreste Bærere først i en Afstand af en halv Snees Skridt bemærkede tvende hvidklædte Fruentimmer.

„„Gud!““ sagde han sagte, „„om det var Fritses Ajereste? han talte om, at hun vilde komme os imøde.““

Det var hende. Jeg vil ikke være vidtløftig, Du kan selv forestille dig dette hjerterystende Optrin: Først hendes Forsærdelse ved at træffe os med et druknet Menneſte, og derefter, da hun fik at vide, at denne Ulykkelige var hendes Dyrebarest i Verden — thi det kunde intet Djeblik fordølges,

da hun ventede ham tillige med de Dyrige — som hun alle kjendte — hun besvimeede. Hendes Ledsagerinde optog hende i Faldet.

”Hvad var her at gjøre? Min Ven og jeg slap Riget, for at komme begge Damerne tilhjelp, medens de fire andre fortsatte deres Vej til Huset, der ikke var ret langt borte. Jeg foer ned til Søen, at hente Vand i Hatten. Vi besvænede hendes Ansigt — hun kom til sig selv igjen. Den Ulyksalige!

”Hvor er han?” skreg hun, ”hvor er han? han er ikke død — jeg vil til ham, jeg vil —” hun arbejdede af alle Kræfter, for at komme løs.

”Slip hende, mine Herrer,” sagde Ledsagerinden, idet hun selv med den ene Arm omslyngede hende, og med den anden pressede hendes Haand ind til sit Bryst; vi slap.

”Tak — Tak for Deres Bistand!” raabte hun, ”uleilige dem ikke! jeg veed Vejen.”

Begge ilede afsted. Vi bleve staaende, og hørte endnu længe den Enes heftige Smertesudraab og den Andens ømme Tiltale.

Vi havde ingen Anledning, heller ingen Drivt til at følge efter. Vi gik da tilbage til den ventende Vogn, samtalende om den jammerfulde Begivenhed, til hvilken vi saa ufornødet vare bleve Vidner.

Ingen af dem alle kjendte vi, erfarede ej heller, hvad der siden var bleven af; og skjøndt vi i nogen Tid nøjagtig efterfaae alle Dødsaanmeldelser i Aviserne, fandtes dog ikke nogen saadan ulykkelig Hændelse bekendtgjort og ligesaa lidet omtalt i nogen af vore Dngangskredse. Tilfældt gad vi gjerne antaget det Hele for en Spøgelsescene, hvis vi ikke selv havde spillet vore Roller i samme.

Dog, for mig var det ikke hermed forbi. Du vil finde det underligt — latterligt maastee — at jeg virkelig paa en Maade blev forløst; thi Kjerlighed har jo ellers kun een Tilvej til Hjertet — Djuene; til mit sneeg den sig ad en Bivej — Drerne. Det var nemlig saa mørkt, at jeg ikke saae den Skjønnes Ansigt, men horte blot hendes Stemme — ah! en Stemme, saa — sød? det siger ingenting — melodisk? ikke heller. Kort sagt: jeg kan ikke beskrive dem anderledes, end at den klang som en Tone fra højere Regioner, eller som en længe savnet, en henfaren Vens Røst, eller som en Engels i Drømme.

Ogsaa hendes Skikkelse var liig dem, der foretogles den Slumrendes indvortes Syn, utydelig, uden bestemte Træk og Omrids, og dog istand til at sætte Hjertet i den sødeste Bevægelse. Er Du nogenstunde bleven foreløst i Søvne, saa vil Du omtrent kunne sætte Dig ind i min Tilstand. Jeg saae og ikke saae hende: den ranke, i hvidt indhyllede Stabning, havde netop ved sin Dunkelhed noget aandeagtigt; og Ansigtet, der hurtigt og matglindsende viste sig og forsvandt under Straahattens Skygge, var at ligne ved Nymaanens Skjær bag blege Skyer, naar det er saa svagt, at Vandrerren ikke veed, om han „seer eller blot troer at see det.“

Ja i Sandhed! hendes hele Engleskikkelse kom mig for som Didos, da hun i Elysium søvvede forbi den endnu i Rjedet vandrende Aeneas —

„Om hvem taler Du?“ afbrød jeg ham.

„Om Veninden — naturligvis,“ svarte han, „og ikke om den ulykkelige Entepige — hvis jeg saa tør kalde hende.“

„Hvad Du her fortæller mig,“ sagde jeg, „finder jeg aldeles ikke urimeligt: det halvdunkle vækker større Nysgjerrighed, hæftigere Attraae end det heeltklare; de Indigebeder, der skimtes gennem Sløret — og Du figgede jo

gjennem Nattens — udmales idealiseret af Phantasien, der just i Mørke har allertravleste. Og nu tilmed Din Stemning, den pludselige Omvæltning af milde Glæders Havblit med Forstrækkelsens Storme og Sorgens dybe Bølgegang — i Sorg som i Glæde er Hjertet svagest og slettest bevogtet mod hemmelig Ovrumpning af Elfskøvs listige Gud. Dit Drama er da tilende?"

„Den første Act kun;“ svarte han, „nu kommer den anden.“

„Sommeren gik. Vinteren kom, og var næsten forbi, da jeg bivaanede en Mascarade i een af Klubberne. En Timestid havde jeg tumlet mig imellem disse Carricaturer, og moret mig ret godt — ikke just over ret manges gode Spil; thi kun enkelte havde Vid til at gaae ind i den paa-tagne Rolle — men ved en Idee, der strax var faldet mig ind, og som jeg anvendte paa alle forekommende Character-masser.

Jeg forestillede mig nemlig, at Mascaraden var virkelig Sandhed, og det virkelige Liv derimod en Mascarade. Menneskets naturlige Ansigt forekom mig som en Masse, der ofte ligner, og ofte skjuler den sande Character; de almindelige Dragter syntes mig at være falske Costumer, Tale og Væsen et scenisk Spil. Men her, paa den saakaldte Mascarade, viser Mennesket sig som det er: Narren fremstiller sig ærligen i sin Narreklædning, squadronerer aabenlyst med sin Brix, og klingrer lystigt med Bjælderne: den trædse, doovne, graadige, hænger Munkeskappen over: den stolte triner gravitetisk frem som en Grand d'Espagne: den forsængelige prunker med Baand og Stjerner, selvopfundne, selvpaahængte, men netop derfor desto ægttere Tegne paa selvøst Værd: den vellystige Kvinde, som paa Livets store Mascarade tilhyller sig tugtigen i Ufsylds Klædemon, og seer ud blye, undseelig,

hellig som en *Cecilia*, hun optræder paa den lille med et drifstigt Bæsen, og drapperet som *Cleopatra*: Kantippen farer offentlig omkring med det Riis, der ellers kun snertes inden hendes egne lukte Dørre, og morer det store Publikum med sine Skarlagensprækener. Ja, Dyrigtigheden, Sandhedens uforbeholdne Erkjendelse gaaer endog saavidt, at ej engang det Dyriske hos Mennesket fordolges: Grobianen fremviser sig som en virkelig Bjørn: den hoffærdige af tomme Binde Dyrblæste, spanker omkring som en kalkunst Hane: den dumstolte Dame valtrer afsted som en naturlig Gaas; og hun, paa hvem Munden lober fra Morgen til Aften som en Peberkvern, sees her som en uhyre Papegøje.

Denne Forestilling blev saa levende, at jeg tilsidst indbildte mig, jeg befandt mig i et Menagerie, og at alle de tobenede Bæsnere, der hoppede omkring mig, vare Aber, Hunde og andre Slags Dyr, som man havde trukket i Klæder og lært at gaae paa Bagbenene.

Da blev jeg paa en saare behagelig Maade udreven af en ikke saa synderlig morsom Illusion: Ind treen nemlig Haand i Haand tolv languedocske Hyrder med deres Hyrdinder i deres muntre Fødelands smukke Dragt. Orkestret spillede op med en *Française*, og denne yndige og dog saa sædelige Nationalbunds blev af de tre Dvadriller udført med en saa fuldkommen Lethed og Bestemthed, at alle de andre Mæster i Salen med stiltiende Beundring sluttede en tæt Kreds om den skønne Gruppe.

Da Dansen var forbi, aabnedes Kredsen, og Hyrder og Hyrdinder blandede sig mellem de Dyrige. Een af de sidste, hvis nydelige Figur og yndefulde Bevægelser især havde tildraget sig min Dymærksomhed, drog mig nu med usforklarlig Magt efter sig rundt omkring i Salen, indtil jeg endelig kom hende saa nær, at jeg kunde tiltale hende.

„Sijonne Hyrdinde!“ sagde jeg paa Frank, „hvorledes er vort Norden blevet saa lykkelig at faae et Besøg af dem og deres smukke Søstre?“

Hun vendte sig rask lige om imod mig, og taug et Par Secunder, i hvilke et Par mørke Dine stode stivt hæstede paa mine.

„Min Herre!“ svarte hun da ligeledes paa Frank, „vi havde spurgt, at Trostak havde sit rette Hjem i dette Norden.“

„Men De føre jo hver sin Elsker med —“ sagde jeg.

„Jordi“ var Svaret, „vi haabede at Climaet skulde have gavnlige Indflydelse paa deres Bestandighed.“

„Dejlige Blomst fra Garonnes Bredder!“ vedblev jeg, „Hvo kunde være ubestandig mod Dem?“

„Den vist nok“ gjenmælede hun, „der smigrer mig uden at kjende mig. De kalder mig smuk, og har dog ikke seet mit Ansigt, det maa være Masken, De mener.“

„Deres egne Dine sige det“ gjentog jeg, „de maa bære Skylden, hvis jeg skulde fare med Usandhed —“

„Her afbrødes jeg ved den begyndende Dands. Jeg opbød Hyrdinden; med et Nik rakte hun mig sin Haand; vi stillede os i Rækken. Nu var det først, jeg ret besindede mig paa, hvor jeg tilforn havde hørt denne søde Stemme, der, skjøndt lidt utydelig under Masken, dog lod mig saa bekiendt: det var — det kunde ikke være nogen anden end hende, min Alfe fra Esrom Skov. Dog, herom maatte jeg have Wisshed. Det faldt mig tungt at bie til Dansen var forbi; ingen Dans har enten før eller siden været mig saa behagelig og dog saa lang.

Saaledes føres vi undertiden i Dromme vidt omkring fra een Scene til en anden, høre Samtaler, opleve hele Historier, vidtomfattende, om endog rhapsodiske; og naar vi

da vaagne, og regne efter, har den ganske Drom kun varet et Par Minutter."

"En saadan Tid" faldt jeg ind, "vilde jeg hellere kalde droj, end lang; men bliv ved! Din Historie er mig endnu ikke for lang."

Han vedblev. "Efter Dandsen førte jeg hende tilføde, og nedlod mig ved hendes Side.

Det kommer mig for" sagde jeg paa Dans, "at jeg engang tilforn har hørt deres Stemme, ikke ved Garonnes Bredder —"

"— Men" snappede hun hurtig Ordet, og vendte sig om imod mig, "ved Bredden af Esrom Søe maaskee?"

En fød Fornemmelse udvidede og sammenpressede tillige mit Bryst; det var hende, den Usynlige! hun havde dengang ogsaa lagt Mærke til min Røst, bevaret den i tro Erindring.

"Andengang altsaa" sukkede jeg "at vi mødes, vedtales, uden at see hverandre; dette ligner virkelig et morgenlandst Eventyr; men desto hæftigere længes jeg efter det Djeblit, da De ikke længer vil skjule Deres Afsyn —"

Hun smaaeloe — pent, gratisst, som Pigen hos Skjelmen Flaccus,

"Naar hun i Blindebutlegen knistrer dybt inde i Krogen" — gennem Massens Mundaabning saae jeg Lændernes skinnende Perlerader, jeg tænkte mig Corallæberne omkring dem, Smilehullerne i de blegrode Kinder — jeg glemte reent, hvad jeg vilde sige.

Hun tog Ordet: "Hvorfor skulde jeg forstyrre Deres Illusion? Lad vort Eventyr — som De kalder det — blive hvad det er! Naar en Gaade er løst, interesserer den ikke meer. Saasnart Massen er borte, seer De et ganske almindeligt Pigeansigt! nu derimod er Deres Indbildningskraft

faa galant at gjøre mig til en Fee fra Caucasus eller Gistan; lad mig blive det i det mindste til Bægteren raaber tolv, og vækker dem af Drømmen."

"Ikke alle Drømme ere Bedrag" svarte jeg, "de indeholde ofte sandfærdige Spaadomme."

"Souvent" sagde hun — som det syntes mig — ligegyldigt, og kiggede hen mellem Masketne, som om hun savnede Nogen.

"Jeg følte mig en Smule stødt, og bemærkede, at mange Sandheder rigtignok vare af den Betskaffenhed, at vi maatte ønske, de vare Drømme, og at dette netop var Tilfældet med den lykkelige Tildragelse, der gav Anledning til vort første Møde.

Hun saae igjen om paa mig, og sagde: „ulykkelig? — ah! det er sandt, De veed formodentlig ikke —“

Her kom een af Hyrderne farende, og rev hende med sig hen i Quadrillen, der paany begyndte at opstilles.

Jeg fulgte Parret med Djnene, og mærkede ikke, at min Søster stod hos mig, før hun gav mig et Smæk med Bisten, og lod mig vide, at hun ikke var engageret. Jeg gik mekanisk med hende hen til Rækken, vi kom til at staae nederst. Mekanisk rykkede jeg op, mekanisk figurerede jeg; mine Sandser, mine Tanker vare fængslede til det gaadefulde Bæsen, der stedse kom nærmere og nærmere. Nu faldt det mig til at give hende Haand i Rjeden; jeg trykkede hendes — jeg fik intet Svar.

Stamfuld eller harmfuld besluttede jeg, ikke mere at kigge efter hende: jeg saae stadig opad i Quadrillen. Endelig begyndte jeg at danse ned med min Dame; et Par efter det andet takkede af ligesom vi kom dem forbi; Hyrdinden var med sin Danser eet af de første. Da Ecossaisen var ude, kunde jeg ikke bare mig for at stotte omkring efter

hende. Hun var ikke mere i Salen — alle Hyrder og Hyrdinder vare — og bleve borte. Enten de nu have forladt Ballet, eller og — som rimeligere var — havde omklædt sig; jeg saa dem ikke mere.

Forgjæves lod jeg ved Bordet mine Dine løbe omkring paa alle Damerne, for om mueligt at gjætte, hvo af dem der var den Rette. Til ingen Nytte: der vare mange smukke, sorte Dine, og hvide Tænder i Mængde; men hvilke tilhørte hende? Kun Stemmen vilde lede til den heftigt forønskede Opdagelse; men jeg kunde dog ikke gaae fra den ene til den anden og bede dem snakke for mig. Kort sagt: den anden Act af mit Drama var tilende —

„Og nu den tredie?“ spurgte jeg nysgjerrig.

„Paa dens Begyndelse“ svarte han, „har jeg selv ventet forgjæves over Aar og Dag.“

„Men“ spurgte jeg videre, „veed Du ikke hendes Navn?“

„Nej“ —

„Kjendte heller ingen af de øvrige mange Hyrder eller Hyrdinder?“

„Jo vel“ sagde han, „kom jeg siden efter et Par af de første; men hvad kunde det nytte mig? jeg var dog ikke istand til at betegne min Hyrdinde saaledes, at de kunde ffjelne hende fra de andre; de opremsede mig tolv ubekjendte Navne at vælge imellem — derved kom jeg lige vidt; for mig er hun baade unævnelig og usynlig.“

Jeg maatte smile over min ellers saa lystige Fæters ynkelige Ansigt.

„Du leer ad mig“ siger han; „det vidste jeg godt iforvejen. At forelske sig i en Pige, som man ikke har seet, er ogsaa temmelig naragtigt; men, seer Du, ret hæftigt har jeg det ikke heller; at jeg skulde døe af Kjærlighed, eller selv forkorte mine Dage, behøver Du ikke at ffrygte for; jeg sofer

allene en vis sød Tængsel, liig den, der blidelig gjennembarer Hjertet ved Erindringen om soundne Glæder."

Tyrolerne vare nu komne saa nær, at vi horte dem smaasnakke. Efter et par Secunders Lytten hvidskede Fættteren til mig: at han kjendte Een af dem paa Nøsten, samt paa hans hyppigt gjentagne Livprædikat „uhyre“; og at det var en Officeer fra Kjøbenhavn. Strax derpaa traadte de ud fra Skoven, tre i Tallet, alle civilklædte; dog forraadte den Enes Mundstjæg hans militære Stand.

Fætter stodte mig paa Armen og hviifede igjen: „det er rigtig ham — lad os see, om han kan kjende mig!“

Vi rejste os op, og stodde stivt med vore Hatte i Hænderne.

De hilste igjen, og Officieren lagde høfligen til: „Sæt paa Hovedet Børn! — tjene I Kongen?“

„Aaeja!“ svarte Fætter.

„Bil I tjene en Driffestilling?“ gjentog hiin, „og hjælpe til at rejse vort Telt?“

„Som Løjtnanten befaler“ lod Svaret.

Nu kom to Karle hidbærende med Telt og Stænger: og paa Officerens Begjæring fulgte vi tilbage med dem, for at hente det øvrige Tilbehør, samt Kapper, Hynder, Madkurv og Glasfæoder; thi Bognen, hvorpaa de kjørte fra Nye, var bleven staaende paa den aabne Banke sondenfor Skoven.

Teltet blev oprejst med Indgangen mod Østen, og, efter Omstændighederne, ret godt indrettet: en Kjøle*) blev rullet derind, og tjente, belagt med Hynder, til Bænk; en anden blev sat foran paa Enden som Bord. De Rejsende behøvede os nu ikke længer. Den ene betalte Bønderkarlene; Løjtnanten rakte mig en Sølvrigsort, som jeg dog naturligviis ikke vilde modtage. Han bed min Kammerat den, og da

*) Træstub.

denne var ligesaa ædelmodig, bandte han højt og dyrt paa, at vi skulde smage hans Flaskesoder. Han skjæmlede; Fætter greb Tomlingen med et Smil.

„Hvad griner Du af?“ spurgte Officeren.

Men Fætter sagde, idet han satte for Munden: „Din Skaal, Vilhelm!“

Den Tiltrukne traadte eller snarere tumlede et Par Skridt tilbage; hans to Medrejsende et Par frem imod os.

Fætter drak og brast i Latter; og Lieutnanten, som nu endelig kjendte ham, raabte i glad Overraskelse:

„Ludvig! plager den Onde Dig! hvad den stemme Syge bestiller Du her i den Forklædning?“

Det kom nu til en fuldstændig Forklaring. Lieutnanten erklærede vort Indfald for uhyre sjent, og han tilligemed hans Rejsesæller, trængte saa hjertelig paa, at vi skulde blive hos dem Natten over, at vi ikke kunde aflaae det.

Den ene af Lieutnantens Kammerater var en ung, vakker og meget dannet Mand, og tillige uhyre riig, hvorfor han bestandig kaldtes Grossererens, og anderledes vil ikke heller jeg benævne ham. Den anden forestillede sig selv for os med disse Ord:

„Mine Herrer af den agtbare Bondestand! mit Navn her i Jylland er Farniente, og jeg har den Lykke at være Ingenting i Verden, undtagen altid uhyre fornøiet, hvilket denne Verdens Bise kalder Daarlighed. Tillad mig nu at forestille dem mine Rejsesæller under deres virkelige Character! Denne her er en meget elskværdig og i alle Henseender en fuldkommen Cavaleer. Han er Herre af forskjellige Tonder Guld, for hvilken Fortjeneste han af mig er ophøiet til Commandør af det gylone Blies. Det eneste, der kunde være at udsætte paa ham, er dette, at han ikke er saa ganske rigtig i Hovedet; thi han har den fixe Idee, at han absolut

vil ind i den Daareliste, jeg talte om. — Den anden Herre der er et Medlem af de røde Munkes Orden. Han er den galeste af os tre; thi han bilder sig fast og bestemt ind, at han er en Krigsmand og en stor Helt, og kalder sig selv Lieutenant. Han kan ellers snart vente at blive Prior i et af Klosterne i Søstogaden, hvilket han i sit Sprog kalder at faae Compagnie."

Her foer den Præsenterede med sin hoire Haand om til den venstre Hofte, og sagde saa barst som muligt — dog uden at kunne tvinge sine Lattermuskler —

"Hr. von Farniente! veed De vel, at De har uhyre fornærmet mig? Hvor og naar behager De?"

"Her" svarede den Udfordrede, pegende paa Flaskefodret, "og paa Djeblikket."

Nu traadte Fætter frem og sagde: "Mine Herrer! sørend de stride til det blodige Værk, saa lad mig ogsaa forestille mig selv og min Kammerat! som meget udbede os den Ære at være deres Secundanter. De, Hr. Farniente! er Jngenting; her" — han pegede paa mig — "seer De en Mand, som er Alting, ligeledes, det forstaaer sig, i egen Inderbildning. Han troer nemlig om sig selv, at han er Poet, og saadanne Folk, veed De, har jo deres Næse allevegne. Han har læst en Hob baade Gammelt og Nytt, og gjort et Par Rejser med Smakken og Dampskibet mellem dette og Kjøbenhavn, og derfor er han nu fast overbevist om, at han kjender Verden, skjøndt han ej engang kjender sig selv, og enhver Døsmer kan ride ham tilvands, naar han blot veed at stikke ham hans egen Kjøphest mellem Benene. Forresten gjør han intet Ondt, naar man blot lader ham snakke og tier, og ikke forstyrer ham i hans Drommerier. Hans Navn er ellers Peer Spillemand. — Hvad min egen ringe Perso angaaer —"

„Stop lidt!“ afbrød jeg, „Nu falder det mig til at præsentere dig Fætter! thi din Betsedenhed vil vist lægge Stjul paa dine egne Fuldkommenheder. Hr. Procurator Ludvig ****! een af den blinde Justitias blinde Tjenere! Som saadan agter han at lede Retfærdighedens Gang ved alle Underretter i Jylland. Han nærer to fixe Ideer: den ene, at han ikke vil foretage sig andre end retfærdige Sager; den anden, at alle retfærdige Sager maa vindes. De indseer følgende: pro primo, at han ikke stikker dybt i Jura, pro secundo, at han kjender ligesaa lidt til Verden som jeg, og pro tertio, at hans Praxis ikke vil worde betydelig. Af den Løn, hans naadige Frue giver ham, skal han altsaa ikke blive feeb; og dersom han ikke havde privat Formue, kunde han vente at worde underholdt paa offentlig Besøfnings.“

„Prægtigt, mine Herrer!“ raabte Lieutenanten, „jeg seer, at vi her ere fem Allen af eet Stykke, og at vi slutte uhyre godt; lad os nu ogsaa holde Trit ved Flasken — Giv Agt! der skal opmarscheres! En — toe! En — toe!“

Dg saaledes stampede han med korte hurtige Skridt ind i Teltet; vi andre i samme Tempo bagefter.

Hvad vi her bestilte, behøver ingen vidtloftig Forklaring: vi aad og drak og vare glade; vi sladdrede, og vi sang til Afverling. Vi brod os hverken om Præteritum eller Futurum, men holdt os allene til det lykkelige Præsens, efter vor Præceptor, den gale Horatses Lære og Exempel.

Großsereren var den Første, som henimod Midnat mindede om, at en lille Luur vilde gjøre godt, og bevirke, at vi med des større Munterhed kunde hilse den opgaaende Sol. Dette fandt almindeligt Samtykke. Af Hynder og Kapper redtes snart en Søsterseng, paa hvilken vi fem fidele Brødre udstrakte os. De fire indsov snart, Een efter en Anden; kun jeg blev vaagen; og da jeg fornam, at Sønnen ikke vilde

indfinde sig, rejste jeg mig saa sagte som muligt, og gik udenfor Teltet.

Det var trindtom tyft. Himlen var skyfri, men af dens Millioner Dine vare kun enkelte aabne, og selv disse blinkede langsomt og mat, som om de stred mod Sønnen; thi hiint straalende Kongelys, der snart skulde heelt udslukke deres svage Glimt, klarede allerede for sig i Norden.

Det er ikke Mørket, endmindre Storm eller Uvejr, der gjør Natten saa høitideligrædsom; det er dens dybe Røe, denne Dødstilhed i hele Naturen; dette at vide sig selv ene vaagen midt i en sovende Verden, ene levende i den uhyre Grødhvælving, ene med sine bange svimlende Tanker om Død og Evighed.

Hvor hjer er da enhver Lyd, der afbryder den uhyggelige Eenfomhed, og minder om Stabningens Gjenopvaaguen, dens daglige Opstandelse til Liv og Sysfel og Glæde — ja ogsaa til Uro og Møje. Hvor begjerligt opfangede mit Dre ethvert stærkere Aandedræt af de Slumrende i Teltet! den neppe hørlige Susen af den fjerne Skovbak! Hvor venlig, fortrolig klang mig Hanens Midnatsgal fra nærmeste Hytte, der snart besvaredes stærkere og svagere her og der.

Men ogsaa disse Benner forstummede, der blev atter Tausshed. Dog ikke længe: sjernt bag ude i Skoven lode andre og sødere Toner. Jeg lyttede, og lyttede; det var Musik — den blev stedse hørligere — kom nærmere — det var blæsende Instrumenter — Hornene fra iastes. Som en mild Regn, der opliver og hæver det synkende, hendoende Blad: saaledes drysede de liflige Toner opmuntrende, styrkende ned i det af Sorg og Bekymringer sammenpressede Bryst. Herlige Triumph for Menneskets uafsladelig virksomme Aand!

At indaande Liv i den døde Materie, gjennem Træ og Metaller at tale Hjertets ædleste Sprog, og gjøre det haarde

Malm til Organ for Tanker og Følelser, dem Læben ej engang med Ord mægter at udtrykke! Vel fortjent er Musikken kaldet „Sjælens Viin,“ men hvorfor ikke ogsaa „Hjertets Lys?“ For mit er den det samme som Morgenlyset for den natlige Vandrer, eller et Solglimt gjennem Vinterens Sky. Og velsignet være Du, salige Weber! for de Strømme af liflige Toner, der udrandt fra dit Bryst som evigt udtørrelige Kilder fra Jordens Barm, til at fryde Menneffens Børn. Hellere vilde jeg være Forfatter af blot denne din sjæleglade Marsch, end af alle Byrons sjælefortørende Digte.

Stykket var forlængst ude, og da jeg ikke hørte videre til Nogen, sad jeg og grundede paa, om det alligevel ikke kunde have været aandelig Musik af Stovens eller Bjergets usynlige Beboere, og i dette Fald, om da de Smaaalsfer havde lært den af Weber, eller han af dem.

Da blev jeg Lys vaer langt henne paa samme Kant, men som flyttede sig, forsvandt, kom igjen, og blev atter borte. Jeg gik nu ind i Teltet, hvor de i dybere Søvn Hensunkne gjennem Næse og Gane gjorde en anden og mindre behagelig Musik.

Jeg kaldte: „mine Herrer! — mine Herrer! vi kunne snart vente Fremmede.“

Fætter vaagnede først, satte sig overende, og spurgte „hvad er der?“

„Choret fra iastes“ svarte jeg, „og et formeligt Fakkeltog.“

Han sprang op, og traadte udenfor. Lieutenanten vaagnede; jeg fortalte ham det samme.

Han rustede i de andre to, og raabte: „munter! munter! Nu har vi Damerne.“

„Det kan jeg lide“ sagde Grosssereren, „de komme før de har lovet — Farniente! herop!“

„Farniente,“ svarte den Uraabte. „la'er formælde Damerne sin Hilsen, og be'er jer Andre gaae Fanden i Bold! Lav mig sove, I Natteravn!“

„Det gaaer ikke an“ sagde hiin, „for de skal ind i Teltet.“

Lieutenanten treen atter ind: „staae nu kjønt op, du Sybsover,“ sagde han, „paa Djebliffet har vi de kjere Pigeboern; de komme med Fakter og blæsende Instrumeuter.“

„Jeg blæser selv af de kjere Pigeboern“ snærrede Farniente, „lad dem bie, til jeg faaer Lejlighed — eller kog jeres Kaffe, og hold jeres Sladderads herudensfor — det smager bedst i fri Luft — Godnat igjen!“

Hermed kastede han sig omkring. Vi forlod ham for at gaae Toget imøde; Fætter og jeg bag efter de andre, da vi for de Nyankommende vilde endnu lidt bevare vort Incognito.

Et Par hundrede Skridt fra Bjerget inde i Skoven traf vi sammen med dem. De vare syv i Tallet! to Fakkeltbærere, to Hornblæsere, og tre Fruentimmer. Af de sidste vare de to unge, og den tredie noget ældre. Hornisterne vare neppe fuldvorne Knose, som hørte til det hele Kjøbenhavnste Rejsefelskab, og Fakkeltbærerne vare Søner af den Præst, hvor det havde sit Hovedquarteer.

Den ene af de unge Piger faldt Grosfereren saa kjerligt om Halsen, at ingen kunde være i Tvivl om deres Forhold til hverandre. Den anden hilfede mildt, men tilbageholdende, og holdt bestandig den tredie ældre, med hvem hun talte sagte og næsten hvidskende, under Armen, Lieutenanten blandede sig af og il i Samtalen, der angik fremmede, os ubekjendte, Ting.

Spillemændene fatte sig først igjen igang, og mindede de Dyrige ved et muntert Stykke paa Hornene. Medens de marscherede forbi, bleve Fætter og jeg staaende, og gjorde

Front imod dem, hver paa sin Side af Vigen. Da vi igjen sluttede os sammen, bemærkede jeg, at den ene af de unge Damer — ikke Grosfererens Kjereste — saae sig om efter os, og at den anden spurgte Lieutenanten, hvem vi vare?

„To Landsoldater af mit Compagnie“ svarte han, „de ere her fra nærmeste Bye, og har gaaet os tilhaande med Teltets Oprejning.“

„Karle!“ sagde han til os i en lydende Tone, „kan I hente os Vand fra nærmeste Bæk, og Brænde til at koge vor Kaffe? Jeg skal selv følge med Jer.“

„Det var en Skam, Hr. Vojtnand!“ svarte Fætter paa Jydst, „vi skal nok besørge det allene.“

Saa snart vi vare ankomne til Teltet, fik han Kaffejædelen og løb med den hen til en Kilde; jeg gav mig til at plukke Lyng paa den nordlige Side af Bjerget og Lieutenanten bar det did, hvor Kaffeen skulde koges. Under denne Bestilling fortalte han mig, hvo de Nyankomne vare; og lærte jeg da heraf, at den ældre Dame og den yngre, som gik med hende, vare begge to hans Søstre. Han vilde endnu sagt mere; men blev heri forhindret, da de just kom hen til os, for at see paa vort Arbejde, hvis Hensigt de ikke strax kunde fatte: det var nemlig første Gang i deres Liv, de skulde drikke Kaffe kogt ved Lyng.

Det var imidlertid allerede bleven saa lyst, at Begfælternes Skin syntes os overflødig, og at vi godt kunne see at drikke vor Kaffe ved Dagsljæret. Tets Umembement maatte da flyttes udenfor, og Farniente kunde følgelig ikke længere nyde den kjere Søvn, naar Sengen blev trukken bort under ham. Ved denne Forstyrrelse yttrede han vel strax sit Mishag paa den utvetydigste Maade, det vil sige: med adskillige Ceder; men saasnart han var kommen paa Benene, og havde gnedet Djnene, blev han igjen den samme

lystige Fugl som tilforn. Han foer ud mellem Damerne reciterende med flydende Tunge det bekjendte Distichon:

„Quando convenient Catharina Margreta Sibylla,
Colloqvium faciunt et ab hoc et ab hac et ab illa.“

„Det er paa Dansk“ tilfoiede han, „saameget som: god Morgen, mine tre Gratier! det glæder mig at see deres dejsige Ansigter og høre deres liflige Stemmer.“

„Det er altfor frit oversat, min Herre!“ sagde den ældste af dem; „det hedder egentlig: Gud Pøkker havde jer, I tre Sanglokker! naar I komme sammen, kan man ikke høre Drelyd for jeres Sliddersladder. — Lagde I ikke Mærke til“ sagde hun til de to Andre, „at han nævnede os endog ved Navn?“

„Jeg hørte din Søsters og mit, men dit ikke“, svarte Grosfererens Kjereste.

„Ah!“ gjentog hiin, „Sibylle! det er mig — det er et Uresnavn, han giver mig.“

Farniente loe, greb hendes Hænder og sagde: „min floge Sibylle! min lærde Sibylle! for dette Jndfald skal De have dem en lille Svingom i fri Luft.“

Hermed begyndte han at valtse, og Hornisterne at blæse. Grosfereren og Lieutenanten fulgte Exemplet: hiin tog sin Kjereste, denne sin Søster. Jnden jeg tænkte de paa havde Fætter mig om Livet; og da han har Bjørnekrafter, rev han mig, uagtet al min Modstræben, med sig. Nogle Dmgange gik det saa som saa; men da Hølsienst Gallopvalts ikke er min Sag, kom vi omsider fra den jævne Bjergflade ud i Lyngen, og boué! der rullede vi begge to.

Epillemændene, som først bleve det vaer, kunde ikke blæse længer for Latter, og nu holdt ogsaa de andre op at dandse, hjertelig leende ad vort Uheld.

Jdet vi igjen klavrede op, hørte jeg Sibylle — som

jeg nu vil kalde hende — gjøre den Bemærkning: „at for Bønderkarle vare vi temmelig raske og slet ikke undseelige.“

„Det er Musikkens Almagt“ raabte Farniente; „men lad os nu faae vor Kaffe!“

Alle satte sig i en Kreds paa Hynderne og Rapperne omkring Træstubben, der under Dansen af Præstefønerne var dækket til Kaffebord.

„Sæt jer ogsaa ned Børn!“ sagde Lieutenanten til Fætter og mig; „J kunne nok være trætte af Dandsen.“

Vi satte os tause i nogen Afstand fra Cirklén. Sibylle skjænkede; men baade hun og de to andre Damer skottede imellem hen til os, som det forekom mig, næsten lidt mistroisk; men ingen oftere end Lieutenantens yngste Søster. Fætter hvidskede et Par Gange til mig, at hun var uhyre smuk.

Da Herrerne havde druckten en Kop hver, vinkede Farniente naadig ad os, sigende: „Kom, Folkens! og faae Jer en Taar!“

Vi rejste og nærmede os langsomt. Sibylle rakte Fætter først Koppen. Han tog Hatten i den ene Haand og udstrakte den anden efter Koppen.

Da han havde taget den, og trukken sig et Par Skridt tilbage, sagde Sibylle med en Mine halv stielmsk og halv spodsk: „Dieser Bauer hat sehr zarte Hände; er hat gewiß den Dreschflegel nicht gar zu lange gehandhabt.“

„Es scheint so,“ sagde hendes Søster, kjendeligt rødme.

Her tabte Fætter Koppen, og blev staaende ubevægelig som eet af Skovens Træer, med Djnene ligesom fasttryllede til hende, der sidst talte; og jo længere han stirrede paa hende, jo stærkere rødmede hun, og jo mere forlegen og forvirret blev hun. Alle vi andre faldt i taus Forundring;

men neppe nogen anden end jeg anede den rette Sammenhæng.

Farniente brød først løs, sigende til Fætter: „min Herre! det er nok paa Tiden, at De aflægger deres Incognito; thi det lader til, at De og denne Dame har seet hverandre før.“

Fætter fik nu sit Mæle igjen, traadte hen til hende, og sagde: „Vel har jeg forstegang idag nydt den Lykke at see de Læber, hvis Stemme to Gange har lydt saa behagelig for mit Øre. Men af den kan jeg ikke tage Fejl, saa dybt er den bevaret i min Erindring — tør jeg smigre mig med, at ikke heller min Røst er gaaft glemmt af Dem?“

Catharina — saa hed hun — svarte med et Smil, hvori der virkelig laae mere end i hendes Ord: „hverken Deres Stemme eller Deres Ansigt skjøndt De var en Grand d'Espagne den sidste Gang. De maae nemlig vide, at hele Hyrdestøren klædte sig om før Demaskeringen.“

„Det var som Fanden!“ raabte Lieutenanten, „gamle Bekjendtskaber! Nye Maskeerade!“

„Dg nu et virkeligt Hyrdeliv!“ faldt Farniente ind; „Kommer, I Naturens Sønner! og slutter eder til vor blide Vennefreds!“

Vi toge efter Indbydelsen Sæde, og efter at vi havde sagt vore Navne, ledte Fætter Samtalen hen paa Begivenhederne ved Esrom Sø, og spurgte Catharina: „hvorledes gif det Deres stakkels Veninde? hvordan fandt hun sig i sin Skjæbne?“

„Ret godt — der sidder hun!“ svarte hun smilende, og pegte paa Grossererens Kjereste.

Fætter studsede, og sagdes noget forlegen: „Det var en sørgelig Ulykke, men —“

„— ikke saa meget sørgelig“ saldt Grosfereren ind, „for den Drukne kom dog tillive, og det var saamænd mig!“

„Jh!“ raabte Fætter glad overrasket, „Gud skee Lov! det var meer end vi dengang haabede — men den stakkels Kusentast, som væltede Baaden, og vilde have drukuet sig selv bagefter?“

„Det var saamænd mig“ raabte Farniente; „og da jeg dengang kom i Tanker om, at jeg kunde trænge til en Hovmester, saa gittede jeg mig: og der“ — pegende paa Sibylle — „sidder hun, som nu styrer min Baad over Livets farlige Søe.“

Det var bleven Dag. Langsomt oprullede i Nordost Nattens dunkle Forhæng. Lysere og lysere blev Himmelsens Blaae. Lærkerne sang deres tusindstemmige Morgenchor. Skovens Fugle begyndte med enkelte korte Fløjtetoner at stemme deres Struber. Gjennem Dalene nedrullede de blege Taageølger, og lagde sig som et Teppe paa Søen.

Jeg saae hen over den mod Østen med en Jøselse — forestiller jeg mig, liig Didingens, naar han skuer ud over Livets Møje og Betyrning mod Evighedens Dagsskær.

Solen stod op. — Ingen Skildring her! See! og tilbed i din Sjæls Glæde! Saadan Glæde er Tilbedelse.

Kun dette til en Beslutning! Aldrig har vel det store Dagens Lys ved sin Dpgang skuet en Kreds af gladere Mennesker paa Himmelsbjergets Top; og af alle dem endnu ingen lykkeligere end Ludvig og hans gjensundne Hyrdinde, hvis Ansigter straaede i Kjerlighedens Morgenglæde. — Nu, et halvt Aar derefter, ere de forenede for dette Liv og for det, som vi vente.

Skibsjournal.

(Holden paa en Excursiøn fra Kjøbenhavn til Aalborg.)

Forhen trykt under Firmaet P. Sp.

Aaledning og Indledning.

„Mennesket har Apenatur,“ det er en stor Sandhed; men den er vist nok grumme gammel. Jeg siger derimod: Apen har Menneskenatur, hvilket betyder det Samme; men klinger bedre; thi hiint er en Grovhed mod Menneskene — dette en Compliment til Aerne. Hverom alting er, saa anseer jeg denne Efterabelfesdrift for Moder og Amme til al menneskelig Cultur — baade aandelig og legemlig.

Og er den endelig ogsaa prima causa til efterfølgende Dpsats. Thi da jeg i mit 25de Aar forlod Gensons De, for at besøge Jydens Land, saae jeg, ved min Indtrædelse i Skibet, paa Rahybordet Skipperens Journal, hvis korte, sammentrængte, sententieuse Stil jeg strax erklærede for en heldig Efterligning af Thucydides og Tacitus. „Smukt Vejr — laber Ruling — en Sejler til Luvert — Storm — Binden ret Vesten — Folket overbord — Koffen overbord“ o. s. v., vare Sætninger, der syntes mig ligesaa indholdsrige,

som mystiske, ja at kunne tjene til Dødskrifter til ligesaa mange Capitler af et Menneffes Levnetsbeskrivelse.

Thi følte jeg Aenaturen røre sig kraftigen i mig, laante derfor nogle Ark Papiir af Skipperen, sammenhæftede dem i samme Format som hans Journal, og optegnede hver Aften vor lille svømmende Verdens Begivenheder, krydrede med mine egne Tanker. I een Henseende — hvad Stilen nemlig angaaer — har jeg afveget betydeligt fra Skipper Børresen, idet jeg hellere valgte den udførlige Livius til Mønster; thi, som Barbeer har jeg ikke godt ved at fatte mig kort, og som Bæver vil jeg gjerne føje mine Bemærkninger's Iffet til Historiens Trendegarn.

Her følger Journalen:

Til Anfers paa Jagten „Karen Margrethe“
ved Trekroner.

Solen gaaer ned; dens Straaler — nej, den Begyndelse er alt for højtravende. Hvad kan jeg fortælle om dens Straaler, som ikke er sagt, sjunget, klynket, raabt, skreget, hvidsfet, læspet, tusinde Gange tilforn? Dens Straaler skinne ind ad Rahyvinduet — det er det Hele.

Jeg stod paa Dækket. Der var Ingen ombord, uden en Matros, som sad paa Rejlingen, sang en Bise og slog Takten med sine Skohæle; en Dreng, som bankede Lørfiss, og Styrmanden, der trampede op og ned med Hænderne i Trojelommerne, grinte mod Solen, naar den skjar ham i Djinene, og kikkede engang imellem op efter Flaget. — En Tværdriver, ret en but Patron! Jeg vilde indlede en Samtale med ham; men han ynder ikke ordentlige sammenhængende Dialoger; hans Maneer er kort, afbrudt, laconisk — ganske i Skibsjournalens Smag.

„En dejlig, velsignet Aften,“ begyndte jeg.

Han troede nok, at jeg talte til Solen; thi han svarte Intet, men trak Skraaen frem med Tungen, og spyttede den langt ud i Soen.

„Jeg tænker, vi faae smukt Vejr imorgen,“ sagde jeg.

„Det veed der Ingen,“ brummede han.

„Mon vi kan naae Naalborg til næste Aften?“ spurgte jeg.

„Det skal jeg sige ham imorgen ved denne Tid,“ svarte han.

Det kan jeg selv, tænkte jeg.

„Er Vinden god?“ spurgte jeg atter.

„Det kan han see paa Flojet!“ svarte han.

Jeg blev stødt, og gav mig til at fløjte. Han saae paa mig, som om han vilde slugt mig; jeg blev ved.

„Der er Ingen,“ suærrede han: „der fløjter ombord; det er ingen Nytte til.“

Jeg taug, stoppede min Pibe, slog Ild, og begyndte at ryge. Jeg spyttede paa Dækket — det var ham heller ikke tilpas.

„Er Soen ikke stor nok at spytte i?“ knurrede han halvt for sig selv.

Nu observerede jeg først, at han altid spyttede udenfor Skibet; for at seje ham, gjorde jeg det Samme. Da Piben var ude, observerede jeg, at der var en Knap løs i min Kjole; jeg tog Naal og Traad frem, og begyndte at sye den fast.

„Der er Ingen, der syer ombord;“ brummede han igjen: „det duer inte.“

Nu gad jeg ikke længere hørt paa den Bjørn: jeg puttede derfor mit Syetøj i Lommen, og gik ned i Kabyten. Da jeg er temmelig høj og uvant med denne Passage, stødte jeg Panden mod Dørhammeren, og kjørte i Kane ned ad Trapperne. — Grobianen loe. Han har forspildt mig

denne søde Aften, og ganske sat mig ud af min sørmeriske Stemning.

Jeg vil slutte for denneinde, og søge mit Natteleje i Rummet — der har jeg udseet mig en Postvogn til Seng.

Under Sej i Kattegattet.

Det var bældmørkt, da jeg vaagne.

Jeg kunde ikke strax besinde mig paa, hvor jeg var; endnu halvt i Søvn hørte jeg en Trampen oder mit Hoved, en Skvalpen ved Siden af mig og en Knirken bag ved. Jeg troede, at jeg laae endnu i min gode Seng i Regnegaden; at den første Lyd forskrev sig fra Studenten, der logerede ovenpaa, og saaledes altid plejede at marschere, naar han læste over paa sine Collegier, — at den anden kom fra Stuepigen, som stænkede Vand paa Gulvet, og den tredie deraf, at hun lod Dorene staae aabne.

„Luf Døren, Stine!“ raabte jeg, ellers løber Moppe paa Gaden.“

Jeg hørte en sagte Juisen, og en Stemme, som sagde: „der er En, der snapper i Søvn.“

„Lys!“ hvidskede en Anden, „lad sove, hvem sove vil!“

Nu blev det atter stille. Jeg blev heel vaagen, og begyndte at orientere mig. Der maatte være adskillige Passagerer dernede, komne ombord i Aftes, for jeg hørte fire eller fem forskjellige Variationer paa Snorken.

Lidt efter sagde En: „Sej Du!“

En Anden svarte: „Holloj!“

„Jeg vilde ønske,“ sagde den Første, „at jeg laae i min Roje, eller sad hjemme i min salig Bedstemoders Lænestol; her lugter som den slemme Syge af Spegesild og Flæsk og roget Kjøb. Enten har Skipperen sit Spisekammer i Nær-

heden, eller ogsaa har jeg faaet Prangerens Madpose til Hovedpude."

"Mit Dre," sagde den Anden, "ligger klobs til en Gammelost; jeg kan høre Springerne vottigere derinde."

"De æ min Madkorre!" hvæsede en tykmalet Zyde — formodentlig Prangeren.

"Velbekomme Dem, min Mand!" svarte den Første, naar De faaer affpiist!"

"Jeg gad ogsaa vide," blev han sagtere ved til sin Sidemand, "hvad det er for Bræbidere, der har lagt Beslag paa Rahytten?"

"Tys!" svarte Denne paa Fransk, i hvilket Sprog de fra nu af fortsatte Samtalen: "det er to jydskke Frøkener, der har været herovre med deres søde Faer — det sagde Skipperen, da jeg forlangte hans Roje — nu skal de hjem igjen for at see, om de kalkunskke Høns har faaet Kyllinger; de har en forbandet nyskelig Kammerpige med dem."

"En ny Tidsalder," lød nu bag ved min Ryg en affecteret Theaterstemme, een af hine mange Rossingianere, som i denne Periode norske i Thalias Capeller og stundom i selve Kirkerne, "en ny Tidsalder afflører sig nu, et Vink om vor aandige Tilværelses højere Betydning leder os til en dybere Erkjendelse."

"Ja visseelig," svarte en Anden, "en stor Hemmelighed afflører sig, Receptiviteten for de evige Grundtoner er mægtigen vakt, vort indre Livs Historie træder klarligen frem —"

Her afbrødes denne betydningsfulde Dialog; thi een af de Fransktalende sagde til sin Cammerat: "Hør! hør! her har vi vistnok to Philosopher fra Ehlersens Collegium."

"Vi ere komne ind i Noahs Ark, Du! eller i et Menagerie; her er baade Bjørne og Papegojer." svarte den Anden, "gid Dagen snart maatte affløre disse dybe Hemmeligheder."

„Jeg længes efter Frokosten,“ sagde den Første, „en god Snaps gammel Rom vilde gi'e mit indre Liv en højere Betydning.“

„Har I Rom,“ hvæsede Prangeren, som blandt de franske Ord opsnappede dette ham velbekjendte, „skal A lave os en Knægt, saasnart det bliver Dag.“

„Deres Højærværdighed taler i Allegorier,“ svartes paa Danst, „maatte det ikke behage Dem at lade Sandheden fremtræde i sin simple Nogenhed, i sin skønne ukunstlede Ynde!“

„Hva? hvem træder nogen frem her? — Hr. Kammerraad! sover Han? De sig, her gaaer nøgne Mennesker herinde —“

— „Puil apport!“ tordnede en ny vældig Røst, som om den kom ud af et Drejehoved; og derpaa fulgte et almindeligt Latterchor.

„Alle gode Aander!“ sukede Een med affecteret Angest, „det er den vilde Jæger!“

„Sante Hubert!“ klykede en Anden, „ora pro nobis!“

„Det torde være et Spørgsmaal,“ sagde den Tredie, „om Drømme kunne anses for Ytringer af en potentseret Naturkraft, en Tilstand af klarere Selobevidstshed —“

„Drømme ere Drømme,“ sagde han med Madkurven, „de komme fra en fuld Mave; naar I vil drømme, skal I sætte et godt Stuk Meelgrød tillivs for I gaaer i Seng —“

„Meget rigtigt,“ afbrød een af Soemændene, „Drømme ere ikke Andet, end Meelgrød i anden Potents; men det er et Spørgsmaal, om ikke Boghvedegrød ogsaa er istand til at hensejle Sjælen i en Tilstand af klarere Selobevidstshed?“

„Var Du i Kirken i Søndags?“ hvidskede den ene af Philosopherne bag ved mig.

„Nej!“ svarte den Anden.

„Vi fik en sød Præken,“ sagde hiin, „den handlede om Oldingens lyse Dromme. Begyndelsen greb mig strax med sølsom Kraft —“

— Her declamerede han i halvnorst Mundart: „Seer hiin ædle ungdommelige Olding! sneehvide Haar bedække hans skalbede Jøse; med langsomme Fjed skynder han sig til Gra-ven; naar han seer tilbage paa sit henrundne Liv, stuer han en lysende Fremtid imøde; den golde Drk pranger med tusinde Blomster; det visne Træ bugner under gyldne Frugter!“

„Ja!“ sagde den anden Philosoph, „det er en Mand for følende Hjerter; han forstaaer at gribe Sjælens Grund-accorder, og med rund Haand at strøe Blomster over Hver-dagslivets øde Vej.“

„Jeg griber et fireffillings Runderbrød!“ raabte een af Søemændene, „hvo vil med rund Haand brede Smør paa?“

„Tøv lidt! tøv lidt!“ svarte Prangeren, „stop jer Pibe af jer egen Daase! men det er det Samme: gier I Brønde-viin, gier jeg Brød —“

— „Skipperen spørger, om Paa-fagererne vil have Kaffe?“ raabte en huul Røst ned gjennem den aabnede Luge.

Nu blev det ret levende i Rummet. Een efter den Anden krøb op paa Dækket. Jeg var den Første, og tog de Dørige i Djesyn, ligesom de fremsteeg til Lyset; de vare Ser foruden mig: de tvende Philosopher; de Herrer, som talte Fransk indbyrdes, hvem jeg nu erkjendte for Søeoificierer; Prangeren med sin Madkurv, og endelig hans Ven Kammer-raaden, som havde jaget i Søve.

Det var en stille og klar, men kjølig Morgenslund. Solen stod luerød op over Kullen. Ingen Vind krusede Havets blanke Flade. Sejlene hang slappe, og slyngede hid og hid, ligesom Skibet vuggedes af den dybe Undersøe.

„Det er et godt Vejr idag,“ sagde Prangeren til Styr-

manden, der stod skræbende paa Fokbommen, og skottede foragtelig til den hen ad Dækket ravende Landkrabbe.

„Kalder Han det godt?“ svarte den butte Gast; „det er godt, kanskee for hans smaae Lam og hans Gæslinger; men jeg kalder det en ringe Lejlighed. Skuden gaaer mere tilbage, end hun gaaer frem.“

„Vi faae snart Bind fra Land,“ sagde den ene af Sø-officiererne, hvem jeg til Forskiel fra den Anden og Brede — herefter vil kalde den Lange.

„Det tænker jeg ogsaa Hr. Lieutenant!“ svarte Styrmanden, og lettede høflig paa Hatten.

Da Officieren nu spurgte ham om Noget i en sagtere Tone, vendte jeg mig, og saae hans lavstammede Cammerat staaende med Ryggen til Jollen og dampende paa sin Cigar, ganske ligegyldig for den majestætiske Morgensol.

Jeg troede at borde gjøre ham opmærksom paa Højsamme, pegede derfor mod Osten med den just ikke saa aldeles ny Bemærkning: „at De n stod dejlig op.“

„Hvilken mener De?“ spurgte han, skottende derhen; dog uden at dreje Ansigtet.

Nu blev jeg først vaer, at et dejligt Pigeansigt tittede op af Rahytdøren.

„Solen uførtalt,“ svarte jeg hurtigt og sagte, „mener jeg nu den, som er os nærmest.“

Hun maa dog have hørt vor korte Dialog; thi hun rødmede pludselig og forsvandt.

„Hvem er den lille Tingest?“ spurgte Officieren Skipperen, der nu kom til.

„Det er Majorens Pige,“ svarte han.

Dg herpaa erfarede vi endvidere: at hans Frosen Datter, samt en anden Dame, befandt sig nede i Rahytten.

Skipperen gif nu forud, for at lade Kaffeen frembringe,

som strax efter modtoges af den smukke Kammerpige i Kahytens døren. I det Samme begyndte det at røre sig i Jollen.

Den Brede vendte sig og sagde: „mon her ikke ogsaa skulde være en lille Kammerpige emballeret?“

Han lettede en Flig af den over Jollen udbredte Kappe, og — en karmosinrød Arm kom tilsyne. Hurtig slap han Kappen, og greb med Fingeren om sin Drelap. Det var vor Major, som her havde taget sit kolde Natteleje; han havde anseet det for bedre — kan jeg troe — at fryse paa Dækket, end at ligge varmt i Rummet blandt Crethi og Plethi.

Skipperen kom, og vækkede ham, for at afhente ham til Kaffebordet i Kahytten. Officiererne forlangte deres Portioner op paa Dækket. De to Philosopher stod ved Rejlingen paa den anden Side af Skibet, og saa hen mod Støllands Kyst.

Det vare ikke ret længe, før Kammerpigens kom ud til os, og med undseelig Mine og næsten skjælvende Stemme hilsende de to Herrer Officieier fra hendes Herstab, om de ikke behagede at drikke Kaffe nede i Kahytten.

„Hvor Du er, mit Barn!“ svarte den Brede, og smed sin Cigarstump overbord, „der vil jeg gjerne være.“

Den Lange spidsede Munden, som til et Kys; og Begge fulgte Indbydelsen.

Her var just et meget passende Sted til at anbringe nogle nyttige Bemærkninger over Damernes Forkjærlighed for visse Farver; thi det kan vel antages for afgjort: at den Røde og den Blaa behager dem meest. I det mindste er dette Tilfældet her saavel som og i Engelland, hvilket jeg kunde documentere med mange Citater af dette Lands bedste Romanforfattere. (De russiske Damer skulle derimod fortrinligen ynde den grønne Farve; de Østerrigiske den Hvide — saa forskjellig kan Smagen være. —)

Men hvorom Alting er; jeg vil ikke bemærke Andet, end at jeg var fortklædt, saavel som de tvende andre Philosopher, og at dette maae have været Grunden, hvorfor Ingen af os blev indbudet til at nyde Kaffeen i Kabytten. Og dog borde usfridigen en solid Student langt foretrakkes en flygtig Officier; men desværre! der findes nuomstunder kun liden Grundighed hos unge Piger. — NB. Bliver jeg nogensinde Medlem af et Selskab til Kvindetjønnet's Forædling, skal jeg stræbe af alle Kræfter at virke paa Farvesandsen.

Ovenpaa Kabytten lejrede sig nu om en anden Kaffe-kjedel de to philosophiske Studenter, den jagteltskende Kammerraad, Prangeren (som tillige aabenbarede sig som Proprietair) og min egen Ringhed. Men neppe havde vi nydt den forfriskende Drik, for en Sydostvind begyndte at rejse sig. Sejlene fyldtes, Roret knirkede, Matroserne løb frem og tilbage, Skipperen stillede sig foran Nathuset, saae med et Professoransigt snart paa Compasset og snart paa Fløjet, gav sine Ordre, og documenterede dem med kraftige Eder. — Kort: Solen var ikke kommen Halvvejen imellem Kullen og Meridianen, førend vi havde en frisk Kuling, saa at vi snart saae den sællandske Kyst ude af Sigte — som Irlænderen siger.

Jagten dukkede op og ned, og frembragte en Bevægelse, der, uagtet dens formeentlige Sundhed, har noget Ubehageligt for Enhver, som ikke er søevant. Kammerraaden krob ned i Rummet. Prangeren satte Panden mod Bantet, og holdt fast i Bøvlingerne med begge Hænder. Den ene af de unge Lærde conjugerte „hoao"*); den Anden stirrede stift ud i Søen, som om han vilde udgrunde dens dybe Hemmeligheder.

Søofficiererne kom op Dækket, og den Ene raabte til Skibsdrengen: „ftrup Dig, Du! ned i Kabytten med Svabert

*) Et græsk Gjerningsord: jeg raaber.

og Pøs!" af hvilken Befaling jeg med temmelig Sikkerhed sluttede mig til Damernes Tilstand.

Selv holdt jeg mig hjæk, og nød i Selvfab med de to Sæegutter en anstændig Frokost.

Ved Middagstid fik vi Anholt i Sigte. Synet af deune mærkelige De mindede mig naturligviis om Peder Paars — højcomist Ihuommelse, og ufrivillig fremmumlede jeg Heltens Tale, der — som bekjendt — blev afbrudt ved paakommende Brækning.

Den ene af Studenterne, der ligesom jeg var fri for Sæesygen, og, mig uafvidende, stod tæt bag ved mig, traadte frem, slog med Nakkén, trak Læberne op mod Næsen, og sagde: „Jeg maae tilstaae Dem, at Holberg ikke er den Mand, som tiltaler mig; han har alene opfattet det Betydningsløse i den store Hobs tankeløse Hverdagsliv, og i et plat og frivolt Sprog fortalt os en jammerlig Anecdote. Han har ikke mindste Anelse om det aandige Livs Poesie; han bevæger sig i Pobelens Atmosfære; han fremstiller Mennesket blot som det er, og ikke som det borde være; han — —“

„Om Forladelse!“ afbrød den Lange, som just var kommen til, med et sarcastisk Smil; „er Deres Navn ikke Berg?“

„Jo, meget rigtigt!“ lod Svaret, og Begge lod til at blive næsten lige forundrede.

Den Lange vedblev med paatagen Alvorlighed: „og deres Fornavn er formodentlig Rasmus?“

„Nej!“ svarte Philosophen ligesaa alvorlig: „mit Døbenavn er Abraham.“

Nu mærkede jeg, hvor Sæoefficiere vilde hen, og sagde: „Jeg veed just ikke, hvilken høiere Grund, der kan bevæge Dem til Pseudonymitet; men da jeg er Peer Degn,

maa jeg vel kjende Dem, og vide, at De hedder Rasmus Berg."

Den omdøbte Erasmus Montanus saae forbauset paa mig; men inden det kom til nærmere Forklaring, brølede Skipperen sit: „klar til at vende!" En Søe skylede ind paa Dækket; Erasmus gled omfuld, og vi Andre ilede over i Vindsiden.

Nu bemærkede jeg først, at Vinden havde vendt sig, og blæste temmelig haardt, samt at vi begyndte at krydse.

En efter en Anden af os søgte nu ned i Rummet, hvor alle vi Søestærke skaffede af fælleds Forraad. Et Par Flasker Vin gjorde os end mere lystige; og selv vor Philosoph nedlod sig til at deeltage i Hverdagslivets betydningsløse Færd, og syntes ganske at have forglemt hiin, ikke betydningsløse, Navnforverling.

Hen paa Eftermiddagen tiltog Stormen. Søofficiererne gjorde flittige Besøg i Kabytten; Kammerraaden og Prangeren til den Førstes medhavende Flaskefoder; de Andre sov.

Intet Bæsentligt forresten passerede siden. Mod Aften lagde Vinden sig lidt, og vi bleve stedse ved at krydse.

Det er nu henimod Midnat. Jeg sidder ved en af de Medressendes Kister, og optegner ved Lanternens matte Skin hernede i Rummet Dagens Mærkværdigheder. — Den smukke Kammerpige har jeg ikke seet siden imorges; det er maaskee saare gavnligt for mit svage Hjerte; thi seer jeg hende alt for tidt, torde det let hænde, at jeg tabte det tyvende Gang. Dog være det langt fra mig derover at fortvivle: mit Hjerte, skøndt ikke nær saa haardt som Thors Hammer, har dog med Samme den Egenkab tilfældes, at hvor tidt jeg kaster det bort, kommer det dog stedse af sig selv tilbage.

Til Ankers under Læsøe.

Det Første, der forundrede mig, da jeg vaagnede, var, at jeg havde sovet — sovet otte Timer i eet Bæk; det er imod Reglementet — jeg mener Amors — den, der er virkelig forelsket, maae ikke kunne sove haardt, ikke tale højt, ikke spytte langt. Intet af disse tre Criterier findes endnu hos mig; men vel et Fjerde, hvortil de gamle Romere ej engang havde Navn, som dog alligevel er opfundet i Italien af deres udartede Efterkommere, og siden laant derfra af alle andre polerede Nationer: det nemlig, som Shakespear kaldet et „grønøjet Uhyre, der lever af sig selv;“ Young: „Sjælsens Ildbrand,“ og Rowe: „Den grumme Søvnfordriver.“*) NB. mod den sidste Benævnelser protesterer jeg, som aldeles urigtig. Og folgelig var ved min Opvaagnen Philosophernes og Prangerens Snorken en langt sødere Musik i mit Dre, end den Samtale mellem Dyr. Søeofficierer, hvis sidste Ende jeg hørte, og som eg nu vil opskrive:

Den Lange. „— Jeg vidste fa'en ikke hvem hendes fa'er var, enten han var Major eller Oberst, enten han boede i Jylland eller Jødeland. Hun hedde Fruen Sillie, og var en snild Tøs; det var Alt hvad jeg vidste. Jeg har mødt hende eengang i Kongens Have og eengang paa Frederiksberg, altid i Flaade med Grosserer Goldsaæ's; og siden har talt med hende et Par Gange der hjemme hos dem selv.“

Den Brede. Hun kan godt lide Dig, Du! Og hendes Papa har vist nok det rene Bæsen.“

Den Lange. „Han skal være Ejer af to Herregaarde, siger Skipperen “

Den Brede „Veed Du hvad? havde vi blot havt en Præst ombord, saa kunde han og den lange Peer

*) Skinsyge.

De gn*) ha'e plidsset Jer strax — hvad! et Søebryllup, Du?!"

Den Lange. "Na Sludder! kan Man gifte sig, for Man bli'er forlovet? Sligt skal gaae med Lodder, Du!"

Den Brede. "Naa, saa forlov Dig, for at gjore en Begyndelse!"

Den Lange. "L.. m.. M...**). Jeg kan jo ikke engang komme til at tale med hende under fire Djne. Den anden Froken — what do you call her — viger jo aldrig fra hende."

Den Brede. "Det skal ha'e gode Beje. Men apropos! hvad siger Du om Kammerpigen? Det er D. D. f. m. Synd for den Slut; hun borde være Froken, saa kunde vi bringe en Dobbeltalliance tilveje."

Her vaagnede Prangeren med en lang Gaben, og afbrød derved Dialogen; men jeg havde hørt nok; det „grønvejede Uhyre“ begyndte at gnave i mit Junderste.

Alle vare paa Benene; Bejret smukt, men Binden ugunstig. — Damerne havde nu forvundet deres Søesygge, og besluttede at drikke Kaffe paa Dækket. Der saae jeg da de tvende Frokener: Majorens Datter er ret vakkert; men ikke nær saa smuk som Kammerpigen. Den anden Froken — hun hedder Bertha, mere veed jeg ikke — er en ganske „betydningsløs Hverdagsstjabning,“ som taler næsten slet Intet. Om hun tænker Noget, skal jeg lade være usagt; men derpaa tvivler jeg storligen.

*) NB. Det var mig.

***) Disse Bogstaver med Prifter ved skal betegne det Samme, som den Hilsen, Götz von Berlichingen fra det aabne Vindue sendte Hovedsmanden for Executionsarmeen.

Jeg blev inviteret — formodentlig paa Søofficierernes anbefaling — til at deeltage i Frokosten, hvilken jeg krydrede med adskillige nette Indfald, der lod til at behage baade Her- rer og Damer. Om det saa var Kammerspigen, den lille Stine, saa skaf hun nu og da det skjelmste Gessæs op over sin Frokens, og smilte saa nyseligt, at det gottede mig i mit inderste Hjerte.

Den Brede kunde næsten ikke vende sine Øjne fra hende, hvortil Froken Bertha smidskede nok saa lumsk. Den Lange holdt Sin varm, og hun saae ud saa glad som en Brud. Majoren talte lidet, men spiste destomere; og hans Exempel fulgte Kammerraaden. Prangeren blev næsten be- standig nede i Rummet, og holdt sig til sin Madkurv.

Til Anders om Astenen paa samme Sted.

„O Skrøbelighed! dit Navn er Kvinde!“ dog nei! det er ikke Skrøbelighed; det er Styrke i Synden: Sandselighed, Forfængelighed, Glimresyge — see det er Ingrediens- ferne, hvoraf Naturen laver det Væsen, der — som en vis Mand siger — „er Kilden til al vor Fryd og al vor Kummer.“

Hvo skulde have tænkt Sligt om denne yndesulde Skab- ning; saae ud saa from som en Due, saa reen som nysal- den Sne og saa kydst som — et Helgenbillede! Og dog saae disse mine Øjne, hvorlunde hun frivillig, ja med „Junn- brunst“ — som Germanen siger — kysede den tykke, graahaa- rede, halvgamle Kammerraad. Og ikke fem Minutter der- efter stod hun og talte ret fortrolig med den Brede; og jeg tør sværge paa, hun trykkede hans Haand; for da hun vendte sig, kysede han det Sted, hvor hendes Tømmelfinger

havde siddet. Ja hun er mig den rette Noli me tangere!*)
 Velbefomme Dem, mine Herrer!

Men, om nu Lieutenanten virkelig skulde have alvorlige
 Hensigter med hende? borde jeg da ikke advare ham? Hm! jeg
 vil betænke mig derpaa til imorgen; Natten giver gode Raad.

NB. Det klogeste, man her i Verden kan foretage sig,
 er dog at sove; havde jeg ligget hernede denne livsalige Ef-
 termiddag og snorket ved Siden af Prangeren, var jeg ikke
 bleven Vidne til de Scener, som ovenikjøbet ere istand til at
 forspilde mig et Par Timer af min Nattero.

Al ja! jeg havde dog næret det Haab, her at træffe
 paa en dydig Pamela — pyt! paa det Laug! en Philine**)
 er hun; men ved den guldblokkede Sif! hun maa nu smidske
 ad mig, saa meget hun behager: i mig skal hun finde en
 Meister, en „steinernen Mann.“

Men Morpheus begynder at nedtyngne mine Djenlaage
 — jeg følger hans blide Indbydelse. Maatte jeg kun for-
 skaanes for Drømme! thi jeg veed forud, at de alene ville
 dreje sig om flaneburne Kammerpiger, Ietsfindige Lieutenanter
 og forlibte, Kammerraader. — God Nat! sov vel, om I
 kunne, I usle sandfelige Hverdagsmennesker!

Under Sejl Syden for Læssøe i Middagsstunden.

Jeg har sovet inat som en Steen. Derfor kan jeg
 takke den Ietsfærdige Skabning, hvis Uværdighed ganske har
 helbredet mig for hine forlibte Griller, saavel som de tvende
 Philosopher, der iaftes snakkede mig isøvn.

Vi har frokostet i Kahytten, da Luften var for kold
 paa Dækket. Philine vartede op. Hendes Bæsen bliver
 meer og meer næsviist: hun coquetterer uden Skye baade

*) Rør mig ikke (Navn paa en Blomst).

**) En Person i Göthes Roman, Wilh. Meister.

med den gamle og unge Tilbeder — ogsaa jeg fik, for en Fejls Skyld, et Par forførte Diekast, dem jeg paa en værdig Maade besvarte med strænge Blik.

Kammerraaden og den Brede syntes Begge lige lykkelige — jeg skal sandelig ikke misunde dem. Snurrligt nok: Frøken Bertha, som ellers ikke kan lukke Munden op, fandt dog Pigens Dpførsel alt for upassende, og gav hende derfor virkelig en net lille Finte: „hvad befaler Frøkenen?“ sagde hun engang til hende, ligesom i en Udspredelse. Dog rødmede hun selv derved, saavelsom Mammefellen. Hendes Fyr satte et suurt Ansigt op; men Kammerraaden slog hurtigt et Glas Biin i Halsen, synlig nok for at dæmpe en frembrydende Latter.

Jeg har forgjæves søgt en Lejlighed til, under fire Dine at advare den stakkels Lieutenant; thi af en Yttring, han i Nat lod falde til sin Cammerat, maae jeg antage, at hans Tilbøjelighed for Pigen er noget Mere, end blot Passetems. Men han skal snart lære hende at kjende, hvorledes jeg saa end bærer mig ad.

Atter for Anker om Aftencen.

Harde jeg ikke seet hende kysse og klappe den tykke Kammerraad, vilde den listige Tasse gjøre mig ganske uvis i mine Meninger om hendes sande Character. O du kvinodelige Forstillelse! du gaaer gyselig vidt!

Jeg sad i Skumringen paa Ankeret udenfor Forstaden. Hvorfor jeg sad der, hører ikke til Sagen; men vist er det, jeg maatte sidde der meget længer, end jeg havde nødig, og i en temmelig tvungen Stilling. Thi, som jeg vilde rejse mig, hørte jeg tvende Stemmer indenfor mig: den brede Lieutenant og den forførte Kammerpige.

„Hr. Lieutenant!“ sagde hun, „De har ønsket at tale med mig uden Bidner: hvad har De at sige mig?“

Han. „Jeg vilde sige Dig, mit smukke Barn! at Du har taget mit Hjerte tilfange.“

Hun. „O! ikke Andet! det kunde De ligesaa godt have sagt mig i Bidners Dørværelse. Ved saadanne Erklæringer pleje Dhr. Officierer vel ikke at genere dem for Trediemand.“

Han. „Du vil slaae min Tilstaaelse hen i Spøg?“

Hun. „Naturligviis! da jeg ikke kan kjende Dem fra nogen slet Side, vilde det være en Fornærmelse imod Dem, om jeg tog Deres Ord for Alvor.“

Han. „Vel talt, mit Barn! men om det nu var mit Alvor? hvad vilde Du saa svare?“

Hun. „Min Herre! jeg er en fattig Pige, som ikke ejer Andet, end min Ære —“

Han. „Du kan lægge til: en Skjønhed — som —“

Hun. „— Som De vilde gjøre til min egen Roligheds Grav?“

Han. „Nej, Barn! Nej! derfor troer jeg, Din gode Forstand kunde bevare Dig. Du taler ikke som Andre af din Stand — Din Opdragelse har ikke bestemt Dig til at tjene for dit Brød?“

Hun. „Men om det alligevel havde været Skjæbnens Billie? Dog — Hr. Lieutenant! lad os afbryde denne Samtale! den leder ikke til noget Godt — om Noget saae eller horte os her?“

Han. „Hvad kunde det skade?“

Hun. „Dem maaskee ikke; men mig saare Meget. — De tillader, at jeg gaaer tilbage til mit Herskab!“

Han. „Endnu ikke! kun eet Ord, bedste Pige! Hvad

Du her har sagt mig, indta'r mig kun endnu mere — jeg elsker Dig, ved Gud! oprigtigt."

Hun. „Min Herre! De maa tillade mig at tvivle: en Officier skulde elske en Tjenestepige for andet, end for at gjøre hende til Heltinden i en Roman, som for hende nødvendig vil faae en tragisk Ende."

Han. „Nei saa skal —"

Hun. „Band ikke! band ikke — Hr. Lieutenant! De bedrøber mig, og — De fornædtrer Dem selv — slip min Haand! den kan jo saa aldrig blive Deres."

Han. „Og hvorfor ikke?"

Hun. „Fordi den er Dem alt for ringe — nej! nej! spill ikke flere Ord, min Herre; men er Deres Tilbud alvorligt, da behag at gjenta'e det imorgen i hele Selskabets Nærværelse, saa — saa vil jeg svare Dem alvorligt!"

Hermed hørte jeg hende suse bort, og den ulykkelige Elsker sneg sig langsomt bagefter.

Det er et græseligt Snerperie! saa kostbare kunne slige Døster gjøre sig. Ja ja! hun gav nok bedre Kjøb; men nu skulde hun først udkramme de moralsk-sentimentalske Flossler, hun har opsnappet paa en eller anden Comedie. Den arme Fyr! jeg troer bestemt, han vil ægte hende. Men vie kun, min gode Frue Lieutenantinde in spe! jeg skal nok sætte dig en Streg i Regningen — forsængelige, usorstemmede Ting!

Hvor let kunde ikke ogsaa jeg have løbet i den Snare! Men jeg havde strax en dunkel Ahnelse om, at det ikke hang rigtig sammen med denne hersens Kammerpige.

Under Indsejlingen i Limfjorden.

Fortræffeligt! Knuden er løst — Romanen er færdig. Solen skinnede varmt; en mild Østenvind stød os sagtelig hen mod Jyllands Kyst, og, da der ingen Urolighed var i Søen, saa jævnt, at vi ikke fornåm, hvorledes vi kom afsted. Alle vare vi muntert stemte, og det blev i et Skiberaad besluttet at spise Frokost paa Dækket, og da at knække Halsen paa de levnedes Flasker.

Jollen, der stod os ivejen, blev sat i Søen, og et Par store Kister hejsede op af Rummet med fyrige: „Haa — hajop!“ af Matroserne, som ventede honnette Drifkepenge. Kisterne bleve stillede mellem Kabytten og Lugen, og dækkede; Bænke anbragte rundt om dem. Alle Passagererne, med samt Skipperen toge Plads.

Den Lange sad hos sit Hjertes Froken; den Brede hos den lakoniske Bertha.

Saa snart Glasene første Gang vare fyldte, greb Majoren sit, rejste sig, løftede det højt i Vejret, og raabte: „Herved declareres Mariage mellem Hr. Lieutenant Dannebrog og Froken Juliane Sillie — de Forlovedes Staal:

Glasene klingrede; et tredobbelt „Hurra!“ drøned; den tomme Flaske fløj i Søen.

Mit Blik faldt paa Kammerpigen, der stod taus og mod Sædvane meget alvorlig bag ved Froken Bertha. Nu sprang den Brede tilbage over Bænken, gik hen til hende, og sagde højt og bestemt: „Husser Du, hvad Du lovede mig igaar?“ —

Hun rødmede, og stammede et sagte: „Ja!“ — Det forekom mig nu at være paa den høie Tid at frelse Manden: jeg rækkede om bag Kammerraadens Ryg, og trak ham i Kjolestjødets een Gang — to Gange.

„Hvad behager?“ sagde han med en hurtig Bending og

et mørkt Djeft; men og i samme Øjeblik til Pigen: „naar jeg gjentager mit forrige Tilbud? —“

Jeg kastede mine Been over Bænken, og hviffede ham i Dret: „For Himlens Skyld! lad være!“

„Hvad rager det Dem?“ knurrede han tilbage; og sagde atter til Pigen, hvis Haand han havde grebet: „Naar jeg nu gjentager mit Tilbud? —“

Kammerraaden, der sad lige over for os, grinte ret svinepolitisk.

Mit Blod oprørtes — jeg hvidsfede atter med Hæftighed til Officieren: „De gjør Dem selv ulykkelig!“

„N'er Fanden Dem?“ svarte han mig og næsten i samme Tone talte han de samme Ord som før til Mamsel Stine tredje Gang.

„Hvilket Tilbud?“ spurgte hun bleg og med bævende Røst.

Naa! saa fejl da din egen Søe, du Alf! tænkte jeg, og gif tilbage paa min Plads.

„Mit Hjerte og min Haand!“ udstødte han: „Du har lovet at svare mig alvorligt.“

„Det vil jeg“ sagde hun: „Jeg erkjender den Dpofrelse, De af Godhed for mig vil gjøre, jeg tager med Ydmyghed mod deres Tilbud (her bøjede hun Hovedet og nejeede dybt og langfomt) og skal stræbe at gjøre mig værdig til Deres højmødige Tillid!“

Det gjorde en Dpfigt, men virkede dog ganske forffjelligt paa de Tilstedeværende: Kammerraadens Mund ubvidede sig til et endnu bredere Smil, hans smaa Kattesjne bleve næsten reent borte: de to Philosopher derimod opspilede deres saavidt mueligt: Majoren tvang sig til at sætte et alvorligt Ansigt op: Den Lange raabte paa nok en Glasfe, dog uden at tage Notice af det sidst forlovede Par; men hans Dame smilte saa mildt og saa glad, som — jeg veed ikke hvad.

Den Brede tog sin Dame i den venstre Arm, og sagde: „Er der Ingen i det velsornemme Selskab, som har en Skaal for Lieutenant Anker og Jomfrue Kirstine Madsen?“

Hans Cammerat rejste sig rask, greb Flaske i den ene Haand og Glas i den Anden: men Kammerraad Lerkedal forekom ham: „En Skaal“ raabte han, „for Hr. Lieutenant von Anker —“

(„— ikke von Anker, Lieutenant Anker“ brummede den Lange —) „og Jomfru Kirstine Lerkedal!“

Det var en Scene!!! — Lieutenant Anker slap forbausset sin Kjæreste, og saae paa hende, som om hun var bleven omstabt til en Fee, eller til en Prindsesse.

„Er Tilbudet allerede fortrudt Hr. Lieutenant!“ sagde den forvandlede Kammerpige, „fordi De nu strax griber mig i et lille Skjælmstykke; men jeg forsikkrer Dem, dersom De blot dennegang vil tilgive mig, skal jeg ikke oftere forbytte enten min Person eller mit Navn.“

„Jo eengang endnu D****m**“ raabte han, i det han atter greb hendes villige Haand, „eengang og aldrig mere!“

Da løb den anden Skaal, og den anden og tredie Flaske fløj overbord.

„En dyb Hemmelighed afflører sig“ sagde den ene af Philosopherne.

„Denne Piges Hverdagsliv“ sagde den Anden, „har faaet en højere Betydning.“

Ikke fuldt saa skjont udviklede sig Fruen Berthas Skjæbne: det fandt sig, at hun var den rette Kammerkidsken, som ogsaa derfor strax overlod sin Plads til Kammerraadens Jomfrue Datter.

Det fandt sig endvidere: at Ingen uden Kammerraaden havde været deelagtig i Tosernes Hemmelighed; samt at Rolle-

forbytningen havde været Jomfrue Verkedals egen Dypfinselse — uvist i hvad Hensigt — maastee hun slet ingen har havt; thi det skal ofte, vil Man paastaae, være Tilfældet med de mennesselige Handlinger; og disse ere heller ikke de Børste.

Jeg vil ikke lægge stort Fald til, at mit Hjerte atter har bevæget sig til Fordeel for Jomfrue Verkedal, da hendes Skyldfrihed, med Hensyn til den tykke Kammerraad, nu klarligen haver aabenbaret sig; thi ikke skal jeg fragaae, at hun var saare indtagende, som hun sad der ved Kjeresten, og hendes glade Ansyn straalede yndigt frem under den tje- nestekvindelige Natkappe, ligerviis som Naanen under den tynde Skye.

Naa, jeg trøster mig med, at hun dog ikke var den, som skulde løse mit Hiertes Gaade; og at hun maastee kan findes blandt Brudepigerne ved det dobbelte Bryllup, som i Sommerens Løb skal stande hos Majoren, og hvortil jeg er inviteret, med Anmodning at forfatte set zjir- ligt Carmen.

Gremitten ved Grenaae.

Ulykkesprofeten.

„Jeg vil intet Tegn begjære, og ikke friste Herren.“

Esaias 7. 12.

Ved ovennævnte lille Bye, der ligger midt imellem Rattegattet og Danmarks næststørste Indsø — en Fjerdingmiil fra Begge — levede i Begyndelsen af nærværende Aarhundrede et Menneske, der af Mange betragtedes som Byens største Mærkværdighed. Man kaldte ham, for hans synderlige Leve-maadens Skyld, ikke andet end Gremitten; ejheller veed Forfatteren at benævne ham anderledes.

Han var ikke, som andre Gremitter, enten en fordums Hofmand, der, overmattet af den store Verdens tomme og flygtige Glæder, træt, forfulgt og styrtet af Rænker og Rabaler, tyer hen til Censomheden, for at begræde, foragte og, om muligt, at glemme Ungdoms- og Manddoms stufede Drømme og Medmenneskers Uretfærdighed; ejheller var han en uheldig Elsker, som i Harme over Kvindeskjønnet's saa tidt og høit udraabte Falskhed, havde affondret sig fra deres forforisste og bedrageriske Dmgang. Intet saadant. Han

hadde aldrig været omtumlet af nogen ualmindelig Skjæbnes Bølger; men vel af Havets.

Født i Almuestanden, foer han tilsoes i sin Ungdom, men avancerede aldrig højere end til Matros. Reed af Baudet, kjøbte han et lidet Huus, giftede sig som andre Mennesker, og satte et Par Børn ind i Verden. Da disse hen i Tiden fulgte Forældrenes Exempel, og Moderen døde, gik det tilbage for Enkemanden, der syntes at have holdt mere af Flaften, end hans smaae Omstændigheder tillode. Huset gik væk; og nu begynder Mandens Eneboerliv.

I et stort Dige, lidt uden for Byen, graver han sig ind, og udhuler en Baaning, der vel var rummeligere, men neppe kostbarere end den, i hvilken Diogenes vakte Alexander den Stores Misundelse. Da denne Eremitage og hiin i Dyrehaven sikkert ere de eneste i vort paa Eventyr og Særlinge fattige Land, vil jeg til deres Fornøielse, som ingen af dem kjende, give et kort Afrids af den jydsk.

Man forestille sig et Kammer, tre Alen i Længden, tre i Bredden og halvtredie i Højden, med Vægge af Kampesten, Gulv af Gruus og Loft af Græstørv, hvilende paa Stumper af Lægter og Grene; videre et Sengested af samme simple Materialier, som dog var forsynet med Halm og tvende Dyrer, stoppede med Mos; men hvis Baar noget nær vare Prøvebøger paa alle Mønstre af uldne, linnede og Hvergarns Tojer i den vindffibelige Stad Grenaae.

Eremitten forsikrede: at disse „tusindsfarvede“ Dyrer hverken vare kjøbte, sjaalne eller givne, men — fundne (at sige stykkeviis), saavel som de Synaale og Traade, hvormed Klubene vare sammensjete. Han gjorde sig ikke lidet til af denne Industrie, som han overhovedet satte en Værdi deri: ej at trænge til sine Medmennesker.

De, der kjendte ham nøjere, vilde ogsaa vide, at denne

Uresfølelse og Lyst til Uafhængighed og Selvstændighed netop havde bestemt ham til hans fælsomme Levemaade; under hvilke Hensyn vor danske Robinson altsaa havde meget forud for den berømte skotske, hvem haard Nødvendighed intet andet Balsg havde levnet.

Det eneste Huusgeraad Man, foruden Sengen, kunde opdage, var en Stump Hylde ovenover den, som hvilte paa to fremspringende Stene i Bæggen, og hvorpaa fandtes en Leerskaal, en lille Flaske af grønt Glas, og — saavidt mindes — en Bindehose.

Dg nu igjen til Hyttens største Mærkværdighed, dens Bygmester og Beboer! — Saavidt som jeg af Beskrivelser og Billeder veed, saa elsker en rigtig Eremit de mørke Farver, og hyller sig derfor i en sort eller brun Talar, bedækker sit Hoved med en sort Kalot, og sine Fødder — naar Kulden forbyder at have dem bare — med ligedanne Skoe eller Sandaler.

Heri var vor jydsk Anachoret en fuldkommen Contrast til alle sine Brødre; han elskede den hvide Farve — sikkert nok for at spare Farvelønnen; en hvid Badmels Kofte, ditto Buxer og Hue, og hvide uldne Strømper, udgjorde hans Sommer- og Vinterdragt. Kun Skjæg havde han tilfældes med alle gamle Eremitter: det var ligesaa hvidt, om ikke slet saa langt som deres.

Men meget forstjællig fra dem var han i Levemaade og Sindelag; thi han elskede mennekelig Dmgang, og saae gjerne Selskab hos sig. Hvorvel jeg hertil finder rimelige Grunde i hans altid muntre Lune og i hans Smule Forfængelighed, vil jeg dog ikke fordølge, at ogsaa en Smule Egennytte tør have været medvirkende Aarsag til hans Selskabelighed. Han tiggede rigtignok ikke; men ved sine Besøg i Staden lod han sig gjerne godt bevarte, og afflog ej heller de Gaver, som

nysgjerrige Gjæster lagde paa hans Hylde. Om han da ikke besad noget af Skjælmen Luys Skindhellighed, var han ham dog i andre Henseender ikke ulig.

Endnu kun eet lille Træk, som enhver Mennekesjender vil finde saare naturligt, har jeg sluttelig at tilføje: til sin Tidsfordriv i de mange eensomme Timer havde han nemlig tæmmet en Muus, med hvilken han legede, snakkede, deelte sit Brød, og raadsførte sig, naar Nogen af ham forlangte Oplysning om fremtidig Skjæbne.

Her seer nu Læseren den Mand, der spillede en Hovedrolle i efterfølgende tragiske Begivenhed.

Det var i eet af Krigsaarene, at jeg paa en Gjennemrejse opholdt mig et Par Dage i Grenaae. Jeg skulde neppe have tøvet der, hvis ikke en af de Mænd, min Rejse gjaldt, netop havde været i Byen. Han var en ung, vakkert og altid munter Fyr, Arving til en betydelig Landejendom og mange gode Obligationer. Ved min Ankomst lidt op paa Formiddagen, erfarede jeg, at han befandt sig i Søeofficerernes Caserne, og at han der havde tilbragt Natten.

Jeg gik derud — pillede paa Døren — der raabtes „kom ind!“

Jeg aabnede — i Bærelset stod en Seng, og i Sengen sad fire unge Menneker, hver i sit Hjørne, alle i blotte Skjorte: imellem dem laae et Bordblad, og derpaa stod et Pas-à-dix-Bræt. Lærningerne raslede, og Sedler, smaae og store, slagrede omkring som visnede Blade i en Hvirvelvind. Det halvøgne Spillepartie bestod af ham, jeg søgte, og trende Søegutter, der ligesaa lidet satte deres Prispenge paa Rente, som hiin sine af Faderen rundelig tildeelte Lømpenpenge. Jeg kjendte godt den ene af Officiererne, og saaledes blev jeg strax indlemmet i Selskabet, der nu stod op og paaklædte sig under megen Spøg og overgivet Munterhed. Jeg kunde ikke slippe for det Løfte, at ville blive over til

næste Dag; hvortil jeg desuden var nødt, da den unge Nielsen — lad mig kalde ham saaledes — havde tegnet sig til Bal om Aftenen, og mit Hverd til ham ikke kunde udføres, undtagen paa hans Faders Gaard.

I dette Tidspunkt gik det gjerne lystigt til, hvor vore yngre Svømænd rattede sig efter Kamp mod Havet og dets vældige Beherskere; Livets Glæder maatte gribes i Flugten. Man vil altsaa kunne begribe, at Tiden ikke faldt mig lang; det blev Aften inden vi mærkede det — Morgen ligesaa. Ballet endtes først ved Solens Lys.

Jeg fik neppe Tid til at stjæle et Par Timer fra Sønnen, før mine fire Messsecammerater kom stormende ind til mig, fortalte mig, at jeg var en Klokker, traf Dynen af mig, indsvøbte mig i det ene Lagen, og bare mig i det andet ud af Kammeret, ud af Huset. Modstand var ikke at tænke paa; taus og taalmodig ventede jeg, hvad Man havde besluttet over mig.

Toget gik over Gaben — vistnok til ligesaastor Forargelse som Forundring for Byens ærbare Borgere og Matroner — og hen til det skraas overfor liggende Balhuus; videre ind i Dansesalen, hvor næsten hele Selstabet endnu var samlet og ifærd med en støjende Blindebuk.

Allerede ved Udgangen fra mit Logis havde de fire Bærere begyndt at synge: „I et Vinhuus vil jeg sige mit Farvel“ o. s. v.; og da Man ved Indtrædelsen i Balsalen istemte det Vers:

„Der skal ringes med Boutellier,
Naar jeg føres til min Grav,“

greb de derværende Herrer øjeblikkelig til Flasker og Glas for at opfylde den bacchanaliske Digters Spaadom.

Farcen endtes med, at jeg maatte ligge paa Gulvet, medens de omstaaende drak mit Gravøl — som de kaldte

det — i skumrende Champagner; Man vil ikke fortænke mig i, at jeg nu satte mig overende, forlangte et Glas, og tomte det til Taksigelse for den mig beviste Vre.

Man seer, at jeg holdt gode Miner; jeg gjorde meer end dette; jeg blev ordentlig exalteret, da jeg faldt paa at sammenligne mig selv med Keiser Carl den Femte, der selv sang med ved sin Liigbegængelse. Hans var rigtignok spansk, det vil sige alvorlig; men om den var mere fornuftig, det skal jeg lade være usagt.

Mine Klæder bleve hentede, og da jeg i et Sideværelse havde gjort mit Toilette, og forenet mig igjen med Selskabet, opkastede Een det Spørgsmaal: „Hvad skal vi nu bestille?“

„Ud at besøge Gremitten!“ raabte Nielsen, breven — som det hedder — af en grusom Skjæbnes usynlige Magt.

Det var en mild Sommerdag, hvilket hidrog til, at nogle unge Baldamer gjorde Følgeskab. Blandt disse var — jeg vil kalde hende ved Døbenavnet — Laureza uimodsigelig den Smukkeste, men ikke den Klogeste; hun besad en ganske almindelig, men udannet Forstand, og manglede i lige Grad baade Vittighed og Følelse, skjøndt et Par tindrende Dine og det yndigste Smil lovede begge Dele.

Nielsen havde forelsket sig i dette dejlige Tegeme; strax ved Ballets Begyndelse mærkede jeg de umiskjendeligste Tegn paa hans hæftige og — som den medrette kan kaldes — blinde Kjærlighed. At hun gjengjældte den, kunde jeg ikke spore, men vel, at hun ikke sparede paa sine virkelig fortryllende Smil, der vistnok havde sagt ham meer end hun meente. At hun deelte disse fortrinligen mellem ham og Een af Søeofficiererne, undgik maaskee den unge Nielsens Opmærksomhed, men ikke min.

Vi vare paa den ulækkelige Spadseretour en tolv fjor-

ten Personer, saavel Fruentimmer som Mandfolk, og saamange, at kun de halve af os paa eengang kunde rummes i Troglodytens Hule. Laurenza, Nielsen og den omtalte Søemand — en Maanedslieutenant — horte til den Afdeling, som med mig traadte derind.

„Jh! hvor her er fælt!“ hvidskede Damen hoit nok til at den Gamle kunde høre det.

Man kunde tydeligt see paa ham, at han tog det ilde op. Dog sagde han Intet, men han hævnede sig lidt efter, som nu skal fortælles. Da der var talt noget med ham om hans Bolig, Leveviis, og hvad dertil kunde høre, siger Laurenza:

„Fæ'er! kan han ikke spaae?“

Efter at have betragtet den Spørgende et Par Secunder, svarede han med et tvetydigt Smil:

„Af mig selv kan jeg ikke sige Noget; men jeg vil spørge min Kone, hun er ikke saa taabelig.“

Han peeb som en Muus, og strax viste sig et saadant lille Dyr i et Hul over Sengen. Han strakte Haanden hen til den; Musen hoppede ud, løb langs op ad hans Arm, og satte sig paa hans Skulder. Laurenza gav et Skrig, og ryggede sig.

Eremiten smilte som før, og sagde til Musen: „P i p! see paa denne her lille Pige! og fortæl mig saa lidt om, hvordan det vil gaae hende i Verden!“

Han bøjede nu Dret ned til Musen, som om han lyttede, virrede nogle Gange betænkksom med Hovedet, og sagde derpaa:

„Det er vel bedst, jeg tier stille med det jeg veed; hvad kan det hjælpe at være nhøggjerrig?“

Laurenzas smukke Ansigt forandrede sig pludselig, det

blev alvorligt og næsten frygtsomt. Men hun gjorde sig rast og svarede knipst:

„Ikke andet! lad os kun høre hvor klog hans Muus er!“

„Lad gaae!“ raabte vor jydskt Korcross; „men hun maae ikke blive vred, om Pip skulde sige Eet og Andet! For det Første,“ vedblev han, „er der to unge Karle paa eengang efter hende; den, der har længst holdt af hende faaer hende ikke; men den Anden — det er en rast Søemand — han skal være nær ved —“

Her standsede han; thi Laureenza foer med blussende Ansigt ud af Døren.

Spaamanden saae skadefroe efter hende. Søemanden fløjtede, fremtog et Par Sedler, og lagde dem paa Hylben; men Nielsen, der mindre kunde skjule sig Forlegenhed, beed Tænderne sammen, og suærrede: „dumt Sludder!“

Den Gamle saae stivt paa ham og sagde: „den unge Fyr gjør bedst i at gaae afvejen for Søefolk og tage sig vel iagt for Band.“

„Mange Tak for godt Raad!“ raabte Nielsen med tvungen Latter, og idet han vendte sig mod Døren lagde han halv højt til: „Din gamle Drn!“

Paa Hjemveien til Byen gjorde jeg mig mine egne Bemærkninger over det Passerede. Det randt mig ifinde, hvilket Gang dog Mennesket har til at løste det Forhæng, et kjerligt Forsyn nedrullede for Fremtiden, og til den Ende at tage sin Tilflugt til Midler, hvis Sammerlighed det ofte selv indseer: Maane og Stjerner, Dyr og Fugle, ja Kort og Kaffeopper skulle tyde, hvad der er mørkt for den allerlyseste Forstand! Og denne Daarlighed — ja vi kunne med Føje kalde den Formastelse — hvor ofte, hvor haardt vorder den straffet! De lykkelige Spaadomme indtræffe sjældent, og aldrig saaledes som de ventes; og selv naar de indtræffe, have

de tabt deres største Herlighed, fordi den aandelige Nydelse længe iforvejen er udtømt som en riig men fjern Arv, der optages inden den falder. Men nu de onde Forudsigelser! med utidig, stedse fortidig Angst og Bekymring martre de de stakkels Dødelige, der dog kunde have fuldtop i hver Dags Nøje. Og denne Frygt for tilkommende Sorger forbittrer saaledes de nærværende Glæder, der alligevel ere flygtige nok. Men den rædsomste Følge af sliig overtroist Nysgerrighed, og som ikke sjelden finder Sted, er dog endnu tilbage. Ligesom Fuglen, fasttryllet af Slangens magiske Blik, ikke mægter at løsrive sig fra Fjendens, men farer den endog med en hartad magnetisk Kraft lige ind i det gabende giftige Svælg; saaledes stirrer Mennesket uafsladelig hen imod det i Fremtiden truende Uhyre, iler det villieløs imøde, og opfylder selv Spaadommen. Al! mindst tænkte jeg dog, at jeg saasnart skulde opleve et Exempel paa Rigtigheden af denne psykologiske Bemærkning.

Lidt udenfor Byen kom Nielsen hen til mig, og spurgte med paatagen Ligegyldighed, hvad jeg tænkte om Spaadommen. Jeg sagde ham min Mening, omtrent som den ovenfor er fremsat.

Han hørte til uden at afbryde mig: men da jeg taug, tog han mig under Armen, og sagde mere fortrolig end jeg kunde gjøre Fordring paa: „javisst! alle Spaadomme ere Bedrag. Den gamle Kjeltring vilde gjøre sig vigtig — han vidste nok, Byen hedde Snerpe, men ikke hvor den snærpede hen — for jeg vil sige Dem mellem os; Løsen der er allerede saa godt som forlovet med den af de to unge Karle, som han sagde, fik hende ikke, og hun kan godt lide ham, det veed jeg bestemt; og begges Forældre ønske det, det veed jeg ogsaa — —“

„Manne!“ raabte her een af Søofficiererne, der forud convojerede Damerne.

„Holloj!“ svarte den Anden bagved.

„Har I ingen Træer i Nærheden?“ spurgte den Første.

„Vil Du hænge Dig?“ spurgte Cammeraten.

„Ikke idag“ vedblev hiin; „men Damerne kunde ha' Lyst til en Skovtour.“

Strax blev denne Idee grebet med Jorighed af hele Selskabet. Man fordoblede sine Skridt, for snart at naae Byen og anstafte de nødvendige Bogne. Inden en Times Forløb rullede fire ud til nærmeste Skov. Jeg maatte følge med, og blive endnu denne Dag over.

Spaadommens Frøe begyndte allerede at spire. *Laurenza* havde upaatvivselig lige til denne Tid nærret Gudhed for *Nielsen*, og at hun nu syntes at overføre en Deel af denne paa Søemanden, var neppe andet end *Djebliks* Letsind, *Pune*, eller et instinctmæssigt Skjelmerie til at pine den første Tilbeder, og som ingen videre Følger vilde havt; såa meget mindre som Havets Søn ej heller skulde fortsat et flygtigt Galanterie, hvis ikke Spaadommen hos dem begge havde gjort Spøg til Alvor.

Men just denne uhyksalige Spaadom var det, der førte dem nærmere til hverandre, idet den drev Hjerternes — om vi saa maae sige — overfladiske Bevægelser dybere ind, og gav de lette Følelser Udseende af en Styrke, der virkelig var dem fremmed. Eremitten forekom dem at være en Sandfænger, der pludselig sonderrev det Slør, som skjulte deres Tanker for dem selv, og aabenbarede en Hemmelighed, paa hvis Tilværelse de nu først begyndte at troe.

Første Følge af denne formeentlige Opdagelse var vistnok, at de kom til at sidde sammen paa Bognen, til bitter Krænkelse for min Sidemand, den arme *Nielsen*, hvis Skin-

syge robede sig tydeligt nok i usammenhængende Snak og umotiveret Latter; hvorhos han viste, at hans Sjæl uophørligen fysisksatte sig med Draklet, der saa strax og lige for hans Dine begyndte at gaae i Opfyldelse.

Det var en af de dejlige Dage, da Foraaret og Sommeren mødes. Skoven var fuldt udsprungen; Bogen, det skønne danske Træ, havde heelt udfoldet sin rige Bladdragt, dette lyse, fine, livlige Grønne, som den af alle ene ejer, men som og, liig Menneskets sødeste Ungdomsryd, snarlig formørkes af Stormen. Vore hjemlandste vingede Sangere, dem Syden ikke kjender, fordi de der ere kun stumme Gjæster, kvædede, fløjtede, klukkede, kurrede, trindt i den store festlige Lovsal, hvis Gulv var bestrøet med Hvidvisser, Floras første Børn i Nordens Skove, med glindsende gule Smørblomster, med Blaakloffen, og Glemmigej, og med Lovetand, der i sit korte Liv ingen Dvergang kjender fra Baar til Høst, blomstrer idag, og imorgen bærer sit Frøe under Kronen af hvide Duun.

Himmelen smilte til Jorden; ingen Taageplet paa dens lysblaa Kuppel; ingen Vind i den milde Luft; Solen havde forbudt dem alle at røre sig, paa det een Dag herne kunde henleves i usforstyrret Glæde — Glæde? — jeg glemmer mig selv, jeg glemmer den sørgelige Tildragelse, den Storm af rædsomme Lidenskaber, jeg har foresat mig at skildre, men som bedre maaste laae gjemt i Forglemmelsens Mørke, liig den visnede Blomst, over hvilken et andet Foraars Blomster udbrede deres friske Blade.

Vi havde lejret os under Hvelvingen af en mægtig Bøg, hvorfra der var vidt Udsigt til Havet, og nøde de medbragte Forfriskninger, Alle med stor Munterhed; kun Nielsens var for overdreven og stundom vilde, til ikke af være forstilt. Han prøvede at vække den Elskedes Skinsyge

ved Spøg, der ikke var langt fra Hjaset, med en af de andre unge Piger: forgiæves! hun syntes ej engang at ændse det, saa hentagen var hun af sin ny Cavaliers Underholdning.

Timerne fløj. Een Leeg afløste den anden. Omfider gik det ud over de uskyldige Blomster, der maatte tjene som Kastestjyts i et Slag, der — for at tale i Soesproget — begyndte med to af Fregatterne, men snart blev almindeligt over hele Linien. Da lød uventet de lifflige, til Dands indbydende Toner af Violiner og Fløjter — en Overrasselse, forberedt af Søekrigerne. Flux bortkastedes Baabnene; og snart svingede Ungersvendene deres skjønne Fjender i hvirvlende Balts.

Laurenzas Meddanser behøver jeg ikke at nævne. Nielsen foer en tidlang afsted som om han var bidt af en Tarantel; men med eet holdt han op, foregivende til Undskyldning for sin Dame, at han vilde see til Rudsene, om de vare færdige til paa givet Vink at spænde for. Det var et Paastud; jeg saae ham stille sig bag ved en Bust med Ryggen op til et Træ, hvorsfra han gjennem Bladene kunde holde Dje med Gjenstanden for hans oprørte Sindsbevægelse.

Mangfoldig er Musikkens Magt. Den hæver de Bedendes Andagt, opflammer de Kæmpendes Mod; den blodgjør Hjertet til Medlidenshed, til Venstabs og Kjærlighed; men den puster ogsaa til Ilden i den Skinsyges Barm, og hæver denne frygtelige Lidensstabs Storm til Orkan. Jeg gik forbi den Ulykkelige, og saae, selv useet, hans knyttede Hænder, hans skjælvende Knæer, de halv tillukkede stirrende Djne i det dødblege Ansigt. Det skar mig i mit Hjerte, men jeg vidste Intet at sige til hans Beroligelse.

Dansen blev pludselig afbrudt. En kold Søevind rejste sig, og mindede føleligt om Hjemreisen. Jeg gik hen til

Nielsen, og sagde ham Selskabets Beslutning, strax at vende tilbage; men tillige foreslog jeg ham, om ikke vi to gjorde bedst i at forlade de Andre og kjøre lige til hans Faders Gaard, der herfra var os langt nærmere end i Grenaae. Han sagde ja dertil, og tog mig under Armen.

Bognene stode i en Bondegaard et Par Bøsseskud borte; for at komme derhen, maatte vi passere en tættre Deel af Skoven, hvor der ikke lob nogen banet Stie. Man trængte sig derfor igjennem, hvor man bedst kunde, Een hist, en Anden her, og saaledes blev Forsamlingen temmelig adspлтt i Dypgangen til Gaarden; jeg kjendte en mageligere Omvej, og ad denne førte jeg min tause Følgesvend. — Vi havde tilbage lagt den største Strækning, da vi begge paa eengang noget til Siden saae Laurencia og Lieutenanten gaae langsomt frem i en aldeles utvivlsom Stilling: hans højre Arm laae om hendes Liv, og med den venstre Haand holdt han hendes højre; da Abningen mellem Bussene var snæver, og vi gik rask til, varede Synet neppe længer, end et Blink med Djet, men længe nok til at afgjøre den forsmaaede Unglings Skjæbne.

Han skuddrede — jeg følte et electrisk Stød paa min Arm — men han sagde Intet — jeg torde ikke see paa ham — vi gik videre, med større Hurtighed; han drog mig med sig, som om et Spøgelse var efter os. Da vi naaede Gaarden, stode her allerede nogle af vore Medresende isærd med at befrie den medbragte Bacchus af sit Fængsel. Nielsen drak vist fire eller fem Glas i eet væk. Jeg troer ikke, han selv vidste hvad han gjorde; thi da den, som skjænkede, saaledes flere Gange havde fyldt det Glas, som Nielsen stedse beholdt i Haanden, brast han i Latter, tog det fra ham og sagde: „stop lidt!“ der er flere Munde end din Slughals!“

Den Tilstaale loe med, aabenbart uden at vide hvor-
 over. Nu var hele Selskabet samlet, og de øvrige Mand-
 folk omringede Skænkeren, medens Bognene bleve forspændte.
 Jeg mindede Nielsen atter om den tagne Beslutning at
 skille os fra de Andre. Han hørte paa mig uden at forstaae
 Meningen af mine Ord, og først, da jeg havde gjentaget
 dem, begreb han, hvad Talen var om, men erklærede ogsaa
 at han nødvendig maatte til Byen — næste Morgen skulde
 vi bryde op. Jeg fik at lade ham raade; og Hjemreisen gik
 for sig i samme Orden som Udreisen.

Da vi vare komne til Byen, afføndrede alle Pigerne
 sig; de fros og længtes efter Sønnen. Mandfolkene derimod
 bleve enige om at drikke en Bolle Punsch, da der var et
 Par Timer endnu til Sengetid.

Nielsen undslog sig ikke for at deeltage heri, og —
 ganske anderledes end jeg formodede — syntes han at til-
 bagevinde sit muntre Ungdomsmod. Mod Medbesleren viste
 han sig næsten mere venstabelig end tilforn, og allerede be-
 gyndte jeg at troe paa hans Helbredelse fra denne daarlige
 Lidenskab for en Skabning, der saa letfindig kunde kaste sig i en An-
 dens Arme. Dog det var blot en anden Vending, Sygdommen tog.

Han drak mere, end tilbørlig, enten for at bedøve sig,
 eller for at gjenvinde sit sædvanlige glade Lune. Omfider
 blev han aldeles beruset; og maatte i bevistløs Tilstand ledes
 hjem til Natteherberget og bringes i Seng.

Vi Andre adskiltes strax derefter, uden at Noget syn-
 derligt ændsede et Uheld, der ved saadan Leilighed let kunde
 indtræffe; langt mindre yntedes om Aarsagen til Fyrens
 usædvanlige Drickelyst. Endog for Maanedslieutenanten troer
 jeg, den var ganske ubekjendt; den raske, ærlige Gut ahned
 vist ikke, at det var ham selv, der traadte forstyrrende mel-

lem Nielsen og dennes langt ældre Kættigheder og hidtil velgrundede Haab.

Ved min Opvaagnen den følgende Morgen, var det Første, jeg hørte af min Vært: at Kanonbaadene strax efter Midnat vare gaaede tilsoes for at prøve en Dyst med en fjendtlig Sejler, om hvis Nærværelse Officiererne ved deres Ankomst i Kasernen havde faaet Underretning. Betænkende, om der ikke af denne Omstændighed lod sig noget haabe for Unglingens Hjertes anliggende, gif jeg hen til ham. Han var allerede oppe, og traskede hurtig frem og tilbage i Værelset, som Een, der vil til at gaae ud, og idet samme befinder sig paa Noget, han har glemt; han bemærkede slet ikke min Indtrædelse, skjøndt han var nær ved at løbe mig overende. Hans Udseende var mørkt og forvildet, hvilket jeg dog for en Deel tilskrev Følgerne af Rusen.

Den Nyhed, jeg medbragte, tændte virkelig atter Haabets Gnist, der tilsyneladende allerede skulde være udslukket, men nu gav et svagt og flygtigt Skjær i hans Ansyn.

Han stod stille nogle Øjeblikke, og saae ud af Vinduet; derpaa sagde han: „Jeg har endnu eet lille Ørinde, og saa —“

Der laae et besynderligt Eftertryk i dette „saa“ — „saa rejse vi vel?“ tog jeg op. Han nikkede og gif — lige hen til Laurensa.

Det varede neppe fem Minutter, inden han kom igjen. Jeg læste i hans Ansigt — der stod streven: „hun er tabt for mig, men jeg foragter hende.“

Vi rejste. Paa Vejen talede han kun lidet, dog uden at vise mindste Aandsfraværelse. Jeg beroligede mig, og tænkte, at Romanen var tilende og vilde muelig endogsaa tjene den viltre Knos som en nyttig Lærdom for Fremtiden.

Endnu samme Dag forlod jeg Faberens Gaard, og skrev den hele Begivenhed i Glemmebogen.

Fire Maaneder derefter faldt min Vej atter igjennem Grenaae. Jeg ankom der et Stykke ud paa Aftenen. Det halve af den lille Bye — det vil sige: den største Gade — var illumineret, og da jeg stod af Vognen, erfarede jeg, at det var Lieutenant J***, som holdt Bryllup med Jomfrue Laurezza.

Af Eremiten selv fik jeg først denne Nyhed; og glemte han ikke at gjøre mig opmærksom paa, hvorlunde han havde sagt alt dette forud, samt at han havde været derovre, og var bleven godt tracteret. Dette kunde jeg virkelig see; Ansigtets Rødme skinnede igjennem det hvide Skjæg.

Mine Tanker faldt naturligviis paa stakkels Nielsen; jeg spurgte om ham, og hvorledes Pips Spaadomme paa ham vare indtrufne?

„Hæ!“ svarte Eremiten „godt nok! en kjærlig Søemand har jo snappet hans Kjæreste fra ham; og skal han drukne, saa har det vel endnu dog Tid.“

Med disse Ord begav han sig paa Veien til sin Hule, nynnende en gammel Sømandsvise om en beget Matros, som fik en riig Kjøbmandsdatter, der havde dødelig forelsket sig i ham.

Det mig bestemte Soveværelse vendte ud til Gaden, og da det var illumineret med alle de Andre, kunde jeg ikke komme i Seng før Midnat. Da nu alle Lys vare slukkede, undtagen i Gildehuset tvært over for mig, aabnede jeg et Vindue, lænede mig paa Karmen og lyttede til Dansemusiken, der klang saa muntert i den mørke og stille Nat.

Som jeg atter vil lukke Vinduet, og bøjer mig ud for at tage fat paa Krogen, bemærker jeg et Menneske, som staaer et Par Favne til Siden, med Ryggen op til Nabovens Huus. Ved det Stjær, som histovrefra belyste ham, kunde jeg ret godt see, men ikke strax kjende ham. Det var Nielsen; men hvilken Forandring var i disse fire Maaneder foregaaet med den ungdomskraftige, glade og elegante Yngling! Hans Kinder vare blege og indfaldne, Dinene matte og dybt indfunkne, Skuldrene hængte som paa en udmagret Dding, eller Een, der nys er kommen op af et langvarigt Sygeleje. Dragten svarede til hans Udseende: en gammel blaa Frakke, hvidagtig paa Albuerne og de udstaaende Skulderblade, et gammelt fort Silkekæde løst bundet om den smalle Hals, en støvet Hat, smudsige Støvler — see! dette var Alt, hvad der var bleven tilbage af det ulykkelige unge Menneskes forrige altid høist moderne og pene Paaklædning. Han mærkede mig ikke, og blev endnu længe staaende ganske ubevægelig, stift stirrende over til Brudehuset.

Det skar mig i mit inderste Hjerte, men jeg kunde ikke bringe noget Ord over min Tunge. Sagte lukkede jeg Vinduet. Først meer end en Time efterat jeg var kommen tilfængs, horte jeg ham gaae bort med langsomme og slæbende Fjed. Jeg kunde ikke sove. Den lystige Strengelseg hisset i Glædens Huus — og her den tidligt uglevede Yngling, for hvem Glæden nu var bleven en fremmed Gæst; hisset Elskors Middagsbøje — og her dens Midnat — jeg længtes efter Morgenens.

Ved det første svage Stjær af Dagen, forlod jeg det søvnløse Leje, kastede mig i Klæderne, og styndte mig ud i det Frie.

Jeg fulgte Vejen til Havet, og satte mig paa Bolsvær-

ket ved Naens Udlob. Solen var endnu ikke staaet op. Luften var klar og mild. En sagte Landvind hvislede i det lange, gule Strandgræs, og formaaede først langt ude at kruse det blanke Vandspejl, der bølgede langsomt op og ned, og brød sig med uendelig Susen mod den stenige Bredde. Jeg tabte mig i Bestuelsen af det vældige Hav, i Tanker, grændseløse som dette, og kom først tilbage til mig selv, da Solen opsteeg som fra dets umaalelige Dyb, og vakte Sjælen af sine dunkle Dromme.

Mine Dine faldt paa en mørk Gjenstand, som Naens Bølge førte ud til Havet, og som, i det Skjæl, hvor Begge mødes, gængede op og ned uden at komme videre, ret som om den første ikke vilde beholde det og det sidste ligesaa lidt modtage det. Endelig fik det salte Vand Overmagt: Gjenstanden drev til Siden, og rullede af Dyrningen frem og tilbage ved Havbredden. Jeg gik derhen — det var Nielsens Liig.

I Naen tæt ovenfor færdedes nogle Fiskere. Jeg hidskaldte dem, og vi trak Riget op paa Land. De hentede et Sejl, i hvilket de bare det ind til Byen. Hvor sølsomt og rædsomt! For kort siden var den blomstrende Ungling een af mine Bærere i hiint Galningeoptog — nu bares han selv — kold og bleg — for aldrig mere at opvaagne til Livet og Glæden.

Jeg sørgede for Lægehjælp; forgjæves — Døden havde sikkert Hold paa sit Bytte.

I Skumringen kjørte en Arbeidsvogn det affjælede Lægeme ud til Faderens Gaard; huult og tungt rumlede den ned ad Gaden. Ikke saaledes var det et Par Maaneder tilbage, da han i sin Baldragt ved den Elskedes Side, med den

unge Varm foulmende af Livslyst og Kjerlighed, rullede i Karet den samme Vej.

Hvad der blev af den Bægelsinde? Jeg har aldrig bekymret mig om at erfare det; men hendes Mand faldt Aaret efter i en Dyst med en engelsk Drlogsmand.

Jordbærret.

(Forhen trykt under Firma P. Sp.)

„Spurgt!“ sagde jeg.

„Spurgt!“ sagde Baghaanden.

„Forhaand“ raabte jeg resolveert.

„Solo“ sagde min Hr. Doctor, idet han slog sin udspilede Kortvifte sammen, lagde den paa Bordet, og den højre Haand med stille Resignation oven paa den Venstre.

Jeg saae paa ham: „Selv Solo! raabte jeg, holdende Kortene tæt ind til mit Bryst.

„Couleur!“ hvistede han ømt og sagte.

„Selv Couleur!“ skreeg jeg, idet jeg lettede mig lidt fra Stolen, og satte mig haardt ned igjen.

„Jeg skal Ingen have!“ sagde Smith.

„Saa bliver Spadille liggende,“ svarte jeg polidst.

Jeg vil lade hele Verden domme, om jeg ikke borde gjøre, som jeg gjorde. Jeg havde Spadille, Manille smaa femte i Tref, Sparkonge tredie, Ruder dame blank. — Jeg sonderede engang: fra Smith falden Syven — Mellemhaanden var Renonce. Skee i en anden Haand! tænkte jeg, og kom nu sikkende med min Konge.

Idetsamme ringede det paa Porten.

„Det var ikke sært!“ raabte han ærgerlig; „her er aldrig No!“ Han bekjendte.

Jeg spillede Ruder dame ud: Mellemhaanden stak, og kom med Ruder igjen — Smith lod gaae. Det var en vanskelig Casus: jeg kunde vinde paa Fire; men jeg kunde ogsaa spille mig selv remis en trois — jeg var ganske raadvild.

„Ikke betænke sig saa længe!“ sagde Smith: „naar Man betænker sig, gjør Man gjerne det Gale.“

„Vi spille ikke om Svovlsfikker,“ svarte jeg: det var Skilling, 96, Krøllen til Beten; det var just ingen Pindelombre.

Nu piffedes der paa Døren — det var den vagthavende Gjordemoderlærning.

„Jeg skal tage dine Kort!“ tilbød Lieutenanten, der sad over.

„Nei vist ikke!“ svarte Smith; „det er maastee ingen Ting — jeg kan snart komme igjen.“

Han gif ud med Kortene i Haanden, og lod Døren staae paa Klem; men næsten i samme Djeblig rakte han dem ind, og sagde: „spil med Forstand, og husk paa, hvad der er ude!“

„De har dog ikke seet Møllers Kort?“ spurgte jeg.

„Paa Ver, Nej!“ svarte han.

„Men dem, der ere fastede?“ gjentog jeg.

„Om jeg saa skulde døe paa Stedet,“ forsikrede han, „kan jeg ikke huske et eneste af dem.“

„Vi kunde jo ogsaa —,“ faldt Møller ind, „tage os en lille Rappes, og røre os lidt!“

„Det var et nederdrægtigt godt Indfald!“ raabte Lieutenanten, og sprang op, „lad os fouragere! hvor monstroe han forvarer sin Proviant?“

„I Hjorneffabet,“ svarte Møller.

Lieutenanten gif derhen, og udpakkede Brød, Ost og Smør.

„Flasker seer jeg Ingen af,“ sagde han, „undtagen de skulde findes her i det øverste Rum.“

Han kikkede derop, tog Noget derudaf, og blev saa staaende ganske taus og stille.

„Jeg troer, mellem os sagt, at Lieutenanten drikker for os Alle, ligesom den catholske Præst!“ raabte Møller, og gif hen til ham.

Idetsamme saae jeg, at Lieutenanten hastig stak Noget, der saae ud som et Miniaturportrait, op i Skabet; han vendte sig om til os, bleg og ganske lang i Ansigtet.

„Brændevinen! Brændevinen!“ sagde Møller utaalmodig; den Anden stod endnu med Flasken i den ene Haand, og saae sig om efter Glasset, som han holdt i den anden. Møller tog begge Dele fra ham, og sagde, idet han skjænkede: „Blig! Bomben und Granaten! hvad den slemme Syge fejler vores Lieutenant?“

Denne foer med Haanden over Panden, som om han vilde bortvise en ubehagelig Forestilling, og svarte med et tvungent Smil: „Jungenting, par di si sail!“

Derpaa gjorde han en Vending, greb Flasken og skjænkede Nylglasset fuldt.

Nu stak Møller i en Skoggerlatter, og raabte: „Spøger det i Hjorneffabet?“

Han løber derhen, finder Portraitet, og siger, idet han holder det frem for Lyset: „Aha! her har vi nok den lille Nisse!“

Men som han kaster Djnene derpaa, farer Blodet ham op i Ansigtet; han taber Mælet; han stotter til Lieutenanten; han stirrer paa Billedet; han skæler til mig — —

„Muß mal auch das Wunderbild sehn!“ siger jeg.

Møller flyer mig det ganske mekanisk, og drifter Brændeviin af Nlglasset.

Det var en ung og understjøn Dames Portrait, malet paa Elfenbeen og indfattet i en smukt udarbejdet Sølvramme. Det Eneste der vanzirede, eller udmærkede Billedet, var et Modermærke, i Skikkelse af et Jordbær, midt i den aabne, skjønne, af Castanielokker flankerede Pande.

„Mine Herrer!“ sagde jeg, „— Tilforladelig! det er et Ideal af Skjønhed — formodentlig vor Doctors Kjæreste — skulde De maaſtee kjende Originalen?“ —

Jungen svarte; hver stod i sit Vindue; den Ene trommede paa Ruderne — den Anden sløjtede — —

„Det er bedst, Man gjemmer det igjen!“ vedblev jeg, og lagde det derop, hvor det var taget.

Nu kom Smith tilbage. Han brugte en slem Mund, fordi han var jaget fra sin Lombre for Jngenting:

„Her skal Man staae paa Pinde for det Kram — hæ! saa vil de, og saa vil de inte — det er tredie Gang, den Mammeselle gjør Anstrig, og saa er det lutter Bind — hæ! det er et Hundeliv her — Naa! det var ret! jeg seer I har benyttet Tiden — har I faaet Jer en Roborans, saa kom og lad os sætte vor Solospiller en net lille Codille! Møller stak sidst og spillede Rudersem igjen, og jeg lod gaae — gid den sad igjen i din Hals, din Klokker!“

Under denne Monolog satte han Flaske, Glas og Talskerken bort, sig selv paa sin Plads, og tog sit Kort — Møller og jeg ligesaa — Lieutenanten kom langsomt efter og saae til.

Det var det store Spørgsmaal: om jeg skulde lade Møller saae det andet Stik? Var der en Trumf bleven liggende, var det rigtigt, og vilde han komme med Ruder igjen, ligesaa — Belan! fix oder Nix! jeg kastede en lille

Spar til, og strøg Stikket blideligt over til ham. — Bravo! han kommer virkelig med nok en Ruder.

Smith, saasnart han seer den, drejer sig halvt om fra Bordet og gjør en Grimasse, som naar En pludselig har faaet noget Irriterende ned i en huul Tand; hans hele Legeme fik Trækninger, som om han var traadt paa en Liigtorn.

„Møller! Møller!“ sagde han ømt bebrejdende, men tillige langsomt og med alvorlig Pathos, „Du spiller D..... g.... m..! som om Du sad i Taaget.“

Og dermed hug han Basta i med saadan Force, at den sprang over til Mafferen og ned paa Gulvet.

„Naa, naa!“ sagde denne, „et godt Ord igjen! jeg spiller efter Raison — hvad skulde jeg gjøre?“

„Hvad Du skulde gjøre?“ svarte Smith, „hvad Du skulde gjøre? Du skulde ikke gi'e ham Spillet lige i Hænderne, ikke spille hans Renonce, min Renonce, ikke sætte mig under Surcoup —“

„— Skal jeg da,“ spurgte hiin med bitterfødt Ydmyghed, spille det, jeg ikke har?“

Imidlertid laae Lieutenanten og ragede efter Basta under Sengen, og jeg glædede mig i mit stille Sind over Modspillernes Uenighed.

I dette vigtige Øjeblik kom Gjordemoderen atter farende og raabte ind ad Døren: „Hr. Smith! Hr. Smith! vil De nu komme!“

„Nej saa..... om jeg vil!“ raabte han, „skal jeg nu løbe April igjen, hvergang hun piber dernede? —“

„Her er Basta!“ sagde Lieutenanten, og lagde den paa Bordet. —

„Ja men nu bliver det Alvor, Hr. Smith!“ gjentog Gjordemoderen, idet hun gif hen og hvistede Noget til ham.

„Godt, godt!“ sagde han, og rejste sig — „men gjør nu først Noget ved Basta:“

Jeg lod den gaae — naturligviis.

Derpaa lagde han sine Kort op, og sagde: „Saa kan De jo ikke tabe længer — det var en nederdrægtig Solo! — nu sidder jeg over; men kommer jeg ikke, naar dette Spil er ude, faaer De opgjøre — adios saalænge! — det var F..... til Solo!“

Med denne oprigtige Yttring var han ude af Døren.

Vi Andre ventede et Dvarteerstid efter ham, eller længere. Imidlertid røg vi Tobak og spadserede op og ned ad Gulvet. Jeg begyndte flere Gange paa at indlede en Discours; men de to andre Herrer svarte saa kort og adspredt, at jeg nok mærkede, deres Tanker vare andenstedes henne. Veterne støttede jeg ikke om at dele, da vor Bært var den eneste Tabende.

Han kom — gik frem og tilbage i Bærelset — stødte til Hjørnet af Spillebordet, saa Penge og Jettons dansede mellem hinanden; et Dlglas faldt overende, styllede Indholdet ud over Veterne, og gjorde saaledes al Regning og Deling overflødig — Skade for min pene Solo! — han blev ved „als wie nichts“ i sin anden Marsch, traadte Lieutenanten (der ved Revolutionen paa Bordet havde gjort Front imod ham) paa Foden, mærkede det ikke, bad ikke heller om Forladelse, rendte sin Pande mod de aabenstaaende Skabbor, sagde ikke Au, bandte ikke heller — kort: han var reent forstyrret.

„Du har nok havt en ubehagelig Forretning?“ spurgte jeg.

„Saa temmelig, saa temmelig!“ svarte han.

Derpaa gik han hen til Skabet, greb det omtalte Portrait, saae paa det, loe af Arrighed, kastede det mod Gulvet, stampede paa det, saa Glasset knasedes i utallige Partikler, tog det op igjen, saae atter paa det, og gned det saa vel fexten Gange rundt i Dfloden paa Bordet: og smed det endelig hen ad Gulvet.

„Det er en summarisk Methode,“ sagde jeg lidt pirret, „at opgjøre Balancen paa — Winkel-Horn slipper ikke saa nemt til det; men ellers er det noget Usædvanligt, at tørre Beter ud med en smuk Piges Næse.“ —

Nu blev han opmærksom paa sin Forgaaelse; gjorde Undskyldninger og Tilbud, som dog ikke kunde antages.

„Tingen,“ sagde jeg, „kommer dog aldrig in statu quo; den titomrørte Dame kan snarere faae sin Næse igjen, end vi vore respective Beter; men da hun efter al Formodning er Skyld i Ulykken — thi din Haand var kun et blindt Redskab — er det ogsaa billigt, at Straffen falder paa hende. Hun har vel tildeels udstaaet den; men skulde det ikke være nok, kunne vi jo bringe hende et pæreat i en Bolle Punsch, som Smith betaler — hvad siger vor Doctor hertil? og hvad siger de andre gode Herrer? Skal vi drikke den hos mig i Dag otte Dage, og faa faae os en ret andægtig Lombre til? For en Sikkerheds Skyld kan vi jo skrive Beterne paa Papiir. — Her er min Finger!“

Med disse Ord satte jeg Tommelfingeren i Bordet; de andre Tre satte deres ved Siden af — nota bene ganske stiltiende.

Lieutenanten var den Første, der kom i sin gamle aise; han brast i en Skoggerlatter og sagde: „Det lader til, Gentlemen! at vi alle Tre have carambouleret paa een Ball — lad os, naar vi samles igjen, meddele hverandre vore Eventyr.“

Dette indgik Doctoren og Møller, og dermed stilledes vi ad, hver til Sit.

Vi samlede efter Bestemmelse. Jeg foreslog: at vi skulde spille accurat i to Timer, da først spise min Bærtindes Smorre-

brød og drikke Punsch, samt under Nydelsen af disse gode Ting aabne Hjerternes Sluser — det bifaldtes. Under Spillet tilbrog sig intet andet Mærkværdigt, end at jeg engang blev Cobille paa fire Matadorer sjette i Rødt, og at Møller gjorde to slemme Bukke, der vare Lieutenanten saa gode som ti Rigsdaler. Men kan jeg troe — de vare hverken de første eller sidste, han i sit Liv har begaaet).

Glassene vare tomte een Gang, og fyldte den anden, da jeg opfordrede mine Gæster til at fortælle. Lieutenant Lund begyndte:

„Jeg skal aldrig nægte“ sagde han med et Comma og et Træk af Piben mellem hvert af disse Ord, „at jeg jo troede, at en vis lille P'ie var min Kjæreste — ene og alene; men nu mærker jeg, at hun har besat en Terne, og at jeg maae lade mig nøie med et simpelt Udtræk. Jeg skal aldrig nægte, at jeg har været charmeret i Tøsen, for hun er ganske nederdrægtig smuk; men i saadan Affaire sketter jeg ikke om at ta'e Whist med, og derfor vil jeg ogsaa i Morgen sende hende sin Ring tilbage.“ —

Her tog han den af, puttede den i Lommen, og tomte sit Glas; jeg fyldte det, og han vedblev:

„Jeg skal aldrig nægte, at Zfr. Jensen er den nysfeligste Glut, jeg kjender; og jeg vilde gi'e meget til, at hun var ligesaa god, som hun seer ud til. Det er vel et Par Maaneder siden, jeg første Gang var i Selskab med hende hos en Familie, der ejer et Kyststed herudensfor Byen. Da jeg kom ind, sad hun ved Fortepianet — hun spiller nedert drægtig godt — og sang til — hun synger rasende dejlig — jeg fik strax ligesom en Slags Hjerteklavappelse; og nær havde jeg bleven reent confuus, da Værtinden bad mig at spille en stirkændig Sonat med hende.

„Der var just adskillige Passager i samme Sonat, hvor

vi maatte ha'e Armene overfors — det er Gavtyvestræger af Componisten — hvergang vi berorte hverandre, fornam jeg et electrisk Stød, der gik op igjennem Armen, og tværs igjennem Brystet ind i den venstre Side. Kort at fortælle, mine Herrer! jeg mærkede strax, at jeg var stude — hun mærkede det ogsaa, for hun rødmede lidt, og smilte saa smaat, hvergang jeg skottede til hende. Og — kort at fortælle — jeg kom herefter næsten hver Dag i Selskab med hende, og — idag er det netop fire Uger siden, vi verlede Kinge.

„Jeg skal aldrig nægte, at det krapperer mig en Smule, at finde mig selv en trois ved dette hersens Partie, for hun er nederdrægtig smuk, og jeg veed ikke anden Fejl ved hende, end at hun har et lille nysfelig Jordbær midt i Panden, og saa at hun — som jeg nu mærker — maae være en Smule Coquette.“

Her endte Lieutenanten sin Rapport, idet han fyllede et Glas ned og tændte den udgaaede Pibe. Møller lagde sin bort, kinkede med ham, drak og begyndte:

„Det kan, mellem os sagt, være en fire Maaneder siden jeg førstegang saae Jomfru Jensen, og det var ved Udstillingen paa Charlottenborg, og saasnart jeg fik Dje paa hende, saae jeg ikke et eneste Malerier mere, for det er — mellem os sagt — en ganske overordentlig dejlig Pige. Hvad gjør jeg? Jeg følger hende af den ene Sal i den anden, og ud af Gaarden og over Kongens Nytorv og gjennem Bimmelstafet; men som hun, tilligemed en ældre Dame og et Mandfolk, der ledsagede dem, drejer om ad Badstuestræde, og jeg vil efter: hvad gjør saa jeg? taer for kort en Svingning, og falder — mellem os sagt — over Marstandiserens Trappe.

„Det Første var, at mine sorte Silkebuxer revnede over Knæerne, for nu kunde jeg ikke følge min skønne Ubeskjendte

længere; men maatte stræbe at komme hjem — jeg boede dengang mellem os sagt paa Kultorvet. —

„Jeg ærgrede mig noget ganske overordentlig; men hvad var herved at gjøre? Jeg bestilte i fjorten Dage ikke Andet, end gif fra det ene Sted til det andet, hvor jeg kunde haabe at træffe hende: paa Charlottenborg, paa Comedien, i Kongens Have og paa Bolden; men væk var hun, og væk blev hun.

„Hvad gjør jeg saa? Omfider faaer jeg det Indsald, at gaae ud paa Assistentkirkegaarden — der var hun, tilligemed en anden Dame. Jeg blev ganske overordentlig glad, og fulgte dem i en Frastrand rundt omkring i de Dødes Have. Men hvad seer? allerbedst som hun gaaer, falder hun — mellem os sagt — over en Gravsteen, gier et Strig, vil rejse sig med den anden Dames Hjælp, og formaaer det ikke. Hvad gjør jeg? jeg farer hen og tilbyder min Tjeneste, at ledsage hende hjem, at hente en Hnevogn, og — kort at fortælle — paa denne Maade bleve vi bekjendte, og — lad mig see! — nu er det netop to Maaneder siden vi bleve forlovede. Her er hendes Ring —“ han drog den af Fingeren og sat den i Lommen — „og i Morgen skal hun faae den tilbage.

„Jeg seer, hun har benyttet de to Maaneder, jeg har været ovre i Fyen, til at forlove sig med vor Ven Lieutenanten. Mellem os sagt, har det rigtignok ærgret mig saa temmelig, for Pigen er ganske overordentlig smuk, og jeg veed ingen anden Fejl hos hende, end at hun har en lille rød Plet, som et Jordbær, men ikke nær saa stor, i Panden, og saa, at hun — mellem os sagt — maa være lidt løs paa Traaden.“

„J og for sig selv“ tog nu Smith Ordet, medens han tre Gange smekkede paa sin Snustobaksdaase, aabnede den, forsynede først det ene Næseboer, saa det andet — for mellem os sagt, han bruger ikke at ryge — børstede Kjole-

rabalterne, fastede det høire Been over det venstre, tog sit Torklæde op, og spredte det over Knæet. „J og for sig selv,“ sagde han, „er det en bandsatist Historie — havde jeg nær sagt — at saadanne tre Cavalierer, som vi, skal holde Lyset for denne hersens Mammefelle: imidlertid er det dog ret godt, at det itide er kommen til en Forklaring imellem os.

„Det kan være en sex Maaneder siden Professorens en Dag, han ikke befandt sig vel, bad mig besøge hans Patienter; iblandt dem var bemeldte Zomfrue Jensen. J og for sig selv var hendes Sygdom af ingen Betydning; men jeg fik det bandsatiste Indfald — havde jeg nær sagt — at gjøre den en Smule farlig; jeg troer næsten det var for at gjøre mig lidt vigtig, og for at faae Anledning til at komme desfor og destiere igjen. Men desværre kom baade hun og Professorens sig altfor snart — havde jeg nær sagt.

„Imidlertid fortsatte jeg mine Besøg saalænge, indtil vi begge vare blevne enige om at forlove os; og det kan være nu lidt over fire Maaneder siden vi vekslede Ringe. Her er hendes, den skal hun have tilbage i Morgen den Dag. Portraitet, som aabnede Djuene paa os, har jeg selv malet; for jeg fusser lidt paa Kunsten — havde jeg nær sagt. — J og for sig selv var det godt, at J fik fat paa det.

„At jeg blev saa consterneret i Dag otte Dage, da J vare samlede hos mig, det skal jeg snart forklare Jer: Et Par Dage efter vor Forlovelse kom jeg ind paa Stiftelsen, og hun bødte mig ind, at hun paa samme Tid skulde reise til Nøen — jeg har Brev fra hende, at hun just idag vilde komme her tilbage. J og for sig selv er hun dog forbleven her i Byen, og har benyttet dette Mellemrum bandsatist godt — havde jeg nær sagt — til at forlove sig endnu et Par Gange.

„Hvad skeer? for en halv Snees Dage siden kommer et bestoret Fruentimmer ind paa Stiftelsen — det var hende,

der sidst saa tit afbrød vores gode Lombre — den første Gang jeg var nede hos hende, saae jeg en Ring paa hendes Finger, der lig- nede min Forlovelsesring saa accurat som een Draabe den anden. Den næste Dag hvidskede Gjordemoderen til mig: at det var en Jomfrue Jensen, for et Brev med saadan Udskrift var falden ud af hendes Strikkepose; og den sidste Gange skedte det under Forretningen, at Eloret gled hende ned over Panden, og hvor hastig hun end trak det op igjen, fik jeg dog Dje paa det bandsatiste Jordbær.

Her sprang Lieutenanten op, og snoede sig nogle Gange rundt paa Gulvet, og Møller tabte sin Pibe.

„J seer altsaa —“ vedblev Smith, „at vi i det mindste ere Fire om Pullien, og at ingen af os er første Mand. J og for sig selv er det lidt ubehageligt, for det er en bandsatist smuk Pige, og jeg veed intet Andet at udsætte paa hende, end det omtalte Jordbær, og saa at hun maa være temmelig løsagtig — havde jeg nær sagt.“

„J og for sig selv“ — tog jeg nu tilorde — „skal jeg aldrig nægte, at det mellem os sagt, er en ganske overordentlig nederdrægtig, bandsatist Historie, og at meerberørte Jomfrue Jensen ikke borde saaledes døe i Synden — havde jeg nær sagt. — Hvad tykkes Ihr Herren! om at oversende hende alle tre Ringe paa een Gang ved min ringe Person? det vil overraske hende — men apropos, er hun endnu paa Stiftelsen?“

„Hun forlod den igaar“ svarte Doctoren.

„Jeg skal ellers aldrig nægte“ faldt Lieutenanten ind, „at denne Accouchement kommer mig lidt uventet; det er kun tre Uger siden jeg saae hende, og da kunde jeg mindst drømme om, at hun var paa saadanne gode Veje — det er mig fast ubegribeligt, hvor jeg har havt mine Djne —“

„Eller hun sin Corpulence“ afbrød Møller; „det er kun to Maanedes siden jeg saae og omgikkes hende daglig,

og før skulde jeg troet — mellem os sagt — at Himmelen skulde falde ned — det er noget ganske overordentligt!”

„Pereat!“ raabte jeg, og strakte mit Glas ud over Bordet, „pereat Jomfrue Jensen; men vivat det lille Jordebær i hendes Elfenbeenspande!”

Vi stodte sammen og drak — jeg med indeflemt Latter, de Andre med indeflemt Suk.

Man vil sige, at Viin indeholder mange Sandheder — det kan være; men Punsch indeholder bestemt store Løgne, for da vi havde tømt Vollen, fandt vi alle Fire, at Man ikke kan troe noget Fruentimmer.

Dagen derefter gik jeg med mine tre Ringe i en lille rød- og gulmalet Nürnbergers-Tinkurv hen til Hr. Jensens Bopæl, hvilken jeg af Lieutenanten, som sidste Hane i Kurven, havde ladet mig betegne.

Hun var alene; jeg kjendte hende strax paa det tit omtalte Mærke, der ellers — mellem os sagt — slet ikke vanzirede hendes bandsattist dejlige Ansigt. Forresten saae hun — efter Omstændighederne — overordentlig frisk og blomstrende ud.

„Er det Jomfrue Jensen, jeg har den Ære at tale med? spurgte jeg; dog ikke fuldt saa stjødelsøst, som jeg havde foresat mig.

„Det er mig,“ svarte hun.

„Jeg har nogle Commissioner til Dem,“ vedblev jeg, gribende efter Esken, i hvilken Kurven var, hvori Ringene laae; „for det Første skal jeg hilse fra Candidat Smith paa Accouchementhuset. —“

Hun gjorde store Dine, og sagde med den ærligste Mine af Verden; „De måae tage fejl, min Herre! jeg kjender ingen Candidat Smith.“

„De kjender ham ikke?“ spurgte jeg forundret; „da har De dog kjendt ham — da De for et halvt Aars Tid siden var syg?“

„Jeg har ikke været syg i det sidste Aar,“ svarte hun ligesaa forundret.

„Det fornøjer mig,“ sagde jeg, lidt forbløffet over hendes Fripostighed; „det er meget mueligt, at det kan være gaaet dem af Glemme; men jeg vil dog haabe, at De endnu erindrer dem Fuldmægtig Møller?“

„Fuldmægtig Møller? gjentog hun langsomt, „ligesaa lidt min Herre!“

„Heller ikke,“ vedblev jeg ærgerlig, „at han kom Dem tilhjælp, da De faldt over en Gravsteen paa Assistentekirkegaarden, og forvred deres ene Fod?“

Hun smilte; men satte strax et alvorligt Ansigt op, og sagde: „Her maae finde en Fejltagelse Sted —“

„— Ganske vist,“ faldt jeg ind, „begge mine Venner have taget mærkelig fejl; den tredie ligesaa — De har formodentlig ogsaa glemt Lieutenant Lund af **** Regiment?“

Her blev hun blodrød! „Jeg kjender en Lieutenant Lund,“ sagde hun sagte og forvirret.

„Meget vel!“ vedblev jeg, idet jeg aabnede Kisten, tog Ringene ud af Kurven, og rangerede dem paa Bordet for hende: „egentlig skulde disse tilhøre Dem alle tre; men da De ikke behager at kjendes ved flere, end den ene, vil De da være faagod at udtage Lieutenantens?“

Med stigende Forbauselse havde hun seet mig udframme disse smaae Kjærlighedspanter; og da hun fik Dje paa den sidste, udstrakte hun hurtig og nysgjerrig Haanden efter den. Men ligesaa hastig slængte hun den igjen, som om den havde været gloende. Hun blegnede, skjælv, hendes Barm hævede

fig, opsvulmet af Smerte, og havde hun ikke grebet fat paa Bordbladet, troer jeg, hun havde segnet.

Endelig fremstammede hun: „Hvem er De, min Herre?“

Jeg sagde hende det.

„Har Lieutenant Lund,“ spurgte hun videre, lidt mere fattet, „virkelig selv leveret Dem denne Ring til mig?“

Jeg bekræftede det, og lagde til, at de to andre Herrer havde beæret mig med samme Commission.

I samme Djeblig foer en lille nyskelig hvid Haand frem ved min højre Side (Zomfrue Jensen stod foran mig paa den anden Side af Bordet), greb efter Møllers Ring, og et ængsteligt: „Herre Jeh! hvor kommer den her?“ løb tæt ved mit Dre.

Jeg kastede Hovedet om — nu var Røden til mig at forbauses: der stod den livagtige Zomfrue Jensen No. 2.

Jeg saae atter hen til No. 1 — jo, hun var der ogsaa! det løb rundt, det løb surr i mit Hoved; og dog begyndte et dunkelt Lys at virre for mine Dine — endnu taug begge Pigerne.

Da løb et „Jh du min Gud!“ bag ved mig, og en lille nyskelig hvid Haand stak frem ved min venstre Side, greb efter Smiths Ring; men foer hastig tilbage, som om den havde rørt ved en Slange.

Himmel! Jord og sexten Elementer! der stod Zomfrue Jensen Nr. 3.

Men nu blev det ogsaa med eet højlys Dag i min forværkede Hjerneliste.

Jeg betragtede de tre Gratier een efter den anden, og fandt rigtignok en betydelig Søsterlighed imellem dem — Jordbærret havde de alle. Alligevel, naar man saae dem samlede, funde de lettelig adskilles: No. 1 var højere end de Andre, og lidt smallere af Ansigt; No. 2 var meest fyldig og rød-

musset; No. 3 derimod temmelig blegladen. Jeg brød Taus-
heden, og talte som følger:

„Mine skønne Damer! jeg er kommen her — med
gunstig Permission og sans comparaison — som en Hund
i et Spil Kegler; og jeg forsikrer Dem, at deres Forundring
er ikke større end min; men jeg tør haabe, at alle Misfor-
staaelser ville jevnes, og alle Dissonanzer opløse sig i den
fuldkomneste Harmonie.“

Efter denne vakre Indledning begyndte jeg et ordentlig
Examinatorium.

Al samme gav det sig tilkjende: 1) at de tre Piger
vare Søstre; 2) at de i det sidste Aar havde opholdt sig
hver hos sin særskilte Slægtning; 3) at Doctorens Kjereste
virkelig de sidste fire Maaneder havde været i Fyen, og først
nu var kommen tilbage; og endelig 4) at alle tre lige til
dette Øjeblik, paa deres respective Kjeresters Forlangende,
havde holdt deres Forbindelser aldeles hemmelige for hver-
andre.

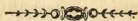
Jeg fortalte dem til Gjengjæld, hvorlunde Portraitet
havde været den uskyldige Marsag til al denne Ulykke — om
hiin beslorede Dame, der havde gjort min Doctor saa bal-
styrig, taug jeg aldeles; thi hun maatte aabenbart være en
baade ham og de andre uvedkommende Person.

„Bed en forunderlig Hændelse,“ sluttede jeg, samlende
mine Ringe, „er jeg bleven syvende Mand i en serdobbelst
Hemmelighed; men — som jeg haaber — ikke for det Værste.
Paa mine tre Patroners Vegne gjør jeg allerunderdanigst
Afbigt for en Synd, der alene har sin Grund i deres oprig-
tige Kjerlighed. Dernæst beder jeg, at det maae tillades de
angergivne Syndere personlig og saasnart muligt, at hente
de elskværdige Damers Tilgivelse.“

De søde Piger smilte, og tilnikkede mig et eenstemmigt Ja.

„Men Ringene,“ sagde Doctorens Kjereste, „beholde vi saalænge; anden Gang indløses de kun med Knæfald og Taarer.“

Dg saa skeete det. — Dg nu er ogsaa Anecdoten fortalt; saadan en kort Historie er ikke længere. Jeg vil blot tilføje: at Aaret derefter fik Lieutenanten Compagnie, Fuldmægtigen Contoir, og Doctoren Chirurgicat; thi holdt de alle tre Bryllup paa een Gang, og jeg var med til Gildet. Det gik lystigt til; jeg fik fuldt op af Spise og Drikke; men — ingen Lombre.

Bettefanden.

(Nye.)

„Gjør Ild under Gryden! wo Mowr!“ lod det i Skumringen udenfor et affides liggende Hedehuus.

„Haa do nod aa put i en, Falle?“ *) svarte derinde en skrallende Kvinderost.

„En Si' Flæsk, Molle!“ **)

Dg dermed stred denne ind ad nederste aabne Halvdør, og efter hende, næsten uden at bukke sig, en Mandsling ikke højere end en tolvvaars Dreng, men bred, højbrystet og rundrygget — en ildevarslende Person: lav Pande, brunt Ansigt, det hele dybtrynket, smaa dybtliggende Dine — liig Gnisterne i en Kulgrav — bar Hals med skarptudstaaende Adamsæble. Beklædningen som Skikkelsen: rundpullet bredskygget Hat af musegraa Farve, rødbrun langskjødret Trøje, sortgraa Knæbuxer, blegblaa Stunthoser, og intet videre.

Hun med Gryden, som jeg i Mangel af mere passende Benævnelse vil kalde Bettefandens Oldemoder — hvorvel hun gif for at være hans Kone — var sit Hoved højere end

*) Farlil.

**) Morlil.

den lille Mand; og dette Hoved var dobbelt saa stort som hans, bedækket med en Hue, der højt op i Tiden havde haft Sneens, men nu havde Tørveaffens Farve. Ansigtets var som suur Fløde, og Djenes som blaafluur Melk.

Oldmowr, som hun hed til daglig Brug mellem sine Venner — ikke for Alderens Skyld, hun var kun noget inde i de Fyrretøve, men med Hensyn til hendes Absolutisme, der befæstedes ved uforanderlig Alvorlighed — Oldmowr, som først ved Ordet „Flæstese“ drejede Ansigtet halvt om mod sin bjergsomme Mand, blev dog uforstyrret ved at bruge Ildtang og Grydsee, krumbojet over Arnen.

„Hvot æ den fræ? FALLE!“ spurgte hun ganske ligegyldigt, seende bestandig paa Melkebrødsgrøden.

„Ka de eth wæh dæ jet aa jet? En haang eisen i Kræn Hansens Skaastien. A sek mi Gjeddkraagh i en, aa slævt en owenud; dæffor æ wi behgitow saa suede*) — haa Laang Ajs eth uet hæ faanos?“**)

„Jow han haaer, men han ga unt a sæ, saa de te do wa gon ued, han saah, te I sku wot et ant Stæj hænn.“

„Ja skihd! han sku ha kommen a Wonnedsæ;***) da ku ed gon an; no ka wi lek Skuhren.“

Roverparret havde faaet den fede Nadvere tillivs, og den lille grønne Huusven — der som kjert Varn har mange Navne, kaldet Svend Tomling, Kufmanden, m. fl. var tomt; da der udenfra pillebedes paa en Rude, og paa samme derefter strøges tre Gange med en vadedt Fingrende.

„Ajs! ær ed dæ?“ brummede den Bette, gif hen og aabnede for Indgangen, „ka do fortæll wos nød?“

„Let“ svarte den Indtrædende — en lang, knoklet, rund-

*) Godet. **) Har lange Anders ikke været her forny.

***) I Onsdag.

rygget Karl, gammelagtig af Udseende, med et indstrumpet Ansigt, af Farve ikke ulig røget Flæskesvær.

„Do kommer eth te Row *) po den hæh Sih Minnæt!“ sagde han med et polidst Griin — eller snarere Grimasse, der kun gjorde en øjeblikkelig Forandring i dette Stereotyp-geffæs.

„Hwa æ dæ ve ed?“ spurgte Puslingen.

„Soltow!“ lod Svaret, „wo Mand æ te Gill, aa i e Stuestaaw æ dær eth anne hjemm end e Muus, aa di fa da eth ræh wos fræ e Solfkaw — spo dæ!“**)

Vi ville nu for det første forlade denne uhyggelige Røverstue og ile forud hen til den smukke Herregaard, hvor kun Muus skulde være hjemme at passe paa Solvskabet. Det er egentlig en stor Parcelgaard, og bygget i nyere Smag. Den ligger langt fra Byer og enkelte Baaninger. Man kunde sige, den havde fjernet fra sin Nærhed de i denne Egn ualmindelig grimme ja tildeels usle Bønderhuse.

Peen udbendig, var den det ikke mindre indvendig; men her vare Husets tvende Døttre de skønneste Prydelser: Mettelene den ældste, var en lav, men nydelig stabt og livelig Brunette. Lise var en høj rank fyldig Blondine af bydende Holding, saadan som jeg har tænkt mig Sig st. Fru Thors; dog tvivler jeg paa, hendes Hænder vare saa store som Gudindens. Faderen til dem var død for flere Aar siden; men Moderen var levende, og der var rigtig Liv i hende (maaskee derfor var Livet af Manden). Hun var baade Mand og Kone. Hun var i Ordenen den første oppe om

*) Til No. **) Skynd dig!

Morgenen, og purrede Døttrene ud, derefter Tjenestepigerne; hvilke sidste fik en Rivaf for deres lange Snuen.

Traf hun derimod Nogen af dem paa Benene og i Klæderne, saa hed det: „hvad! er du alt paaflædt? hvor har du bisset inat? har vel Iysteret i Herberget hos Karlens.“

„Nej Frue.“

„Hold Mund! ingen Sluddren!“

Saa ombyttede hun sine Morgenstoe med Træstoe, og gjorde Ronde gennem alle Udhusene. Først undersøgte hun, om Hestene vare fodrede og om der da strigledes; var saadant ikke skeet, raabte hun i Stalden: „sover I endnu? og Hestene rimme.*) I faae selv Kost og Løn, og lade mine Heste staae og sulte. I sover nok saalænge, at jer Davre svies.“

Derpaa til Nødset.**) Der vankede altid Skjænd, usortjente med fortjente; og naar en Pige havde flyttet sin Tre-fod, prøvede hun om den forladte Roe var malket reen. Naar, det Anførte kan vel være nok til hendes Signalement; og Enhver kan let slutte sig til, hvorledes hun under de paa-følgende Begivenheder vil forholde sig.

Den fjerde Person, paa hvem jeg beder Opmærksomheden henvendt, er Nølsforvalteren. En lille, fortsmattet, væver Fyr, godmodig til Inderlighed, men ved given Anledning opfarende til Hestighed, havde han, i Forsnningen uden at vide det, en høj Stjerne hos den stormodige Lise, muligt meest for den physiske og mentale Contrast imellem dem. Den blonde Nordboe gjør Lykke hos den brune Spanierinde, den brune Spanier finder Naade for de nordiske blaae Kvindesjue — (det saa man 1808). Hvad dette skal blive til, vil Tiden vise.

*) Brinske efter Foder. **) Fæhuset.

De tre Damer sad i Skumringen ved Theen, da en Ridende travede op for Døren, og ind kom den ny Ejer af en nærliggende stor Gaard, hvis nærmere Beskrivelse forbeholdes. Den Ankomnes Hest blev trukken ned i Gaarden som hortet derinde; men da han selv sumlede i Forstuen, tog Forvalteren et Lys, gik ud og førte ham ind.

Det var en velboren ung Mand, snarere Yngling, med et aabent Ansigt, og ej allene guult men dertil kruset Haar.

„Jeg beer om Tilgivelse“ sagde han, bukkende for Damerne, „at jeg paa en saadan Tid aflægger mit første Besøg; men jeg var redet vild, og søgte derfor efter Lysen, jeg skintede her. Det er nemlig mig, som har kjøbt **estrupgaarden, og har først tiltraadt den for 8 Dage siden. Jeg har idag høvt noget at afgjøre paa Buderupholm, og kom vel sildig dersfra, for at finde Tilbageveien.“

Den ualmindelig smukke fintklædte Mand vilde paa ethvert Sted bleven modtaget med jydsk Gæstfrihed, og, efterat han havde nydt nogen Forfriskning, skulde ingen Fremmed have seet i ham andet end en gammel Huusven. Som en saadan bekjendte han sin Træthed, og udbad sig Nattelejet anvist. I Forstuen tog han en dobbelt Terzerol ud af sin Kapse, og sagde smilende til Forvalteren, der lyste ham iseng: „Man havde, allerede før jeg reiste herhid, gjort mig Kold Skov mistænkelig, og nu vil jeg ikke lade dem blive her, at ikke Nogen skulde faae fat paa den og muligen afstedkomme en Ulykke.“ — Han kom iseng, lagde Terzerolen foran sig paa Bordet, og slukkede Lysen.

Naar man er udmattet, falder man derfor ikke altid strax isøvn; saaledes gik det den Kruushaarede — som jeg herefter vil benævne ham. — Ydermere, eller allermest forsinkedes Sovnen for ham ved ubortjagelige Tanker om den skønne Sortlokkede, der med andalusisk Solvarme havde begyndt at

virke smeltende paa den nordiske Snemand; thi Snemand havde han hidtil været, uoptøelig for de nordiske Stjerner.

Da pilkes der udenfra ved Vinduet, og efter fire raske skjærende Strøg paa en Rude (rimeligt af en Glarmesters diamant) tages Ruden ud, Vindveskrogen forinden lettes af, og Vindvet selv lukkes heelt op. Vor Gæst griber Terzerolen, spænder den ene Hane og venter. Da kommer en Menneskefigur op i Vindvet. Kruushoved sigter paa Lykke og Fromme et Par Secunder, og trykker saa til — et svagt Strig og Skikkelsen er forsvunden.

Da Forvalteren havde lagt nogle Frictionsvoorstikker paa Bordet, griber han een, gnider, faaer Ild og tænder Lyset. Han stirrer mod Vindvet: Det er tomt, men i Krogen straaes nedenunder skimter han en ganske liden Person, og tilraaber denne: „kom frem Du! men ikke for nær! ellers flyder jeg.“

Bettefanden — det var ham — fremtreen to smaae Skridt, foldede Hænderne, neiede og sagde: „wæ naadig! aa læ mæ go som A kam. A ær en sølle fatte Innest,*) haa Kuen aa manne smo Bon, dæ somti sulter aa somti fryser; de haar A funnen mæ i; men saa kommer han den Aahn, aa twinge mæ te aa sølle mej hæhhid, aa pas po, mens han steler, te wos behgi tow, saa han**) — Herregud! læ mæ behaal mi elendige Lyw! de æ den søhst Gaang, A haa wot po saaan Bejj, de sta aasse blyw den sibst — aah Gu naah mæ!“

Kruushoved tog blandt sine Penge paa Bordet en Specie, raabte „Gribs!“ og smed den til ham. „Kjeb nu noget at æde til dine Børn, og skynd Dig ud!“

Røvereren var ikke seen, men hoppede som en Kat ud af

*) Indsidder. **) Sagde han.

Binduet. Udenfor vendte han sig op paa Tæerne og sagde indad Bindvet: „Skull vi engaang træffes, aa han ær i Klæmhært,*) saa skal A sie om A ka betaahl ham saa mit Lyw aa hans Pænnng.“

Kruushoved sprang op, og med Lysset til Binduet, for at see efter den Røver, han meente at have stude eller saaret. Der var intet at see eller høre. Thi lukkede han Bindvet, lagde sig igjen, og slukkede Lysset, men kunde dog ikke falde isøvn, før henimod Dag.

Det første Spørgsmaal, da han kom ned til Kaffebordet, var det sædvanlige: hvorledes han havde sovet, og hvad han havde drømt?

„Man sover ikke godt“ svarede han letsmilende, „naar man har Fremmede i Sovestuen.“

„Jh! har Musene gjort dem Uro?“

„Tobenede Muns“ sagde han, og fortalte, hvad der var foregaaet. Der lød et tredobbelt Skrig, og man foer op i Bærelset, og ud i Haugen, men fandt intet uden nogle Blodstriber paa Digestenene, hvoraf man sluttede, at den ene Røver var bleven saaret, dog ikke dødeligt. Saa var da den Røverhistorie forbi.

Da man igjen fik Roe ved Kaffeen, tog Kruushoved saaledes tilorde: „mine Damer spurgte mig før om mine natlige Drømme. De indseer nu, at jeg ingen kunde havt; thi jeg faldt først i Slummer da det begyndte at dages. Saa drømte jeg rigtignok“ — han kastede et stjaalet hurtigt Blik paa Mettelene — „men da jeg ikke veed, om det skal

*) Knibe.

gaae i Dpfsylbelse, er det, for det første, bedst slet ikke at tale derom. Skeer det ikke, beholder jeg den yndige Drom for mig selv, men gaaer den i Dpfsylbelse, da var det ingen Drom, men en Spaadom — tillad at jeg bryder op! man venter mig hjemme.“

Han reiste uden videre Snaak.

Dg ville vi nu see, hvordan hans Hjem var bestaaet.

Paa en høj Bakke, tæt syd for en større Aa, ligger eller snarere hænger **estrupgaard, paa Rygningen Stuehuset, Udhusene nedenfor hverandre, saa det længere borte virkelig seer ud, som om de vare hængte paa Brinken. Nedenfor denne sænke sig dybere, terrassformigt fire forhenværende Fiskedamme, nu vandløse, græsgrøede: saa kommer Agermarken, tør og karrig, og derpaa Lyngheden vidtstrakt og frodig paa sin Maade. Vesten for Gaarden vise vidtstaaende halvt- og heeltudgaaede Træer og endnu flere Stubbe, at her engang har været Hauge. Paa Bakken tæt vesten for Gaarden staaer en bitte fullet Kirke.

Formiddagen efter det mislykkede Indbrud, kom Bettefanden med et Buntt Rivejern og andet Blisstøj ind her i Koffenet, saldblydende sine Varer. Den gamle Huusholderste kjøbte et Par Stykker. Da Stumpen havde taget Betalingen til sig, spurgte han om Manden var hjemme. Denne, som i næste Bærelse hørte sig efterspurgt, kom til og kjendte strax sin lille Mand.

„Hvad godt?“ spurgte han.

Med nogle hurtige Djeblink og et hurtigt Fingerpeg

ad den Dør, ad hvilken Kruushoved var traadt ud i Koffenet, siger han: „haa han ingen Binnier, da trænger te aa kittes?“

„Jo“ var Svaret, „der er et Par Ruder i mit Sovekammer, følg med!“

Huusholderessen gav ham lønligen et Forsigtigheds Tegn. Han gik ind, den Lille fulgte.

„Ka ingen høyr vos?“ spurgte denne med omsvævende Blik.

„Nej! men tal kun ikke for højt, om du ellers har noget af Betydning at sige mig.“

„Haar han Goeren hæbr i Funkestassen?“

„Hvad er det for een?“

„Ja I Anner kaller en Brandkassen.“

„Brandkassen? hvorfor spørger du derom?“

„Det skal A sejj ham: Laang Ajs æ blown ilworre, *) saade han jow ham en Kuhl ind i hans jenn Loer; han haa lowd, te den roh Rok snaar sku gahl ower Goeren, aa de haaller han aasse; de waarer eth maanne Nætter; han bie baare ætte Skomaggeren aa den Tarmlohs.“ —

„— Hvad er det for Nogen?“

„De æ sønnown á wo gue Benner.“

„Det er satanisk! ja, Gaarden er asureret fra min Formands Tid — har de ogsaa ifinde at myrde mig?“

„De haa daer eth wo Laahl om. Men hwa Low han haaer hærinn, aa vel ha hjarred, de ska han ha tereh**) aa so ued a et Binni — men hold no ennele ve sæ sjæl, hwa A haa roved ham, so eissen gjaller ed mi Lyvh.“

„Vær rolig for det! der har Du et Par andre Specier — naar Du siden trænger, saa kom til mig! Og vil Du

*) Ondfindet. **) Paa rede Haand.

forlade den Odelæggelsens Vej, du nu vandrer, saa vil jeg hjælpe dig op af Dyndet.“

Med skulende Afsyn sagde han: „de kan eth nett,“ vendte sig, og smuttede væk saa hurtigt som en Væsel.

Gaarden var assureret saa højt, at for Summen kunde opbygges en langt bedre end den daværende. Af Møbler og andet Indbo havde han endnu kun faaet hidbragt det aller-nødvendigste. Det meste og bedste opbevarede endnu i Aalborg. Han havde rigtignok bestemt at lade det hente een af de første Dage; men efter de Advarsler, han nu havde faaet, besluttede han at tøve. — Imidlertid forsynede han Terzerolen med frisk Ladning og ligesaa sin Jagtbøsse — ogsaa Doublet, saa han nu kunde tage Fire paa sin Samvittighed. Om Natten sov han i Klæderne, paa Frakke og Støvler nær. Det pinligste for ham var, at han ikke torde advare Gaardens Tyende; thi skulde Gaarden virkelig brænde, kunde jo Mistanke om egen Anstiftelse ikke gaae ham forbi, eftersom de gamle Bygninger ikke vare meget mere end den halve Forsikkringssum værd.

Fra denne Gaard, der staaer paa svage Fødder, skal jeg føre dem der behage at følge mig, ind i en Baaning, som er fuldkommen ildfast, nemlig en Kove*) i et forlængst nedlagt Kalkbrud, hvor Kalksteen og Flint lagvis allene udgjøre Gulv, Loft og Vægge; hvor Sæder, Borde, Gjemmestæder ere af samme durable Material; Sengestederne ligesvis, men disse vel forsynede med Dyner, Puder og Lagner

*) Indbugget Gang (Stolle.)

— altsammen Bytte fra natlige Strejftog. Et af de aabne Væggestabe er forsynet med Kaffejedel, Kande og Kopper; et andet med meer eller mindre indholdsrige Flasker af forskjellig Størrelse og Façon, et tredje med Smør og Ost, et fjerde med Flæst, det femte med Rjødmas, o. s. v. I en Krog ligger et Dlanke — det Hele indbreven ved Brandskat. — Her er ikke Tegn til den dyre Tid, som man seer.

En gammel Mutter sidder i en Krog, og binder paa en Hose — ikke fordi hun behøver at arbejde, men af gammel Vane, og fordi Mennekset i Genrum inden fire Vægge ikke kan være ledig. Dette vorder vitterligt nok til en frygtelig Tortur. — Dog nu synker Strømpen med Hænderne ned paa Skjodet; thi ind gjennem Aabningen bukke sig Laang Njs, Tarmløs, Stomageren, og tilsidst, uden at bukke sig, den lille Djævel. Denne sætter sig for Bordenden, de andre ved Siden, og fremlægge langsomt Nattevandringens Frugter: nogle Tintallerfener og andre Stykker Koffentøj, saa man seer, paa hvilket Terrain de have manøvreret.

Bettesanden afføndrede Tyvefosterne i tre ligelige Dele, lod Njs vende Ryggen til, og nævne hvem den ene efter den anden tilfaldt, alt efter som Bettesanden pegede paa Høbene og spurgte.

„Hvorfor vil Du ikke selv have noget?“ sagde Stomageren.

„Jeg har nok i denne her,“ sagde han fremvisende den ene Specie: „den kom drattende mig ind i Lommen.“

(NB. Jeg lader disse Karle tale Højdanskt imellem, for ej at trætte med altformeget Ramjydsf.)

Jeg bør gjøre Læserne bekendte med de tvende af Røverne, som de her første Gang have for Dine. — Stomageren havde rigtig givet sig af med at flikke Skoe og Støvler i en ikke langt fraliggende Rjødmas, havde giftet sig, og sat et

Var Børn i Verden. Men lidt efter lidt forfaldt han til Sviir og Spil, og overlod endelig sin Familie til Fattigforførgelse, selv opføgende Larmløs, hvis Bekjendtskab han i en Rippe udenfor Staden for en Tid siden havde gjort, og som allerede dengang havde søgt at hverve ham for sit Selskab, i Betragtning af hans kraftige Legeme og kaade og forovne Skvalder, som ikke levede Frygt for Samvittighedens Indblanding.

Hververen talte i Modsetning til Hiin ganske lidt, og mindre med Munden end med Tjæne; men han var i Grunden den værste af de fire Kumpaner: han var uforanderlig kold, hvad enten han „gjorde et Huus varmt“ — der i deres Sprog betydede det samme som at lade „den røde Kof gale“ — eller han sad og tog til sig af Ude og Drikke i den lune Koverstue. Sit Tjenestnavn havde han faaet af sit altid lige indsnærpede og slunkne Underliv. — For han greb til Koverhaandværket, havde han været Rappeskræder, men ikke sjælden sultet ved den Profession.

Jeg har blot at bemærke ved Koverkulen: at dens Indgang var skjult af en stor Enebærbusk, hvis Rodder kunde løses og bindes indenfra.

Og hermed overlade vi disse forfornede Karle til deres Sviir, ugudelige Snak og liderlige Sange, for at blande os mellem virkelige Menneſter.

Krunshoved havde hver Dag eet eller andet Grinde til Gaarden, I veed nok. Hver Eftermiddag tog han hjem. Han var i Ilden der, og kunde vente at komme i Ilden her; han var mellem en dobbelt Ild. Han tænkte paa at faae den første slukket for den sidste udbrod. Det gif ikke saa let.

Vel bemærkede han et og andet svagt Glimt af en dæm-

pet Ild: men det var kun et flygtigt Kornmodn. Ligeledes iagttog han, at hun med Forsæt søgte at undgaae Eneværen med ham; hvilket paa en Maade var et godtlovendt Tegn; men viste dog, at der maatte stedfinde een eller anden Hindring for Fritløb af hendes lønlige Følelser. Denne kom han endelig efter.

En Dag kaldte Mama den yngre Datter ud, den ældre kunde ikke længere slippe for at høre Kjerlighedserklæringen: den drev et dybt Suf af hendes Bryst, og to store Taarer af hendes Dine. Han stirrede, han lyttede, han ventede.

„Moder“ sagde hun med svag og bævende Stemme, „har allerede bestemt mig for en Anden.“ —

„— Men ellers?“ spurgte han stormende.

Hun svarede ikke; men det var ogsaa et Svar. Men med det var han ikke fornøjet. Han udstrakte Haanden, for sige et andet nærmere Spørgsmaal. — Hun foer Ævejret, tørrede Djnene i en Svip, og udhvissede ængstelig: „Nu kommer Moder.“

Og hun kom.

Idet hun aabnede Døren, sagde han sagte og hastigt: „Gjemt er ikke glemt,“ og til de Indtrædende: „der er dog ikke forefaldet noget ubehageligt?“

„Ikke af Betydning“ svarte Fruen, „det var to af Pigerne, som gjorde Spektakler med en tredie, og saa maatte jeg stifte Ly imellem dem. Den Ene krævede Lise til Vidne — det Hele var ikke saa meget værd som en hovedløs Knappenaal; men saadan er det Kram. De taaler ikke nogen god Dmgang; de skal holdes i Drene.“

Den Forelskede brød snart efter op, og holdt paa Hjemvejen Regnskab med sig selv og med Skjæbnen; men han fandt i begge mange Udsættelser, saa intet af dem blev opgjort.

Da han fik Sigte paa sin Gaard, der var udsæet til et Brændoffer for det ubøjelige fatum, hvilken usynlige Magt har tilfældes med Amor: at være Guders og Menneskers Herre, da fik hans Tankegang pludselig en anden Retning, nemlig til Flugt fra begge Fæder. Har Du, sagde han til sig selv, brandfri forladt den livelige, tidfortende Hovedstad, for her i den trævne skumle Lyngørk at henslæbe dine Ungdomsaaar paa en sandig Dase, udsat for Røverie, Mordbrand, og Hjertebrand? Er det Landlivets Lyksalighed, Du sværmede for? Fader nærer Forkjærlighed for dette Kragerede, fordi han her er udruget; derfor købte han det, og forærede mig. Jeg maa opsoge mig en venligere Bøe — jeg vil sælge denne Ronne, gaaer den op i Røg og Ild, gaaer den ogsaa op i Prisen — og saa — Mettelene! — Han sporede Hesten.

Hjemkommen bandt han Sengeklæder, Gangklæder og hvad andet han havde, sammen i Lagnérne, lagde sig i alle Klæderne paa Madratten, og vaagede som de foregaaende Nætter til henimod Dagningen, urolig og bespændt. Han begyndte omsider at mærke Søvnens Dvermagt, da han seer det glimte paa Ruderne. Han flyver op, aabner Vinduet, med Doubletten i Haanden. Da han strækker sig ud, seer han Luerne i begge Huusender, lader Blikket fare til Jorden og helt omkring i Halvcirkelen — der var Ingen. Mordbrænderne maatte, saasnart Taget var antændt, have rendt deres Bei. Nu ilede han, med Bylten over Nakken, Bøssen i Haanden og Pistolen i Lommen, hen at purre Huusholderken og Pigerne ud, raabende, de skulde søge lige syb ud af Gaarden. Ligesaa i Karlekamret. Næsten Alt, baade Levende og Livløst

blev reddet inden Dagfjær; og inden Solopgang var ikke en Vind tilbage af den hele Gaard.

Dens Ejer følte sit Sind lettet, da Erubselen nu var udført, og overlod saa Aften og Gløderne til de hidlede Redningsmænd. Vigerne søgte deres Hjem i Nabobyerne; Huusholderstken tog han med sig paa en Vogn til Hobroe. Der drog han ind til en Slægning, som endnu befandt sig mellem Dyrerne. Denne, som ikke havde erfaret noget om Ildbranden, gned Dyrerne, og hilste med: „Ej Ej! saa tidlig? hvordan gaaer det saa med Landvæsenet, Hr. Kiøbenhavnner?“

„Begyndelsen er glimrende“ var Svaret; „thi i denne Morgenstund har Luerne fortæret den hele Ronne, Rub og Stub.“ Der blev en Spørgen, og der blev en Svaren, og Kjøbstædmanden fik Underretning om det, som Læserne allerede vide, paa Bettefandens Advarsel nær.

Nu fik den Brandlidte et Par Dage nok at bestille med vedkommende Autoriteter; og da alt det var tilside, var et Ridt til hiin magnetiske Gaard uopsætteligt. — Vejen løb tæt forbi — Helvede, som jeg i Betragtning af Beboernes betydningsfulde Tilnavne, kalder Kjeltringherberget ved Stenild.

Rytteren var neppe kommen ud for Døren, før Fanden kom flyvende ud hen til ham med et spørgende „No?“

Kruushoved smilede.

„Haa han faat ed bjerred tehohv?“*)

Han nikkede, greb i Lommen, og rakte ham tre andre Specier med disse Ord: „Jeg kjøber mig et Sted langt fra denne Egn. Vil Du ombytte dit fordømte Haandværk med en ærlig Næringsvej, saa skal jeg sørge for det.“

*) Bjerget det tilhøbe.

„Go ind, aa snak mæ wo Mowr, saa skal A træf
Hejsten hæ bag om, aa gie en let.“

Saa gjort. Oldmowr stod allerede, læggende de sam-
menslyngede Arme paa Kantene af nederste Halvdør.

„Moer!“ siger han, „eders Mand har vist mig en
Tjeneste, jeg vil vise jer begge een igjen — I boer ikke
godt her.“ —

„— No saa de tæller han?“

„Jeg vil skaffe jer en bedre Bopæl, hvor I ogsaa kan
føre en bedre Levemaade.“

„Hudden sku de go te?“

„Naar jeg gjør eder saadant et Tilbud, kan I vel be-
gribe, at det er mit Alvor. For eders egen Skyld bør I
tage imod det — I bør flytte herfra.“

„Hva sku de gjø godt for? A haar ingen Hown*) te
aa floth, innen A ska slæves hæfræ.“

„Men hvad om nu Dyrigheden slæber jer herfra?“ —

„— Hej hej! hva æ dæ ve ed?“

„Saameget, at jeres Mand kan vente hver Dag og
Time at komme i Lyvehullet.“ —

„— Ham dæhrom!“ —

„— Men I kan komme til at gjøre ham Følgeskab.“ —

„— Haa, haah! de go wal eth saa haat te som Præj-
sten præjfer.“

Dermed drejede hun sig, og gif hen til Arnen. Den
Bette kom med Hesten, og sagde: „den vil hverken ha de
jenn elle de anned — vil wo Mowr?“

„Nej; men vil hun blive her, raader du da ikke for
dig selv?“ —

„— Eth søen saa relle**), a tør eth væ hinner imued.“

*) Lyft. **) Rigtigt.

Han strog med de udspilede Fingre Haaret i Vejret over den dybt surede Pande, og hvæfede: „hvys! A æ baanng saa hin.“

Rytteren var ogsaa nærved at blive det, steg til Hest, og sagde: „Vil du mig noget siden, kan du finde mig paa Magnetgaarden — eller, kan du skrive?“

Han virrede med Hovedet: „Skomageren kan.“

„Lad ham saa skrive paa en Lap Papiir Dagen og Timen, paa hvilken vi skal mødes i Dalen hifsnede, og klin Seddelen fast paa den bredeste Steen af Haugebiget udenfor Gaarden.“ Den Bette nikkede, Rytteren reed.

Neppe var den Brandlicte ankommen i Magnetens Borggaard, og havde afgivet sin Hest, før begge Søstrene og Forvalteren ilede ud at tage imod ham. Denne og Lise spurgte nu ivrigt beklagende og deltagende, hvorpaa de fik korte, dog tilfredsstillende Svar. Mettelene var taus; men ikke saa hendes sorte Djne; og i hendes Ansigt — lidt blegere end sædvanligt — var noget at læse, som Kruushoved meente at forstaae. Borgfruen blev staaende indenfor et Stuevindue. — Hun hilfede formelt eller fornemt paa den indtrædende Gæst, yttrede en kunstlet Sympathie, og bed til Sæde.

Dette blev ikke langt. Den Fremmede rejste sig hurtigt, og sagde, med et vist Djekast til Forvalteren: jeg maae see efter, om min Hest ikke skulde være brudt, det forekom mig saa, og jeg har brugt den vel glubst i disse Dage.“ Han gik ud, Forvalteren fulgte.

Ankomne i Stalden, og forviiset om, at ingen Tredie-mand var i Nærheden, siger han til den usædvanligt nedslaaede Medfølger: „Lad os To være oprigtige mod hverandre! Lad os forklare os! De kan opklare Forholdene, som for mig ere i Bilderede. Ta'er jeg ikke fejl, saa har Lise og De Gudhed for hverandre; og jeg taer ikke fejl, naar jeg siger, at det samme er Tilfældet med hendes Søster og

mig. Men min er sky, ængstelig, og Deres forstiller sig — Hvad er der i Bejen?”

„Dyrigtighed for Dyrigtighed!“ sagde den Tiltalte, „Moderen, hun er herskesyg, stivsinnet til det yderste, og den Plan, hun eengang har lagt, forlader hun ikke. Der ere to Brødre, Herremænd ovre paa Mors; med dem skal hendes Døtre giftes: for det første, fordi de ere rige, for det andet, ford de gjøre deres Koner til Fruer, og for det tredje, fordi hun nu saa vil. Min er den stærkeste af de To, men Moderen er stærkere; deres vil bøje sig som et Lam under Offerkniven. — Og hvad er det saa for Uværdige, hun vil opofre dem til! Den ældste Kammerraaden, en fyrretyveaarig Febersvend, er raa og plump, gemeen i Mandfolkeselskab, og tvetydig naar Damer ere hos. Han kan ikke snakke om andet end om Heste, Stude og løse Kvindfolk, og hvad dette hans Yndlingsfag vedkommer. Og det er ikke blot i Talen, han er saaledes: det skal være et sjælden usfrugtbart Par, da der ikke kommer flere end een Pige fra ham i velsignede Omstændigheder. Den ligesaa rene som forstandige og følelsesfulde Mettelene vilde snart gaae tilgrunde, naar hun skulde bindes til ham.

„Lise vilde faae ganske modsatte Vilkaar: hun vilde — om hun end aldrig havde skjænket nogen anden sit ædle men modige Hjerte — hun maatte hensynke i Redsomhed, Livslede. Tænk dem engang! Krigsraaden er temmelig dum, og — som alle dumme Mennesker — meget mistroist, har ikke synderlig Agtelse for Nogen, uden for Broderen, der er hans Drakel, er stedsse kold, stedsse ligegyldig, kan hverken blive vred, eller glad, eller bedrøvet — og har kun Sands ene og allene for Penge. — Lise vilde jo faae absolut Herredømme, men det et jammerligt, da han ikke er værd at regjere over. — Man venter hver Dag det værdige Par, at Slutteddel kan affattes.“

Med Ryggen lænet mod en Spiltougbom, og Hænderne paa samme, havde han modtaget disse lidet trøstelige Opmuntringer, og taug endnu en Stund, grublende. Med et hæftigt Aandepust udbrod han da: „Kan De ikke mage det saa, at jeg faaer Mettelene under fire Dine? Der er faldet mig noget ind, som muligen vil hjælpe os allesammen.“

„De har ikke saa vanskeligt ved det, som jeg; jeg tjener jo her; min Faders Princip er, at man først skal være Tjener, før man kan blive Herre — som Herre bør være; ellers, siger han, kan man ikke bære gode Dage. Dem kan jeg faae i een vigtig Henseende, thi min Fader har meer end nok til mig og min Søster. De er jo allerede Deres egen Mand, og en Titel kan De jo kjøbe Dem.“

„Hæ!“

„Nu maae vi ind — jeg skal nok sørge for, at De kan komme til at aflægge lønligt Skriftemaal for Mettelene; men hold deres Dine fra hende, saalænge Fru Donnerwetter er tilstæde! jeg har mærket noget lurende hos hende.“

Bed Udgangen af Stalden hvisttede Forvalteren noget til Røgteren, og stak ham et Par Skillinger i Næven. I Stuen havde vor Kjøbenhavnner et fortrædeligt Ansigt opsat, lagde Hatten skjodesløst fra sig, og sagde, uden at vende Tælen til nogen enkelt: „Jeg vilde ikke havt det for hundrede Daler; det kan skade mig langt mere. Jeg skulde været over Sundet iasten — og nu er han brudt — jeg har vadset og bedækket Saaret; men før imorgen tør jeg ikke ride ham, og endda kun paa bart Dækken — gode Frue! maae jeg falde Dem til Ulejlighed denne ene Nat?“

„Gud bevars! saameget er vi Dem i det allerringeste skyldig fra den forrige Nat.“

Som hun saa havde sagt, kommer den gamle Kogter tontende op i Borggaarden og raaber udenfor Vindverne: „Naadde Frow! aa Hæ Faawalter! kom aa sie te den blak-broged Row! A æ baanng hun stowter.“*)

Ud foer de Paakaldte, og ind i et Sideværelse Lise — De Elskende vare ene to.

„Jeg maae skynde mig“ sagde Elskeren skyndsomt. „Tor jeg haabe, at De deler mine Følelser?“

Hun ligesaa raft: „jeg deler dem.“

Med et Smil, der kom fra Sjælen, fremrækkede han sin Højre — hun lagde sin i den med et Smil, der kom fra Hjertet, men fra et ænsteligvemodigt.

„Nu ingen Frygt længer! Fra dette Øjeblik er jeg din trofaste Beskytter. Din højeste Kjærlighed tilhører mig — Datterens Pligt byder hende at forlade Fader og Moder, og holde fast ved sin Mand. Jeg træder foran — Du følger — ikke blindt, men tillidsfuldt! uden Bakken, uden Væven!“

Hun kastede sig hulkende til hans Bryst. Han trykkede et Kys paa hendes Pande — hun eet paa hans Haand.

„Rolig!“ hvidskede han, hun kommer — gaae ind til din Søster, og lad hende komme herud!“

Saa skeete det.

Da Fruen og Forvalteren traadte ind, stod Skjelman i en levende Samtale om ligegyldige Ting. Mama kastede et ligegyldigt Blik til dem, lod det løbe om i Stuen, og spurgte om Mettelene.

Jeg troede, hun var gaaet ud til Moer,“ svarte Lise med samme Ligegyldighed, „hvad blev det til med Roen?“

*) Styrtter.

„Harde jeg ikke kommet til“ svarte Moer, kunde det blevet til hvad det skulde være; men jeg sa'e dem strax, hvad der var at gjøre — det hjalp.“

Forvalteren gjorde en skjelmst Grimasse bag hendes Ryg, og nikkede til sin Svoger i Haabet.

„Min gode Frue!“ tiltalte Kruushoved hende: „De skulde vel ikke kjende“ — han nævnedes en Gaard i Nærheden af Skive.

Hun virrede med Hovedet.

„Jeg taer nu hen for at kjøbe den“ vedblev han, „hvis den er at faae noget rimeligt. Tomten derhenne sælger jeg; thi skulde jeg bygge den op, og atter faae den svøden af, det havde jeg ingen Lyst til. Det er ogsaa ret en Røvereegn, denne Egn.“

Han gik til Døren, vendte sig med Trykkeren i Haanden, og sagde: „Jeg venter een af mine Karle; jeg vil dog ud at see efter ham.“ —

Han trængte til frisk Luft, saa sødtbellemt var Brysiet. Han gik udaf Porten, og snart slæntrede han, snart dansede, snart hoppede han. Da faldt hans Dine paa Steendiget, og saa med Forbauselse et paaklistret Stykke Karduuspapiir, hvorpaa stod **12** og underneden **B. F.** Næste Dag altsaa skulde Mødet med Fanden finde Sted. Hvad kunde det betyde? Saa hastig? Der maatte være noget paafærde.

Paa det bestemte Klokkeslet steg vor Helt ned i Dybdalen. Den Bette var der allerede, og rejste sig op fra Lyngen.

„De jawver“*) sagde han. „Di tow Herremænd kommer

*) Det haster.

idaw, aa iawten⁷ ska di gies sammen, Præst aa Dejn æ bestelt; men dæ mo ingen veedet, Jomfrowerne ikhejer, fa di lihg ska te ed.“*)

„Hvorfra veed du alt det?“

„De fa væ de samme hvorfræ A veed ed, men wis æ ed.“

„Men der er jo ikke lyst for dem.“

„— Dærfor æ Kammeraadens Faawolter skifted te Bisborre ætte Konngbrow, aa ham vinte di ve Autensti o Magnetgoeren. Bil han no ha ed, saa skal A pas ham op ve Lowelbrow, aa stell ham ve de han haar unt aa; ejsen skal A ingen Faatræd gyer ham sjæl. Saa læ di wal wæhr aa gywt dem iawten, aa sijn fa han sie, hudden han vel taen. Imuen***) ve den hæh Ti, fa han so Browwen po de hæ samme Stej. Skynd sæ no tebaahg.“

Væk smuttede den Lille, og den i Hovedet temmelig forplumrede Elsker skyndte sig til Magneten.

Bor Ridder var i en sælsom Sindsforfatning, stærk-blandet af stridige Fornemmelser: i nær Berørelse med Røvere, ja Medvilder, passiv Deltager i een af deres forbryderste Handlinger. Hans Samvittighed bebreidede ham, at han ikke havde afværget, reentud forbudet det Overfald, som nu snart skulde foregaae, og som muligen kunde tage en blodig Ende; men saa søgte han at berolige den indvortes Maner dermed, at han hverken havde lagt Plan til Røveriet, eller drevet paa det, og at Røveren havde forladt ham, for han kunde ret besinde sig. Men skulde han ikke vende om, og gjøre nu, hvad han burde gjort for? Hm! den han søgte,

*) For de lige skal til det.

**) Imorgen.

var vist allerede paa Farten. Saa de to stufede Medbej-
lere! Vel maatte de være Snavskarle; men Slyngler til-
kommer jo ogsaa Nøtsærdighed, saavel som Lyven. — Mette-
lene den Elskede, den uden kraftig Indgriben Fortabte! hen-
des straalende Billede svævede mellem hine mørke — over-
straalede dem. — Ingen Skrupler flere! Ingen Bakken mere!
Lærningerne vare kastede.

Udenfor det magnetiske Slot mødte han sin Fælle i Kjer-
lighed, Frygt og Haab. Han fortalte ham, hvad han havde
erfaret om Medbejlerne, deres nærførestaaende Ankomst, og
det improviserede Dobbeltbryllup. Kilden til disse Oplys-
ninger maatte han nødvendigviis skjule indtil videre, saavel
som, hvorlunde det vilde see, at der idag ikke blev noget af
Bryllupet. Men hvad saa? Den til Nedslagenhed bekymrede
Forvalter var ikke istand til at besvare dette Livsspørgsmaal
— den Guldblokkede var det.

„De skal ud til Arbejdsfolkene“ sagde han; „jeg vil
følge med og see, hvad jeg kan hitte paa.“

Ejheller onisfont lagde han sit krusede Hoved iblød. Hvad
derfra udgik, skal Tiden vise.

Med raskere Skridt, rankere Krop og lysere Afsyn,
end de vare udgangne, indginge de igjen i det fortryllede
Slot.

Efter Aftale forholdt Begge sig i deres hele Adfærd,
som om de ikke anede, at noget var i Gjære. Derimod blev
det dem en Umulighed, mundtligt eller skriftligt at give Pi-
gerne Underretning om det forestaaende, undtagen ved for-
blommede Talemaader, stjaalne og opmuntrende Djekast, silede

paa at indgyde Haab og Tillid. Moderen bragte sine Falkeøjne, og magede det saa, at hun altid var sammen med Begge. Mod Middag tog hun dem med sig op i Storstuen; hvor de alle forbleve, til de Forventede ankom.

Hvad der bestiltes i Stadsfestuen, opdagede Forvalteren ved at gjøre sig et Grinde forbi Vinduerne. Derinde saae det pynteligt, men for Somme ikke glædeligt ud: Spejle og Lampetter vare behængte med grønne Krands: tolv massive Lysfjager, gammelt Arvegods, som kun ved overordentlige Anledninger kom for Dagens Lys, stode paa Commoderne — kort, han behøvede ikke videre Beviis paa Troværdigheden af Vennens Underretning.

Saa kom da de velbyrdige Herrer, og det i stolt Humør: Kammeraadens lod sin brede Mund flyde over paa sædvanlig Viis: Krigsraaden greb sig an, og fremslæbte nu og da med Besværighed Indfald, som ingen uden han selv antog for Wittigheder. I Fruens Ansigt laae stolt Triumph, i Lises rolig Trods, i Mettelenes afværende stille Resignation og tvivlsom Forventning.

Kammeraadens var ogsaa i Forventning, men som ikke var forstyrret ved Tvivl; ogsaa kigede han ofte gjennem Vindverne. Krigsraaden sad stadig med Ryggen til dem, og kigede efter Ludvig den sextendes Henrettelse, der hang som Kobberstik ligeoverfor ham. Imellem skattede han til Draklet, der ud paa Eftermiddagen blev en lille Smule urolig, og mumlede stødeviis for sig selv: „hvad bier han efter — han kunde ha' været her — jeg skulde dog aldrig troe — nej — han maa være her paa Djeblikket.“

Fruen havde nedtrukne Djenbryn, og hvidskede til ham

af og til kort, mere og mere hæftigt, hvortil han ikke svarede undtagen saa med Nis, saa med Hovedrysten.

Tiden skreed. De to rette Elskere vare kun sjælben og stakket inde; og et Par Timer over Middag tog Mettelens Afsked, hilsende tørt paa Døttrene og belevent paa Moderen, taltede for udviist Gjæstfrihed, og gik ud til sin Hest. Forvalteren, ledsagede ham efter givet Bink, „da der ingen af Karlene vare hjemme.“

I Stalden aftaltes nu, hvorledes de skrevne Bink skulde spilles Kjæresterne i Hænderne. Derpaa modtog Kruushoved de nødvendige Attester og Papirer for Bennens Bedkommende, og foer nu afsted til Amthuset i Aalborg.

Jeg kan ikke undlade at føre mine Læsere hen i Nærheden af den bekjendte Roverstue — Læserinderne kunne gjerne følge med; der er ikke det mindste at være bange for.

Banden, forstærket med tvende Novicer, eller active Medlemmer — passive, Hælere nemlig, havde de een af for hvertandet Sogn i en viid Omegn — havde gjort en ret heldig Expedition paa Vstkanten af Landet; hvorefter den rattede sig i Hurup Kro, hvor Skomageren, som nu hans Bane var, ved Brændeviinsflasken og Ølkruset satte „de høje Hjul æfor,“ dog uden at lade noget høre om hans og Kammeraters natlige Bedrifter. Det traf sig saa, at tvende af Amtets Herredsfuldmagtige vare tilstæde i næste Stue. De bleve opmærksomme, lignede og lyttede, og kom til den Endeslutning: at disse Navne maatte være af dem, der saalænge havde gjort Brud paa den offentlige Sikkerhed og trodsset Landets Love. De havde hørt at Tarmløs, der ellers kun sagde lidet, manede de andre om at bryde op, med det

Tillæg: ellers naae vi ikke hjem før Dag; I skal tænke paa, vi har fire Mile at gaae.

„Fire Mile!“ sigte Retsbetjentene til hverandre, „det kunde ligne efter Rold Skov — der kunde gøres noget — Afsted! hver til sit — og drive Sognesfogder med flere ud at passe dem op!“

Inden de vare komne ud, hørte de, der blev sagt derinde: „det bliver nu forfildt inat; lad os ligge over et Sted her i Nærheden! saa kan vi jo begive os paa Vejen i Morgen Eftermiddag!“

„De Måjste hviffet! læ goe!*)“ svarte en anden Stemme; „Jesabel lider vel ikke saa haardt efter os; hun kan hverken sulte eller tørste tilbøde.“

Tilhørerne svang sig paa Hestene, og hjem til deres Principaler, der strax foranstaltede det fornødne til Besættelse af Rold Skovs Østside.

Nu komme vi did, hvorhen jeg indbød mine Højtærede. — Paa de højeste Banker langs ud med Skoven affattes Bedetter paa 8 a 10 Mand med alskens Bondevaaben, saavel som en eller flere Bøsser, hver Trop under Anførsel af en Sognesfoged eller en anden raff og paalidelig Mand. Af hver Trop laae kun Een paa Udkig; de andre skjulte bag Skranten. Een Afdeling blev beordret, at trække sig en halv Mil østen fra Sydenden af Skoven, en anden ligesaa fra Nordenden, for at omgaae Fienden og affjære ham Retiraden. — I Daggrø bemærkede to eller tre af Udkigerne en Trop paa fem Mand nærme sig. De øvrige Poster underrettedes herom, og snart vare de alle fem fangne og bundne. Vogne skaffedes tilveje, og Roverne afgaves til Lyvehullerne

*) Ligemeget — lad gaac.

i Aalborg, hvor vi indtil videre vilde overlade dem til deres egne Betragtninger og Forberedelse til Inquisitionen.

Vi forsøje os atter til det Sted, hvor der ere fire Bøjslere om to Brude, at see hvem der skulle føre dem hjem. Lidt før Aften kom Præsten agende, og noget efter Degnen gaaende. Ved Synet af dem foer en let Gysen over begge Brudene; Forvalterens Ansigt var i et stille stadigt Smil. Fruen nærmede sig gravitættist til ham, og sagde med blød Stemme, men hvast Blik: „De smiler med en Mine, som om De oversaae dette Selskab.“

„Saa-aa?“

„Det er anstødeligt, min Herre!“

„Det kan jeg dog ikke vide.“

„Da kan jeg, og — jeg vil sige Dem det nu: Jeg har i den senere Tid havt Grund til at være mindre tilfreds med Dem.“ —

„— Saa-aa?“

„Jugen Spodskhed, saalænge De spiser mit Brød, og smager det Dem ikke længer“ —

„Saa kan jeg lade det ligge? Meget vel!“

„Altsaa er De vel endog tilfands at forlade mit ringe Huus?“

„Dertil er jeg ikke utilbøjelig.“

„Strax waastee?“

„Naja.“

„Vel! Følg med og faae Deres Løn!“

„Hverken Deres Løn eller Deres Skjænd. Adieu min Raadige!“

Hurtigt forlod han Børelset, gik over i sit Børelse, pakkede alt hans i sin Kuffert, tog Nøglen af sin Dør, leve-

rede den til en velbetroet Karl, steg til Hest, og tog Bejen ad Viborg til.

Jude i den Gaard, hvor Fruen havde lavet paa Bryllup, var hun immer nærmere og nærmere ved at tabe sit mandige Sinds Vigervægt, og ingen af alle Derværende vedligeholdt nogenlunde Sindsro, uden begge Brudene. Da ingen mindede om Forretningen, spurgte Præsten hendes Naade, om der snart skulde begyndes?

„Naar De behager“, lod Svaret.

Præsten bukkede, gik ud og isorte sig Ornat.

„Om De saa behager“ sagde Fruen, nesende for Fæstemændene, og givende med sin mægtige Haand et Tegns til de paa hendes Befaling hejtidsklædte Fæstemøer. Disses Ansigter fik samme Farve som deres Villasilkekjoler. De satte vel een Fod frem, men tovede med den anden. Møderen nikkede barsk og kastede Hovedet tilbage. Da lod en Frelserøst, idet hans Belærværdighed spurgte om Kongebrevene.

„De kommer strax“ svarte Fruen vævert; Dverbringeren maae være her paa Timen, det er Hr. Kammeraadens Forvalter. Han er her inden Bielsen er forbi — De kan roligt begynde.“

„Udskyld gunstigen!“ sagde han, og traadte tilbage længer ind i Stuen, „det strider mod min Embedspligt, jeg vilde vove Alt — men hvorfor ikke hellere vie til den Udskyldte kommer?“

„Ogsaa det!“ svarede Fruen, og beed sig i Læben.

Endnu en skjæbnesvanger Halvtime, da — kommer Forvalteren halvt gaaende halvt levende, med løsstaaende svajende Dverfrakke. Man farer ud.

„Jeg er plyndret, falden blandt Røvere“ skønnede han hartad aandløs. „Alt er væk! Brevene væk, Pengene væk, Piben væk, Uhr væk; det var et Under, de lod mig beholde Livet“. —

Han lod sig styrte eller falde ned paa den brede Steen udenfor Døren, støttede Albuen paa Knæerne, og Hagen paa de hule Hænder.

„Det var da forstrækkeligt“ raabte man; og Præsten lagde til: „Kan De nu see, det var godt, vi ikke forhastede os.“

„Bud strax til Sognefogden!“ raabte Fruen, „og til Herredsfogden! begge til Hest, alt hvad der løbes kan! maa skee Røverne endnu kunde paagribes,“ — til den Udplyndrede: „Naar og hvor skeete det?“

„Da jeg“, svarede han, „kom til Lovel Brohuus, og der var jeg lidt over Middag, lod jeg Karlen tage min Hest, for at g'e den en Bille Hø, og Vand; selv gif jeg ind i Kroen saalænge, og forlangte en Snaps og et Glas M. Som jeg vil til at drikke, raaber Een udenfor Vinduet: „Hej: hej! Hejsten! Hejsten!“ Jeg satte Glasset fra mig, og sprang ud, for jeg troede, det var min Hest, der havde stødt sig løs. Hvor er Den?“

„Der“, svarede en Mand, og pegede paa en Hest, som noget derfra sprang omkring i Tøjret. Saa gif jeg ind igjen, og drak hvad jeg havde forlangt. Men al den Tid sad en lille forsmudset Person imellem Bordet og Bæggen. Han har vistnok, mens jeg var udenfor, kommet noget Djevvelskab i Allet, for inden jeg endnu var kommen paa Hesten, fornam jeg saadan en sær Dødsighed, som hastigen tog til. Imidlertid var Personen gaaet bort. Som jeg er kommen over Broen, springe to Karle til fra hver sin Side, gribe i Bidselet med den ene Haand, og med den anden rives og

flydes jeg ned. Jeg var allerede saa slov, at jeg ikke kunde raabe om Hjelp, og der stod som en Taage for mine Øjne. Jeg fornam at man fumlede i mine Lommer, og saa segnede jeg hen, og laae mig selv ubevidst til langt hen paa Eftermiddagen. Jeg stravlede op, og skyndte mig herhid saa fort jeg kunde. Haah! jeg er som jeg var morbanket over mit hele Legeme.“

„Der laae vi den Nat, og havde ingen Dyne over os“ sagde Degnen.

„Og ingen Kone hos — hm, hm, hm,“ lagde Kammeraad den til; „men det kan vel oprettes imorgen. Nu kan vi spise og drikke paa det iaften.“ — Og saa gjorde de.

Fruen, som dog var lidt udmattet af de forskjællige Sindsanspændelser, mindede tidlig om Sengen; den søgte hun og Herrerne, og vare snart i fast Sovn. Ikke saa de unge Damer. De gik rigtig nok ind i Sovestammeret, ikke for at hoppe i Sengen, men ud af Vinduet, som de sagtelig aabnede. Derefter opkilede de Brudekjolerne, toge Raaber og Hatte paa, og holdt hverandre krampagtigt i de Hænder, der denne Nat skulde sammenføjes med mandlige. — Ikke et Ord kunde faae Lust; de saae paa Uhret, og lyttede til Vinduet.

Endelig hortest hvidskende Fjed — Elsterne vare der — hver løstede sin ud i Haugen — og lette som Aander svævede de ud paa Marken til Bogaen. Den besteges, og fattes i Bevægelse, først langsomt til den var kommen saa langt bort, at dens Rullen ikke længer kunde høres paa den forladte Gaard.

Det var mørkt, men Rudsken var sikker, og vejstiv; thi det var ingen anden end — Bettefanden.

„Hvor skal vi hen?“ hvidstede Pigerne benouede til deres Sidemænd. Disse kryfede dem til sig ømmeligt, og svarede: „til en Præst.“

I Dagbrækningen holdt Bognen udenfor en saadan Mandes Bolig. Kudstjenesten gav en af Herrerne Tønnen, og gik til Røkkendøren, der aabnedes af en Pige med Mallespand i Haanden. Han spurgte om Madammen, „hun er nok ude hos Kudstjenesten“ svarte Pigen knistrende.

„Da kald hende herhid, og sig, at hun kan tjene store Penge.“ —

Hun gik til Herberget, og Kudstjenesten til Bognen, hvor han løste Staglerne, tog Hovedlaget af Hestene, og af Bognen Høe, som han gav dem at æde.

„Men min Gud! hvad er det for en Præst? Kone hos Kudstjenesten!“ spurgte Pigerne med ængstelig Forundring.

„En barmhjertig Samaritan“ fik de til Svar, „Han copulerer for Penge, paa sin Kones Befaling, der tager Pengene til sig. Han er en Diogenes, hun et Pragteremplar af en rigtig Nisse. Og tænk dem engang: Hun er en Kjøbenhavnnerinde, født Frøken, og Søster til en baade her og i Udlandet navnkundig og hædret Forfatter. Men indlad Dem ikke med hende! Lad som De ikke forstaaer Dansk! De vil faae noget at høre; og jeg indestaar ikke for, at det jo kan minde om Gammelsfrands Heltinder.“

Hun kom:

„Ej! det var en tidlig Bisit baade af Herrer og Damer — hvad behager Deres Naader?“

„Vi ønske at giftes.“

„Seer man det! Hat das so eine Eise?“

„Jawohl, hvad skal vi gi'e Dem, for at Deres Mand strax vier os? Vi har Kongebreve.“

„Tyve Daler.“

„Dem gier vi, naar vi tillige faae Attester for Nielsen.“

„Hjelp Dem selv af Vognen! saa skal jeg lukke op.“

Det gjorde de og hun. De vistes ind i en lav og smudsig Stue. Hun bad dem ikke sidde ned engang; der var endelig ikke fleer end tre klodsede Træstole i Rummet, af hvilke den ene endda var trebenet.

Madamen løb ind i et Sideværelse, og skreg: „herop! herop! hvorlænge vil han ligge, dovne Uesl, herude er noget for ham at bestille: to Par at smedde sammen paa eengang — ud af Sengen! eller jeg skal lette ham — han behøver ingen Buxer — put sig op under Søjstjolen — saa! her har han Kraven om, og der ligger hans Bog — strup sig!“

Hun vipsede ind igjen: „Saa Damerne har saadan et Satans Hastværk med at komme i Brudeseeng? da kom jeg der, min Salighed, tidlig nok; det skal de selv see, naar mit Tjolleho'ed kommer.“

Hun foer ud i Køkkenet.

Han kom. De kunde ved første Njerkast see, at Begge maatte være saa slet giste som tænkeligt. Skiden var Kjøle og Krave som det blege magre Hjæs, omgivet af uredte bleggraa Haar. Paa Fødderne fremslæbte sig et Par Træstøfler, og mellem dem og den stumpede Præstetjole saaes Stykker af brandgule, hist og her sammenrimpede grove Hoser.

Mod denne Personlighed stak modbydeligt af et Brængesmiil, et dybt Buk, og den Hilsen: „salvete plurimum! humanissimi! nec non humanissimæ! An sitis studiosi!„*)

„Ego sum“**) svarede Kruushoved, „et quidem Candidatus juris.“

„Xaiqe! Xaiqe!“***)

I det samme kom Madammen ind igjen, og sagde: „hold nu hans bestidte latinste Flab! og gjør hans Pligt!“

*) Ere i Studenter? **) Jeg er det. ***) Betskommen!

Man leverede ham Kongebrevene til Eftersyn. Med dem aabne i den ene Haand, og Alterbogen i den anden, stillede han sig op til en Bæg, og bad Parrene rangere sig efter Navnene i det og det Brev.

Det gjorde de, idet Kruushoved sagde: „De skal ikke ulejlige Dem med nogen Tale, Hr. Pastor! hold Dem ene til Ritualet!

Saa gjorde han, og sluttet var den uopløselige Pagt.

Egtemændene forlangte nu Forretningen i deres Paa-syn indført i Kirkebogen, og Attester, til hvilke Forvalteren havde medbragt det fornødne Papiir, udstædte. Dette medtog Tid; thi Nille, som vilde skynde paa ham med Udskjælden, ledsagede af vældige Trumfer, forstyrrede ham just derved og sinkede Skriveriet, saa de fremmede Herrer maatte bede hende om at lade Manden i Roe.

Da hun havde modtaget og estertalt den accorderede Betaling, hvorfor hun ikke sagde saameget som Tak, gjorde hun et Knix for de nygifte Koner og sagde spodst: „Lykke paa Rejsen! og megen Fornoielse saalænge det varer!“

Dermed gjorde hun omkring, og forlod Stuen, commanderende Præsten: „følg han med mig!“

Dette Bud adlød han, og Egtefolkene tøvede ikke med at forlade et saadant Huus. Hvorhen saa?

Det havde Forvalteren sørget for. Han havde allerede ved IJbud underrettet Faderen om sin Afskedigelse, og hvad derpaa vilde følge. Ret fornøjet over hans Forbindelse med en riig Pige, tog han derfor venligt mod begge Par, og gjorde for dem et muntert Gilde. Næste Morgen overdrog han sin Ejendom, mod passende Afstægt, til Sonnen, og var dennes Svoger behjælpelig til at indkjøbe en god og smuk Ejendom i Nærheden. —

Hvorlænge deres ægteskabelige Forbindelse varede, og

hvorledes det forøvrigt gif dem, veed jeg virkelig ikke, og Læserne bryde sig vel heller ikke om at vide det; thi nu er jo Knuden løst.

Men hvorlunde Røverknuden løstes, eller overhuggedes, vil dog neppe høres uden en vis Deltagelse.

Paa den Bogn, der bragte de opfangede Røvere til Aalborg, vare Tarmløs og Skomageren — som i det industrielle Samsfund hed „Sylen“ — satte hos hverandre med bundne Hænder. Thi brugte den Sidste sin ubundne Tunge til levende Samtale med Sidemanden; dog førtes den saa svagmælet, at den ikke med Tydelighed kunde naae Bevogternes Ører. Hovedæmnet var Befrielse fra Indspærringen, Midlerne til samme, Maaden og Tiden. Sit største Haab satte man til Fanden og hans Oldemoer, der vist for deres egen Skyld vilde gjøre og vove alt muligt. De vare enige i, at han var en dygtig Captain, ingenlunde at spøge med, men Kvinden tolv Gange frygteligere, og uden mindste Tvivl en Helvedes Her.

„Fanden selv har al Respect for hende“ yttrede Sylen; „derfor er det ikke sært, om Mad og Drikke gier mig Kvalme derinde hos dem. Jesabel (hendes rigtige Navn var Elsebeth) er en Engel imod hende.“

„Kan han bare faae hende med“ tilføjede Tarmløs, „saa har det ingen Nød; hun skal nok puste Laasen op.“

„Det gjør hun nok“ raabte Sylen højt, og skraalede en Indlingsfang i hans Smag.

„Du har dog Moses med dig?“ spurgte Tarmløs.

„To blaae Dreng*) mellem mine Skofaaler — og Du.“

*) Jemdalersfedler.

„Hvad jeg har er klisset fast over Sjælen; der kommer de Fanden ikke at rage.“

Dette kan vel være nok af disse Svendes Rejsepassiar.

En anden, heel forskjellig, holdtes i Aalborg med Criminallovens Organ; og der holdtes flere uden at føre til Endelighed. — Under en saadan Catechisation henkastes pludselig det Spørgsmaal: „Hvor er nu Bettefanden?“

„Det er ikke godt at vide, svarede Syl“ hvor han er; han kan være baade her og der, han er allevegne, og ofte der, hvor man ikke venter ham — ligesom den, han er opkaldt efter.“

Bidere kunde Inquisiten ikke bringes: Frygt blandet med en Tilfats af Hengivenhed for Anføreren, holdt ham tilbage fra at røbe ham.

Ikke saaledes fundet var den trædske og nedrige Tarmløs. Under Betingelse af Strafløshed, lovede han at give Retten saadanne Dplysninger, at den Færlige snart maatte komme i dens Magt.

Inquisitor, som beklagede sig over, at man allerede flere Gange uden Nytte havde forsøgt at overrumple ham i hans Bopæl, pruttede længe med Skræderen om Prisen paa Forræderiet. Denne nedsatte samme til Vand og Brøds Straf, og derefter til korteste Fængselstid i Lugthuset. Omfider blev man enig.

Han gav nu den Dplysning: „at Mester Mibi kom ikkun to Gange om Maaneden, højst tre, hjem til hans Oldemoder; og det kun i mørke Nætter: i Mørket kom han, og biede yderst sjælden til det gryede ad Dag.“

Dette toges tilfølge; i nogen Tid forgjæves. Lovens Tjenere ledede sig, og foretog sig saa en Huusundersøgelse. Den førte til Intet, de fandt kun lidt tarveligt Huusgeraad, og Kjællingen paa Lejet. Paa alle Spørgsmaal og Trusler,

virrede hun med Hovedet, og pegede paa sine Ører og paa Munden. Da dertil hendes Liigfarve gav hende en Doendes Udseende, lod man baade hende og hendes skumle Baaning i Ro — for det første.

Ikke længe derefter kom den Bette ind, syg, angreben af en hurtigt tiltagende Feber.

Øtte Dage efter foretoges en ny Undersøgelse. Man fandt Bettetanden som Liig, og hans Oldmowr inden for ham, som det syntes, nærved at vorde det.

Lella Johra

og

Lella Gradudja. *)

(Efter mundtlig Beretning af en Dansk.)

(Nye.)

Vi nærmede os — fortalte mig Sønnen af en Ungdomsven paa en Hidresse fra Sverrig, hvor han er bosiddende — Barbarefernes Hovedstad, i Aarhundreder et maurist Røvere-rede, nu et fransk Ornerede. Det Indtryk, som Synet af samme gjorde paa mig, skal jeg saameget mindre trætte Dem med, som det snart blev saagodtsom udfløttet af andre endnu mere gribende, og ret egentlig levende.

Vi udfikedes, og indkvarteredes. Chefen for det Regiment, ved hvilket jeg stod et Par Trin højere end simpel Soldat, foranstaltede, at jeg fik Logis hos en Landsmand, der i en lang Arrække havde levet her som en Slags offentlig Embedsmand. At Modtagelsen var hjertelig, og Omgangen siden ligesaa, var ikke meer end ventes kunde. — Men hvad ikke kunde ventes, ej engang anes, var, at han gjorde mig bekendt, foruden med christelige Familier, ogsaa

*) Det mauriske „Lella“ er vores „Jomfru.“

med en mahomedansk, hvor noget helt Eventyrligt vedrettes mig — et Kjerlighedsæventyr — uden Ende. — Fortællingen af dette foranlediger mig til at berøre mine Krigsæventyr. For den franske Kriger er „Krig og Kjerlighed“ Parolen i Livets Ronde.

Næste Morgen, efterat jeg ved en kvægende Sønn havde rattet mig oven paa en urolig Sørejse, siger han til mig:

„Jeg veed fra sikker Haand, at Deres Regiment forbliver her roligt i flere Dage. Dem skal jeg see at gjøre Dem saa morsomme som muligt. De kan altid tidligt nok komme til at tumle dem i Sandorkenen med de numidiske Horder, Munter! min Ven fra igaar! De skal til Bryllup iasten, et Bryllup i sit Slags. De skal kige de yndigste Houris i deres pilebevæbnede Djne; disse tiltale langt anderledes end de yatanbevæbnede Beduiners.“

Dertil sagde jeg ikke Nej.

Han førte mig ind hos en midaldrende Enke, hvis Mand havde været Vej i Tlemcen. Der vare fire Døtre, den ældste, Zohra, omved tyve Aar, den næstældste, Hradubja, tre Aar yngre, de to andre halvorne.

Han modtoges som gammel Ven af Huset, og forestilte sig som en beslægtet Landsmand. Zohra (Blomst) skjænkede mig kun et koldt og flygtigt Blik; den næstældste et skarpt og længere.

Roligt er selv et kjerligt Blik fra nordiske Kvindesøjne mod dette ildsprudende af Sydboerindens. Gaaer De et saadant fra den smalle ubeslørede Strimmel af Ansigtet mellem det til højt over Næsen og foroven til Brynene Bedækkede — (saaledes vise de sig stedse udenfor Huset), da maatte De være en Drigenes, for ikke at føle Virkning. Den fælte jeg.

Hradubja sagde hurtigen et Par Ord til Søsteren — jeg forstod dem jo ikke; men siden efter udtolkede min Landesmand dem: de betogte mig ikke Modet.

Moderen bød os Sæde — efter Skik paa Gulvpuder — og opvartede med Kaffe.

Da den var nydt, indtraadte Bruden, ret smuk — af en Negerinde at være. Hun blev pyntet, det vil sige: ethvert Haar paa hendes Legeme nedefor Djelaagene blev afsnippet, og Pande, Kinder, Bryst og Arme beklæbet med Sole, Halvmaaner, Stjerner af Guldpapiir; hvilke Skjønpletter tog sig glimrende ud paa den sorte Grund.

Nu ledsagedes hun ind i Brudekammeret. Døren dertil lukkedes.

Min Cicerone og jeg bleve ene tilbage: men han udtog en Trætøl i Mellemvæggen; og gjennem denne Åbning lod han mig være Tilskuer af Ceremonierne.

Den første bestod i en Dands, heel forfsjællig fra Europæernes deri, at Fodder og Hoved forblive ubevægelige, men den mellemværende Deel af Legemet udfører forfsjællige sælsomme Bevægelser: Drejninger, Bøjninger, Rystelser, som alle tilsammen have Betydning. Dandsemusiken lyder langt fra behageligt. Jeg kan ikke bibringe Dem noget tydeligere Begreb om samme, end naar De vil tænke Dem en Kvartet af en Vires strattende Tone — ikke Toner — Bjældklang, Klappren med Trætallerkener og en Skarnagerstralle.

Da Concerten var forbi, indtreen den lykfsalige Negerbrudgom! og nu først gif den egentlige Vielse for sig saaledes: En af Ternerne præsenterede en Vandfskaal for de Tvende, der havde vendt sig ligemod hverandre. Den Ene holdt sine hule Hænder samlede lidt ovenover den Andens i samme Stilling, Vand hældtes i de øverste, og hvad der

dryppede igjennem i de underste, blev hældet i den tilhørende Mund — nu vare de Mand og Kone.

Ikkhellert denne Ritus finder jeg uden Betydning; men overlader til Andre, at lægge den deri, som enhver bedst tykkes.

Nu forlode Alle paa To nær, Kammeret. Men en Timestid derefter blev det igjen besøgt, og foretoges da den sidste Ceremonie, om hvilken jeg ikke siger videre, end at den samme fandt Sted ved Jødebrylluper i det gamle Testamentes Tider.

Vi tog nu Afsked, ved hvilken Zohra og hendes Moder indbød os til gjentagne Besøg. Datterens Dine gav min Landsmand et glødende Godnat! Men Vulkanen i Gradudjas lod til at være slukket; hun løftede dem ikke højere end til mine Fødder.

Der henslæbte sig nogle Dage, før min Ven kunde faae Stunder til en ny Aftenunderholdning i de Rettroendes Huus.

Han sagde til mig: at hvis han ikke afhentede mig, kunde jeg gjerne gaae ene did paa egen Haand ved den og den Tid; var han der ikke, vilde han dog snart komme. I første Halv kunde jeg opfordre Zohra til et Spil Schach. — Han lærte mig, hvad det hed paa Landets Sprog, saavel som Hilsener og nogle flere jevnligt forekommende Udtryk og Talemaader.

Jeg ankom med mit „Asslema!“ (arab. „Salem“ hebr. schalom: „Fred!“), som Zohra besvarede med sit „waschalek!“ (comtrent som Arabernes „aleikum!“ „med Eder!“)

Gradudja hilste mig med et tykt Nik, og satte sig ved Vinduet, stirrende ud i det Frie.

Det klemte mig om Hjertet. Jeg maatte have Lust, og foreslog „Blomsten“ et Spil Schach. Hendes Svar var at fremsætte et Bord, Bræt med Briffer derovenpaa.

Hun satte sig, gav mig Tegne at gjøre ligesaa. Hun tog de Sorte med røde Faner paa Laarnene; jeg havde Røde med hvide Faner. Mine kaldte hun „Franker,“ og sine „Tyreker;“ hun var nationalstolt, Fiende af Erobrerne som saadanne. Nu drog hun tilfældts mod dem, men tabte det første Slag.

Hun sprang op fra Stolen, satte sig haardt ned igjen, og den derangerede Hær paa ny i Orden. Altter tabt.

Hun knyttede de smaa Hænder, og hvinede gjennem strammede Læber et „Sebb!“ hvilket Ord har en vis een af det spanske „Carajos“ og det italienske „Cudas“ Betydninger.

„Gengang endnu!“ sværrede hun — trediegang Mat!

Da greb hun arrig Brættet, og fastede mig Brifferne i Hovedet.

Gradudja drejede Ansigtet om til os, og smilede; jeg opsamlede Brifferne.

Landsmanden kom. Zohra sprang ham imøde. Gestikulerende og leende imellem udgød hun en Strøm af Ord, jeg forstod det mindste deraf; men hendes Pegen paa mig og Søsteren behøvede ingen Oversættelse. Denne vendte sig helt om til Vinduet i sodtforvirret Bevægelse; jeg stillede mig mod det næste.

Aftenen forløb for de To af os i i Taushed; de andre To sladdrede desmere. Zohras Luner verlede tidt og hurtigt mellem Dvergiveness, Dmhed, Arrighed og Kjælenhed — Hun var en kvindelig Proteus.

Hjemme, endnu kun halvt afflædt til Sengen, fik jeg Ordre til øjeblikkeligt Møde paa Allarmpladsen. Der var noget ganske andet end Elskov at tage vare. — De kjender vel saa meget af Aviserne til Krigen mod de ubetvingelige Orkensønner, at jeg ikke derom kan fortælle Dem stort Nyt; undtagen maastee: at vi leed mere af Hede, Kulde og Stra-

bads, end af Fiendens Rugler og Sværd; thi deres Angreb og Flugt var i gammelparthist Maneer. Lazaretherne fandt ti Gange saamange franske Liig, som Balpladsene.

Vi havde tumlet os omkring et Par Maaneder, da mine Folk en Dag sigte til mig: at under min Fraværelse havde der været en Tyrk og spurgt efter mig ved Navn. Jeg kjendte ingen Tyrk, kunde ikke begribe, hvorledes dette monne hænge sammen.

Næste Dag kom han igjen, vises hen til mig, og siger paa godt Dansk: "De kjender mig nok ikke Hr. Thorsen! i denne hersens Uniform; men jeg er ellers Moses fra Pilestræde."

Ja, det var ganske rigtigt min kjøbenhavnste Jøde.

Hvorlunde han nu var kommen herhid, og bleven Juave — saaledes hedder det dengang nylig oprettede tyrkiskklædte Corps — det kommer ikke videre min egen Historie ved.

Mousche flyede mig et lille Stykke Papiir, hvorpaa ikke fandtes andet end en maurist Rytter til Hest, maadeligt tegnet.

"Førend vi forlod Algier" meddelte han, gif jeg igjennem en vis Gade, hvor et besløret Fruentimmer traadte frem i en Dor, vinkede ad mig, og sagde noget, jeg ikke forstod, undtagen saameget: at hun vilde vide, om jeg var Franker.

Dertil sagde jeg "Eh!" (ja), saameget Malebarist har jeg da lært. Derpaa gav hun mig dette, to Gange fremsigende Deres Navn. Jeg nikkede igjen, og bringer Dem her dette snurrige Eskovsbrev, som jeg antager det at være."

Et Par Timer efter kom to unge Tyrker ridende gjennem Teltrækkerne. Da de kom henimod mit, gjenkjendte jeg let de tvende Søstre.

De standfede; den ene saae nogle Secunder ømt til

mig og læspe: „jeg er Din baade Nat og Dag.“ Jeg lagde Haanden paa mit Hjerte, bøjede mit Hoved og borte vare de.

Der forløb endnu en Maaned med Razziaer, hele Dages Hunger og Torst, Bivakeren og Frysen om Natten — fort alt det, som kan dæmpe Enthusiasme for Krig i saadant Land. — Endelig fandt man det nødvendigt, at skjænke os nogen Hvile og Forfriskelse; for de fleste blev videre Omsorg overflødig.

Jeg opsogte min Hr. Ven. Vi begge søgte det tiltrækkende Huus. Undervejs lærte han mig nogle Elfskovsord og kjelne Talemaader, lykønskede mig til min skjønne Erobring.

Zohra skjænkede sin Elsker et let fortroligt Smil; Søsteren kom mig blussende halvt imøde.

Efter nogle faa Minuters Forløb randt det pludselig min Ven ihu, at han havde forglempt noget vigtigt; han forlod os. Zohra smilede til vi andres Minespil, satte Schachbordet frem, og udfordrede mig.

Langt hen i Spillet havde hun Overmagten; thi mine Tanker vare delte, og mindst ved Spillet. Men hun, vis paa Sejren, gjorde et galt Træk, og gav mig den ihænde. For ej at faae Brikkerne igjen i Gessæset, rejste jeg mig op, pegede blot paa den dræbende, og sprang ud af Stuen.

Jeg horte hende udstøde en Forbandelse, og derpaa en Skoggerlatter. Bennen kom tilbage, jeg fulgte ham ud igjen, efter først at have givet ham et Bink, som han og benyttede til at drage sin Kjæreste med i den ene Ende af det lange smalle Bærelse, og derfra ud paa Kloffen (Altanen).

Jeg begyndte mine Operationer det bedste, jeg havde lært; men de vare ikke nær saa lette at udføre, som jeg havde indbildt mig. Hun virrede langsomt med et Cæciliehoved — stivede den ranke Krop, og udhvislede hurtigt et

Var mig uforstaaelige Ord — afbrød sig selv — hentede Johras Tilbeder, sagde noget til ham, som, jeg troer paa hendes Begjæring, han udtolkede for mig, og hvoraf Meningen var denne: at jeg skulde skaffe mig større Færdighed i hendes Tungemaal, for vi talte nærmere sammen.

Dette gjorde jeg, og lod mig saa hver Aften examinere paa mit Pensum af den deilige Professorinde.

Aldrig havde jeg i noget Kundskabsfag været saa lærvillig, og selgelig gjorde jeg rivende Fremstridt.

Men hendes Corallæber vægrede sig endnu længe ved at attestere Gazellewinenes Udsagn, og gjentage hendes Kjærlighedserklæring. „Tilhest imorgen“, hed det om Aftenen; men den Morgen var endnu ikke kommen, da vi atter fik Ordre til Opbrud.

Atter Sjouen i Sand og Blod; men intet afgjørende. — Vi forttes atter til den mig saa kjære Stad. Jeg foer til min Hr. Mortensen.

Jeg traf ham med Haand under Kind; det var første og sidste Gang, jeg saae ham i denne betænksumme Stilling. Han forandrede den strax, og pegede paa en ledig Stol. Efterat han et Par Minutter havde seet taus hen for sig — ikke paa mig — rettede han sig, purrede i Haaret, lænede sig tilbage mod Stoler ryggen og sagde:

„For Landsmandskabs Skyld vil jeg give Dem nogle Bink om Forholdene her; thi De er endnu vildfremmed, og ikke istand til at orientere Dem. — De kjender saameget til Franskmændene og deres Færd i og uden Baaben, at De vel kan mærke, man aldrig vil kunne slutte sig til de Indfødtte, om end ikke Korset og Halvmaanen stode fiendtligt imod hverandre; thi Nationalcharactererne ere hinanden ligesaa diametralsk modsatte som Zenith og Nadir — som Mandkjon og Dvindekjon hersteds.

„De første afføndre sig til Bazarer, Kaffeuse, hvor hele Underholdningen bestaaer i Tobaksrygen, Indslubbren af Moccafasten, korte Uttringer med lange Pauser, lakonisk Konversation. — Kvinderne samle sig hjemme saa hos den og saa hos den, hvor de oprette hvad Mændene forsomme: de sladdre uophørligt, og det i Reglen ikke om Kjærlighed, men om fysisk Elstov, og det saa usorbeholdent, at jeg, første Gang useet Drevidne til slige Samtaler, havde ondt ved at troe mine egne Sandser.

„Nu, det er engang saa, og bliver aldrig anderledes. Man maa tage vor Kvindeverden som den er“.

Forstemt spurgte jeg ham, om Gradudja var ligesaadan.

„Ikke ganske“, svarede han; „maastee kan hun være en Undtagelse; men hellere troer jeg, hun paatager sig denne Dydsmaske, for desto sikkrere at holde Dem fast. Er hun først sikker paa Dem, saa kommer nok Tyrkinderen for en Dag.

„Zohra er vistnok et Væsen helt antipodisk til Søsteren i hele hendes Adfærd; hun kan i et Dieblisk stige til kogende Vandts Varme, og i det næste synke ned til Frysepunktet; iasten tryllende, henrivende; imorgen — en Furie. Jeg er ingensinde sikker paa hende, kan ikke forud beregne hendes lynsnare Forvandlinger: saa er hun min Slavinde, saa min Tyran. Det er en uafsladelig Rollebytning: een Dag Mand og Kone, og en anden Kone og Mand. Og i Realiteten ere vi rigtige Egtefolk, men uden Ceremonier, endog uden Baandets Mystorium. — For tre Aar siden saacs vi første Gang; og i selvsamme Dieblisk oprandt vor Elstovsfol; men der forløb et helt Døgn, inden den culminerede — Hør til! De Kronjyde“!

Intet mere fik jeg denne Gang at høre; et Besøg afbrød det interessante Foredrag. Den Indtrædende var en stor og fyldig Tyrk:

Sidi Hadji, Bumazray, Bukabas, Benibrahim,
(Hr. Pillegrim, Landsefader, Pistolfader, Abrahamsøn,
Benmusfa, Bendavid, Bensoliman, Benaisfa, Benturki,
(Mosesøn, Davidsøn, Salomonsøn, Jesusen, Tyrkesen.)

Hr. Hadji slængte sig uden Omstændigheder paa So-
phaen, og forlangte Tobak og „Skrab“ (Viin). Viin! det
slog mig — jeg skottede til ham med et vantro Smil.

„Din Viin“, sagde han med kold Rolighed, „den kjen-
der jeg, og derfor drikker jeg den; saa faaer det beroe med
den i det andet Liv, som jeg ikke kjenner“.

Han tog en lang Slurk, dampede, tog nok een, og tom
var Flasken.

Han tømte sex efter hinanden, og det til kun to Piber Tobak.

„Du maae nu ogsaa engang smage vor danske Skrab“,
sagde Bærten, og isfjærkede ham et stort Glas Aquavit.

Vor Bacchus holdt det mod Lyset, smilede og mumlede:
„Elma!“ (Vand).

Paa yderligere Opfordring heldte han noget paa Tun-
gen, smagede, smadskede, nikkede og raabte: „meleh!“ (godt),
hvorpaa han stak ud, og udtalte et endnu stærkere „Besæf!“
(ypperligt), og forlangte en heel Flaske.

Dennes Udtømmelse fordrede blot lidt længere Tid end
en Viinflaskes; ogsaa nok en Karaffel dansk Elma.

Vor Bacchus eiede en saa mærkværdig Styrke i at taale
Spirituosa, at han alene blev en Grad mere livlig og snak-
som; men han vidste hvad han sagde, og da han forlod os,
gik han alene og med en Akrobats Sikkerhed.

„Gjæstfrihed“, sagde han ved Bortgangen, „har Du
dog lært iblandt os, Fremmede! Du har gjort mig tilgode
i denne velsignede Aften. — Hør! har Du mere af den him-
melske Viin? Jeg vil betale den som en Padscha“.

„Du skal ha'e en Snees Flaster for slet intet“.

„Lululu“! (Nei, nei!) Du skal ta'e imod Betaling“!

„Ikke i Penge! Men Du kan tjene min Landsmand i en vis Sag, og det vil være os begge kjærere end Penge“.

„Naa da“?

„Din Søsterdatter, Gradubja, hænger sig, dersom hun ikke snart bliver første Houri i hans tomme Harem. Vi ville hverken bruge Bold eller List — “

„ — Behøves ikke heller“, svarede han. „Naar vil I ha'e hende“?

„Det kunne vi ikke strax bestemme, vi maae tale med hende først“?

„Eh! lala“! (Hm! jaja!) „som I selv vil. Du der er mig ellers lidt naragtig, er der ikke Kvindfolk nok her i Staden, hende foruden? Tusinde for een; de ere alle ligegode; jeg er ellers kjed af dem tilhobe. Dersom det ikke var for at frembringe Mandfolk, saa maatte vi hellere undvære det Kram. Har Profeten dem ikke en heel Deel bedre, og heller ingen dansk Viin, saa vil jeg kjede mig afshyeligt i hans Paradis.“

Denne formastelige Tale morede os, og vi havde udspondet den endnu længere, hvis ikke den tyrkiske Fritænker havde længtes efter Rattero.

I Døren vendte han sig og sagde: „ikke flere end tre Flasker paa Gangen, ellers faaer jeg for snart Ende paa dem.“

Ru Slutningen af Vennens kjælnø Eventyr.

„Om Aftenen aabner Johra besloret Døren til mit Afdyton. Hun afriver Ansigtets Bedækning, kaster sig op til mig, kryster mig ind til sig — sætter Lueild i mig — jeg — Hun løsriver sig, sætter de flade Hænder for mit Bryst, støder mig fra sig.

„Du er en Bantro“! udstøder, fremhulker hun. „Al-

drig bliver jeg Din, for Du lover mig, at Du vil blive een af vore — og — holder Du det ikke — da —

Min Landsmand pauserede, hældede Hovedet, betragtede sine Fodder og Gulvet omkring dem — ikke længe.

„Jeg blev een af hendes“, brummede han. „Jeg er Renegat! — Jovrigt er Mahomed mig ikke vigtigere end nogenfømhelst anden Sværmer. — Jeg sværmede for Zohra. Hun var en Birkelighed, ingen idealfk Boble — endelig Ah!“

„Men Enden“?

„Den bliver aldrig Begyndelsen liig — naa! gid De snart maa begynde som jeg, uden at bryde Dem om Enden.“

Jeg sværmede i to Nætter og tre Dage. Da kom Zohras Elsker, og afhentede mig. Vi gif did. Jeg blev ene med min Elskede.

Jeg kastede mig for hendes Fodder. Hun reiste sig, og sagde med stille, men fast, næsten bydende Stemme: „Hør til! og afbryd mig ikke! Jeg elsker Dig, Christne Mand! ikke som min Søster elsker Din Frænde; — nei! langt anderledes. Jeg siger Dig det, for jeg føler det. Jeg veed det. Du vorder min sidste Kjærlighed, saavist som Du er den første. Tor Du ikke trøste Dig til at give mig samme Forsikkring, saa forlad mig. Nu! det kan ikke falde Dig tungt; men skynd Dig saa bort, og overlad mig til min Skjæbne. Stille! Er Din Elskov meer end Tidsfordriv, da for mig hvorhen Du vil! Har jeg Dig, Dig alene, da er den hele øvrige Verden mig et Intet. Din Kjæreste eller Din Hustru, det er mig Eet. Du min Ven — jeg Din Veninde, Zohra vilde ikke opfylde Din Vens Dnske, hvis han ikke antog hendes Tro. Jeg kan, for Din Skyld, affværgе min; jeg vil vorde Christinde, hvis Du forlanger det; — thi nu

har jeg ingen anden Tro end Kjærlighed. Bestem nu for mig og Dig! Vælg! men snart!”

Hun forsvandt. Jeg havde valgt, — endnu før hun traadte frem i Mellemdøren, hvor hun standsede og stod ubevægelig, liig en Synderinde, der venter sin Dom.

„Min“ udtalte jeg, uden at nærme mig: „Min Sjæls Veninde!“ sagde jeg, „mig forskyde den evige Barmhertighed i Livet og efter Døden! hvis jeg vilde skuffe Din Tillid til den fremmede Mand, til hvis Hjerte Du knytter Dit og Din Skjæbne. Min Bestemmelse er saa: snarest muligt fører jeg Dig fra dette Land; ej engang til mit eget, men til eet, hvor vi begge ere lige fremmede — os selv allene nok. —
— Jeg gaaer til Cheser — vent mig imorgen..“

Jeg greb begge hendes rakkende Hænder, og trykkede et Kys paa hver af dem — hun græd, men Glædestaarer.

Vort Regiment var opløst; neppe hundrede Mand vare tilbage i brugbar Stand. Disse bleve stutne ind under Juaverne: jeg tog min Afsked.

Sidi Hadji havde stemt min Elskedes Moder efter vort Duffe, hvorfor jeg og begavede ham med et Par Ankere danst Elma.

Gradudja rev sig løs fra Familien, om ej med Letfjnd, saa dog med Lethed, og fulgte mig til dette nordiske Broderland, hvor jeg nu paa tiende Aar lever i huslig Ro som lykkelig Mand og Fader.

De maae, — saaledes sluttede Fortælleren — efter Deres Bane, gjerne lave en Fortælling af disse Beretninger om den sjenneste Deel af mit Liv og Levnet.

Gamle og nye

Noveller

af

St. St. Plicher.

Anden Deel.

Kjøbenhavn.

Forlagt af Universitetsboghandler C. A. Keigel.

Trykt i Bianco Lunos Bogtrykkeri.

1846.

Count of ...

1799

St. ...

Indhold.

	Sitr.
Til Danerfolket	III.
Den svenske Major	I.
Den sachske Bondetrig	16.
Fiore og Fioretta	85.
Præsten i Vejlsbye	105.
Fire Perioder	146.
Urtepotten	168.
Ak! hvor forandret!	197.
Landsbydoctoren	226.
Baagekønen (nye)	236.

Danersfolket tilegnet.

At høre Noget fra højtop i Tiden,
 Selv Qventyr; blot det er længesiden,
 Er Tidskort for de Store med de Smaa —
 Nei! ikke Tidskort; hellere Tidsdrøje:
 Med Verdens Færd at holde stadigt Dje,
 At see hvordan det før og nu mon gaae —

At see hvorlunde blodigt der er kæmpet,
 Hvorledes Lys er tændt og atter dæmpet,
 Og hvergang atter klarere fremgik:
 Hvordan der knustes, styrtedes med Haanden,
 Men rejstes atter, bedredes ved Nanden,
 Som Mennesket har stedsse havt for Skif.

Men har man og sig seet trindtom paa Jorden,
 Man dvæler helst og længst ved eget Norden,
 Ved eget Kjød og Blod og Sind.
 Hvad vore Fædre have her bedrevet,
 Hvad Bragi sang og Saga har beskrevet,
 Sig præger dybest dog i Sjælen ind.

Af jeg begynder saa, det er fordi
 Der ligger Sandhed og i Poesie;
 Med Sandsagn kan sig Phantasien rime.
 Jeg tænder intet Lys; jeg pudser blot
 Ved det som brænder — maae det skinne godt
 I een og anden dunkel Vintertime!

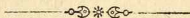
Der var et Liv udi vort gamle Norden:
 Kamp, Kjerlighed og Sang, i Himlen som paa Jorden.
 Hint Hof i Valhal var som det i Leire:
 Ved Bøgerklang man fejred sine Sejre,
 Beredte sig til nye, — til Vaabengny
 Festsmaaltid vendtes,
 Med Mjød begyndtes, og med Blod der endtes.

I Danmark's Ungdom havde de for Skif:
 Med Vaaren ud til Orlogs Manden gif,
 Sig Guld for Staal, Mundgodt for Guld tiltufsted.
 Paa Vand, paa Land man tumled sig; men naar
 Sig havde mældt det barske Efteraar,
 Dg Stormene i Sejl og Tage rusked, —

Naar Dag blev kort udi det kolde Nord,
 Oldfa'er sig vænked ved det lange Bord,
 Dg laante Lys fra Arnen, Fryd fra Kruset;
 Om ej af Gammeløl og Njoden sød,
 Saa, naar i Hallen Strengeligen lød,
 Af Skjaldekvadene han blev beruset.

Hvad Hærværk han om Sommeren bedrev,
 Ham Sangeren med dybe Runer skrev:
 Paany sin Kamp han sejrende udfægted.
 Men saa — han Bæger, Sværd og Sang forlod,
 Naar Elskov ildnede hans friske Blod,
 Dg Disen ved hans Heltehjerte smægted.

Nu har vi ogsaa Winter, kan jeg troe,
Dg samles lysteligt i lune Boe;
Har vi ej Krig, vi dog om Krig kan snakke: —
Lad Tiden bruges! — Tiden er en Dyd!!
Tillad, jeg kommer og med min Besydt!
Dg med eenfoldig Tale tag tilstafte!

Gamle og nye Noveller

af

St. St. Blicher.

Anden Deel.

Printed by J. G. Fisher

of G. Fisher

Printed by J. G. Fisher

Den svenske Major.

Den lille Bye Boeløse i Fyen, er blandt andre, en Gaard, der i flere Aarhundreder er gaaet fra Fader til Søn, og saaledes skifteviis beboedes af en Peder Klausen og en Klaus Pedersen.

Hvo der nu ejer den, veed jeg ikke; men i Svenskekrigen 1658 og 59 var det rigtig en Peder Klausen. Samme Peder Klausen havde en vidunderlig smuk Datter. Hvad hun heed, har Ingen sagt mig; men jeg vil paa min egen Regning kalde hende Sigrid.

Kong Carl den tiende i Sverrig gjæstede det stakkels Danmark. Han var slem at beværte og hans Folk ikke mindre: hvor de spiste gjorde de virkelig reent Bord; thi naar de havde fyldt Bommen med Mad og Drikke, fyldte de Kommerne bagefter med Solvfeer, Bægere og Alt, hvad der ellers fandtes af ædelt Metal. Tilmed havde de ogsaa andre fæle Unoder, der gjorde at mange smukke Koner og Piger krøb i Skjul for dem.

Da de under Vinters Hjerte droge herind, var man ikke saa rigtig belavet paa deres Komme. Hvem der var meget ræd, maatte flygte over Hals og Hoved, og lade Huus og Hjem i Stikken. Blandt disse var og den ærlige og

velbyrdige, om ikke mandhaftige, Herre til Billeskov. Han tog med sig saameget han kunde føre, og overlod Resten med Gaard og Gods til sin Forvalter; men det var just Peder Klausen i Boeløse.

Denne meget ærlige, skjøndt ikke velbyrdige Mand, overlod sit eget Huus til sin Kone, og tog selv sit Standquarteer i Husbondens. Deres Datter, skjøn Sigrød, var paa samme Tid i Huset hos Præsten, hvis Kone laae dødelig syg, saavel for at see Præstekonen, hendes Sødskendebarn, tilgode, som for at hjælpe Præsten tilrette med Huusvæsenet. Saavidt jeg veed, hed han Keuze; men var det ikke ham, saa var det en Anden.

Nu kom Svensken over det lille Belt, og udbredte sig som en Strøm over Fyens Land. Det gik strygende ned til Dens sydøstlige Kant, hvorfra Overgangen til Langeland, Lolland, Falster og videre til Sjælland, siden skulde gaae for sig. Den ene Hob afløste den anden, og Alle plyndrede de; tilsidst maatte der kun blive Lidet tilbage. Den første Indquarteringsnat døde Madam Keuze, men ikke i Ro; thi storstøvlede Ryttere trampede omkring i alle Bærelser, sang, bandte, hujede og sloge istykker. Den forrigfulde Præst maatte lade dem raade, som de vilde; han sad med liden Sigrød ved sin døende Egtefælles Seng; modtog hendes sidste Haandtryk og tillukkede hendes brustne Dine.

Om Morgenen forlode Rytterne det forstyrrede Huus. Skabe og Kister fandtes opbrudte og tomme efter dem. Men Præsten havde endda forvaret sit bedste Sølvstø, Linned og rede Penge. Næste Dag kom Soldater; de vare ikke et Haar bedre, og den arme Mand maatte kjøbe dem fra sig med et Dussin Sølvstøer og et Par Haandfulde rede Penge, ellers vilde de have brændt Huset af over ham.

Aftenen derpaa kom en tredie Trop. Dgsaa hos denne

maatte Bopæl og Liv ranzoneres med klingende Bæsen. For de drog ud, randfagede de alle Værelser. To af dem kom ind i Liigstuen. De studsede lidt; men den Ene spurgte Sigrid, der stod ved Hovedet, hvo det var, som laae Liig.

Hun sagde det.

„Fru Pastorinden“ raabte den vilde Kriger, „trænger ikke længer til Klæder; det var Synd, saa fiint et Lagen skulde raadne i Jorden!“

Dermed rev han alle Jordeklæderne af hende, svøbte dem sammen, og gif sin Vej. Med grædende Taarer og et beklemt Hjerte klædte Sigrid paany Liget i sin Gravstads; og hun og Enkemanden ventede under stor Angst og inderlige Bønner den næste Indqvartering.

Denne var endnu værre, end nogen af de foregaaende: Med blottede Raarder aftvang de Hr. Keuze næsten Alt, hvad han af sine Ejendomme endnu havde tilbage. Endogsaa Liget blev anden Gang berøvet sine Klæder og forladt nogen i Kisten. Nu var der No to Dage og een Nat, og dette Mellemrum benyttede Præsten til at faae sin Kone i Graven.

Da stormede en Sværm Polakker ind i den øde Gaard. Præsten, som befrygtede det Værste, lod skjøn Sigrid skjule sig i en lønlig Krog inderst i Jordkjelderen, hvorhen han havde bjerget den sidste Rest af Penge, Linned og Klæder.

Da Barbarerne fandt Huset tomt, begyndte de at ville true Præsten til at vise dem, hvad de endnu formodede at han havde gjemt. Til ingen Nytte forsikrede han, at deres Forgængere allerede havde berøvet ham Alt. De satte nu deres Trusler i Bærk, og begyndte Torturen: de udstrafte ham paa Jorden, og hug ham over de blotte Skinneben med store Stofke.

Han udholdt standhaftigen alle de stræffelige Pinsler, mere af Frygt for den deilige Sigrids Vre, end for at

redde sin Smule Ejendom. En af Bødlerne, større, stærkere og grummere end de andre, greb et Mangeltræe, og raabte: „J flaae som Hallunker; lad mig komme til, saa skal han nok fele det!“

Med disse Ord slog han den ulykkelige Mand med den skarpe Kant af Mangeltræet saa haardt over Benet, at det knækkedes.

„Bekjender Du endnu ikke“ streg han, „hvor Du har skjult dine Tiendepenge og dit Offer, skal jeg gjøre det andet Been ligesom det forste; saa halter Du ikke.“

Den ædle Præst taug, og anbefalede i et smerteligt Hjertesuk Gud sin arme Sjæl. Da slog Uhyret til og forlod bandende med sine Kammerater den lemlæstede Mand.

Længe laae han i denne piinagtige hjælpeløse Tilstand, før de bortflygtede Gaardsfolk kom tilbage, fik ham bragt tilfjængs, mere død end levende, og den stakkels qvindelige Fange, paa hans Angivelse, fremdraget af sit Skjul. Neppe var dette skeet, forend en ny Troop rykkede ind. Tilflykte var dette bedre disciplinerede Folk, og commanderede af en menneskelig og veltænkende Officier. Saasnart han saae Præstens Tilstand, og horte hvorledes han var medhandlet, lod han ham ved Bataillonens Feldtsjær forbinde, og besørge ham plejet paa det omhyggeligste.

Denne svenske Officier — en Major Lindqvist; Lundqvist, Strömqvist, eller saadan Noget — var en tjon stille Mand, med noget vist Tungsinde i sit Rasyn, hvilket — vil man sige — især skal gjøre Pigerne blodhjerlige. Krigen lod ikke til at være hans egentlige Fag, han syntes at være skabt for fredeligt Liv og huuslig Lykke; og man kunde gjerne antage, at hans Melancholie rejste sig deraf, at dette hans Hjertes Duffe hidtil var ham nægtet. Og skulde det nogensinde opfyldes, maatte det nu vel være paa Tiden; thi han var ikke langt fra de Fyrgethye.

Det var ikke sært, at han saavel for sin mod Præsten udviste Menneskekjerlighed, som for sit nette og adstædige Bæsen, snarlig kom i dennes Kridthuus. Ligesaa naturligt var det, at han af Sjøen Sigrid blev begegnet med Agtelse og Velbillie; og det varede ikke heller længe, inden han virkelig syntes at høre til Familien.

Hans Regiment, der var det sidste af Bagtravet, fik Befaling at blive tilbage i Fyen og holde denne De besat, medens Kong Carl med den øvrige Hær drog flere Erobringinger imøde. Derved forlængedes hans Ophold i Præstegaarden til større Gavn for Belærverdige Hr. Keuge, end for ham selv og den deslige Sigrid; thi kortelig at berette, der opstod hos begge en gjensidig Tilbøjelighed, som ingen af dem syntes at mærke, før det var bagefter.

Den, som først opdagede Noget baade hos sig selv og hos den Anden, var Majoren, men det var Synd at sige, at han førte sig slikt til Nytte; meget mere tiltog hans Tilbageholdenhed i samme Grad, som den stakkels Sigrid i sit Hjertes Uskyldighed viste sig ømmere og fortroligere. Kun Sukke, men intet Elfskøys Ord kom over den veltænkende Krigsmands Læber, og ofte blev Pigens milde Blik besvarede med nedslagne Dine, og et Par bitterføde Taarer. Det var ikke enhver Officier, der skulde baaret sig saa ensfoldig ad, allermindst i et fremmed Land.

Det samme meente ogsaa alle Bataillonens Officierer, som hverken vare ensfoldige eller blinde; ja En og Anden prøvede vel paa, at udstikke den taabelige Major; men det var forgjæves Moje: i de smaae uskyldige Pigejexter er kun eet Num. De Herrer Lieutenanthers Galanterier bleve enten slet ikke forstaaede, eller med Kulde afviste; og videre torde ingen af Erbødighed og Agtelse for Chefen gaae. Men

der var endnu Een tilbage, som hverken af denne eller andre Grunde behøvede at genere sig.

Vinteren var forbi, og Foraaret begyndte at melde sig med Lærkesang, og Alt hvad dertil hører: Da kom Regiments- obersten første Gang i Præstegaarden. Han var en ung Mand, en smuk Mand og en grevelig Mand; og han havde erobret flere qvindelige Hjerter, end hans Herre, Kong Carl, Fæstninger.

Da han i al sin Stads og krigerste Skjønhed kom ansættende, gjorde skjøn Sigrid store Dine, og Majoren sure Dine; men Pigebetvingeren forlibte Dine. Grev Lovenhjelm, eller Drenhjelm, eller hvad det var han hed, begyndte ufortøvet med Smiger og Complimenter at drage den første Parallel.

Majoren mærkede det, og frygtede for, at Approcherne snart vilde lede den sejerrige og erfarne Fjende nærmere til Fæstningen. Hvad skulde han gjøre? Alenbar torde han ikke forstyrre Oberstens Beleiringsarbejder; men derimod stræbte han lønligen at nedrive hans Brystværn og fylde hans lumste og forborgne Løbegrave.

Han talte desaaarsag hemmelig med Præsten, og gjorde ham ret nøje opmærksom paa den Fare, hvori hans unge og uerfarne Zomsfrue svævede, og raadede ham — som det sikreste — at fjerne hende fra den farlige Fjendes Dine, samt derhos med sin præstelige Værdighed og faderlige Anseelse at advare og formane hende til Opmærksomhed paa sig selv.

Jeg kan ikke her lade ubesvaret en Anmærkning, som mangan Læser, maaskee og Læserinde vil gjøre: „Majoren vidste jo, at skjøn Sigrid var ham god; hvi kunde han da være saa ængstelig for hende? hvor kunde han tænke saa slet om hende?“ Hr. Læser! Majoren elskede! og har De selv elsket, saa veed De, at sand Kjerlighed er bly, beskeden, mis-

troist med Hensyn til egen Elskværdighed, og frygtfom, ja ængstelig med Hensyn til den elskede Gjenstand: mere behøver jeg ikke at sige.

Nu da: det var strax efter Middagsmaaltidet, at denne Aftale blev gjort; hele Eftermiddagen havde Obersten nok at bestille med Tjenestefager, men ved Aftensbordet savnede han rigtig den skønne Sigrid. Præsten svarte, at hun var upaselig, og derfor ikke kunde lade sig see. Obersten traf med Læberne, som til Smil; men druknede dette hurtig i et Bæger af sin egen medbragte Viin.

„Det vilde smerte mig“ sagde han galant, men alvorlig, „om den unge Dame just skulde blive syg ved min Ankomst; befinder hun sig ikke bedre imorgen, skal jeg sende Regimentslægen herhid; det er en duelig Mand, der ogsaa forstaaer sig paa indvortes Sygdomme.“

Nu gif Samtalen over paa andre Gjenstande.

Den følgende Dag lod Sigrid sig heller ikke see ved Frokosten. Obersten gjentog sit Tilbud fra forrige Aften; Præsten gjorde mange Undskyldninger, for at slippe fri for denne Raadesbeviisning, forsikrede, at hendes Upaselighed intet havde at betyde, og at i al Fald, hvis det skulde blive værre, kunde Regimentslægen tidlig nok konsuleres. Obersten beed sig i Læberne og derved blev det.

Middagen gif forbi, og der var for Regimentschefen i Præstegaarden Intet videre at bestille. Han maatte nu tilbage i sit Qvarteer; Hestene bleve førte frem.

„Veed De hvad?“ sagde han pludselig til Majoren: „Jeg troer, vi To engang ville bytte Logis; man kedes ved at ligge saa længe paa eet Sted“ her lagde han Hatten bort — „Gr. Pastor! I er en vakker Bært, jeg bliver hos Jer og I, Gr. Major, behager at sende mig al min Sibensaf

herned — I kan afbenytte min Hest — hils Forvalteren paa Gaarden! det er en slikt Mand.“

Majoren bleguede. Men her var ingen Indbøddinger at gjøre: han bukkede og adlød. Med et betydende Blik til Præsten og et varmt Haandtryk steg han til Hest, og bad Jomfruen hilse.

Men den omtalte Gaard var netop Billeskov, og Forvalteren var altsaa den gode Peder Klauson, skjønt Sigrids Fader. Han havde været saa suid, af Anførereren for Avantgarden at tilkjøbe Gaarden en Sauvegarde; det havde rigtignok kostet et stort Solobæger fuldt af ægte Mamon, hvilket han til dette Djemed havde udbedet sig af den bortdragende Herre; men saaledes blev ogsaa Gaarden bestandig skaanet for Plyndring, og modtog ikke anden Indquartering, end Regiments- eller Bataillonschefer med deres Tjenere.

Peder Klauson studsede, da han, istedetfor sin unge lyslige Hr. Greve, saae den ham ubekjendte Officier indtage hans Plads; men beklemmt om Hjertet blev han, ved nogle Dage derefter at erfare den rimelige Grund til saadan Ombytning.

Saa snart nemlig den sørgmodige og ordknappe Major hørte, hvo der var hans Bært, at det var den ømt og lønlige Elskedes Fader, lod han ham ikke længe blive uvidende om, i hvilken farlig Stilling Datteren befandt sig:

„Jeg har kjendt eders Datter“ sagde han tilsidst: „nu et Par Maaneder; hun er en uskyldig og meget sædelig Pige; men jeg kjender ogsaa min Chef, og — kort sagt: I gjorde bedst i at tage eders Datter her hjem.“

Peder Klauson takkede vel Majoren for det givne Bink; men saae dog lidt mistroisk til ham, og tænkte ved sig selv: „saaledes snakke de Ræve for de Gjæs;“ enten Ræven eller Drnen tager min Gaas, kan være mig lige kraftigt.

Dog, det var jo altid sikkest at have Datteren hos sig under umiddelbart Opsyn.

Han takkede desaaarsag Majoren for hans velmeente Raad, og spurgte, hvorledes han bedst skulde afbenytte det.

„Det rigtigste,“ svarte denne: „er, at I gaaer selv derned, og forlanger eders Datter paa en eller anden Grund, som I nu bedst kan ophitte.“

Den gode Peder Klauson nikkede, saa den brede Hat sank ned og skjulte det halve Ansigt, dernæst rystede han næsten umærkeligt paa Hovedet; men sagde Intet.

„Hvad I vil gjøre, det gjør snart“ sagde Majoren, og som opvækket af en Drøm drejede Peder Klauson sig hurtigt om, gik ind, iførte sig en Stadskofte, ombandt sin Hals med et langt hvidt Klæde, hvis befryndse Ender hang ned til midt paa Brystet, tog en messingknappet ti Qvarter lang Stok i Haanden, og vandrede afsted til Præstegaarden.

Han ankom i Middagslavet. Da han traadte ind i Stuen, sad alle Mand tilbords: overst Hr. Greven, ved hans højre stion Sigrid, ved Siderne ti, tolv svenske Officierer og nederst hans Belærværdighed, Hr. Reutze.

Sigrid reiste sig, og rødmede af Glæde over at see sin kjære Fader; men blegnede strax derpaa ved Tanken om sin Stilling, hvis Farlighed allerede var blevet hende indlysende.

„Ej, ej! Hr. Bært!“ sagde Greven, og tømte sit Bæger: „skal man see Eder her? kommer I for at besøge eders Datter? hun har været en Smule Patient; men som I nu selv kan overbevise Eder om, er hun i ønskelig Bedring.“

Peder Klauson drejede paa sin Hat og sagde: „det er mig meget belesligt; thi jeg behøver hende nødvendig paa Gaarden, da Huusholderstien og begge Kammerpigerne ere blevne syge.“

„See, see!“ smidskede Greven: „naar er den Sygdom paakommen dem?“

„Strax efter at J var reist!“ svarede Forvalteren.

Greven slugte hastig nogle Mundfulde. „Eders Datter,“ sagde han: „kan ligesaa lidt undværes her, og“ — han slængte Skeen og saae stivt paa ham — „troer J ikke eders Datter ligesaa tryk under min Beskyttelse, som under Majorens?“

„Vel det, vel det;“ svarte Peder Klauson: „men det er ej heller derfor, jeg begjærer hende; det er ikke for hendes, men for min Skyld, og J vil dog vel ikke, naadige Herre, forholde en Fader sit Barn?“

Greven trak ærgerlig Djenbrynene ned, og sagde: „Jungenlunde, min Kjere! men hvo skal faa holde Huus her for os og vor Pastor? Vi behøve ogsaa en Huusmoder — hvad siger J selv, min vakkre Pige?“

Faderen blinkede hemmelig til hende.

Hun forstod Binket, og mærkede godt Hensigten af hans Komme; maastee bevægedes hun og af Længsel efter en vis Anden.

„Dersom Eder saa synes, ædle Herre!“ sagde hun: „kunde jeg jo paa et Par Dages Tid tage op til Gaarden, og naar Alt der er sat i Skik, naar maastee de Syge komme sig eller en Anden kan faaes, kommer jeg her tilbage.“

„Godt!“ svarte Greven smilende: „siden det er eders egen Begjering — Eder kan jeg Intet nægte. Dog, Noget for Noget, om Vensteb skal holdes: Eders Papa bliver her som Gidsel til vi see Eder igjen.“

Peder Klausons Ansigt formørkedes; han meente, at hans egen Nærværelse paa Billeskov var ogsaa nødvendig; han meente, at hans Ord og Tilfagn nok stod til Troende; men Greven var nu engang af en anden Mening, og den

blev altsaa taget til Følge. Datteren blev sendt under Escorte, og Faderen blev tilbage som Arrestant.

Med en Glæde, der ikke lod sig dølge, modtog Majoren den fra Forførereren saa lykkeligt undslupne Pige; og hendes Fryd ved dette Gjensyn lod sig end mindre mistyde af den altfor lykkelige Elsker, der nu paa det nærmeste, forrasket af sit eget Hjerter, ved en Kjærligheds-Erklæring havde handlet lige imod sine ædle og høimodige Grundsætninger. Allerede vare hans Arme udstrakte til en Omfavnelse, da han endnu i rette Tid befandede sig, og atter lod dem synke.

Men Sigrid, hvem Faderen ved Skilsmisfen i Præstegaarden havde erklæret, at hun maatte betragte Majoren som sin Døds og Vres Frelser, greb dennes Haand, og trykkede den med Inderlighed til sine Læber.

Forvirret, kæmpende med sig selv kunde han neppe sandse at faae Haanden tilbage; men at han ikke indløste den uden et Ionligt Tryk og et Kys paa Pigens Pande, det vil man vel tilgive den saare nøjsomme Kriger. At skjon Sigrids Pande blev saa rød, som om den var stuet af en Myg, det vil man vil vist ikke heller tilregne Majoren, som om han skulde have kysset altfor hæftigt; tværtimod det var neppe han berørte den jomfruelige Pande. Om meer end Panden rødmede af det faure Ansigt, skal jeg lade være usagt; thi den blusfærdige Moe bøjede det strax ned mod den hæftigt bølgende Barm.

Med helttemodig Selvovertindelse endte Majoren dette fristende Dptrin med at spørge efter Peder Klausøn. Ved dette Spørgsmaal deelte sig Pigens Følelser, og den ene Halvdeel tog en anden, Datteren værdig, Retning. Hun fortalte med Bekymring hvad hendes Befrielse havde kostet, og hvor slibrigt Sagerne stode for dem begge.

Majoren lagde Haanden paa den rynkede Pande; men inden det lykkedes ham at udgrunde noget Raad, traadte

Yeder Klausen ind i Stuen, svædig, pustende: uden Sko og med sønderreven Hat. Han modtoges af Datteren med et Glædesfrig og af Majoren med et Forundringsraab. Saa snart han kom tilaande, fortalte han paa deres gjentagne Spørgsmaal, hvorlunde han havde ranzoneret sig selv ved følgende Puds:

„Da han betænkte, at Sigríd blot for en Dag eller to var bragt i Sikkerhed, og at en værre Udberling snart uundgaaeligt vilde finde Sted, besluttede han, uden Dphold at flygte til Gaarden, for at skaffe baade sig og Datteren et tryggere Skjul. Til den Ende bad han om Tilladelse at gaae ud i et vist Grinde; han fik den; men tillige tvende Soldater til Bevogtning. Da han var kommen udenfor Præstegaarden, nærmede han sig den kun et Hundrede Skridt derfra værende Skov, der næsten uafbrudt strækkede sig op til Billeskov Hauge.

„Hvorhen?“ raabte Soldaterne.

„Til Buskene,“ svarte han rolig.

„Behøves ikke!“ sagde den Ene! expedeer Jer, hvor I er!“

Han var da midtvejs mellem Gaarden og Skoven.

„Som I ville;“ svarte han: „men høflige Folk vende sig om; det er ikke anstændigt, at I staae saaledes og gloe paa mig.“

Uden at sige Noget vendte Soldaterne ham Ryggen.

Dette Øjeblik benyttede han til at drage Skoene af, og med al muelig Hurtighed at tage Løbet ad Skoven til. Soldaterne mærkede ikke hans Flugt, for han var Skoven paa fem eller sex Spring nær. Vel skreg de nu, og sendte deres Røgler efter ham; men den ene gik forbi, og den anden rev blot en stor Lap af hans bredstyggede Hat. Nu kastede de Beværene, og søgte at indhente ham; forgæves! han benyttede det korte Forspring og fik Kjendskab til Skoven saavel,

at de snart maatte opgive Jagten, for ganske slukørede at melde Obersten det Pasferede.

„Jeg er kommen,“ endte han: „for at frelse min Datter; jeg selv maa opfylde Pligten mod min Herre, og blive her; enten Obersten saa vil respectere Sauvegarden eller ikke.“

Majoren rystede med Hovedet, og sagde: „Kjender jeg ham ellers ret, kunne vi snart vente ham; dersom I derfor veed et Skjul, saa tye derhen med eders Datter! Jeg skal imidlertid, bedre end I selv er istand til, varetage eders Pligt og beskytte Gaarden. Naar han mærker, at I ikke er her, tør han maaskee give sig tilfreds.“

Peder Klauson trykkede med taknemmelige Taarer den ædle Krigers Haand, og lovede snart at lade ham høre fra sig. Sigrid kastede for sidste Gang sine skjonne taarefyldte Dine paa den elskede Mand; og han trykkede hende en lille Fingerring i Haanden med de Ord: „Til Erindring, skjonne Sigrid! om vi aldrig mere skulle see hverandre.“

Han vendte sig hurtig og gik med Haanden for Djnene ind i sit Bærelse. — Fader og Datter forsvandt.

Det varede kun faa Minutter, inden Obersten kom farende og spurgte efter begge de Flygtede.

Paa Majorens Forsikkring, at han ikke vidste hvor de var, snos han af Harme, anraabte mange tusinde Dylter og Tønder af de sorte Engle, rumstærede og ledte i hver en Krog oppe og nede i Slottet, lod Haugen og Skoven og de nærmeste Huse og Byer gjenneføge. Til ingen Nytte: det skjonne Bytte var sluppet ham af Hænderne; hun var borte og hun blev borte; ei engang paa Faderen kunde han nu udøse sin Hævn; men til Majoren saae han længe med mistroiske Blikke.

Dog efter nogle Dages Forløb fik han Andet at tænke paa, da der pludselig kom Ordre til at bryde op og følge

Hovedhæren. Den dejlige Sigrids Billede fortrængtes snart af Andre, og Majoren var vel den Eneste, der med dette uudslettelig indgravet i sit Hjerte forlod Boeløse.

Nu ville vi ogsaa for et Par Aar forlade denne lille Bye, saavel som Oberst, Major og hele den svenske Armee; og først i Aaret 1660, efterat Freden er sluttet, vende tilbage til Skuepladsen for denne sandfærdige Begivenhed.

Og finde vi da den gode Peder Klausen siddende ganske alene paa en Træbænk under Lindetræet udenfor sin Dør i meerbemeldte Boeløse. Han seer baade ældre og mere alvorlig og sagtfærdig ud, end da han løb omkap med de svenske Soldater. Han synes med dyb Sorrig at savne Noget, og saa gjøre Flere end han.

See! ind i Gaarden og lige henimod ham ride i fuld Trav tvende Krigere. Den Forreste er iført en blaa Kjole og gule Underklæder; hvide Hejressedre flaggre fra hans hvide Hat — ganske rigtig! det er vor svenske Major, det er ham selv; hans Ridetægt er det, som følger ham.

Han springer af Hesten, griber den maalløse Peder Klausens Haand, og siger med hjertelig Glæde:

„God Dag, god Dag! min gamle værdige Ven! Den negang kommer jeg ikke som Fjende til det kjære lille Boeløse; men i et ret venligt og fredeligt Grinde — hvor er eders elskværdige Datter? hvor er min dyrebare Sigrid? er hun endnu fri, og mindes hun mig? To hundrede Mile har jeg redet fra mit Hjem for at besle til den dydige Piges Haand — siig mig: hvad tør jeg haabe?“

Peder Klausen svarer Intet, men han knuger Majorens Haand, og Taarer tindre i hans Øjne.

„For Guds Skyld“ siger Svensken blegnende: „hvad er der hæudet? hvor er Sigrid?“

Peder Klausen læseriver sin Haand; den frembristende

Graab sætter alle hans Ansigtsmuskler i bævende Bevægelse.
 „Der!“ hulker han og peger op til Kirkegaarden.

Da skjælver den arme Fremmede; med et dybt Hjertesuf
 udstønner han et ængsteligt: „død?“

„Ja!“ svarer den ynkværdige Fader: „hun længtes efter
 en Ven, hvem hun aldrig mere ventede at flue i dette Liv;
 hun hentæredes som et knækket Blomster — for tre Maane-
 der siden begrov jeg hende ved Moderens Side — eders
 Ring, Hr. Major! har hun med sig i Graven.“

Og see! den ædle Krigsmand græder, han omfavner
 Peder Klausøns Hals og kysser ham; han tager begge
 hans Hænder, og trykker dem til sit Bryst — han vender sig,
 staaer tilhest og rider sin Bei; men ikke som han kom, mun-
 ter og raff; nej, Fod for Fod skrider Hesten ud af Gaarden;
 han selv sidder med nedbøjet Hoved og begge Hænderne paa
 Sæddelknappen — Rideknægten følger ham langsomt efter,
 og tørrer sine Dine.

Men Peder Klausøn løfter sine Dine og sine foldede
 Hænder mod Himlen, lader dem atter synke, sukker, vender
 sig og gaaer ind i sit sørgelige Huus.

Den sachsiske Bondetrig.

I.

Paa den gamle Ridderborg Gehofen var lystigt Gilde. Borgherren den unge Grev Maternus, beværtede sine omboende adelige Venner: Grev Wolff af Stollberg, Hans Werther, Caspar af Kurleben og flere.

Det gamle massive Egebord var vel besat med kraftige Ketter: en Dyreryg, et Bildsvin-Hoved, Bildt og Tamt, Stegt, Kogt og Roget; og den vældige Humper, fyldt med Rhinbjergenes kostelige Gaver, gif slittig omkring, credenzet af Søsterens, Hermuntrude v. Gehofens, nectarsøde Læber.

Det var Reformationens første Fest.

„Es lebe Martin Luther!“ var første og sidste Skaal. Vinen randt til Vre for „den ridderlige Præst! Pavens Betvinger, Religionsfrihedens ædle Helt“.

Midt under Maaltidet traadte en Tjener ind med et Brev til Greven af Stollberg. Han læste: hans Ansigt rynkede sig, og glattedes igjen; omsider brast han ud i en inderlig Latter.

„Fra Thomas Münzer!“ raabte han, saasnart han

att. er var kommen tilaande. „Hør engang hvad den gale Præst skriver!“

Tidt afbrudt ved sin egen og Selskabets ubetvingelige Lat-ter, læste han som følger: „Jeg Thomas Münzer, efter Guds urandsagelige Villie Borgermester i den frie Stad Mühlhausen, lader Dig Wolff Stollberg hermed vide: at Du uopholdelig haver at indfinde Dig i min Residents, det nye Zion, for at høre det Budskab, som Herren haver givet mig til Dig. „„Lad hente Wolff Stollberg!““ sagde Herrens Mand til mig? „„byd ham at forlade sine dumme Afguder, og overgive alt sit Land og alt sit Gods til Dig, Thomas Münzer, hvem jeg haver sat til en Bægter og til en Konge i Israël!““ Hvorefter Du Dig ha-ver uvægerligen at rette!“

„En streng Tiltale,“ sagde Grev Maternus —

„Dg det af een af mine egne fødte Undersaatter“ lagde Grev Stollberg til; „men jeg kommer vel til at-lystre Ordre, kun vil jeg tage nogle Hundrede Ryttere med mig, at jeg kan vise mig med Anstand for hans Mühlhausenske Majestæt.“

„Dette Folge“ raabte Hans von Werther, „er neppe talrigt nok; det nye Zion er en velbefæstet Stad; Borgerne ere den selvgjorte Konge fanatist hengivne, og derforuden har han en Livvagt af nogle Tusinde rasende Bønder.“

„Alt for overdrevent;“ sagde Grev Maternus: „det Hele er kun et Pobelspillop, et Daarekistesspectakel, der snart af sig selv vil ophøre.“

„Den schwabiske Bøndekrig var dog meer end blot Nar-respil!“ faldt Grev Bodo alvorligen ind; „tænk paa Weins-bergs Vdelæggelse! paa Ludvig von Helfenstein og de halvsjældsindstyre ædle Riddermænd, som paa eengang bleve Offere for disse Uhyrers Grusomhed! deres mishandlede Le-

gemer ere endnu ikke forraadnede; desto før burde deres sørgelige Tryghed og Ligegyldighed tjene os Sachser til Advarsel."

"Jeg har kæmpet i tretten Slag" sagde en aldrende Herre; "men aldrig har det saaledes vamlet mig for Hjertet."

"Dg I var i Weinsberg?" raabte Flere paa engang: "I saae da selv hvorledes det gik til, og kan fortælle os, hvad der er sandt, og hvad der er Tilfats af Rytet!"

"Rytet" svarede han, "skulde havt vanskeligt ved her at overdrive."

"A! fortæl! om I behager, Ridder Eberhard!" sagde en af de Jngre.

"Min Fortælling" svarte han "er kun lidet opbyggelig, og passer ilde i et Glædeslaug; men da jeg tænker, den kan have sin Nytte, vil jeg ikke forholde Eder, hvad jeg der saae og hørte.

"Jeg kom paa min Hjemreise fra Zürich Paaschedag om Aftenen til det ulykkelige Weinsberg, og tog ind til en gammel Baabenfælle for at overnatte hos ham. Han havde nogle andre Venner samlede, og vi sadde — netop som nu her — ved et godt Bord, og snakkede om den gale Præst i Nürnberg — det var just denne samme Münzer — og om hiin Metzger, under hvis Anforsel Bønderne allerede havde plyndret et Par Klostre og Borge. De fleste vare af samme Mening som I, kjere Maternus! og ansaae det Hele for et Bøndeopløb af ingen Betydning; men de fik snart Andet at vide.

"Midt i vor sorgløse Munterhed begyndte Stormkloffen at brumme, og i det samme styrtede tvende af Byens Borgere ind i Hallen. "Hvor er Jlden?" spurgte vi. "Der er ingen Jld" svarte de: "men Bøndehæren er for Byen; Enhver, som kan bære Baaben, maae hjælpe at holde den ude!" Vi ombandt da vore Sværd, og ilede uden anden Rustning ud, for at forene os med Borgerne. Det var forsilbigt:

Fjenden var allerede indenfor Portene; vi hørte hans vilde Brøl fra alle Kanter, og derimellem Skrig af mishandlede Kvinder og Børn.

„Vi besluttede strax at vende om til Torvet, hvor vi ventede at finde de fleste af Borgerne forenede. Vi naaede det; men ikke før Bønderne havde dræbt eller forjaget alle dets Forsvarere. Nu vilde vi slaae os igjennem til Raadhuset, hvor vi haabede at kunne forsvare os længst, og i al Fald sælge vort Liv dyrest. Det var umuligt: hvad formaaer en Snees Sværd mod et tusinde Nøggrebe, Forke, Bogksjeppe og Plejle? Jeg saae en af de sidste svinges over mit Hoved, og i samme Djeblig tumlede jeg bedøvet ned i Krog, som en høj Steentrappe dannede ved Huset.

„Ret længe kan jeg ikke have ligget i denne Besvimelse; thi da jeg vaagnede, stod Maanen næsten paa samme Sted over Raadhuset, som da jeg saldt. Jeg følte til mit Hoved: der var intet Blod, kun en lille Bule, og jeg mærkede snart, at det Slag, jeg havde faaet, var af ingen Betydning. Men du retfærdige Himmel! til hvilke Grusomheder opvaagne jeg!

„En Deel af Bondebæren — som nu formodentligen ingen videre Modstand fandt — havde samlet sig paa Torvet; de Dyrige vare endnu adspredte paa Rov og Mord omkring i Husene; jeg kunde paa alle Kanter af Byen høre deres Hujen og deres Slagtofferes ynkelige Skrig. De paa Torvet dannede en tæt Kreds: hvad der foregik i dens Midte kunde jeg vel ikke see, men dog altfor tydelig høre og slutte mig til. Der var antændt et Martyrbaal, thi snart slog Røgsvirvlerne i Vejret, og snart brød Luen igjennem og skinnede paa den modsatte indvendige Deel af Kredsen.

„Jeg laae saa højt, at jeg kunde see adskillige af disse affyelige grinende Dæmonsansigter, naar Ilden stundom be-

straalede dem. „Nærmere til Ilden med ham! ret saa! piin ham, den Bondeplager! lod det uophørligt, og derimellem de Martredes hjertefjærende Raab om Naade og Barmhjertighed. Hyppigen aabnedes Krebsen, naar Cannibalerne kom slæbende med de ulyksalige Slagtoffere. Jeg gjentjendte Flere af disse.

„Helfenstein blev ført tæt forbi mig; hans frugtommelige Hustrue krøb hændervidende efter hans Bødler, og sank livløs til Jorden, da Krebsen sluttede sig imellem hende og den dødsdømte Egtefælle. Ved Siden af hende stod en Bonde, og spillede en schwabisk Valts paa sin Sækkpipe. Endnu mangan Nat vaagner jeg i Forstrækkelse, og synes at høre de gruelige Toner, Uhyrernes Helvedes-Latter og de Piintes Vaandestrig.

„Jeg indsaae snart, at der for mig var intet Andet tilbage, end et Forsøg paa at frelse mit Liv. Krogen, hvori jeg laae, var beskygget af Trappen, og Bønderne vendte desuden alle Ryggen til mig. Ved mine Fødder laae en dræbt Bonde med sin Høefork ved Siden. Jeg byttede i en Hast Klæder med ham, slængede ham i Ansigtet med min Dolk, tog hans Vaaben paa Skulderen, og listede mig bort. Uden Forhindring naaede jeg en af Byens Porte, og ilede nu af al Magt Nord paa: det brændende Weinsberg lyste for mig. Ved Daggry naaede jeg en Bens Borg, bortslængte Kofsten og Forken, og blev indladt. Saaledes hjerpede jeg Livet; men Grindringen om denne Rødselsnat vil forfølge mig saalænge jeg lever.“

Ridder Eberhards Fortælling satte hele det for saa muntre Selskab i en mørk alvorlig Stemning. Hermuntrede var bleg, og Taarer vædede frem af hendes skjønne Dine.

Caspar von Rurleben søgte frem for Alle at troste og indgyde hende Mod, og det med meer end almindelig Om-

hed og Deeltagelse. Et venligt, men troungt Smil viste, at hans Bestræbelser lykkedes kun halvt.

Grev Stollberg, som under denne sørgelige Beretning om Weinsbergs Ulykke havde lænet sig tilbage i Stolen, hævede sig hurtigt, greb Münzers Brev, vendte og drejede det, slængte det atter foragteligt bort og spurgte en af Tjenerne: *hvo der havde bragt det?*

„En Person, der saae ud som en Kjøbstædmand;“ svarte denne: „Portneren, til hvem han leverede det, spurgte om han ikke skulde have Svar derpaa? men Personen svarte: det behøvedes ikke, for kom Svaret ikke snart, skulde det nok blive afhentet.“

„Der aner mig just intet Godt,“ sagde Bodo betænkelig: „jeg vilde ønske, vi havde Dagen for os!“

„Saa lader os i det mindste vente den i rolig Munterhed!“ raabte den vakre Bært.

Atter flød den ædle Hochhejmer, og Bægeret gik omkring; men den forrige Glædsfab lod sig ikke mere fremmane: Binen maatte nødes ned, Naboe underholdt sig temmelig sagte med Naboe, Samtalerne vare afbrudte og uden Liv; kun Froken Hermuntrude syntes at interessere sig for det, Ridder Rurleben havde at meddele hende, fornemmelig naar han hvistede; thi hun satte ofte et heelt alvorligt Ansigt op, men endnu oftere rødmede hun, slog Djnene ned og smilte.

Imidlertid begyndte det at vorde lidt uroligt blandt de oppartende Riddersvende: de listede sig hyppigen ud og ind, stak Hovederne sammen, stottebe til Vinduerne, og til hverandre indbyrdes.

„Syner det?“ spurgte Bærten.

Et Par af Svendene gik til det modstaaende Vindue, som vendte ud til Marken.

„Det lyner ikke,“ svarte de; „men imellem seer man Glimt som af Faller.“

En Anden kom i det samme ind: „Jeg troer ikke, det er rigtigt fat!“ sagde han, „man kan høre Noget paa Bejen til Mühlhausen.“

„Og hvad kan man høre?“ spurgte Ridderen igjen.

„Et dumpt Dron, som af en heel Mængde Mennesker!“ lød Svaret.

„Hm!“ sagde Greven af Stolberg: „Monstroe Gjen-
doberne virkelig skulde faae ifinde at aflægge os et Besøg?“

„J saa Fald“ raabte Ridder Werther, „maa man vel belave sig paa at tage kjønt imod dem.“

„Skal ikke mangle!“ svarede Bærten, idet han reiste sig og gik ud for at træffe de fornødne Forholdsregler.

„Jeg mener“ sagde han endnu i Døren, „at det er blind Allarm; men for en Sikkerheds Skyld vil jeg see til mine Folk, og sende en Post ud.“

Han kom snart tilbage.

„Mine Venner!“ sagde han med munter Mine: „Bevægelse er god efter Maaltidet; dette maa tjene til Undskylding for, at jeg sætter mine kjere Gjæster i Arbeide. Dette Sværmerpal har virkelig ifinde at overrumple os: i dette Djeblig kom en af mine Svende hjem fra Marken; han var dem saa nær, at han kunde høre dem tale om dette Besøg, de nu tiltænke os.“

Nu kom der Liv i Selskabet. Bærten luffede op for sit Rustkammer, og bad Enhver udsøge sig den Hjelm, det Harnisk og de Skinner, som passede bedst — thi de ridderlige Gjæster vare, paa Sværdet nær, komne ganske ubevæbnede til Gehofen.

Det kan ikke gaae muntre til i en Sal, hvor Piger klæde sig til Dans: Man prøvede, forkastede, skjæmte, loe,

smaabandte. En Hjelm var for stor, den sank ned over Næse og Dre, en Anden fandt sin for lille; man byttede. En Brynie var for vid, en anden for snæver? Man spøjte med Sommes tykke Mæver, medens Somme maatte høre Noget om tynde Laar og Lægge. Tre hundrede Aar længer hen i Tiden vilde en Tilskuer troet at have befunden sig i Paaklædningsværelset ved et Privattheater, hvor man just var isærd med at give et Ridderstykke.

Caspar von Ruxleben var den først færdige. Han gik atter ind i Spisesalen, hvor han kun forefandt Ridder Maternus og hans skønne Søster — den sidste mere fattet, end de fleste Fruentimmer under saadanne Omstændigheder vilde have været sig. Med munter Mine og ridderlig Belevenhed nærmede han sig den skønne Pige.

„Dersom jeg,“ sagde han, „nu drog ud til en Turnering eller i en rigtig Kamp, vilde jeg af Eder, ædle Froken! have udbedet mig et beskyttende, Mod og Tapperhed opflammende Skærf —“

„— Men nu“ faldt hun smilende ind, „maa I, Hr. Ridder! lade Eder nøje med den velmeente Formaning: ej at vove Eder for dristig ind mellem Plejle og Moggrebe!“

Han greb hendes Haand, som villig overlodes ham, løstede den til sine Læber, og paatrykte den et langt Kys, medens hans Blik hvilede ømt paa Hermuntrudes deilige Ansigt.

„Resten af dette Capitel“ raabte Maternus fremtende, „gjemme vi til siden — nu til Jagten! Hører I ikke allerede Hundenes Tuden?“

I det samme kom Hans von Werther til.

„Kjere Gehofen!“ sagde han hastigt: „er der tænkt paa Damernes Sikkerhed? Man bør ikke være uforberedt paa noget Tilfælde, men tænke sig det Værste og vistnok Urime-

ligste: at Slottet blev et Bytte for Fjenderne, hvis Mængde allene kan gjøre dem frygtelige."

Gehofen blev med eet alvorlig. "Fra Capellet" sagde han efter nogen Betænkning, fører en Løngang ud i Skoven; men uden en Fører vilde Flugt være umulig."

"Udgangen" — tog Rurleben Ordet — "er jo imellem Ruinerne paa Tannenbergs, ikke langt fra Bejen til Salzungen?"

"Rigtigt!" svarte Gehofen, "da jeg seer, I fjender Bejen, vil jeg bede Eder ledsage Damerne — om det skulde behøves, og for det første at gjøre dem Selskab i Capellet."

"Jeg?" raabte Rurleben, skulde jeg krybe ned mellem Gravene, medens I Andre bekæmpe Fjenden?"

"Hvorfor ikke?" svarte Gehofen, "i denne Strid er ingen Laurbær at vinde."

"Laurbær vel ikke" sagde Rurleben: "men Saar og Buler maaffee; og skulde jeg alene unddrage mig disse, fordi jeg ikke kan vente mig hine til Belønning?"

"En af os To" svarte Gehofen med Hæftighed, "maa blive; jeg som Borgens Herre kan ikke være borte fra dens Forsvar, og altsaa — Søster! beed Du, eller befal din Ridder at følge Dig!"

Hermuntrude gav Rurleben sin Arm, og villigen gik han nu med sit Hjertes Dame ned i Capellet.

Allerede hørtes Fjendernes Raab og Hujen trindt om Borgen, og fra denne Musketernes Knalden, da de traadte ind i den af en eneste Lampe kun svagt oplyste Tempelhal.

Men vi ville hellere høre denne rædselsfulde Nats Historie af Ridder Rurlebens egen Mund, saaledes som han halvtredstindstyve Aar derefter i sin Bedstefaderstol fortalte den for sine Børnebørn.

Da jeg med eders salig Bedstemoder trinede ind i

Capellet," løb hans Tale — "faldt mine Dine strax paa en fortflædt kvindelig Skikkelse, der sad med foldede Hænder paa Knæfaldet foran Alteret. Der overfoer mig en let Gysen, og jeg drog just den opløstede Fod tilbage, da Skikkelsen i det samme rejste sig og kastede et Slør over Ansigtet.

"Jeg vendte mig om til min Ledsagerinde; men hun lagde Fingeren paa Muuden, slap min Arm, og ilede hen til den sorte Dame. De omfavnede hverandre, og talte sagte sammen nogle Djeblikke. Derpaa kom de mig Haand i Haand imøde, og Hermuntrude forestillede mig den Velsorede som en kjer Veninde, der af vigtige Grunde vnskede for det første at være ukjendt. Min Nysgjerrighed var let dæmpet; thi mine Tanker vare deelte mellem min elskelige Hermuntrude og Kampen derudenfor. Ilden af Musketterne glimtede som Lyn gjennem de høje Buevinduer, og disse klingrede ved et hvert paafølgende Knald. Den fremmede Dame var kjendelig angest; hun gøs og var rede til at segne hvergang det glimtede og knaldede; Hermuntrude var derimod saa rolig, ja besad virkelig et saadant Forraad af Mod, at hun endog saa kunde meddele sin frygtfomme Veninde.

"Imidlertid blev Kampen stedse hæftigere: Bestormernes Brøl løb stedse nærmere og nærmere og alt imellem kunde jeg tydelig høre deres Feldtskrig: "Herrens Sværd og Gideon's!" Paa Borgene derimod herskede en alvorssfuld Tausshed: kun Skydegeværernes Skrald, Buestrængenes Surren og enkelte Commandoraab viste, at dens Forsvarere vare paa deres Post. Kvinderne saae spørgende paa mig.

"Endnu gaaer det godt!" trøstede jeg, "vore Krigere holde dem nok borte!"

"Hvad betyder denne Pladsfen?" hviskede Hermuntrude.

Jeg lyste: "Nu begynder Stormen" svarte jeg, "det er Riisknipper og Træbuller, som de kaste ud i Borggraven

— kom, mine Damer! vi ere i Jehovahs Huus — lader os bønfulde ham om Bøstjermelse og Sejer! da jeg ikke maae sride med mine Venner, vil jeg dog bede for dem.“

„Vi knælede for Herrens Alter med oploftede Hænder. Vore tause Bønner bleve snart afbrudte ved et højt og rædsomt Brøl. Jeg sprang op: „Stormen er afflaaet!“ raabte jeg; „hørte I ikke, hvorledes Fjenderne skreg og plumpede i Bandet, og nu vore tappre Benneres Sejersraab?“

„Der paafulgte nogle Minuters Rolighed, i hvilke man kun hørte de Saaredes Vaandeklage, og enkelte Stud, som bleve affyrede efter de Flygtende; da aabnedes Capellet's Dør, og Hans von Werther traadte ind — ah! hvor forandret fra hiin blide, venlige Yngling, der nys i sin glimrende Rustning stod iblandt os, som smykket til festligt Ridderespil! Den hvide Fjederbusk hang knækket ned over Hjelmene; Brynien og Skinnerne vare besprængte med Blod og Kalkstøv; i hans Ansigt brændte Kampens mørkerøde Ild, og det Sværd, som han ved sin Indtrædelse stodte i Balgen, bar kjendelige Mærker af det blodige Arbeide.

„Den sorte Dame udstødte et svagt Skrig, styrtede ham imøde, og segnede ind til hans Bryst. Længe holdt han hende i taus, inderlig Omsavnelse; men pludselig rev han sig ud af hendes Arme, førte hende hen til mig med den ene Haand, medens han med den anden kastede hendes Slør tilbage, og viste mig det deiligste Ansigt, jeg næst efter min Hermuntrude's nogenstinde mindes at have seet.

„For Eder, Caspar von Ruxleben!“ sagde han, „har jeg i dette Djeblik ingen Hemmelighed. Jeg betroer Eder den allerdyrebareste, idet jeg overgiver til eders Varetægt den ædle Frøken Agnes von Stollberg. Hendes Fader vilde tvinge hende til en Mand, hun affyede; igaar har jeg med hendes Minde bortført hende, og — om jeg

kommer levende fra denne Bondefrig — ægter jeg hende imorgen. Falder jeg" — her klyngede hun sig saa hæftigt om hans Hals, at han neppe kunde tale — "falder jeg: da vil I være hendes Beskytter og mægle mellem hende og Faderen, som nu mindst tænker paa, at hans Datter besinder sig her."

"Jeg gav ham mit ridderlige Ord og Haandslag. Agnes kastede sig hulkende i Hermuntrudes Arme, og skjulte sit Ansigt i hendes Barm.

"Da drøede det atter derude: Herrens Sværd og Gideons! — En ny Storm begyndte. Werther lyttede til Buldret, som Stridshingsten til Trompetens svingende Toner; han trykte et Kys paa sin Elskedes blegnende Kind, og ilede atter ud til Kampen. — Min Haand skjald paa mit Sværdfæste; mit Hjerter bankede mod Brynien; men jeg kvalte den opblussende Ild, og satte mig mellem de værgeløse Tvende, der vare betroede til mit Forsvar.

"Striden blev haardere og haardere: Skuddene bleve færre; men Staalgnyet tiltog. Jeg kunde tydelig skjelne Sværdenes hvinende Hug fra Plejernes og de andre Baabens døde Slag, de brækkede Stormstigers Knagen, og de Redstyrtendes Fald i Slotsgraven; thi Capellet vendte med den østre Ende derudimod, og gjennem tvende smaa Huller i Muren hørtes Alt, hvad der foregik paa denne Side af Borggen, hvor Angrebet just ogsaa var hæftigst.

"Faren steg: det mærkede jeg paa Forsvarernes mere ivrige, idelige Befalings- og Opmuntringsraab; deres høje, rene Stemmer gjennemtrængte de tykmalede Bønders hæse, skrattende Brøl. Mine Fodder brændte under mig; jeg bævede af Harm og Kamplyst.

"Med eet forekom det mig, at jeg hørte en fjernere Larm fra en anden Kant. Jeg sprang hen til den vestlige Ende

af Capellet, der gik ind til Gaarden, hvor det havde et eneste lidet Vindue. Rigtigt! Dyrererne begyndte nu ogsaa der at storme, og desværre med større Virkning.

„Det varede ikke længe, inden jeg fornam, at de maatte være Herrer af Muren. Jeg foer hen til Vigerne: „Nu maa vi tænke paa Flugt!“ raabte jeg, og greb Nøglen til Løngangsdøren.

„O Gud! Werther, min Fader!“ skreeg Agnes, og vred sine Hænder.

„Min Broder!“ sukede Hermuntrude.

„Gud kan beskytte dem!“ sagde jeg trøstende, og drog dem med mig hen til Gravhvelvingen.

„Jeg tog fat paa Jernstangen, der tilspærrede Gitterporten — den var rustet fast, og modstod længe mit Tryk. Hermuntrude tog Haand i med, og endelig gav den efter. Men i det samme fornam jeg ogsaa Skriget og Tummelen nede i Gaarden.

„Vi maae først spærre Indgangen til Capellet“ sagde jeg, og sprang hen til den Sidedør, der førte til Slottets Baaningsværelser. Det var for silde: en kæmpende Hob tumlede sig allerede udenfor; Døren fløj op, og baglænds fægtende, hæftig trængt af sex med Sabler og Piker bevæbnede Tjender — styrkede tvende Riddere ind i Capellet; Forsølgerne efter dem.

„Saa kunde jeg omsider faae Deel i Striden: jeg foer hurtigt til Siden, drog mit Sværd, og strakte i tvende bræbende Stød de to Bageste til Jorden. De Andre, der ikke ret kunde see mig i Skyggen, og ikke vidste, hvo eller hvor mange de havde i Ryggen, tabte Mod og Besindelse — de laae snart alle Fire affjælede hos deres Staldbrodre. Nu sloge de Frelste Besirerne op: det var Stollberg og Werther.

„Døren maae spærres!“ raabte jeg.

„En nylig forarbejdet Marmorligsteen stod op til Muren: den bragte vi med fornedede Kræfter derhen, og ovenpaa stillede vi flere mindre Stene, som vi med de Slagnes Piker opbrød af Gulvet; og nu ilede vi hen til Gravhælvningen. Der stod min Hermuntrude, med den næsten livløse Agnes i sine Arme; dennes Slor havde hun velbetænkt kastet hende ned over Ansigtet.

„Hvor er min Broder?“ raabte hun de Kommende imøde.

„Vi veed det ikke“ svarede Werther; „dog er det ikke utroeligt, at han i Mørket kan have frelst sig ved Flugten.“

Et smerteligt Suk hævede hendes Barm, Taarerne rullede ned over hendes Kinder.

„Dg hvorhen nu?“ spurgte Grev Stollberg mørk, og stak sin blodige Kaarde i Skeden.

„Her igjennem!“ svarte jeg, visende ind i Begravelseset.

„Den Vej“ sagde han med et bittert Smil „kjende vi Alle; den gaaer gjennem Graven til Livet — veed I ingen anden?“

„Denne er ret god“ svarte jeg, idet jeg hentede Lampen; „denne Indgang har to Udgange: een til det timelige, og een til det evige Liv.“

„Da vi alle vare komne ind, skubbede jeg Jernstangen for Gitterdøren, lukkede den i Laas, og slængte Nøglen ind under Kisterne. Grev Stollberg saae mistroisk paa mig, og derefter rundt omkring i den skumle Gravhælvning.

„Begravede ere vi, det seer jeg“ sagde han, „og sandt nok! vi ere Alle Gud en Død skyldige; men at lade sig begrave før man døer — ved min Ridderære! det forlanger han ikke; ej heller indseer jeg, hvorfor det skulde være bedre her at svelte langsomt ihjel, end hist oppe at faae en hastig — om just ikke meget glorsværdig — Krigerdød.“

„Uden at indlade mig paa nogen Besvarelse, gav jeg mig til at lede om Aabningen ind til Løngangen — Himmel! der var ingen at opdage. Stedse med Lampen i Haanden, gik jeg nu Hvælvingen anden Gang rundt, og atter forgjæves, imedens Hermuntrude oplyste Greven om den underjordiske Vej, her skulde være. Nu begyndte de Alle, paa Agnes nær, der blev siddende paa een af Risterne — at hjælpe mig at lede. Imidlertid saaredes vore Drer og vore Hjerter uafsladeligt af den stedse tiltagende Larm, Hysten og Hvinen ovenover os, og et rødt Skjær paa den modstaaende Kirkevæg, som vi gjennem Gitterdøren bleve vaer, overbeviste os om, at Slottet allerede maatte være stuet i Brand.

„Nu nærmede sig den vilde Tummel til Kirkedøren, der var straaet over for vort Gravsængsel; man stødte mod den, bandte, truede og bankede igjen. Grev Stollberg trak sit Sværd; en rædsom Billedhed var synlig i hans bleggule Ansigt:

„Alt sulde tilføde!“ raabte han, „er en Helvedes Tanke, og at pines ihjel af dette Bondeskat, eller at staae værgeløs herinde, medens de gjennem Gitterdøren flyde tilmaals efter os, er en Middingedød. Endnu have vi tre gode Sværd; med dem kunne vi forskaffe os en brat Udgang af dette misserable Liv — Kvinderne gaae foran — vi andre følge efter!“

„Med disse Ord greb han sin Datters Arm, og svingede Sværdet. Berther greb hans opløstede Haand, og Hermuntrude fastede sig imellem ham og Agnes — denne var med et hvinende Skrig segnet til Jorden.

„I dette frygtelige Djeblig havde jeg fundet Løngangsdøren; den var skjult af et Epitaphium paa Bæggen, som jeg heldigviis prøvede paa at flyde tilside:

„Her!“ skreeg jeg, „her er Livets Dør!“

„Haab og Levlyst gjenvaaktes mægtigen hos de fire For-

tvivlede: Greven foer hen til mig, for at overbevise sig om Sandheden af min Forsikkring. Werther og Hermuntrude løstede Agnes i vejret, og støttende sig paa dem nærmede hun sig Døren, som jeg nu forsøgte at aabne.

„Medens jeg stak Nøglen i den rustede Laas, og stræbte at dreje den om, sagde Greven med et hjertelettende Suk: „Gud være lovet, at min Agnes sidder tryggelig hjemme i min Borg: dersom hun nu vidste, hvorlunde Faderen er stærkt, da vilde hun visselig med brændende Taarer anraabe Himmelen om Frelse.““

„Den arme Pige foer sammen, og klyngede sig ind til sin Veninde.

„Hvem I end er,“ vedblev han, vendende sig om til hende, „min ubekjendte Dame! troe mig: det var af Medlidenhed, jeg vilde give Eder Døden. Jeg tænkte i dette Øjeblik, om I havde været Agnes min Datter; thi heller skulde hun annamme Døden af min Haand, end Beskæmmelse af en anden.““

„Det var en dobbelt Lykke, at jeg havde stukket min Dolk ind i Nøglen, og saaledes fordoblet mine Kræfter til at dreje den omkring; thi som Døren sprang op, udstrakte den ulykkelige Pige Armene, og vilde kaste sig med angersfuld Bekjendelse for Faderens Fodder, og til samme Tid begyndte Fjenderne at hugge løs med Dyrer paa Kirkedøren. Jeg greb da Grevens Arm, flyede ham Lampen og bad ham gaae foran; derefter ledte jeg Hermuntrude ind, saa Agnes, og tilsidst Ridder Werther; thi Longangen var for snæver til To. Derpaa bragte jeg Epitaphiet tilbage paa sit Sted, og lukkede Døren efter mig.

Endnu inden jeg havde vendt mig fra den, hørte jeg Kirkeøren styrte knagende ind, og bagefter den blodtorstende Hob, hvis vilde Raab fyldte Capellet's gjenslydende Høvlvinger.

„Det er mærkeligt“ — vedblev Ridder Kurleben i sin Fortælling — „hvor hastig Menneſket gaaer over fra Sorrig til Glæde, fra Stræk til Haab. Ret ſom et Uvejr, der hænger ſtummet og truende over Jorden med Regn og Storm, med Lynild og Torden: bekymrede ſee vi op til den ganſke formørkede Himmel, og tænke i vort traurige Sind, at det vil vare længe inden det atter klarer op; og ſee! i nogle ſaa Minutter ere de ſorte Skyer fordrevne, Luften atter renſet, Stormen tier, Solen leer fra det klare Blaa, og Regndraaberne tindre ſom Glædeſtaarer paa de ſagtelig gyngede Blade.

„Saaledes bleve vi underjordiffe Vandrere — jeg i det mindſte for min Deel — ſnart ret troſteligt tilmode. Da vi havde gaaet henved et Dvarteerſtid, udvidede den ſmalle Gang ſig til en Runddeel, hvor en halv Snees Menneſker mageligt kunde ſaae Plads. Den var trindt omgivet af ſtejle Klippevægge; men over os ſaae vi højt oppe udhængende Fyrregrene, og mellem dem den ſjærnefulde Himmel, der ſmilte ſaa venligt og ſtille, ſom om Jntet var foreſaldet i denne rædsfulde, blodige Nat. Vi ſtandsede, og ſatte os paa de i Klippen udhugne Steenbænke.

„Hermuntrude havde ſom en betænksom Huusfrue forſynet ſig med en Flaſke Viin og en lille Kurb med Spisevare. Vi nødde et tarveligt, men hjertefyrkende Maaltid. Kun den ſtakkels Agnes var ikke til at overtale. Hun ſad nedbøjet med ſoldede Hænder — hendes følgende Glor viſte, hvor dybt og ængſteligt hun drog ſin Aande. Ogſaa min Hermuntrude ſulkede ofte, og udtalte med Smertens Tone ſin elſkede Broders Navn.

„Efter en kort Hvile tog jeg Lampen, og vi begave os atter paa den lonlige Vej, der nu blev ſaa bred, at vi mageligt kunde gaae To og To. Siden udvidede den ſig end

mere, og endelig stode vi under aaben Himmel mellem Ruinerne paa Tannenbergs. Med megen Besværighed arbejdede vi os ud gjennem Muurstumper og omstyrkede Steenblokke, og befandt os da paa en af Smaabusse omkrandsset Høj. Den brændende Borg laae lige foran os, og Larmen dernede naaede vore Ører som en dump, utydelig Sammen. Vi faldt alle paa Knæe, bade for de Ulykkelige hisset, og takkede Gud for vor egen Frelse — af! den var endnu langt borte.

„Gjennem Krattet havde vi trængt os hen til den nærforbiløbende Vej, da vi fandt den spærret paa begge Sider af bevæbnede Mænd.

En af disse raabte: „Giver Eder tilfange i Guds og Münzers Navn!“

Vi drog vore Sværd; men Hermuntrude, som kjendte Stemmen, sagde: „Martin! er det ikke Dig! vil Du vorde en Forræder mod dit Herfskab?“

„Hvad Herfskab?“ svarte han, „jeg er nu mit eget Herfskab, og Eders med — jeg befaler Eder strax at nedlægge Eders Baaben.“

„Stød dem ned, det adelige Paf!“ skreeg En i Bøndesproget.

„Nei,“ svarte den Anden, „vi vil have dem levende! Vend Forkene om! Fald an!“

„Med det samme rendte de ind paa os fra begge Sider, og stødte os ned med de stumpe Ender af deres Pifer og Forkestager, uden at vi kom til at bruge vore Sværd.

„Jeg tænkte nok“ sagde hiin første Stemme, medens de Andre bagbandt os tre Mandfolk, „at de maatte være her, siden de ikke var at finde paa Slottet; men jeg kjendte Smuthullet. Nu kan Du, Morasch!“ sagde han, „med dine Folk bringe disse tre Midianiter ned til Slottet, saa kan

den Guds Mand Pfeifer handle med dem efter sin Billie; jeg selv vil fore Kvinderne varligen til vor Dommer Gideon.“

„Her var da for os Intet mere at sige eller gjøre: vi overlode os til stum Fortvivlelse, som Mennesker for hvem den sidste Gnist af Haab er udslukket.

„Anføreren — en af Gehosens egne Bønder, der længe havde tjent paa Slottet — ilede nu med de ulykkelige Piger bort ad en Sidevej, der gjensjød den almindelige til Mühlhausen; den anden Hob tog Grev Stollberg, Werther og mig mellem sig, og tiltraadte Hjemvejen til Slottet. Vi vare ikke komne ret langt, da en Stemme raabte: Holdt! Vi standsede.

„Jeg tykkes ikke,“ lod det: „at det er Umagen værd at drive længere med det Kram! lad os gjøre Pinen kort, og slaae dem ihjel ligesaagodt først som sidst!“

Dette trøstelige Forslag fandt Bisald hos Nogle; men til vor Lykke vare Flere derimod.

„Nej!“ sagde en af de Sidste: „det er imod Pfeifers Ordre, og han er ikke at stjente med.“

„Desuden“ sagde en Anden, „kan vi have bedre Spads med dem derne: der er Jld og varmt Vand; vi kan enten koge dem eller stege dem, ligesom vi selv behage.“

Dette vakte almindelig Bisaldslatter.

„Men“ sagde Een af det modsatte Partie, „der som disse Karle nu have Penge hos sig, som rimeligt kan være, saa gjorde vi klogest i at tage og dele dem her; thi komme de først i den almindelige Kasse, saa kan vi styde en hvid Kjep efter dem.“

„Det er sandt! det er sandt!“ raabte flere Stemmer.

„Godt nok!“ lod atter en anden Røst; men I betænk vel, at al Ejendom er tilfældes i det ny Jerusalem; og Ingen maa være rigere end en Anden.“

„Bed denne Advarsel sank et Par Pifer, som allerede vare lofede mod os. Dog hermed var endnu ikke denne frygtelige Raadslagning tilende: der blev endnu længe talt for og imod, og efter Bonders sædvanlige Langsomhed medtog denne Ordstrid vel over en halv Time, der for os trende Slagtoffere syntes uendelig lang.

„Disputen var ikke forbi, da der høstes Hestetrav paa Bejen henad Salzungen til.

„„Philisterne over Dig, Samson Morash!““ sagde den, som først vilde have os myrdede paa Stedet: „„Harde vi strax gjort det af med dem, saa havde vi nu været nede paa Slottet; hvad om der kommer Undsætning?““

„Han havde neppe sagt dette, før Rytterne — en halv Snees i Tallet — vare os et Pilestød nær; vi saae med lønlig Glæde deres Hjelmbuste mod den natlige Himmel.

„„Hvem der?““ raabte En af dem, og reed nogle Skridt fremad.

„„Gode Venner!““ svarte en traven Bonderøst.

„„Herman!““ raabte Stollberg.

„„Er det Eder, Herre?““ spurgte Rytteren.

„„Hug ind, Herman!““ lod Svaret — og som en Hvirvelvind foer Rytterne ind og adspalttede Hoben. Kun Faa bleve ramte; de Fleste flygtede ind i Krattet paa begge Sider af Bejen.

„„Igaar!““ sagde Herman, og sprang af Hesten, „„horte jeg af en Tigger fra Mühlhausen, at man havde Noget ifinde mod Gehofen, og da jeg vidste, at I var der, Hr. Greve! bevæbnede jeg i en Hast disse Eders Svende. Gud være lovet, at jeg kom tidlig nok for at befrie Eder af Oprørernes Vold!““

„Nu vare vi Tre for det første reddede; men Hermuntrude og Agnes! — Jeg foreslog strax, at vi skulde søge

at indhente dem, og Werther understøttede mig af al Magt. Grev Stollberg meente vel, at de allerede vare alt for langt borte; men da jeg forestillede ham vor Ridderpligt, da jeg bad ham betænke, om hans elskede Agnes havde været en af de Vortførte, gav han endelig efter. Tre af Rytterne steg af, og overlode os deres Heste, medens de selv sadde op bag trende af deres Kammerater.

„Forgjæves vare alle vore Bestræbelser. Vi rede først ind paa en Tværvej til Benstre — den endte ved et stort Kjær, og vi maatte tilbage. Nu troede vi at have truffet den rette; men da vi havde fulgt den nogle hundrede Skridt, deelte den sig. Ogsaa vi deelte os, da vi ikke vidste, hvilken der var den rigtige; og see, efter et Dvarteers Forløb stødte vi sammen ved en Kulsvierhytte. Da vi havde faaet Beboeren ud, og han havde vist os, hvorhen vi skulde ride, begyndte Dagen at bryde frem.

„Kort sagt: da det blev fuldkommen lyst, og vi kunde overse Egnen vidt og bredt foran os, opdagede vi til vor Harm ikke Andet, end en Hær af maaskee et Par tusinde Bønder, der i en halv Mil's Fraastand marscherede til Mühlhausen. Hvad Andet var da for os at gjøre, end at søge den nærmeste Vej til Grev Stollbergs Slot. Gud veed bedst, i hvilken Sindsforfatning Werther og jeg ankom der.“

Her ville vi afbryde Ridder Kurlebens Fortælling, uden at opholde os længer ved hans smertelige Beklagelser over hans Elskedes Tab, eller ved Stollbergerens bittere Harm, da han savnede sin eneste Datter, eller ved den endnu ulykkeligere Hans von Werthers ængstende, nagende Sorg — han, som havde fort sit Hjertes Pige i Fordærvelse, og nu maatte desto dybere følge sin Brøde for den saa grusomt forurettede Fader.

Vi vilde derimod føre Læserne ind i selve Oprørernes Bærsted, og gjøre dem bekendte med nogle af disse rasende Sværmere, fra hvem den Udelæggelsens Vederstyggelighed gik ud, der hærgede en af Tydsklands skjønneste og meest velsignede Egne.

II.

Torvet i Mühlhausen vrimlede af Menneker: Borgere, Bønder og Kvinder af Almuestanden trængte sig imellem hverandre henimod Raadstuetrappen, der var besat af Hellebarderer. Begge Fløjdørene stode vidt aabne; og i Baggrunden af den store Sal sad, paa en Slags rødibetruffen Trone, Stadens selvgjorte Borgermester, den formedelst sine oprøriske Prækener fra Zwicau, Altstedt og Nürnberg forjagede Præst, Thomas Münzer.

Han var iført en lang og viid Præstekjole med uhyre Ermer, og Pibekrave. I sin højre Haand holdt han opret et stort Sværd — hvis Knap han flottede paa Knæet — i den venstre Bibelen. Hans langagtige, smalle, graagule Ansigts Fælhed forogedes endnu mere ved et rustfarvet Skjæg. Et Par lysgraae, matte Dine plirede frem under dybt nedtrukne tykke Bryn. Kun naar han blev heed i Talen, trak han de sidste højt op i den surede Pande; og de vidt opspilede Dine stirrede da stivt lige ud, som om de tilhørte et Vorbillede.

Paa et Tabouret ved hans højre Side sad Borgermesterinden, en trind, rødmsuset, ensoldig Ting; kostbart, men naragtigt udmajet. Hendes Hoved bar en spids Gyldenstykses Hue, og hendes kluntede Figur var indhyllet i sort Fløjel,

rigtbroderet med Perler og bebræmnet med massive Guld- og — Sølvfryndser, altsammen Kirkeran — Alterklæder, plyndrede fra Klosters og omsyede til Statsdragt for Prophetens Hustru. En hvid, meget bred, Halskrave stod strittende ud fra hendes plusrode Kjæver.

Ved Tronens venstre Side stod Stadens Starpretter med sin Dre paa Raffen, og foran den sadde de tvende Raadmand, Simon Häfrizer og Balthasar Haubmayer — de to eneste af Stadens rette Embedsmænd, som havde været fejge eller lumpne nok til at vedblive deres Bestjening under den foragtelige fanatiste Münzer. Forklarligere vorder denne deres Nederdrægtighed, dersom det Rygte: at de selv hemmeligen skulde have indbudet Sværmeren, er grundet paa Sandhed. Deres Dpforsel under hele Rædselsperioden synes virkelig at lægge Vægt i denne Bestyldning.

Salen var fuld af Münzers troeste Tilhængere og Haandslangere; kun den midterste Deel fra Tronen hen til Døren var bar, at han kunde have frie Udsigt til Torvet, og selv sees derfra i al hans Herlighed. Saasnart Morgensolen havde kastet sine første Straaler paa Stadens Taarne, løstede han Sværdet ivejret, sænkede det atter, og raabte:

„Nu sættes Rette i Jehovas Navn! Herren vil dømme sit Folk! — Hvo som haver Noget at andrage, træde frem!“

Paa denne Dpfordring nærmede en liden mager Stikkelse i Præsteskjole sig Tronen, lagde Armene over Kors paa Brystet, og bøjede Hovedet næsten til Jorden.

„Dael, Du troe Tjener!“ sagde Münzer huldsalig: „sig frem, Gehilf! hvad er din Begjæring?“

„Jeg kommer“ svarte denne, idet han rettede sig lige op, „jeg kommer at klage over en Bederslyggelighed og et Ho-

rerie, som er bedrevet i Jsrael: Gottfried Krumhalz af Herrens Stad Mühlhausen haver talet bespottelige Ord mod Dig, Du Guds Mand, og sagt, at Du borde bevise med et Tegn, at Du var kommen fra Gud."

"Hvor er den Belials Mand?" spurgte Münzer.

Præsten vinkede, og fra en Sidedør kom tvende Bevæbnede snart med en gammel Borger af et ædelt og frimodigt Udvæende.

"Du forlanger et Tegn af mig, Ven?" sagde Propheeten: "Belan! ikke for din, men for de Troendes Skyld skal det gives Dig: see! jeg siger Dig, i dette Djeblik stande vore Brødre for Porten med Kov og Bytte, med Folk og Fæe, med Kvinder og Børn, som de have taget i de Ugudeliges faste Stæd Gehofen, den de inat have ødelagt med Ild og skarpe Sværp. Men Andre til Exempel vil jeg sætte Dig selv til et Tegn i Jsrael — din gudsbespottelige Tunge skal udrides af din Hals, og nagles fast til Døren af dit Huus."

Borgeren traadte et Skridt fremad: "Thomas Münzer!" sagde han med stærk og fast Stemme, "hør mig een Gang for alle! Vend om fra din formastelige Galsskab, og hold op at forsøre dette forblindede Folk! See! Hævnens Sværd hænger allerede over dit Hoved — flye, før det er for silde! og lad dog ikke mere uskyldigt Blod komme over Dig og disse Forvildede! Og I, mine ulykkelige Medborgerer —"

Længer fik han ikke Lov at tale; thi Münzer skreeg som en Rasende: "Bort, bort med ham! ud med ham i Hinnooms Dal! Ilden fortære hans Krop! og hans Aske adsplittes for alle Vinde!"

Det samme Raab istemtes øjeblikkelig af hele Forsamlingen; og under Slag og Forbandelser fortes den uskyldige

Udging ud til Stadens Rettersted, hvor han snart opgav sin Aand paa Baalet. Hans Huus blev plyndret og slojset, og hans Ejendomme henbragte under det Offentlige — det vil sige: i Münzers Skatkammer.

Rædsel greb de bedre og fornuftigere af Indvaanerne; men den bandt ogsaa deres Tunger; de vare i den fanatiske Bændes Bold, der tilligemed de hidkomne Bønder udgjorde den langt større Deel. Der var dem intet Andet tilbage, end at sukke, tie og bie efter Frelsens Stund.

Neppe var Slagtofferet fort bort, før Münzers Spaadom gik i Opfyldelse. At han ved Tilbud havde faaet Underretning om Togets Udfald, det var kun nogle faa af hans Fortrolige bekendt. Hvad Under altsaa, at den store Hob blev overbevist om hans prophetiske Gaver, da den virkelig saae den natlige Røverhær ankomme med de betegnede Trophæer? Saasnart Münzer af Bevægelsen mellem de paa Torvet Tilbageblevne mærkede, at Toget nærmede sig, reiste han sig op og raabte: „Herren haver talet Sandhed ved min Mund; saa sandt som jeg lever, der kommer Joab med Sejr af Krigen.“

Med Sækkpiber og Skalmeyer i Spidsen, Fangerne og Byttet i Midten, trak nu Røverhæren op paa Torvet. Münzer traadte hen i Raadhuusdøren, og overstuede med skummel Glæde sin Armee og dens medbragte Rov. Han hilsendes med hiin bekendte Løsen til Blodsudgydelse og al anden Udaad: „Herrens Sværd og Gideons!“

Nu gik den ny Joab — Munkens Pfeifer — frem, steg op ad Trappen, bøjede et Kne for Gideon, og begyndte at aflægge sin Rapport. Dette i Fanatismens Historie kun altfor bekendte Affum, var — hvad det Regemlige angik — det aldeles Modsatte af Münzer. Lav, før, bredskuldret, bar han sit store, fortløkkede Hoved med en Generals Vær-

dighed; et tykt Knebelbart skjulte Munden og et Stykke af Hagen; store, brune Dine rullede med Lovens Bildhed; hele den firfkaarne Kolos var staalklædt fra Føse til Fod. Disse tvende Fjolfesforerere vare ogsaa hinanden temmelig ulige med Hensyn til indvortes Egenstaber.

Münzer var stolt, fremfusende, men ustadig i sine Planer og Forsætter; besad et kunstigt — i Begyndelsen af Faren desperat — Mod, men det holdt ikke ud ret længe, og gav snart Rum for hans naturlige Fejghed. Han var forsængelig og gjerrig; han var grusom, men det var Nævens og Maarens Blodtørst, der myrde i den ubevogtede Hønsengaard. Han var endelig — som alle fejge Tyranner — troløs i højest Grad, og opofrede med koldt Blod sine troeste Tilhængere for at berige og frelse sig selv.

Pfeifer derimod var sindig, usorfærdet i de allerstørste Farer, snu, taus og tilbageholden. Han sparede vel ikke paa Blod; men ødslede ej heller dermed uden Hensigt — hans Grumhed var Lovens. Han var just ikke stolt; men han foragtede alle Andre; han var egentlig ikke gjerrig, men han kunde ikke taale, at Andre vare rige. Kun i Henseende til een Last var der Intet at tage fra den Ene og lægge til den Anden — de vare Begge i lige høj Grad vellystige.

Et Fortrin alene havde Münzer over den langt flogere og modigere Pfeifer: sine Talegaver. Ikke menes hermed den sande Veltalenhed; men hiin Kunst, at kunne tale i Hobens Tone og Smag, med Styrke og Eftertryk, samt med Anvendelse — rettere Misbrug — af bibelske Udtryk og Talemaader. Paa Prækestolen havde han tilegnet sig denne Færdighed, og, understøttet af vilde Fagter og en tordnende Stemme, kunde den ikke blive uden mægtig Virkning paa den sandfælige Mængde, der desuden fandt sig uimodstaaeligen henrevet af Trolddomsordet: Frihed. Thi Bedrageren

harangerede aldrig Almuen, uden at tordne mod Paven, Kongers, Fyrsters og Adelsmænds Tyrannie, og at forjætte dem Frihed fra alle disse Undertrykkere, hvis Nag rigtignok laa saare tungt paa de lavere Classer i de fleste af Tydsklands Egne.

Pfeifer havde under sin Munkeopdragelse lært at tie, men ei at tale. Han tænkte langt dybere end Hiin; men da han ei var istand til, med Kraft og Hurtighed at fremlægge sine Tanker, maatte han just af denne Aarsag finde sig i at spille en underordnet Rolle, og at see den over sig, som han selv ret vel vidste, han var istand til at oversee.

Da Pfeifer i sin Beretning kom til at fortælle om Blodbadet paa de Overblevne i det erobrede Slot, smilte Münzer som En, der just har sunket en liflig Drik; men da han hørte, at Grev Stollberg — hvem han ret inderlig higede efter at faae i sin Vold — var undsluppen, skulde hans Harme vist have udtømt sig over Generalen, hvis han ellers havde havt Mod dertil.

„Saa er da Dreng ikke i din Haand?“ raabte han, „men saa sandt, som jeg lever! faaer jeg ham fat, da vil jeg tørste hans Kjød med Torne fra Orkenen og med Tidslær.“

Pfeifer taug og smilte under Knebelbarten.

„End Seeb? Gehöfen?“ spurgte han atter, „er han falden eller fangen?“

„Ingen af Delene“ svarte Hiin, „Herren maae have slaget ham med Forsærdelse; thi han var ingensteds at finde.“

Münzer stampede i Jorden, og begyndte derpaa — som for at trøste sig selv — at overfsue Byttet og Fangerne. De sidste bestode af fem eller sex — tildeels saarede — Riddersvende, en halv Snees Fruentimmer, og ligesaa mange Børn. Bagerst i Hoben stode Agnes og Hermuntrude, begge beslorede.

„Hvo er disse to Menneftens Døttre?“ fpurgte han med forftilt Egegyldighed.

Pfeifer, fom gjerne vilde have beholdt dem for fig selv, og derfor havde tilladt dem at bedække deres Anfigter, fvarte i samme Tone: „Derom har jeg endnu ikke erkjendigt mig; formodentlig løfagtige Kvinder, fom hine adelige Hoerkarle pleie at holde.“

„Vi vilde dog engang adfpørge dem!“ fagde Münzer, „lad dem føre herop!“

Med disse Ord gif han ind, og fattede fig paa Tronen.

Da de ulykkelige Piger langfomt og befværligt — thi den Stærkere maatte næften bære den Svagere — gif op ad Raadftuetrappen, herfede blandt alle Tilftædeværende en dyb Taushed: man kunde have troet, at en Henrettelse ffulde gaae for fig, og at tvende Synderinder vare i Begreb med at beftige Staffottet.

„Træder kun driftigt frem, kjere Børn!“ hviffede Pfeifer, fom fulgte tæt bag efter dem, „fvarer frimodigt og befkedent, og glemmer ikke, at jeg har lovet at befkytte Eder — det er Münzer, der fiddet!“

Saafnart de vare komne ind i Salen, kastede Hermunstrude fit og Agnes's Slør tilbage, og gif med den Sidfte under Armen hen mod den ved deres høje Skjønhed næften forbaufede Münzer.

„J feer her“ begyndte hun „tvende høift Ulykkelige, fom anraabe Eder om Retfærd og chriſtelig Medlidenhed. Eders Folk har overfaldet og voldeligen bortført os fredelige og værgeløfe Kvinder. Vi vide ikke, hvormed vi eller Vore kan have fornærmet Eder, og derfor bede vi, at J vilde fende os tilbage til vore Slægtninge.“

Münzer betragtede dem vevæls med Vellyftens graadige Blikke, fom om han ikke kunde beftemme fig til, hvem

af dem han først skulde udkaare til Doffer for sine vilde Begjærigheder. Det varte en Stund, inden Hyfleren kunde udbrude i følgende usammenhængende Ord:

„Det er Herrens Billie, mine Børn! — den kan Ingen modstaae — det gjælder om Eders Sjæles Salighed — stakfels ulykkelige Skabninger! I ere vist endnu ugjensødte — i Djaevelens Strikker; men værer frimodige! Eders Synder kunne endnu worde Eder forladte — jeg vil selv arbejde paa eders Omvendelse; — sende Eder tilbage? — Lam iblandt glubende Ulve! — det forbyde Herren!“

Da Hermuntrude hørte denne ildevarslende Galimatias, sank hendes Haab. Hun vilde have spurgt om sin Broder, om Rurleben, og bedet for dem, hvis de endnu maatte være ilibe; men nu besluttede hun at henvende alle sine Bønner og den sidste Levning af Haab til den Usynlige alene.

„Hvad? tilbage til Eders Slægtninge?“ blev Münzer ved: „Hvo ere vel disse Slægtninge?“

„Agnes af Stollberg!“ svarte Hermuntrude med et smertefuldt Djekast til sin Medfange. Hævnjerrighedens Lue underlob Skurkens gusne Kinder.

„Ha! est Du denne forhærdede Philisters Datter?“ raabte han: „Hvorfor svarer Du ikke selv?“

„Sorg og Stræk binde hendes Tunge“ sagde Hermuntrude.

„Og hvo est Du,“ spurgte han denne, „som taler saa kjæk for Eder begge?“

„Gehofens Søster“ svarte hun, og tilslørede med det samme Agnes og sig selv, og Begge bleve staaende tause og ubevægelige, som Dødsdømte, der hvert Djeblig vente det dræbende Hug.

Münzer vendte sig til sin Kone.

„Martha!“ sagde han med Salvelse, „gjør Barm-

hjertighed mod disse tvende Bildfarende! tag dem i dit Huus og rogt dem vel — de ere paa Salighedens Vej!”

Damen reiste sig stivt i sin stive Stads, nikkede fornemt, vinkede ad dem, og gik, efterfulgt af dem og fire Borgerkoner — som udgjorde hendes kvindelige Hofetat — ud af Raadshuset, over Torvet, og ind i den ligeoverfor beliggende Borgmesterresidents.

De tvende Dyrerhøvdinge saae endnu efter de Bortgaaende — den ene med paatagen Kulde, den anden med forstilt Medlidenhed, — da en ny Scene paa det Behageligste fængslede Begges Opmærksomhed.

Fire sortklædte Mænd, med hvide Kjeppe i Hænderne, traadte med dyb Reverents ind i Raadstuesalen, fremstillede af den affhyelige Gehilf som Deputerede fra Staden Frankenhause; og deres Errende var hverken meer eller mindre, end at indbyde Propheten til at gjæste deres Fædreneby i Spidsen af sin Hær, at han ved sine hellige Baabens Magt maatte beskytte de Troende sammesteds, der bleve haardt betrængte baade af Amalekiter og Midianiter (Lutherste og Catholske). Ved denne velkomne, smigrende Begjering fæste han sig greben af Aanden, og reiste sig, for at lade det indvortes Lys skinne over Folket.

„Herrens Aand“ — sprubede han med vidtopspilede Dine — „har aabenbare sig for Eder, som laae i Dødens Skygge; han har lært Eder at undflye den overhængende Straf; thi for eders, I faa Retfærdiges Skyld, vil jeg spare Staden, hvorvel jeg allerede havde sagt til min Sjæl: naar jeg kommer til Frankenhause, vil jeg nedbryde dette Taarn, og lægge disse Gudsbespotters plat øde. Vel Eder, at I have forladt Eders Urimeligheder, Eders dumme Afguder, Moloch og Baalberith, Paven og Luther! Den Sidste kjender vel Lyset; men han sætter det under en Skjeppe; thi han gjør

Magt med Konger og Fyrster, at sælge Eder alle hen i Trældom. Jeg er den, som skal komme, som gjør Alle frie og lige. Luther vil lære Eder at troe paa Bibelen; men det er ikke nok; han glemmer det indvortes Lys, som Herren forunder de Troende i Dromme, Syner og Aabenbaringer. Beder, saa skal det gives Eder! beder indstændig! holder det med Herren Dag og Nat, forlanger det af ham, ja — vil han endnu ikke give det — saa truer og bander! *) thi liger viis som Jacob forstum brodes med Herren, saaledes skulle ogsaa vi med Magt tiltrødse og tilkæmpe os Lyset og Friheden.“ —

I denne Tone vedblev denne Amphibie af Sværmer og Hykler saalænge, til han udmattet nedfank paa sin Trone; men det Anførte torde vel for Læserne være nok til en Prøve.

Vi ville altsaa blot tilføje: at et almindeligt Bifaldsfkraal ledsagede denne affindige Snak; og at det derefter blev besluttet: at Münzer selv, i Spidsen for en Deel af hans Horde, næste Dag skulde drage mod Frankenhäusen. Nogle af hans Disciple bleve strax udsendte i de omliggende Egne for at oprøre Almuen, og bringe den til at forene sig med Hovedhæren. Pfeifer skulde blive tilbage som Viceborgermester i Mühlhausen.

Resten af Dagen og den paafølgende Nat tilbragtes med de afftyeligste Udsvævelser. Der herskede en aldeles ubunden Frihed i Tale og Gjærning, saavel som den fuldkomneste Lighed i alskens Uteerlighed. Dovent, liderligt Kjøbstædpak kappedes med raa Landsbypobel i Udsvævelser af enhver Art. Bellystige Kvinder toge levende Deel i disse Bacchanalier, og selv mangfoldige af de mindre fordærvede, ja selv af de tilforn stikkelige og ærbare, bleve henrevne af det forførende

*) Dette formastelige Daarekistefnak er Münzers egne Ord.

Exempel. Mangen forhen agtbar Borger, der saae, at Alt nu, i Ordets vidtloftigste Betydning, var Fælledsgods, at Overst og Nederst var lige højt, og at jo galere jo bedre: tænkte, det var vel bedst at lange til Fadet med, inden de Andre havde tømt det; svang sig derfor ud af sin forrige snævre Virkefæds, hvor der nu for ham Intet mere var at bestille, og sprang — halvt af Desperation — med i Taranteldansen.

Nogle gif med for et Syns Skyld, af Frygt eller Klogskab; men holdt sig dog i temmelig ædrue Sindsforfatning. De Færreste holdt sig indelukkede i Skjul med deres Familier, ventende med Rette en snar Forløsning fra denne sodomitiske Fordærvelse. Men deres Stilling var ængstelig og fuld af Fare; og ikke saa af disse bleve Offere for gammelt Uven- skab eller ny Ondskab, fremdragne af deres Tilflugtssteder og givne den vilde Hob til Priis.

Dog — her ville vi atter lade Forhængen falde for en Scene, hvis nøjere og længere Bestuelse skulde maaskee opvække lige saa megen Bæmmelse som Gru, og hellere henlede Tilskuerens Blik paa en Person, der — foruden Med- ynk — ogsaa torde fortjene hans Agtelse.

Hermuntrude Gehofen mistede i sit femtende Aar sin Moder, en ædel og fremfor Tidsalderen oplyst Kvinde, som med en Ridderfrues — meer paa Lands end Stands- fortrin — velgrundede Selvfølelse og Værdighed i Forhold og Væsen forenede en agtbar Borgerkones blide, huuslige Dyder. Hun havde næsten fuldendt Datterens simple og sit- tre Opdragelse til retskaffen Hustru, da hun døde; men endnu for sin Vortgang torde hun vove at anbetroe den unge Pige Husets Bestyrelse og den efterlevende Ægtefælles Trost og Pleje. Ogsaa han fulgte snart sin inderlig elskede Hustru,

og saaledes var da Hermuntrude Huusmoder for hun blev Hustru, ja endnu før hun var ret fuldvoren Jomfrue.

Hun saae sig i den Nødvendighed, at maatte være Moder endnu meer end Søster for sin fire Aar ældre, eneste Broder, og at maatte styre og holde til Arbejde og Orden ei efter Tidens Brug ikke lidet kvindeligt Lyende. Ved denne uundgaaelige Livsstilling hævedes end mere hendes naturlige nedarvede Selsølelse, der desforuden under en mild, men fornuftig Opdragelse aldrig havde været nedkølet. De vanskelige Forhold, i hvilke den sextenaarige Pige befandt sig, skærpede hendes bestandige Opmærksomhed paa sig selv og Andre, samt æggede hendes Mod til at bekæmpe og overvinde de mødende Vanskeligheder.

Flere Forsøg af Lyendet paa at føre den uerfarne Bestyrerinde bag Lyset, vel endog paa at tiltage sig utilbørlig Magt og Myndighed; Kvindernes indbyrdes Rabaleren, og de deraf opstaaende Stridigheder — alt dette var en Skole, i hvilken Hermuntrude lærte Menneskekundskab, Klogskab, Besindighed og en aldrig udeblivende Landsnærvarrelse. Lægge vi hertil: at Tabet af Fader og Moder havde tidligt gjort hende fortrolig med Modgang og Hjertesorg, men ogsaa lært hende at søge Raad hos sit eget Hjerte, i sin egen Forstand og endnu mere i inderlig og tillidsfuld Bøn til den usynlige Hjælper, der ofte udstrækker sin frelsende Arm, naar faa Andre ville og Ingen kunne: saa vil vor Frygt finde sine Grændser, naar vi see den ikke saa ganske værgeløse, ridderlige Møe kæmpende mod den — selv paa Spidsen af sin frygteligste Voldsmagt — foragtelige Münzer.

Neppe havde hun med sin aldeles modsaldne Veninde, befundet sig en Timestid i det for dem anviste Børelse, før en Pige af et frækt Udseende kom ind, og forkyndte hende

med et tvetydigt Smil: at hun ufortøvet maatte følge med til Hr. Borgermesteren.

„Hils ham“ svarede hun alvorlig, „at jeg finder det mere passende, at han kommer til os, om han ellers har Noget af Bigtighed at meddele os.“

„Jo!“ sagde Pigen højt og næsviist, „jeg skal rigtig bringe Hr. Borgermesteren Deres Svar: jeg tænker ellers,“ lagde hun i Bortgaaende til, „at Frøknerne siden give lidt bedre Kjob.“

Kort efter traadte han ind med sin Kone — Nogle mene, at hun kun var hans Bislopperse — og under det Paastud, at Bærelset var for lidet til Tvende, befalede han denne, at anwise Agnes et andet. Forgjæves vare Hermuntrudes Indsigelser og snart befandt hun sig ene med Sturken.

„En ny og bedre Tingenes Orden —“ sagde han, „tager sin Begyndelse, og alt det gamle Papisterie vorder afskaffet. I seer, mit Barn! i mig den Mand, som Herren haver befalet at rense sit Tempel, og hvem han undertiden værdirger at aabenbare sin Villie. Saaledes haver han — endnu inden jeg saae Eders legemlige Ansigt — i en Drom viist mig Eder som min tilkommende Medhustrue —.“

Her holdt han op, og kastede et forstende Blik paa hende. Hun saae Belysningen dristigt og strengt ind i Ansigtet.

„Münzer!“ sagde hun højt og langsomt, „I taler ikke med et villieløst Barn, eller en ensfoldig Fjante, der skulde lade sig kue af frække Ord, eller bedrage af foregivne Abenbaringer. Jeg holder mig alene til Guds Abenbaring, og den byder baade Eder og mig: Du skal ikke bedrive Hoer!“

Münzer, pludselig forbløffet ved denne uventede alvorlige Tiltale, kunne ikke saa strax fatte sig; men kom en Smule ud af Takten. Han tog sig om Stjæget og gjorde nogle Skridt frem og tilbage, inden han gjensandt den først angivne

Hyllertone. Han traadte atter tæt hen foran hende, rettede sig, og sagde myndigt og belærende:

„Abraham havde tvende Hustruer og det blev regnet ham til Retfærdighed; Jacob ligesaa — vil I anklage Guds Udvalgte, Barn?“

„Hvad dengang“ svarte hun „var tilladt, blev siden op- hævet og forbudet ved Christum!“

Münzer skiftede Farve; Sandheden slog ham. Men denne havde han forlængst baade kjendt og fornægtet; derfor kunde han snart fatte sig igjen.

„Kvinderne“ raabte han, „maae tie i Menigheden! Jeg er ikke kommen for at disputere med Eder om Religionens Sandheder; men —“ lagde han med paataget Højtidelighed til „— men for at forkynde Eder Herrens og min, hans Tjeners, Billie.“

„Herrens Billie“, svarte hun lige saa højtideligt, „er den, at vi skulle leve et kydst, tugtigt og ærbart Levnet; og denne er langt helligere og stærkere end Eders, eller noget andet Menneskes syndige Billie.“

Han tabte nu, eller i Harne bortkastede sin Skinhellig- heds Maske:

„Hvis Billie her er stærkest,“ raabte han, „Eders eller min, det kan snart vise sig; dog —“ vedblev han med noget lavere og roligere Stemme — „ville vi først forsøge den mildere Vej. I er en ret fornuftig Pige — hvad det Ti- melige angaaer — Klogskab borde raade Eder til at bøjede eders svage Billie under min, som I dog ikke er istand til at modstaae. Det vilde være godt, saavel for eders egen, som for Eders Benners og Slægtningers Skyld.“

Bed disse Ord kastede hun et gennemtrængende Blik paa ham, og sagde: „Jeg og mine Benner staae i en langt Stærkeres Haand. Har I end for en Tid Magt over mit

Legeme — min Billie skal I aldrig tvinge — hvormeget for-
maae I vel over disse?"

Hun taug, og ventede nu nogen Dplysning om sin
Broders og sin Elskedes Skjæbne.

Han, som ikke strax mærkede hendes Hensigt, svarte:
„Hvad jeg ikke haver, kan jeg faae; Dren ligger allerede hos
Noden af Træet.“

„Münzer!“ vedblev hun „forsynd Eder ikke! stil Agnes
og mig tilbage til hendes Fader eller min Broder, og for-
lang i Løsepenge Alt hvad I vil!“

Her begyndte han at mærke, hvilke Fordele en Logu
kunde give ham.

„Grev Stollberg?“ raabte han „Eders Broder? Hvem
skalde de vel løse? Gid de kunde løse sig selv!“

„Er min Broder her?“ sagde Hermuntrude med et
Smerteful, „da viis os den Barmhertighed, at vi maae see
og tale med hinanden!“

„En Barmhertighed kunde være den anden værd“ svarte
han grinende, „føjer I mig, saa føjer jeg Eder.“

„For saadan Priis“ raabte hun foragtelig, „kjøber jeg
mig ikke Gjensynet af mit Hjertes Broder; om jeg end ikke
skalde see ham mere i dette Liv; men —“ sagde hun efter
nogen Betænkning, for at skaffe sig Bished — „lad min
Broder bringe herhen! Han er min Formynder og fødte
Værge — hans Billie er jeg forpligtet til at underkaste mig.“

Münzer, der nu anede hendes Hensigt, tog sig om
Hagen med et listigt Smil; men inden han kunde svare, blev
Samtalen pludselig afbrudt. — Der var mellem nogle af
Sværmerne opstaaet en hæftig Ordstrid over et Punkt i den
nye Lære, og uden Prophetens Mellemkomst saae den ud til
at kunne have alvorlige schismatiske Følger.

Klædedragten var nemlig en væsentlig Gjenstand for Gjendebornes religiøse Reform.

„Man maae“ — lærte de — „stedse see barst og mørk ud, lade Haar og Skjæg vore, bære grove — som helst — pjaltede Klæder og Skjorter, altsaa, der saameget muligt ligne Johannes den Døbers.“

Og her opstod nu det vigtige Spørgsmaal: om vort Blaarlærred var godt nok til Skjorter, eller om det skulde blandes med Gedehaar. Nogle paastode: at det Sidste var uomgængelig fornødent; Andre — lidt mere moderate — antog den Betingelse: om Gedehaar vare at faae.

Pfeifer saae sig ikke istand til at decidere i dette vigtige Dilemma, og derfor lod han Hovedet hente, som langt om længe løste Knuden med den Erklæring: „at naar Gedehaar ikke kunde overkommes, skulde Blaarlærred ansees for reglementeret; kun maatte det være lidet støttet, og saa rue og fuldt af Skæver, som muligt.“

Men inden denne vigtige Kjendelse faldt, nærmede sig Tiden til Opbrud mod det arme Frankenhäusen; og Münzer fandt — for denne religiøse Strid — ikke for det første Lejlighed at fortsætte den amoureuse.

Denne Afbrydelse befriede vel altsaa Hermuntrude for Djæblilket fra Dyrerhøvdningens forhadte Nærværelse; men foranledigede tillige, at hun maatte følge ham paa Røvertøget. Thi deels tog han i Betænkning at lade hende tilbage hos Pfeifer, hvis Skjødelynd var ham ligesaa bekjendt, som hans egen; deels tillod hans ved Modstanden endnu hæftigere ophidsede Begjerlighed ham ikke at slippe Offeret af Syne. Den næste Morgensol saae hende i Midten af Nordbrænderhorden paa en Vogn hos tvende af Münzers Kvinder. Porten lukkede sig mellem hende og den ulyksalige Agnes.

Grev Wolff von Stollberg besad sin Families hele Stoltthed; var dertil opfarende, mynbig, og taalte aldeles ingen Modsigelse. Han havde altsaa opdraget sine Børn paa en ganske anden Maade, end Ridder Gehofen, og da hans Hustrue var bortdød fra disse — en Datter og en noget yngre Søn — i deres spæde Alder, savnede de den, som skulde have formildet og lettet det Haarde og Underkuende i den faderlige Strængthed. Agnes — det ældste Barn — var især Gjenstanden for de ofte frygtelige Yttringer af en ligesaa ofte ubeføjet Brede. Hun lærte da tidlig at lyde, og idelig at skjælte, og hendes Kjærlighed til Faderen maatte derfor stedse blive hendes Frygt for Herren underordnet.

Hvad Under, at den fra Faderhertet Bortvoiste kastede sig med sin hele Kjærlighed i den vakre, skønne, ridderligædle Hans von Werthers Arme? Hvad Under, at hun — truet med en gammel og barst Gemal, under Udsigter til at ombytte eet Nag med et andet — gav efter for den elskede Ynglings Overtalelser, og under Faderens Fraværelse flygtede med ham til Gehofen? Hun var jo vant til selv ingen Villie at have; men stedse blindt hen at følge en Andens: fra det Djæblik af, hun overgav sig til Elskerens, arvede denne Faderens ubetingede Magt og Myndighed.

Men Angeren over dette Feiltrin forfulgte hende uafsladeligt, overgjød hende Kjærlighedens Bæger med Malurt, og gjorde hende end mere frygtsom, raadsvild og villieløs, end hun tilforn havde været. Med bange Anelser see vi altsaa denne svage, værgeløse Skabning i den frygtelige Pfeifers Bold. Ved at vide hende stilt fra sin sidste Beskytterinde, og overgivet til en samvittighedsløs Ridning, gribes vi af samme benouende Følelse, som naar vi see Duen under Forfølgelse af Høgen — en ængstelig Jagt, hvis Udfald ikke kan vorde tvivlsomt.

III.

Churfyrst Friederich af Sachsen laae for Døden paa sit Slot i Weimar. Ved hans Seng sad hans Broder Johan og Grev Albrecht af Mansfeld, og horte den døende Herres sidste Billie. Da mældtes og indlodes Grev Wolff af Stollberg.

Den syge Fyrste rakte ham sin Haand: „Velkommen og Farvel, kjere Stollberg!“ sagde han med et venligt Smil og sagte Klost.

„Herren“ svarte denne dybt sukkende, „kalder Eder i en bedrøvelig Tid; det arme Sachsen vil dobbelt føle Eders Savn.“

Friederich saae kjerlig til sin Broder, lagde sin Haand paa hans, og sagde: „Her er den, som vil erstatte det; til mit Hjertes Broder overgiver jeg trostig Folk og Land.“

„Gud give“ svarte Greven, „J kunde have overgivet det i en bedre Tilstand!“

„Hvorledes?“ spurgte Friederich, og rejste sig overende, hvad mener J dermed, Hr. Greve?“

Prinds Johan blinkede ad ham; men han mærkede det ikke, og sagde: „Det være langt fra mig at tilskrive Eders Lemfældighed de Ulykker, som nu stee; jeg selv har jo tilligemed de fleste andre større og mindre Magthavende ringeagtet Gjæringen og dens Ophavsmand.“

Friederich fæstede atter sit Blik paa Broderen, og spurgte: „Er det om den halvsforrykte Præst, han taler? er der Noget med ham nu?“

„Det er den samme“ svarte denne, „som J, Hr. Broder! ifjor Høst havde stævnet herhid for sine oprørste Præfener.“

„En jammerlig Person! —“ afbrød den Syge, „jeg ynkedes over ham, saa taabelig og fejsk var han, og lod ham gaae med en Skrivelse til hans respective Vørrighed, at man skulde indspærre ham som vanvittig, ifald han atter begyndte

paa sine Kroniker. Jeg husker endnu — „vedblev han, idet han atter lagde sig tilbage i Sengen“ — hvorledes Bagten herude i Slotsgaarden gjorde Løjer med ham, da han gik bort; den Ene vilde spaaes, den Anden vide, naar Verden skulde forgaae; den Tredie plukkede ham i Skjæget — naa! og han?”

„Er nu Borgermester i Mühlhausen!“ tog Stollberg Ordet. —

„En Comedie,“ sagde Hertug Johan med tvungen Munterhed, „som Borgerne spille med dette gale Menneſte!“

„Det er ingen Comedie, med eders Naades Tilladelse!“ afbrød Greven, „men et blodigt Spil, ligesaa farligt som Frankernes og Schwabernes issor. Almuen bliver rebellist vidt og bredt, forlader Huus og Hjem, drager til Mühlhausen, eller sværmer omkring og afbrænder eet Herresæde efter det andet —“

„— Store Gud!“ udbrød Churfyrsten, „og det hører jeg først nu?“

„Hvorfor skulde I høre det før, kjære Hr. Broder?“ svarte Johan: „det er ikke to Dage siden, jeg modtog Efterretningen om disse Dpøjer. I Eders Tilstand børde I ikke besværes med slige Fortællinger, dem Rygtet stedse forstørre og forværre. Det Hele kunne jo være endt, inden I behøvede at vide, det var begyndt.“

„Saa snart og let ender det ikke,“ vedblev Greven uden Staausel med den dødsfyge Herre: „man regner allerede Bondehæren til over 10,000 Mand, foruden Mühlhauserne. Gehofen og flere Borge have de hæret med Ild og Sværd; jeg har selv været i deres Hænder. Deres Frækhed gaaer saavidt, at de have — paa en for mig ubegribelig Maade — bortstjaalet min Datter, Grevinde Agnes, dog uden

ellers at molestere min Residents. Hun, Ridder Maternus og Flere ere for Djebliffet i deres Bold, —

Som han talede traadte Ridderen selv ind i Bærelset.

„Han altsaa ikke!“ sagde Churfyrsten.

„Hvorledes“ raabte Stollberg den Ankommende imøde, „har I reddet Eder af Fangenskab? hvor er min Datter?“

„Om Eders Datter —“ svarte han — „veed jeg Intet, men jeg har ikke været fangen. Det sagde man om Eder Hr. Greve! det glæder mig at finde Eder her; veed I Noget om min Søster?“

„Jeg veed, at hun hiin sørgelige Nat blev fangen!“ sagde han „forresten Intet.“

Ridderen sukkede, og traadte med et dybt Bux nærmere til Sengen: „Naadige Herre!“ sagde han, „jeg bringer Eder Hilsen fra Hertug Henrich af Bruusvig og Landgreve Philip af Hessen: de staae to Mile fra Staden med en Hær af 4000 Mand, og bede at I vil forene Eders Magt med deres, for at gjøre Ende paa Oprøret, inden det griber videre om sig.“

Churfyrsten foldede sine Hænder: „Herre, Du min Gud!“ bad han, „har jeg ved alt for stor Estergivenhed givet Anledning til denne Ulykke, da ville Du tilgive mig af Din Naade! det var altid mit Dnske at gaae den mildeste Vej; hver menneskelig Blodsdraabe har været mig dyrebar — skal det derfor rinde i Strømme? — Kjære Broder!“ vedblev han, „Du vilde staae mig, staae nu ogsaa mit arme og forblindede Folk! tag Du vor Commandostav! lad vor Hær blive saa talrig som muligt, at dens Storrelse maa indjage Rebellerne Frygt og bringe dem til godvillig Underkastelse! Hjertekjære Broder! jeg beder Dig for Jesu Skyld, anvend alle lemfældige Midler, for Du strider til de stræigere, Prøv først Formaning og Trusler, for Du slaaer til med Svær-

det! og forman ogsaa vore Benner, Brunsvig og Hessen, til samme Sindighed! — Min Herre og min Gud! lad din milde Almagt dog snarligen adsprede denne Sky, som formørker mit Livs Aften! lad din arme Tjeners sidste Gjerning her paa Jorden vorde Tilgivelse og Barmhertighed!”

Han loftede sine matte Dine mod Himlen, og vedblev endnu en Stund at bede i Taushed.

De Omværende græd. Den Døendes Broder lovede helligt at ære hans Billie, og gif bort, for — som han sagde — at give de Befalinger, han allerede, den Syge uafvidende havde udstedt.

Ridder Maternus maatte nu fortælle, hvad vi allerede have hørt, Historien om hans Fædreneborgs Bestormelse og Undergang.

Vi lægge blot til: at han, da han saae, at alt Forsvar var unyttigt, at hans Medkrigere vare enten faldne eller forsvundne, med Sværd og Skjold banede sig en Vej igennem Sværmen hen til den Side af Slottet, som vendte ud mod Skoven; at han her svingede sig ned af Muren ved Hjælp af et gammelt Lindetræes Grene, svømmede over Graven, fortsatte Flugten mod Vesten hele Natten og det Halve af den følgende Dag, til han hældigviis stødte paa Landgreve Philip, hvem han nu fulgte til Brunsvig.

Han havde neppe tilendebragt sin første Fortælling, for Caspar von Rurleben blev anmeldt og indladt. Hans Beretning lod endnu sørgeligere og rædsommere, end de Forriges: Frankenhaußen var taget med Storm, og Grueligheder af enhver Art vare udøvede i den ulykkelige Stad. Kirkerne vare vanhelligede, Klosterne plyndrede, Munkene dræbte og Nonnerne skændede; og for ret at sætte Kronen paa sit Riddingsværk, havde den affhyelige Münzer ladet flere vel-sindede Borgere brænde paa et Baal, der var opreist af

Raadhuusarchivet, hvorved Mangfoldiges Belfærd: Skjeder, Obligationer, Enfers og Umyndiges Sikkerhed, gif op i Røg og Lue.

Næste Morgen stode de forenede Smaahære opstillede udenfor Slottet. Den høje Syge befandt sig saameget bedre, at han siddende i en Lænestol kunde gennem Binduet tage Tropperne i Djesyn. Hos ham befandt sig, foruden Hofpræsten og Lægen, Ridder Maternus von Gehofen, som skilt ved Gaard og Gods, havde kun sig selv at fremstille i de Forbundnes Rækker.

„Mine Dine“ sagde Fyrsten til ham, „slaae mig fejl! kom hen til mig, unge Mand! og siig mig, hvo det er, vi have her for os!“

„Paa højre Fløj“ svarte Ridderen, „holder Hertugen af Brunsvig i Spidsen for sine Cuirasferer; bag ved ham et Regiment Fodfolk og tvende Kartover; derefter kommer Grev Albrecht af Mansfeld med sine Ryttere; i Midten befinder sig Eders Raades egne Tropper, et Regiment Cuirasferer og tvende Regimenter Bøsseskytter; paa venstre Fløj seer I Landgreven af Hessen med Ryttere, Bøsskytter og fire Kartover, samt Greven af Stollberg med eet Compagnie Cuirasferer.“

„Skjønne Folk!“ sagde Churfyrsten: „men det er mig en smertelig Tanke, at disse glimrende Vaaben skulle mørknes af mine Undersaatters Blod — noget til Venstre holde to eenlige Ryttere; den ene skriver i Sandet med sin Landske; den anden sidder ganske ubevægelig, og synes at stirre stivt ud foran sig.“

„Den Første“ svarte Ridderen suffende, „er min ulykkelige Søsters Forlovede, Ridder Kurlben; den Anden er Ridder Hans von Werther.“

„Werther!“ sagde Fyrsten forundret, „den raske muntre Ungerfvend! han, som altid var den Første ved Tournering og Dands, stedse fyrrig og urolig, som hans Stridshest!“

„Hans Munterhed er borte nu,“ svarte Maternus „han er den Ulykkeligste af os Alle.“

„Hvorledes det?“ spurgte Fyrsten.

Ridderen tøvede Noget med Svaret, og inden han kunde give det, blev Opmærksomheden henvendt paa Anførerne, der nu fra deres forskjellige Afdelinger samlede sig foran Fronten; kun Werther og Rurleben bleve paa deres Plads.

„Jeg ønsker at tale endnu engang med dem Alle!“ sagde den syge Herre. Maternus gik ud og foredrog dem Churfyrstens Begjæring. De steg af Hestene, og traadte ind i Slottet.

„Derfom denne Udrustning“ tiltalte Fyrsten de forsamlede Herrer, „gjaldt Landets Fjender og ikke dets Børn, vilde jeg glæde mig over Eders Krigeres skjønne Holding og Ansæelse; men nu bløder mit Hjerte ved Forestillingen om denne Forsamlings sørgelige Meed. Endnu er intet Forsøg gjort paa, ved milde Midler at bringe de Forvildede tilbage til deres Pligt. Lad os prøve et saadant, mine Venner! og inden Hæren drager ud, affende en sindig og forstandig Mand, som muligen kan tale de stakkels Menneſker tilrette!“

Han taug.

„Jeg ærer Eders gode Villie“ begyndte først Hertug Heinrich af Brunsvig; „men jeg frygter, denne Estergivenhed, som Oprørerne maaskee kunde tilskrive Frygten, vil kun gjøre dem mere forstokkede, og sjerne Enden paa disse Afstyeligheder.“

„Endogsaa i dette værste Tilfælde,“ tog Landgreve Philip Ordet „skal det aldrig angre mig at have forsøgt, hvad Christen-Kjerlighed og Fyrstepligt byder.“

„Jeg tiltræder Eders Mening,“ sagde Hertug Johan, „og selvfølgelig ere vi jo enige i at opfylde min Hr. Broders ædle Begjæring. Spørgsmaalet bliver altsaa kun dette: hvo skal — eller maaskee rettere — hvo vil paatage sig dette usædvanlige og ingenlunde farefrie Gesandtsskab.“

Der paafulgte nogle Djeblikkes Tausshed.

Endelig traadte Grev Stollberg frem og sagde: „Farens Størrelse kan ikke her friste mig til et Boveskyffe; men vel det Haab, at min Tiltale vil kunne udrette Noget. En stor Deel af mine Undersaatter befinde sig blandt Dyrerne, og jeg vilde meget fejle, om min Nærværelse ikke skulde virke baade paa dem og de øvrige Rebeller.“

„Jeg takker Eder forud, kjære Greve! for dette Eders Tilbud“ sagde Landsfaderen; „alene skulde I dog ikke tage affted. De Mennesker, I faae med at gjøre, ere at betragte og behandle som vilde Dyr —“

„— Dem“ afbrød Greven, „truer man med et Ord til Lydighed.“

„Med truende Ord“ gjentog Churfyrsten, „udretter man mindre, end med venlige; begge Dele, begge Dele! hver til sin Tid! det er en vakker mild Ungerfvend, den Ridder Gehofen; tag ham med, Hr. Greve! og vor gode Nuxleben! Det giver Eders Sending tillige mere Anseelse.“

Greven højede sig taus, og gik ud for at meddele de tvende unge Riddersmænd Landsherrens Dnske. De vare strax villige til at opfylde det.

Bed deres Bortgang kastede Hans von Werther et betydningsfuldt Blik til dem begge! de forstode ham, og nikkede.

Med en hvid Fane foran, nærmede de trende Afsendinge sig til een af Frankenhauseus Porte, og forlangte — i Kraft af deres Heroldsværdighed — at vorde fredelig ind- og udladte.

Bagten bragte dette Budskab til Münzer, der just paa Torvet befandt sig omgivet af Bandedanførerne og de ham hengivne Borgere.

Da han horte Gesandternes Navne, smilte han, og raabte: Herren smelter de Vældige som Bix; Kongerne bøje sig og bede om Raade — lad deres Sendebud føres hid for mit Ansigt!"

De kom. Grev Stollberg red et Par Skridt frem foran de Andre, slog Bisfret op, og sagde: „De forsamlede Herrer og Fyrster af Sachsen, Brunsvig og Hessen, samt vi Grever af Mansfeld og Stollberg kundgjøre Eder alle vor Villie og Beslutning: at lade Raade gaae for Ret, at tilgive og ikke efter Fortjeneste straffe eders begangne Forbrydelser, paa det Vilkaar —“

Her blev den Talende afbrudt ved en Murren og Summen i hele Forsamlingen og ved en fleerstemmig Gjentagelse af Ordet Vilkaar, deels i en spørgende, deels i en vred og haanlig Tone.

Münzer, ligesaa forbløffet som betaget af Brede, kunde ikke saa strax fatte sig og komme tilorde.

Ridder Maternus, frygtende for de rimelige Virkninger af den stolte Greves her saa ilde anbragte Myndighed, reed hen til hans Side og sagde:

„Landsmænd! Fyrsterne tilbyde Eder Fred og Forglemmelse af alt det Passerede, og forlange — som billigt — at hver gaaer til Sit, og atter tager fat paa sin fredelige Dont.“

„Den Vise har en bedre Tone“ mumlede Bondehøvdingen Johannes Winkler „naar Rotten sidder i Klemme, saa piber hun.“

„Det er ikke svært“ raabte Rurleben, „at see, hvo nu sidder i Klemme: Fyrsterne har Landet, og I, kjere Landsmænd! befindes Eder mellem Frankenhauseus Mure.“

Den store, tykke, firskaarne Samson Morasch løstede den ene Skulder, trak op i sine Buxelinninger, og sagde, idet han saae ned paa sine Naboer til begge Sider:

„Der er dog nogen Mening i den Tale —“

„— Loffemad, Loffemad!“ udbrod Münzer, som nu gjenfandt sit Mæle; „de ville blot stille os ad, for siden at myrde os een for een.“

„Hvad?“ raabte Greven forbitret, „vover Du at drage vort fyrstelige Ord og Tilfagn i Tvivl? Nedlægger Eders Baaben, og modtager den Naade, som J ikke har fortjent!“

„Grev Stollberg!“ sagde Maternus hastig og sagte, „dæmp Eders billige Brede, og betænk hvor vi ere!“

„Satan taler af din Mund! Du Belials Mand!“ skreg Münzer; vil Du spotte Herrens Udvalgte? Beedst Du ikke at jeg har Magt til at døde dit syndige Legeme?“

„Vil J forgribe Eder paa Fyrsternes Gesandtere?“ sagde Ruxleben, „har J ikke selv givet os frit Lejde at komme og drage bort i Fred?“

„Men J komme“ skreg hiin, „som Espioner og Forrædere! at gjøre Guds eget Folk splidagtigt og ueens med sig selv men nu skulle J ligge paa eders Gjerninger! Herrens Sværd og Gideons! fald an, o Israel! og offer disse Hedninger Herren til en fød Lugt!“

Da bruste det vildt igjennem Hoben, Piferne begyndte at styde sig ivejret.

„Dod og Helvede!“ brølte Stollberg, „skal dette worde Enden! men Du skal ikke see mit Fald, skindhellige Affkum!“

Han greb efter Sværdet, og klemte Hestens Sider, so at styrte sig over Münzer. I dette for Liv og Dod afgjørende, Djeblik tabte Ruxleben hverken Mod eller Besindelse.

Han greb Grevens Arm, og sagde: „det er endnu ikke Tid!“
 Derpaa slog han til Lyd med Haanden og raabte: „Et
 Ord, Landsmænd!“

Det blev lidt stillere i Kredsen. —

„Vi ere i Eders Magt, og I kunne altid, naar I ville, berøve os Livet — give os det tilbage, staaer ikke meer i Eders Magt. Dræbe I os, Fyrsternes Udsendinge, er alt Haab om Fred og Tilgivelse for stedse udslett; og deres Sværd vil høvne vort Drab paa Eder og alle Eders.“

Forgjæves raabte Münzer flere Gange: „Hører ham ikke, hører ham ikke! og udretter Herrens Befaling!“

Ingen rørte sig for at anfælde dem, uden Winkler, der vel sælvede sin Pise, men stødte ikke til, da han saae, at de Dyrige endnu vare tvivlraadige.

„Vil I ikke lade os gaae.“ gjentog Kurleben, kunne I jo beholde os som Gidsler! der kommer maaskee snart den Dag, da vi paa denne Maade kunne vorde Eder nyttige.

„Ja ret saa!“ sagde Kæmpen Morasch, „Gidsler skulde de være, Børn! det er et godt Pant,“ og snart stemmede næsten hele Forsamlingen i med dem.

Münzer snyste: „Du Dgleunge!“ suærrede han, „hvo haver lært Dig at undflye den overhængende Brede? men Gjemt er ikke glemt! — Vel da! bringer dem i sikker Forvaring; men seer til, at Eders Ulydighed ikke paadrager sig Himlens Brede! og tænker paa Saul, som sparede Agag! jeg toer mine Hænder.“

Med disse Ord rejste han sig, og gik med undertrykt Forbittrelse ind i det Huus, hvor han havde taget Bopæl, for at fornye en kort tilforn afbrudt Kamp af en ganske anden Art: den mod Gehofens sjælestærke, uforsædede Søster.

„Gidsler! Gidsler!“ dette Ord sønderavede han flere Gange med Tænderne; men med eet standsede han og udtalte

det højt og jublende: „Ja i Sandhed! et herligt Gidsel! Broder for Søster — at det nu først rinder mig i Tante! — Vel, at han lever! — det var Herrens Fingert!“

Hermuntrude sad, som om hun havde været hjemme i fredelig Fædreborg, roligt sysselfat med et kvindeligt Haandsarbejde, som hun endog i det forstyrrede Frankenhauseu havde vidst at forskaffe sig, da Münzer traadte ind i Stuen. Hun saae op, og mærkede øjeblikkelig af den skumle Glæde i hans lumste Ansigt, at en for hende sørgelig Begivenhed maatte have fundet Sted. Men ligesaa hastig forberedt paa det Værste, fortsatte hun, fattet og udvortes fuldkommen rolig, sin Bestilling.

Münzer spadserede nogle Gange frem og tilbage paa Gulvet, standsende af og til med et Sideblik paa den modige Kvinde. Dmsider traadte han tæt hen foran hende, og sagde:

„Barnlille, vil Du endnu længer stampe mod Braadden? Du seer, at Herren er med mig i alle mine Beje — tør Du, o Kvinde! ene være imod mig?“

Hermuntrude blev ved at arbejde: „J veed min Beslutning“ sagde hun, „hvorfor skal jeg atter gjentage, at den er ligesaa fast, som min Troe paa Gud og hans Retfærdighed?“

Sturken grinte: „Det vil komme an paa en Prove!“

Han ringede. En Drabant traadte ind.

„Lad den fangne Ridder Maternus von Gehofen føre hid!“ bød han, og fæstede sit forskende Blik paa Hermuntrude.

Hun saae flygtigt op paa ham, men blev ved at sye, fængslende sin Frygt og Kummer dybt i sin egen modige Barm.

Døren oplødes. Betyngtet med Lænker, omringet af bevæbnede Bønder, indtraadte Caspar von Rurleben.

Münzer vendte sig heelt om imod ham. Med indvortes Forfærdelse saae Hermuntrude den Elskede; men ogsaa i dette frygtelige Djeblif vidste hun at beherske sig selv.

Inden Münzer atter kastede sine Dine paa hende, havde hun allerede med et Blink og en sagte Hovedrysten givet Ridderen et Tegn, som han strax forstod og fulgte.

„Kjender I denne Mand?“ spurgte Skurken hende med et triumpherende Smil.

Hun betragtede ham koldt og fremmed: „Det er ikke min Broder“ sagde hun, „men en anden Herre, som jeg vel før har seet, men hvis Navn nu ikke vil falde mig ind — I kan jo adspørge ham selv!“

„Jeg hedder Caspar von Rurleben“ sagde denne, „og har Intet videre med Eder at bestille, end at jeg paa Fyrstens Anmodning er kommen at staae Fred og Forligelse.“

„I har jo taget fejl,“ sagde Münzer til Bagten, „det var den anden Ridder, Gehofen, jeg forlangte; bringer ham, og fører denne tilbage! Og —“ raabte han efter de Bortgaaende, „stiller ham an udenfor Vinduerne, her nede i Gaarden!“

Han traadte atter med sammenlagte Arme foran Hermuntrude, og saae længe ubevægelig paa hende. Hun taug — han ogsaa.

Endelig slog han begge Armene ud, drejede sig omkring og raabte: „See! din Broder kommer! eet Ord af din Mund kan skjenke ham Friheden eller Døden!“

Maternus stod midt i Gaarden. Han saae sin Søster i Vinduet og udstrakte sine lænkebundne Hænder imod hende; men hun vriste med et tillidsfuldt Blik mod det Høje og dernæst paa sit Hjerte.

Broderen forstod hende: „Herovenfra skal Hjertet hente sit Haab og sin Styrke.“

„Nu skulle vi erfare,“ raabte Skurken, „hvorvidt I vil drive Eders dumme Halsstarrighed: om I vil give mig Eders Kjærlighed, eller Eders egen Broder Døden; thi Herren gjøre mig saa, og lægge saa dertil! der er ingen tredie Vej; det Ene eller det Andet skal skee endnu i denne Time!“

„Det Første skeer ikke,“ svarte Hermuntrude, „hverken i denne eller nogen anden Time, som Gud vil forunde mig at leve; og det Andet — det er dog utroligt, at I, som kalder Eder en Guds Tjener, vil udgyde saa uskyldig en Mands Blod, alene fordi hans Søster hverken kan eller efter Guds Lov tør give Eder sit Hjerte. Har I Billie til mig, som I desværre alt for ofte har sagt mig, vil I da fremme den ved at myrde min Broder? Nej, sikkerlig! I vil ikkun true mig; men viid det, Münzer! Eders Trusler ere ligesaa uvirksomme paa mig, som Eders Løfter: med Gud og min Tre vil jeg leve og døe.“

Han skar Tænder.

„Trusler?“ sagde han, og aabnede det ene Vindue, ved hvilket han stod.

Et Tørklæde, vaadt af de Taarer, Hermuntrude i Løndom udøste, laae foran hende.

Han rev det til sig, hængte det paa Krogen i det oplukkede Vindue, og raabte til Bagten: „Naar jeg borttager dette Klæde, borttage I denne Synders Liv! Hans Blod skal være paa Eders Spyd!“

„Ha!“ raabte Ridderen, „hvorfor skal jeg nu myrdes? Har I ikke taget mig, saavel som mine Medfølgere, til Gidsel? Hvad er Aarsag til denne Eders grusomme Beslutning?“

„Her,“ svarte hiin, lige for Eder, seer I Aarsagen: Eders Søsters forstøffede Sind, hendes formastelige Hovmod, hendes Gjenstridighed mod Herrens Raad og Billie, er det, som nedkalder Hævnens Sværd over Eders syndige Hoved.“

Han foer hen til Hermuntrude, stødte hendes Vindue hæftigt op, saa det tærnede mod Muren og Ruderne faldt klingrende ned.

„See her!“ skreeg han, „her staaer hun, den vise Dronning af Saba. Prøv nu selv, om I kan bøjse hendes Stolt-
hed! Af hendes egen Mund skal I høre Eders Dom.“

Han tog et næsten udrundet Timeglas, og satte det i Vindueskarmen.

„Naar det sidste Santeskorn falder“ lagde han til, „er Eders Skjæbne afgjort; saalænge ligger den endnu i Eders egne Hænder — derefter tager Eders Beslutning.“

Med disse Ord traadte han tilbage, og vedblev i den fastsatte Tid at gaae op og ned i Bærelset. Af og til kastede han et Dje til Timeglasset; men lod forresten, som om han slet ikke gav Agt paa de uslykkelige Sødsfendes Samtale.

„D, min Broder!“ jamrede Hermuntrude, „min Skjændsel skal være Prisen for din Frihed og dit Liv.“

„Saa har Du kun Et at vælge,“ raabte Mater nus: „Saa dyrt kjober jeg ingen af Delene; doe kunne vi begge — Du ogsaa, Søster! thi jeg kjender Dig; men Wren ville vi tage med os i Graven.“

Angstfuld vreed Hermuntrude sine Hænder: „O Gud, min Gud!“ raabte hun, „er der ingen Barmhertighed mere i Verden?“

Hun sprang hen og kastede sig paa Knæ for Uhyret, og bad med Ord, som vilde have rørt den haardeste Tyran paa Jorden; den blodtørstige, den vellystige Münzer blev ubevægelig.

Han pegte kun paa Glasset, og svarte: „Ja eller Nei, Liv eller Død ligger paa Eders egen Tunge!“

Da rejste den ædle Pige sig, bleg som Døden selv. Langsomt traadte hun hen for Vinduet, og sagde: „Farvel

min Broder og min Ven. I sin Himmelfelst belønne Gud Dig for al din Kjærlighed imod mig! Han forbarme sig over os begge!"

"At døe" raabte Maternus, "er vor fælleds Skjæbne, og denne gaaer jeg med Idmyghed imøde; men at efterlade Dig, min eneste, min dyrebare Søster her i denne Mordergrube, o Gud! det er Gift og Galde i mit Hjerte — Münzer!" raabte han med stærkere Stemme, "er det saa, at jeg skal døe?"

Münzer nikkede, og viste paa Timeglasflet.

"Vel da;" gjentog Ridderen: "i Herrens hellige Navn! Uberedt skal jeg stådes for din strænge Dom — Gud, vær mig Synder naadig!"

"Uberedt?" spurgte Münzer: "Vil I have en Præst? den skal I faae! Hift nede" — raabte han til Bagten — "sidder een af Baals Præster; hent ham herhid til Synderen, saa kunne de berede hverandre — thi han er ogsaa skyldig at døe."

Man henteede Præsten.

Imidlertid havde Rygtet om, hvad der var paaferde der i Gaarden udbredt sig over hele Byen.

Samson Morash og flere af Dpmændene, der allerede begyndte at mistroe baade deres Prophet og deres Lykke, samt at tænke med lønlig Angst paa Fremtiden, vilde nødigen ved et Mord paa Fyrsternes Gesandte opægge disses Brede til den højeste Grad, og saaledes affjære sig selv enhver mulig Vej til Naade.

De dannede allerede en Opposition mod Münzer og hans meest zelotiske Tilhængere, der — mistvovlende om nogen Slags Udsoning — kun søgte at holde sig saalænge muligt, og, ved at drive Alle samtlig fra Udaad til Udaad, at forbinde dem desto fastere med sig.

Nogle af de mere Moderate samlede sig da, og ilede, for at forhindre Gehofens Drab, til Münzers Bolig. De stormede derind, og lode under dette Hastværk Dørene staae aabne efter sig. Da de aabnede den sidste, ind til Münzer, og denne vendte sig om imod dem, rev et hæstigt Lufttræk det uheldige Signal af Krogen ned i Bærelset.

Bagten som meente, at det med Billie var givet, styrkede med Mordstrig ind paa Ridderen og Præsten.

„Herre Jesus! annam min Aand!“ raabte hiin; og i samme Djeblif faldt de Begge gjennemborede i deres Blod. Hermuntrude sauk afmægtig til Jorden.

Der paafulgte nogle Minuters Taushed: Alle stode betagne af Forfærdelse og Angst for den saa frækt udæstede Hævn; selv Münzer syntes — eller maaskee virkelig var — ganske forbloffet. Første Gang maatte han her gribe til Undskyldninger for sine Undergivne: han forsikrede, at han alene ved at indjage Ridderen Skrak havde villet afstvinge denne Bekjendelse om Fiendernes Styrke og Angrebsplaner.

„Men,“ sluttede han, „den Ugudeliges Time var kommen — det var Herrens Billie — den kan Ingen imodstaae.

„Saa er mit Raad nu dette,“ begyndte Morash, „at vi lade de Andre løs, og sende dem tilbage for at mægle Fred, inden dette spørges.“

„Kan den Ene ikke være nok?“ sagde Münzer, der nødvendig vilde slippe Stolberg af sine Kloer: „Skille vi os ved Begge, have vi jo intet Gidsel mere.“

„Det Bedste,“ sagde Blodhunden Winkler, der kom til i det samme, „var at stifte dem efter den Første, saa blev den Snak ikke længere. Hvad, Fred! Hvad Mægling! Herren er med os, hvo kan da være imod os? Hvad siger han til Gideon? Med tre Hundrede Mænd vil jeg give Midianiterne i din Haand.“

Morash blev alligevel ved at forsøgte sin Mening. Münzer taug saalænge indtil han saae, at Fleerheden hældede til denne. Da traadte ogsaa han over til Samme, og befalede at affende Kurleben med det omtalte Hværø.

Da Fyrsterne hørte, at deres Affendinge vare lagte i Lænker, at den ene var myrdet og den anden endnu befandt sig i Rebellernes Bold, brød de usfortøvet op med hele den forenede Styrke. For imidlertid at frelse Grev Stollberg, affendte de en opfanget Bonde med den Beskeed: at Greven først skulde gives løs, inden man vilde indlade sig i nærmere Underhandlinger.

Ved dette Budskab udbød Münzer: „Sandeligen! Fyrsterne i Joan ere Daarer; Pharaos vise Raadgiveres Raad er blevet usornuftigt. Herren haver blandet og udøst en saare forvendt Aand inden i dem. Men de skal forfølges og adspredes som Aoner paa Bjergene for Vejret og for Hvirvelvinden! Forsamlers Eder nu alle af Jsrael, at vi kunne gaae ud imod dem og søndertrampe dem som Skarn under vore Fødder!“

Under vild Tummel og uafsladeligt Skraal stormede nu Bondehæren ud af Staden, den fast forventede vidunderlige Sejr imøde. De, som ikke vare fuldt saa stærke i Troen, lod Münzer snildelig blive tilbage, under Anførsel af Oppositionens Hoved, Samson Morash, hvem han dog stillede tvende ivrige Gjendøbere ved Siden. De formanedes at bevogte Byen vel, og under intet Tilfælde at lade Grev Stollberg og Froken Gehofen slippe sig af Hænderne.

Münzer slog Lejr paa en Bakke, en Fjerdingmiil udenfor Frankenhansen, og omgav denne — efter gammel, endnu ej ophævet Krigsbrug — med en tredobbelt Vognborg. Fire Kanoner plantedes paa Lejrens fire Hjørner, og foran Münzers Telt en uhyre Fane, paa hvilken en Regnbue —

Legnet paa hans foregivne Pagt med Gud — saaes afbildet. En Grav og et Brystværn blev til ydermere Betyggelse, opkastet udenom Bognborgen.

Disse Forberedelser, der ikke tydede paa Angreb, men Forsvar, medtog den sterste Deel af Dagen. Det Dvrige af denne blev, tilligemed Natten, tilbragt med Sviir og Bønner, Psalmer og Viser.

Münzer gif allevegne omkring og spaaede en let og glørværdig Sejr. For at gjøre denne endnu mindre tvivlsom, fortalte han: at Jehovah havde aabenbaret sig for ham, og lovet, i Slagets Hede at sende ham en Legion Engle til Hjælp.

IV.

Det var Dag. I Kirketaarnets Glashuller stod allerede Mange paa Udkif. Nebenunder paa Gaderne begyndte det at blive uroligt; Dørene lukkedes op og i; Beboerne gif ud og ind; Bevægelsen tiltog. Man ilede frem og tilbage, standsede, tiltalte hverandre, fulgtes et Stykke, og skiltes atter ad, for at slutte sig til Andre.

For hine oppe i Taarnet maa Frankenhansen have seet ud som en Myretue, i hvilken en orkesløs Dreng nylig har pirret op med sin Rjep: de smaae Indvaanere firne forstyrrede hid og did, fare uilsomt afsted, gjøre pludselig Holdt, beføle hinanden, løbe igjen, bestandig uden at forlade den lille vrimlende Plet.

Solen brød frem. Da saae Spejderne den med eet tindre paa Fyrstehærens blanke Vaaben fjernt ude i Vesten.

„De komme!“ lød det frygteligt som Stormflokkens Klemt fra Taarnet.

„De komme, de komme!“ lod det igjennem alle Gader.
 „Til deres egen Fordærvelse!“ skreeg Zeloterne.
 „Maaskee!“ sukede de Frygtsomme.
 „Til vor Freløsning!“ mumlede de Belsindede.
 „Hvor nær ere de?“ raabte alle Partier op til Taarnvægterne.

„En Milsvej, eller halvanden“ svartes der.

„Morash! hvor er Samson Morash?“ spurgte nu den ene Bonde den anden.

„Samson Morash!“ skreeg man snart over hele Byen.

Men Samson Morash var der ikke; han var klogere end som saa. Allerede længe havde han begyndt at fortryde sin Deeltagelse i dette Bovespil, hvilket han i Førstningen ikke troede, vilde have gaaet saa højt. Han havde ladet sig henrive af Strømmen, smigret ved den Udmærkelse, at vorde udkaaret til sine Sognemænds Anfører. Efterhaanden anede det ham, at han, under den tilkommende Afstraffelse, vilde komme til at nyde en mindre misundelsesværdig Udmærkelse. Han fattede da den Beslutning: ved først givne Lejlighed at sørge for sig selv.

Til den Ende gif han ved Midnatstid ind til Grev Stollberg, hvis Bevogtning han velbetænkt selv havde paataget sig, og tilbød: at ville bringe denne i Sikkerhed til Fyrsternes Hær, naar han torde bestemt love ham Pardon. Herpaa gav Greven sit Ordsord. Sin Datter vilde han naturligtviis gjerne have med; men da Morash forfikkede ham, at hun befandt sig i Mühlhausen, maatte han for det første opgive dette, og nøjes med at frelse sig selv.

I Dagbrækningen naaede Begge den forenede Armee, og efterat Morash havde underrettet Anførerne om Rebelernes Stilling og Planer, erholdt han den forønskede Tilgivelse.

Man rykkede usfortøvet op mod Tyrerernes Lejr. I

Kanonstuds Afstand blev gjort Holdt, og Landgreve Philip reed med et hvidt Flag paa sin Landse saa nær hen til Vognborgen, at hans Raab kunde høres og forstaaes derindenfor.

Han lovede da for allerfidsste Gang en almindelig Amnestie paa det Vilkaar: at Münzer, Pfeiser, tilligemed tolv andre Rebelhøvdinger strax bleve udleverede, saavelsom Baabnene og alt det ranede Gods. Mange skulde med Glæde have grebet dette Tilbud; men Sværmernes Partie var for stærkt, og Münzer vidste ved sin tordnende Tale, ved sine prophetiske Forjættelser, vældigen at oppuste den dumme Jld.

Da steg atter fra titusinde Halse Feldtskriget: „Herrens Sværd og Gideons!“ vildt op mod Himlen; en Pilehagel faldt ned foran Landgreven; de to Hjørnekanoner bragede, og udsendte et Par afmægtige Rugler, og Luntebøsserne knaldede ud mellem de sammenlængede Vogne.

Saa var da Dødsdommen affagt over Tusinder; Blodstrømmens Sluser vare aabnede, og alle Krigens Furier løsladte.

Fyrsternes Hær satte sig i Bevægelse. Buldrende, tindrende under Morgensolens Straaler, stred den frem liig en uhyre Vølge, som Bændene rulle ind mod Strandbredden.

Først paa halv Skudsafstand udbæltede de hvide Dampskyer fra Kanonernes tordnende Munde. Ruglerne slog ind igjennem Vognborgen: Træstumper og Splinter dræbte og kvæstede endogsaa Flere, end hine. Skrækken greb de Dørrige: de vakkede, og begyndte at see sig om efter Flugt og Frelse.

Endnu holdt Anføreren Stand: fra Indgangen af hans Telt midt i Lejren løb hans Røst stærkt igjennem Buldret og Larmen og de Saaredes Skrig.

„See!“ raabte han med Tordenrøst: „See! hiøset aabner Jehovah Himmelens Porte! seer hans Hærskarer bryde ud med Hævnens flammende Sværd!“

Solen brød i det samme frem mellem tvende Skyer. Sværmerne saae didop, hvor Propheten viste, blændedes af Solglandsfen, og saae — hvad de vilde see.

„Herrens Sværd og Gideons!“ skrege Alle som med een Mund.

De Jvrigste sprang med blind Raserie gjennem Bognborgen, de fjendtlige Ryttere — der nu stormede frem i brusende Gallop — imøde.

Münzer saae deres blinkende Sværd over Dyrerernes Hoveder: da sluttes den sidste Gnist af hans tvivlsomme Mod. „Herren vil maaskee prøve os!“ sagde han sagte og skjælvende til sine Nærmeste, gik ind i Teltet, affastede i en Skynding sin hele Rustning, og iførte sig en simpel Haandværksmands Dragt, som han — vist nok til dette Brug — havde ført med sig.

Han sneeg sig bag ud, hen til den modsatte Side af Lejren, hvor allerede en stor Deel af Bondehæren var i Begreb med at flygte. Han kastede sig paa een af de her staaende Heste, og jog nu, med Nogle foran og Flere bagefter, ind til Frankenhäusen.

Denne Rye var allerede forladt af sine fleste Forsvarere; det første Kanonstød var dem et Signal til Flugt. Hermuntrudes Bevogtere vare de Første, der salveerte sig; men uagtet hendes Bønner og glimrende Tilbud, førte de hende med sig til Mühlhausen, drevne enten af Lydighed mod Münzer, eller snarere af Haab om, i den yderste Knibe at bruge hende som et frelsende Gidsel.

Ubarmhjertig rasede Sværdet mellem de snart værgeløse Bønder. De tætsluttede Kæmperækker fandt kun stakket Modstand af disse uordentlige Hobe. Som Hvalen i Bølgerne, saaledes væltede den faste Kriegermasse dem foran sig, og styrtede dem til begge Sider ned ad Bakken. Flugten blev

almindelig til alle Kanter; den sejrende Hær deelte sig og forfulgte: Faa undslap, Mange bleve fangede; men endnu flere nedhugne. Den største Hob søgte Frankenhausem; kun de, som med Münzer først greb Flugten, naaede den. Enkelte, som vare beredne eller rappe tilføds, foer lige gjen- nem Byen ad Mühlhausen til.

Bed Indtoget i Frankenhausem fandt den sejrende Hær ingen Modstand; alligevel kunde Fyrsterne ikke forhindre alle Følgerne af en saadan Krigsbegivenhed; først efter tvende Timers Forløb bleve de istand til at sætte Grændse for Soldaternes Myrde- og Plyndre-Lyst.

Bed Middagstid var Orden tilbagebragt, og Infanteriet og Artilleriet indquarteret. Rytterne indbragte endnu bestandig Fanger. Blandt disse søgte man forgjæves Hovedmanden; han var ingensteds at finde, og man troede allerede at han var sluppet til Mühlhausen.

Næste Dag gjaldt det denne Stad, Oprørets Middelpunct. For det endnu blev lyst, satte Hæren sig i Marsch. Berther og Ruxleben, som ifkun havde taget liden Deel i den forrige Dags blodige Bænk, rede nu i Spidsen. Bespændte af Sorg og Vengstelse hæstede de deres mørke Bliffe paa den uheldsvangre Stad.

I Frankenhausem havde de erholdt rædsomme Tiden- der: at Agnes var i Pfeifers Vold, og at Hermun- trude vel under Slaget havde været her; men derefter var forsvundet. Maaskee befandt sig Begge paa et Sted, hvor Oprørets Grueligheder snart skulde forøges med Bestormelsens. En Fjerdingmiil udenfor Staden drog en fredelig Skare den fremrykkende Hær imøde — Tusinde af Mühlhausens Bor- gere i Sørgeklæder med hvide Stave i Hænderne. Endnu længe førend Fyrsterne kom dem nær, faldt de paa Knæ og bad om Raade for den ulykkfaldige Stad.

Hertug Johan reed hen til dem.

„Naadens Tid er forbi“ sagde han, „og den retfærdige Gjengjældelses er allerede begyndt; vi underhandle ikke med Rebeller.“

„Naadige Herre!“ svarte Een af dem; „Rebeller have vi været — dog ikke alle; men vi erkjende med angergivne Hjerter vor Forvildelse.“

„For silde, for silde, I Borgere af Mühlhausen!“ gjentog Hertugen: „I have selv indkaldet Jordærverne i eders Bye, og udjaget den retmæssige Dyrighed; I have næret og fremmet Oprøret; I have traadt alle guddommelige og menneskelige Love under Fødder: derfor skulle I nu bøde.“

„Ak! barmhjertige Herre!“ raabte en Anden af de stedse knælende Borgere: „lad dog Eders retfærdige Brede formilde, og straf ikke de Uskyldige! Leger vort usle Liv, om I ville; men staaan vor elendige Bye for Stormens Rædsler! staaan vore Kvinder og umyndige Børn!“

De øvrige Fyrster vare imidlertid komne til, og talte sagte med Hertug Johan.

Denne vendte sig igjen til Borgerne, og sagde: „Paa eet Bilskaar ville vi opfylde Eders Bøn: I udlevere os Münzer, Pfeifer, alle Bondeansforere, samt saamange af Eders egne Medborgere, som eders Borgermester Berlet Probst, der bedst kjender de Skyldigste iblandt Eder, navnlig vil bestemme.“

„Ak! meget naadige Hr. Hertug!“ svarte Borgerne: „hvad I forlanger, staaer ikke i vor Magt at opfylde. Münzer er ikke hos os; ej heller vide vi Noget om ham, siden han drog ud mod Frankenhause; og Pfeifer med alle de Dyrige har Staden i sin Magt.“

„Saa skynder Eder tilbage“ raabte Hertugen, „og deler Skjæbne med dem! Her er Intet mere for Eder at gjøre —!“

Suffende, jamrende, hændervridende, vendte de arme Borgere tilbage. Hæren standsede og forberedte sig til Stormen.

Da aabnedes atter Mühlhausens Port. Som en Fos bryder hvidtfracdende ned mellem mørke Klipper, saaledes strømmede den hvidtflædte Kvindeskare ud af Murene: Tusinde Ungmøer vilde gjentage et Forsøg, der var mislykket deres Fædre, Brødre og Elskere. Et rørende Syn, da disse faure Piger i tvende lange Rækker stillede sig foran de haarde, sejrstolte Mænd, og knælende opløstede deres Kærligheds hænder mod Himlen! Rorte mod deres Billie holdt Fyrsterne i nogen Afstand, og betragtede tausende de bedende Kvinder.

„Munkespillop! sagde Grev Stollberg spodst: „Man anstiller Processioner for os, som om vi vare Helgenbilleder, der kunde græde paa Commando. Det var en barnagtig Blødhed, at indrømme Døttrene, hvad vi nægtede deres Fædre.“

Bed denne haarde Tale rejste sig een af de Knælende, en høj ædel Skikkelse; det lange Slør slagrede tilbage fra den fyldige Barm, idet hun gjorde nogle raske Trin fremad:

„Grev Wolff af Stollberg!“ sagde hun alvorlig og tjæk, „har I ingen Børn?“

Dette pludselige Spørgsmaal stak den stolte Ridder, som et Slangebid.

„Veed Du Noget om min Datter, Pige?“ spurgte han, efter et Dphold, i lavere Tone.

„Jeg veed,“ svarte hun, „at Eders Agnes er i Mühlhausen; jeg veed ogsaa, at den snarreste Frelse var hende den bedste. Storme I Byen, kan hendes Lod worde som alle vi andres.“

Greven vendte sig hurtig om til Fyrsterne, og sagde: „Det var dog værd at høre disse Gesandters Tilbud.“

„Vi have intet Tilbud;“ afbrød den driftige Pige, „men vi gjentage kun Borgernes Bøn.“

„Kvinde!“ sagde Hertug Johan, „din Mund beder; men dine Dine trodse. Dine Søstre kunde valgt en ydmygere Ordforerinde. Hr. Greve!“ vedblev han idetsamme til Stolberg: „at Eders Datter just skal befinde sig imellem disse Umeennesker, smerter mig inderligt, men det kan Intet forandre i vor Bestemmelse; for at frelse hende, bør vi ingenlunde lade Rebelhøvdingerne undslippe, og derved give dem Tid og Rum til paa andre Steder at antænde den Oprørsild, vi nu paa eengang kunne udslukke; for at frelse en Eneste, maae vi ikke sætte Tusinders Liv paa Spil — Piger! ville Eders Mühlahausere ublevere Anførererne?“

Ordforerinden bøjede et Kne til Jorden.

„Hr. Hertug!“ bad hun, „vær barmhjertig, og — vær retfærdig i Eders Fordringer! De kunne ikke opfylde denne; deres Villie er bunden under Pfeifers og hans Tilhængeres.“

„Dette Baand“ svarte Hertugen, „er deres eget Arbejde. Gud veed, mit Hjerte er ikke følesløst for Eders Nød og Fare; men jeg kan ikke handle anderledes.“

„For os,“ sagde Hertugen af Brunsvig, „er kun een Vej; for Eder, i Piger! staae endnu tvende aabne: I kunne vende tilbage; men I kunne ogsaa blive her under vor Beskyttelse.“

„Nei, Hr. Hertug!“ svarte Pigen: „den sidste er lukket; thi os binder et heiligt Løfte: i dette Tilfælde at vende tilbage.“

De tvende Hertuger saae med Skuldertræk og mørke Miner til Jorden.

Den ædle Landgreve Philip trængte sig ind imellem dem, og bad dem endnu engang at overlægge, om intet Middel til at frelse Staden skulde kunne udfindes. Sagte, men ivrig, og ofte ledsaget af hæftige Fagter var deres Samtale. I disse vigtige Njeblikke herskede rundtom den dybeste Tausshed.

Krigerne stode ubevægelige som Billedstøtter; Pigerne laae knælende foran dem som en Flok Svaner under Strandbreddens mørke Klint.

De tvende om deres Elskedes Skæbne i ængstelig Uvisshed svævende Riddere havde med spejdende Blikke redet langs hen ad de mühlhausfiske Borgeres Rækker; for, om muligt, iblandt dem at opdage en Bekjendt.

Da de ingen saadan fandt, og vare komne ned til Enden, forespurgte de sig hos den sidste Mand i Raden. Forgjæves! Han vidste Intet, eller vilde Intet vide om de ulykkelige Damer; og da nu Alle i samme Djeblik fik Befaling at forføje sig bort, reed ogsaa begge Bennerne tilbage til de to Eskadroner, som paa Marschen vare dem betroede, da deres egne Anførere vare blevne saarede ved Angrebet paa Lejren.

Nu kom Mühlhauserinderne. For de fleste af Krigerne var dette et langt mere indbydende Skuespil: og mangen ung Riddersmand reed frem for at mynstre det yndige Corps. Sidst nærmede sig ogsaa Rurleben, men med ganske andre Følelser, end hans Medkrigere, ja egentlig uden at være sig sin Hensigt tydelig bevidst. Langsomt og taus stred han i en Afstand hen mod de knælende Kvinderækker, og var just kommen de raadslaaende Tyrster paa nogle faa Skridt nær, da hans Dine faldt paa Ordførerinden.

„Hermuntrude!“ raabte han, sprang af Hesten og ilede med udbredte Arme hen imod hende. En Glædes Rødme overfoer Pigens skjonne Afsyn; hun rakte den elskede Ridder sin Haand, som han henrykt trykkede til sine Læber og til sit staalklædte Bryst.

Men hastig bortjog Tanken om den grusomt myrdede Broder Glædens flygtige Rosenfjær: „Mater nus!“ sukiede

hun smerteligt, og Taare paa Taare randt ned over hendes blege Kinder.

Grev Stollberg havde hørt Ridderens frydelige Udraab, og gjenkjendte nu først sin skjonne Bærtinde fra hiin uheldsvangre Nat paa Gehofen. Hurtig reed han til, bevidnede sin oprigtige Glæde ved at finde hende her frelst og ude af Fjendernes Bold, og spurgte dernæst om sin Datter.

Hans von Werther var omsider kommen tidlig nok til, for et Stykke bag ved Greven at høre hans Spørgsmaal og see den Hovedrysten og den sørgelige Mine, hvormed det blev besvaret. Langsomt vendte han sin Hest, og reed med slappet Tomme og nedbøjet Hoved tilbage paa sin Post.

Nu var Fyrsternes Raadslagning tilende. Hertug Johann nærmede sig, for at give de skjonne Udsendinge Bæfjed. Kurleben forestillede ham deres Anførerinde som sin Forlovede.

„Det er mig en dobbelt Glæde,“ sagde Hertugen, „at see Eder her i Sikkerhed, min Frøken! og dernæst at I kan lade eders Medfølgerinder hjembringe et noget trosseligere Budskab: Vi have nemlig besluttet at tilslaae Mülhauferne fire og tyve Timers Betænkningstid til at opfylde de Vilkaar, paa hvilke vi ville forunde dem Naade.“

„Jeg takker Eder, naadige Herre!“ svarte Hermuntrude! „og Eders høje Medforbundne i de ulykkelige Mülhauferes Navn; men denne Tidende maae jeg selv bringe dem.“

Forundret og med Betymring sagde Kurleben: „Og I vil atter forlade mig? atter, neppe frelst, vove Eder ind i Røverhulen?“

Med et tillidsfuldt Smil svarte hun: „Det Forsyn, som hidtil har opholdt mig i Røverhulen, og givet mig Kraft og Naade til at holde alle mine Løfter, vil ej heller forlade mig under Opfyldelsen af dette sidste!“

Hun rakte Ridderen sin Haand, bøjede sig for Hertugen, og vendte tilbage i Spidsen for den kvindelige Hær. Den hvide Linie bevægede sig tilbage til Staden som en skumklædt Bølge, der glider hen over Dybet og taber sig i den fjerne Bugt.

Da Rygtet om Münzers Nederlag naaede Mühlhausen, udbredte det først almindelig Bestyrtelse blandt Oprørerne; men Pfeifer oprejste snart igjen den synkende Tro, idet han erklærede dette Uheld for en aabenbar Guds Straf, fordi man imod Prophetens Willie havde sparet Gesandternes Liv.

„Men“ lagde han til, „Herren skal atter besøge sit Folk, og sende os vor Dommer Gideon tilhjælp med himmelske og jordiske Hærskarers Mangfoldighed: Thomas Münzer vil snart igjen være indenfor vore Mure!“

Men istedenfor Gideon og hans Sværd, saaes de sejerlige Fyrsters.

Mange af Borgerne vovede nu at gjøre Pfeifer Forestillinger om Nødvendigheden af at overgive Byen. Derom vilde han i Førstaingen Intet høre; dog tillod han dem omfider at underhandle med Fyrsterne, og under Betingelse af almindelig Amnestie at overgive Staden.

Fortvivlende kom de udsendte Mühlhausere tilbage; de havde nu kun en skrækkelig Undergang ivente! Udenfor de strænge Høvnere, og indenfor de fanatiste Blodmænd; intetsteds var Frelse at vjæne.

Da foreslog den ædle Hermuntrude det andet og heldigere Gesandtskab, og tilbød sig i egen Person at anføre det og tale de Fortvivlede's Sag. Pfeifer tillod det paa de os allerede bekjendte Vilkaar — Udsaldet vide vi.

Fyrsterne havde ganske rigtig beregnet, at Pfeifer og Conforter vilde benytte den givne Frist til at undflye. Der-

for udsfikkede de om Natten forffjellige Rytterafdelinger, som skulde omgaae Staden og opfange de Flygtende.

Da Morgenen brød frem, aabnedes Mühlhausens Porte. Nøglerne til disse bleve udbaarne og overrakte de ankommende Sejerherrer af knælende Borgere. Byen blev taget i Besiddelse i fuldkommen Orden og Stilhed; men af Oprørs-høvdingerne var Ingen tilstede. Dog varede det ikke ret længe før de udsendte Rytterhobe indbragte de Fleste, og blandt disse Pfeifer selv.

Intet kunde lignedes med denne Forbryders Frækhed under Forhøret, undtagen det ubøjelige Mod, hvormed han udholdt alle Piinsler; disse vare ikke istand til at afpresse ham enten Bekjendelser eller Beklagelser: taus, tilsyneladende følesløs, laae han udstrakt paa Pinebænken. Blodet sproitede ud under hans Negle; Sveden perlede paa hans Ansigt; men intet Skrig — ej saa meget som et Suk undslap hans fast tillukkede Mund; han stirrede stivt hen foran sig, og taug.

Kun da Grey Stollberg nærmede sig, og spurgte om sin Datter, rettede han sit Blik paa ham og svarte: „Hvad vedkommer mig Eders Datter? jeg har havt Andet at bestille, end at passe paa letsindige Døjter, der løbe fra deres Forældre, for at flakke Landet omkring med vandrende Riddere.“

Stollberg befoel Bøddelen at strue end stærkere til; og Werther, der forgjæves havde søgt efter Agnes overalt i Staden, og af Pfeifers Bekjendelse ligesaa forgjæves ventet nogen Oplysning om hende, forlod Torturkammeret ligesaa trostesløs som tilforn.

Han var neppe borte, førend Münzer af tvende Cuirasserer blev bragt ind. De havde i deres Dvarteer i Frankenhansen fundet ham liggende paa en Seng i et affides Værelse, bleg og med et stort Tortklæde om Hovedet. Han gav sig ud for en Skradersvend, der laae syg af Feberen.

Dette troede de, og vilde just forlade ham, da den Ene fik ifinde at optage et Brev, der laae i en Krog; det var en stræng Advarsel- og Formaningskrivelse fra Martin Luther til Thomas Münzer. Nu fattede han Mistanke, og med dragen Sabel tvang han Riddingen til at give sig tilskjende. De satte ham paa en Hest, og førte ham usfortovet til Mühlhausen. Han afløste Pfeifer paa Pinebænken.

Idet denne rejstes for at gjøre ham Plads, sagde han med stærkende Kulde:

„Sengen falder lidt haard og umagelig, Münzer; men hvad vil det sige for en Guds Mand? naar I bliver keed af dette Reje, kan I jo sende Bud efter en Skot Engle; de skulle nok hjælpe Eder ligesaa godt som ved Frankenhauseu!“

Som han sagde disse Ord, blev han bortført af Bagten.

Saa betaget af Rædsel og Nag var den elendige Münzer, at han ej engang kunde tale, og ved en frivillig Beskjendelse, hvortil han blev opfordret, befrie sig fra Marterne. Men allerede ved første Grad af denne udstødte han et Strig og tilbød at ville aabenbare Alt, sine Planer og Medskyldige.

Man spændte ham nu løs, og efterat have afgivet en nøjagtig Forklaring over alle Spørgsmaalene, og tilstaaet sit hele Bedragerie, blev han bragt i Fængsel, og derfra — efter nogle Dages Forløb — tilligemed Pfeifer og mange andre Medskyldige paa Retterstedet.

Et Aar sørgede Hermuntrude for sin myrdede Broder; derpaa blev hun den den brave Kurlbens lykkelige Hustru. De levede mange Aar kjerligen tilsammen, og efterlod sig en talrig og vakker Afkom. Børnebørn græd ved den forstes, og Børnebørns Børn ved den sidste Baare.

Berther søgte i tvende Dage forgjæves efter Agnes. Paa den Tredie reed han — uden selv at vide hvorhen — ud af Mühlhausen.

En halv Miil fra Staden, der hvor en liden Elo styrter sig ned mellem tvende høje og stejle Banker, paa Strænten af een af disse saae han fra Vejen en kvindelig Skikkelse siddende frembojet over det brusende Dyb. Hendes Hoved var bart, og Vindene omhvirvlede hendes udslagne Haar.

Med et af Længsel, men tillige af mørke Anelser bankende Hjerte sprang Werther af Hesten, og ilede op ad Brinken: „Agnes!“ raabte han, og udbredte i Lobet sine Arme.

Hurtig drejede hun Ansigtet — et Billede paa den haablose Fortvielse. Hun saae, hun kjendte den Elskede; men med et svagt Skrig, som snart hendode i Vindens og Elvens forenede Susen, reiste hun sig i Vejret, løftede de fast sammenknugede Hænder højt over sit Hoved, vendte sig og — sank, som et Snefald, ned i den stummende Fos.

Tredie Dagen fandt de hendes Liig. Hendes Død blev en Hemmelighed, som Werther mange Aar derefter, dødelig saaret af en tyrkisk Sabel, under Wiens Mure, betroede Rurlebens og Hermuntrudes Søn.

Fiore og Fioretta*).

Det hændte sig engang, at Kongen af Hispanien gjorde Indfald udi Frankerige med en utallig Hær.

Kongen af Frankerige torde ikke fordrifte sig til at møde saa mægtig en Fjende i aaben Mark. Derfor lagde han al sin Krigsmagt ind i sine stærkt befæstede Stæder og Slotte, hvor han værgede sig saa mandelig, at Fjenden Intet formaaede at udrette.

Han berendte een Stad efter en anden, løb vel og Storm til samme; men blev hver Gang med stort Forluis tilbageslagen.

Kongen af Hispanien besluttede da at drage hjem til sit eget Land, men lagde først en Deel af sin Hær i Baghold ved et snævert Pas, hvorigjennem alle Pillegrimes Vej maatte falde. Af disse bleve mange undlivede, og mange bortslæbte i Trældom.

Blandt Andre, som rejste til den hellige Grav, befandt sig og en Greve af Auvergne med sin unge Hustru; ham sloge Maurerne ihjel, men hende skaanede de for hendes Dejligheds Skyld, og førte hende frem for Kongen. Saa snart

*) „Flos og Blankflos“, en Digting fra Middelalderen, i den nedertydske Mundart, siden omarbejdet af Büsching paa højtydske Vers, er lagt til Grund for nærværende Novelle.

Kongen saae hende, blev han bevæget ved hendes Ungdom og Ulykke, og adspurgte hende om hendes Stand og Herkomst.

Dg da hun med megen Hoviskhed, dog under stor Bedrøvelse, havde svaret Kongen paa alle hans Spørgsmaal, besluttede han at gjøre vel imod hende, og atter at ophøje hende til Ære og Værdighed. Saa saare han derfor kom til sin Hovedstad Corduba, satte han hende til at være Kammerfrue hos sin Gemalinde Dronningen.

Som hun nu en Dag sad, tilligemed andre fornemme Fruer og Jomfruer og baldyrede en Kjortel til Kongen, siger Dronningen til hende: „J seer mig altid saa bleg og sorrigfuld ud, er J ikke fornøjet med at være ved mit Hof?“

„Min allernaadigste Dronning“ svarte hun, „maae ikke fortørnes over mit Udseende; thi for det første haver jeg mistet min kjære Husbond, som Eders Krigsfolk sloge ihjel, og dernæst vil jeg ikke forholde Eder, at jeg er med Barn ved min salige Herre.“

„Vel an da,“ sagde Dronningen igjen, „fortæl mig nu og, hvad Tid J forventer Eders Nedkomst.“

Hun svarte: „henved den glædelige Pintssefest.“

„Saamænd!“ sagde Dronningen, „ved de samme Tider venter jeg ogsaa min egen Forløsning.“

„Gud bevare og velsigne eders Liv!“ svarte hun, „og see i Naade til mig usle og fattige Kvinde!“

Dg begav det sig derefter, at paa den højhellige Pintssefestdag fødte Dronningen en liden Søn til Verden, og paa den selsomme Dag bekom Grevinden sig en lille Datter.

Kongen blev saare glad, og sagde til sine Hoffinder: „hvad Navn skulle vi nu give den unge Prinds?“

Da sagde En eet, en Anden et andet; men Intet var endda Kongen tilpas.

Dmsider fremstod en snild og klogtig Hofmand, som var

vel berejst i fremmede Lande: „Herre Konge!“ sagde han, „af alle de Navne jeg har hørt, tykkes mig intet smukkere end det Navn Fiore, som paa det vælske Tungemaal betyder en Blomst!“

„Det klinger smukt, og haver en smuk Betydning“ svarte Kongen, „Fiore skal han hedde!“

Dronningen var dermed vel tilfreds, og sagde: „Skal vor Son hedde Fiore, saa ville vi kalde min Kammerfrues lille Datter Fioretta; thi det betyder en liden Blomst.“

Disse tvende Børn, siges der, vare hverandre saa lige, at, havde det ikke været for deres Kjønns Forskjellighed, skulde de lettelig være blevene forbyttede, og den fangne udlændiske Kvindes maaskee kommen til at sidde paa en Kongetrone. De bare og saa stor en Kjærlighed til hverandre, lige fra den Tid af de begyndte at skjønne, at de stak bitterligen i at græde, hvergang man vilde skille dem ad.

De vilde altid lege tilsammen om Dagen, og om Natten vilde Jngen af dem sove, med mindre de maatte ligge i een Seng og indslumre udi hverandres Arme.

Kongen huede ikke denne Børnenes indbyrdes Kjærlighed, og da de vare blevene syv Aar gamle, besluttede han at skille dem ad.

Han gav Fiore en Hofmester, der skulde undervise ham i Læsning; men Fiore kunde ikke lære at kjende et Bogstav, hvorover Hofmesteren beklagede sig til hans Hr. Fader. Denne satte ham skarpt irette; men Fiore svarte og sagde:

„Kjæreste Fader! dersom Fioretta maatte være hos mig, skulde jeg vel snart lære baade at læse og skrive.“

Kongen tænkte som saa: her er endda god Tid at adskille dem; og tilstod ham sin Vjægjæring.

Nu lærte de begge at læse og skrive, saa det var en

Lyst at see paa, og Folk forundrede sig overmaade over deres Flid og Næmhed.

Da de havde naaet deres tiende Aar, sagde Kongen til Dronningen: „Jeg frygter der kommer intet Godt ud af i Enden, om Prindsen, vor Søn, og Kammerfruens Datter skulle blive længere tilhobe. Endnu er det Tid at tage dem fra hverandre; men blive de tilsammen endnu et Stykke, stille vi dem ikke med Lempe. Jeg vil sætte Prindsen i Ride- og Figteskole, og sæt du Fioretta hen at væve og baldyre; saa skulle de vel snart glemme hinanden.“

Saaledes gjorde de. Men begge Børnene kunde nu slet Intet lære.

En Dag gif Kongen paa Ridestolen, for at see hvad Fremgang Prindsen, hans Søn, havde gjort; men da havde han slet Intet lært af Kunsten, hvorover Kongen blev vred og skjændte. Desligeste bespurgte han sig og hos Figtimesteren; men der var det endda ligenær. Da skjændte Kongen endmere paa sin Søn.

Men Fiore græd bitterlig og sagde: „Kjæreste Fader! dersom Fioretta aleneste maatte være hos mig og see til, da skulde jeg vel snart lære baade at ride og at figte“.

Kongen tænkte ved sig selv: der er endda Tid at stille dem ad, og tilstod ham sin Begjæring. Nu lærte Prindsen at ride, trods nogen gammel Rytter, og i Figtetekunsten var han nær ved at gaae sin Læremester paa.

Men Fioretta havde hverken lært at væve eller baldyre. En Dag vilde Dronningen see, hvorvidt hun var kommen; men da hun fornam, at hun kunde hverken det Ene eller det Andet, talte hun hende haardelig til.

Da græd Fioretta bitterligen og sagde: „Allernaadigste Dronning! Dersom Prindsen aleneste maatte være hos mig og see til, da skulde jeg snart lære baade at væve og baldyre.“

Dronningen tilstod hende sin Begjæring, og nu gjorde Fioretta saa stor en Fremgang i alle kvindelige Kunster, at Enhver, som saae det, vel maatte forundre sig, og love baade hende og hendes Læremesterinder.

Paa denne Maade vare Børnene atter bestandig tilhobe, og deres Kjærlighed vorte og tiltog med deres Alder. Naar Fiore var i Rideskolen, stod Fioretta troligen hos, og holdt uafsladelig Dje med ham og hans Hest. Dersom denne gjorde et Sidespring, eller steglede, da streg Fioretta; men blev han siddende fast udi Sadelen, og betæmmede Dyret, da sprang hun i Vejret, og slog Hænderne sammen af Glæde.

Paa det Sidste, naar Læretimen var forbi, kastede Fiore sig af Hesten og om Fioretta's Hals, og kysfede hende mange hundrede Gange, ikke anderledes end en nygift Egtemand, der kommer hjem fra en lang Rejse til sin unge Hustru.

Ligemaade udi Figteskolen, hvergang den unge Prinds hvilede, satte han sig hos hende og hun tog ham om Livet og åstørrede ham Sveden, og kysfede ham tusinde Gange paa Pande, Dje og Mund.

Men naarsomhelst hun baldyrede og vævede, da sad han hos hende, og udviste hende tusinde smaa Tjenester: han traadte hendes Naal, knyttede de Traade, som sprunget, og tabte hun sin Skydte, torde hun aldrig ved at tage den selv op; thi han fik hende den altid igjen.

Da de nu vare blevne tolv Aar gamle, siger Kongen til Dronningen:

„Det maatte nu være paa den høje Tid, at stille disse tvende unge Menneſter fra hverandre; thi blive de længere tilhobe, da frygter jeg, at Prindsen, vor Son, aldrig fatter Billie til nogen anden Kvinde, og hvorlunde skulle vi da kunne formæle ham efter vor kongelige Stand og Herkomst.

Fioretta er ikkuns af grevelig Byrd, og tilmed født af christne Forældre. Lad os derfor sende hende til en anden Stad, og give Prindsen Heste og Hunde og Falke og unge adelige Junkere til allehaande Leeg og Tidsfort; da torde han vel om føje Tid forglemme hende."

Dronningen svarte: „Min Herre Konge! Lad det skee, som I siger; men det bæres mig for, at vi have tøvet for længe, og at de unge Personer aldrig ville forglemme hverandre."

Saa blev da Fioretta forskiftet til en anden Stad med flere unge Jomfruer af samme Alder, og Fiore blev beskænkt med Heste og Hunde, med Falke og unge Junkere; men det blev endda værre end tilforn: for de græde og jamrede sig baade, han her og hun der, Natten med Dagen; saa det var en stor Ynk at høre; og kunde Intet stille dem til Ro, førend de atter vare komne tilhobe.

„Jeg mærker vel,“ sagde Kongen til Dronningen, „der bliver intet andet for, end at vi maae omkomme Fioretta; thi saalænge hun er ilive, vil Prindsens Hu aldrig bortvende sig fra hende."

„Nej, min Herre Konge!“ svarte Dronningen, „lad os dog spare det unge Blod! Og undlive vi hende, da torde det Sidste worde værre, end det Første, og Prindsen, vor Søn, tage sig sin Død derover. Lade vi hende leve, da have vi altid et Middel til at stille hans Sorg, om den skulde tage Overhaand; men tage vi hende af Dage, da kunne vi ikke med al vor Magt igjen kalde hende tillive. Lader os derfor, om Eder saagodt synes, forskikke ham paa en stakket Rejse; og naar han kommer tilbage, ville vi indbilde ham, at hun er død og begravet. Imidlertid kunde vi holde hende forvaret paa et sikkert Sted."

Denne Tale behagede Kongen vel; og forsendte han

strax sin Søn med Brev og Bestilling til sin Svoger, Kongen udi Sevillien, og Fioretta forvarte han paa et af sine Slotte, og nogle Dage derefter udgik det Rygte, at hun var død.

Imidlertid fik Kongen det Sind, at han vilde aldeles stille sig af med Fioretta.

Til den Ende befalede han en af sine højt betroede Mænd, at han skulde sejle med hende over Havet til den Stad Smyrna, og sælge hende der paa Torvet. Og blev dette sat i Værk efter Kongens Villie.

Nogen Tid derefter kom Fiore tilbage fra Sevillien.

Og det Første han erkjendte sig om, var om Fioretta.

„Kjære Søn!“ sagde hans Forældre, „Du tør ikke ved at spørge efter Fioretta, din Legesøster; thi hun faldt i en Sygdom, medens Du var borte; al Lægernes Kunst kunde ikke frelse hende; hun er nu død og begravet.“

„Fiore slog Hænderne tilsammen, og raabte: „viser mig hendes Grav!“

Da ledede hans Forældre ham ind udi en Lund, paa en De, som var omfhydt med Vand. Der var opkastet ligesom en Grav, og derovenpaa laae en kostelig Marmelsteen. Og paa Stenen stode tvende Figurer i Skikkelse af tvende sneehvide Duer, som nebbedes, og nedenunder stod udhuggen at læse disse Ord:

„Her hviler liden Fioretta; hun var saa sager en Møe!

„Alt udi sin fejreste Ungdom saa maatte den Jomfrue døe.“

Da Fiore havde læst disse Ord, kastede han sig ned paa Graven og sagde: „saa vil jeg ogsaa døe! Her vil jeg ligge, indtil Gud løser op for mig, og fører mig igjen til min allerkjæreste Søster; her vil jeg døe og her vil jeg begravet!“

Dg dermed gav han sig til at sukke og græde, saa hans Taarer flød, som en Strøm over Gravstenen.

Da bleve hans Forældre saare angest og bedrøvede, og vidste neppelig hvad de skulde gribe til; jo mere de stræbte at troste ham, jo stærkere græd han.

Dmsfider sagde Dronningen til Kongen: „der bliver intet andet Raad for, end at vi maae sige ham Sandheden; det kan hende sig, at han endda med Tiden tør give sig tiltaals.“

Kongen svarte: „Ja gjør nu hvad Dig bedst tykkes!“

Dg siger hun saa til Prindsen: „Hjertekjere Søn! jeg vil sige dig Sandheden; Fioretta er ikke død; men hun er bortstjaaalen af Røvere. Vi ville sende ud paa alle Veje og Stier, og see til at finde hende igjen.“

Men Prindsen svarte og sagde: „Moder! Moder! hvorfor vil I lyve for mig? I har visselig ladet hende omkomme og begravet hende her.“

Da lod Dronningen Folk hente, som væltede Stenen fra Graven og opkastede Jorden tvende Favne ned, lige til den haarde Klippebund; men der fandtes Intet derudi.

Da sagde Prindsen: „Jeg seer vel, at hun ikke er her. Men dersom I ikke sige mig, hvor I have forvaret hende, da vil jeg ikke leve en Time længere i denne Verden.“

Dermed tog han en Kniv ud af sit Belte, og satte Ddben for sit Bryst.

Dronningen greb ham om Haanden, og sagde: „For Guds Skyld, allerkjæreste Søn, mit Hjertes Djæsteen! gjør intet Dndt ved Dig selv, saa vil jeg sige Dig den pure Sandhed: Din Fader haver ladet hende sælge paa Torvet i Smyrna, og Kjobmanden som folgte hende, er nu kommen tilbage; af ham maa Du forhøre, hvorledes med hende er tilgaaet, og hvo der haver kjøbt hende.

Blev saa Kjobmanden hentet, og fortalte, hvorlunde han

efter Kongens Befaling havde fort Fioretta til Torvet i Smyrna, og der solgt hende for tre hundrede Mark Guld til en Kjøbmand fra Osterreich.

Da Prindsen fornam dette, drog han et dybt Suk, og sagde: at han nu vilde gaae affides hen at sørge for sin Ungdoms Legeføster; thi han kunde vel mærke, at hun nu var fortabt for ham.

Hans Forældre haabede da, at Sorgen skulde stille sig lidet af hos ham, og lode ham derfor gaae hvorhen han vilde.

Men Prindsen gik lige hen til Løvegaarden, og sprang over Muren ned til disse vilde og grumme Væster. Der skulde man seet et vidunderligt Spectakel; Løverne, istedenfor at falde an paa ham, krøbe for ham som Smaahunde, vidffede med deres Haler og sliffede hans Fodder.

„Hvad nu!“ raabte Prindsen, „hvorfor ville I ikke sønderrive og fortære mig? Er mit Kjød ikke ligesaagodt, som en Andens?“

Og dermed tog han Kindbaffen af en Hest, som Løverne havde ædet, og slog af al Magt løs imellem dem; men det hjalp endda Intet. Løverne krøbe end mere ydmygeligt for ham.

Imidlertid kom Opsynsmanden over de vilde Dyr til, for at give dem deres sædvanlige Føde; men da han saae Prindsen løbe omkring og slaae paa Løverne, og disse at frybe for hans Fodder, gav han et grueligt Skrig, og løb hen at berette dette Ferteegn til Kongen og Dronningen.

Og komme da disse tilløbende med alle Hoffinder; men Prindsen var imidlertid gaaen ud af Løvegaarden og dem imøde.

Saa snart han saae sine Forældre, raabte han: „Der er nu mere Barmhertighed hos de grumme Dyr, end hos

Menneskene; thi mit Liv ville Løverne ikke berøve mig; men det vil min egen Fader og Moder, efter som de have stilt mig ved det, der var mig det Kjæreste paa Jorden."

"Hjerte Son!" sagde Kongen, "jeg tænkte ikke, at Du vilde lagt Dig den Sag saa tungt paa sinde. Men tag nu denne Kjobmand, som haver solgt Fioretta, og Tjenere og Penge saa mange Du vil, og rejs over til Smyrna! Det torde vel hende, at Du endnu kunde oplede din Legefoster."

Da Fiore hørte dette, blev han noget lettere om Hjertet; og aarle den næste Morgen begav han sig paa Rejsen, saaledes som hans Hr. Fader havde tilladt ham. Hans Moder medgav ham paa Vejen desforuden mange Ringe, Armbaand, Perler og adle Stene. Paa det Sidste medgav hun ham en Ring, som havde den sjeldne Beskaffenhed, at hvo som bar den, var fuldkommen sikker paa sit Liv og Lemmer, saa at ikke al Verdens Magt, hverken Jld, eller Staal, eller Gift, eller nogensomhelst opregnelig Ting formaaede Noget mod Samme.

Da Prinds Fiore med sit Følge kom til Smyrna, lod han strax slittigen spørge og lede allevegne om Fioretta; men hun var ingensteds at finde; ej heller den østerlandste Kjobmand, til hvem hun var solgt.

Da blev Prindsen meget vred paa den sin Faders Kjobmand, som havde solgt hende, og truede ham, at dersom han ikke fandt hende, skulde det koste hans Liv.

Kjobmanden blev ræd, og svarte: "Hvis det Eder godt synes, min unge Herre! ville vi adskille os, hver paa sin Leed og søge; thi her opdage vi dog Intet."

Men tænkte han kun paa at frelse sit Liv.

Prindsen svarte: "Det ville vi prøve! Gaf Du mod Norden med een af Tjenerne! Tvende andre gaac mod Osten! Selv vil jeg vende mig mod Syden."

Saa stilledes de da fra hverandre; og Prindsen tog den fjerde Tjener med sig og en Deel af Pengene, og alle Ringene og Armbaandene og Edelstenene og Perlerne.

De vandrede mange Uger og Maaneder ganske omsonst. Paa det Sidste, der Prindsen var moren betaget af Træthed og Sorrow, kom han en Aftenstund til et Herberge.

Saa snart Værtinden i samme fik ham at see, slog hun Hænderne tilfammen og raabte:

„Smukke Junker! enten er I et forklædt Kvindfolk, eller ogsaa maae I være Broder til en Jomfrue, der for rum Tid siden drog herind; for I ligne hverandre som tvende Tvillinger.“

Prindsen blev saare glad; han skjænkede Værtinden en Gulbring og spurgte:

„Hvad hedde den Jomfrue, og hvor drog hun hen?“

Værtinden svarte: „Den Kjøbmand, som førte hende med sig, kaldte hende Fioretta; hvor de agtede sig hen, veed jeg ikke; men de satte ud ad den Vej, som fører til Bagdad.“

Narle den næste Morgen drog Prindsen ad samme Vej, og bespurgte sig omsonst alle vegne, og blev saaledes ved indtil han var kommen en Dagsrejse fra Bagdad. Der drog han atter ind i Natteherberge.

Saa snart Værten i samme fik ham at see, slog han sig for sit Bryst og raabte: „Ved den store Prophet Mahomed! hvis I ikke er den skønne Fioretta selv udi Karleklaeder, da maae I visselig være hendes Broder.“

Da blev Prindsen vel tilmode og sagde: „I siger sandt, thi jeg er hendes Broder; og her haver I en Gulbring for det Ord, I sagde. Kan I bringe mig nærmere Tidende om hende, da giver jeg Eder et Armbaand af Guld.“

„Tidende kan jeg vel bringe Eder“, sagde Værten; men om de ere gode, faaer I selv skønne: Eders Søster er i

Califens Harem; min Broder er Portner der, hos ham kan I videre spørge Eder fore."

Da blev Prindsen baade glad og bedrovet.

"Her haver I det Armbaand, jeg lovede Eder, og vil I være taus og tro, skal jeg vel forstykke Eder det med ti Gange saa meget. Her er Penge! seer til, at I kjober mig en Jøbindedragt, og saa vil jeg forsøge min Lykke. Min Tjener vil jeg lade blive her til jeg kommer tilbage; men seer I mig ikke inden syv Dage fra denne, da skal han vende hjem og forkynde mine Forældre, at jeg død".

Sil saa Prindsen Klæder, og iforte sig som en Jøbinde, og gik ind i Bagdad og kjøbte sig kostelige Silkestoffer, og dermed vandrede han hen til Califens Slot. Portneren, som var Bærtens Broder, lukkede op og spurgte ham om hans Vrinde.

Da gav Prindsen sig tilkjende, saavel som i hvad Vrinde han var kommen, og lovede Portneren at gjøre baade ham og hans Broder saa og saa rige, om han nu aleneste vilde forhjælpe ham til at see og faae sin Søster Fioretta itale, og dermed gav han ham et Guldbæger fuldt af Perler og ædle Stene.

Portneren sagde: "Det er ingen let Sag; men kunde vi først bringe Sulma, hendes Dpvarterfke, paa vor Side, da torde det vorde bedre."

Som han saaledes talede, kom Sulma løbende til, for at see den indbildte Jøbindes Kram.

Medens Fiore stod og udbredte sine Vare for hende og roste dem, spurgte han efter hendes Herskab, den deslige Fioretta, hvorledes hun var tilmode? om Califen havde seet hende? og deslige; og med det Samme stak han en kostelig Ring paa hendes Finger.

Men Sulma saae ham stivt ind i Ansigtet, og sagde:

„Jeg vil døe paa, at I er den Fiore, om hvem min Frosken taler, baade Natten med Dagen, for hvem hun græder de mange modelige Laarer, og for hvis Skyld hun afsviser de Troendes Beherster.“

Da blev Fiore saare glad, og sagde: „Det er, som Du siger, og hvis Du vil flye mig min Kjæreste itale, da skal jeg saaledes forskylde Dig det, at Du skal blive den rigeste Jomfrue i Bagdad.“

Sulma svarte: „Jeg vil gjøre Alt hvad jeg formaaer, og det for slet Intet; men det vil holde haardt at sætte noget Anslag i Bærk, saaledes at de andre Kvinder og Dversten for Gildingerne ikke skulle formærke det. Imidlertid følger mig nu med Eder's Kram, saa hitte vi vel siden paa Raad.“

Og tog hun saa Prindsen med sig, og skjulte ham i Fiorettas Sovegemak, og gik derpaa ind til hende selv, og sagde:

„Min sødeste Frosken! I tor nu ikke ved at græde læn- gere: jeg veed I er saa stor en Liebhaberinde af Blomster, og derfor har jeg bragt Eder den Skjønneste, som er at finde i den ganske Verden.“

Fioretta fultede og sagde: „Der er ifkun een Blomst, som jeg elsker frem for alle; men jeg kan vel see, hvorledes den seer ud, som Du har bragt mig.“

Dermed fulgte hun efter Sulma ind i Sengekammeret, hvor Fiore stod ubi sine egne Klæder, og havde aflagt Jød- indedragten.

Da de tvende Forelskede fik Nje paa hverandre, faldt de hverandre om Halsen, og kystes mange tusinde Gange, og lod det som de aldrig mere vilde slippe hverandre af Favnet.

Sulma saae til, og græd og loe iflæng. Alt af et oprigtigt Hjerte.

Dmsider sagde hun: „Nuvel min Hjertefrosken! hvad tyl-

kes Eder om den Blomst, jeg haver forskaffet Eder? monne det være den rette, eller kjender I nogen rarere?"

"Nej Sulma!" svarte Fioretta, "det var just den Blomst, jeg længtes efter; naar jeg haver den, bryder jeg mig intet om alle andre Blomster i Verden."

Men Sulma drog et Suk og sagde: "Ind haver jeg faaet den; men Gud maae vide, hvorlunde jeg bringer den ud igjen?"

"Hvad?" raabte Fioretta, "vil Du igjen berove mig min Blomst? Nej! aldrig mere ville vi stilles ad."

Dg med disse Ord lagde hun sin Kind til Fiore's Bryst, og trykkede ham saa tæt og fast ind til sig, som om hun ingensinde mere skulde slippe ham af sit Faavn.

Sulma sagde: "Vi ville prøve eet Raad! jeg vil iføre mig Prindsens Kvindeklæder, og gaae bort med hans Kram, saa skulle de tænke, at jeg er endnu bestandig herinde. Men imorgen vil jeg lade hiddære tvende store Kurve med Tøjer i, og selv følge med som Jøvinde. Saa vil jeg skjule Eder begge under Tøjet, hver i sin Kury, og bringe Eder til et Sted, hvorfra vi alle Tre kunne iværksætte vor Flugt ud af Staden og Riget."

Dette Paafund huede dem alle.

Sulma iførte sig Jøvindeklæderne og sagde: "Sover nu sødelig udi hverandres Arme! men førend Solen staaer op, maae I, min Prinds! tage mine Klæder paa, og henstille Eder i Jørgemaffet, paa det at naar Dversten for Gildingerne kommer, han da kan finde Alt udi sin vanlige Orden".

Med denne Formaning gik hun bort, og forlod de tvende Elskende alene.

Fiore satte sig nu ned og tog Fioretta paa sit Skjød, og fortalte hende alle Ting fra det Første og indtil det Sidste, hvorlunde det var tilgaaen den Tid siden de stilles fra hver-

andre, og hvorlunde han havde foraget og grædt for hende, og søgt hende uafslædig paa Beje og Stier, og hvormange Gange han havde været nær ved at gaae i Fortvivlelse og skille sig selv ved Livet.

Dg Fioretta fortalte ham igjen, hvorlunde de havde ført hende imod hendes Willie til Torvet i Smyrna, og hvorlunde een af Califens Udsendinge der havde kjøbt hende og bragt hende til Bagdad, og Califen nu holdt det med hende aarle og silde for at vinde hendes Hu til sig, men at hun havde modstaaet hans Willie og Begjæring lige indtil den samme Stund.

Dg alt som de fortalte, kysedes og flappedes de og vuggede sig i hverandres Arme. Men der det blev Aften ginge de tilfængs, og hendreve Matten i megen Kjærlighed.

Dg der det blev Dag laae de og sov sødeligen med Mund til Mund og Bryst til Bryst.

Dg Dversten for Gildingerne kom, efter sin Sædvane, for at see til Kvinderne i Haremet, og da han ikke foresandt Sulma i Fioretta's Forgemaal, kigede han igjennem Nøglehullet ind i Sengekammeret, og saae hende liggende der selvanden.

Han blev da saare forfærdet, og lob hen til Califen og fortalte ham, hvad han havde seet. Dg Califen gif med ham, og kigede selv ind i Kammeret og sagde til Dversten:

„Saa sandt som jeg lever, der ligger Tvende i Sengen; men jeg er ikke mægtig for at sige, hvo af dem er Fioretta, saa meget ligne de hverandre; men det er sikkerlig en ung Karl, som hun har faaet ind til sig, og han skal døe; thi med dette mit Sværd vil jeg afhugge hans Hoved. See Du nu til, hvilken der er Fioretta.

Dversten saae til og sagde: „Naadige Herre! om det saa skulde gjælde mit Liv, kan jeg ikke gjøre Forskiel imellem

dem; thi de ligne hverandre i Eet og Alt som tvende Draaber Vand."

"Saa stød Døren ind!" sagde Califen, "og foer dem begge Lo i Ketten og for mit Riges Raad: de skulle dømme dem efter deres Gjerninger."

Gik saa Califen hen og satte sig paa Dommersædet, og lod forsamle til sig alle sine Hofdinge og Vældige, og Oversten førte frem for dem Fiore og Fioretta, at de kunde dømme dem.

Men de tvende Dødsfyldige holdt hverandre omfavnede og knælede for Thronen.

Califen talede og sagde: "Seer her tvende dumdriftige Forbrydere! Den ene er en Kvinde, som jeg haver kjøbt og tilhandlet mig. Jeg haver elsket hende som min egen Djeften, og besluttet at tage hende til min Hustrue og opløste hende paa min Trone. Men hun haver idelig modstaaet min Billie, og nu paa det Sidste indtaget en ung Karl og ladet ham sove hos sig. Dømmer I nu selv, hvad Straf de monne fortsjene!"

Da dømte Alle eenstemmigen, at det borde begge at doe. Og de førte dem begge udenfor i Slotsgaarden, hvor et Stillads var opreist, og Skarpretteren stød der med sit Sværd.

Califen raabte til ham: "Afhug nu Fioretta's Hoved, saa hendes Boler kan see derpaa."

Da greb Fiore til den kunstige Ring, som hans Moder hadde givet ham, og sagde til Fioretta: "Lad mig først sætte denne Fæstens Ring paa din Finger!"

Men Fioretta saae paa Ringen og sagde: "Er det ikke den samme Ring, om hvilken jeg har hørt min Moder fortælle, at den, som bar den, ikke paa nogen vovelig Maade kunde berøves Livet? Nej, allerkjæreste Fiore! denne Ring

skal Du selv beholde, at Du kan frelse dit Liv; thi det er mig langt dyrebare, end mit eget."

Fiore svarte: "Nej ingeniunde, min Allerkjæreste! naar Du est død, kan jeg ej heller leve. Tag Du Ringen og frels dit Liv, og lad mig døe; thi jeg er Skyld i al din Elendighed."

"Al nej!" sagde Fioretta, "det er mig, som er Skyld i din Ulykke, og lad mig saa lide derfor. Behold Du Ringen, og vend tilbage til din Fader og din Moder, og vær deres Alderdoms Glæde!"

"Det skal aldrig skee" raabte Fiore, "at jeg forlader Dig mere! Dit Liv er mit Liv, og din Død er min Død; tager Du ikke Ringen, da vil jeg alligevel døe; og kan jeg ikke omkomme paa anden Maade, da skal jeg sulte mig selv til døde."

Med disse Ord vilde han trykke Ringen paa Fiorettas Finger; men hun tog den og kastede den langt bort fra sig og sagde: "Vilt Du ikke leve, allerkjæreste Fiore! saa skal jeg ikke heller leve, og vi ville døe tilhobe."

Da opstod der et stort Bulder blandt alle de Dørværende, og Alle ynkedes inderligen over deres Ungdom og grumme Skjæbne.

Men Califen raabte til Skarpreteren: "Gjør nu en Ende paa disse Ting, og skil saa ham først ved Livet, efter som han saameget længes efter at miste det."

Skarpreteren greb ham ved Armen og spingede Sværdet; men Fioretta kastede sig imellem og strakte sit Hoved frem for Hugget. Skarpreteren forbausedes og holdt Hugget tilbage.

Califen raabte: "Gjør det saa af med hende, siden hun vil være den Første!"

Nu tog Skarpreteren fat paa hende, løftede atter sit

Sværd i Bejret; men som han hodebe at slaae til, sprang Fiore imellem og vilde optage Hugget paa sin Nakke. Og Alle forundredes end mere over en saa trofast Kjerlighed, at den Ene vilde lade sit Liv for den Anden.

Men Califen sagde: „Holdt stille lidt med Henrettelsen! Hvad tykkes Eder, mine troe Mænd og Raadgivere! monne Døden kan ansees for nogen Straf for dem, der længes saa meget efter den? Var det ikke bedre, om vi lode disse Forbrydere leve, dem sely til daglig Riv og Harme og Andre til et levende Exempel og bestandig Advarsel?“

Da opløstede Alle deres Stemmer, og priste Califens Retfærdighed.

„Velan da!“ vedblev de Troendes Herre, „det være saaledes! men paa det, at de ikke oftere skulle løbe fra hin, anden, da ville vi forene dem med et uopløseligt Baand, og smedde dem tilsammen ubi Egteskabs-Bænker.“

Ved disse Ord istemmede hele Hoben et højt Bisalds-
strig; Skarpretteren kastede sit Sværd til Jorden, men Fiore og Fioretta sank paa Knæe og omfavnede hverandre, og græd af Glæde.

Og derpaa sprunget de Haand i Haand ned af Stillsædet og hen til Tronen, og knælede for Califen og omfavnede og kyste hans Fodder.

Men Califen strøg sig om sit Skjæg og smilede, og sagde: „Fortæl os nu, Du forvovne Ungerhvend! hvo Du est og hveden Du kommer her!“

Fiore rejste sig op med Fioretta, lagde Haanden paa sit Bryst, og fortalte alle Ting, baade om sin Herkomst og sin Skjæbne hidindtil.

„Og est du en Kongesøn,“ sagde Califen, da Prindsen havde endt sin Fortælling, „sømmer det sig vel at jeg gjør dit Bryllup, og det skal stande endnu i Morgen den Dag.

Men kan hende, der vare flere Ungmøer udi mit Harem, der god nyde samme Skjel. Velan! lade vi nu udraabe over hele Bagdad, at alle unge Karle skulde forsamles i Morgen her paa Slottet, saa faae vi at see, hvorledes det vil tilgaae!"

Dette skeete da efter Califens Befaling. Næste Dag mødte alle unge og ugifte Karle udenfor Slottet. Og som de vare forsamlede, lod Califen alle Kvinderne i sit Harem træde frem i en Råd foran dem, og raabte: „tager nu hver sin, saa mange af Eder, som kjendes ved hverandre, og hvo som Ingen haver, skal vel faae, om der ellers er Raad til.“

Da foer der tre Hundrede unge Karle ud af Hoben, og hver af dem tog sig sin Kjæreste ud af Califens tre Hundrede unge Piger, saa der blev kun een Eneste tilbage og det var Sulma.

Califen sagde: „Hvorledes gaaer dette til? her staaer Een endnu, som Ingen har?“ (Men Sulma var den Dejlige af dem Alle, saanerksom Fioretta). „Vil Ingen have denne,“ blev Califen ved, „da faaer jeg vel at tage hende selv!“

Da faldt Sulma paa Knæ for Califen; men han tog hende ved Haanden, rejste hende op, og satte hende ved sin Side.

Saa blev da stor Glæde og Jubel baade paa Slottet og i den ganske Stad. Og næste Dag gjorde Califen Bryllup med sig og Sulma, og med Fiore og Fioretta, og med de tre Hundrede unge Karle og deres Kjærester. Og varede denne Fest og Lystighed i trede samfulde Uger.

Derefter drog Fiore og Fioretta tilbage til Corduba, og da blev endda større Glæde hos deres Forældre. De levede tilsammen udi mange Aar; og Fioretta fødte mange dejlige Sønder og Døttre.

Da den gamle Konge og Dronning samt Fiorettas Moder vare døde i en høj Alderdom, besteg Fiore sin Faders Trone, og regjerede længe med stor Ære, Hæder og Lykkelighed.

Han og hans Dronning Fioretta døde paa een Dag og udi een Time, i hverandres Arme, og med samme Kjærlighed, i hvilken de havde levet.

Præsten i Vejlbye.

En Criminalhistorie.

(Af Herredsfoged Erik Sørensens Dagbog, tilligemed tvende
ad Optegnelser af Præsten i Nalsøe).

A.

Erik Sørensens Dagbog.

J Jesu Navn! Saa er jeg nu, efter Guds naadige Raadslutning, og min kjære Herres Foranstaltning, uværdigen fremmet til Herredsfoged og Dommer over dette Folk. Den store Verdens Dommer give mig Wiisdom, Retfærdighed og Velsignelse til at bestyre saadant mit svære Embede!

„Hver Mands Dom kommer af Herren“. Ordsp. 29, 26.

Det er ikke godt, at Mennesket er ene. Saasom jeg nu er istand til at føde en Kone, borde jeg vel see mig om efter en Medhjælp. Præstens Datter i Vejlbye har en god Berømmelse af alle dem, der kjende hende. Hun har siden hendes salig Moders Død med megen Forstand og Sparommelighed bestyret Huset. Og da der ikke ere flere Børn, end hende og Studenten, kan hun vente en god Skilling, naar den Gamle engang falder af.

Morten Bruus fra Ingvorstrup var her idag, og vilde forære mig en feed Kalv; men jeg ihukom Mose Ord: „Forbandet være hver den, som tager Gaver.“ — Han er et Menneſte, ſom haver Lyſt til Kettergang; en ſtor Pranger og en ſtor Praler; jeg vil intet have med ham at ſkiſte, undtagen naar jeg ſidder for ham i Dommersædet.

Jeg har nu raadfort mig med Gud i Himmelen, og dernæſt med mit eget Hjerte; og tykkes mig klarligen, at Jomfrue Mette Dviſt var det enefte Menneſte, med hvem jeg vilde leve og døe. Men dog vil jeg i Stilhed give Agt paa hende endnu nogen Tid. Skjønhed er bedragelig, og Deſlighed er en forføngelig Ting. Ellers er det baade viſt og ſandt, hun er det faureſte Kvindfolk, jeg har ſeet i alle mine Dage.

Den Morten Bruus er mig ret en modbydelig Perſon — jeg veed neppe ſelv hvorfor; men naar jeg ſeer ham, rinder mig noget, ligesom en ſlem Drøm, ifinde; men ſaa dunkelt og utydeligt, at jeg ikke engang kan ſige, om jeg nogenſinde haver drømt om ham.

Kan og være, det er en Slags Ahneſe. Han kom her igjen, for at tilhyde mig et Par Mohrentopper — herlige Dyr, og for Koberkjøb! Men juſt dette ſlog mig: jeg veed, at han har ſtykket dem ſammen for 70 Daler; det ſamme vilde han lade mig dem for, og magede ere de 100 Daler værd mellem Brødre. Er det ikke ogsaa paa en Maade Beſtiſkelfe? Han har ſikkerlig igjen en Proceſ iſigte — jeg vil ikke have hans Mohrentopper.

I dag var jeg i Besøg hos Præsten i Vejlsbye. Det er vist en gudfrygtig og brav Mand; men myndig og opfarende: han taaler ingen Modsigelse; og knap tillige paa Skillingen det er han.

Der var just en Bonde hos ham, og vilde have Afslæt paa sin Tiende. Manden er en Filur; thi hans Afgiwt kan ikke være for høj; men Hr. Søren talte ham til, saa en Hund ikke skulde tage et Stykke Brød af ham; og jo mere han skjændte, jo hidsigere blev han selv.

Naa, Herre Gud! ethvert Menneſke har sin Feil. Han mener dog intet Ondt dermed; thi strax efter befalede han sin Datter, at give Manden et Stykke Smørrebrod og et Glas godt *Øl*. — Det er en særdeles belevn og vakker Pige. Hun hilſede mig ſaa venligt og ærbart, at mit Hjerte ret bevægede ſig; og jeg ikke var iſtand til at ſige hende et Ord.

Min *Uolskarl* har tjent der i tre Aar: jeg ſkal dog ſaa liſteligt udforſke ham, hvorledes hun er imod Folkene, ſamt hvad han ellers monne vide om hende. Af Tyendet ſaaer man ofte den ſikkreſte Underretning.

Hillemand! Rasmus *Uolskarl* fortæller mig, at denne Morten Bruus engang for ikke længe ſiden har beſlet i Vejlsbye Præſtegaard; men ſit Nej. Præſten ſyntes godt nok derom, for Manden er riig; men Datteren vilde paa ingen Maade.

Hr. Søren ſkal vel have talt hende haardeilig til i Begyndelſen; men ſiden, da han ſaae, det var hende ſaa meget imod, ſik hun alligevel ſin *Willie*. Af *Hovmodighed* var det ikke — ſiger Rasmus — for hun er ligesaa yd-

myg, som hun er god; og hun vil meget vel vedgaae, at hendes egen Fader er bondefød, saavel som Bruusen. —

Nu veed jeg, hvad Grenden de Ingvorstrup Mohrenkopper havde her i Rosmus: de skulde trække Dommeren ud fra Retfærdighedens lige Vej. Ole Andersens Torvestifte og Eng — den Pære var fuld vel det Vble værd.

Nej, nej! min gode Morten! „Du kjender ikke Erik Sørensen“.

„Du skalt ikke boje den Fattiges Ret.“

Hr. Søren fra Vejlsby var her en liden Bisst i Formiddags. Han har bekommet sig en nye Rudst, Niels Bruus, Broder til Manden paa Ingvorstrup. Den Samme er formeentligen doven og dertil næsviis og kjepphoj.

Præsten vilde have ham affstraffet og sat i Hullet; men mangler de nødvendige Vidner. Jeg raadede ham, at han skulde see til, at stille sig ved Karlen eller og slide sig igjennem med ham til Flyttedag. I Forfningen svarte han mig noget suus; men da han hørte mine Grunde, gav han mig Ret; ja takkede endog for mine gode Raad.

Han er en hidsig Mand, men ikke slem at tale tilrette, naar han faaer Tid at summe sig. Saa skiltes vi ad som gode Venner. Om Jomfrue Mette blev ikke talet et Ord.

Jeg har tilbragt en meget behagelig Dag i Vejlsby Præstegaard. Hr. Søren var ikke hjemme, da jeg kom; men Jomfrue Mette tog saare venlig imod mig. Hun sad og

spandt, som jeg traadte ind ad Døren; og det forekom mig, at hun blev ganske rød i Ansigtet.

Det var artig nok, hvorlænge det varede inden jeg kunde hitte paa Noget at tale om. Naar jeg sidder i Netten, mangler jeg aldrig hvad jeg skal sige; og naar jeg har en Skjelm i Forhør, leder jeg ikke længe om Dvæstioner: men foran dette fromme, uskyldige Barn stod jeg saa sloten, som en Hønsetyv.

Endelig fandt jeg paa at snakke med hende om Ole Andersens Proces, om hans Tørvestifte og hans Eng; men jeg veed ikke, hvorledes det kom sig, at Discourssen gik over fra Engen til Blomster. Og tog saa det ene Ord det andet om Roser og Violer og Tusindfryd, indtil hun fik mig med ud i Haugen for at besee hendes Blomsterflor. Dermed gik Tiden hen, til Hr. Søren kom hjem; og saa gik hun i Rjølkenet, og kom ikke igjen, for hun med det samme frembar Aftensmaden.

Just som hun traadte ind ad Døren, siger Præsten til mig: „det var vel heller ikke for tidligt, om I nu ogsaa tænkte paa at indtræde i den hellige Egtestand. (Vi havde nemlig siddet og discoureret om det prægtige Bryllup, som nyligen var holdet paa Høgholm.) Da blev Jomfrue Mette atter saa rød som et dryppende Blod.

Hendes Fader smidskede og sagde: „Man kan see paa Dig, min Datter! at Du har staaet for Skorstenen.“

Jeg har lagt den gode Mands Formaning paa sinde; og skal det ej heller vare længe, inden jeg i Guds Navn vil tage hen og bejle; thi jeg anseer Faderens Ord som et forblommet Bink, at han gjerne vilde have mig til Svigersøn.

Og Datteren — hvorfor mon hun blev saa rød? jeg tør jo vel tage det for et godt Tegn?

Saa beholder nu den fattige Mand sit Tørveffiste og sin Eng; men den Rige er visseelig bleven mig saare gram. Jørend Dommen blev oplæst, stod han og skottede ret saa haanlig hen til den arme Ole Andersen.

Bød de Ord: „thi kjendes for Ret“ saae han sig om til alle Sider, og grinte saa lumskelig, som om han var ganske vis paa Seiren. Og det var han sikkerlig, thi jeg veed, han har ladet sig forlyde med: „det var taabeligt, den Stodder vilde tænke paa at vinde fra ham.“

Det skeete dog alligevel.

Da han havde hørt Dommen, kneb han Djuene og Læberne sammen, og blev i sit Ansigt som en kaltet Bæg.

Men han tvang sig og sagde, idet han gik ud, til sin Bederpart: „tillykke med Handelen, Ole Andersen! den Tørvepyt skal ikke gjøre mig fattig; de Ingvorstrup Stude faae vel det Høe, de kunne æde.“

Jeg hørte ham udenfor skoggre, og, medens han reed bort, slaae Skrald paa Skrald med sin Pidsk, saa det gav Gjenlyd i Skoven.

Det er tungt nok at være Dommer. For hver Kjendelse, Man affiger, kan Man regne paa en Fjende mere. Ak ja! naar vi endda kunne beholde Samvittigheden til Ven! „Fordrager Sorg for Samvittighedens Skyld!“

Den Dag igaar har været den allerglædeligste i mit Liv; da stod mit Jagilbe i Vejlbye Præstegaard.

Min tilkommende Svigerfader talte over de Ord! „Jeg har givet min Pige i din Barm.“ 1ste Mos. Bog 16, 5.

Han lagde det ret bevægeligt ud, hvorlunde han nu vilde overdrage mig sin kjæreste Skat her paa Jorden, og at jeg

for alle Ting maatte være god imod hende. (Det vil jeg, saa sandt hjælpe mig Gud!)

Jkke havde jeg troet, at den alvorlige, ja moren barfste Mand havde endda været saa blød: Læarerne stode ham tilfids i Djuene, og hans Læber bævede, som naar En vil holde sig for at græde. Min Kjereste græd som et Barn, fornemmelig da han kom til at tale om hendes salige Moder.

Dg da han saa sagde de Ord: „Fader og Moder skal forlade Dig; men Gud skal blive hos Dig,“ da brast ogsaa jeg i Graad — jeg tænkte paa mine egne kjere Forældre, dem Gud forlængst har taget til sig i de evige Boliger; men dog siden saa naadigen sørget for mig fattige Barn.

Da Trolovelsen var forbi, fik jeg af min søde Kjereste det allerførste Kys. Gud glæde hendes Sjæl! hun elsker mig overmaade.

Overbordet gif det meget lystigt til. Der var indbudet mange af den salig Kones Slægtninge; paa hans Side Jngen; thi de ere kun saa og langt ude, og boe heelt oppe ved Skagen. Der blev hverken sparet paa Vin eller Mad, og efter Bordet blev dygtig danset, hartad til den klare Dag.

Præsten fra Lyngbye, han fra Nalsøe og han fra Hyllested vare ogsaa nærværende; denne blev saa besværet, at han maatte ledes tilfængs. Min tilkommende Svigersfader drak ogsaa vældigt: men det var aldrig at kjende paa ham, for han er stærk som en Kjempe, og kunde gjerne drikke alle Herredets Præster under Bordet.

Jeg mærkede vel, at han ogsaa vilde havt sin Plaseer med at faae mig lidt snurrende; men jeg tog mig iagt — over alt dette er jeg slet ingen Elsker af stærk Drik.

Om sex Uger skal vort Bryllup være. Gud give dertil sin rige Betsignelse!

Det var ret slemt, at min tilkommende Svigerfader skulde faae denne Niels Bruus i sit Brød! Det er en stubsig Krasbat, en værdig Broder til ham paa Ingvorstrup. Han skulde have sin Løn, og saa lad Porten slaae ham! langt hellere end at smøre sine Fingre paa saadan en Væsel. — Men den gode Præst er saa hidsig og paastaende; og to haarde Stene male ikke godt. Han vil absolut, at Niels skal tjene sin Tjeneste ud; og det er jo dog ikke Andet end daglig Værgelse.

Forleden Dag gav han ham en Rindhest; hvorpaa Karlen truede: „at han nok skulde faae den betalt;“ men det var altsammen under fire Dine.

Jeg har havt ham for mig, og baade formanet og truet ham. Han svarede mig saa godt som slet Intet — der er Dndt i ham.

Ogsaa min Kjæreste har bønfaaldet sin Fader om at stille sig ved ham; men derom vilde han Intet høre. Hvorledes vil det gaae, naar hun nu drager til mig? — for hun sparer den Gamle megen Fortrød, og veed nu paa saadan god Maade at jevne alle Ting.

Hun vil sikkerlig blive mig en elffelig Hustru; „et Viin-træe trindt omkring mit Huus.“

Jlde gif det, og vel var det: nu er Niels selv løbet sin Vej. Min kjære Svigerfader er saa vred som en Tydsker; men jeg glæder mig saa stille over, at han saaledes har sluppet dette slette Mennecke. Rigtignok vil Bruusen ved given Lejlighed sagtens see at revanchere det; men vi har jo Lov og Ret i Landet, og Retten giver os Alle nok.

Præsten havde sat Niels til at grave et Stykke ude i Haugen. Som han kommer ud til ham, staaer han ret

magelig og hyller sig paa Spaden, og knækker Nodder, som han har plukket derude; men Intet haver han bestilt. Præsten bruger Mund paa ham; han svarer studs, at han ikke er stædt for Podemester. Hvorpaa han faaer et Par Munddasse, og dermed slænger han Spaden, og skjælder groveligen igjen.

Den Gamle bliver nu som Jld, griber Spaden, og giver ham dermed nogle Drag — det skulde han ikke have gjort; thi en Spade er et slemt Vaaben at slaae med, allerhelst i Brede og for en haandfast Mand. Skjelmen lader sig først dumpe, som han var død; men da Præsten bliver bange og rejser ham op, springer han selv ud over Gjerdet, og dermed hen ad Skoven til. Saaledes haver min Svigerfader selv fortalt mig denne ubehagelige Historie.

Min Kjæreste er dog herover sær urolig; hun er bange, han skal hævne sig paa een eller anden Maade, gjøre Creaturene Fortred, ja maastee stikke Jld paa Gaarden. Med Guds Hjælp: det har ingen Nød.

Kun trende Uger til, saa skal jeg føre min søde Kjæreste som Kone ind udi mit Huus. Hun har allerede været her og taget Alt i Djesyn, baade ude og inde. Hun var saare vel tilfreds, og roste vor Orden og Fenhed. Det Æneste, hun beklagede, var dette, at hun skulde forlade sin Fader; og vist nok vil han savne hende.

Dog skal jeg gjøre hvad jeg kan, for at erstatte ham sit Tab: jeg vil bytte med ham, og han skal faae min egen gode Moster Gjertrud igjen. Hun er en dygtig Kvinde i et Huus, og rørig nok for hendes Alder.

Min Kjæreste er ret en Engel; det siger ogsaa alle Mennesker — jeg bliver vist en lykkelig Mand — Gud alene Vren!

Underligt nok, hvor den Knegt har forstuffed sig! eller om han skulde være rømt ud af Landet? I al Fald er det en fortredelig Historie: der mumles Allehaande blandt Folk. Baggastelse kan jeg troe, der har sin Oprindelse fra Ingvorstrup. Imidlertid var det slemt, om det skulde komme min Svigerfader for Dre.

Havde han dog hellere fulgt mit Raad! Et Mennekses Brede udretter ikke det, som godt er for Gud. Men jeg er kun en læg Mand, og tør ikke fordrifte mig til at irettesætte en Guds Ords Tjener; tilmed han er saa meget ældre end jeg. Nu, jeg vil haabe, at den Snak falder hen af sig selv.

Smorgen kommer jeg til Vejlbye, og skal da fornemme, om han har hørt Noget til Sladdereren.

De nye Armbaand, jeg har faaet fra Guldsmeden, ere meget smukke, og ville vistnok glæde min hjertenskjære Mette; naar de blot kunne passe hende; thi Maalet blev taget saa lønlig og i Hast med et Græsstraae.

Moster vil faae Tre for Sengen; Fryndserne ere særdeles kjonne.

Min kjere Svigerfader var ganske nedslaaen og ilde tilmode — jeg har aldrig seet ham saadan tilforn. Tjenstgættige Mander have desværre forebragt ham det dumme Rygte, som nu er almindelig Følkesnak her i Egnen.

Bruusen har yttret sig med: „at Præsten skulde skaffe hans Broder tilveje, om han saa skulde grave ham op af Jorden.“

Kan være, han ligger i Skjul paa Ingvorstrup — borte er han, og Ingen har siden hørt eller seet Noget til ham. Min stakkels Kjæreste græmmer sig altfor meget; hun plages af Ahnelser og svare Drømme.

Gud see i Naade til os alle! Jeg er saa betagen af Stræk og Bedrøvelse, at jeg neppe er istand til at føre Pensen. Vel Hundrede Gange er den falden mig af Haanden.

Mit Hjerte er saa bespændt, og mine Tanker saa tvivl-raadige, at jeg hartad ikke veed, hvor jeg skal begynde. Det tykkes mig altsammen at være kommen i et eneste Djeblik ligesom et Tordenstrald. Tiden er afløve for mig; Aften og Morgen er eet; den hele gruelige Dag et hurtigt Lynglimt, som haver afbrændt i Grunden mine Duffers og Forhaabningers stolte Huus.

En ærværdig Guds Mand, min Kjærestes Fader, i Baand og Fængsel! og det som en Morder og Misdæder!

Kun dette ene Haab har jeg tilbage, at han endda maatte være uskyldig; men desværre! det er kun et Halmstraae for den Skibbrudne. En svar Mistanke hviler paa ham — og det at jeg, jeg Elendige skal være hans Dømer! Og Datteren, hans Datter min forlovede Brud!

Herre, min Frelser! forbarme Dig over os! — jeg formaer ikke mere.

Det var igaar den uslykkelige Dag! — vedpas en halv Time før Solen stod op, at Morten Bruus kom her i Gaarden, og havde med sig Indsidder Jens Larsen af Vejlsbye, samt Hyrdens Enke og hendes Datter ibidem.

Morten Bruus sagde til mig: at han havde Præsten i Vejlsbye stærkt mistænkt for at have slaget hans Broder ihjel. Jeg svarte ham, at jeg vel havde hørt den samme Snak, men anseet den for en taabelig og ondskabssfuld Dp-digtelse, saasom Præsten selv havde forsikret mig, at Karlen var løbet sin Vej.

„Om saa var“ sagde han, „at Niels vilde rømme,

havde han nok kommet til mig først, og ladet mig det vide; men at det forholder sig ganske anderledes, det kunne disse gode Folk vidne, og derfor beder jeg, at I paa Embedsvegne vil forhøre dem."

"Betænk Jer vel!" siger jeg, "betænk Jer vel, min kjære Bruus! og ligesaa I andre gode Folk! inden I beskylde en hæderlig og uberygtet Præst og Sjælesørger! kunne I intet bevise, hvorpaa jeg storligen tvivler, kan det komme Jer dyrt at staae."

"Præst eller ikke Præst" raabte Bruusen, "der staaer skrevet: du skal ikke slaae ihjel! der staaer ogsaa skrevet: Dyrigheden bærer ikke Sværdet forgjæves. Vi har jo Lov og Ret i Landet; og en Morder kan ikke undgaae sin Straf, om han saa havde Stiftamtmanden til Svigersøn."

Jeg lod som jeg ikke mærkede Jinten, og sagde: "Belan! det skee, som I ville! Hvad veed I, Kirsten Madsdatter! om den Sag, hvorfor Morten Bruus beskylder Eders Præst? Siig nu den rene Sandhed, saaledes som I ville forsvare for den Alvidendes Domstoel, og som I det siden med Lovens Eed skulle bekræfte!"

Dg gav hun da følgende Forklaring: Den Dag, paa hvilken der sagdes, at Niels Bruus var rømt af Præstegaarden, var hun lidt over Middag med sin Datter Else gaaet forbi Præstens Hauge. Som de komme omtrent midt for Steendiget, der gaaer østen om samme, høre de Een kalde paa Else. Det var Niels Bruus, som stod indenfor Hæselhækken, og som nu bøjede Grenene lidt tilside, og spurgte Else, om hun vilde have nogle Nodder. Hun tog da mod en Haandsfuld, og spurgte, hvad han bestilte der. Han svarte, at Præsten havde befalet ham at grave, men den Bestilling havde han ikke taget sig saanær, han vilde hellere plukke Nodder.

I det samme hørte de en Dør luffes op inde ved Huset, og Niels sagde: „pas paa! nu faae vi en Skjændepreæsten!“ Strax efter havde de hørt — see kunde de Jntet, for Diget var for højt og Hækken for tæt — hvorledes de skjændtes, og blev den Ene ikke den Anden noget Ord skyldig. Til sidst havde de hørt Præsten raabe: „jeg skal slaae din Hund, Du skal ligge død for mine Fødder!“ hvorpaa det kladsede, to eller tre Gange, som naar Een faaer Munddasse.

Saa havde Niels skjeldet Præsten for en Bøddelknegt og en Kjeltring. Dertil havde Præsten slet Jntet svaret, men derimod hørte de to dumpe Slag, faae tillige Bladet af en Spade og noget af Skaftet to Gange svinges over Hækken; men den, der svingede Spaden kunde de ikke see for Hegnets Højde og Tæthed.

Dermed var Alt stille inde i Haven; men de (Hyrde-enken og hendes Datter) vare blevne bange og ilde tilmode, og saa gangne i Marken til Creaturene. Selvsamme Forklaring som Moderen, gav ogsaa Datteren. Jeg spurge dem, om de ikke havde seet Niels Bruus komme ud af Haugen; hvilket de begge benægtede, skjøndt de ofte havde seet sig tilbage.

Allt dette stemmede aldeles med Præstens Beretning til mig; og at de ikke havde seet Karlen komme ud af Haugen, var rimeligt nok, da han til den søndre Side havde ligesaa nær til Skoven, hvorhen Præsten sagde, han havde taget Coursen.

Jeg erklærede nu Morten Bruus, at det afslagne Vidnesbyrd Jntet beviste om det formeentlige Mord, allerhelst som Præsten havde frivillig fortalt mig hele Sagen ganske som Kvinderne nu havde fremsat den.

Hertil smilte han bittert, og bad mig blot afhøre det tredje Vidne; hvilket jeg nu og gjorde.

Jens Larsen forklarede: at han en Aften meget silde (men saavidt han mindedes, var det ej samme Aften efter at Niels Bruus var rømt, men den næste) var gaaen hjem fra Tolstrup, og gaaet ad den sædvanlige Gangstie østen om Præstens Hauge. Derinde havde han hørt Lyden af En, som grov. I første Djeblik var han vel blevet noget bange; men da det var klart Maanestien, besluttede han sig dog til at ville see, hvo det var, som kunde have at bestille i Haugen paa saadan Tid. Han havde da sat sine Træskoer, var klavret op paa Diget, og havde med Hænderne gjort sig et lidet Rifful gjennem Hækken. Her saae han da Præsten i sin daglige Sloprok og med sin hvide Bomulds Nathue paa Hovedet, staae og glatte Jorden efter med en Spade; men andet saae han ikke. Da Præsten i det samme havde vendt sig pludselig om, som om han havde fornummet Nogen, var Bidnet bleven bange, havde ladet sig i en Hast glide ned af Diget, og var ligesaa hastig løbet hjem.

Skjøndt det rigtignok var mig paafaldende, hvad Præsten kunde foretage sig saa silde i Haugen, fandt jeg dog endnu intet Besynderligt til at vække Mistanke om det impu-terede Mord; hvilket jeg og sagde Klageren, med alvorlig Formaning: ej alene at tage Beskyldningen tilbage; men ogsaa offentlig at erklære det omløbende Rygte for ugrundet, og tillige at fralægge sig selv enhver Andeel i samme.

Dertil svarte han: „ikke før jeg seer, hvad Præsten har gravet ned i sin Hauge“.

„Da,“ svarte jeg: „torde det være for silde, og I sætter da Eders Vre og Belfærd paa farligt Spil.“

„Det skylder jeg min Broder,“ svarte han, „og jeg venter af vor lovlige Dyrighed, at den ikke nægter mig Rettens Hjælp og Bistand.“

Saadan Dpfordring var jeg nødt til at følge.

Jeg drog da, tilligemed Klageren og Bidnerne, til Bestbye, med et saare beknyt Sind, mindre af Frygt for at finde den omhandlede Rønningsmand i Haugen, end af Bekymring over den Skræk og Uergrelse, Præsten og min Kjæreste derved vilde foraarsages.

Undervejs tænkte jeg blot paa at lade Bagvaskeren føle Lovens hele Strengbed. Ak! du milde Himmel! der forestod mig den grueligste Opdagelse.

Først vilde jeg have taget Præsten affides, for at forbede ham, og derved give ham Tid til at fatte sig, og vorde Herre over sit Sind; men Morten Bruus forekom mig; thi som jeg kjørte ind ad Gaarden, jog han paa sin Hest mig forbi og lige hen for Døren, og som Præsten aabnede samme, raabte han:

„Folk sige, at I har slaget min Broder ihjel, og gravet ham ned i Eders Hauge; her kommer jeg med Herredsfogden for at lede efter ham!“

Præsten blev over denne Tiltale saa forbløffet, at han ikke kunde mæle et Ord, forinden jeg sprang af Vognen, og sagde til ham: „I hører nu Bestyldningen, og det uden Dmssvøb; jeg nødes til paa Embeds Vegne, at gjøre denne Mands Begjæring fyldest; og fordrer nu Eders egen Væ, at Sandheden kommer for en Dag, og Munden stoppes paa Bagvaskelsen.“

Det er haardt nok,“ sagde han, „at en Mand i min Stand skal tvinges til at afvælte saadan gruelig Bestyldning; men kom kun! min Hauge og mit hele Huus staaer Eder aabent!“

Vi gik nu ind igjennem Stuehuset og ud i Haugen. Der mødte os min Kjæreste, der blev forstræffet ved at see Bruusen.

Jeg hvidstede hastelig til hende: „Vær kun rolig, min

Hjerte! gik ind, og ængst Jer ej! Eders Fjende iler sin egen Fordærvelse indde!"

Morten Bruus gik nu foran øster hen i Haugen til Tornehæffen; vi andre bagefter, tilligemed Præstens Folk, hvem han selv havde ordret at komme med Spader og Grebe.

Klageren stod noget og saae sig omkring, indtil vi havde naaet ham.

Da pegte han paa et Sted, og sagde: „her seer ud til at være gravet for ikke længe siden; her maae vi lede?“

„Grav!“ raabte Præsten vredt.

Folkene grove, og Bruus, som syntes det gik ikke hurtigt nok, rev Spaden fra een af Folkene, og arbejdede med Jorighed.

Da de vare komne et Par Spadeslag ned, var Grunden saa fast, at man tydeligen saae, her ikke havde været gravet for nylig — maaskee ikke i mange Aar.

Vi glædede os alle — paa Een nær — og Præsten allermeest; han begyndte allerede at triumphere over sin Anklager, og sagde spottende til ham: „sandt I Noget, I Gresskjænder?“

Denne svarte ham ikke; men efter at have betænkt sig et Øjeblik raabte han: „Jens Larsen! hvor var det, I saae Præsten grave?“

Jens Larsen havde hidtil, medens der blev gravet, staaet med foldede Hænder og seet paa Arbejdet.

Bed Bruusens Tiltale vaagnede han op som af en Drøm, saae sig lidt omkring, og pegede derpaa hen til en Krog i Kvarteret, en tre til fire Favne fra det Sted, vi stod.

„Der tykkes mig det var!“ sagde han.

„Hvad siger Du Jens?“ raabte Præsten vred: „naar har jeg gravet?“

Uden at agte herpaa, kaldte Morten Bruus Folkene

hen til den angivne Krog. Her laae nogle visne Kaalstokke, Grene og andet Skrupperie, som han først ryddede afvejen.

Gravningen begyndte atter.

Jeg stod ret rolig og veltilfreds og talede med Præsten om denne Sag, og den Straf, til hvilken Klageren havde gjort sig skyldig, da een af Karlene raabte: „Jesus Kors!“

Vi saae derhen — en Hattepul var kommen tilsyne.

„Her finde vi nok den, vi lede efter!“ skreg Bruus: „det er Niels's Hat; den kjenner jeg.“

Da var det mig, som om alt mit Blod blev til Jis; mit hele Haab blev med eet slaget til Jorden.

„Grav! grav!“ raabte den skrækkelige Blodhævner, idet han selv anstrængede sig af alle Livsens Kræfter.

Jeg saae til Præsten: han var bleg som et Lig; men hans Dine vidt opspilede og ufravendt hestede til det rædsfulde Sted.

Atter et Skrig; en Haand ligesom strakte sig op af Jorden mod de Gravende.

„See!“ raabte Bruus: „han rækker efter mig; ja bie lidt, Broder Niels! Hævn skal Du faae!“

Snart var hele Liget udgravet — det var virkelig den Savnede. Hans Ansigt var ikke ganske kjendeligt, da det var begyndt at gaae i Forraadnelse og Næsebenet desforuden knusset og fladtrykt; men alle hans Klæder, lige til Skjorten med hans udshede Navn, kjendtes strax af alle hans Medtjenere; endog saa en Blyring i det venstre Dre vedkjendtes alle de Omstaaende som Niels Bruuses, den han i nogle Aar bestandig havde baaret.

„Naa Præst!“ raabte Morten Bruus: „kom nu, og læg Haand paa den Døde, om J tør!“

„Almægtige Gud!“ sukede Præsten, og slog sine Dine ivejret: „Du est mit Vidne, at jeg er uskyldig: slaget ham

har jeg; men ikke anderledes, end at kunde løbe sin Vej; slaget ham har jeg; det maae jeg nu bitterlig angre; men hvo der har begravet ham, det kjender den Alvidende.“

„Jens Larsen kjender det ogsaa!“ raabte Bruusen: „og kanstsee der findes end flere. — Hr. Herredsfoged! I kommer vel ogsaa til at forhøre hans Tjenestefolk; men først venter jeg, at I ville sætte denne Uls i Faareklæder i sikker Forvaring“.

„Åh, Du Fredsens Gud! jeg torde jo nu ikke længere tvivle; Sagen var altfor aabenbar; men jeg var nærved at synke i Jorden af Skræk og Afsty. Jeg vilde just sige Præsten, at han maatte berede sig paa at gaae i Fængsel, da han selv tiltalte mig — han var bleg og skjælvede som et Espeløv.“

„Skinnet er imod mig;“ sagde han: „thi dette er et Bærk af Djævelen og hans Engle. Dog lever endnu Een, som vel skal bringe min Uskyldighed for Dagen — kom, Hr. Herredsfoged! i Vaand og Venter vil jeg vente paa, hvad han haver besluttet over mig arme Synder. Trost min Datter! og tænk paa, det er Eders Fæstemoe!“

Neppe havde han sagt dette, før jeg hørte et Strig og et Fald bag ved mig — det var min Kjæreste; hun laae der daanet paa Jorden — Gud give, vi havde ligget begge saaledes, og aldrig opvaagnet meer! Jeg løstede hende ivejret, og tog hende paa mine Arme — jeg tænkte hun var død; men Faderen rev hende fra mig, og bar hende ind; og lige med det samme blev jeg atter kaldt hen til den Dræbte for at besigtige et Saar i hans Hoved, som vel ikke var dybt, men dog havde knækket Hjernestallen, og kjendeligen viste sig at være bibragt ved en Spade, eller et saadant sløvt Redskab.

Vi gif derpaa alle ind i Huset. Min Kjæreste var da kommen til sig selv igjen. Hun sloj om min Hals, og be-

svoer mig ved Gud og alt hvad helligt var: at jeg dog maatte frelse hendes Fader af denne store Nød, og bad mig dernæst for vor Kjerligheds Skyld, at hun maatte følge ham i Fængslet, hvilket jeg ogsaa tilfod hende. Jeg fulgte dem selv til Grennaae; men Herren veed, hvorledes jeg var tilmode. Ingen af os haver talet et Ord paa hele denne sørgelige Rejse. Jeg skiltes fra dem med et sonderknuset Hjerte.

Riget er lagt i en Kiste, som Jens Larsen havde staaende til sig selv; og imorgen vorder det ærligen begravet paa Bejlbye Kirkegaard.

Imorgen afholdes det første Tingsvidne. Gud styrke mig elendige Menneſke!

Gud give, jeg aldrig havde opnaaet den bedrøvelige Post, jeg Daare saa ivrigt eftertragtede! Det er en tung Bestilling den, at være Dommer — gid jeg kunde bytte med en af Stokkemændene!

Da denne Ordets Tjener fremstilledes for mig paa Thinget, lænket fra Haand til Fod: da tænkte jeg paa vor Herre, som han stædtes for Pilati Domstoel. Og bares det mig livagtigen fore, som min Kjereste — Gud bedre det, hun ligger syg i Grennaae — som hvidskede hun til mig: „besat Dig intet med denne Retfærdige!“

Ja Gud give, han var det! men jeg øjner endnu ikke den fjerneste Muelighed.

De trende første Vidner bekræftede med oprakte Fingre deres ganske Udsagn i Forhøret, og det Ord for andet; der blev Intet taget fra, og Intet lagt til.

Og fremstode ydermere trende nye Vidner, Præstens tvende Karle og Udpigen. De to Første havde hiin Dag,

da Mordet skeete, siddet i Borgerstuen, og, da Vinduet stod aabent, havde de tydeligen hørt Præsten og den Myrdede hæftigen skjændes, og at den Første havde sagt — ligesom Hyrdeenken og hendes Datter omvandt — „jeg skal slaae din Hund! Du skal ligge død for mine Fodder.“

Tilmed havde de to Gange hørt Præsten true og undsige Niels Bruus. De vandt endvidere: at Præsten, naar han blev vred, ikke sparede at slaae til med det første det bedste, der kom ham i Hænderne; og at han saaledes engang havde slaget sin forrige Dreng med en Tøjrefolle.

Udpigen forklarede: at hun, den samme Nat som Jens Larsen saae Præsten i Haugen, havde ligget vaagen, og kunde ikke sove; og havde hun hørt Døren fra Gangen ud til Haugen knærke, og da hun rejste sig, og keeg ud, saae hun Præsten i Sloprof og Rathue gaae ud i Haugen. Hvad han bestilte der, saae hun ikke; men en Times tid efter omtrent, hørte hun atter Lyden af Hagedøren.

Da Vidnerne vare afhørte, og jeg tilspurgte den ulukkelige Mand, om han vilde bekjende Gjerningen, eller hvad han i manglende Fald havde at sige til sit Forsvar, foldede han sine Hænder over sit Bryst og sagde: „Saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige Ord! jeg vil tale Sandhed, og veed jeg med mig selv intet Andet, end hvad jeg allerede tilforn har bekjendt. Jeg har slaget den Afdøde med Spaden; men ikke anderledes, end at han derefter kunde løbe fra mig ud af Haugen; hvad der siden er hændtes ham, eller hvorledes han er kommen til at ligge i min Hauge — det veed jeg ikke. Hvad Jens Larsen og Pigen vidner om at have seet mig i Haugen ved Nattetid, enten lyve de det, eller ogsaa er det et Helvedes Blændværk. Jeg elendige Menneſte haver Ingen til mit Forsvar her paa Jorden; det mærker

jeg klarligen. Vil han i Himmelen tie, da maae jeg bøje mig under hans uransagelige Willie.“

Herpaa lod han sit Hoved og sine Hænder synke, og udgav et dybt Suk.

Mange af de Tilstedeværende kunde ikke holde sig for Graad. Der begyndte en sagte Mumlen om, at han dog maaſtee kunde være uſtyldig; men dette var jo blot en Virkning af Sindets Bevægelse og Medynk. Dgsaa mit Hjerte vilde gjerne frikjende ham; men Følelsen tør jo ingenlunde raade over Dommerens Forſtand; hverken Medynk eller Had, hverken Gunst eller Avind ſkal veje det mindſte Gran i Retfærdighedens Skaaler.

Jeg kan efter min Overbeviisning ikke ſlutte anderledes end ſom ſaa: Den Anklagede haver ſlaget Niels Bruus ihjel; dog neppelig med Forſæt og beraad Hu; vel veed jeg, at han har havt den Vane at true dem, han blev vred paa, „at han nok ſkulde huſte dem det den Dag, de mindſt tænkte derpaa;“ men det er mig ikke vitterligt, at han haver mod Noget opfyldt ſine Truſler. Nu vil ethvert Menneſte jo gjerne bjerge Livet, om det kan, og frelſe ſin Ere, og derfor vedbliver han ſin Benægtelſe ſaalænge han formaaer.

Morten Bruus — det er en haard Hals — ond tilforn, og værre nu af Harmen over Broderens Drab, begyndte at tale om Redſkaber, der kunne tvinge en forſtoffet Synder til Bekjendelſe; men det forbyde Gud, at jeg mod ſaadan Mand ſkulde tage Pinebænken tilhjælp. Og hvad er vel den andet, end en Prøveſteen paa legemlig og aandelig Styrke og Svagheit. Den, ſom mægter at udholde Torturen, og den, ſom bukker under for ſamme — lyve kunne de begge. En aſtvungen Bekjendelſe kan aldrig være paalidelig Sandheit. Nej, for ſkulde jeg vige mit Dommersæde og nedlægge mit ſure Embede.

Al! min gode fromme Kjerefte! Hun er da tabt for mig, hvad denne Verden anbelanger; jeg elskede hende dog saa inderligt.

Jeg har havt et haardt Pust at udholde. Som jeg sad, og overvejede den skrækelige Sag, i hvilken det forestaaer mig at dømme, farer Døren op, og Præstens Datter — jeg tør vel neppe længere kalde den Kjerefte, som maaskee aldrig vil vorde min Hustrue? — hun styrter ind med udslaget Haar, kaster sig for mine Fødder, og omfavner mine Knæe.

Jeg løstede hende op i mine Arme, og vi græd begge en god Stund, inden Nogen af os kunde komme tilorde.

Jeg blev først Herre over min store Bedrøvelse, og sagde: „jeg veed, hvad I ville, min Hjerte! jeg skulde frelse Eders Fader? Ja Gud hjælpe os arme Menneſter! jeg kan jo ikke. Siig mig selv, hjerte Barn! troer I, at Eders Fader er uskyldig?“

Hun lagde Haanden paa sit Bryst, og sagde: „jeg veed det ikke!“ og derpaa stak hun atter i at græde ret bitterligen.

„Begravet ham“ sagde hun saa igjen, „har han dog neppe; men at Karlen jo er død henne i Skoven af de Slag han fik, det maae vel være saa, Gud bedre det!“

„Kjere Ven!“ sagde jeg, „Jens Larsen og Pigen saae ham jo i Gangen den Nat.“

Hun virrede langsomt med Hovedet, og svarte: „Den Slemme kan have forblindet deres Dine.“

„Det forbyde vor Herre Jesus,“ sagde jeg, „at han skulde have saadan Magt over christne Menneſter!“

Nu græd hun atter.

„Siig mig oprigtig,“ begyndte hun efter et Ophold, „siig

mig reent ud! min Fæstemand! dersom Gud ikke sender anden Dplysning i denne Sag, hvad Dom vil I fælde?"

Hun saae ængstelig paa mig, og hendes Læber skjælvede.

"Dersom jeg ikke troede," svarte jeg, "at enhver Anden vilde være haardere end jeg, da skulde jeg vige mit Sæde, ja med Glæde nedlægge mit Embede. Men det tør jeg nu ikke følge, siden I spørger mig ad; den mildeste Dom, som baade Gud og Kongen har affagt, er dog Liv for Liv."

Her sank hun i Knæerne, men rejste sig strax igjen, veeg nogle Trin baglænds hen fra mig, og raabte ligesom forvildet: "vil I da myrde min Fader! vil I da myrde Eders Fæstemø? Seer I denne?" — hun traadte atter fremad, og holdt Haanden med Ringen hen for mine Djne — "Seer I denne Fæstensring? hvad sagde min ulykkelige Fader, dengang I satte den paa min Finger? Jeg giver min Pige i din Barm! Men I, I gjennemborer min Barm!"

— All Gud! hvert Ord hun sagde, gjennemborede min.

"Sødeste Barn!" sukede jeg, "sig ikke saaledes! I kniber mit Hjerte med gloende Tænger. Hvad vil I, jeg skal gjøre? fritjende den, som Guds og Menneskenes Lov fordømmer?"

Hun taug og saae til Himmelen.

"Eet vil jeg gjøre" blev jeg ved, "er det Uret, da tilregne Herren mig ikke den Synd! Hør nu, kjæreste Barn! gaaer Sagen her tilende, da er hans Liv forloren; jeg seer ikke nogen Frelse uden i Flugten. Kan I hertil ophitte noget Raad, da skal jeg lukke mine Djne og tie. Seer I! jeg haver strax, saasnart Eders Fader blev fængslet, skrevet til Eders Broder i Kjøbenhavn, og vi kunne nu hver Dag forvent ham. Taler saa med ham, og søg at faae Slutteren til Ven! har I ikke Penge nok, saa raader I over Alt, hvad jeg ejer!"

Da jeg havde sagt dette, blev hendes hele Ansigt blussende rødt af Glæde, og hun faldt om min Hals og raabte: „Gud lønne Eder for dette Raad! havde vi blot min Broder! da blev der vel Raad.“

„Men hvor skulle vi hen?“ sagde hun atter, og slap mig; „og om vi finde et Fristed i fremmede Lande, saa seer jeg Eder aldrig mere.“

Dette sagde hun saa ynkeligt, at mit Hjerte var færdig at bryde.

„Allerkjæreste Ven!“ raabte jeg: „jeg skal finde Eder, hvor langt I end fare hen; og ville vore Midler ikke slaae til vor Underholdning, skulle disse mine Hænder arbejde for os alle; jeg har lært i min Ungdom at bruge Dren og Høvlen“.

Da blev hun paanye saa sjæleglad, og kyste mig utallige Gange.

Vi bade begge af ganske Hjerte til Gud, at han dog vilde lade vort Forehavende lykkes, og saa skiltes hun fra mig med frejdigt Haab.

Dgsaa jeg begyndte at haabe til det Bedste. Men aldrig saasnart var hun borte, forend tusinde Tvivl opfyldte mit Sind, og alle de Banskkeligheder, som før syntes mig overvindelige, nu forekom mig som uhyre Bjerge, dem min svage Haand aldrig vil mægte at flytte.

Nej, nej! af denne Elendigheds Mulm og Mørke veed ikkun han aleneste Vej, for hvem den sorte Nat er lys som Dagen.

Atter to nye Bidner! de føre neppe noget Godt i deres Skjold; thi Bruusen anmeldte dem med en Mine, der ikke

huede mig — han har og et Hjerter saa haardt som Flint, og tilmed fuldt af Gift og Galde.

I Morgen møde de paa Thinget; jeg er tilmode, som om det var imod mig selv, de skulle vidne. — Gud styrke mig dog!

Det er forbi — han har bekendt Alt.

Retten var sat, og Fangen fremsført for at høre de nye tilkomne Vidners Udsagn.

De forklarede: „at de den tit omhandlede Nat vare gangne hen ad den Vej, som løber paa tværs imellem Skoven og Præstens Hauge; et Menneſte var da kommen, med en Sæt paa Axelen, og dermed vandret dem et Stykke forbi ad Haugen til; hans Ansigt kunde de ikke kjende, da det var skjult af Sækken; men da Maanen skinnede paa hans Nyg, havde de tydeligen seet, at han var iført en sid grøn Kjole (Præstens Slobrok nemlig) og en hvid Nathue; den omvundne Person forsvandt ved Haugegjerdet.“

Udbrig saasnart havde den Første aflagt dette Vidnesbyrd, før Præsten blev i sit Ansigt som Afte, og det var neppe, han med svag Røst kunde fremsføre de Ord: „jeg faaer ondt.“

Man gav ham en Stool.

Da sagde Bruusen til de Omstaaende: „det hjalp paa Præstens Hufkommelse.“

Denne hørte det ikke; men vinkede ad mig, og sagde: „lad mig føre tilbage i mit Fængsel! der vil jeg tale med Eder.“

Det skete som han forlangte.

Vi drog afsted til Grennaae; Præsten hjørte med Slutteren og Byesvenden, og jeg reed.

Da Fængselsdøren blev aabnet, stod min Kjereste og

redte sin Faders Seng; paa en Stoel ved Hovedgjerdet hang den ulykkelige grønne Sloprof.

Min Kjæreste gav et Glædesstrig, da hun saae mig komme; hun troede at Faderen var frikjendt, og at jeg nu selv vilde udføre ham af Fængslet. Hun kastede hvad hun havde i Hænderne, og hang sig om hans Hals. Den gamle Mand græd, saa den ene Taare ikke kunne bie den anden. Han nænnede ikke at sige hende, hvad nu var passeret paa Thinget; men gav hende nogle Vrinder i Byen, at hun skulde indkjøbe Allehaande.

Før hun gik, sprang hun hen til mig, trykkede min Haand til sit Bryst, og hvidsfede: „godt Budskab?“

Før at dølge min Smerte og Forvirring, kysfede jeg hende paa Panden, og sagde: „Kjære! siden skal I høre hvad der er passeret — veed endnu ikke, om det gjør stort fra eller til — men henter os nu hvad Eders Fader forlanger.“

Hun gik.

Ah! Ah! hvilken jammerlig Forandring fra før, da dette uskyldige Barn levede sorgløs og glad i den muntre Præstebolig, og nu her udi dette skumle Fængsel med Sorrig og Smerte, ja med idelig Angst og Bævelse.

„Sæt Eder, Kjære!“ sagde han, og satte sig selv paa Sengestoffen. Han foldede sine Hænder i sit Skjød, og stirrede længe mod Jorden i dybe Tanker. Endelig rettede han sig op, og hæftede sine Dine paa mig; jeg ventede i ængstelig Taushed, som om jeg skulde høre min egen Dom — ja, paa en Naade skulde jeg jo ogsaa.

„Jeg er en stor Synder,“ tog han tilorde: „hvor stor — det veed Gud: jeg veed det ikke selv. Han vil straffe mig her, at jeg hijsket kan faae Naade og Salighed; ham være derfor Priis og Vre!“

Her lod han til at vinde mere Rolighed og Styrke, og vedblev som følger:

„Fra min Barndom af, saalænge som jeg kan huske, har jeg altid været trættekjer, ilfsindet og stolt, har ingen Modsigelse kunnet taale, men stedse været rede at slaae til med Sværd. Dog har jeg sjelden ladet Solen gaae ned over min Brede; ej heller baaret Had til noget Menneſke. Allerede som halvoren Dreng begik jeg i Hidſighed en Gjerning, der ofte inderlig har fortrudt mig, og smerter mig endnu hver gang jeg tænker derpaa; vores Gaardhund, et fromt Dyr, som aldrig gjorde noget Kræ Fortred, havde taget min Mellemmad, som jeg havde sat fra mig paa en Stoel; i min Arrighed sparkede jeg saaledes med min Træsko til Hunden, at den døde under ynkkelige Strig og Pinsler. Det var kun et umælende Dyr, men dog et Varsel for at jeg ſkulde forgribe mig paa Menneſker.

„Da jeg som Student rejſte udenlands, gav jeg mig i unødigt Trætte med en Bursch i Leipzig, fordrede ham ud, og ſtal ham i Bryſtet ſaa farligt, at han med yderſte Nød kunde frelſes. Allerede herfor havde jeg fortjent, hvad jeg nu ſaa ſilbigen maae lide; men Straffen falder nu og med tidobbelt Bægt over mit ſyndige Hoved — gammel Mand! — Præſt, Fredens Sendebud — og Fader! Ak Gud! ak Gud! der er Saaret endnu dybeſt — —.“

Han ſprang op, og vred ſine Hænder, ſaa det knagede i alle Ledemod.

Jeg vilde ſige noget til hans Tørſt; men vidſte Intet.

Da han havde fattet ſig lidt, ſatte han ſig atter, og vedblev:

„For Eder, tilſorn min Ven, og nu min Dommer, ſkal jeg nu bekiende en Brøde, ſom jeg uden for al Tvivl har begaaet! men ſom jeg dog ikke er mig fuldkommen bevidſt.“

(Jeg studsede, og vidste ikke, hvor han vilde hen, eller om han talte med god Samling; thi jeg havde nu belavet mig paa en reen og usorbeholden Tilstaaelse.)

„Forstaae mig ret! og læg Mærke til min Tale! At jeg har slaget den ulykkelige Karl med Spaden, det veed jeg, og har frit ud tilstaaet — om det var med Glæden eller Eggen, kunde jeg i min hæftige Forbittrelse ikke sandse — at han da faldt, og løb bort — see, det er Alt, hvad jeg veed med sandfælig Visshed. Resten — Gud bedre det! — har jo fire Vidner seet, nemlig at jeg hentede Riget, og begrov det; og at det i Gjerningen maae være saa, er jeg nødsaget til at troe; I skal høre mine Grunde:

„Tre eller fire Gange tilforn i mit Liv er det vedersfaret mig, at jeg har været Søvnvænger. Den sidste Gang — det kan nu være ni eller ti Aar siden — skulde jeg den kommende Dag holde en Liigprædiken over en Mand, som paa en pludselig og elendig Maade var kommen af Dage. Jeg var forlegen for en Text, da de Ord af en Viismand hos de gamle Græker: „„priis Ingen lykkelig for han doer!““ faldt mig ind.

„At tage en Hednings Sentents til Text i en christelig Tale, vilde ikke gaae an; men det forekom mig og, at den samme Tanke med omtrent de samme Ord skulde findes et Sted i den hellige Skrift. Jeg ledte og ledte, og kunde ikke hitte Stedet. Det var silde, jeg var af andet Arbejde meget træt; klædte mig derfor af, gik tilfængs, og sov ind.

„Da jeg om Morgenens vaagner, og sætter mig til mit Skriversbord, for at vælge en anden Text, og nedskrive et Udkaft til Talen, seer jeg til min store Forundring, foran mig paa Bordet skrevet med store Bogstaver paa et Blad Papiir: „„Priis Ingen lykkelig, for hans Endeligt kommer! Syrach, det 11te Capitel, 34te Vers;““

men ikke det alene, ogsaa en Liigprædiken, kort, dog saa vel udarbejdet som nogen; — og alt dette med min egen Haand. I Kammeret havde intet Menneſte været; thi for Døren havde jeg indvendig trukket en Skodde, da Laafen var forslidt, og kunde springe op af sig selv, naar det blæste; gjennem Vinduet kunde ligesaalet Nogen være kommen; thi det var om Vinteren, og Rammen frossen fast til Karmen. Nu vidste jeg, hvo der havde skrevet Prædikenen, ingen Anden, end mig selv; det var dengang kun et halvt Aars Tid siden, jeg i en saadan synderlig Tilstand om Natten var gaaet ind i Kirken, og havde hentet et Lommeklæde, som jeg om Aftenen mindedes bestemt at have ladet ligge i min Stool bag Alteret.

„Seer I nu, Kjere! da de tvende Vidner afgave deres Forklaring idag for Retten, randt mig pludselig dette mit Søvngeangeri ihu; og tillige mindedes jeg, at Morgenen efter at Liget var nedgravet havde jeg undret mig over, at finde min Sloprof ligge paa Gulvet indenfor Døren, da jeg dog hver Aften bestandig hang den paa en Stool udenfor min Seng; hvilket indtil dette Øjeblik igjen var gaaet mig af Glemme. Det ulykkelige Offer for min ustyrlige Brede maa altsaa være faldet død om i Stoven, og jeg i min drømmende Tilstand have seet dette, og søgt ham der. Ja, Gud være mig naadig! det er — det maae være saa.“

Her taug han, holdt Hænderne for Øjnene, og græd bitterlig.

Men jeg var yderst forbausset og fuld af Tvivlraadighed. Jeg havde stedse troet, at den Myrdebe var død paa Stedet, og begravet der, hvor han faldt; ihvorvel det syntes mig sært, om Præsten ved Dagen skulde have fuldsært dette Arbejde, uden at Nogen havde mærket det, samt at han dertil skulde have Landsnærværelse nok. Dog — tænkte jeg saa igjen — Nøden har tvungen ham; han har kun i en Hast

Løselig bedækket Liget, og siden om Natten gravet det dybere ned.

Nu sigte de to sidste Vidner: at de have seet ham bære en Sæk fra Stoven; det var mig strax høist paafaldende, og flygtig opstod den Tanke, om ikke dette Vidnesbyrd kunde staae i Modsigelse med de forrige, og Mandens Ustyldighed derved begynde at opklare sig.

Åt desværre! nu stemmer det Hele alt for godt, og hans Brøde er udenfor mindste Tvivl. Alene den besynderlige Bending, han giver Sagen, forundrer mig: at han har begaaet hele Gjerningen, er vist; men om den sidste og uvæsentligste Halvdeel er udført i vaagen eller drommende Tilstand, det er det eneste Uvisse.

Præstens Udsagn fra først til sidst, hans ganske Afsærd bærer Sandhedens Præg, ja for dens Skyld opgiver han villig sit Liv; dog noget Lidet af Wren kæmper han maaskee nu for at bjerge? eller — maaskee han ogsaa her er Sandheden tro? et saadant Nattegængerie er ikke uden Exempel, ligesaa lidet som at et Menneske kan løbe saa langt med Uvis Saar.

Han gik atter nogle Gange hastig op og ned ad Gulvet; derpaa stod han stille foran mig, og sagde: „J har nu her mellem Fængslets Mure annammet min Bekjendelse; jeg veed, at Eders Mund skal fordomme mig; men hvad siger Eders Hjerter?“

„Mit Hjerter,“ — svarte jeg — det var knap jeg for Bellemmelse kunde tale — „mit Hjerter lider usigeligt, og vilde gjerne briste i dette Djeblik, naar det derved kunde frelse Eder fra en skrækkelig og vanærende Død —“ (Jeg torde jo ikke nævne det sidste Redningsmiddel, Flugten). —

„Det kan J ikke,“ saaldt han hurtig ind: „mit Liv er forbrudt, min Død er retfærdig, og et advarende Exempel for

alle Efterlevende. Men lov mig, at I ikke vil slaae Haanden af min arme Datter — jeg havde engang tænkt at give hende i din Barm.“

(Her aftenrede han de atter frembrydende Taarer).

„Dette skjøne Haab har jeg selv forstyrret; I kan ikke ægte en Misbæders Barn, men lov mig, at I vil sørge for hende som en anden Fader!“

Med stor Bedrøvelse og under mange Taarer gav jeg ham min Haand.

„I har vel Intet hørt fra min Søn fornylig?“ tog han igjen tilorde: „jeg vil ogsaa haabe, at han bliver uvidende om denne Glendighed til Alt er forbi — jeg kan ikke taale at see ham.“

Her skjulte han sit Ansigt i sine Hænder; vendte sig om, og støttede sin Paaude mod Væggen — han hulkede som et Barn.

Det varede Noget, inden han blev istand til at tale:

„Nu Kjere!“ sagde han da, „forlad mig nu! og lad os ikke see hverandre, før i den strænge Retfærdigheds Huus! Og — viis mig det sidste Venstab! lad det ske snart — endnu imorgen! jeg længes efter Døden; thi jeg haaber, for Jesu Skyld, den skal worde mig en Indgang til et bedre Liv, end dette nærværende, der nu ikke har Andet at yde mig, end Kval og Forførdelse — gaae, min Kjere, medlidende Dommer! lad mig afhente til Thinget imorgen! og send endnu idag Bud efter Hr. Jens i Nalsøe! han skal berede mig til Døden — Gud være med Eder!“

Han rakte mig sin Haand med bortvendt Ansigt; jeg tumlede ud af Fængslet — jeg var som bedøvet, ja hartad uden Bevidsthed.

Jeg skulde maaffee have redet lige hjem, uden at tale med Datteren, var hun ikke selv tæt udenfor Fængslet kom-

men mig imøde. Hun maatte kunne læse Dødsdommen i mit Ansigt; thi hun blegnede, og greb fat om begge mine Arme.

Hun saae til mig, som om hun skulde tigge sit Liv; spørge kunde hun ikke, eller torde hun ikke.

„Fly! fly! og red Eders Fader!“ var det Eneste, jeg mægtede at fremsføre.

Jeg kastede mig paa min Hest, og var her hjemme længe før jeg vidste det. — Altsaa — imorgen!

Dommen er affagt. Han hørte den med større Standhaftighed, end den besad, som oplæste samme. Alle Nærværende, undtagen hans haardnakkede Fjende, udviste ogsaa stor Medlidenshed; Nogle hvidskede endog, at den var streng — ja tilvisse streng! den stiller eet Menneske ved Livet, og tre foruden ved Livslykke og Sindssro. Den barmhertige Gud være mig en naadigere Dommer, end jeg Synder tør være mod mit Medmenneske!

Hun har været her — hun fandt mig paa Sygelejet — der er ingen Redning længere — han vil ikke flygte.

Slutteren var vunden; Fiskeren, et Sødsfendebarn til hendes salige Moder, havde lovet at føre dem til Sverrig, og havde sin Sejlsbaad tilrede; men den angergivne Synder var ikke til at overtale. Han vil ikke undrage sig Retfærdighedens Sværd, forhaabende, at han ved sin og Jesu Dod skal vinde sig en bedre Retfærdighed hisset.

Hun forlod mig ligesaa trostesløs, som hun var kommen; men uden et eneste umildt Ord.

Gud naade hende, Stakkel! hvorledes skal hun overvinde den forfærdelige Dag? og her ligger jeg, syg til Legem og Sjæl — kan hverken trøste eller hjælpe — Sennen bliver borte.

Farvel! — Farvel mit Hjertes trolovede Brud! farvel for denne usselige Verden, til vi mødes engang i en bedre!

Snart maaffee; thi jeg føler, at Døden har mig fat — maaffee gaaer jeg did, førend den, mit grumme Embede tvang mig til at henstikke.

„Farvel, min Hjerteven!“ sagde hun jo: „jeg forlader Eder uden Nag; thi I gjorde kun Eders strenge Pligt; men nu farvel! for vi sees aldrig meer.“

Hun gjorde Fredens Tegn over mig — Gud skjænke mig dog snart den evige Fred!

Gud! hvor vil hun hen? hvad har hun ifinde? Broderen er ikke kommen — og imorgen — paa Ravnhøj*).

*) Den Bante paa Nalsøe Mark ved Grennaae, hvor Præsten Søren Dvift blev halsbugget, hedder endnu saaledes.

(Her findes Herredsfoged Erik Sørensens Dagbog pludselig afbrudt; men til denne, ligesaa sandfærdige som skrækkelige Begivenheds nærmere Oplysning og Fuldstændiggjørelse, anføres her efter den daværende Nabopræst i Nalsøe hans skriftlige Optegnelse. Skulde ellers nogen Læser ville præge disse Actstykkers

Egthed i Livet, da tør han dog ikke tilligemed Indklædningen forkaste det Væsentlige af Historien, som — desværre! er alt for sand. Sagnet, som endnu stedse i hele Omegnen levende vedligeholder sig, lægger ydermere til: at just denne tragiske Begivenhed gav Anledning til, at Delinqventsager for Eftertiden blive foretagne ved alle Instantserne, Lovfyndige maae vel da kunne fassætte Tidspunktet for samme).

B.

Nalsøe Præstes Optegnelser.

I min Embedstids det syttende Aar tilbrog sig her i Nabolauget den Begivenhed, som betog Alle med Skræk og Forfærdelse, og geraadede vor geistlige Stand til stor Tort og Blusel, idet Præsten i Bejsbye, den velsærde Hr. Søren Dvist, udi Brede slog sin Tjenestekarls død, og begrov ham derpaa om Natten i sin Hauge.

Han blev efter foregaaende retlig Undersøgelse overbevist om denne gruelige Gjerning, saavel ved Manges Vidnesbyrd som og ved egen Bekjendelse, og derfor dømt til at have sin Hals forgjort. Hvilken Dom i mange tusinde Menneskers Dørværelse blev erøvet her paa Nalsøe Mark.

Den Henrettede, hvis Sjælesørger jeg tilforn havde været, forlangte mig til at besøge sig i Fængslet. Og maae jeg med Sanden sige: at jeg aldrig haver meddeelt det hellige Sacrament til nogen mere vel beredt, angergiven og fuldtroende Christen. Han erkjendte selv med inderlig Kuelse, at han havde vandret i kjødelig Sikkerhed, og været et Bredens Barn, hvisaarsag Gud hengav ham i Synd og Sindssforhærdelse, ydmygede ham dybt, og gjorde ham meget elendig, at han atter kunde oprejses ved Christo.

Han beholdt sin Frimodighed lige til det Yderste, og holdt paa Nætterstedet til det omstaaende Folk en Tale fuld af Kraft og Salvelse, hvilken han i sine sidste Dage havde udarbejdet i Fængslet, og lært udenad. Den handlede om Brede og dens skrækkelige Følger, med bevægelig Anvendelse paa ham selv, og den grumme Misgjerning, hvortil Brede havde forledt og henrevet ham. Textens Ord vare tagne af Jeremia Begrædelses Bog 2 Cap. 6 Vers: „Han har beskæmmet Præsten i sin Brede.“

Derpaa aflædte han sig, bandt selv for sine Dine, og knælede med solbede Hænder; og som jeg havde udtalt de Ord: „vær trostlig, kjære Broder! idag skal Du være med Frelseren i Paradiis!“ faldt hans Hoved for Mestermandens Sværd.

Hvad der gjorde ham Døden beedst, var Tanken om hans tvende Børn, af hvilke den Ældste, Sønnen var fra-værende — som man troede, i Kjobenhavn — men, som vi siden erfarede i Lund; hvorfor han ogsaa først ankom hertil den samme Aften, som Faderen om Morgenens havde betalt Syndens Sold.

Datteren, som, sig selv og sin Kjæreste til ydermere Hjertesorg, stakket tilforn havde været trogivet til Herredsfogden, tog jeg af Barmhjertighed i mit Huus, hvor hun mere død end levende blev henbragt aarle om Morgenens, da hun havde taget Afshed med Faderen, hvem hun med datterlig Omhed havde plejet udi Fængslet.

Da jeg kom tilbage fra den tungeste Gang i mit Liv, fandt jeg hende temmelig rolig og sysselsat med at tilberede den Henrettedes Jordeklæder (thi det var tilladt, at han maatte vorde begravet i christen Jord, dog udi al Stilhed). Hun græd ikke mere; men hun talte heller Intet. Jeg taug ogsaa;

thi hvad skulde jeg sige hende? og var jeg ikke selv bespændt med mørke Tanker?

En Timestid derefter kom min Vogn med Liget, og kort derpaa foer en ung Mand paa en Hest ind i Gaarden — det var Sonnen. Han kastede sig over Faderens affjælede Legeme og derpaa i Søsterens Arme; begge Sødskende holdt hverandre længe omfavnede; men ingen af dem kunde faae et Ord frem.

Om Eftermiddagen lod jeg kaste en Grav ligeudenfor Baabenhussdøren til Nalsøe Kirke; der nedlagdes i den tause Midnatsstund de jordiske Levninger af den forhenværende Præst i Vejlsbye. En Sandsteen, hvorpaa er udhugget et Kors, og som jeg først havde ladet forfærdige til mig selv, bedækker Graven, og minder enhver Kirkegænger om den Ulykkeliges dybe Syndefald og den menneskelige Naturs Fordærvelse, samt om Syndens eneste Frelse ved Christi Kors. *)

Næste Morgen vare begge faderløse Sødskende plat forsoundne, og haver intet Menneſte siden kunnet høre eller spørge det Mindste til dem. Gud maae vide, i hvilken Afstrog de have skjult sig selv for Verden.

Herredsfogden sranter bestandig og troes ikke at leve. Jeg selv er saare betagen af Sorrig og Kummer, og tykkes mig Døden at maatte være det højeste Gode for os Alle tilhobe.

Gud gjøre imod os efter sin Wiisdom og Barmhertighed!

Herre! hvor urandsagelige ere dine Beje!

J min Embedstids otte og tredivte Aar, og een og tyve efter at min Nabopræst, Hr. Søren Dvift i Vejlsbye var

*) Stenen ligger endnu den Dag idag paa samme Sted.

bleven sigtet, dømt og henrettet for et Mord paa hans Tjenestekarl, hændte det sig: at en Stodder kom her i Præstegaarden. Han var en gammelagtig Mand med et graaagtigt Haar, og gik ved en Krykke. Zugen af Lyendet var just tilstede, jeg gik derfor selv ud i Kjøkkenet, for at give ham et Stykke Brød; og spurgte jeg ham da, „hvorfra han var?“

Han sukkede og svarte: „ingensteds fra.“

Jeg spurgte derpaa om hans Navn; han sukkede atter, saae sig frygtfom omkring og sagde: „de har kaldt mig Niels Bruns.“

Det foer i mig, og jeg sagde: „det er et grimt Navn; saaledes heed ogsaa Een, der blev slaget ihjel her omkring for en Snees Aar siden.“

Han sukkede endnu dybere, og svarte: „det var ikke saa godt, jeg havde døet dengang; det har bekommet mig ilde, at jeg rømte ud af Landet.“

Haaret rejste sig paa mit Hoved, og jeg tog til at ryste af Forfærdelse; thi nu tyktes mig, at jeg grandgivelig skulde kjende ham igjen; tilmed var det, som om jeg saae den livagtige Morten Bruns for mig, hvem jeg tre Aar isorvejen kastede Jord paa. Jeg ryggede mig tilbage, og slog et Kors for mig; jeg tænkte det var et Gjenfærd.

Men han fatte sig paa Skorstensstjødets, og sagde: „Herre Gud, Fær! jeg hører, min Broder Morten er død. Jeg var ved Ingvorstrup; men den nye Mand gjenneede mig væk — lever min gamle Huusbond, Præsten i Vejlsbye?“

Nu faldt det som Skjæl fra mine Dine, og jeg ahnede strax Sammenhængen i hele den gruelige Historie; men jeg var saa fornømmen, at Mælet i nogle Minutter var mig formeent.

„Ja“ sagde han saa, og beed graadigt paa Brødet,

„det var Mortens Skyld Altsammen — men kom Præsten ellers i Fortrød?“

„Niels! Niels!“ raabte jeg i mit Hjertes Ekstræk og Afstye, „Du har en blodig Synd paa din Samvittighed; for din Skyld har den uskyldige Mand maattet lade sit Liv for Bøddelens Haand.“

Brødet og Rjeppen drattede fra Stodderen, og selv havde han nær segnet om i Jlden.

„Gud forlade Dig, Morten!“ stønnede han, „det meente jeg ikke — Gud forlade mig min store Synd! — men det er dog vel kun saa, I vil rædde mig? — Jeg har nu vandret herind lige fra langt ude paa hiin Side Hamborg, og ikke hørt et Ord herom. Der har heller Ingen kjendt mig forend Fa'er, og jeg ikke aabenbaret mig for nogen Anden; men da jeg kom igjennem Vejlbye, og spurgte om Præsten var levende, svarede de: Ja.“

„Det er den nye“ sagde jeg, „men ikke den, som I og jer ugudelige Broder har skilt ved Livet.“

Da begyndte han at slaae Hænderne sammen og hyle og give sig, saa jeg vel mærkede: at han kun havde været et blindt Redskab i Djævelens Haand; ja jeg begyndte endmere inderlig at ynkes over ham. Og tog jeg ham derfor ind med mig i mit Studerekammer, talte til ham nogle trostelige Ord, og fik da hans Sind saavidt i Rolighed, at han i Støbemaal forklarede og udlagde mig alle Ting i dette Helvedes Skarnstykke.

Broderen Morten — en Belials Mand — fattede et dødeligt Had til Hr. Søren i Vejlbye fra den Tid af, han nægtede ham sin Datter til Hustru. Saasnart derfor Præsten var bleven skilt ved sin forrige Rudst, fik han sin Broder til at lade sig fæste i dennes Sted.

„Dg pas nu vel paa,“ havde han sagt til Niels,

„naar Lejlighed falder, saa ville vi spille den sorte Mand et Puds, og det skal ikke blive din Slæde.“

Niels, som var stiv og studs af Naturen, og dertil ophidsset af Morten, kom snart i Klammerie med sin Huusbond; og saasnart han havde faaet den første Tugtelse, glemte han ikke at melde det paa Ingvorstrup.

„Lad ham nu slaae Dig een Gang til“ havde Morten sagt, „saa skal han faae det betalt; kom saa til mig, og lad mig det vide!“

Da var det han yppede Riv med Præsten i Haugen, og løb derpaa uden Ophold til Ingvorstrup.

Brødrene mødtes udenfor Gaarden. Niels fortalte det Paasferede.

„Har nogen seet Dig paa Vejen herhid?“ spurgte Morten. Niels meente nej.

„Saa skal vi,“ sagde Morten, „jage ham en Forstrækelse ind, han ikke skal forvinde de første fjorten Dage.“

Nu blev Niels ført hemmelig ind paa Gaarden, hvor han holdt sig skjult til Aften. Saasnart Alle vare til Ro, gik de samlede hen til et trebundet Markeskjal, hvor der tvende Dage tilforn var nedgravet Liget af en Karl paa Niels's Alder, Størrelse og Udseende. (Han havde tjent paa Ingvorstrup, og der hængt sig selv, som der mumledes om, af Desperation over Bruusens tyranniske Behandling og Trusler; hvorvel Andre sagde, det var af Kjeresteforger).

Dette Liig grove de op igjen, hvor nødvendig end Niels vilde; men Broderen tvang ham — og slæbte det hjem til Gaarden; thi det var tæt derved.

Nu maatte Niels afføre sig alle sine Klæder, dem Liget, Stykke for Stykke, igjen isklædtes; endog saa en Drenning blev taget med. Derpaa gav Morten den Døde et Hug over Ansigtet med en Spade, og eet i Tindingen, og

forvarede ham saa i en Sæk til næste Aften. Da bare de Sæffen til Skoven, som ligger tæt ved Vejlsbye.

Niels havde vel flere Gange adspurgt Broderen, hvad han havde ifinde, og hvad alle disse Anstalter skulde til; men denne havde bestandigt svaret: „det behøver Du ikke at kjere dig om — det faaer at være min Sag.“

I Skoven siger Morten til ham: „nu skal Du hente mig een af Præstens daglige Kjoler, helst den lange grønne, jeg har seet ham gaae med om Morgenem.“

Niels svarte: „det tør jeg ikke, for de hænge i hans Sovestammer.“

„Saa tør jeg selv,“ siger Broderen; „og gaae nu din Vej, og kom her aldrig meer! her har Du en Pung med hundrede Daler. De holde vel ud, til Du kan faae Dig en Lejlighed i Sonden, men langt borte! hører Du! hvor Ingen kjender Dig. Giv Dig et andet Navn, og sæt aldrig din Fod mere paa dansk Grund. Gaae om Natten, og hæl Dig i Skoven Dagen; og her er Madposen, jeg tog med fra Gaarden; den kan føde Dig, til Du kommer ud af vor Konges Landemærker. Skynd Dig nu, og kom her ikke igjen, saa fremt Du har dit Liv kjert.“

Niels adløb, og dermed skiltes Brodrene ad, ej heller saae de hverandre siden fra den samme Dag af.

Den Komte havde døjet meget Ondt i fremmede Lande, var bleven hværvet til Soldat, havde tjent i mange Aar, og været i Krig, hvor han mistede sin Førlighed. Fattig, svag og ussel fik han ifinde at søge sin Fødestavn, og havde under megen Nød og Besværighed fægtet sig igjennem.

Saaledes led i Korthed det fatale Menneskes Beretning, om hvis Sandfærdighed jeg desværre ikke kunde bære Tvivl. Og blev det mig altsaa klart, hvorlunde min ulykkelige Medbroder var falden som et Offer for den nedrigste Ondskab,

for sin Dommers og for Vidnernes Forblændelse, og for sin egen lettroende Indbildningskraft.

Alt! hvad er dog et Menneske, at det tør opkaste sig til Bloddommer over sin Lige? Hvo tør dog sige til sin Broder, Du est skyldig at døe? Kun Gud hører Hævnen til; kun den, som giver Livet, tør alene give Døden. Han lønne Dig nu ogsaa hisset for den bittere Martyrdød, Du her maatte lide, med det evige Livs uendelige Glæde!

Jeg fandt mig ikke besøjet til at angive den sonderknuste og angergivne Synder, saameget mindre som Herredsfogden endnu levede, hvem det vilde være en Grusomhed at oplyse om hans skrækelige Bildfarelse, før han vandrede heden, hvor Alt det skal komme for Lyset, der endnu er skjult for vore Djne.

Jeg stræbte derfor langt hellere at yde den Tilbagevendende Religionens Trøst, og formanede ham dernæst paa det Alvorligste til at fordølge sit Navn og den hele Begivenhed for alle Mennesker. Jeg lovede ham paa dette Vilkaar Huuslye og Pleje hos min Broder, som boer i en langtfraliggende Egn.

Næste Dag var en Søndag. Da jeg sildig mod Aften kom hjem fra mit Annex, var Stodderen borte; men inden det blev Aften den følgende Dag, var Tildragelsen bekjendt over hele Nabolauget.

Dreven af sin urolige Samvittighed havde han ilet afsted til Rosmus, og fremstillet sig som den rette Niels Bruus for Herredsfogden og alt Lyendet i Gaarden.

Herredsfogden fik en Nørelse og bøde inden Ugens Ende; men Niels Bruus fandtes Tirsdag Morgen liggende død udenfor Halsøe Kirkevær, paa den salige Søren Dvists Grav.

Fire Perioder.

Første Periode.

Jeg var atten Aar.

Med det academiske Borgerbrev i Lommen og publico encomio ornatus, rejste jeg ud til min Faders Gods.

Samme min Hr. Fader var en meget rrig Adelsmand, saa jeg i Grunden slet ikke havde haft nodig at lære Noget — thi at jage, spille, tude og sjase med Pigerne kommer af sig selv — men han vilde, at jeg skulde lære Meget, for at gjøre min Stand Ere.

Han var i Grunden langt mere stolt af sin Stand, end den meest uvidende Landjunker, og derfor vilde han ej heller overlade Borgerstanden et Fortrin, som virkelig ikke er ubetydeligt, jeg mener Lærdom — videnskabelig Dannelsse. — Fra mit sjette Aar af holdt han Hovmester til mig, og det hele Karle i Sprogene; og da jeg gik til Universitetet, skrev han til alle de examinerende Professorer med indstændigt Forlangende: at de vilde være ret strænge imod mig.

Det vare de ogsaa, men jeg kunde mine Ting; og — forelobigen sagt — jeg absolverede fire Aar derefter min juridiske Embedsexamen saaledes, at jeg efter andre sex Aars Forløb blev Kongens Amtmand og ikke min Fuldmagtigs.

Mit Hoved var altsaa vel dyrket, men mit Legeme heller ikke forsømt: jeg dansede, fægtede, reed, svømmede — Alt med temmelig Færdighed; og skal jeg troe et mangestemmigt Vidnesbyrd af sorte, brune, grønne, blaae og graae Djne, har mit Ansigt og min hele Person ikke havt noget Fra-
stødende.

At den unge Student var af gammel Adels, og Arving til store Rigdomme, har dog rimeligviis forblændet de smukke Djne, og flatteret hans Portrait. Men Een fandtes der alligevel, som i mig kun elskede Hyrden.

Og som en om Hyrde, en smægtende Remorin, vankede jeg omkring i min Faders Lunde, ledende efter Stella. Jeg skulde have ledet længe før, hvis ikke Ciceros Pligter og Epictets Grundsætninger havde fængslet mig til Studerekammeret.

Naar en attenaarig Knos leder ret alvorligt om en Kjereste, vil det ikke vorde ham vanskeligt at finde.

Ikke langt fra os boede en riig Justitsraad, som ejede en overmaade dejlig Stella paa sexten Aar. Vi saae hverandre, og indsaae i samme Øjeblik, at vi vare staaede for hverandre, samt at vor Kjerlighed maatte vorde evig. I en Tid af otte Dage gjennemgik vi hele Skolen — jeg mener Kjerligheds — lige fra det første Suk til den første Omfavnelse.

Det var en Aftenstund i Maj og det allerønskeligste Vejr til at forlove sig i: Himlen var klar og blaa som Stellas Dje; Luften varm, men ikke heed, og viftede netop saameget, at den kunde vugge Blomsterne i Søvn. Rattergalen trillede, klynkede, klukkede en smeltende Amorofo; og Froernes — jeg mener Peder Dres — duse Klokkespil ringede Solen ned. Bagtelen vækkede med omme Fløjtetoner sin Mage og Skovduen kurrede sin til No.

Forte af en usynlig Magt mødtes Stella — lad hende

fremdeles hedde saaledes — og jeg i en Lovhytte. Jeg saae paa hendes Fodder; hun paa mine. Jeg stottede til den højre Side; hun til den venstre. Jeg rev et Blad af, og plukkede det istykker; hun gjorde ligesaa. Jeg sukkede; hun med. Jeg udbredte begge mine Arme; hun sine; og inden vi vidste det Allermindste deraf, laae hendes om min Hals og min om hendes smukke Midie.

Vore Læber vare tæt forenede, og kunde neppe adskilles saalænge, mens de smaa, men betydningsfulde Ord: „Min“ „Din“ udvexledes.

Vi tilsvor hverandre en evig, en uendelig Kjerlighed.

Al! dengang vidste jeg endnu ikke: at paa Jorden er Intet evigt uden Conversationslexiconnet, og Intet uendeligt uden Jean Pauls Perioder.

Da den første Forbauselse var forbi, og Elskovsrusen havde antaget en stillere Character: med andre Ord, da Fornuften atter kom til sit Herredømme, lagde vi de allerfornuftigste Planer til et ret exemplarisk Engleliv.

Vi vilde intet Mindre, end oprette Himmelen paa Jorden; og Intet havde været lettere, hvis ikke baade Eet og Andet var kommen i vejen.

Vor første Beslutning var denne: at vor Kjerlighed skulde holdes aldeles hemmelig. (Der var virkelig heller Ingen, som mærkede den, uden dem, der saae os sammen.)

Det andet Decret, som emanerede fra Elskovs Lovhævede Tempel, var dette: at vi, for ej at vække Mistanke, kun vilde sees en Gang om Dagen, med mindre Omstændighederne skulde gjøre oftere Gjensyn tilraadeligt og hensigtsmæssigt.

Vi mødtes virkelig heller ikke oftere, end det var muligt.

Den tredje Beslutning af os to unge fornuftige Mennesker var denne: at vi, i Tilfælde af Adskillelse, skulde etablere en regelmæssig Postexpedition, som nemlig maatte besørges

ved Brevduer — saameget havde min suilde Stella allerede profiteret af sin Fontaine.

Endelig blev det et Resultat af modent Overlæg: at vi ikke vilde giftes, førend vi kunde finde en Præst, som hemmelig vilde copulere os.

Alle vore Planer vare fortræffeligt anlagte; det vil ingen fexten Mars Jomfrue eller Froken nægte os. Men hvad formaaer vel al mennesselig Wiisdom mod den blinde Skjæbne? Hvad mægter Hjertets Poesie mod Livets Prosa?

Hele otte Dage gif Alt efter Dnsse; ikke den mindste Skye lod sig see paa vor Kjerligheds Himmel! Vi samlede hver Aften i Skoven, paa Grændsen imellem vore Fædres Ejendomme, og derforuden to eller tre Gange offentlig ved formelige Besøg.

Men Postvæsenet ruinerede os.

Jeg havde nemlig den sidste Aften til Stevnemødet medbragt en Due, som Stella tog hjem med sig, og som næste Dag skulde gjøre sit Prøvestykke, som flyvende Post.

Om Morgenen, saa tidlig det gryede ad Dag, var jeg oppe, for at vente dens Ankomst, og trykke det første Elskovsbrev til mine smægtende Læber. Men Ulykken vilde, at min Fader skulde gaae nede i Gaarden, og lige under Dueslaget, netop som den vingede Brevdrager dalede ned, og satte sig paa Pinden. Ulykken vilde dernæst, at Brevet skulde være for stort, og Flyvehullet for lille: saa Veneris Jugl forgjæves stræbte at trænge sig ind til sin Mage. Dens Flaggren og Klappen med Bingerne gjorde Papa opmærksom; han slog Djnene op, og mærkede strax Marsagen.

Jeg stod paa Udkik i Stalden, og saae med Forførdelse, at han snappede Duen med det Udraab: "mon dieu! qu'est-ce-qu'il-y-a?"

Han løste Brevet — det var bundet med en rød Silke-

lidse — læste Udskriften, smilte og puttede det ubrækket i sin Lomme; thi han vilde anseet det som en Overtrædelse af Grens Forskrifter at aabne noget som helst Brev, der ikke var adresseret til ham selv.

Jeg var i en piinlig Forfatning: min Elstedes søde Skrivelse, vor dybe Hemmelighed, i min Faders Hænder! Gjerne havde jeg udverlet dette første Kjerligheds Pant for mit aca-demiske Borgerbrev.

Engstelig sneg jeg mig op paa mit Bærelse — der stod han allerede, søgende efter mig.

„Min Søn!“ begyndte han med mild Alvorlighed; thi endogsaa under langt hæftigere Sindsbevægelser vidste han at bevare udvortes Anstand og Værdighed — hiin fornemme Egevægt, paa hvilken Hs. Excellence Hr. Geheimeraad von Gothe lægger saa megen Vægt — „Min Søn! der er arriveret et Brev til Dig ved overordentlig Leilighed“ — her tog han det frem, og viftede det sagtelig op og ned —.

„Jeg vil ikke tillade mig, at indtrænge mig selv i dine Hemmeligheder; jeg ønsker blot, at Du vilde gjøre mig bekendt med dets Indhold, for at erfare, om det ogsaa er carteret paa den cypriske Gudindes Postcontoir; thi een af hendes Postillioner kom nu nylig med det.“

Jeg vidste, at dette „jeg ønsker“ i min Faders Mund betydede det samme, som „jeg vil;“ jeg forudsaae endvidere, at min Hemmelighed ikke længer vilde kunne skjules for ham; og sluttelig haabede jeg, ved en aabenhjertig Tilstaaelse desto lettere at erhverve hans Minde, hvilket jeg paa Grund af min Stellas eventuelle Rigdom og egne utallige Fuldkommenheder under alle Omstændigheder ansaae for utvivlsomt.

Zemmelig fattet bad jeg ham derfor, selv at aabne Brevet.

— „Som Du behager“ svarte han med et venligt Nis, tog en Sax og klippede Seglet løs. (Hvo der i hans

Nærværelse vilde løsne et Segl med Fingrene, undgik ikke, — hvis han horte til Huset — hans Jrettesættelse: „endog saa en trekantet Billet“ sagde han, „hør aabnes med Ansigt.“)

Derpaa udfoldede han Brevet, knepsede til det med Fingeren, og vendte Ryggen til Binduet for at læse samme. Dette medtog flere Minutter; thi min Stella skrev rigtig nok lidt utydeligt, og hendes Stil udmærkede sig desuden ved en vis naiv Originalitet i Orthographien.

Under Læsningen afværgede Emil og Rynker paa min Faders Ansigt.

Endelig blev han færdig, lagde Brevet sammen, og rakte mig det med de Ord: „Du skal ikke læse det i min Nærværelse — din Undseelse maae være uden Vidner! Min Son! Du har begaaet en Overfølelse — Jomfru Stella er ikke Partie for Dig — med Liden vil Du indsee, at jeg har Ret; men nu vil Du tillade mig, at jeg advarer Dig for en Sottise — tilgiv mig dette Udtryk; Mesalliance, min Son! er en Daarlighed under alle mulige Hensyn, og et blot Galanterie er ogsaa upassende. En Adelsmands Vre taber alt for meget ved at forføre en Pige af ringere Stand. Du seer altsaa, at en Forbindelse med Justitsraadens Datter ikke leder til noget Resultat. Enfin, mon fils! laissons ces puérilités! Jeg ønsker, at Du vilde bryde af tidt! — Collegierne maae snart begynde — om Du saa synes, kunde Du idag eller i morgen rejse ind til Byen! — Endnu Et: en god Gjerning kan ikke begyndes for tidlig; da det ved moderne Overlæg vist nok bliver din egen Billie, at denne lille Roman ikke udspindes længere, ønskede jeg, at Du strax vilde betage det stakkels Barn sin Grille! Sæt Dig ned — s'il vous plait — jeg vil dictere Dig, om Du saa synes.“

Jeg adløb; men Amor og hans Mama veed bedst, med hvilke Jølelser.

Jeg vil ikke anføre Indholdet; thi det var gaaet mig selv fra, saasnart jeg havde sat mit Navn under Brevet.

Da det var forsynet med Udskrift og Forsegling, tog min Fader det, og sagde: „Jeg skal just have Bud over til Justitsraadens i en anden Anledning, saa kan dette følge med. Og — dersom Du ikke har noget derimod — vil jeg ordre Kudsten. Vejret er smukt; men Barometret er allerede sunket under Ustabilitet; det var sikkest at kjøre idag — om Du saa synes.“

Jeg bukkede — han gif.

Gud forlade mig! jeg parodierede min Fader: „om Du saa synes,“ mumlede jeg under Graad og Tænders Gnidsel: „nej, mon cher père! det synes jeg rigtignok ikke; mais, attendez!“ (Saa usønlig syndet var jeg, at jeg endog snakkede Fransk.) —

Men snart smeltede mit harmfulde Hjerte. Stella! min Stella! det Englebarn! naar hun nu modtog mit Brev! Dersom hun ikke døde paa Steedet, var det højst sandsynligt, at hun alligevel vilde forforte sit skønne Liv; og da — men heller ikke for — besluttede jeg, at følge hende efter, offere mig selv paa hendes Grav.

Jeg forbandede min Fejghed, min slaviske Lydighed; jeg opmandede mig; jeg fattede den Resolution, voldsomt at sprænge den faderlige Myndigheds Nag, da Bognen rullede frem, og — min Fader ledsagede mig til den. Alle Husene dansede rundt for mine Dine, og Hestene dansede med mig til Kjøbenhavn.

Det Første, jeg her foretog mig, var at skrive et Brev til Stella, hvori jeg undskyldte mig for det første, som min Fader havde diceret; jeg kaldte Sol, Maane og Stjer-

ner til Vidne paa min Bestandighed, og besvor hende, at vise sig som et værdigt Sideslykke til Julie, Valdborg, Heloise og salig Frue Ulfeld. Denne Heroide betroede jeg til min Støvlepudder — en tro og dygtig Svend — formanede ham, at levere den i Stellas egne Rosenfingre, og bringe mig hendes Svarskrivelse saa snart muligt.

Der forløb en Eviighed — det vil sige: fjorten Dage — inden min Brevdrager kom tilbage — med mit Brev! — Stella var med sin Fader rejste til Holsten, og ventedes ikke tilbage den hele Vinter. Min Mercurius havde vel fulgt deres Spor Iyen igjennem; men da de havde nogle Dages Forspring, og han ingen Vinger, maatte han opgive Jagten.

Jeg græd, og læste til Philosophicum. Og hermed endtes den første Periode.

Anden Periode.

Jeg var otte og tyve Aar.

Som Amtmand drog jeg ind i en Provindsialstad, lige meget hvilken; den jubledede mig imøde. Poeterne ophøjede min Buisdom og Retfærdighed, Damerne min Elskværdighed; thi jeg var endnu Ungkarl.

Til Velkomst blev jeg feteret med stor Souper og Bal; man vidste allerede, at jeg var en Elsker af Dands. Til den første engagerede jeg paa Lykke og Fromme den første den bedste af de mig allesammen ubekjendte Skjonne.

Hun rakte mig Haanden; jeg fastede mine nærsynede Dine paa hendes Ansigt, og saae — min Ungdoms første Kjærlighed, min himmelske Stella! Og Himmel! hvilket

Under! endnu den samme friske, nysubsprungne Rosenknop, som for ti Aar siden. Jeg fornåm i min Barm en Efterklang af hiin Naturens søde Stemme, og uvilkaarligt faldt det Spørgsmaal mig ind: mon hun for Dig skulde have bevaret sit Hjerte tilligemed sin Skjønhed?

Men der var ingen Tid til at gjøre Samvittigheds-Spørgsmaale! Dansen begyndte; baade mine Fødder og mit Hjerte kom i Bevægelse.

Saa snart jeg havde figureret op, og ledet hende til Sæde, tog jeg Plads ved Siden, og bevidnede min Glæde over at kunne fornåe gammelt Bekjendtskab.

Hun rødmede, og svarte med et yndigt Smil: „Da vi faaes sidst, Hr. Kammerjunker! var jeg et Barn —“

„— Jeg med;“ afbrød jeg: „men der gives Følelser, som tilhøre baade den barnlige og den modnere Alder. Jeg mærker alt for vel, at mine vare af den Natur; desværre handlede jeg dengang som Barn —“

Hun afbrød mig ligesaa hastigt, som jeg hende, og sagde atter smilende: „tillad, at jeg betager Dem en Bildfarelse, som vist nok reiser sig af en temmelig Lighed mellem Stella og mig. — Der er min Søster.“

Hun bøjede sig lidt frem foran mig, og viste til den anden Side. Som et Lyn foer mit Blik derom, og jeg gjenkjendte nu den virkelige Stella; men større, fyldigere, end for ti Aar tilbage, majestætisk af Væxt og Anstand, en Cleopatra, en Morgana, ja en Juno!

Hun rakte mig sin Haand til Kys, og sagde med et Smil, der lig Solglands udbredte sig over det hele skjøne Ansigt: „Ej! ej! Hr. Kammerjunker! er det Deres Bestandighed? Det er kun ti Aar siden De tilsvor mig en evig Kjerlighed, og nu begynder De allerede at sige min rigtig nok yngre Søster smukke Ting? Jo, jo! jeg har luret.“

Skjøndt denne lette Spøgetone hverken behagede eller smigrede mig, virkede den dog baade adspredende og tempererende paa min exalterede Stemning, og jeg vandt snart fuldkommen Tactfasthed.

„Skjonne Stella!“ faldt jeg ind: „tillad mig endnu at kalde Dem med det skønneste af alle Navne! Enkelt er De os stakkels Hyrder farlig nok; men at De uventjebet skal kunne fordoble Dem —“

Her saae jeg mig om efter Søsteren: hun havde vendt os Ryggen, og svævede langsomt ned mod den anden Ende af Salen. Ved ethvert af hendes afmaalte Fjed drapperede sig malerisk hendes lette folderige Valkjole; hendes fyldige Navneloffer vuggede sig paa hendes Nakke.

Jeg tænkte uvilkaarlig paa Dido, da hun i Elysium vender Aeneas Ryggen, og forsvinder som Nymaanen matglimtende gennem Taager.

Et let Slag paa Skulderen af den ældre Stellas Handske kaldte mig tilbage fra Elysium.

„Deres Bebrejdelser“ vedblev jeg sukkende: „ere vel for-tjente —“

„— Na nej!“ afbrød hun mildt: „ingen Bebrejdelser! de maatte jo falde tilbage paa mig selv! Vi To ere begge angerløse; det er alene vor Brevdue, der er Skyld i det Hele.“

Jeg vidste dog ikke ret selv, hvorledes jeg var vendt: Fortid og Nutid, den første og den anden Stella, Pophytte og Balsal, Rattergalsang og Dansemusik fremstillede sig Alt paa een Gang i broget Forvirring.

„De er endnu Godheden selv,“ begyndte jeg uvis: „Deres Ansigt, min Frøken! er endnu et tro Speil af deres Hjerter —“

Et Haandtryk og et sjælfuldt Smil belønnede mit Smigrerie; men hun affortede det, sigende i stærkere Tone:

„Hr. Kammerjunker! tillad mig her at forestille Dem min Gemal, Grev Rosenstjerne! —“

En ung smuk Mand stod tæt ved os; vi hilsede hverandre — jeg med nogen Overraskelse og Forvirring, han med let Høflighed.

„Dg her, min Bedste!“ vedblev hun, henvendende sig til ham, og dog uden at slippe min Haand: „fremstiller jeg Dig i vor ny Amtmand mit Hjertes gamle Inclination! Vi To har engang i hele fjorten Dage levet af Rosenduft, Maaneskin og Fuglesang.“

„Ah!“ raabte han leende, idet han greb og trykkede min anden Haand: „saa De er min Kones første Lærer i Elfskunst! Men det Indfald med Duen, det var en grammatikalst Bommert, og dog skylder jeg den maastee min nuværende Lyksalighed.“

Her lagde han Haanden paa sit Bryst, Hovedet paa sin Skulder, og saae med comist Smægten paa sin leende Gemalinde.

Jeg saae nu klarligen, hvorledes jeg var faren, og at jeg befandt mig mellem Mennesker af den finere Verden: med Lethed fulgte jeg det angivne Tempo, og en levende Samtale, hvis Maal var at ironisere den ymmeste og skjønneste af alle Følelser, vedligeholdtes, indtil næste Dands begyndte.

Grevinden var min Dame; men mit Dje søgte hendes Søster med en Længsel, liig den, hvormed man higer fra Stadens Tummel ud i den stille, yndige Natur.

Hun dansede mig et Par Gange forbi, men syntes neppe at bemærke mig. Hendes stille Alvor stak fordeelagtigen af mod Stellas Livlighed og spillende Glæde.

Bed Bordet fik jeg Sæde mellem begge Søstre; men jeg deelte mig ikke imellem dem; thi jeg skal ikke nægte, at jeg tilhørte den Yngste ene og alene.

Jeg henryktes ligesaameget af hendes Nards Dannelsse, som af hendes Hjertes dybe Følelse, der stod i samme Mod-sætning til hiint, den fextenaarige Stellas barnagtige Følerie, som Madame Stael-Holsteins Romaner til Madame Genlis.

Engang imellem maatte jeg jo alligevel henvende mig til min anden Naboerffe, som — endstjøndt hun blev levende underholdt af hendes Gjenboer, to unge Officierer — var meget opmærksom paa hvad der taltes mellem Søsteren og mig. Ja mod Slutningen af Maaltidet undslap hende endog nogle Uttringer, der smagte lidt af Skinsyge; men jeg udledte dem snarere fra saaret Forsængelighed, end fra Recidiver af gammel Svaghed.

Jeg havde kun halvt Ret.

Bed mit Besøg den næste Dag modtog jeg strax de tydeligste Beviser paa ualmindelig Dmhed. Den galante Dame indledte paa det allerfineste, hvad vi dannede Menneſter kalde Intrigue — Eventyr — Roman.

Og for at bortrydde den eneste tænkelige Hindring i sammes Gang — thi den tolerante Gemal var herved en ganske uinteresseret Tilskuer — stræbte hun af al Magt at drage mig bort fra Søsteren, ja, til den Ende, at stille hende i et latterligt Lys, som en stakkels ensfoldig og ubannet Landsbytosse.

Men her forsejlede hun ganske sin Vej; thi just denne hendes spydige Stikken og overmodige Spot hævede Galathea — lad mig kalde hende saaledes! — desto højere i mine Djne.

Galathea — den blide men sædelige, den beskedne men selvfolende, den yndige men ydmyge Galathea — drog mig til sig med uimodstaaelig Vælde; og ak! — drog sig selv

tilbage fra mig alt længer og længer, jo nærmere Søsteren kom mig Dag for Dag.

Den Enes Tiltrækkelse, den Andens Frastøden kunde have bragt mig til Fortvivlelse, dersom ikke det Haab, at jeg ej var den skønne Galathea ligegyldig, havde styrket mig. Men mange svage, dog for en Elsker umiskjendelige, Tegne paa en undertrykt Tilbøjelighed, undgik ikke mit spejdende Blik.

Da de fleste vistnok kjende disse, eller i al Fald kunne finde dem tydeligen beskrevne i enhver Roman: vil jeg ikke opholde mig ved den søde Piges uvilkaarlige Sukken, pludselige Farveskiftet og stjaalne Blikkast. Jeg vil gaae lige til Catastrophen af denne min meget alvorlige Roman.

For at løse den eneste Knude i samme — Stellas ubesvarede Godhed for mig — besluttede jeg, at gaae rask, ligefrem og oprigtig tilværks.

En Dag, da det fineste Coquetteries spildte Kunstner havde gjort hende ganske mismodig, greb jeg hendes Haand, og sagde: „Jeg elsker deres Søster — jeg beder Dem om at vejlede mig.“

Hun blegnede, sank sammen; hendes Barm gik op og ned, Laarer traadte i hendes Dine. Men p'udselig trykkede hun dem tilbage, og rejste sig med Fatning. Hendes Ansigt fik atter naturlig Farve og Liv.

Det var mig tydeligt, at et nyt Haab var oprundet i hendes Hjerter: enten at den blye og skye Galathea, hvem hun spottevis kaldte Sigrid, vilde give mig Kurven; eller, i modsat Fald, at denne vores Roman kun skulde være et Intermezzo i hendes egen.

Nok er det: hun svarte med Milddhed, og, som hun sædvanlig plejede, spøgende: „En kjærlig Ridder bejler selv! kan De ikke bejle den strænge Sigrids Hu, hvad skulde da jeg vel udrette?“

Bifaldende bøjede jeg mig, kyssede hendes Haand, og ilede ind i Sideværelse til Galathea, hvor hun sad beskæftiget med en Tegning.

„Froken!“ begyndte jeg, „jeg elsker Dem — jeg elsker Dem inderligt og oprigtigt — dersom Deres Hjerter er frit —“

Her hævede hun sig langsomt, rystede Lokkerne tilbage fra det deslige Ansigt, stirrede et Secund stivt paa mig, bøjede sig atter ned over sit Arbejde, gjorde et Par Strog med Penselen, og sagde: „Herinde i Stuen kan man vist nok høre hvad De siger, Hr. Kammerjunker!“

„Hele Verden maae høre det“ svarte jeg med forstærket Stemme, „gode, ædle Galathea! gjør mig ikke Uret! gjør ikke noget Menneſke Uret! Hvad De end tænker om mig — jeg tilhører Dem alene med Liv og Sjæl. Troe mig; jeg taler uden Strømt — dette Djeblif er os begge alt for vigtigt — dersom jeg ikke haabede at have en Stemme for mig i Deres Hjerter, da vilde jeg ingenslunde bede om Deres Haand.“

Hun bukkede sig end dybere ned; men jeg hørte dog tvende Taarer falde paa Maleriet.

„Galathea!“ vedblev jeg „hos Dem er Alt Sandhed — dom ikke Andre efter Skinnet! og betænk, at De har en ærlig Mands Skjæbne i Deres Haand!“

Her opløstede hun atter sit Ansigt — det var blegt og fuldt af højtideligt Alvor.

Med fast men dæmpet Stemme sagde hun: „Om otte Dage skal jeg svare Dem.“

Jeg traadte, ærbødig bukkende mig, tilbage og gik. Grevindens Bærelse, som jeg maatte igjennem, var tomt; jeg forlod Huset.

De otte Dage — den anden Ewigbed, som jeg allerede i mit ni og tyvende Aar havde oplevet — forløb omsider.

Galathea svarte — saaledes som jeg haabede. Om hun eller jeg har overilet os, det vil vise sig i de to følgende Perioder.

Nok er det: vor Roman blev Stella for lang — blev til en heel Historie. Et halvt Aar efter vort Bryllup drog hun med sin Hr. Gemal til Kjobenhavn, til et større og gunstigere Terrain for Romaner, Intriguer og Eventyr.

Credie Periode.

Jeg var sex og fyrgetype Aar.

Dugen var taget bort fra Aftensbordet, og den sædvanlige Forelæsning skulde tage sin Begyndelse. Min Familie havde lejret sig omkring mig, og ventede paa, hvad jeg nu vilde opvarte med. (Thi jeg læste altid selv; eftersom ingen af Børnene kunde gjøre min Kone det tilpas.)

Jeg havde opslaaet — jeg veed ikke mere hvilken fornøjelig Bog. NB. de ret fornøjelige Bøger ere altid nyttige; og tilmed maae Sjælen ligesaa lidt som Maven til Aften belæses med svære Sager.

Nu vel: Lysene vare stødte hen til mig, Bogen opløstet, da Tjeneren traadte ind med Aviser og Breve. Jeg vilde have lagt dem tilside, hvis ikke min Kone havde gjort mig opmærksom paa eet af Seglene, hvori hun gjenkjendte sin Svogers, Grev Rosenstjernes Vaaben.

Vi havde ikke hørt fra Grevens i langsommelige Tider, kunde derfor slutte os til, at noget særdeles Bigtigt maatte have foranlediget nærværende Skrivelse; thi besluttede vi strax at aabne samme.

Brevet var fra min Svigerinde, og indeholdt en Indbydelse til at besøge dem, og gjøre Følgefæb til den forestaaende Kroningshøjtid. Sammes Herlighed var udmalet saa tillokkende, at min Forelæsning reent glemtes derover, og vi for det Dvrige af Aftenen fik Stof nok til Samtale.

At denne vandt i Liv og Interesse ved min Erklæring: at Ingen skulde blive hjemme — det kan man lettelig indsee.

De Glæder, vi slet ikke have ventet, som overrasste os ganske ufornødede, ere langt hæftigere, sødere og mere ublandede end de, paa hvilke vi har havt Tid at forberede os; thi i hiint Tilfælde kan den nyffigne, selvkløge Phantastie ikke gjøre sine næsvise Forudspring, og, ved at fremstille os Tingene anderledes end de ville komme, forplumre os Nydelsen.

Man gotte sig brav længe i Forvejen til et Besøg, til en Rejse, eller til hvilkensomhelst anden Forlystelse! ikke skal man da saa let forsluge sig, naar Nydelsens Lime slaaer, og man finder de hedt attraaede Glæder heelt anderledes, og en god Deel koldere, end man havde ventet. Den, som tit og længe forud gaaer og smager Maden tilpas, nyder mindst, naar den kommer paa Bordet. — Rigtigheden af anførte Bemærkning — som iøvrigt slet ikke er ny — fik vi alle stadfæstet ved meer end een ubehagelig Erfaring.

Den, der tabte mindst i sine Forventninger, var min, med al sin Omhed alvorlige og sindige, Husfrue, for hvem ingen Glæde overgik dem, hun nød i sit eget Huus.

Hun og jeg: vor ældste sextenaarige Datter Julie, og vore tvende yngre Sønner, (der tilsammen udgjorde den hele Familie), ankom en Aftenstund til Grev Rosenstjernes Gaard.

Hovedbygningen var stærkt oplyst, og vi formodede ganske rigtig stort Selskab. Thi fik vi det Indfald at staae af i Ladegaarden, for at sege et affides Bærelse til Omklædning, og

og saaledes berede vore kjære Slægtninge en frydefuld Overraskelse.

Jeg traadte først ind i Conversationsalen, hvor jeg fandt fem Spilleborde fuldt besatte med Herrer og Damer.

Bed det midterste og med Ryggen mod Døren sad Grevinden — jeg kunde sige i overnaturlig Storrelse; thi hendes brede Ryg tog næsten hele Bordet for; hendes nøgne Skuldre syntes at være laante af en Torso; Armene vare ligesaa colossale, og et uhyre Hovedtøj med trende „vidthenskyggende“ Strudsfejere fuldendte det Gigantiske i Figuren.

Da hun just i dette Djeblik drejede Ansigtet om til Sidemanden, kjendte jeg hende paa Profilen, og traadte til for at hilse.

„Jeg beholder“ sagde Sidemanden med Djinene stift hæstede paa sine Kort.

„Nei, jeg beholder“ raabte hun, lagde den ene Haand med Kortene paa sin Barm, og rakte mig den anden.

„Velkommen, Hr. Svoger! er De alene? er min Søster ikke med?“

(Hun holdt sig endnu tilbage, virkelig overrasket af denne Modtagelse.)

„Men narrer De mig nu denne Gang, og la'er mig gaae alene — seer De! Baronen har den Bane“ —

Her rejste de Medspillende sig, og hun maatte — dog med Kortene i Haanden — følge deres Exempel.

Hun saae nu min fremtrædende Familie, og med den ene vældige Arm — Kortene stedse i den anden — embrasserede hun min Kone med det Udraab:

„Velkommen, ma chère! min Gud! har Du været syg? Du seer saa daarlig, saa mager ud!“

Sagen var: at Galathea endnu havde sin ranke skønne Pigefigur, og sit friske, men ganske fedmelose Ansigt.

Man kunde hore Misundelsen over hendes velbevarte ungdommelige Udseende i den corpulente Stellas Tone.

Nu kom hendes Mand, og læspede nogle tørre, ligegyldige Complimenter. Sløvt, koldt, betydningsløst var hans Anslyn som hans Tale; og af den fordums vævre nysfælige Cavalier — Damernes Yndling — var intet Andet tilbage, end et mat og vammelt Smil, en Bøjelighed i Ledemodene, og en flydende Tunge, der maskinmæssigt opramsede en Deel flaaue Galanterier og forslidte Indfald.

Derefter kom den unge Greve og tilkommende Stamsherre — en sød Dukkemand, et Faaremølsansigt, der øjeblikkelig begyndte at gjøre Hanebeen for min Julie.

Dg endelig stak den anden Søn, en seraars, forskælet, uartig Krabat, sit næsvise Gessjæs midt ind i Gruppen.

Saaledes saae det ud med vor første Modtagelse i det Rosenstjernske Huus; og man vil uden Vanskelighed slutte sig til, at vort Ophold der hverken blev langvarigt eller fornøjeligt. Tre Poster bidrog især til at forførte det.

For det første opstod snart en meget usøfterlig Spænding mellem Grevinden og min Kone.

Hiins forrige Livlighed og Skjemtsomhed, der — mens hun var ung og smuk — gjorde hendes Dmgang behagelig for Alle af hendes eget Kjon, og fortryllende for vort, havde nu forvandlet sig til Brippenhed, Skofelyst og Spidsfindighed. Dg dette Hang yttrede sig aldrig mere fremstikkende, end naar hun var i sit Element — ved Spillebordet; thi der blev hun ofte reent utaalelig. Vandt hun, viste hun sig overmodig; tabte hun, blev hun vranten og hartad ondstabsfuld. Slet spillede hun, men var hun uheldig, hovmestererede hun uop-hørlig sine Medspillere, og holdt ved ethvert Spils Slutning en lang Commentar over de begangne Fejl. Min Kone

spilte bedre, men ugjerne og uden mindste Videnskab, hvorfor ogsaa Aftentimerne bleve hende til en pijnlijk Byrde.

Den anden Marsag til at paaskynde vor Afrejse var den unge Stamherres Surren om vor Julie.

Vel var hun fornuftig og aandrig nok til at oversee ham; men jeg havde seet saa mangen fornuftig Pige blive bedaaet af en Nar; thi at gennemsee er noget ganske Andet, end at oversee; og et sextenaarigt Pigeoie trænger sjælden længere end til Overfladen, og er denne sjon og glimrende, tager Hjertet lettelig Fornuften tilfange.

Galatheas skarpe Blik gennemskuede først saavel sin Datters vaagnende Tilbojelighed til Papsen, som dennes og hans Moders Plan til et fordeelagtigt Partie; og meddeelte mig sine ikke ugrundede Betyrninger.

Vi besluttede i et hemmeligt Cabinetsraad at bryde op, saasnart Kroningen — hvorfra jeg nu ikke kunde udeblive — var tilende.

Men den paaagtigste Besværlighed for os alle var dog den sersaarige næsvise, kaade og ubændige Pusk. Han var en Plageaand baade for os og for Forældrene: et sandt Huuskors, en Nisse, en Trold, en Unge af en Barulo. Han lod Ingen af os med Fred, men spille os tusinde Streger, den ene værre end den anden.

Vor yngste Søn — af hans Alder og Størrelse — maatte især holde for, og vi torde aldrig slippe ham af Syne. Faderen maatte kjøbe ham fra sig med Penge til Sifferier, og Moderen var i egentligste Forstand under hans Svøbe; thi han sparede ikke paa corporlig Kevselse, naar hun ved Opsætsighed havde paadraget sig hans billige Brede.

Kun fra Spillebordet maatte han blive borte; thi der forstod Grevinden ingen Spøg. Dog for at forebygge alvorlige Dptrin — af hvilke vi vare Vidner til eet, der kun

kunde endes med en ydmyg Afbigt paa Moderens Side — sørgedes for, at Knægten kunde komme i Seng inden den sædvanlige Aftenandagt begyndte.

Den Eneste, der var istand til at kudske den lille Despot, var Kammertjeneren, hvem Forældrene stundom maatte kalde tilhjælp; naturligviis dog kun i yderste Nødsfald. Men dette var endelig ikke saa sært, naar man betænker, at han udøvede et lignende Herredomme over — Grevinden!

Galathea og jeg bleve engang hændelsesviis Vidner til hans Impertinence mod hende; et Dptrin, der jog Blodet frem i mine Kinder, og bort fra min Kones.

„Det er en ubehøvet Person“ sagde Stella, som aldrig tabte Fatningen; „men tro som Guld, og han er Grevens Djesteen!“

Hertil gjorde hun en skjæv Mund, og trak paa Skuldrene — jeg ligesaa; men jeg veed nok, hvad jeg tænkte.

Omfrider forløb da de fire Dage — den tredie Ewigbed i mit korte Liv — og med befriede Fugles Lethed sloj vi til vort kjere Hjem.

Der faldt Galathea om min Hals og vædede min Kind med sine Taarer. Nogle af disse tilhorte den ynkværdige Søster; men de fleste runde visnok som Takoffere til Himlen for vor rige Betsignelse af huuslig Lykhalighed.

Fjerde Periode.

Jeg er tredstundstyve Aar.

Og skulde jeg altsaa efter Talebrugen gaae ned ad Bakke. For saa vidt Nedgang stedse er lettere, behageligere end Opgang, henegner jeg Talemaaden paa mig selv.

Thi endnu fornemmer jeg ingen af Alderdommens jevnligt paaankede Byrder: Sløvhed, Stranten, Knarvorrenhed. Mit Livs Aften — jeg borde hellere kalde den Eftermiddag — tegner til at worde lang og blid.

Eet kun var istand til at drage Skyer over min skønne, klare Esteraars Himmel — ikke Fattigdom; thi mine bedste Rigdomme bestaae ikke i Penge eller Penges Værd: ikke legemlige Sygdomme; thi min Sjæl er frisk og sund: ej engang Tabet af eet eller flere af mine Børn eller Børnebørn. Vel vilde saadan Storm medbringe Taage, men ingen uigjennemtrængelig; thi snart maatte den smelte for Straalerne af mit Livs Sol — jeg mener min Galathea, min — ja min evigt Elskede; hun, der som Verdens Sol, ligner sig selv baade Morgen og Aften.

Skulde hun dale for jeg: det alene var den Aftenstye, som kun en anden Morgen var mægtig at opklare. Hendes Ungdom er forsvundet, men ikke hendes Kjerlighed; dens renere, dens himmelske Deel træder bestandig klarere frem, ligesom den jordiske træder tilbage; og sammes stedse ufornindstede, ufvækkede Styrke er mig et Tegn paa dens højere Oprindelse, dens evige Natur.

Min Datter Julie er ogsaa lykkelig gift. Hun boer saa nær, at jeg hver Dag kan lade hendes tvende Glatter ride Ranke paa mine Knæe. — Hun ligner sin Moder, som een Rose den anden.

Min ældste Søn er allerede traadt i Embede. Han er ellers forlovet med en vakker Pige, og drømmer nu sin Faders Ungdomsdrøm; Gud give, den maatte faae samme Opfyldelse! — Min yngste Søn ligner sin Broder, som eet Gran det andet.

Staffels Stella ikke reent at forglemme! — Paa en Rejse jeg nylig efter Embeds Medfør maatte foretage mig, faldt min Vej gennem en lille Bye, som beboes af et affondret Christen-Samfund.

Allerede i fire Aar havde hun levet her: nemlig siden hendes Mand døde; siden hun maatte forlade sin ældste Sønns Huus, med hvis Kone hun ikke kunde forliges; siden hun for den yngste Søn ikke kunde finde noget andet Fristed, hvor han jo rykkede hende daglig for Penge til sine Udsvævelser, og betalte hende bagefter Renterne i kaade Drillerier og ondskabsfuld Spot.

Jeg maatte dog aflægge hende et Besøg.

Hun beboede et Par elegant meublerede Værelser i Søsterhuset, men havde anlagt Menighedens særegne Dragt.

Jeg troede, at see for mig en Skuespillerinde, der just skulde træde frem i en Dvækerinderolle: Klæderne havde hun, tilligemed Miner og Fagter; og i Sectens Terminologie var hun fuldkommen hjemme. Men Anden! den var endnu den samme som tilforn; kun i en anden Form: istedenfor Turban og vajende Strudsffjedre bedækkede nu en ydmyg Snip det forfængelige Hoved.

Hun stiklede, hun mediseerte bestandig — kun ikke med Ratter, men med Sukke — ikke med coqvettist figurerende, men med foldede Hænder.

Hun indgjød paa eengang Mobbhydelighed og Medynk; hvilken Tomhed i Sjælen! hvilket Dø i Hjertet! Hendes sørgelige Alderdom forekom mig som en taaget Efteraarssdag; som en flad, nogen, uoversfuelig Dræn, uden Græs og uden Løv, den Vandrerens gysende betræder, efterat have sagt et evigt Farvel til sine bedre Dages løvrige Lunde og blomstrende Dale.

Urtepotten.

Da asiatiske Barbarer foer, som en skarp Frostvind fra Norden, over det yndige, men hjælne Hesperien, søgte en flygtende Skare Tilflugt i Havet, paa nogle øde Sandrevler — kun Tilfuhl, maaskee tarvelige Almisser fra de Floder, som Rhætiens Alper nedsende.

Fra disse i Sandhed landflygtige fattige Fiskere nedstamme de venetianske Nobili, et Adelskab, som i Velde, Stoltshed og Standsaand ikke veeg for noget Andet i Verden, lige til det napoleonske Seculum. Hine Sanddynger ere Grundvolden til det prægtige *Venezia*, i Aarhundreder Havets Dronning, Handelens Middelpunct, Kongers Voldgiftsmand, Verdens Kæsemester.

Men her — selv her, hvor Frihedsind fandt et Fristed fra Lænker og Svæber, har Despotismen vidst at rejse en Trone saa fast, at kun Tiden, i Forbund med en vældig Erobrer, formaaede at omstyrte den.

Flere indvortes Rystelser modstod den, uden engang at vakte: *Liepolis*, *Bedemars*, *Falieris* Sammensværgelser syntes endog at fornye dens Styrke og Fasthed.

Den Sidste, Statens Souverain, selv Oligarch, forenede sig med Folket mod Oligarchiet — forgjæves! hans

graahartede Hoved faldt som Sonoffer for Adelsens fornærmede Majestæt, hans gamle, men varme Blod besudlede hans egen hertugelige Trone.

Den Første faldt — liig Genuas Fiesco, med Sværd i Haand, dog ej ved Sværdet; men ved een af de Skjæbnens Bud, som Mennesket kalder Hændelse. Hans lemlæstede Liig blev kastet i Havet, og — af Kronikeskriveren — gjendøbt med Skræmmenavnet Catilina.

Saga er som oftest uretfærdig mod den Ulykkelige — men Braga maa det tillades, idetmindste at ane det Bedre, at sige hvad Hjertet — af! alt for tit mod Forstandens strænge Dom — kunde ønske. Er Duffet ædelt og sjønt: saa kalde Verden det Digt.

Det var Statens højeste Festsdag, dens aarlige Bryllupsdag. Formælingen var fuldbyrdet, Bruden havde modtaget sin Fæstningsring, og Brudgommen, omgivet af en glimrende Skare, stred under Musik og Jubelraab over Markuspladsen.

Hvilken Larm! hvilken Glæde! Man tilsmilte, tilraabte, lykønskede hinanden. Dersom Nogen, ubekjendt med Dagens Højtid, pludselig havde befundet sig i Brimlen, han skulde troet, at alle Gistefærdige holdt Bryllup paa eengang. Mænd og Kvinder i festligste Gildedragt, Blomster og Krands i Binduer og paa Balconer, Guirlander og Flag paa Skibe og Gondoler.

Paa et Hjørne stod den unge Adelsmand Bajamonte Tiepoli, taus og udeeltagende, og lod Dptoget og Skaren drage sig forbi. Hans venstre Haand hvilte paa Sværdsæftet, hans højre i Barmen; hans Overløbe var optrukket, hans Djenbryn nedtrukne, hans højre Fodspidse klappede paa

Fliserne: hans hele Stilling, Mine og Væsen udtrykte kold Foragt.

Run naar en Broder Nobile hilsede, nikkede han med et tvetydigt Smil; eller naar en smuk Dame vendte sit Blik til ham, forandrede han for et Djeblig sin stolte Holding, og bejede sig med en Galantuomos fine Belevenhed.

En og anden fornem Bekjendt kunde i Forbigaaende spørge: "I her, Signore?"

"Jeg hører ikke til Signoriet," var hans hele Svar.

(Der laae en dobbelt Mening i dette Svar; thi Signoriet var i Venedig det store Raad — en Deel af den virkelige Regjering.)

Der fandtes ogsaa dem i Hoben, som hilste og bleve gjenhilste ganske ligegyldigt, men hvis Djekest en opmærksom Jagttager ikke vilde have fundet uden Betydning.

Omfrider nærmede sig en Gjenstand, paa hvilken den unge Nobile hele Tiden syntes at have ventet, en Pige — maaskee slet ikke skjønnere, end mange andre, — men sikkert for ham den Skjønneste, hans Hjertes Sol; thi Straalerne fra hendes Dine traf lysende, opklarende Tiepoli's Afsyn, som naar en virkelig Solstraale pludselig rammer Bjergets mørke Side. Den haanligt opkastede Overlæbe sank, Djenbrynene steg, den venstre Haand faldt fra Kaardeknappen, den højre trykte sig fastere ind til Hjertet, og den fremstrakte Fodspids traf sig hurtig tilbage.

Gondolierne drog just nu i Procession over Torvet med deres Silkeslag og bemalede Arer. De smukkeste Piger af denne Kaste fulgte efter, bærende paa en forgyldt Pappgondol, deres forgyldte Paphelgen. Blandt disse fremstinnede Margarita, som en virkelig Perle blandt Kvinder.

Tvende Gange tilforn havde Tiepoli seet denne Perle, og tvende Gange var den atter forsvundet i Trængslen.

"Denne Gang" besluttede han, "vil jeg følge dig, om det saa var til Havets Afgrund!

Dg troligen fulgte han Dptoget allevegne, ubekymret om Benner's Smil og Bekjendtes Hvissen.

„See Tiepoli!“ sagde En til en Anden, „han lober efter en Gondoliera!“

See Tiepoli!“ sagde Dogen, der fra sit Palladses Balcon tog Processionerne i Diesyn, til en af de hosstaaende Timænd, „hans Blik er fastgroet til hiin Gruppe af Piger; han har viist ikke Politik, men forliebte Eventyr i Hovedet.“

„Forliebelse i Hjertet“ svarte den gamle Foscarini, „og Politikken i Hovedet. Cæsar, Serenissimo! gif og som en Straajunker paa Dumpejagt.“

Gradenigo rynkede Næsen: „Cæsar! der har kun været een Cæsar i Verden.“

„Men mange Catilinaer“ afbrød den kloge Olding: „hvorfor har han hverken været i Templet eller paa Bucen-tauren, ej heller noget andet Sted, hvor hans Rang tilstod ham det?“

„Det opklarer sig nu!“ svarte Dogen leende, og gif over til andre Gjenstande.

Gondolierens Tog var tilende. Nogle vandrede hjem; blandt disse Maurizio med sin Datter, den smukke Margarita.

Ej ubemærket fulgte Tiepoli dem i nogen Afstand, indtil hiin aabnede Døren paa sin lille Bolig, lod Datteren træde ind; vendte sig og med dyb Erbødighed spurgte om hans Excellence havde Noget at befale?

„Jeg ønskede kun at vide,“ svarte Tiepoli, „hvo denne Dame er, som nu gif ind.“

„Ingen Dame!“ sagde Gondolieren, „det er kun min Datter — min eneste Datter —“ lagde han alvorlig til — „en uberygtet Pige —“

„— Saameget desbedre!“ afbrød Tiepoli, „jeg har

aldrig søgt Bekjendtskab med berygtede Fruentimmer: Eder og Eders valkre Datter vnskede jeg gjerne at kjende."

"For megen Gre!" svarte Maurizio mørk, — "eller — maaskee —"

"— For megen Banære! vilde I sige" tog hiin hastigen Ordet: "Nej, min Ven! saaledes er det ikke meent."

"Jeg veed ikke" sagde Maurizio, "hvad Grev Tiepoli ellers kan mene med sit høje Besøg i min ringe Hytte."

"Det skal I erfare" lød Svaret, "dersom I iaften vil besøge mig i min Bopæl, den ligger —"

"Ved Rialtbroen" afbrød Gondolieren; "enhver Venetianer kjender jo Grev Tiepolis Pallads — jeg skal komme og modtage Eders Excellences Befalinger!"

Med disse Ord gjorde han en dyb Reverents og gik ind i sit Huus.

Tiepoli gik hjem.

I Palladssets Forsal fandt han den unge, adelige, engang rige, men nu forarmede Molizzi.

"Har Serenisimo"*) sagde denne med dæmpet Røst, "udseet sig en Dogaressa idag?"

"Maaskee, Hr. Admiral!" svarte Tiepoli smilende; "hvoreledes staaer det ellers med Flaaden?"

"Efter tvende tabte Slag" sagde hiin, "kan den ikke være i bedste Forfatning — kun tyve seilfærdige Galejer; men Stemningen er god blandt Besætningen; den er ganske forbittret imod Regjeringen."

"Meget vel!" vedblev Tiepoli, "Arsenaloterne —?"

"— Ligne sig selv" svarte Molizzi, "ægte Prætorianere; den Høistbydende række de altid deres brede Næver."

"Borgerne?"

*) Dogens Titulatur.

— „Trehundrede ere allerede bundne —“

„— Hvormeget vide de? —“

— „Dmtrent saa meget som jeg: at der er et gavnligt Værk igjære; men naar, hvorledes og ved hvem det skal udføres —“

„— Det Sidste veed I dog Molizzi!“ afbrød Tiepoli: „I og jeg alene; paa denne Hemmelighed hviler det hele store Værk. Vore Fjender see maastee den vorende Strøm; men finde de ikke Kilden, hvorfra den udspringer, skulle de forgjæves prøve paa at standse eller aflede den. Her, min Ven!“ lagde han til, idet han forte ham ind i sit Cabinet. „Her er Penge! bland dem med Løster, og uddeel dem med Eders sædvanlige Klogskab — Iønligt! Glem ikke Eder selv! men lad som I forglemme Eders Creditorer! for dem maae I endnu være den fattige, forgjældede Molizzi; ellers vilde I lettelig vække deres Mistanke. Hvad er der udrettet med Landtropperne?“

„Fire Capitainer“ lod Svaret, „ere bundne for vor Sag: paa første Bink stode de til os med alle deres Folk. Men tillad mig nu at spørge Eder? naar skal det bryde løs? Alt er forberedt; Gemytterne ere varme; ved alt for lang Opsættelse vilde de lettelig affjøles. Gnisten er tændt; men uden Næring vil den snart slukkes.“

„Alle mislykkede Revolutioner“ svarte Tiepoli, „ere begyndte for tidligt. Jeg venter paa de tvende Regimenters Afsejling til Fastlandet; og den skal jeg paaaflynde. See her! sorg for at disse Papirer komme i Lovemunden.*) — Gjer Eder magelig Molizzi! her kan Ingen overrasse os.“

Paa denne Anmodning lagde Molizzi en forloren Næse og en hvid Haartour paa Bordet.

*) I Munden af tvende Metalløber lagdes alle hemmelige Angivelser.

„Det er haardt“ vedblev Tiepoli, „at en tapper Krigsmand skal liste sig forklædt omkring, som en Bandit — saaledes lønne Venezias Herrer. I har offret Fædrelandet Eders Guld og Eders Blod; og dette giver Eder ej engang saa meget tilbage, at I dermed kan skjule Eders Saar.“

„Despoternes Drabanter,“ svarte hiin bittert smilende, „maa altid sejre; eet tabt Slag udsletter alle deres forrige Fortjenester.“

Det ringede. Tiepoli gik ind i Forgemasket, og hans Ven masserede sig igjen. Lidt efter kom hiin tilbage, og meldte, at en Dame ventede ham. Molizzi trak Djenbrynene sammen.

Tiepoli greb hans Haand, og sagde leende: „der gives mangfoldige Masker — man kan maskere sit Ansigt og sine Handlinger: den forliebte Fruentimmergjæk Tiepoli er ikke frygtelig for Statens vise Fædre; de glemme, at Venus og Mars spille under Dække med hverandre.“

„Antonius“ svarte Vennen mørk, „glemte Alt i Cleopatras Arme.“

„Men Cæsar ikke“ gjenmælede Hiin; „lad mig ledsage Eder til Bagporten!“

De gik.

Kort efter kom Tiepoli igjen med en Triumphators Anstand og Mine. Med korte, hurtige, faste Skridt ilede han gennem Bærelset, men standsede pludselig, som ramt af et electrisk Slag, ved et meget stort Spejl.

Han gjorde en truende Bevægelse med Haanden: „Forræder! vil Du røbe mine Hemmeligheder?“ hviskede han; „skriver Du ikke tydeligt: Tiepoli og Signora Foscarini? — Men nej, Du est min Ven, og vil advare mig; godt! Ingen uden Du skal læse i mit Ansigt: at Timændsraadets skjulteste Planer nedlægges i den kjælné, men gamle

Foscarinis Egteseng, for siden at afflores i den unge Tiepolis Konkammer — men — hvad er dette? hvad staaer der nu under dette unge Menneskes nedtrukne Bryn? Forførelse? — Det er Usandhed; hun kom mig først imøde — Spionerie? Hm! an dolus an virtus quis in hoste requirat?*) Uden den første vilde Kriegeren være eenarmet —.

Tjeneren kom og afbrød denne Monolog: „En Gondolier lader sig melde“ berettede han.

„Fører ham ind!“ befalede Herren.

Med kold Erbødighed, med flygtige, mistroiske Blik fremstillede Baadsføreren sig. Tiepoli gif ham imøde.

„Jeg har bedet eder — men lad os sidde ned — “

Maurizio bukkede dybt, men blev staaende; Tiepoli greb tvende Stole, satte sig paa den ene, og næsten trak Maurizio ned paa den anden.

„J skriver maaffee“ — vedblev han — „paa Eders Datters Regning en blot simpel Høflighed, som Afgtelse for Borgerværd byder; J troer maaffee, at Adelsmanden i dette Øjeblik leer i sit Hjerte ad Faderens Godtroenhed, at han ved en forstilt Medlidenhed vil affjæbe denne Datterens Værd og Dyd?“

Maurizio kastede et hurtigt Blik paa Tiepolis Ansigt; det viste kun venlig Oprigtighed.

„J tager fejl; men det er naturligt — det er nødvendigt, at J maae miskjende mig; thi den Borgerklasse, til hvilken jeg hører — aldeles uden mit eget Valg — nærmer sig sjelden paa denne Maade Eders, undtagen naar den trænger til Eders kraftfulde Arme, eller lyfter efter Eders Røner og Døtre —.“

*) List eller Magt — hvo vil spørge derom hos en Sjende?

stille mig Følgerne af denne Sammenkomst, dersom den bliver den sidste; men om I ikke finder hos den simple Baadsmandsdatter, hvad en hastig opvakt Tilbojelighed har foregjøglet Eder, da kan I, naadige Herre! gaae bort ligesaa riig og lykkelig som forhen; men Margarita kunde miste Alt hvad hun ejer, sin stille Hjertero, eller i det mindste hiin beskedne Nøjsomhed, der egner sig for en fattig Borgermands Datter; hun kunde vende sine Dine fra den lave Hytte, som hidtil indsluttede alle hendes Glæder, op til Palladssets Herlighed, for hvilken hun hverken er bestemt eller dannet."

"Denne Følge" sagde Tiepoli „ville vi let kunne forebygge: hun kender mig sikkerlig ikke, og I fremstiller mig for hende under Character af en Kjøbmand fra Fastlandet —"

„— Men om nu" afbrød hiin, „hun virkelig fandt Jndest hos Eder, og —" han rystede med Hovedet — „min Margarita en fornemme Dame — Excellenza! —"

„— Det er ikke vanskeligere" raabte Tiepoli, „at see opad, end nedad: vi have hørt om en Hertuginde, som ægtede en Bonde, og det blev en lykkelig Forening baade for dem selv og for Folket. Og her, kjere Medborger! er Standsuligheden — i Sammenligning — kun saare ubetydelig. I veed desuden allerede, hvorledes jeg tænker i dette Punct. — Og nu, gode Maurizio! naar tillader I mig at komme?"

„Ligesaa gjerne strax, som siden" svarte denne: „er der Lykke ivente, kan den ikke komme for tidlig; men i modsat Fald, da er det for mig den største Ulykke at maatte leve i Frygt for den — altsaa, naar Eders Excellenza befaler —"

„— Saa ledsager jeg Eder hjem" sagde Tiepoli; idet han ombyttede sin glimrende Kjortel med en simplere, og sin Fjederhat med en Keffehue — „men lad Excellenzen og den naadige Herre blive borte, baade nu og herefter! Ingen er herlig og Ingen er naadig, uden Gud alene."

Gondolføreren Maurizio levede, som Enkemand, med sin Datter Margarita — efterat Krigen havde berøvet ham hans tvende Sønner — hans eneste Barn, i sin Fædrene-Bopæl ved en af Stadens Canaler.

3 Huset vare, foruden dem, kun en gammel Koerkarl, og en firfjendstyveaarig Enke, Maurizio's Moster; denne havde været Margaritas Opdragerinde.

Enten Man tilskriver det den Gamles pædagogiske Kunst, eller Naturen, som ofte ved lensige Kræfter og under usynlig Virksomhed frembringer det skønneste Bærk; vist er det, at den sextenaarige Margarita var en Perle blandt Piger, dejlig af Skikkelse, from, venlig, munter af Sind, og netop saa klog, som Kvinden behøver at være, for ikke at gjøre Manden undseelig, enten paa hans egne eller hendes Vegne. Den Gamles Opdragelse havde en dobbelt Tendents: at indgyde Frefrygt for Himlen og Foragt for Jorden! Kjerlighed til den førstes Indvaanere, og Had til den sidstes — mandlige; hendes Ideal af jordist Lyksalighed var Klosterliv. Sin Lære indklædte hun i Fortællinger; men da disse altid vare Sandheden troe, havde de kun det Halve af den tilsigtede Virkning: Kjerligheden kom ind i det unge Hjerter — Hadet blev udenfor.

Hun elskede Gud, og Alt hvad han havde skabt, undtagen Djævelen, hans Væsen og hans Engle, Judas, Jonas, Sorovere og Banditter: ynk disse, græde for dem, kunde hun; men hade dem var hende umuligt, da en saadan Sindsbevægelse var aldeles fremmed for hendes Sjæl. Hvad Klosterlivet angik, da vakte det virkelig hendes Længsel; men meest fordi hun udenfor sin Celle tænkte sig en Have, i Haven Blomster, og mellem Blomsterne en — Gartner. At dette sidste, men ellers saare nødvendige, Reqvist for en Have ikke udeluktes af hendes Ideal, deri var den Gamle selv Skyld,

da hun engang havde fortalt sin Søsterbatter en Historie om en affhyelig Prinds, der under saadan Character havde forført og bortført en stakkels Nonne — dejlig havde han været; men just derfor desto farligere og hadværdigere. Dog, jo mere den Gamle skændte paa Prindsen, jo mere beundrede den Unge ham; ja hun var nær ved at misunde Nonnen, ikke mægtig til ganske at undertrykke det Onske: selv faaledes at vorde bedraget.

I de sedeste Onskers Foraar havde hun seet Tiepoli, og strax mærket, at hun selv ikke var ubemærket af ham; og see! den unge skønne glimrende Ridder blev snart hendes Hayes Gartner, hendes Hjertes Prinds. Stærk rødmande, dybt nejsende hilste hun derfor den Indtrædende, hvem Faderen forestilte hende som en Bekjendt, Kjøbmand Gazzo fra Fiume. Denne, forud indtaget for den dejlige Pige, udtvædede strax til sin Fordeel den yndige Forvirring, med hvilken hun modtog ham; og efter en Times Samtale sølte han sig ganske fortryllet af den unge Piges Ustyld og Naturlighed.

Med et ømt Blik til hende og et varmt Haandtryk til Faderen, forlod han Huset, for hjemme at overgive sig til længselsfulde Drømme.

Næste Morgen befalede han Tjeneren at bringe til Maurizio en stor, kostbar, og med allegoriske Afbildinger udfiret Bæse, fyldt med Jord, der skjultes af et Lag glimrende Sol-sand. Til Margarita fulgte et Brev med forgyldte Kanter, omvunden med et lysgrønt Silkebaand; og i Brevet var skrevet Følgende:

Tør, skønne Pige! jeg Dig byde
Et Blomsterfrø, i Muld nedlagt?
Snart vil det frem til Lyset bryde
I al sin Jades Ungdomspragt;
Af Solens Straaler vækket,
Det let affaster Dækket,

Dg vorder gyldne Vases Fryd:
 O! maatte saa min Elskovs Flamme,
 Du Guldbeste! dit Hjerte ramme,
 Dg vakte det til Livets bedste Fryd!

En elsket Digters Vers ere altid fortræffelige, og indeholde de en Kjerlighedserklæring, ere de uforlignelige; disse fik altsaa en bestemt, men alligevel urolig Plads paa den Skjønnes Barm, hvorfra de ofte bleve fremtagne, for paany at gennemlæses og kysfes. Næsten ligesaa tit beffuedes, vendtes, vandedes Blomsterpotten, som nu prydede Vinduet i det lille Overværelse, som Margarita deelte med den gamle Grandtante.

Der gik nogle Dage bort, inden Tiepoli fik Tid at afhente Svar: Forberedelserne til det store farefulde Værk bestjæftigede ham uafsladelig; det streeb lønligt, men mægtigen fremad. Timændsraadet lod sig stufte af de falske Angivelser, og Landtroppernes Affendelse til Fastlandet blev besluttet; deres Vortgang skulde være Signalet til Revolutionens Udbrud.

Saa snart Tiepoli erholdt en Aftens Fritid ilede han til Maurizio's, og vandt paa eengang Datteren for sin Kjerlighed, og Faderen for sin dristige Plan. Denne sidste, af Naturen frihedsfindet, modig og fast, blændedes af de glimrende Udsigter til Magt og Rigdom, og den høje Lykke, som kunde vordre det eneste, elskede Barn til Deel. Han hvervede med Iver blandt de Kjæfeste af hans Kaste. Men ogsaa han maatte lige til det Sidste — som Molizzi — skjule Anføreren for de Sammensvornes Dje.

Margarita blev aldeles uvidende om sin Elfers rette Navn og Stand, saavel som om det forvorne Foretagende, der enten skulde hæve eller styrte dem begge. Hun henlevede et kort, men sødt Drømmeliv i sin Elskovs Morgendæmring: hiin Hjertets mægtigste Følelse — stundom den mildeste, stundom

den vildeste — holdt i sin Fremspiren, Udvikling og Blomstren lige Skridt med det i Guldkarret indsluttede Frøe. —

„Ak! hvor lidet anede hun, at Begge med et Slag skulde tilintetgjøres.“

Santo Vitas Fest nærmede sig. Paa denne Helgens Dag havde Venezianerne vundet en Sejr over Tyrkerne, og derfor blev den aarligen fejret med megen Bram og Glæde. Denne samme Dag skulde nu betegnes ved en sorgelig Sejr over Medborgere.

Næstforegaaende Morgen affeilede Landtropperne til Fastlandet, hvor nogle af de Sammensvorne udsprede foruroisgende Rygter: saa at der saaes Røgen, men Jiben ulmede langt derfra i Hjertet af Staten.

„Nu!“ raabte den utaalmodige Molizzi, idet han med glødende Ansigt stormede ind i Tiepolis Gemak: „nu seje de!“

„Da flaaer snart Despotismens sidste Time“ svarte denne, „Imorgen skal Folket atter juble over en Sejr, hvis Frugter Tyrannerne nyde; men vi ville lære det, kjække Molizzi! at festligholde Dagen paa en værdigere Maade. Nu tilfige J tolv af Bore at møde Een for Een hos Eder, og forblive der til Aften: da gaae de ud, og hente alle i Manen indviede Adelsmænd, Officerer og Borgere; men hurtig og stille — ved Midnat skal jeg være iblandt Eder. Selv har jeg nylig vundet en Ven i Baadsmændenes Kaste; hos denne samler jeg et Baghold, som skal falde Hjenden i Ryggen, medens J angribe forfra. Jil nu, min trofaste Ven! men lønligt og taus, som til en forbuden Hyrde-time!“ — han greb begge Molizzis Hænder — „inden Solen kommer atter der at staae, skinner den paa det befriede Venezia — eller? —“

„— Jntet Eller!“ raabte Molizzi hæftigt, „dersom et

saadant fejgt og nederdrægtigt skulte sig i min Sjæl, var jeg uærdig Svend hos Venezias anden Bygmester."

Han kastede Tiepolis Hænder fra sig, og ilede bort.

Denne blev staaende en Stund taus, henrevet ind i Fremtiden. Derpaa iførte han sig sin sædvanlige Forklædning og gik til Maurizio, hvem han meddeelte en lignende Befaling; kort efter Midnat maatte han nemlig have alle sammensvorne Gondolierer samlede hos Een af dem, som ejede et rummeligt Hus ikke langt fra St. Marcopladsen.

Der vilde han første Gang aabenbare sig for dem, som deres Anfører paa den farefulde Vej til Frihed.

Det blev Midnat. Molizzis store, men meget tomme Ballads var kun sparsomt oplyst; det saae ud, som det i skummel Mismod skammede sig ved den indvortes Fattigdom. Herren og Tjeneren — den sidste en overbleven Levning fra fordums Velmagt — færdedes eensomt og tyst, som Præster i et forladt Tempel, men denne Nat med meer end sædvanlig Travlhed.

Ikke i en lang Række af Aar var her lavet paa saa talrigt et Selstabs Modtagelse. Tiepolis Gæmildhed havde gjort det muligt at opdække et langt Bord i Husets første Sal med koldt Kjøkken, men især med kostelige Drikkevarer i rundelig Overflod. En Lysekrone hang midt over Bordet, og oplivede med sin Glands de lange Rader af fyldte Wiinkarafter. Alle de andre Bærelser i Slottet havde maattet aflevere deres Stole, der — som gjorde til vidt forskjellige Tider — vare af forskjellig Skabelon og Storrelse. Trindt om paa Bæggene hang den gamle, tilforn saa mægtige Families Billeder, og stirrede paa den festlige Anretning med stive, næsten mistroiske Blikke.

Molizzi, Stammens sidste Skud, gik omkring og beskuede de udgaaede Grene, medens Tjeneren, glad over det

uventede Gjenfin af fordums Herlighed, fyste med Anretningen.

Da lød det aftalte hemmelige Tegn — et Dpstrog paa Spejlet af Døren med Enden af en befugtet Finger — det rullede som et dump Tordendrøn i den øde hvælvede Forsal. Tjeneren indlod den første af de Sammensvorne, og hurtig gik nu Døren op og i; inden et Dvarteers Forløb vrimlede det i Hallen af Bevæbnede, der bevægede sig blandt hverandre med taus Højtidelighed.

Saaledes forestille vi os en Forsamling af Ulander, hvem den mægtige Besværger pludselig hidstævner fra deres vidtadstilte mørke Boliger.

Alle vare de indvarslede af hine tolv Molizzis Forroligste, uden at erfare noget Bestemt om Samlingens Dje-med; og selv de Tolv vidste intet mere, end at det gjaldt en gavnlig Forandring i Staten; hvorvidt denne skulde gaae, hvori den skulde bestaae, naar den skulde begynde — alt dette havde Molizzi i denne Nat lovet at aabenbare dem, saavel som at fremstille for dem det hidtil skjulte store Drivehjul, Sammensværgelsens ukjendte Ophavsmand og Leder.

Forventningsfulde indfandt sig derfor disse — i Alder og Tænkemaade meget ulige, og kun i Misfornejelse med Regjeringsen enige Mænd. Nysgjerrige betragtede de hverandre: de forstende Blikke gled hen over fremmede Ansigter, og dvælede med Forundring eller Velbehag paa Bekjendte. Venner opdagede og tilnækkede hinanden! Fjendtligsindede verlede kolde, mistroiske Djekast; men Jungen opløstede sin Køst, før Barten traadte ind, og afbrød denne Uandescenes varselsfulde Stilhed.

„Edele Venezianere!“ sagde han, „det glæder mig — og det smigrer mig — at saa talrig en Samling af Fædrelandets bedste Mænd have modtaget og fulgt min Indbydelse. Et Bærf for Aarhundreder tager nu sin Begyndelse; kun det

Halve af en Nat ligger endnu imellem dets Grundvold og Krone. Det tilkommer ikke mig at give det Ord, som skal sætte Arbejderne i Bevægelse — ikke jeg, men Mesteren, der lønlig, og dog med lige saa stor Iver som Buisdom har samlet Materialierne, maae antyde, hvad og hvorlunde der snart med forenede Kræfter skal virkes. Imidlertid beder jeg Eder deltagt i et Brodermaaltid."

Bed disse Ord aabnedes Flojddøren ind til Spisefalen, og Molizzi stiftede sine Gæster tilføede.

Aldrig har maaskee saa talrigt et Selskab holdt saa stille et Maaltid: Ingen vilde være den Første til at aabne en Samtale, hvis Emne her aldeles ikke kunde være selskabeligt, men nødvendigen maatte angaae det vigtige, endnu usødte, Bærk, der beskæftigede Alles Tanker.

Vel søgte Bærten at opmuntre sine Gæster, men det havde ingen Art; han robede selv altfor tydeligt sin egen Urolighed. Længselen efter et Udbrud af den lønligt ulmende Jid blev stedse hæftigere, Utaalmodigheden efter den store Ukjendte stedse ængsteligere.

Endelig rejste sig en fyrig Yngling, stød det fulde Glas fra sig, og sagde:

"Signor Molizzi! enhver af os veed, at I ikke har indbudet os for at æde og drikke; det er paa Tiden, at I opfylder paa eengang for Alle, hvad I har lovet Enkelte —"

"— Maaskee afbrød ham een af de Eldre, komme vi til at spise Deserten i Blykamrene."*)

"Det seer næsten ud" raabte en Tredie, "som om dette var en Snare til paa eengang at fange os Alle."

Nu stod Een efter en Anden op fra sit Sæde, og en forvirret Larm af hundrede Stemmer fyldte den nys saa taus

*) Det berygtede Statsfangsel.

Hal; den næsten fortvivlede Vært søgte forgjæves at komme til Orde.

Da aabnedes Døren, og Tiepoli traadte ind, fuldtbæ- væbnet, med en Konges Anstand og Mine. I glad Forum- dring modtoges han af Forsamlingen, og hans Navn lod paa cengang fra hundrede Læber.

„Venezianere!“ begyndte han, „Frihed har været Maalet for alle fælskabelige Forbindelser; men ingen har hidtil aldeles opnaaet, og mange have — med eller uden Forsæt — ganske forsejlet det; blandt de sidste er det Samsund, som vi tilhøre. Vore Fædre begrundede en lovmæssig Forfatning, der skulde betrygge Lighed i Pligter og Rettigheder, og almindelig Fri- hed i Udøvelsen af hine og Nydelsen af disse. Denne bor- gerlige Ligevægt er efterhaanden forstyrret: Minoriteten har tilkrevet sig Friheden, Rettigheder og Nydelse, og væltet Plig- terne over paa den langt større Deel af Folket. Republikken er ikke mere; Venezia beherskes af nogle hundrede Konger, hvis usurperede Bælde gaaer i Arv fra Slægt til Slægt.

„Ingen Despot har endnu, saa længe Verden staaer, over Slavehorder svinget et saa frygteligt Jernscepter, som det, hvorunder de ædle, fordem frie Venezianere nu vaande sig. Den oligarchiske Svobe hudfletter arbejdsomme, tappre Bor- geres under Naget dybtnebbøjede Rygge. I Følelsen af op- rindelig retfærdig — men nu trædsfelig frarandet — Frihed have de ofte stræbt at bryde de foragtelige Lænker — for- gjæves! de ere hvergang snoede end fastere om de fribaarne Hænder.

„Landsmænd! Medborgere! det bør ikke — det kan ikke blive saaledes! Tyranniets affhyelige Trone maae styrte; men jo længere den staaer, jo mere fordærvende, sønderknusende vorder dens Fald. — Jeg er udsprungen af Aristocraternes Kaste; min Fødsel har aabnet mig Udgang til uretfærdig Magt

over Tusinde af mine Medborgere; men mine Grundsætninger have forbudt mig at søge dette ulovlige Herredømme — jeg frastiger mig det frivillig, med Foragt bortstøder jeg Svøben, der drypper af mine Landsmænds Blod. Jeg er Borger i Venezia — dette er mere end Adelsmand! Skal mine Forfædres Baabenskjold være et Symbol paa tilranet Voldsmagt: før sonderbryder jeg det og kaster det, som et Forsoningsoffer, i Frihedens evige Altarild.“

Her gjorde Taleren et Ophold, under hvilket et lydeligt Bisaldsdrøn ringede i Hallen; kun nogle af Adelsmændene iagttog en mistænkfuld Tausked; dette mærkede Tiepoli, og vedblev:

„Dersom hele Adelsstanden havde været i Besiddelse af Statsmagten; dersom det ikke var et lidet Udfud af samme, der — med Tilfidesættelse af de Andre — havde bemægtiget sig Roret, dersom den øvrige langt større Deel ikke deelte Pisteslagene, Blykamrene, Vandscængslerne, Tommesfruerne, Hængestolen*) med Borgerne; dersom ikke den titulaire Doge selv var Oligarchernes Dukke, hvis Hoved sidder ligesaa løst som den ringeste Træls — i Sandhed! jeg skulde neppe have vovet at indbyde saamange adelige Borgere til den sig nærmende Friheds-Fest.

„Dersom jeg ikke havde troet, at enhver af Eder betragtede sit Skjoldmærke ifkun som en alvorlig Paaminder om Forfædres Borgerdyd, som en streng Forpligtelse til at bevare og formere denne kostbare Arv; dersom jeg ikke vidste, at enhver ægte Adelsmand løfter sit Skjold som et Værn for

*) I Fængslet stod op til Bæggen en Sol, hvorpaa man lod de til en hemmelig Død Fordømte sætte sig: en Jernbøjle foer da strax ud og lagde sig om Livet; en Anden om Halsen, som af en Bøddel i Bærelset bag ved skruees til.

sine Medborgere, og sit Sværd iffun mod sit Fædrelands Fiender — aldrig skulde jeg her til fælleds Forbund have forsamlet Mænd, hvis Stilling i en nu forvandt Statssforfatning er ligesaa forstjellig, som deres Tænkemaade og Grundsætninger ere eensartede og sammenstemmende.

„Loven, Venezianere! er vor fælleds, eneste, retmæssige Herre; med eller uden Skjoldmærke ere vi alle dens Tjenere. Lad Navn og Titler gaae i Arv, som et Krav fra Staten paa de med Hæderstegn udmærkede og derved til Hædersdaad forpligtede Slægter; men Embeder og Værdigheder worde ene Fortjenestens, Duelighedens og Dydens Lou!“

Et endnu fyrigere og almindeligt Bisaldsraab afbrød nogle Djebliffe den begejstrede Taler.

„Tiden er kommen,“ vedblev han, „Tyranniet har naaet sin højestes Spids, hvor det svimlende, vaklende, skjælvende, venter den Haand, som med et ras og let Stød skal nedstyrte det i Afgrunden. Frihedens uudrøddelige Træ — længe hadet, ofte forhugget, men aldrig omhugget, har slaaget nye lønlige, men kraftfulde Rodder, og snart skal det med sine vældige frugtrige Grene overstygge det gamle herlige Venezia.“

„Imorgen give Despoterne et Skuespil til Priis; dette worde det sidste Gjøgleværk, hvormed de søvndysse det for sin Frihed, sin dyrebare Fædreearv, saa skjændigt bedragne Folk. Hidtil have vi kæmpet for Tyrannerne; imorgen kæmpe vi for os selv og vore Børn i tusinde Led — hvo vil med i den hellige Kamp?“

Med et dundrede „Jo“*) foer alle Sværd af Balgen, og Forbundet paa Liv og Død besegledes med Staal og Biin.

Tiepoli slog atter til Lyd med Haanden, og sagde: „Min Plan er simpel; saasnart Kanonerne i Morgen aabne

*) Jeg.

Festen, give de Tegnet til Republikens Gjenfødselse. I, mine Benner! storme under Molizzi's Anførsel Dogens Pallads, bemægtige Eder hans og alle de øvrige Naadherrers Personer; medens jeg med et talrigt og tappert Baghold gjør mig til Herre af Arsenalet og Flaaden. Blod skal spares — saavidt muligt — men Alt, hvad værges sig, maae døe. Frihed er vort Krigsraab, og ved dette maae alle i Planen Uindviede forene sig med os. Efter fuldbragt Daad fremlægger jeg for det forsamlede Folk Udkastet til en fri, paa billige Love grundet Forsatning."

Molizzi løstede atter sit Sværd: „Leve vor ædle Døge Bajamonte Tiepoli!"

Hans Udraab gjentoges med Enthusiasme af hele Forsamlingen. Tiepoli vinkede, og der blev atter tyft.

„Ikke saa, mine Benner og Brødre! det er ikke den hertugelige Krone, hvorfor jeg kæmper, men mit Fædrelands Frihed; dens Erobring være min eneste Belønning; skal nogen Væge vorde mig til Deel, da være det den, at I gjøre mit Navn til Løsen, og sætte det ved Siden af det velsignede Ord Frihed!"

„Frihed og Tiepoli! Tiepoli og Frihed!" lod det i tordnende Samraab, under hvilket han selv forsvandt, efterat have overgivet sin Fortrolige, Molizzi, det skrevne Udkast til den kommende Dags blodige Bærl.

Hos Gondolierne fandt Tiepoli kun Tidet nødvendigt at lægge til Maurizio's kraftige Tale, der allerede havde sat de djærve Somænd i den ønskeligste Stemning. Ved sin Indtrædelse blev han derfor hilset med et jublende: „Leve vor ædle Hertug!"

„Brave Venezianere!" lod hans Svar, „værdige Uetlinge af hine Mænd, som oprejste Frihedens hellige Alter blandt Havets vilde Bølger! Eder er det forbeholdt at gjen-

søde den tabte Frihed, at tilbagevinde det frarøvede kostelige Klenodie. Ingen har dybere, end I, følt Tyngden af det skjændige Nag, nogle faa Forrædere have lagt paa Medborgeres fribaarne Skuldre: Rigdom, Magt, Embeder og Værelse tilhøre Enkelte, hvis ene Fortjeneste er den, at nedstamme fra Mænd, med hvis Dyder de søge at skjule deres egne Laster.

„Disse faa Tyranner eje nu Staten, og de ødelægge den. For dem arbejde alle I andre; for dem leve I, for dem døe I. Eders Arme, Eders Blod, ja selv Eders Tanker er deres Ejendom. Hvad eje I selv, uden Møje, Nød og uopberlig Frygt for Eders Bødlers Brede? I have Sønner; men de ere Slaver, som deres Fædre. I have Hustruer og Døtre; men kun for at frembringe en Trælleaffom, der kan arbejde og kæmpe for hine lade og seje Despoter. I have Love; men kun for Eder selv — Tyrannerne ere over Lovene. I have Handel; men den beriger Eders Plagere. Eders Galejer fure Middelhavets Bølger; men I selv ere smeddede til deres Aarer.

„See! disse ere de med Tusindes og atter Tusindes Blod faa dyrefjorbte Frugter; derfor flygtede vore Forfædre fra det herlige Italia; derfor have de gjennem Aarhundreder kæmpet mod Havets og Himlens Brede. Venezianere! hædrer Eders Forfædres Minde, og afryster de skjændige Lænker! astoer i Tyrannernes Blod den Skamplet, hvormed de have besudlet Venezias ædle Love! drager Eders Sværd for Eders egen Sag, og vorder frie!“

Et stormende Bifald fulgte paa denne Tiltale: man priste Taleren som Fædrelandets Befrier, man lykønskede sig indbyrdes; kladsfende Haandslag og glædetindrende Blikke viste Tiepoli hans Tales mægtige Virkning.

Under den frydelige Tummel forsoandt han; men vendte snart tilbage, indledende en tilsløret Dame.

Alles Dine stirrede med forventningsfuld Nysgjerrighed paa det fremtrædende Par; Tiepoli gjorde nogle raske Skridt fremad midt ind i Kredsen.

„Medborgere!“ sagde han, „J have hørt og billiget mine Ord, uden at min Stand, uden at dette, at Fødselen bestemte mig til Eders Tyran, har vaakt den mindste Tvivl om min Dyrigtighed. Venezianere! mine Handlinger skulle rettfærdiggjøre Eders Tillid: jeg foragter den Hæder, som borges fra hensmuldrede Forsædres Grave; jeg forbander enhver Magt, som arves, og ikke erhverves ved egen Daad og egne Dyder. Min Sjæl, som kun bejler til sand, selvfortjent Hæder, harmes over hiin unaturlige Standforskjel, som daadløs Hovmod haver opfundet. Dyd er Adel; den bedste Borger er den højeste Rangsperson i Staten. Lad gjæve Forsædres Minde worde helligt og dyrebart for den Slægt, der træder i deres Fodspor, og fremtræde i Glandsen af egne Bedrifter; men nedrevet til Grunden, udsløttet være den Muur, som taabelig Fordøm og fortjensløs Egenhjerlighed har oprejst mellem Borger og Borger! — Medborgere! her forestiller jeg Eder, og anbefaler til Eders skjærmende Velvillie, Bajamonte Tiepolis Hustru.“

Med disse Ord greb han Damens Haand, drog hende frem i Kredsen, og afflorede hende.

„Margarita! Maurizio's Datter!“ lod det i frydefuld Forundring fra Mund til Mund.

Rødmende, bævende, stod den yndige Brud blandt lykønsfende Frænder og Bekjendte, næsten segnende under sine Følelsers Vægt. Taarer blinkede under de nedsænkte Djenlaage, og hurtige, ustabile og ligesom sjaalne vare de Blikke, hun kastede paa den høje, elskede Egteherre og den omringende Forsamling.

„Leve vor Doge!“ lod det atter; „og leve vor Doga-

ressa!“ tordnede en dyb Sømandsrøst, og jublende gjentoges dette Udraab af hele Samfundet. „Liv og Blod for vor elskelige Doge!“ drøede det atter.

„Ikke for Dogen!“ raabte Tiepoli: „men for Friheden; ikke for mig, men for det elskelige Fædreland! Bærer mine Venner, ædle Venezianere: men kun saalænge jeg er Frihedens. — Friheden — Venezias Frihed leve!“

Et nyt endnu stærkere Echo gjentog det begejstrede Ud-
raab, og med det Løfte, at forholde sig aldeles rolige, ind-
til Løsenet, Frihed og Tiepoli, kaldte til Kamp, gif hver
stille og særskilt til Sit.

Morgensolen spredte sine Purpurflammer ud over det
adriatiske Havs Bolger, og hilsendes fra den stolte Vandstad
med Kanontorden og Klokkklang. Tiepoli rev sig ud af
sin unge Kones Favn, og isørte sig sin glimrende Krigerdragt.

Maurizio — thi i dennes Huus tilbragtes den korte
Brudenat — traadte ind og lykønskede de Nygifte.

„Fædrelandet kalder os, min Fader!“ sagde Brudgom-
men: „Solen smiler til vort store Foretagende; den forjætter
en skøn og herlig Dag. Om en Time ere alle Tyrannerne
samlede i Dogens Pallads, da døbes det gjensødte Venezia
i deres Blod.“

Margarita blegnede, og hendes Taarer randt. Fa-
deren og Egtefællen søgte at indgyde hende Trost og Mod;
de forestillede hende Kampen let og Sejren vis; men hvad
kan vel trøste den elskende Brud, naar Brudgommen iler fra
hendes Kys og Favntag mod Kugler og Sværd?

Tiepoli sagde hende det sidste lange, inderlige Farvel.
Bespændt af frygtelige Anelser sank hun tilbage paa sit taa-
revædede Leje; han gif, fuld af Mod og berusende Haab,
Striden og — Døden imøde.

Maurizio overgav Datteren og Tanten til den gamle Roekarls Bevogtning, og bød denne at tilspærre Døren.

Kampen var allerede begyndt; den ustyrlige Molizzi kunde ikke oppebie den aftalte Tid, endnu før alle Regjeringsmændene vare forsamlede foer han ud med saa mange af de Sammensvorne, som vare forblevne hos ham Natten over.

Deres skrigende Raab „Frihed og Tiepoli!“ hidkaldte snart de Dyrige; flere Uindviede forenede sig med dem — Nogle af Nysgjerrighed, Andre af Lyst til Spectakel og Uorden, Andre i Haab om Plyndring, og Mange af Had mod det bestaaende haarde Regimente. — Hoben vorede, som en Strøm under Skybrud, og stormede hen mod Dogens Residens.

Men her var man ikke ganske usforberedt; Regjeringen vidste jo, at Noget var i Gjære, ja kjendte endog Molizzi og Flere som Deeltagere i Sammenrottelsen; men Hovedmanden vare Espionerne endnu ikke istand til at opspore. Ham vilde man have vist, inden der sloges løs; og da kun han alene vidste Tiden, og snildelig holdt denne skjult saalænge muligt, vilde man ej heller forhaste sig med at slaae for tidligt til — man vilde gjerne fange dem alle i eet Dræt. Da hertil de mistænkelige Bevægelser først vare udbrudte paa Fjælllandet, bleve baade Opmarksomheden og Stridskræfterne deelte.

Imidlertid vare dog Bagterne allevegne hemmelig forstærkede, og derfor blev Molizzi og hans Skare — endnu før de naaede Dogens Baaning — alvorligt modtagne. Striden blev strax haard og blodig: paa den ene Side vøede, til Orden, Lydighed, Saar og Farer vante Krigere — paa den anden et tredobbelt, stedse vorende Antal af kamplystne Mænd og Unglinger, hvem Trylleordet Frihed, der saa ofte frembragte Underværker af Tapperhed, opflammede og erstattede i Forvoenhed, hvad der manglede i Erfaring og Krigskunst.

Molizzi var stedse i Spidsen, hvor Faren var størst og Modstanden kraftigst, og ved ethvert Hug faldt Ordet Frihed fra hans Læber, og en Kriger for hans Sværd.

Regjeringens Forsvarere vege og trængte atter forstærkede frem; deres Rækker udtynnedes, og fyldtes igjen; men nærmere og nærmere ved Dogens Slot rasede Kampen.

Tiepoli blev underrettet om sine Staldbroders Tilstand, just som han og Maurizio havde samlet og ordnet deres Skarer.

Den Sidste skulde med den ene Halvdeel angribe Arsenallet; med den anden vilde Tiepoli drage Molizzi til Hjælp, og fra en Sidegade falde hans Modstandere i Flanken. Hans Vej faldt forbi Maurizios Bolig. Margarita hørte Larmen, foer til Vinduet og rev det op; men stødte i det samme til den uheldsvangre Blomstervase.

Tiepoli standsede nedenunder, saae i Bejret og løstede Haanden til Munden, for endnu engang at tilkaste den Elskede et Affskedslys. Da faldt Vasen sønderknusende paa hans Pande — hans sank uden en Lyd til Jorden, og hun, som øjeblikkelig saae den forfærdelige Ulykke, med et Rædselskrig tilbage i sit Kammer.

Tanten, som af Nysgjerrighed var ileet efter hende, rakte Hovedet ud af Vinduet, just i det Øjeblik, da begge de Elskende faldt.

Skaren, som hørte Striget, saae altsaa kun hende, og Ingen vidste, hvad der havde foranlediget dette, for deres Opmærksomhed henvendtes paa den livløse Anfører, og Vasen ved hans Side. Muldet og Blomsten vare floine ud; de grønne Blade havde lagt sig som en Laurbærfronds om den Affjæledes Hoved. De vare endnu i en gyngende Bevægelse, som om de med deres milde Bisten stræbte at kalde Livet tilbage

i det blege Ansyn. Men det var udsuget for evig — Tiepoli var falden for sin Elskedes uskyldige Haand.

Dette Rædselsbudskab foer som en sjernt henrullende Torden gjennem Venezias Gader, og nedlyne de baade Mod og Haab i alle hans Staldbroedres Hjerter. De, som nærmest omringede ham, adspredte sig først, kastede deres Vaaben, og søgte hver sit Hjem. Ligesaa hastigt blev Maurizio forladt af sin Hob, der endnu ikke havde naaet sit Bestemmelsessted.

Da Rygtet naaede Molizzis nu heldigt kæmpende Skare, blev den lamslaaet med Skræk; Sværdene sank, og de tætsluttede Rækker vege kraftløst fra hverandre.

„Tiepoli er falden! Tiepoli er død!“ løb det fra Mand til Mand.

„Tiepoli er død!“ skreeg de omkring Molizzi.

„Men Friheden lever!“ raabte denne: „Fremad mine Venner! fremad, og hævner hans Død!“

Men kun Faa fulgte ham; Mængden vendte Ryggen til, og flyede: da søgte og fandt han en Krigers Død.

Dogen og Raadet erfarede næsten paa eengang Anførelsens Ravn og hans Død. Deres Tropper rensede nu uden Modstand alle Gader; de Faa, som indhentes med Vaaben ihænde, bleve nedstablede; og inden Middag var — paa Blodet nær — ethvert Spor af Oprøret udslettet.

Da Anføreren og hans fornemste Medskyldige vare faldne, og med dem en Deel saabel af Adelen, som af Borgerne: fandt den hæftig rystede Regjering det tjenligst at vise Mildhed, og hos Folket at føre sig samme til Fortjeneste; saameget hellere som den sidste ulykkelige Krig havde bortrevet en stor Mængde af det stridbare Mandstab.

Kun Tiepolis livløse Legeme og Eftermæle maatte endnu undgælde, og lide for de Levende: hans Pallads blev nedrevet og en Slagterbod oprejst paa dets Sted, hans Liig

mis-handlet, slæbt gennem Gaderne og tilsidst kastet i Havet, af det selvsamme Folk, som for faa Timer siden havde tiljublet ham, som en Befrier fra Trældom og Nød.

Om Maurizio's og hans ulykkelige Datters videre Skjæbne tier Sagnet. Den gamle Enke derimod blev, for hendes øvrige faa Levedage, overøst med Rigdom og Ære. Ved Undersøgelserne om Marsagen til Tiepoli's Død, blev hun nemlig eenstemmig erklæret for hans Bane, som den, der havde kastet en Urtepotte ned paa hans Hoved. Hun vidste maaskee selv ikke bedre; men forsikrede dog, at det var sleet hende uafvidende — hun blev tillagt en aarlig Pension af tusinde Kroner.

Saaledes fordeelte sig dette frygtelige Uvejr, liig en Tordenslye, der trækker hastigt og truende op, men efter et enkelt Skrald hensvinder i tynd Damp, uden at have affjolet Luften, eller lædsket den tørstige Jord. Oligarchiet satte sig end fastere paa den rystende Trone, for efter Seclers Forløb at hende af Ælde.

Al! hvor forandret!

(Forhen trykt under Firma P. Sp.)

Da jeg er et unyttigt Drog, som blot taales, fordi jeg intet Dndt gjør (at sige directe; thi indirecte, ville fornustige Folk dog paaftaae, skal min poetiske Skvalder forvolde baade et og andet Skadeligt), og jeg formedelst mit flygtige Væsen aldrig har kunnet opnaae nogen ret fast Stilling (een-gang gjorde jeg mig dog Haab om at blive Branddirector, en anden Gang aspirerede jeg til et Klokker-Embede, tredie Gang tænkte jeg at vorde Graver og Bedemand; men stedse forgjæves); da jeg altsaa nu heller intet vist Bestemt har at bestille, levnes mig god Tid til at see mig om i Verden, og denne benytter jeg saagodt jeg kan.

I.

Besøget.

Aldrig saasnart var jeg kommen tilbage fra min Kjøbenhavnsture i Foraaret, hvor jeg havde fornyet mit Ungdomsvenskab med den lykkelige Justitsraad S., *) for jeg besluttede at opsøge en anden gammel Ven, der levede i stille Forborgenhed højt oppe i Jylland. Jeg havde været

*) See Novellen "Eva" i næste Bind.

Widne til huuslig Lyksalighed i Hovedstaden; jeg ilede nu at opsoge den i en landlig Aftrog.

Jeg havde ikke seet den nu velærværdige Pastor Nuri-
colus i nogle og tyve Aar; men han, Justitsraad S.....
og jeg, havde forud udgjort et skjønt Kløverblad. Alle Tre
vare vi fidele Brødre, lystige Fættene, der nød vort Ung-
domsliv paa enhver anstændig og tilladelig Maade; men Nuri-
colus var den Finessen af os, saavel i Paaklædning som i
Væsen.

Jeg kan just ikke sige, at han var nogen egentlig No-
dejunke (langt mindre Spradebasse); men han var dog stedse
klædt paa nyeste Façon, og som min salig Moder sagde om
ham: han seer altid ud som et pillet Æg. Han var virkelig
en uopnaelig Mester i at binde sit Halsklæde og Knæbaan-
dene paa sine forte Silkebuxer, og dog herskede den fuldkom-
neste Symmetrie i alle hans Klædningsstykker. Naar vi en
Sommerfondag spadserede ude i Frederiksberg Hauge, drog
han de fleste Dameblikke til sig, uagtet S..... ogsaa var
en smuk Karl, og jeg halvstjette Tomme længere end Noget
af dem.

Men for at være oprigtig, maae jeg tilstaae: det var ikke
ene Længsel efter en Ungdomsven, der drog mig; i den Ægn,
hvor han nu levede, havde jeg for 19 Aar siden oplevet min
tyvende Kjerlighedshistorie; det var der, hvor jeg saae Maren
den Anden, den dejlige, den englelige Maren Lamme-
strup, Perlen blandt de viniliske Piger.

Det var der, hvor jeg tyvende Gang bortskjænkede mit
omme Hjerte, hvor jeg fik det tyvende Gang heelt og holdent
tilbage. Tillad mig, skjønneste Læserinde! at fortælle mit uslyk-
dige Eventyr!

Nuricolus og jeg gjorde en Sommerudflugt fra Staa-
dens Bolde for at sprede nogle Lysglimt over Bendelboernes

Peninsel. (Vor Søerejse indtil Halsborg fortjener en særskilt Beskrivelse, der med Musernes Hjælp ej heller skal udeblive, naar jeg først ved Gjennemlæsningen af vore store Mønstere i dette Fag har perfectioneret mig lidt i Rejsestilen.)

Vi to Kjøbenhavnere — jeg en indfødt, han en naturaliseret — gjorde Opsigt ved Bildmosen: vore bredstyggede Hatte, korte Veste og lange Buxer tilbrog sig fortjent Beundring. Kun Proprietæren Hr. Mads Lammestrup paa Tyreholm — en raa, udannet og plat Personage — tillod sig at scoptifere over vor Dragt.

Det var førstegang man i Benschysel saae lange gule Rankins Buxer med dito Gamacher, hvis Flipper naaede lige ud til Tærne: den Tølpes sammenlignede os med possfodede Handuer.

Hans Datter Maren, den søde Due, udsandt en skjønnere Lighed, nemlig i vor forliebte Dmhed, og kjælnæ Kurren; ja jeg tilskrev — og det vist ikke uden god Grund — disse samme gule Gamacher en stor Deel af den Lykke, vi to Cavalierer gjorde hos hende og de øvrige Vinilerinder.

Mit Hjerte er af Svamp — nej! den lignelse halter; thi vel fænger det hastigt, men forbrænder ikke; Svampen brænder kun eengang, mit Hjerte saa tidt det skal være. — Mit Hjerte er af Krudt — dog det passer heller ikke; det tændes vel i et Djeblik, men ganske blidt og stille, uden Røg og uden Knald. — Nu da: saa maae mit Hjerte være af Asbest — hm! det duer ligesaa lidt, for Asbesten brænder jo slet ikke.

Velan! saa vil jeg uden Lignelse og uden nogensomhelst Figur sige: at jeg ved første Djekast blev dødelig forelsket i Maren Lammestrup, den vene Maar og søde Rosensblomme.

Der var Slætgilde (Høehøstgilde) paa Tyreholm, den

samme Dag, paa hvilken vi arriverede til Præstegaarden i Kringelborg, hvor min Ruricoli Fader boede. Hans Belærværdighed tog meget kjerligt imod os.

„Velkommen Hans Mikkel!“ sagde han til sin Søn, „hvad er det for en Svend, Du har med Dig?“

Hans Mikkel sagde det.

Den gode Pastor rystede min Haand og sagde: „Velkommen skal De være, min Hr. Kjøbenhavnner! hvad maae jeg først opvarte med? en Snaps? — Hej! Barbara! Brød og Brændeviin! — I kommer ret tilpas Børn! for der skal være Lystighed paa Tyreholm iaften — hæ! Hr. Kjøbenhavnner! hvad kan vi bruge Dem til? kan De spille Polstpas?“

„Jo.“

„Det var prægtigt! Kan De skyde en Hare?“

„Det troer jeg ikke.“

„Fy for en Ufærd! det var slemt — kan De ryge Tobak?“

„Ikke heller, Hr. Pastor!“

„Fy for al Landsens Ulykke! det var ilde; men De maa lære det — kan De drikke en Tærte?“

„Jeg kan spise en Tærte.“

„Haahaa! De forstaaer ikke engang denne Terminus technicus — kan De da taale en Thevandsknægt?“

„Hm! — naar han ikke bliver alt for grov — jeg vil see paa ham“ (endnu vidste jeg ikke hvad han meente).

Den gode Mand loe, saa Sveden stod i Perler paa hans runde rødbrune Ansigt.

„Jo jo! bie kun!“ blev han levende ved, „naar han kommer til Tyreholm, vil Jomfrue Maren nok gjøre ham bekjendt med de jydskke Theknægte; hun forstaaer at brygge!“

I det samme kom en stor Jagthund ind. Han vendte

sig hurtig fra mig til den, satte begge Næverne i Siden og raabte:

„Al Landsens Parykker! hvor kommer du fra? Er du alene, Spion! eller er din Husbond med? Har I været nede i Gaasemosen? hvad?“

Medens han endnu examinerede Hunden, kom dens Ejermand — en Proprietær af Egnen — ind, og frembød sig selv som Præstens Ledfager til Gildet. Begge de gode Herreer kom strax i en dyb Discours om Jagten; og mindes jeg, at Begge opholdt sig længe ved den Grundsætning: at Roe- andriffens Snildhed kommer Rævens temmelig nær, hvilken Paaastand de oplyste med mangfoldige indlysende Exempler.

Imidlertid rullede Bognen frem, og alle Fem — Spion iberegnet — droge vi nu afsted til Tyreholm.

II.

En Landsbyeffjonhed.

Det var Synd at sige, at det gif stivt til paa benævnte gamle Herregaard; af den gamle adelige Prunk og Strunkhed var intet Andet tilbage, end de blotte Mure, og den nuværende Ejer havde ej engang en Kammertjeners Air og Anstand. Ikke fordi det brøstede ham paa Hovmod og Forsængelighed; ingenlunde! men det var ikke hiin ædle Stolthed, der grunder sig paa Pergament, Stammetræer, Baand og Stjerner.

Hr. Lammestrup var ene og alene pengestolt: han havde en Maalestok af Soly, efter hvilken han uden Persons Anseelse classificerede Alle og Enhver; en borgerlig Stodder stod i hans Rangforordning i Nummer med en adelig. En god Mand var efter hans og Egnens Sprogbrug synonym

med en riig Mand; en fattig Mand var det selsomme som en Kjeltring.

Jeg seer endnu livagtig hans store tykke Corpus, hvorledes han stod og mødte for os i Døren med Hænderne i Kjøleffjoderne. Hans ede glindsende Ansigt grinte selvtilfreds og polidst ad os; men han rørte sig ikke af Stedet, for vi alle vare komne af Vognen: da udtrakke han langsomt sin brede Næve, gav først Kammerraad Svirum (Spions Jagtkammerat) den hele Haand, og dernæst Hr. Ruricolus to Fingre — vi andre To fik et Nik til Deling.

„Har I seet mine Stude?“ vare de første Ord, jeg horte af hans Mund; og da dertil blev svaret Nej, vedblev han med et endnu lysere Smil:

„Saa skal I Dæulen tej næ*) see Kram! det er ingen Træstkofarle — kom kun! de staae tæt herudensfor Gaarden.“

Som han det sagde, stak han atter Hænderne i Lommerne og vraltede affted; Kammerraaden og Præsten fulgte efter i ærefrygtsfuld Forventning; men den unge Ruricolus og jeg bleve tvivlraadigen staaende.

Hr. Lammestrup vendte sig, da han var kommen midt hen i Borggaarden, halot om imod os, og raabte:

„De unge Fyrer forstaae dem vel ikke paa Saadannoget; de kan gaae ind til Kvindfolkene saalænge.“

Det gjorde vi.

Ikke var det, at Een af disse skulde saa ganske tiltrække sig hele min Opmærksomhed, at jeg over hende glemte alle

*) Dersom det skulde stode Noget, at høre en sonderjybsk Cød af denne Korrejdes Mund, da maae jeg anføre til vores Begges Retfærdiggjørelse: at Hr. Lammestrup, der havde dannet sig efter sonderjybske — eller som de hellere vilde hedde — holskeenske Prangere, efter dem havde optaget mange smukke og passende Cøder og Talemaader.

de Andre; men denne Ene var ogsaa et Non plus ultra af landlig Skjønhed: Jeg saae ved første Djekest, at hun var den Fuldkomneste i sit Slags. En saadan Skjønhedsfylde, blussende, bønnende, og dog i de skjønneste Former, troede jeg aldrig før at have skuet. Man tænke sig for Alting ikke en trind, buttet, struttende Malkepige! ingen Miss Flamborough! ingen Betty Bouncer, der uden Kniberie lader sig uparcellere i to Frosener! Nej! Jomfrue Lammestrup var sandelig et Mønster paa det yndigste Jevnmaal hvad Lægeme og Lineamenter angik.

Dg i Henseende til Sjælen — troe mig, kjære Læser! jeg taler aldeles ikke ironisk: denne jydsk Maren besad virkelig en ualmindelig Dannelselse, hvilket jeg efter et Par korte Samtaler let opdagede. Hun havde læst og følt sin Lafontaine, og jeg behøvede blot at nævne „Lotte“ og „Mariane“ for at fremkalde Taarer i hendes himmelklare Dine. Hertil kom: at hun dansede som en Alfe, sang som en Engel og spillede smagfuldt og færdigt paa sit Pianoforte — vist nok det eneste Instrument af denne Art, som da fandtes i det ganske Bønsyssel.

I hvilket Drivhuus, denne faure Markblomst var bleven saaledes forædlet, skal jeg ikke kunne sige; men vist er det, at Hr. og Madam Lammestrup ingen Skyld havde deri.

Jeg har allerede sagt — og det vil nok Ingen nu finde forunderligt — at jeg strax gav denne fortræffelige Pige mit Hjerte. Jeg vil lægge til: at jeg ikke just plejer at give mit HJerte bort, uden at have en Pære i Rifferten, og at jeg altsaa ligeledes ved denne Lejlighed torde gjøre Regning paa et Magestifte; thi foruden den Belwillie, der ved det allerførste Blik paa min Person lyste ud af hendes skjønnede Dine, viste sig hos hende efterhaanden flere umiskjendelige Tegn paa en

fremspirende Lidenſkab, af hvilke jeg blot vil anfere følgende tre, ſom meeſt iøjnefaldende:

For det første mærkede jeg: at naar jeg ſtod i min Yndlingsſtilling (kramme Knæer, det venſtre et godt Stykke foran det højre, den højre Haand paa Hoſten, den venſtre Næve i Siden med frembøjet Albue, Skuldrene ligeledes fremad og lidt ivejret, Hovedet ludende, Djnene vidt opſpilede, og Munden trukken op mod Næſen, hvilket giver et ſtolt Udſeende — de Franſkes *dédaigneux* — og Noget, ſom lignede en med Bajonetten ſtormlobende Soldat) — at naar jeg ſaaledes ſtod, da hviffede hun hemmeligt til en eller anden af de unge Piger, ſtottede hen til mig og ſmiilte.

For det andet: da vi kom ud i Høevangen, og for at fortjene vor Andeel i Gildet ſkulde formere en Stak, og ved denne Lejlighed overdængede hverandre med Høe, blev jeg næſten aldeles forſkaanet; det gif derimod ud over min Ben Hans Mikkel. Min ſøde Maren ſmed ham den første Haandsfuld i Hovedet, og alle de andre Smaa piger fulgte hendes Exempel. Han ſatte ſig til Modværge, og jeg tog mig broderlig af ham — forgjæves! de vilde Mandinder ſtormede ind paa ham alene — han ſnublede, og i et Nu var han begravet under et Bjerg af Høe, og Slaget tabt paa vor Side.

Jeg ynkedes virkelig over ham, da jeg ſaae den Overvundne ſtaae der borſtende og pillende Straae og Mos af ſine pene Klæder, og de ſyv Amazoner leende omkring ham; men Ingen loe højere, end min ſkjelmſte Maren.

Det tredje aabenbareſte Kjendemerke paa Gluttens Kjærlighed iagttog jeg ſiden hen under Dansen. De ſaakaldte „Zulketrin“ vare dengang i Mode, og jeg havde virkelig erhvervet mig en Slags Færdighed i ſamme. Denne Dandſes ejendommelige Ynde beſtod i lange Hop og kraftige Raſt

med Benet, samt i at bøje Hovedet sideværts ud over Skulderen, og saaledes stangende at bane sig Vej som igjennem en tætskæende Menneſtevrimmel. Heri kjendte jeg ingen Lige-
mand: jeg gjorde Spring paa to til tre Alen, og Meddan-
ferne vogtede sig vel for at komme mig for nær. Men det
forſtaaer sig: en ſaadan Bevægelse var temmelig voldsom, og
bidrog meget til at fremme Tranſpirationen.

Det undgik ikke den velſignede Pige, hvor echauseret jeg
var, da jeg takkede af med hende i forſte Dands. Da jeg
derfor bad hende om den anden — ſom ſkulde være en Balts
— undſkyldte hun mig, dog i de høfligſte og forbindtligſte Ud-
tryk — hvorfor? ene og alene af en ſiin Skaanſomhed imod
mig; thi mod Hans Mikkel var hun ikke ſaa medlidende;
af ham lod hun mig ſtrax engagere.

Med lønlig Glæde ſaae jeg, hvorlunde den lille Taſte
holdt ud med ham til allerſidſte Par, blot og bare for at
udmatte ham, og — om muligt — paa een Dag beſeje
ham paa tvende forſkjellige Maader (ſee Høeſlaget).

Men det er vel unødvendigt at anføre flere Beviſer;
Enhver indſeer allerede, hvorledes det ſtod sig med Maren
Lammestrups lille uſkyldige Hjerte. Jeg anſaae det med
Rette for min Ejendom; men jeg udsatte med Billie den gjens-
ſidige Tilſtaaelses ſøde Time; det er ſaa rart at have No-
get ivente.

III.

Slæt-gildet.

Jeg har allerede ſagt, at jeg gjør ſvære Spring i
Dansen; det kan Ingen have Noget imod; men at ſpringe i
Historien — det torde maaffee ikke behage den ſindige Læſer.

Desaarſag vil jeg nu — efter ſkyldig Afbigt for det lange Juffetrin, mit Hjerte tog med min Pen — vende tilbage, og med Orden og Aldſtadighed beſkrive den landlige Feſt paa Tyreholm.

Og er da Tjeknægtene den første Gjenſtand for vor Dymærkſomhed. (Da denne meget yndede Drik nu ikke længer er nogen Hemmelighed, opholder jeg mig ikke heller ved dens Beſkrivelse.)

Altsaa: her ſad foran den dampende Maſſine Feſtens Dronning Maren Lammestrup, og bryggede og uddeelte ſaalænge til Værtten, til Kammerraaden, til Præſten og ſem ſex andre Herrer, til diſſe ſelv bleve dampende Maſſiner, der igjen havde ligesaa mange Tobakſmaſſiner i Gang.

Jeg kunde ikke undſlaae mig for at ſidde hos; men ſaa ſnart jeg havde ſaaet min Tærte tillivs, ſtyndte jeg mig at komme ud i det Friſe; thi det begyndte at qualme for mig: Punschen, Røgen af den gemeneſte Jomfrue-Tobak, i Forening med Samtalen — der var ganſke dyrift; thi den drejede ſig alene om Stude, Heſte, Hunde, Roeandriſſer og andre vilde Dyr — virkede Alt ſaa uimodſtaaeligt paa mig, at jeg maatte ſøge Enrum, og ſætte Panden mod Tyreholms gamle ærværdige Muur.

Da jeg vel vidſte: at ligesaa hæderfuldt det er at kunne drikke Meget, ligesaa foragteligt er det, ej at kunne taale det; ſaa ſtræbte jeg ved min Gjenkomſt i Dampmaſſineriet at antage en raſt Holding; men det lykkedes kun maadeligt; thi min Vært, der maa have fundet min pludſelige Bortgang noget miſtænkelig, fæſtede ſine ſtore mælkeblaae Dine ſtiot paa mig, tog Piben af Munden — hvor nodig den end vilde — og ſagde med et bredt Smil:

„O tykkes mi gue Uen ſier ſaa bleg ud, æ er ræd, te Maren haar kommen for mange Humle paa Urten.“

Dette Indfald vakte en almindelig Latter, først hos Dyranderen, og dernæst hos det hele Theknægteskab; jeg holdt gode Miner og stemte i med, hvorhos jeg efter Latterchorets Fignale forsikrede: at min Upasselighed var mere en Følge af Rejsen end af Punschens Styrke.

Flere Gjesters Ankomst forfordede denne for alle de Andre meget moersomme Scene.

Efterat ogsaa disse havde faaet deres Andeel af den viniliske Nectar, brød hele Selskabet op til Engen. Og her var det da, at den Bataille foresaldt, som jeg allerede med Anticipation har beskrevet. Jeg springer derfor lige til Dansen.

Musiken til denne var tarvelig — een Violin; vor Solospiller, mindes jeg, udmærkede sig mere ved et kraftigt Buestrøg, end ved Inde i Foredraget, og erstattede Mangelen af andre Instrumenter ved et Slags dobbelte Toner, hvis Lige jeg aldrig havde hørt af nogen anden Mester. Desforuden havde han visse ejendommelige Manerer, som under den første Nghed berøvede Maren — Terpsichore — min halve Opmærksomhed: han slog bestandig Taktten baade med Hovedet og med Foden og accompagnerede sit Instrument med et Slags Næsetoner, der lignede meget den dæmpede Snovlen af en Sorgetrompet.

Alligevel dansede man ret lystigt til denne Musik lige indtil Morgenstunden, da Nogle af Selskabet foreslog til en Afsværling at gjøre Julelege, ved hvilke der som sædvanligt vankede dygtigt Skikkerie: vi skristede, gik den polske Kirkegang, stode paa den brede Steen, malte Sennop, hængte og faldt i Brønden indtil Bognene holdt for Døren, og jeg med et Hjerte saa blødt som smeltet Bøx tog Afsted fra Tyreholm og dets fortryllende Fæe, den dejlige Maren Lammestrup.

Derfor Nogen enster at vide, hvormed hendes Hr. Fader, Kammerraaden, Præsten og de andre gamle Herrer for-

dreve Ratten, da kan jeg derom aleneste berette: at jeg fra tvende Spilleborde i Balsalens Hjørner idelig hørte de for Uindviede mystiske Udtryk: „Klor, Ruder, Spar, Hjerter, Pas, Beet. Jeg bliver i dem, tag hjem, Klor Bonde, jeg ta'er ham“ og flere; og alt imellem forkyndte et Slag i Bordet, en Gød, en brøgende Latter eller ogsaa en dyb Pause een eller anden vigtig Begivenhed; to eller tre Gange raabte Pastor Ruricolus overlydt „fy for al Landsens Parykker!“ hvoraf jeg sluttede mig til, at Hans Velærværdighed hver Gang maae have sat en stor og uforskyldt Beet.

Bød Afskeden indbød Kammerraaden samtlige Cavalierer til en Andejagt i Svirungaards Soe.

Jeg kan ikke med Rolighed slutte dette Capitel, før jeg har gjort Læseren meddeelsagtig i en Betragtning, der ved selsomme Fæstlighed næsten altid har fremstillet sig. Den er rigtignok hverken smuk eller lys; men den er naturlig og svarende til Sjælens Stemning Dagen efter en gjennembaaget, om just ikke gjennemsviret Nat.

Hvilken Forandring — har jeg tænkt — bevirker dog et Tidsrum af nogle faa Timer! Vi blive aldrig opmærksommere paa Tidens Hurtighed, med samt dens hurtige Virkninger paa os selv, der ellers synes os langsomme, gradvise, afmaalte og neppe kjendelige, end netop Morgenen efter et Bal:

Hvor er nu hiin livlige Munterhed, hiin barnlige Glæde, hiin søde Forventning, hvormed man mødtes, hiin formelle Anstand, hvormed man hilfede hverandre og traadte sammen til den første Dands? Hvor pene, hvor pyntelige vare Damer og Herrer! Ikke et Baand, ikke en Blomst, ikke en Naal sad paa urette Sted; ikke et Støvgran enten paa de hvide eller sorte Kjoler; ikke en Følge, ikke en Rynke uden dem, der skulde være; hvert Kryds, hver Strimmel havde sit tilbørlige Fald; intet Halsklæde, som jo sluttede sneehvidt og net til Hagen; ingen Ha-

nekam, som jo havde sin tilbørlige Rejsning; ingen Haarlok, som jo glat og glindsende bølgede paa sit rette Sted — en Snare for hvert et uvarsomt Mandshjerte.

Med tindrende Djne, med mildt rødrende Kinder stod den nydelige Pigerække, ventende med Utaalmodighed paa det første Signal. Dpmærksomme, hartad højtidelige, iagttage Chapeauerne Fordansernes blinde Figureren — alle Hænder behandskes — han træder tilbage — seer til Orchesteret — bukker for sin Dame — klapper, og — nu toner Musikken, og Dansen begynder.

Men see nu dette selvsamme Selskab ved Ballets Ende! Det er Dag; Solen kaster sit Skjær paa de beduggede Ruder; Lysene i Salen brænde mat og søvnigt, som mange af de Dansendes kort forhen saa lystindrende Djne. Hvor er nu hiin Nethed, hiin Pyntelighed, hiin Anstand fra iastes? Herrernes Klæder ere støvede, Haaret forpjudstet, Krydset krøllet; Halsklædet falder vidt ud fra Hagen, Sløjfen sidder skjævt. Og Damerne! de før saa festligt smykkede, elegante Damer! Kjølens Hvidhed er borte, saavel som Kinderens Rødme. De herlige Haarloffer have tabt deres Elasticitet, og hænge sjudske ned over den Barm, som iastes lignende Marmor og Alabast, men idag en Bæg, der ikke før nylig er kaldet. Her har en Garnering, hist en Halsstrimmel faaet en Rivt; der mangler en Sløjfe, her en Naal.

Og nu de søde Ansigter! ak! Djenes Glands er forsondet, ligesaa Smilet fra Læberne, og den fine Rødme fra Kinderne; blege, matte, dorste (om jeg ellers maatte bruge et saadant Udtryk) synes de nu at have nydt indtil Mæthed Ungdommens flygtige Glæder, og paa een Nat at være blevne erfarne, satte, hartad trevne Koner.

Men min søde Maren da? var hun ikke undergaaet samme hjertekjælende Forvandling? ja vel, ja vel! Forandring

var hun jo som Menneske underkastet; men ingen hjertekjæ-
lende: den netop synlige Mæthed og en Smule Uorden gav
hende kun et mere smægtende Anstreg.

IV.

Andejagten.

Længe stod det paa, inden jeg kunde blive enig med mig
selv om Stilen, hvori dette vigtige og indholdsrige Capitel
fulde skrives.

Den heroiske var Emnet værdig; men den falder mig
— reentud sagt — noget besværlig; den blot historiske syntes
mig vel tør. Tilmed saae jeg mig forgjæves om efter For-
gængere paa denne sumpige Vej.

Rigtignok har een af vore Digttere eengang spist Ande-
steeg — det er endnu uafgjort, om det har været tamme
eller vilde Vænder; jeg antager det Sidste — til sin Frokost,
samt gaaet med Vandstøvler; men det er altsammen endnu
ingen Andejagt. Kort: alle mine Hjelpekilder bestod i mundt-
lige Traditioner, samt min egen korte Erfaring; disse faaer
jeg da afbenytte saa godt jeg kan.

Middagssofen skinnede allerede paa Svirumgaard's Søe,
da vi Jægere, alle velbestøvede og velbevæbnede, forsamle-
des og ved en middagsmæssig Frokost stræbte at hærde og
styrke os mod Vandets Indflydelse.

Maaltidet oplivedes ved hjemmelavet dansk Whisky, og
krydrede ved interessante Fortællinger om forrige Bedrifter;
under hvilke den ene Jæger søgte at overgaae den anden i
driftige Fictioner. Her var jeg, som uersaren, reent tilovers.
Ja, desværre høstede jeg ikke den fuldkomne Nytte af sli-
g lærerlig Samtale, da mange Udtryk og Wendinger vare mig

dunkle og mystiske, om hvis Betydning jeg siden efter ganske hemmelig — for ej at røbe min Uvidenhed — lod mig undervise af min Ven, den unge Kuriculus.

Nu gik Toget for sig; vort Vært, Kammeraad Svirum, var Anfører, og satte af (hvilket er det samme som at sætte paa Post).

I Søen var nemlig gjennem Siv og Rør fra Landet og lige ud til det aabne Vand udhugget Gange eller Glimer, for her at kunne see og skyde Venderne, naar de forfulgtes af Hundene. For Enden af en saadan Gang, og det netop den aller sidste, fik jeg mit Stade. For Chesen her forlod mig, gav han mig adskillige blide og faderlige Formaning.

„Som jeg hører min unge Ven!“ hidskede han „forstaaer De nok at omgaaes et Gevær; men med Jagten er De endnu lidt uvant. Andejagten, min Kjere! er en farlig Jagt — pas paa, hvor De skyder! ikke undtagen herud i Glimen; og vogt os, som ere i Vaaden, naar vi komme lige ud for Dem; og, for Himlens Skyld! skyd ingen af Hundene.“

Jeg gjorde med fuld Stemme de helligste Lovter.

„Hys, hys!“ sagde han sagte, men lidt vrippen og slog med Haanden — „ikke tale højt paa Deres Post!“

Dermed ilede han bort, for at bestige det Knubstib, som laae ved den anden Ende af Søen. Der blev en Tausked af et stivt Dvarteer.

Bejret var skjönt: Solen skinnede varmt, og Luften var klar og stille, Søen saa glat som et Spell.

Kun af og til sprang en Fisk, og satte den blanke Flade i kortvarig Bevægelse, hvorved Billedet af Svirumgaard's Huse og Træerne i dens Have forplumredes for mit fornojeede Blik, og jeg selv vakte af mine søde Sværmerier; saaledes — tænkte jeg da — forstyrres ogsaa vorre skønneste For-

haabninger; saaledes forsvinde vore prægtige Lustflotte; saaledes omskiftes den første stille rene Kjærlighed med Lidenskabens Uro.

Men det duer ikke at være sentimentalst paa Andejagt: jeg stræbte at forjage slige her saa upassende Tanker, og henvende hele min Opmærksomhed paa Dagens Gjerning og de Pligter, jeg nu havde at opfylde — ikke fordi jeg troede dem saa saare vanskelige; thi endnu havde jeg hverken seet eller hørt en eneste And, og var nær ved at ansee den hele Jagt for en blot Maneuvre, et Spilsægterie.

Jeg tog mærkeligen fejl.

Jeg stod just meget incommoderet af Myg og Fluer, hvilke næsvise Gjæster jeg neppe torde fordrifte mig til med Haanden at bortjage, saavel formedelst de erholdte Formaninger, som fordi min Sidemand, den gamle Hr. Ruricolus, ved enhver af mine Armbevægelser rystede misbilligende med Hovedet, og udhvislede et langt, men dæmpet „Hys“ gennem Tænderne, — jeg stod saaledes, siger jeg, næsten givet til Priis for mine Fjender, mod hvem jeg nu hartad ikke anderledes kunde forsvare mig end ved at puste og sætte alle mine Ansigtsmuskler i Bevægelse: da — da et Plump i Vandet og et Skrig, det rædsomste jeg i mit Liv har hørt, led fra hiin Ende af Søen, og gjenlød i Bakkerne op mod Svirungaards Bygninger og Hange.

Jeg anede en Ulykke, og raabte forfærdet: „Hr. Ruricolus! Kammerraaden er sikkerlig styrtet i Søen“.

Hvorpaa Hs. Belærværdighed svarte med en Latter, den han dog, som en Forbrydelse mod Jagtlovene — men længe forgjæves — stræbte at quæle, til den omsider hendode i nogle Knist. Ved et Ryst med Hovedet og et Vink med Haanden paabød han mig Tausked og betog mig tillige min utidige Frygt.

Da Vejret var saa stille, maae de andre Skytter ogsaa have hort mit barnagtige Udraab, men og med mere Selvbeherfskelse gottet sig derover.

Det var min første Klause; men det skulde ikke blive den sidste.

Nu da: Skriget eller rettere Brælet, jeg horte, kom rigtignok fra Hr. Kammeraad Svirums Hals; men det var et blot Jagtsignal, et Slags Vasunskod, som tilkjendegav: at Jagten nu tog sin Begyndelse. Det Plump i Vandet, jeg havde hort, kom fra Hundene, der, otte i Tallet, alle paa engang havde styrtet sig i Søen.

Strax efter begyndte de at halse, (ved Aftensbordet kom jeg engang for Skade at sige: de gjøede; men Hr. Ruricolus sagde alvorlig og belerende: "Jagthunde, min gode Ven! gjøe ikke, de halse"; jeg lovede aldrig mere at gjøre mig skyldig i en saadan Forseelse.)

Hundene halsede altsaa, snart een, snart flere tillige. Underne begyndte at stræppe; Nogle lettede over Rørene og faldt igjen, Andre satte i Vejret og omsøj Søen i store Kredse:

Jagten drog fremad: Hundene kom nærmere og nærmere; deres Anfører i Baaden ligesaa. Det varede ikke længe, før det første Skud gif af. Knaldet gjentoges fra Gaarden, og rullede derpaa, som en Torden, ned over Søen, indtil det hændede mellem de fjerne Lyngbanke — det var min Side- mand, som havde brændt løs.

Snart skjød ogsaa den næste Jæger, og efterhaanden de andre, og en levende Jld vedligeholdtes nu over en heel Time.

Imidlertid var Baaden og Hundene passeret mig forbi, og jeg undrede mig højligen over, at intet Skud var bleven

mig til Deel, da dog de fleste Under maatte over min Glime — denne Gaade fik jeg siden opløst.

Alligevel morede jeg mig, skjønt blot en ledig Tilskuer, over dette nye og usædvanlige Skuespil: Hunde og Jægere, besjælede af lige Lyst og Iver, vare i ufladelig Virksomhed; de Første sprang og pladsfede, pustede og halsede omkring i Sivet og Rorene; de Sidste skjød og ladede, sigtede og tog fra Djet; men ingen overgik paa denne Dag vor raske Vært: han var i rastløs Activitet, han foer fra et Sted til et andet, hvor hans Nærværelse var meest nødvendig, skjød, raabte til Hundene — thi han alene havde Ordet — og af hans hyppig og ivrigt gjentagne „Apport! haha! det var Ret, min Dreng!“ sluttede jeg mig ganske rigtig til en betydelig Fangst.

Endelig ansaae han Revieret nu for temmelig vel rensset, og raabte af. Han gjorde Landgang og alle vi Jægere forsamledes om vor tappre Admiral, enhver med sit Bytte — kun jeg kom tomhændet.

Da han havde mønstret og tildeelt os alle — især Spion, der havde bedækket sig med Hæder, — velfortjent Berømmelse, vendte han sig til mig og sagde: „men De har jo slet ikke havt Jld i Bøssen?“

„Jeg har Intet havt at skyde efter“ svarte jeg.

Han rystede paa Hovedet.

„Jeg forsikrer Dem“ gjentog jeg, „at jeg ikke har seet Andet, end nogle Fiske, som have svømmet forbi mig i Vandstørpen, men ikke en eneste And.“

Da opstod der en Latter, liig den i Olympen, da den halte Hephæstion paatog sig en Tjeners Stikkelse og gif for Borde; og da man havde leet sig mæt, forsikrede de mig alle, at det var lutter Roeandriffer, jeg i min Enfoldighed havde antaget for Fiske.

Vi fik os hver et Glas Whisky, og saaledes endtes første Act; Stuepladsen forlagdes nu til en anden Bugt af Soen.

Her vare de udbuggede Glimer saa lange, at de ikke fra Landet af kunde besejdes.

Vor Anfører, som forudsaae alle Ting, havde derfor truffet den kloge — for mig desværre saa uheldige — Foranstaltning, at der midt imellem Landet og det aabne Vand var nedrammet tvende Pæle, og derovenpaa et bredt Bræt befæstet; herfra var nu Skytten istand til at bestryge det hele Terrain.

Vi bleve een efter en anden af Kammeraaden selv udført i Baaden, og affatte hver paa sit respective Stillads. Da jeg havde bestøget mit og min Fører forlod mig, sagde han med et skjelmst Smil:

„Pas nu paa, naar Fiskene komme svømmende forbi Dem, og vogt Dem vel, at De ikke dratter ned!“

Den første Glose stak jeg i Vommen; men til den sidste Advarsel svarte jeg med suffisant Mine:

„Vær kun ikke bange, Hr. Kammeraad! jeg er ikke hovedsvimmel.“

Daarlige Selvtillid: hvor snart skulde du straffes — da Hundene begyndte at allarme, saae jeg ogsaa her nogle af hine Stabninger, som jeg vilde have til Fiskelægten, men som de Andre regnede til Fuglene.

Min Mening var uroffelig, til eet af disse Amphibier sejsede mig saa tæt forbi, eller egentlig under mig, at jeg nu maatte give Sandheden Eren, og erkjende, at det virkelig var en And, der med blot det halve Hoved over Vandssorpen og det Dvrige undermeden saaledes listede sig afsted for Hundene.

Nu vilde jeg da skyde; men inden jeg blev færdig, ja ved den første Bevægelse, jeg gjorde med Geværet, dukkede

Anden reent under og forsvandt. Dog det varede ikke længe, før en anden gled ud af Rørene: jeg spændte da, tog Sigte, trykkede til, og — styrkede baglænds ud i Søen. Der var ikke dybere, end at jeg snart rejste mig op med Hovedet og Skuldrene over Vandet.

I samme Øjeblik horte jeg en velbekjendt Stemme raabe: „Al Landsens Parykker! Hvem var det, der faldt i Vandet?“

En anden svarte: „det var den lange Kjøbenhavnner,“ og en tredje: „stag derhen med Skibet! og fikt ham op!“

Dette skeete, og drivende vaad, slukoret og skamfuld seje lede jeg først til Land, og trassede derpaa uden Dphold hjem til Gaarden.

Kammerraaden, der landsatte mig, beklagede — men med indflemt Patter — mit Uheld, og bød mig henvende mig til hans Kone, som nok vilde skaffe mig tørre Klæder.

Min Ven, Hans Mikkel, ledsagede mig, og de Dørige fortsatte efter denne korte Afbrydelse Jagten, der nu for mig havde tabt al sin Tilløkkelse.

V.

Endnu en Afkjøling.

Ved min Vens Hjælp blev jeg snart omklædt; men af, hvilken Travestering! af Kammerraadens Garderobe erholdt jeg en fuldstændig Dragt: en grøn Ryes Frakke eller Jakke, der var baade for viid og for kort, hang som et folderigt Geband om min slanke Krop, og stumpede langt ovenfor Haandledene; en gul Plydses Vest og dito Buxer, der, ved hvert Trin jeg tog, krob op over Knæerne; blaae uldne Strømper og et Par Støvler, der slubbrede om mine Smalbeen.

Jeg kjendte mig ikke mere selv — af! min Maren ikke heller; nec mirum, thi hvilken affkyelig Modfætning til en moderne sort Kjole, broderet Silkevest, gule Nankins Pantalons og dito Gamascher! Nej, jeg tager ikke Fejl, naar jeg tilskriver denne formaledivede Paaklædning min efterfølgende Ulykke — den totale Forandring i den dejlige Jomfrue Lammestrups forhen saa gunstige Stemning.

Hadde jeg endda vidst, at hun, min Sjæls Tilbedte, var paa Gaarden — i Sandhed! jeg var forblevet i mit eensomme Bærelse, til mine Klæder vare torrede; men Skjæbnen, den ubøjelige Skjæbne, der nu i et halvt Seculum har gjort mig til Gjenstand for sine Capricer, havde besluttet anderledes.

Med en Spøg paa Læberne over mit eget comisse Udseende, traadte jeg ind i Dagligstuen, hvor jeg alene ventede at forefinde Husets Værtinde; men — Bærelset var fuldt af Damer, og mit Indfald var overslødigt; thi Latteren kom af sig selv. Dog deri skulde jeg ikke alene have fundet mig, men ogsaa taget hjertelig Deel, hvis ikke hun — hun, for hvem jeg helst viste mig i ædlere Costume, havde været tilstede.

Hun traadte først frem, gjorde et dybt Knix, titulerede mig „Hr. Kammerraad!“ og spurgte efter mit B. findende ovenpaa den hede Nat og det kolde Bad. Læseren maae for alting ikke troe, at det var hendes Hensigt at raillere mig; ingenlunde; det var snarere en Maske, hun tog, for at skjule sine virkelige Følelser; thi endog gjennem den overgivneste Latter horte jeg — maaskee ogsaa jeg alene — Hjertets umiskjendelige Stemme.

Da jeg et Dvarteerstid havde tjent til Maal for alle de skjelmste Pigers Vittigheds Pile, fik jeg pludselig en Idee,

som min onde Genius ufejlbarligen maae have indskudt mig: jeg foreslog nemlig det kvindelige Selskab at profitere af det smukke Vejr, og tillige at være Tilskuere ved Jagten, der endnu — som vi hørte af de jævnlige Skud — var i fuld Gang.

Mit uheldige Forslag blev antaget: vi gik — jeg gik — min Undergang imøde. Nærmere ved Søen og Jagtrevieret, midt ude i Engen, var en Høj, som jeg valgte til Standpunkt. For at naae denne maatte vi passere en lille Bæk; over samme laa et Gangtræe, men uden Rækværk.

Jeg (min Ven Hans Mikkel var allerede vendt tilbage, for at varetage sine Pligter i Søen) passerede derover, som Jngenting; men da Damerne skulde afsted, paakom dem alle en Frygt, og Jngen vilde være den første; een lille nysfælig Fod efter den anden blev strakt ud paa Træet, og lige saa hastig trukket tilbage; man streeg, man loe, men kom ikke en Fodsbred videre.

Da var det, at en Dæmon atter hvidskede til mig: „bær dem over! saa faaer Du med det samme den Elskede i dine Arme!“

Mit uskyldige Hjerte hoppede af Glæde, jeg gjorde mit Tilbud — det blev antaget.

Alligevel, da jeg kom over til dem, og udstrakte mine længselsfulde Arme, vilde atter Jngen være den første, som betroede sig til dem; den Ene vilde hellere end gjerne overlade den Anden Vren.

Til sidst nærmede sig den raske Jomfrue Lammestrup, og sagde med et huldosaligt Smil: „jeg vil prøve det; men tab mig ikke i Vandet; og husk paa, at De eengang idag har været i Bad.“

Fuld af daarlig Selvtillid forsikrede jeg hende, at hun

Intet havde at befrygte, løftede hende op og satte hende paa min Arm. Mig randt da i Hu Hakon Karls Ord:

„Hvad tyktes Dig om Sædet?“ ic.

Men jeg sagde Intet, for jeg følte alt for meget: hendes Arm laae som en Ijer, eller som et varmt Strygejern, eller som en Electrifeermaskine paa min Nakke — jeg var salig; ej aleneste over Band, men gjennem Band — tænkte jeg arme Daare — vilde jeg saaledes gaae min ganste Levetid — jo rigtigt! Begyndelsen blev gjort, og derved skulde det ogsaa blive.

Ha! tifold formaledid det være den Skræder, som syede Kammerraad Svirums Buxer! thi det var dem, der frammede over mine Knæer, og gjorde min Gang usikker — Læser! lee ikke! din Fatter er ubarmhjertig, syndig — men Du — omme Læserinde! græd! Peer Spillemand faldt i Bækken med sin sjonne Byrde!!! — Pause! —

Gid denne Bæk havde været Lethe! aldrig skulde da enten Du, min folsomme Læserinde, eller jeg, have grædt over min sorte Ulykke — ja fort! thi i Bækken var meer Mudder end Vand; den var grumset som selve Styr — ha! endnu engang: hvorfor var det ikke Lethe?

Spørg mig ikke, medlidende Læser! hvorledes vi kom op igjen, hvad jeg sagde, hvad hun sagde, hvor højt hun skreeg, hvor højt de Andre skreeg, hvorlunde vi kom hjem, og deslige — jeg veed Intet af det Altsammen.

Jeg hørte Intet, saae Intet; jeg var i en Slags drommende Tilstand, og vaagnede først rigtig op ved det Udbrab:

„Kammerraad Svirum! da har Deres gule Plydses Buxer ogsaa faaet al Landsens Ulykker.“

Ved disse Ord stak jeg mekanisk Hovedet frem, og ud af Sengen, hvori jeg laae.

Der stod hele Jagtpersonalet; „Fanden med Buxerne!“

raabte Hr. Lammestrup, „det er værre med Maren, hvordan tænker I, hun har seet ud?“

„Lever hun?“ spurgte jeg ængstelig, „er hun uden Fare? og vil hun tilgive mig Ulyksalige?“

„Bagefter“ svarte han, „har vi godt ved at grine. Hun og de andre Løser sidde nu dernede og skvaldre og gjøre sig lystige over visse Folk, der falde over deres egne Been.“

Dette Sidste sagde han med et malisjöst Grin; men jeg vendte mig liig en Døende, om til Bæggen, og sukkede med Digteren:

„Imellem os er alle Vaand opløste;

„Med evigt Brændemærke staaer jeg nu,

„Og aldrig kan jeg denne Plet aftvætte —

„En Ting jeg kun vil raade Eder til,

„Og hver, som sin Forstand, sit Liv har kjær:

„Lad ingen Dødelig formaste sig

„Til Fod at sætte paa det Helveds Gangtræ!

„Lad det jo før jo heller taste af!

„Det er — forpestet —

„Al Landsens Parykker!“ hvidskede hans Belærværdighed, „han snaffer over sig; han gjør Bers — bliv Du hos ham, Hans Mikkel! og lad os andre gaae ned og faae os en lille Knægt! —“

Ud listede sig alle Jægerne, og overlode mig til min grændseløse Jammer.

Tredie Dagen derefter gyngede min Ven og jeg paa Rategattets Bolger.

VI.

Tyve Aar derefter.

Ved Enden af denne min Fortælling vil jeg nu henvise til Begyndelsen, hvor jeg sagde: at jeg efter min Kjøben-

havns-Rejse gjorde en Udflugt til Bensyssel; her leveres Resultatet af samme.

Paa min gule Norbagge skred jeg fra Sundbye henad mod Skuepladsen for hine min Ungdoms mærkelige Eventyr. Mine Been vare endnu ikke blevne kortere, og derfor kunde jeg i de dybe Hjulspor med Støvlensæserne mageligt stumme Duggen af Græsset, og stundom understøtte Hestens vakkende Gang. Halvt ridende, halvt spadserende naaede jeg saaledes ved Middagstider det gamle Tyreholm, den dejlige Maren Lammestrups Jødegård.

Jeg reed over den Eng, paa hvilken fordom hiin mærkværdige Bataille forefaldt. Høestalkene stode der endnu som dengang, men de skjønne Amazoner vare borte:

„Die hübschen Mädchen die bleiben fern —
O Traum der Jugend, o goldener Stern!“

Jeg spurgte en Karl, som gik og arbejdede: om Hr. Lammestrup endnu boede paa Gaarden?

„Nej,“ svarte han „han er død for mange Aar siden; her boer nu Peer Madsen.“

Jeg vilde ogsaa have spurgt efter min gamle Maren; men skjøndt — om jeg husker ret — een og tyve andre Pigebilleder siden hiin gyldne Tid havde fordunklet hendes, gad jeg dog nødig høre, at ogsaa hun maaskee kunde være død og borte.

Jeg reed videre, og kastede i Forbisarten et alvorligt Blik til det Huus, som hendes Nærværelse engang forskjønnede.

Jeg nærmede mig Svirungaard. Den svkrandste Sø laae foran mig. Mit Dje ledte om Bækken, den forpestede Bæk, der opslugte en af mine skjønneste Forhaabninger.

See! min Forbandelse var opfyldt: Gangtræet var ikke at finde, sikkerlig forlængst overgivet til Jlden — en alt for lemfældig Straf —; hele Engen var forvandlet til Agerland, og Bækken selv bleven til en vandløs Grøvt.

„Boer ikke Kammerraad Svirum her?“ spurgte jeg en mødende Fodgænger.

„Han er død for mange Aar siden“ lod Svaret.

Saa jubler nu, I Vænder! — tænkte jeg — og sejler med opløstede Hoveder omkring i den fredelige Søe! Ingen Spion vil mere opspore eders lønlige Næder, ej heller mit svære Corpus plumre eders klare Element!

Jeg reed videre fort.

Af Statscalenderen vidste jeg, at min Ungdomsven Hans Mikkel var Præst efter sin Fader; thi fra ham selv, havde jeg, siden han forlod Hovedstaden, hverken hørt eller seet en Løddel.

„Aus den Augen, aus dem Herzen!“

Om den gamle Kuriculus var forflyttet til et andet Kald, eller om han havde resigneret, eller ogsaa maaskee var død, derom var jeg aldeles uvidende.

Naar man i et femtedeel Seculum ikke har seet en for-
dums Ven, naar saa mange Aar — rige paa Begivenheder, frugtbare paa Erfaringer, sørgelige saavel som glædelige — ere henrundne siden hiint Ungdoms muntre Samliv, da banker Hjertet med en sølsom glad Urolighed Gjensynets Time imøde. Men man finder saare sjelden hvad man venter, fordi man ikke forud belaver sig paa Tidens mægtige Indvirkninger. Man vil have Bennen, som han var, og glemmer, at Intet bliver, som det er.

Jeg tænkte mig endnu stedse min kjære Kuriculus, den smukke, moderne, pyntelige Student, Damernes Indling, sine Cammeraters vakkre, velvillige og altid hjælpsomme Ven, livsglad, men maadeholden og anstændig i alle Nydelsler, en dygtig Theolog og dertil en Kjender og Jnder af den skjøne Litteratur; under dette sidste Hensyn havde vi især engang været hinanden uundværlige.

„Hi higede jeg nu efter at springe af Hesten og kaste mig i hans Arme med det Udraab:

„Es waren schöne Zeiten, Carlos!“ u. s. w.

Men — det kom ganske anderledes.

Det første menneskelige Bæsen, jeg ved min Indtrædelse i Præstegaarden fik Dje paa, var en tyk rød musset Mand i en luvslidt graa Frakke, med Træskoer paa Fodderne, og en gammel lavpullet Hat paa Hovedet.

Personen — jeg havde antaget ham for Præstens Kudst eller Aulskarl, dersom ikke et uhyre Merskums Pibeboved i hans Haand havde givet mig Ideen om en Forpagter — Personen stod midt paa Møddingen, omringet af Høns, Kunder, Gjæs og Kalkuner, dem han med udstrakt Pegefinger syntes at overtælle.

„Er Præsten hjemme?“ spurgte jeg, og lettede lidt paa min Hat.

„Syv og fiirs, otte og fiirs, ni og fiirs, halvfems; det er mig“ lød Svaret.

Jeg opspilede begge mine Dje, og — kjendte nu først min Ungdomsven.

„Men Hr. Pastor!“ sagde jeg, „kjender Du mig virkelig ikke?“

Han gik ned af Møddingen og hen imod mig; men langsom og forsigtig, for ikke at træde paa de smaa velsignede Ellinger.

„Om!“ brummede han med et roligt Smil, „det kommer mig rigtignok for —“.

„Saa Du har ganske glemt Din gamle Pietro?“ raabte jeg.

„Eja! er det Dig?“ svarte han og rækkede mig Haanden. „Naa, det maae jeg bekjende! Kom nærmere, min kjære gode Ven! Morten! tag den Fremmedes Hest! — Er den

vant til at staae inde, eller vil Du have den paa Græs? Du bliver dog hos os i Nat?"

"Jeg har ifinde at blive inde" svarte jeg, "og min Hest vil nok helst staae ude."

"Det er en kjon lille Kat" sagde han og gik rundt om Hesten, idet jeg stod af; "uen en smule fransk paa Forbenene — aa! Morten! den blakkede Kjesten er stærk ousen, glem ikke at trække hende til Tyr! — Naa velkommen skal Du være! — Læg et Løjer paa denne Pissik, Morten! og sæt ham ud i Svinetosten! og glem ikke at ringe den store Soe! den gaaer og roder i Kartoflerne. Hører Du! — Gaae nu indenfor, (det gjorde jeg) og lad Hvile falde paa Dig! Hvad vil Du først have? en Thevandsknægt? Hvordan har Du saa levet siden sidst? Du er bleven gammel — Maren giv os Thevand!"

Disse sidste Ord raabte han ud af Kjøkkendøren.

Denne Modtagelse jog enhver som helst poetisk Eruption tilbage i min noget afsjolede Barm, og Omfavnelsen udeblev. Imidlertid stak een Rolling efter den anden Hovedet ind ad Kjøkkendøren, for at see den fremmede Mand, og til samme Tid saae jeg et Par Ansigter paa Vinduesruderne, der forsvandt saa hastig jeg kastede mine Dine derhen.

Er det Dine Børn alle?" spurgte jeg: "hvormange har Du vel?"

"En for hver Finger" svarte han mørk og treven: "jeg veed ikke hvad jeg skal gjøre med dem. Man har ondt ved at holde Klæderne paa Kroppen af dem; at holde Nogen frem til Studeringen, det er plat umuligt. Hvad skal der blive af dem?"

Nu kom hans Kone med Theen; jeg hilste.

"Kjender Du ham?" spurgte Ruricolus hende: "det

er den samme, som engang dyppede Dig i Bækken ved Svirumgaard."

Ja i Sandhed! det var hende; men af, ogsaa hun, hvor forandret, baade af Ansigt, Slabning og Væsen!

"Ej see!" sagde hun med et tvunget Smil og arrangerede Theebordet: "Det glæder mig at see Dem igjen — det er længe siden vi havde den Ære — maae jeg gie' Fløde eller Rum?"

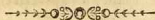
Dog, hvorfor skulde jeg længer trætte Læseren med Beskrivelsen af et Optrin, der paa mit varme Blod havde en ganske cremortartarisk Virkning?

Saaledes kan Tiden udslette, dæmpe, tilintetgjøre Skjønhed, Vid og Munterhed, og hvad den maafee kunde levne, det skal sikkerlig nok gaae under i Næringsforg, Tidens trofaste Medarbejder.

I graat Humeur forløb jeg tidlig den følgende Dag min stakkels rustificerede Ben, drøvtyggende paa det lidet opbyggelige, forslidte Gemne:

"Tempora mutantur et nos mutamur in illis:

Tiden foranderlig er og forandrer os Alle tillige."

Landsbydoctoren.

Fra den skønne Herregaard Frysensborg seer Du igjennem en lang og mægtig Granallee ned til den lille venlige Bye Hammel; dog ikke stort meer af samme end Kirken.

Gaae engang derned!

Midt paa den nordre Side af de Dødes Have seer Du ved Foden af et Træ, som er ældre end nogen af os, et lille Steenmonument, hvorpaa fortælles: at derunder hviler den jordiske Deel af Lægen Bredensfeld.

Spørg den første den bedste, der gaaer forbi ad Gaden: hvad det var for en Bredensfeld? — endssjøndt det ikke er saa stakket siden — maaskee Du ej engang var født, da han døde — og den, Du adspørger, ligesaalidt — Du vil faae Noget at høre, der er baade mærkeligt og sælsomt.

Men for at spare Dig Ulejligheden, vil jeg strax fortælle Dig Alt, hvad jeg selv veed om samme Mand.

Han var da, for det første, en Lædsker, og for det andet en Huuslæge for Herstabet, saavel som for hele Godset, i mange Aar. For det tredie var han ogsaa Apotheker, og lavede selv alle de Lægemidler, han kunde lave. For det fjerde var han saa stor en Foragter af Penge, at han aldrig

tog Betaling af nogen Patient. For det femte var — og forblev han bestandig — Febersvend. For det sjette var han sædvanligviis i gnavent Humør, og for det syvende og sidste var han en Menneſkeven.

Det var en underlig Mand, denne samme Bredenfeldt, han holdt ikke Omgang med Noget, undtagen med de Syge, og bestilte slet ikke Andet, end lave Medicamenter og bruge dem — det forstaaer sig: han helbrede Mange, som andre Læger havde opgivet; og det var forsaavidt godt nok, naar han ikke havde været saa ensfoldig, at gjøre det ene og allene for sin Fornøjelse.

Han havde saamænd ogsaa en svær Søgning; han gav hver Dag flere Timer ordentlig Audients, og det endda ikke efter Stand og Rang, men efter Sygdommens større og mindre Farlighed, hvorved der opstod den Uorden, at en fattig Stodder kunde komme ind før end Greven selv; det var en bagvendt Rangforordning den! Ved en dygtig Typhus kunde saaledes Een, som slet ikke er i Forordningen, rykke op i øverste Klasse; men — det forstaaer sig — Herligheden var forbi med Sygdommen, ligerviis som den kielſke Studentersformands ophører med Majestætenes Nærværelse ibidem.

Man kunde, i Bredenfeldts Tid, i udstrakt og uindskrænket Betydning kalde Frysenborg med alt Tilhørende et adeligt Gods; thi indenfor dettes Grændser kunne Alle og Enhver paa den Naade nobiliteres; men uden for formaaede ikke den skjønneste Erysipelas pustulosa eller Diabetes mellitus, eller andre slige, i Bredenfeldts Dine fortjenstlige, Accidentia, at skyde Vedkommende ind paa Dørrintrer i 7de Klasse.

Det var en stor Sjældenhed at Indigenat-Ret blev erhvervet; og denne Naade bevilgedes kun ved indstændige Bønner af een eller anden Indfødt, og som tillige var i

Doctorens Kribehuus — hvor det ogsaa var en Sjeldenhed at komme.

Den gode Bredensfeld døde i sit Kald — ikke som Doctor, men som Apotheker. Han var isærd med at lave en Salve til udbortes Brug, skar sig i en Finger, en giftig Ingrediens kom i Saaret, Fingren svulmede, Armen svulmede, Giften trængte til Hjertet — som det hedder — slog Apothekeren ihjel, og tog Doctoren med sig. Han blev begravet — men ikke forglemt.

(Dersom Nogen vil forlange Hjemmel af mig for Bredensfelds efterfølgende Ungdomshistorie, maae han forberede sig paa, at jeg stadig benægter Alt, hvad han spørger mig om. Lyven skal ansees for en ærlig Mand, saalænge han ikke selv tilstaaer, at han har stjaalet. Saameget mere tør jeg gjøre samme Paastand — at jeg nemlig paa en ærlig Maade er kommen i Besiddelse af Bredensfelds Ynglingsliv; og anseer jeg den som min lovlige Ejendom, indtil nogen Anden beviisliggjør en gyldigere Adkomst.)

Paa Kanten af Lyneburgerheden ligger en Kirkeby, hvis Navn nu ikke vil falde mig ind. Her boede den gamle Bredensfeld; men om han var Præst, eller hvad han ellers var, det kan jeg ikke sige.

Den Gamle havde bekommet sig ifkun een Arving — vor Frysenborg-Bredensfeld. Denne havde fra sine tidlige Drengaar af en særdeles Lyst til Urtekundskaben. I Fristimer og nogenlunde godt Vejr lob han baade i Eng og Mark paa den ene Side, og i Heden paa den anden, for at plukke Blomster og søge nye Værter, for dermed at forøge sit Herba-

rium, hvis første Blad indeholdt en — *Chrysanthemum segetum*, paa dansk: Morgenfrue.

Jeg skal fortælle, hvoraf det kom sig, at et saa forhadt Ukrud som „den onde Urt“ nød samme usfortjente Ære som mange onde Konger, at staae i Spidsen for et Folk, det de betragte ikke anderledes end som et *Herbarium vivum*.

I Bredensfelds Fødebye boede en anden Mand over Bondestanden — hvad han var, veed jeg ikke; og dette kan ogsaa være det samme. Men hans Datter heed Rosine, og han havde heller ikke flere Børn end hende. Hun og den lille Bredensfeld de vare lige gamle, og da de kunde begynde at lege og læse sammen, kom de til at holde ligemeget af hverandre. Fik de noget Godt — enten det nu var for Gansen eller for Djuene, saa skulde det altid deles. Deraf er det let at begribe, at Rosine fik sin Deel ogsaa af Blomsterne, som Legebrodueren samlede; og fra den Tid af, han begyndte paa sit *Herbarium*, tog han altid af hver ny Bæxt Doubletter med sig til Hjemmet.

Nu traf det sig da hverken værre eller bedre, end at den onde men smukke Morgenfrue var den første Markblomst, som den lille Botaniker forærede sin lille Allerkjæreste. Om heri laae et Bærsel af Skjæbnen, skal jeg ikke sige, men sletten fortælle, hvorlunde det videre gik med de to smaa Blomsterelskere.

Den gamle Bredensfeld havde sat sig i Hovedet — at hans eneste Søn skulde være Præst — som saa mange Forældre, ikke just nu men for, have ønsket. Den Unge lærte da Latin og Græsk, og blev Student, og lærte ogsaa Hebraisk, og var endelig nærved at være bleven Præst. Rosine forblev i Forældrenes Huus og lærte, hvad baade en Kone og hendes Mand har Nytte af — alligevel Dygtighed

i at lave Mad bliver ikke nær saa højt æstimeret som Dygtighed i at lave latinsk Stil.

Da vor Bredensfeld blev indstreven paa Højskolen i Göttingen, var han i den Alder, som kaldes den farlige; og Rosine stod selvfølgelig samme Fare for som han. Men ingen af dem var bange for Faren: uden at vasse stormede de ind i Ilden. Paa forstaaeligt Dansk: de elskede hverandre og det tilstod de for hverandre, og saa lovede de hverandre baade med Haand og Mund, at det skulde saaledes vare ved til evig Tid. („Loven er ærlig, men Holden besværlig“ — det vil vi ogsaa her faae at see.)

Begges Forældre kunde godt lide dette Arrangement, og byggede ret smukt paa den solide Grundvold, som de unge Mennesker havde lagt; det vil sige: de bestemte, hvor Han skulde være Præst, og hvor og hvorledes Brylluppet skulde holdes, og hvad Enhver af dem skulde have i Medgiot af Borde og Stole og Senge og Sengeklæder og Koffentøj, med meget mere.

Der fattedes intet Andet, end at der i et Tidsrum af fire fem Aar Intet skulde komme ivejen. Men det skete dog.

En Dag, som Rosine kom tilbage fra et Besøg hos Kjerestens, skal hun uslykkeligviis møde en ung Herre tilhest. Man hilser hinanden; men Rytteren vendte sin Hest, og holdt stille for at see efter Pigen. Det var et uheldigt Møde, som man snart vil indrømme.

Denne unge Herre var nylig bleven virkelig Herre over en stor Hob af de Slaver, der ikke sjælden tilsidst blive Herrer — jeg mener: disse døde Metalstumper, som sættte Liv i Verden. Hr. Goldmann havde derhos arvet et lidet Gods der i Nærheden, og han var nu kommen for at besee det. Men Rosine faldt ham meer i Djinene end Godset.

Der gives Nogle, som paaftaae: at der ingen „Hæn-

delse" er til; men at alle Begivenheder udgjor en sammenhængende Kjæde. Disse Philosopher finde det meget ulogiff at sige: „var det ikke skeet, saa var det heller ikke skeet.“

„Begge Dele ere skeete, altsaa maatte det skee,“ svare de.

Saaledes staaer det i nærværende Fald til Enhver, om man vil sige: „Hadde denne Goldmann netop ikke mødt Rosine, saa var Bredensfeld aldrig bleven Læge, og havde aldrig rejst til Frysensborg, og var ikke heller bleven begravet paa Hammel Kirkegaard, og heller ikke bleven Hovedperson i denne her Novelle.“

Dette sidste er ganske vist; thi forend Forfatteren blev til, reddede den samme Bredensfeld hans Faders Liv. Men dette er egentlig udenfor Sagen — jeg mener: Bredensfelds forste og sidste Kjerlighedshistorie. Den ville vi nu til igjen.

Goldmann udspurgde snart, hvem den smukke Pige var, og hvor hun boede. Og kort efter gjorde han sig et Vrende did.

Og da Forældrene havde hørt, hvem han var, saa havde de langt fra ikke noget imod, at han kom igjen. Og det gjorde han een Gang og to Gange og flere Gange. Og jo oftere han kom, jo mere forelsket var han; det mærkede baade Forældrene og Datteren.

Den sidste fandt en Tidlang sin Smule Kvindeforfængelighed smigret ved Guldmandens Hylding; men siden efter baade frygtede og styede hun den. Dertil havde hun gyldig Grund; thi Moderen begyndte snart aabenbarligen at fremme den rige Ynglings Hensigter, hvilke denne tilsidst lagde for Dagen ved formelig at besje til den intet mindre end rige Rosine.

Endnu forend han tog dette afgjørende Skridt, havde den stakkels Pige skriftligen meddelt Kjeresten sin Bekymring; men han tog sig dette ikke saa nær; thi han stolede paa hendes

Trofskab, hvilket han ogsaa kunde; og paa Forældrenes forhen givne Minde, hvilket han ikke kunde.

Goldmann fik „Nej“; men Moderen havde allerede hemmelig givet ham sit „Ja.“

Faderen gjorde, hvad en svag Mand gjør, naar Konen har en stærk Villie: han lod hende raade; idet han dog, bevæget af bedre Følelse, holdt en juste milieu, det vil sige en Middelvej, som intet eget Maal har, men som falder ind og falder hen tilsidst i een af dem paa Siderne.

Rosine fik onde Dage nu, og der gik ingen Time hen, ingen Anledning forbi, uden Bebrejdelser, ovenikjøbet hele Stjændeprefæner.

Hun var for god og ydmyg en Datter til Opposition; og hun var for kjerlig en Elskerinde, til at belæse Kjeresten med sin egen Kummer. Men Legemet leed under denne passive og uafbrudte Modstand af den aandelige Kraft.

Bredensfeld forlod Universitetet fix og færdig. Han havde fuldbendt sine Studier paa ualmindelig kort Tid. Medens de Fleste gik, havde han løbet til Maalet — og dette Maal var Rosine. — Ak! Maalet var forrykt — eller rettere, forandret: Rosens friske Farve var bleven mattere, Stjernernes Glands svagere — Rosine sfrantede.

Med svulmende Hjerte og klart skiinnende Haab traadte Candidaten ind i sine Længslers Hjem. Forældrene modtog ham høfligt, men koldt — Datteren var tilfængs; skjøndt det var midt paa Dagen. Smerteligt for Ynglingen var Gjen-synet af den Elskede — fra Vaaren gled han pludselig ned til det mørke Efteraar.

Dog, det var endnu ikke kommen saavidt med den kjere Syge. Hans Nærvarrelse, saavelsom Moderens gjenvundne Minde til deres, ved Goldmanns Mellemkomst, afbrudte Forbindelse, virkede til umiskjendelig Forbedring i Rosine's

Tilstand. Haabet tilsmilede de tvende Elskende — af! Haabet bedrog dem.

Rosine blev ved en Uforsigtighed besalden af en Art Forkjølelse. Lægen, som boede i Nærheden raadspurgtes. Han forordnede en Mixtur. Denne blev brugt ikkun eengang, men havde en saa betænkkelig Virkning, at Lægen hentedes. Saasnart han saae den Syges Tilstand, greb han Medicinflasken, besaae den, smagte paa den, og erklærede: at den var urigtig tillavet paa Apotheket.

Enten det nu var virkelig saa, eller Forseelsen var hans: det blev bestandig slettere med Patienten, og hvad hun siden fik, gjorde det ikke bedre.

Gunstige Læser! — for Læserinder gjør jeg her ingen Undskyldning, de vide vel selv hvorfor — tilgiv at jeg engang fører Dig til en Sygeseng! Du er nu saa vant til disse Bryllupper, og deri har sagtens jeg selv nogen Skyld; mod Begravelser har Du vist ikke heller Noget; men Sygestuer! — Vær ikke bange! her er intet Andet smitsomt end Sorgen; men Sorgen er en fortrinlig Ingredients i Livets Mixtur.

Den Første, jeg i den Døendes Bærelse vil gjøre Dig opmærksom paa, er Moderen: hun staaer — dog saaledes, at Datteren ikke kan see hende — og lægger Liigklæderne tilrette. Hun har allerede meget pent sammenfoldet den hvide Brudekjole, og ordner nu, ovenpaa denne, Natkappen, Manchetterne og de sorte Sløjfer. Hun gjør det alt med en Orden og en Betænkksomhed, der viser, at for hende er Begravelsen vigtigere end Døden.

Faderen sidder bag ved Hovedgjærdet med foldede Hænder, betragter med stille Rummer sin eneste og sidste Glæde paa Jorden, der nu saa snart skal fratages ham. Uden at bevæge det nedbøjede Hoved, kaster han et enkelt kort Sideblik, ledsaget af et langt Suf, til Hustruen.

„Harde det dog været hende!“ — susser Du maaskee.
— Han vover vel neppe at tænke det.

Ved Siden af Sengen seer Du Rosines Elskede. Bleg, stummel stirrer han paa den Sovende; han er et Bilde paa det døende Haab; dets sidste Gnist gløder mat i det døende Øje.

Hun vaagner af sin korte Slummer — af, hvor huulojet! hvor indfalden! er det den samme Ungmøe, der et Par Uger tilbage saae ud som Hebe? — hun rækker ham den kjødlose gustne Haand, og — smiler — af hvilket Smil! det er ikke andet end en Stramning af de tynde blaablege Læber, der nu ej engang række til at skjule de fremstaaende Tænder.

Ungdom! hvor kort! Skjønhed! hvor forgængelig! — Og dog gives der en Skjønhed, som Intet taber enten ved Sygdom eller Alderdom — den bevarer Rosine til sidste Øjeblik af dette Liv, og længer, som vi troe og haabe. Den gjør hende paa Dødsengen stærkere end de Sunde omkring hende: hun trøster dem; hun formilder deres Sorg, og hun forædler den, idet hun meddeler dem sin halvtforklarede Sjels Aabenbareelser — Gethsemanes Engels himmelske Lædskedrik.

Begravelsen var længe forbi. Den dybtførgende Ungling foretog sig endnu stedse regelmæssige Aftenvandringere til den Elskedes Grav. Den tilkommende Tid var for ham et Intet, den nærværende en Byrde; kun i den forbigangne levede han; men hvilket Liv? et saadant, som fører enten til Død eller Banvid.

Forældrenes hjerlige og omme Trøstegrunde og Formaninger sandt ingen Indgang i hans sammenkrumpe Hjerter. Da faldt det Faderen ind, at berøre det paa en haardere Maade: han skjændte over denne hensigtsløse Hendsen, over denne umandige Svaghed, over Forsømmelsen af de Pligter,

han skyldte sig selv, sine Medmennesker, til hvis Trøster, Raadgiver og Besleber han havde dannet og bestemt sig.

Det virkede, som Kniven paa en langvarig og forhærdet Hævelse: det smerter, det bløder; men det fordeler: Bylden forsvinder — kun Arret bliver tilbage.

Endelig løsne de unge Bredenfeld Sorgens Lænker — ganske at sonderbryde dem formaaede han ikke — og drog tilbage til Göttingen; ikke for at fortsætte sine theologiske Studier, men for at vorde indviet i — Lægekunsten.

„Jeg føler det“ sagde han til Faderen, „jeg duer ikke til Præst: jeg har ikke kunnet troste mig selv, hvorledes skal jeg troste Andre? Uduelighed eller Skjodesløshed har berøvet mig No sine. Jeg vil hædre hendes Minde, ved at vorde de Lidendes Hjælper.“

Dette Forsæt, udsprungen af saa reen og ædel Bevægelse, blev udført med mandig Standhaftighed: som udmærket duelig Læge, og ligesaa duelig og samvittighedsfuld Tilbereder af Lægemidler, var Bredenfeld i hele sit øvrige Liv Syges og Sorrowfuldes oprigtige Ven.

Skrivten paa hans Mnesteen vil engang — som alle andre — være udslettet; dette Minde, jeg her, mindst i Egenkab af Digter, har rejst ham, ligesaa; men der gives Dyder, hvis Udspring og Belønning tilhøre en anden og varigere Verden.

Paagetonen.

En Hospitalsconversations.

(Nye.)

Første Act.

Stedet for at faae Jenny Lind at høre, fik jeg noget andet at føle: hvorledes nemlig det smager at faae en Arm af Led. Det forvoldte Karrighed. Jeg vilde spare nogle Daler i Sjouergebyr, jeg vilde selv være Sjouer.

Det bekom mig ilde; i Trængselen forvredes min venstre Arm i „Kauselen“, som den hedder paa Jydsk. Med den høire brød jeg mig en Sidevej, og retirerede til Hospitalet.

Min Arm fik sin smertelige Tilretteviisning, og hele Personen anvist en Hjørneseng.

Jeg havde nu Anledning til at anstille Betragtninger over Contrasten mellem Tonerne af en Concert og dem, der høres i en Sygestue. Vel er Contrasterne iørefaldende; dog have begge, rigtignok fjerne, Ligheder, s. Ex. den utaalmodige Patients Klynken minder om en Adagio i b mol, den fnarvorne Reconvalescents Murren og Snærren om visse bizarre Strøg paa Violinen, og den Sovendes taktmæssige Snorken om Sangerindens Triller.

Pinen i min Skulder tog saa smaat til at dulme, saa

mine Dine de finge en Hviile et Par Timer. Ingen dandsende Ellepiger aabnede dem; men en gammel Baagemoer, som havde afløst Gangkonen, var traadt hen til Sengen, for at bedække mig med det afglidte Teppe. Hun havde Rynker i Panden og om Munden, magre fremstaaende Kindbatter, indfaldne Lipper, og en frembøjet, krummet Overkrop. Hænderne vare mig paafaldende; de havde intet af Almuekvinders Teglstensrødhed, men derimod en Hudfinhed, som antydede en bedre Herkomst — bedre Dage end disse. Derhos bar hun en bred Guldring paa Kjereffingeren.

„Har Herren noget at befale“: spurgte hun med denne Klases kolde Høflighed.

„Har jeg frist Vand?“ gjenspurgte jeg.

„Der staaer.“

„Naar kommer Doctoren, og seer til min Arm?“

„Han har været her, men da sov De. Han sagde: at jeg skulde bade Skulderen naar De vaagne; tillader De? her har jeg Flasken.“

„Behag Madam, naar De synes.“

Hun udførte Saarlægeværket med en Sikkerhed og Let-
hed, der var saadanne Hænder værdig. Jeg drejede Hovedet for at see paa dem, og sagde: „De gjør det godt, Madam!“

„— Jeg er hverken Madam eller Frue.“

„— Enke maaskee?“

„— Ikke heller.“

„— Altsaa endnu Jomfru!“

„— Naja.“

„— Men De har dog været forlovet, seer jeg.“

„De maae ikke tale for meget, min Herre! det har De ikke godt af. Armen er færdig, læg Dem nu kjont igjen til Ro!“

„Tak, tak! min Go'e! — Nabosengen er tom?“

„Det bli'er den ikke længe; vi vente en Patient endnu iaften; han er anmeldt. Naar han kommer, vil der gjøres Dem Uroe; derfor mindede jeg Dem om, strax at ta'e Dem en Luur forlods ud — sov vel!“

Dermed gif hun hen til en anden Patient; og jeg lurede. — Ikke længe.

Jeg vaagnede uden at være vækket, keeg over til Ra-bosengen; den var tom endnu. For Enden af min stod den gamle Kone.

Hvad er Klokken No'er!“

„Tre Dvarteer paa elleve — ønsker De Noget?“

„Manej! — dog jeg kunde ha' Lyst til at kjende denne Kongs Historie.“

„Hvad kunde det interessere saadan en gammel Herre? Det er en gammel Histore, der vilde fede Dem, som den længe har fedet mig. — Nu kommer de med Patienten.“

Hun trippede hen til Døren i den anden Ende af Stuen.

Ind fortes en gammelagtig Mand, i Skjortærmer, højre Arm i Bind. Døren var ikke lukket efter ham, for han med ovet Tungesærdighed tog saaledes paa:

„Naa da! saa det blev Godaen til den Satans Concert — nysfeligt sang hun, det skal jeg aldrig nægte; men min Finale! — hvorfor tog jeg ikke Vogn? saa var jeg ikke bleven paakjort og havde heller ikke faaet Armen knækket — og saa skulde det endelig være den højre! Gid hun aldrig havde seet Kjøbenhavn, den svenske Canarifugl! saa var den Ulykke ikke skeet — er det her, jeg skal ligge?“

„Javel“ svarte Baagekonen, „vil De behage at sætte Dem, at jeg kan hjælpe Dem af deres Underklæder!“

Det gjorde hun, medens han istodemaal bandte Jenny Lind, Concert og Kudste. Han blev endnu ved med Mono-

loger i Sengen indtil over Midnat; saa gav han da sig selv og mig Ro.

Anden Nat.

Det kom mig for, at jeg engang tilforn skulde have hørt dette Mæle. Dagen efter, som vi snakkede sammen om Jenny Lind, for hvem jeg havde ladet min Arm klemme af Led, uden at have hørt hende, og han sin brække, efterat han havde hørt hende— da tyktes hans Stemme mig endnu mere gammelkjendt. Endogfaa Ansigtet var mig ikke ubekjendt.

Efterat Lægen om Aftenen havde forladt os, siger jeg til ham: „Siden vi ere bleve Naboer her, og begge for een og samme Dames Skyld, taer jeg mig den Frihed at spørge, om Deres Navn ikke er Keldblad?“

„Jo! det skal jeg aldrig nægte; og Deres?“

Jeg sagde ham det.

„Mindes jeg dog ikke“ vedblev han, „at jeg har seet Dem før.“

„Det vil jeg gjerne troe“ svarede jeg, „for det er over fyrretyve Aar siden vi dansede Molinasko i det Benkabelige Selskab.“

„Død og Pine! var De ogsaa Medlem! ja det var et Mahonieselskab det! sikke Baller! sikke Damer!“

„Hm! kan det endnu mere Dem, at tænke saa langt tilbage.“

„Hm! det er virkelig længe siden jeg tænkte paa den Commerce — men — naar man bliver sengeliggende, saa gider man ikke tænke paa det Nærværende, langt mindre paa

Tilfommende, og saa maae man jo holde sig til det Forbi-
gangne.“

„For Somme er det endnu det allerværste.“

„Hvorledes det?“

„Fordi alle Menneſter der har Meer eller Mindre, de
helſt vilde glemme; havde man en Leth, hvori ſaadanno-
get ſank tilbunds, og alt det Glædelige ſvømmede ovenpaa —
det var en anden Sag.“

„Jeg ſkal aldrig nægte, det vilde falde mere bekvemt;
imidlertid kan man dog chassere raſt forbi det Grimme, og
balancere langſomt foran det Smukke.“

„Som De paa Klubballerne balancerede foran den ſmukke
Jomfru Nielsen.“

„Kan De huſſe hende?“

„Jo, hvad blev der af hende? Deres Kone maaſkee?“

„Nej! det havde maaſkee været godt for mig; thi ſiden
har jeg ingen ſaaet — det er maaſkee bedre. Har De Lyſt
at høre, ſkal jeg fortælle Dem hvorledes det gik til.“

„Marie Nielsen var meget ſmuk, det ſkal jeg aldrig
nægte. Der var i hendes barnlige Anſigt, i hendes Tale,
i hendes hele Væſen noget ſaa naivt, at jeg blev ſterbens
forliebt. Det blev hun ogsaa, for jeg var en ret net Karl,
og flere end een nyſelig Dame har været den førſte til at
give Signalet, og ſaa — De forſtaaer mig nok. Med Ma-
rie og mig gik det rigtignok ikke videre end til Kyſſen og
Klappen — hemmelige Møder ſatte hun ſig alvorlig imod.
Naa, jeg ſatte hende Ringen paa Fingeren; hun gjengjældte
Gaven; men hun blev ligesaa knipſt ſom før. Jeg ſnakke-
de om Ekteſkab; det lyttede hun villig til; men inden en Mand
i fort Sløſkjole og med hvid Krands om Halsen havde lagt
ſin Haand paa vores, vilde hun ikke gi' ſig.“

„Det var ubegribeligt!“

„Det var det ogsaa; og denne Fenshed begyndte at ennuyere mig. Det kom mig for, som om hun ikke var skabt for Kjerlighed. — Imidlertid traf det sig, at en ligesaa glimrende Stjerne fremstinnede paa den „venstabelige“ Himmel — har De kjendt Froken Süsmilch?“

„Jeg saa hende der; intet videre.“

„Hun var ej allene dejlig, hun var fortryllende; hun var vittig, sundrig, hun var en Feedronning — hun forherede mig; min frugtesløse Kjerlighed til Marie udslukkede hun indtil den sidste Gnist. Da jeg ikke længer elskede den stakfels Tøs, vilde jeg ikke bedrage hende med hyklet Kjerlighed, trak mig derfor i Stilhed tilbage, og curede til den skønne Morgana. Ak! hun hævnedes Marie. — Frokenen coquetterede med mig; intet videre. Hun fjernede sig i samme Maal som jeg nærmede mig. Nu begyndte jeg ligeledes at coquettere, lod som jeg vilde trække mig tilbage. Saa drog hun frem: vi byttede Roller. Alt dette gav intet Resultat. Nu tog jeg Bladet fra Munden, erklærede min inderlige Kjerlighed og bad om hendes Haand. Hun sænkede Djenlaagene, derefter hele Hovedet, og sagde med en Stemme, der indgød mig det bedste Haab: „min Herre! der er kun een Hindring i vejen — at bortrydde den — overlad mig til mig selv i tre Dage — og — vær nu vakker — forlad mig.“ Hun snoede sig hurtigt om, og forlod mig. — Jeg var vis paa min Salighed.“

Her afbrødes han ved Baagefonens Narmelse. Hun hvidskede lydt: „De taler saa højt, at De vækker de andre Patienter, eller holder dem vaagne paa en Tid, da, hvem der kan, skal sove. — Gjem heller Fortsættelsen af deres Historie til imorgen! det er ogsaa bedst for Dem selv.“

Dg saa gjorde han.

Credie Nat.

Paafølgende Aften, da der var bleven roligt paa Stuen, tog min Sidemand ved igjen saaledes:

„Med min Salighed var det inte ret bevendt. Jeg bildte mig ind, at jeg svævede i den sjette Himmel tæt op mod syvende; men jeg mærkede pludselig, at jeg krøb plat nede paa Jorden. Jeg fandt, at det var en Formastelse mod min Engel, hvis jeg uden hendes Tilladelse løste Kongebrev! ellers havde jeg gjort det uden Ophold. Jeg ilede til hende, for at modtage et bestemt „Ja“. I de tre Dages Mellemrum havde hun forandret sig næsten til Ukjendelighed. Det stjernerklare Ansigt var nu overtrukket med et gjennemsigtigt Slør, eller, det var i Skygge. Djnene vare blevene mindre og matere, Læberne smallere, tilknebnede, Morgensstjæret var borte fra Kinderne, hele Figuren sunken nogle Fingersbred. Hvad kunde være Aarsagen hertil, uden Længselsmerter — efter mig? Det kunde jo ikke være andet. Jeg angreb hende med stormende Beltalenhed, med Elskovs ømmeste Hjertesprog. Hun gav sig ikke, hun veeg ikke. Hun bad om fire og tyve Timers Stilstand. Indrømmet. Jeg sov ikke et Øjeblik i alle disse fire og tyve Timer — “

„Drømte De ikke heller?“ —

„Hvor kunde jeg drømme, naar jeg ikke sov?“ —

„Paa en Maade; jeg mente: om De ikke drømte om, at hun vilde blot holde Dem for Nar?“

„Det gjorde hun ikke, som De strax vil høre — mig holder man ikke for Nar. — Jeg forbyede mig ikke, jeg fløj til hende — ah! hun var igjen den sædvanlige glædestraalende, tilløkkende — Sirene. Jeg greb efter hendes Haand — hun lagde dem begge paa Ryggen, og sagde: „hverken den højre eller den venstre! de tilhøre nu begge en Mand,

som vel ikke er saa smuk som De" — sagde hun skjelmst —
 „alligevel har han forstaaet i en Fart at vinde mit Hjerte,
 og i den samme Fart skal vi giftes — undskyld derfor!" —
 Hun nejeede, vendte sig og hoppede væk. Der stod jeg. Jeg
 overvejede, hvilken Dødsmaade kunde være baade den hurtigste
 og den peneste: Drukning — det er hundst, Hængning — den
 bruger man til Tyve, Skydning er saa voldsom, Gift piinagtig:
 jeg kunde ikke blive enig med mig selv, og derfor bestemte jeg
 mig ikke til nogen af dem, men gik hjem og lagde mig tilfængs.
 Da jeg vaagne, fandt jeg det forunderligt, at jeg havde kunnet sove, og begyndte at ræson-
 nere over min Stilling. Jeg skal aldrig nægte, den var ubehagelig.
 At slaae op med min Kjæreste, for at bejle til en Anden, og
 faae Nejs, To for Een og ingen af To, det var overraskende.
 Besluttede jeg da, efter otte Dages Overvejelse, at gøre Marie
 lykkelig. Med dette Forsæt nærmede jeg mig hendes Bopæl,
 gik ind og hørte: at Familien var rejst fra Byen for bestandig,
 man vidste ikke hvorhen; fik det heller aldrig at vide."

Vaagekone havde mod Slutningen af hans Beretning, nærmet sig
 Foden af hans Seng, hvor hun, med sammenlagte Arme, saae ham
 stivt i Ansigtet. Da han holdt op, lagde hun sine Hænder paa
 Hjornestolperne, og sagde:

"Har De lyst at vide, hvorledes det siden er gaaet hende,
 da kan jeg godt sige Dem det, for jeg har kjendt hende meget
 noje, saavel som hendes hele Skjæbne ligetil nu."

Her maatte hun standse, da en urolig meget lidende Patient
 raabte paa hende, og hun længe maatte pusle ved ham, og
 strax derefter ved en Anden.

Fjerde Aat.

Paa bestemt Tid nedlod sig vor Baagemoer paa en Stol mellem begge vore Senge, og talte som følger:

„Marie var et godt Barn, men havde ikke ret meget af det, man kalder sin Opdragelse: hun kunde synge, men ikke spille, hun forstod ingen fremmede Sprog, havde ingen Snakkefærdighed, langt mindre Gaver til at stose eller ffjære enten Nærværende eller Fraværende. Men hun havde almindelig sund Forstand, et dømt og trofast Hjerter. Med et saadant Hjerter hang hun ved den Trolose, der allene havde til Hensigt at betjene sig af hendes usfyldige Godtroenhed til at be-
drage hende, naar hun havde søjet hans vilde Begjerligheder. Da han fornam, at det vilde falde ham saare vanskeligt at opnaae sin slette Hensigt, forlod han hende, for at prøve sin Lykke hos Froken Morgana.

„Da Marie erfarede dette, blev hendes Sorg til Græmmelse; og hun havde allerede givet Afkald paa Livets og Kjerlighedens Glæder, da han, efter sit Uheld hos Frokenen, vendte tilbage til den forfastede Jomfrue. Men borte var hun, og borte blev hun. Det var gaaet tilbage med Faderens Formuesomstændigheder. For Levningerne kjøbte han en lille Gaard paa en Udkant af Sælland, hvor han i de første Aar slog sig nogenledes igjennem.

„Marie fik flere end een Besler; men hun havde affvo-
ret Egteffab saavelsom Kjerlighed. Havde hendes Hjerter for været varmt, saa var det nu blevet saa koldt, at det aldrig mere kunde optøes.

„Faderen kom i Gjæld, sank stedse dybere og dybere, og græmmede sig tilbøde. Med det Lidet, der kunde reddes, tyede Moder og Datter ind til Kjøbenhavn, indlejede sig simpelt og ernærede sig taaleligt ved quindelig Haandgjerning.

Saaledes hengik nogle Aar. Da blev Moderen nedlagt paa et langvarigt Sygeleje, fra hvilket hun aldrig mere opstod. Datteren maatte arbejde for Begge, og da Moderen var begravet, havde Marie af fordums Velstand ikke mere igjen, end hvad der kunde rummes i en liden Kiste.

„En menneſtefjerlig Læge, der havde behandlet den Gamle i hendes Sygdom, ſeet den nu i de 40 gaaende Maries Omhyggelighed, og Begges tiltagende Nodlidenhed, tilbød denne en Anſættelſe ſom Baagekone paa et Hoſpital.“

Dette ſidſte ſlog os begge paa eengang, vi ſtirrede med ſælſom Forventning paa den tandløſe Kjælling.

„Der er hun endnu, og her ſidder hun.“

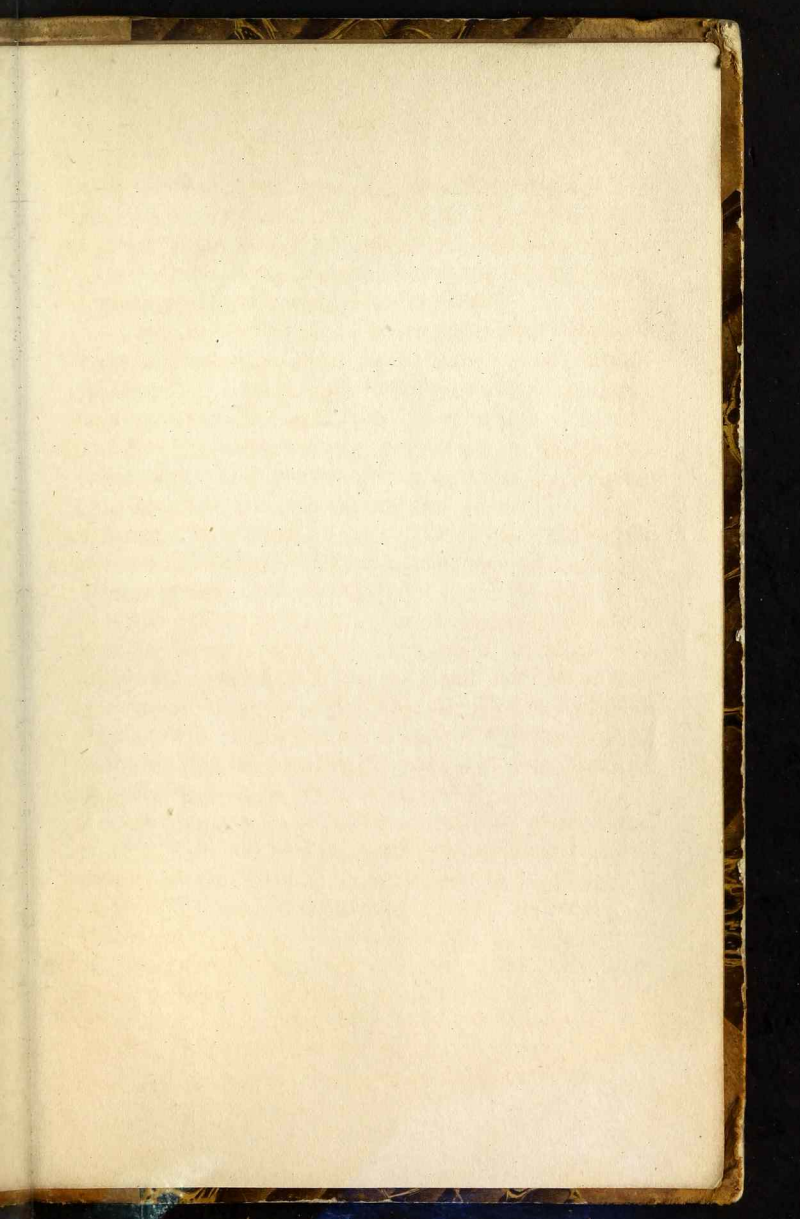
Min Naboes Anſigt fortrak ſig, Dverdynen ſkjælvede convulſivviſt. Hun traadte til, og lettede den, idet hun ſagde: „hvor er Ringen, jeg gav Dig?“

Hun ſaae flygtigt paa Fingrene af den ſpjælkede Arm —

„Naa, den er borte, Du har vel givet den til een af de Mange, Du eſter mig har forraadt; men ſee! her er min, paa ſamme Sted hvor Du ſatte den. Der ſkal den blive ſiddende, naar jeg kommer ned i Omklædningsværelſet — jeg mener Graven for engang at vidne mod Dig, naar de Døde opkaldes til Dommen.“

Hun ſvævede hen til ſin sædvanlige Plads, liig en Stygge fra de Dødes Land — der var i ſamme Djeblig den Troloſes bortflygtede Sjæl.

fol. 30816

